FENG DEYING

CRIZANTE MA DE MUNTE

— roman -

Traducere din limba chineză, postfaţă *şi note de*
CONSTANTIN LUPEANU

EDITURA MILITARA, BUCUREŞTI, 1986

Coperta : DAN STANCIU

FENG DEYING,
SHAN JUHUA,
Jiefanjun Wenyshe, 1979, Beijing, China

Fiece familie din sat avusese de suferit.

De această dată, bocetele (cine să mai ştie ale cui!) erau purtate de vin tul toamnei, de frunzele care, înfrînte şi ele, cădeau la pămînt,

1

prelungindu-se şi răspîndindu-se astfel aiurea — stăruitor, tînguitor, trist.

Vîntul, vînt de toamnă tîrzie, strîngea norii răzleţi su- flîndu-i dincolo de Taibo, piscul cel mai de seamă al Muntelui Kunyu, apoi se strecura mai departe, pînă la Rîpa Soarelui, căscată lingă munte, şi şuiera înfiorător dînd o notă şi mai jalnică vaietelor omeneşti. Locul se numea Floarea de Piersic şi aici se

1

întindea un cătun de munte cu numai cincizeci şi şapte de familii.

Sătenii erau cu toţii pe ogoarele rînduite în trepte pe coastele muntelui care împrejmuiau satul, dînd zor la strîngerea recoltei de toamnă şi reacţionînd la auzul bocetelor fiecare în felul său : unii, cu gîndul la grijile lor, nu întorceau capul nici măcar pentru o clipă, vă- zîndu-şi mai departe de lucru; alţii se

1

îndreptau din şale, se uitau spre sat şi oftau, ştergîndu-şi sudoarea, ca numaidecît să-şi continue treaba ; dar mai erau şi unii care priveau lung în direcţia dincotro venea plînsul, îşi încleştau mîinile pe unelte şi rămîneau vreme îndelungată locului, nemişcaţi, ca o stană, cu inimile clocotin- du-le aprig în piept.

Printre aceştia din urmă se afla şi o femeie de treizeci şi opt de ani,

1

slabă şi măruntă la trup. Stătea dreaptă, acoperită toată de năduşeală. Faţa prelungă îi era roşie jDe alocuri, avea doi ochi negri, scînteietori, iar părul şi-l ţinea strîns intr-un conci mare. Era nevasta lui Zhang Al Treilea, crescătorul de viermi de mătase din partea de miazănoapte a satului, şi cei de o vîrstă cu ea îi spuneau simplu, Cumătră A Treia.

1

Satul era mic şi Intr-o oră întreaga suflare afla dacă unul a dat peste un necaz, dacă altuia i s-a născut un fiu sau careva s-a însurat. De aceea, Cumătră A Treia ştia prea bine, ca toţi ceilalţi, de altfel, ce era cu bocetele. Se prăpădise tatăl lui Cincizeci. Dijmaşul acesta, în vîrstă de patruzeci şi doi de ani, împrumutase un măgar, cam pe vremea

1

1
1

căldurilor mari [*], şi plecase cu el spre tîrgul Nanhuang să vîndă piersici de luna a şasea. Ajungînd pe malul Rîului Huanglei, dăduse peste Kong Xian, fiul al doilea al şefului de district, licenţiatul Kong, din Tîrgul Familiei

1

1
2

Kong*, care, înhăitat cu alţi doi bărbaţi, încolţise prin trestiiş o tînără cu gîndul s-o pîngărească. Fata trecuse pe acolo din întîmplare, în drum spre nişte neamuri. Tatăl lui Cincizeci îi sărise fetei în ajutor, şi aceasta se aruncase pe dată în rîu, scăpind astfel de urmăritorii săi. Kong Xian şi ceilalţi îl snopiseră în bătăi pe intrus pînă îl lăsaseră lat la pămînt, luîndu-i şi piersicile şi măgarul.

1

Omul se tîrîse cum putuse pînă acasă la licenţiatul Kong, să-i ceară îndurare, dar slugile îi spuseseră că stăpînul era plecat cu treburi la judeţ. Mai mult decît atît, Kong Xian îl ocărise, băgîndu-i din nou vină, fireşte, pe nedrept, şi, împreună cu intendentul casei, îl mai ciomăgise o dată.

Făcut cu ou şi cu oţet şi cu trupul numai o rană, tatăl lui

1

1
4

Cincizeci căzuse grav bolnav ; zăcea

1

neputincios pe *kang* * şi uitîndu-se la copiii săi, slabi ca nişte scoabe, palizi şi supţi la faţă, îşi chinuia neîncetat mintea, cum şi de unde să împrumute bani ca să-şi hrănească familia si să-şi îngrijească trupul vătămat ! Indurase aşa cîteva luni bune, dar pînă la urmă nu-l mai răbdase inima şi, aruncîndu-se de la înălţimea kang-ului, în cap, îşi făcuse felul... Aflînd

1

nenorocirea, Cumătră A Treia şi mulţi alţii alergaseră într-un suflet într-aeolo şi plînseseră amarnic, îngroziţi de priveliştea aceea sîngeroasă, tulburătoare !

Cumătră A Treia cătă lung cu privirea peste sat. 'Bocetele acelea sfîşietoare erau de femeie şi de copii, înfundate şi ascuţite, răsucindu-i parcă un cuţit în inimă. Dintr-o dată, lacrimile începură

1

a-i şiroi femeii pe obraji. După prînz, o sfătuise pe fiică-sa a doua, Piersica, să meargă să-i dea o mină de ajutor mamei lui Cincizeci. Ea trebuise să vină pe cîmp, să smulgă din gura îngheţului şi a brumei

1

dovlecii de pe doi *mu* * şi jumătate, aceştia urmînd să-i ţină în viaţă pe toţi ai casei în iarna ce urma !

„Oh, îmi frîngi inima cu plînsul tău, femeie !“ mur- rhură, ştergîndu-şi lacrimile cu mîneca hainei. „Ai rămas cu cinci copii, iar cel mare, Cincizeci, n-are decît cincisprezece ani ! Vai, cîtă năpastă în vremurile astea grele, cîţi oameni nenorociţi ! Suferă unul după altul şi

1

casă după casă, rînd pe rînd ! Zile secătuite, ani pierduţi ! Soarele şi luna ne ştiu şi sînt martori la jalea şi bocetele noastre. Dar pînă cînd ?“

Suferinţa şi amărăciunea acestei femei de la începutul deceniului al patrulea din secolul XX, pe deasupra şi mamă a patru copii, erau cît se poate mai adînci şi nici n-ar fi avut nevoie de pricini obiective, fiindcă

1

ele izvorau din chiar viaţa chinuită care îi apăsa inima zi de zi. Ea, Cumătră A Treia, nu-şi mai amintea cum arătase taică-su ; mamă-sa trăise ani în şir din cerşit şi îşi dăduse sfîrşitul în colţii dulăilor moşierului. Aşa că se măritase la şaptesprezece ani cu Zhang al Treilea, din Floarea de Piersic. Acestui Zhang i se spusese de la naştere Al Treilea, cu toate că doi băieţi născuţi înaintea

1

lui nu trăiseră decît vreo cîteva zile, dar tatăl său se încăpăţînase să-l numească astfel, tocmai pentru a dovedi că nu-i unul din neam sterp.

Pe vremea cînd trăiau, părinţii lui Zhang aveau trei *mu* de teren pe munte şi, cu ce luau în arendă, făceau peste zece mu de pămînt pe care îl foloseau pentru creşterea viermilor de mătase. Tatăl lui se străduise din răsputeri, îndurase destule, dar

1

izbutise să desţelenească doi *mu* şi jumătate din munte. Numai că zilele de zbucium şi de chin nu duseseră la nimic ; cu timpul, preţul gogoşilor scăzuse mult, nu mai putuseră plăti arenda şi, pior- zînd banii băgaţi în pămînt, bătrînii se îmbolnăviseră şi se prăpădiseră unul după altul. Atunci Cumătră A Treia şi bărbată-su Vînduseră terenul de pe munte, ră- mînînd şi la

1

2
3

bine şi la rău doar cu cei
doi *mu* şi .jumătate.

1

Pe băiat, Jingui *, îl dăduseră să slugărească pe degeaba în casa lui Kong Xiucai, în contul datoriei. La munte e pămînt puţin şi greu găseşti cîte un lot să-l iei în arendă. Ca să aibă din ce se hrăni, Zhang Al Treilea se zbătea în stingă şi-n dreapta să ia pămînt şi să crească viermi de mătase, însă de fiecare dată plătea prea mult şi cîştiga prea puţin, încît trăiau tot din agoniseala

1

nevestei şi a celor trei fete, bruma de cîştig scoasă din ţesut, brodat sau strînsul vreascurilor de pe munte, pe acestea din urmă vînzîndu-le mai la şes. De altfel, în Floarea de Piersic, cam aşa o duceau toţi.

Ca mamă, Cumătră A Treia, muncea cu vrednicie şi, cu gîndul la copii, să-i crească oameni întregi, suporta orice neajunsuri. Aceasta i se părea a fi

1

datoria ei pe lume, viaţa ei. Acum era însărcinată în luna a şasea, dar lucra ca şi mai înainte, cu sîrg, fără să se cruţe, ca să asigure ceea ce constituia principala hrană a familiei pe timpul iernii şi al primăverii viitoare — dovlecii de pe cei doi *mu* şi jumătate...

— Mamă ! Mamă!

întoarse capul şi-şi văzu a treia copilă, pe Crizantema, venind in fugă, ca o bezmetică pe

1

cărare, stri- gînd-o. Îşi şterse bine ochii.

— Mamă! Mămico! ţipă de zor fata pînă ajunse în faţa Cumetrei A Treia, apoi rosti gîfîind. Tăticu e făcut foc ! Şi surioara plînge...

— Care din ele ? se minună mama.

— A mare!

— De ce ? Vorbeşte ! o îmboldi.

— Din pricina ei şi a bădiei Yushan *...

— Ei, ce mai e şi cu asta ? Femeia nu înţelegea nimic. Spune odată ! o zori.

— Tăticu număra gogoşii noi, iar Frumoasa, pomădată şi aranjată...

— A învăţat şi ea să se poarte.

— Numai tuşa Geruială e de vină ! Ea i-a zis tatei că a văzut-o pe soră-mea cu vărul Yushan, prin livezile cu piersici din spatele rîpei...

Cumătră A Treia fu cutremurată de un fior, de parcă i-ar fi turnat cineva apă rece în cap. Copila cea mare împlinise nouăsprezece ani şi încă nu se măritase, lucru rar întîlnit prin partea locului. Fusese cerută, dar n-o dăduseră, socotind că e încă mică şi slabă, timidă şi neştiutoare, şi o lăsaseră să mai crească. Cu numai cîteva zile în urmă, Kong Geruială, de care pomenise Crizantema, venise în peţit, din partea unui nepot al său, Kong Juren. Cumătră A Treia îl ştia pe tînăr nu tocmai de treabă şi nu se învoise. Şi iată că pe neaşteptate buna ei copilă şi Gao Yushan, văr de departe†, stârniseră o adevărată furtună !

Crizantema, o fetişcană de doisprezece ani, iscodi, cu ochii ei negri, inteligenţi, chipul trist şi înnegurat al mamei.

— Mămico, dacă ar fi de-adevăratelea, începu ea cu ezitare în glas, înseamnă că sora cea mare a greşit ?

---

* *Futian,* zile fierbinţi. Calendarul tradiţional, lunar, împarte perioada căldurilor mari ale verii în trei *fu,* fiecare perioadă avînd între 30 şi 40 de zile, în funcţie de ani.

* In China există multe localităţi care păstrează pînă în zilele noastre denumirea tradiţională, plecînd de la întemeietorul aşezării. Una dintre cele mai mari este Shijiazhuang (Satul Familiei Shi), capitala provinciei Hebei.

* Kang, pat din cărămidă, care poate fi încălzit cu foc ; cuptor.

* 15 *mu* fac un hectar.

* Jin Gui, Aur Scump ; se pronunţă aproximativ Ţincui.

* **Yushan, Munte de Jad.**

† **In original: *houyi biaage,* văr dupfl mătuşa vitregă; copil născut din recăsătorirea unchiului, după moartea mătuşei după mamă.**

— Tu ştiai de ei, nu-i aşa ? o întrebă înciudată femeia, pe un ton scăzut, neslăbind-o din ochi.

Crizantema se feri de privirea mamei, bîingumd mai mult ca să scape :

— De unde să ştiu... Eu...

— Minţi, slugă ! Mama o apucă de bărbie.

— Nu mint, mamă, nu mint ! Uite, îţi zic tot ce stiu ! Din ochi i se rostogoliră lacrimi.

Cumătră A Treia o luă de mînă, o trase spre ea şi se aşezară amîndouă pe răzor.

— Spre amiază a dat pe la noi vărill Yushan, dar nu eram deeît eu acasă. Era cu bicicleta şi, în spate, pe portbagaj, avea o carte. L-am întrebat dacă să vin după matale, dar el mi-a spus s-o caut pe sora cea mare. Aşa am făcut ! Vorbind, Crizantema se însufleţise, iar pe faţă îi apăruse o expresie de mare bucurie. Mămico, surioara a venit şi ne-am jucat tustrei împreună. Vărul se pricepe să citească, dac-ai şti cîte semne recunoaşte! M-a învăţat şi pe mine. Mi$_r$a zis că, de-aş putea merge la şcoală, aş ieşi premiantă...

— Ascuţită limbă mai ai !

încă ameţită de visuri, fata continuă, fericită :

— A mai spus că la anul se duce la Wendeng, la şcoală, şi că se face învăţător. Pe urmă o să deschidă
' o şcoală pentru copiii săraci, ca mine...

— Spune mai repede despre sora cea mare!

Văzînd că mama rămine la fel de supărată. Crizantemei îi pieri din voioşie.

— Peste puţin, vărul a dat să plece şi i-a zis surioarei să-l conducă, povesti ea, sugîndu-şi un deget. Ei îi era frică să n-o vadă cineva. Atunci eu am fugit pînă la poartă şi, cum nu era nici ţipenie, i-am strigat să se ducă. Mămico, vezi tu, eu n-am de unde să ştiu dacă au intrat sau nu în livada cu piersici. Chiar aşa e, să ştii ! De-am minţit cumva numa' cu o juma' de vorbu- liţă, să mi se umfle limba !

Femeia se uită fără să vrea spre livezile cu piersici de la marginea satului. Frunzele piersicilor se îngălbeniseră şi pluteau spre pămînt, smulse de vînt. Parcă o dureau dinţii şi nu-i venea să deschidă gura din pricina aerului rece.

— Nu te lua după scornelile tuşii Geruială, mămico ! încercă fetiţa, ca un om mare, s-o îmbuneze. Ce să caute ei printre piersici ? Doar nu mai sînt nici flori, nici fructe şi acum le mai cad şi frunzele ! Hai, vino acasă ! Tata e făcut

foc şi pară, iar sora cea mare plînge de ţi se rupe inima !

Cumătră A Treia se ridică şi, arătînd spre nişto do- vleci strînşi grămadă, îşi povăţui fiica :

— O aştepţi pe ‘ soră-ta a doua şi-i aduceţi acasă. Eu o iău înainte...

Zidul ce împrejmuia casa era făcut din bucăţi de granit de culoare deschisă, colţuroase, ca atîtea altele in ac ea zonă montană. Era înalt de peste un *zhang* * şi încărcat cu plante căţărătoare, de acum veştejite. Sub portalul acoperit cu trestie şi iarbă, portiţe fragile, vechi, erau încuiate. Cu sapa pe umeri, Cumătră A Treia încercă să intre, dar nu reuşi; atunci bătu în lemn cu inelul de fier agăţat deasupra şi strigă tare, să fie auzită :

— Gata, gata ! Iată-mă !

într-o clipă, porţile se deschiseră fără zgomot.

— Gata ! mai spuse femeia, trecînd pragul şi arun- cînd o ocheadă spre fata cea mare.

Era mai înaltă decît ea, subţire să se frîngă şi puţin adusă în faţă, ca ramurile sălciei. Avea faţa prelungă şi, sub pielea albă, delicată, se vedea o uşoară roşeaţă. Coada lungă, subţire, îi cădea în voie pe umăr. în faţa mamei sale, fata plecă privirea, lăsîndu-şi genele în jos, fără să clipească.

Mama puse sapa la picioarele zidului şi şopti, calmă :

— Du-te!

Aşteptă ca fata să intre în camera de apus, îşi netezi părul şi pătrunse în camera centrală. Pe patul dinspre răsărit stătea întins un om, cu ochii închişi şi gura în- tredeschisă, respirînd uşor. Femeia îi aruncă în fugă o privire şi scormoni în vatră.

— Tu strigai ?

— Hm, uite că s-a trezit şi somnorosul ! izbucni ea, apucînd vătraiul. Te-ai şi aşezat pe cuptor! Noi sîntem sărăcani şi nu ne dă mîna să hrănim vreun spirit al somnului !

* 1 *zhang* este egal cu 3,33 m.

fel

— Casa-i a mea, a lui Zhang Al Treilea ! Şi stau întins cît vreau. Cine îndrăzneşte să-mi zică mie să mă scol ? Se burzului el şi închise la loc ochii.

— Bine, atunci. Dacă e casa lui Zhang, eu plec*!

Zhang Al Treilea îşi dezlipi iar ochii şi se întoarse pe o parte. îşi văzu nevasta scuturîndu-se de praf, înaintea vetrei, fără nici cea mai mică intenţie de a da curs ameninţării ei.

— Scandalagiii ar face bine să-şi ia tălpăşiţa din casa asta ! rosti, mînios.

Cumătră A Treia îşi arcui sprîncenele negre, subţiri şi veni lingă pat.

— I-a spune-mi, ce s-a întîmplat *?* întrebă blînd.

Zhang Al Treilea îşi umplu pipa, scotoci prin buzunar şi scoase cremenea şi iasca să şi-o aprindă. Femeia îl urmărea răbdătoare. Deodată, bărbatul scuipă pipa din gura pierdută într-o barbă deasă şi rosti arătînd spre dulapul negru de lîngă pat:

— Dă-mi chestia aia.

— **Ii faci fetei scandal şi tu îţi umpli burta cu băutură, să prinzi curaj. Eşti murdar...**

— **Bine, bine. Sînt murdar ! Bărbatul lovi în rogojina patului, furios. Mie, Zhang Al Treilea, îmi ţîţîie fundul în faţa nevestei. Tu eşti deşteaptă foo şi tu răspunzi de casă. Cu fii-ta poţi să faci ce vrei, n-o să cutez nici să trag o băşină ! Tot nu-ţi dai seama de nenorooirea care ne paşte ? Tu eşti...**

Femeia observă că bărbatul se învineţise la faţă» vinele de pe gît i se umflaseră să se spargă şi cuvintele îi ieşeau greu din gură. Se aşeză grăbită pe pat, lîngă el, spunînd încet:

— Dacă ai ceva de zis, vorbeşte frumos. Copila e atît de plăpîndă şi m-am temut că ai atins-o. Iar dacă se întîmplă ceva...

— **Am atins-o eu cu un deget ? Intreab-o !**

— **Atunci e bine. înseamnă că ai suflet înţelept!**

— Suflet, zici ? La ruşinea asta, trebuia s-o omor în bătaie ! Bărbatul arătă spre tavan şi continuă supărat : O să smulg jos acoperişul, să vă las în ploaie şi în vînt!

---

* **După căsătorie, femeile Sşi păstrează numele de fată. Numai copiii preiau numele de familie al tatălui.**

Femeia îl privi nedumerită :

— Din cauza cui vrei s-o omori în bătaie ?

— A cui ? Hm, a nepotului ăluia, sau ce ţi-e ! Tică- locul ăla mic t

— Te ştiu om cu minte, spuse ea, mîhnită, oftînd din rărunchi. Copiii vor fi greşit, hai noi să-i învăţăm cum să se poarte. Sînt tineri şi nepricepuţi. Să-i povăţuim cum e bine şi ce-a fost, a fost!

Strîngînd în mînă cutia cu tutun, bărbatul întinse degetul spre femeie, ridicînd glasul din ce în ce mai tare :

— Eşti rudă cu Gao Yushan şi uite cum se poartă ! Ia aminte, lucrul nu-i aşa de simplu ! Du-te şi întreab-o pe fiita, îşi dă seama c-a greşit? Mama lui de Yushan, dacă n-o să-l reclam !

Femeia păli, speriată, şi ochii îi rămaseră pironiţi înainte. întrebă alarmată :

— Spune repede. Cu ce-au călcat legea ? Ai ?

Simţind că vorbele sale au neliniştit-o pe nevastă, Zhang Al Treilea prinse curaj. Aruncă în pat cutia cu tutun.

— Dă-mi patru *Hang* * *!*

— Om murdar... Femeia deschise repede, furioasă, dulapul şi dintr-un vas de lut turnă într-o ceaşcă o băutură albă, făcută în casă din părţile de bostan care nu puteau fi mîncate.

El se grăbi să primească băutura, cu o expresie de bucurie pe chip.

— Păi, nu sînt nici doi *liang...*

— Doar n-ai vrea un butoi!

Ea închise bine vasul cu băutura şi-l puse la loc în dulap. Apoi luă o farfurie şi se duse în curte, la oala cu legume murate, care era aşezată pe o piatră, şi scoase cîte ceva dar, cînd se întoarse, constată că bărbatul golise mai bine de jumătate din alcool, fără să mai aştepte gustarea. Neîntrebat, Zhang Al Treilea se apucă să vorbească mult, vădit înfierbîntat, făcînd spume la gură.

— Lasă-mă să-ţi spun totul, de la cap. Abia cobo- i'îsem de pe munte şi mă pusesem la numărat coconii, cînd mă trezesc peste mine cu Geruială. O întreb cc treabă are, dar ea, nu, că să merg cu ea şi o să mă lămuresc şi singur ! Mă iau după ea, nedumerit, şi cinci ajung la marginea livezilor de piersici de la rîpa din dos cat încotro îmi arăta ea cu

---

* ***Liang,*** **unitate de măsură de bază, echivalentă cu 50 grame.**

mîna şi văz două umbre în- ghemuite sub un copac. Atunci o întreb ce vrea să zică, şi ea, de colo: „Incetinel, să nu-i stingereşti !...“ Dau <?u să plec, că nu mă privea, dar ea mi se aşază în cule : „Frate Al Treilea, spune, netot mai eşti! Du-te degrabă şi înşfacă tîlharul, altminterea nu-ţi mai scapi copila ! “ Şi îşi vîră iar sub ochii mei mîna împungînd într-acolo. Parcă mi se spărseseră în cap tunete pe vreme senină ! Mă strecor pe după cîţiva copaci şi ce văz să nu cred ! Era fata asta a noastră, a mare, Frumoasa. Se smiorcâia pe umărul unui bărbat. Iar el o domolea cu nişte vorbe.. nici n-am luat aminte la ele. Da* mă aprinsesem, nu alta. Pun eu uşurel mîna pe un lemn bun, mai noduros, şi Urlu : „Ia’n te uită ce mişelie-mi pică sub ochi, aşa tam-nesam!“ Copila ta îl tot împunge pe ăla : „Fugi! E tata!“ „Unde fugi, sămînţă de tîlhar!“ strig şi dau să mă reped la el, dar nu ştiu cum se face, mama ei, că mă împiedic de un ciot de rădăcină şi cad lat. Gata, mi-am zis, mi-a scăpat banditul, nici umbra n-o să apuc să i-o mai văd. Dar abia mă ridic, orb de durere, cînd vine unul spre mine şi mă întreabă, mieros : „Te-ai lovit rău, unchiule ?[M] Casc ochii mari şi bag de seamă că e nepotu-tău. Mă pipăi pe la încheieturi. îi spun : „Yus- han, ce bine c-ai venit, băiatule ! Hai să prindem tîlharul". Mă întreabă care tîlhar. „Ala care şi-a bătut joc de vară-ta! A fugit ![tt] i-o întorc eu. Dar el se porneşte pe rîs : „Unchiule, zice, fii liniştit. Eu stăteam de vorbă cu Frumoasa ![u] Cerule, chiar el era tîlharul! Ne-mernicul, încrezutul, nu numai că nu-şi luase picioarele la spinare, dar se proţăpise acolo lîngă mine ! Scos din fire cum eram, m-am tras puţin într-o parte, gata să-l pocnesc... „Tată ! Nu da în el, n-are nici o vină !“ Niciodată n-a fost Frumoasa noastră atît de vitează. A ţîşnit în faţa lui Gao Yushan, ferindu-1 cu trupul ei. Am rămas prostit şi ochii mi s-au împăienjenit! Îmi venea s-o spîn- zur pe nemernică „Stai aşa!“ a strigat nepotu-tău, şi mi-a smuls lemnul din mînă, aruncîndu-1 aiurea. „Unchiule, m-a înfruntat, vreau să-ţi fie limpede că Frumoasa e nevinovată. Şi nici eu n-am greşit cu nimic. Dacă faci scandal, o să-ţi pătezi numele şi familia, şi lumea o să rîdă. Dacă ridici mîna la noi, înseamnă că ne eşti duşman şi o. să-ţi răspundem pe potrivă[44]. I-am spus : „Micuţule, ai făcut

gaură în cer cu vorbele astea ! Ea e fiică-mea şi...“ Eram cît pe ee să-i ard fetei un dos de palmă, dar „micuţul" m-a îmbrîncit, azvîrlindu-mă cît colo. Văzînd eu că e mai tare şi nu-i pot ţine piept, l-am luat la înjurături : „Aşteaptă, numai, prăpăditule, şi-ai să vezi ce-o să păţeşti ! Mama ta, slugă împuţită ! Cară-te de-aici !“ Am plecat cu Frumoasa, iar ticălosul de Yushan a strigat din spate : „Surioaro, nu te speria ! Strînge din dinţi şi rabdă. Dacă te atinge doar şi cu un deget, îi dau foc la casă !“ Of-of ! Vezi ce comoară ai? Şi ce nepot grozav ? încheie, acuzînd-o şi împungînd-o cu degetul pentru ca apoi să se lase pe spate, epuizat.

Ameţit întrucîtva de băutură, Zhang Al Treilea îşi povestise păţania cu lux de amănunte, însă femeia reţinuse atît cît trebuia. De atîta vreme de cînd erau împreună, se obişnuise cu felul lui de a fi şi, ca totdeauna, ţinea să chibzuiască asupra chestiunii respective, să o întoarcă pe toate feţele, socotind cum e mai bine.

— Vai de mine, nici că mi-ar fi trecut prin cap că flăcăul ăsta atît de domol poate fi în stare de una ca asta! rosti, înciudată. Dar cum Yushan n-are nici un aranjament*, ei doi s-ar nimeri şi am ajunge şi rubedenii mai apropiate...

— O dau după oricine, şi dup-un cîine, dar nici mort lui Gao Yushan ! răbufni el, mînios. Ca să nu mai zic că nici nu ştiu dacă mamă-sa, Ochi de Perlă, bagă în seamă nişte sărăntoci ca noi.

Cumătră A Treia nu-1 luă în seamă şi-şi urmă firul gîndurilor :

— Copiii au întrecut măsura şi e musai să-i ţinem în frîu. A noastră e firavă şi o sperietură ca asta îi dăunează. Ce inimă poate să aibă şi nevasta lui Kong. Nu degeaba a fost poreclită Geruială !

— Hm ! Vezi să nu-ţi facă fie-ta vreun pocinog, de n-o să-ţi mai vină să scoţi capul în lume !

— Prostii ! şopti ea, schimbîndu-se la faţă şi sărind în picioare. Codana noastră n-a făcut ce nu se cade !

Zhang Al Treilea se ridică şi el, anevoie, mai mult rostogolindu-se pe pat.

— Mai şi vorbeşti ! Cînd am văzut-o cu ochii mei...

— Ce-ai văzut, ai ? izbucni ea cu voce subţire, tăioasă,

* Xia jian, schimbul de înscrisuri care se făcea între două familii în vederea căsătoriei copiilor, uneori încă de la naşterea acestora.

încruntîndu-şi sprîncenele negre, subţiri şi privin- du-şi cu mînie bărbatul. I-ai găsit împreună. Şi ce-i cu asta ? De ce nu te-ai uitat la Geruială Picior Mare, femeie trecută de patruzeci de ani, să vezi cît e de boită şi de rujată ? Cine nu ştie că primeşte musafiri în miez de noapte ? De-asta ce zici ?

Zhang nu-i dădu dreptate, dar se arătă ceva mai înmuiat :

— Ea e ea şi noi sîntem noi! Dacă unora nu le pasă de lume, nouă ne pasă !

Cumătră A Treia îşi trecu mîna prin păr şi îi răspunse cu glas liniştit:

— Tu vorbeşti, zăpăcitule ! De ce nu te gîndeşti ? Uite, deocamdată s-o lăsăm pe Frumoasa, dar ia să cercetăm ce-a-mpins-o pe Kong Geruială să te înştiinţeze. De obrazul ei nu-i pasă şi uite că a prins-o grija de noi! Ea e cu gîndul la nepotu-său, la Kong Juren, şi de-aia e cu ochii pe Frumoasa. Dar nici noi n-o s-o aruncăm pe apele rîului, taman în braţele ţestosului * ăluia. Ticăloşii ăştia nu vor decît să tragă foloase din necazurile altora !

La aceste cuvinte, bărbatul rămase cu gura căscată. Nu putea fi de acord cu judecata femeii. Era limpede că el avea dreptate, cum să se ia după vorbele ei ? Cu toate

---

* *Wangba,* broască ţestoasă, sens injurios.

acestea, pe moment nu găsi cum să i-o întoarcă şi sări de pe cuptor înciudat şi ruşinat totodată, umflîndu-se în pene ca şef al familiei ce se cădea să fie considerat. Ridică braţul :

— Ce tot vrei ? Cine e mai mare în casă ? O să mă bagi în mormînt, de supărare, mama ta...

Aşa cum se afla, cu faţa pe direcţia braţului bărbatului, Cumătră A Treia nu se feri, ci îl înfruntă, calmă :

— Dacă ai de gînd să mă loveşti, fă-o! Adevărul este...

În momentul acela, o fată se repezi în cameră şi se agăţă de braţul omului.

— Tăticule ! Mămico ! Dacă vă bateţi, o să vă rîdă lumea !

Micuţa Crizantema se repezi şi ea ca vîntul, trăgînd de mama sa :

— Vino încoace, mămico...

Bărbatul dădu să se elibereze din strînsoarea fiicei sale a doua, Piersica, şi vorbi cu dezamăgire în glas, supărat, nefericit :

— împotriviţi-vă ! Răsculaţi-vă ! Văd că n-am cum să vă mai ţin piept, v-aţi înţeles cu toatele împotriva mea. Aur Scump, băiatul meu, unde eşti, să-mi ţii partea...

Se plecă, dibuind după încălţările cu feţe de pînză. Creând că omul căuta încălţările ca să-şi lovească femeia cu ele, Crizantema le şterpeli degrabă şi dădu să fugă.

— îl laşi să plece desculţ pe poartă, măi fată ? ! o opri mama.

Tatăl îşi trase pe picioare încălţările peticite şi ieşi cu capul în pămînt, spre bucuria Crizantemei. Piersica dădu să se ia după el, dar mama o opri, sfătuind-o să-i ţină de urît Frumoasei. După ce fetele plecară, rămasă singură. Cumătră A Treia îşi şterse cîteva lacrimi, alun- gîndu-şi slăbiciunea, şi se apucă să pregătească cina.

Tîrziu, pe la al doilea *geng*[*], Zhang Al Treilea se întoarse acasă pe mai multe cărări. Nevasta şedea pe

* ***Geng,*** **oră de noapte. De la căderea întunericului pînă dimineaţa erau cinci *geng ;* al treilea *geng* marca miezul nopţii.**

cuptor în camera de apus şi o învăţa pe Crizantema să i coasă. O izbi duhoarea alcoolului, dar nu ridică privirea, mulţumindu-se să încrunte sprîncenele.

— Să-ţi pun să mănînci, tăticule ? se grăbi Crizan-B tema să-l întrebe.

— In casa asta n-am ce mînca ! o respinse el, clă- ; tinînd din cap. Hm ! Aici nu-i loc pentru mine. Aş-1 teptaţi voi numai să mi se îmbogăţească băiatul, Aurj Scump, şi o să-l fac să deschidă o prăvălie, iar eu o săi mă pun patron. O să fim domni, cum e licenţiatul Kong, j şi n-o să ne mai chinuim pe rîpele muntelui... Văzînd] că nevasta nu reacţionează în nici un fel, se trase spre] ea şi continuă pe un ton mai dulce : Cu tine vorbesc,] mama lui Aur Scump. Cînd copila ţi se măreşte, n-ai! cum s-o ţii lîngă tine. Pe Frumoasa, gata, o măritäm ! j Stai doar niţel şi te gîndeşte şi tu la un lucru. Cumătră 1 Geruială zice de Kong Juren. Fireşte, ea ne vrea binele şi spune lucrurilor pe nume. Băiatul a rămas sărac şi j e cam lasă-mă să te las, dar e singur, nu mai are pe| nimeni şi e neam cu licenţiatul. Crezi că ăsta n-o să-ll ajute ? După ce se însoară şi devine om la casa lui, îşil face o stare acolo...

— Tot nu te-ai dus la culcare, creatură fără simţire *?*

o îmboldi Cumătră A Treia pe Crizantema, lăsînd lucrul.

Neînţelegind de unde venise pricina certei, fetei îi dădură lacrimile.

— Unde să mă duc, mămico ? Nu aici e locul meu ?

— Du-te unde-oi vedea cu ochii, creatură care nu ştii ce e aia lumea, răbufni femeia şi coborî de pe cuptor, trecînd în camera de răsărit.

Zîmbind şi cu ochii înroşiţi, Zhang Al Treilea se luă după nevastă.

— Nu lovi cîinele să priceapă găina, zise el, abia legînd cuvintele. Am băut, dar mi-am păstrat mintea trează. Sînt sărac, însă ştiu ce vreau. Bine, aşa să fie, tu ai capul mai limpede, uite, o să mă iau după tine. Fac cum vrei tu, n-o mai dăm pe Frumoasa lui Kong Juren, nici...

Crizantema îşi adună aşternutul şi trecu în camera

dinspre apus. Sora cea mare, Frumoasa, se trîntinse pe patul-cuptor, cu spatele la lampă. Piersica broda ceva şi, văzîndu-şi sora cea mică intrînd, o întrebă :

— Ce cauţi aici ? Acum eşti mare, puteai să ai grijă de mama.

— Cine-a vrut să vină ? Mama m-a dat afară şi voi nu mă primiţi. O să plea! zise, smiorcăind, sumeţindu-şi nasul frumos modelat pe faţa ei slabă.

— Cum se poate una ca asta ? Hai, vino, o îndemnă Piersica şi o trase de mînă.

— Ba mă duc să dorm în drum ! Crizantema se răsuci şi o apucă spre ieşire. Să dea peste mine pisicile sălbatice şi să mă mănînce !

— Bine, atunci. Călugăriţa chioară de-un ochi îşi petrece vremea văicărindu-se !

Crizantemei îi luciră ochii. Rămase dreaptă o clipă, apoi se însenină la chip, zîmbi şi îşi aruncă aşternutul pe pat.

— Lasă-mă, soră a doua, sînt prea mică ! se rugă.

— Ba, eşti fată mare, de doisprezece ani!

Crizantema se bosumflă, urcă pe cuptor şi se ghemui la pieptul Piersicii, ca o păsăruică.

— Sînt mai mică decît tine. Da' să ştii, să nu-ţi faci gînduri rele, că tata s-a înapoiat îmbunat, ba s-a şi milogit pe lîngă mama... Soră a doua, vrei să dormi cu sora cea mare şi să mă lăsaţi pe mine singură ? Ai tu inima aia ?

— Hai, întinde-te aici, slugă fără ruşine ! o dojeni Piersica, acoperind-o cu grijă. Dacă mai scoţi o vorbă, te azvîrl pe uşă afară.

— Nu mai fi supărată, soră cea mare, mai spuse Crizantema, cu ochii la spinarea încovrigată a Frumoasei. Tata n-o s-o mai înfrunte pe mama şi nimeni n-o să-ţi facă nici un rău.

Cum Frumoasa nu răspunse, Crizantema întinse mina spre ea, să o mişte, însă Piersica o opri.

— Vezi de tine şi dormi! Mîine avem treabă pe munte !

Crizantema tăcu, întorcîndu-se cu faţa spre fereastră. Hîrtia din cadrul ferestrei era străvezie sub razele lu- | minoase ale lunii. Peştişorii aurii desenaţi pe ea păreau] că înoată prin stufărişul apei ; fluturii prinseră şi ei viaţă, rotindu-se deasupra florilor. Crizantema intră pe negîndite în lumea viselor.

Peste noapte, vîntul toamnei se mai potoli, deşi con- *j* tinuă să bată în rafale reci, purtînd florile albe ale k brumei

pe care le împrăştia să împodobească satul. Pier- ^ şicul mare din curte şi plantele căţărătoare de pe zidul curţii erau zgîlţîite neîncetat, scoţînd un sunet jalnic, pre- " lung, parcă în armonie cu sforăitul uşor al fetişcanei de doisprezece ani.

Piersica se apropie de Frumoasa. Părul acesteia era răvăşit, iar pomeţii obrajilor albi, prudaţi cu mentă, erau plini de lacrimi care se rostogoleau în jos ca bobiţele de rouă de pe petalele unei flori. Piersica ridică puţin cerga şi se strecură lîngă sora sa.

— Ce bine e să fii cum e Crizantema, fără gînduri şi necazuri, fără ca nimeni să tragă de tine într-o parte ori în alta ! Grea e viaţa, surioară ! se văicări sora cea mare.

— Orice lucru se face cu nădejde, o încurajă Piersica. Laşi la o parte ce e rău, iar pentru ce e bine te zbaţi pe viaţă şi pe moarte. Ia, zi-mi ce e între voi, ca să-mi dau şi eu seama.

— Nu-i aşa de simplu cum ţi se pare ţie, aşa cum unu e unu şi doi e doi. Mai bine tac.

— Ba poţi să vezi ce e rău şi ce e bine. Dă-i drumul!

— Nu pot deschide gura... îngăimă Frumoasa, ruşinată, şi sîngele îi năvăli sub pieliţa feţei.

— Doar cu mine vorbeşti!

— De fapt nu e cine ştie ce grozăvie...

— Atunci dă-i drumul, că nu te spun nimănui. Eşti de mult cu vărul Yushan ? Aţi ajuns departe ?

— In dragoste, n-ai cum să ştii precis ziua cînd te-ai aprins ! Pe la cinsprezece ani, cînd lucram în mătăsăria familiei Kong şi stăteam la mătuşa, mă vedeam cu el de dimineaţa pînă seara. El mergea la şcoală şi cîte nu ştia ! Pe mine şi pe Yushui ne învăţa să scriem, să recităm poezii vechi... Aşa ne-am apropiat. Apoi, cînd am făcut şaptesprezece ani, m-a dat gata munca şi m-am îmbolnăvit. Tuşa nu m-a îngrijit ca lumea ;şi mama m-a luat acasă. Pe drum, Yushui, care m-a condus, mi-a spus că Yushan se certase cu maică-sa, care îi trăsese chiar două palme, din pricină că nu voia să încheie logodna cu o fată de opt ani... Şi nu mergem şi sporovăim noi mult, că, ce să vezi ? tocmai el mă aştepta la Izvorul Dragonului...

— Cine ?

— Yushan! I-a zis frăţiorului să se ducă mai încolo, să se bucure de privelişti. Rămaşi singuri, am adus vorba de cearta cu ai lui şi i-am spus că nu se cade să-şi supere

părinţii. Mi-a întors-o cum că bătrînii se supără o dată şi le trece, dar supărarea lui ar fi una ce-ar dura viaţa toată ! îi ascultă în toate, dar pînă aici ! Bine, i-am zis, dar nici n-ai văzut-o, de unde ştii că n-o să-ţi placă ? El a spus atunci că poate fi arătoasă sau urîtă, dar a întîlnit-o pe Frumoasa şi de ce nu s-ar mulţumi cu ea? La început nu l-am priceput, mi-am dat seama abia după felul cum se uita la mine. Am simţit că îmi ard obrajii şi n-am mai cutezat să ridic capul. Dar el îmi vorbea, de foarte aproape...

— Zi mai departe !

— Sîntem oameni, nu animale, spunea, ca să ne însoţim oricum, fie că ne cunoaştem ori nu. Dacă trăieşti lîngă cineva pentru care nu simţi nimic, nu e ca şi cum ţi-ai duce viaţa singur *?*

— Şi tu ?

— Eu ? Eu nu eram în stare să scot un cuvînt. Simţeam că inima mi-o luase razna, ţineam privirile plecate şi vărsăm lacrimi...

— Atît ?

— De atunci, de cîte ori trecea pe la noi, ardeam de nerăbdare să dau ochii cu el. Cînd se scurgea mai multă vreme pînă să vină, mi se făcea tare dor... Aşteptam să aud din gura lui că a rupt logodna cu pricina... Acum, în livada cu piersici, mi-a spus că tuşa nu vrea nici gînd să renunţe la fata aia, dar că eu să-l aştept. Era neliniştit şi mîhnit, şi am plîns pe umărul lui...

Aflînd povestea, Piersica rămase pe gînduri. Fru- ! moaşa suspina.

— Treaba asta e încurcată rău, rosti pînă la urmă Piersica. Eu, una, nu vă găsesc nici o vină. Dar şi daci rupe logodna aia, tuşa n-o să ne vrea pe noi...

— Sînt şi-aşa bolnavă, n-o s-o duc eu cine ştie cîţt ani! zise Frumoasa, izbucnind mai tare în plîns.

— Nu vorbi cu păcat... O podidi şi pe Piersica plîn- sul, dar, în acelaşi timp, zărind prin fereastră umbra cuiva, şopti. Taci ! Mama e afară, şi ea îndură greul cel mare!...

Uşa se deschise încet şi o dată cu razele lunii în cameră se strecură tăcută Cumătră A Treia. Se opri nu departe de prag, privindu-şi cele trei fiice. Crizantema dormea încovrigată, cu un braţ trecut peste gîtul sorei a doua. Piersica trona în mijloc, cu trupul ei plin, ocu- pînd aproape jumătate din pat. Frumoasa era cam de aceeaşi înălţime cu

ea, dar părea mai înaltă, din pricină că era slabă. Chiar şi faţa i se lungise.

Femeia o mîngîie pe obraji şi îi simţi fierbinţi. Lingă pernă, o batistă era udă de lacrimi. Oftă, înduioşată, şi o sumedenie de simţăminte îi copleşiră inima : „Am trei fete tinere, fiecare cu felul său de a fi, şi cresc văzînd cu ochii, apucînd-o spre drumul vieţii lor. Tatăl lor mă blestemă că aş fi de vină că i-am adus pe lume un singur băiat. Oh, Aur Scump, flăcăul ăsta, uite a plecat de patru ani printre străini, la slugărit! Cînd s-o împlini sorocul îl iau acasă şi mai bine crăpăm de sărăcie, decît aşa. Numai taică-su s-a încrezut în vorbele altora şi l-a băgat ucenic la prăvăliile familiei Kong, din oraşul Tianjin, socotind că o să cîştige şi el ceva. Da' azi trebuie să te iei cît mai puţin după alţii... Fetele mele, mama nu vorbeşte ea aiurea, însă voi o duceţi mai bine, nu sînteţi silite să răbdaţi ţîfnele doamnelor şi domnilor. Of, Frumoasa mamei, tu eşti cea mai plăpîndă şi azi a mai picat pe capul tău şi necazul ăsta ! Mi se rupe inima şi pentru tine Piersico, tu de copiliţă n-ai fost văzută cu ochi buni de tata — că, de, o a doua fată e pentru oameni sărmani ca noi o adevărată pacoste! Şi-apoi nici mama nu te-a dezmierdat, ba, din contra, te-a tîrît după ea, de mică, pe munte. Mi te-ai făcut, însă, zdravănă şi trăieşti cu picioarele pe pămînt, şi asta-i bine. Ce mă doare grozav, e că la anul o să pleci de la mine. Socrii tăi or fi ei săraci, dar măcar sînt oameni! Iar tu, Crizantema mamei, cum o să mi te faci ? Eşti leită mie, ba eşti chiar şi mai răbdătoare. Vai, el are buba asta la inimă, e doar ca toţi bărbaţii. Dar mai sînt bune şi fetele, fără ele lumea n-ar mai fi! Copilele mele ! Care v-o fi norocul ? O s-o duceţi ca noi ? Mai bine ? Mai rău ?..."

Afară se înteţise vîntul. Frunzele piersicului din faţa ferestrei fremătau, foşnind, şi crengile zvîcneau anapoda, aruncînd umbre bizare în camera scăldată in lumina lunii.

Durerea din inima femeii spori.

2

— ...Mama ei de treabă! De la un tîrg la altul strici cîteva perechi bune de încălţări şi preţul coconilor de viermi de mătase nu urcă deloc. Păi, aşa, după un an de trudă sigur că nu te alegi cu nimic! Mai iute, lene- vilă, haide ! îndemnă Zhang Al Treilea, lovind cu palma peste crupa măgarului.

Măgarul se smuci cîţiva paşi înainte şi o dată cu el şi Piersica, fiindcă ea era aceea care îl trăgea de funie. Fata era îmbrăcată într-o scurteică de bumbac, de fapt dintr-o cîrpă roşie, grosolană şi pe braţ avea trecut un paner împletit din crengi subţiri de răchită. îl însoţea adeseori pe tatăl său la tîrg. La munte, pămîntul roditor e puţin şi se trăieşte mai mult din creşterea viermilor de mătase, din vînzarea de lemne şi de ierburi. Zhang arendase de cîtăva vreme de la moşierul satului, licenţiatul Kong Qingru, zece mu de teren muntos şi primăvara şi toamna bătea mereu drumul la tîrg, împreună cu fata a doua. Ea era de dimineaţa pînă seara pe drumuri şi, deşi cădea din picioare răpusă de oboseală, nu se plîngea.

Era vreme vîntoasă de iarnă, cu cerul împînzit de 1 nori, gata să se spargă în ninsoare şi, ori încotro te uitai, nu străpungeai cu privirea pînă la Muntele Kunyu. în | afara unor pini golaşi, de un verde întunecat, totul avea culoarea nisipului. Sus, pe munte, oamenii tăiau lemne ' sau smulgeau ierburi, iar securile şi topoarele scoteau zgomote seci, parcă răspunzîndu-şi unele altora, de pe :
o culme pe cealaltă.

Pometii obrajilor Piersicii se făcuseră, de frig, roşii-vineţii, dar trupul parcă i se încinsese puţin. Porniseră la drum la cîntatul cocoşilor şi, ca să nu ostenească mă-l garul, tatăl ducea pe o cobiliţă o sută de jiJi-uri de lemne,! iar măgarul căra coconii. Străbătuseră deja peste două- j zeci de *li* pe potecile de munte, în serpentine, şi atunci f cum să nu fie frînţi de oboseală ? Auzind înjurătura adre-1 sată măgarului, fata întoarse capul şi-şi văzu tatăl, cu i faţa năpădită de sudoare, respirînd greu. Se apropie de j el să-i ia cobiliţa din spinare.

— Aşeaptă să trecem podul...

— Sînt tînără şi n-am obosit, zise ea şi-i trecu lud panerul.

Zhang Al Treilea răsuflă lung, uşurat, şi se gîndi, satisfăcut şi nemulţumit în acelaşi timp: „Fata asta a j mea e robustă. Eh, de-ar fi fost băiat..Simţindu-se eliberat de greaua povară şi rămînînd pe umeri numai cu o desagă cusută din petice, apucă panerul şi funia mă-’ garului.

— Vai de noi, vine Anul Nou şi n-am scăpat de coconi ! Mama lor de preţuri, că scad şi iarăşi scad !

— Tăticule, mămica zicea că banii ce-o să-i luăm n-or să ne ajungă nici de încălţări! se amestecă fata.

— Mda. E musai să vindem. Avem de plătit arenda, dobînda, sîntem taman la soroc ! Crezi că mie-mi place să alerg de la un tîrg la altul ? se mînie tatăl. Mama lor ! Ne sculăm cu noaptea în cap şi ne potolim doar seara tîrziu. Dormim prin pădure, în iarbă, mîncaţi de gîn- gănii, biciuiţi de vînt şi de ploi ; ziua ne arde soarele, ne tăbăcim de pietre degetele picioarelor, părul ne ia culoarea blănii de iepure — uite aşa creştem viermii de mătase. Şi după ce-am plătit tot ce se cuvine, la capătul unui an, ne alegem cu fluieră-vînt...

Cu lemnele în spinare, Piersica mergea cu paşi măsuraţi, parcă pipăind drumul, şi cu pieptul scos în afară.

Vîntul îi flutura părul de pe frunte, în vreme ce coada i se bălăbănea pe piept. Cu genele plecate, fixa drumul, cu ochii ei negri ca tuşul, atentă să nu se împiedice. Nu mai asculta vorbele tatălui, pe care le ştia prea bine, gîndindu-se la ale sale.

După Anul Nou, la începutul lunii a eincea, urma să se mărite. Căsătoria fusese pusă la cale încă de pe cînd ea avea şapte ani, de pietrarul Yu Shizhan de la Rîpa Pinilor Roşcaţi şi de mama ei, stabilind amîndoi ca Piersica să fie dată după cel de-al doilea fiu al pietrarului, pe nume Yu Zhenhai *. Mai tîrziu, cînd familia Yu trecuse prin nişte necazuri, Zhang Al Treilea avusese de gînd să-şi retragă promisiunea, dar nevasta se împotrivise. Cum arăta viitorul ei soţ, Piersica nici că ştia. îl văzuse de cîteva ori doar pe fratele mai mare al acestuia, Yu Zhenxin. Mama ei o liniştise, asigurînd-o că era om bun. După măritiş, Piersica ar fi fost mulţumită ca măcar să trăiască în tihnă cu soţul său, oricîte greutăţi ar fi avut de îndurat împreună.

Necazurile nu o speriau. Acesta era idealul obişnuit al fetelor sărace de la munte şi Piersica nu făcea excepţie. În vederea măritişului Cumătră A Treia încropise de multă vreme ceva economii dar, deşi se apropia Anul Nou, nu-şi făcuseră haine mai acătării. Chiar în ziua aceea, înainte de a se aşterne cei doi la drum, mama ţesuse optsprezece *chi* de pînză din bumbac, pentru ca Piersica s-o vîndă şi să cumpere stambă înflorată cu care să se gătească.

La vremea prînzului, făcuseră treizeci de *li,* ajungînd în Tîrgul Familiei Kong.

Tîrgul acesta cuprindea mai bine de şapte sute de familii şi era aşezat pe latura de miazăzi a centrului Muntelui Kunyu, în platoul care se întindea de pe malul apusean al Rîului Scroafa. Era un cunoscut nod de circulaţie, primul tîrguşor aflat între judeţele Muping şi Wendeng. De la oraşul Yantai din nord-vest şi pînă la portul Yuyan din Insula Pietrei, aflat la sud-est, de la zona Caiyang şi pînă la oraşul Wendeng, situate în partea opusă, pe direcţia răsărit-apus, şoselele şi căile ferate se întretăiau în acest loc. Produsele de munte de la nord, cele maritime din mările sudice şi cerealele din cimpie, toate se vindeau în Tîrgul Familiei Kong. Aici îşi aveau sediile administraţia şi poliţia locală, precum şi o unitate militară. Socotite după calendarul lunar, zilele de patru şi nouă erau

* Zhenhai, Mare Agitat». Se pronunţă aproximativ : Gen-hai.

zile de tîrg, şi ele reuneau cîteva zeci de mii de oameni. In mod obişnuit, restaurantele, hotelurile, farmaciile, băncile, bazarurile şi tot felul de dughene îşi aşteptau clienţii.

Ziua aceea era în paisprezece ale lunii a douăsprezecea, ultima zi de tîrg a anului. Cînd Zhang Al Treilea şi fiică-sa ajunseră în Strada Mare, care se întindea de la răsărit la apus, tîrgul clocotea de oameni. Cobili- ţele cu lemne şi cu legume, cărucioarele cu produse de mare umpleau locul. Prăvăliile îşi deschiseseră larg porţile. Slugile din restaurante zoreau să care apă şi să taie lemne. Cei care aveau tarabe montau acoperişuri deasupra acestora sau îşi scoteau marfa la vedere ; unii băteau deja în tobele din piele sau în tălăngi şi-şi îmbiau în gura mare clienţii. Doi se luaseră la ceartă pentru loc şi în timp ce unul îi sfîşiase celuilalt santalul şi hîrtia, cel de-al doilea călcase în picioare luminările şi petardele primului; apoi o pictură a Spiritului Vetrei se prăbuşi la pămînt şi se rupse, luînd-o în sus, în aer, ca un zmeu de hîrtie. Cîrduri de copii care se fugăreau, în- jurîndu-se, unii aruncînd cu petarde aprinse, porniră să urle în hărmălaia aceea generală că Spiritul Vetrei urcă la ceruri...

Zhang Al Treilea îşi povăţui fiica să ducă măgarul în partea în care se aflau mătăsurile şi să-l aştepte, el urmînd să care lemnele în partea opusă a tîrgului.

Mătăsăriile se aflau la capătul de miazăzi al tîrgului. Pancarta imensă cu litere de aur era prinsă la înălţimea unui portal înalt, acoperit cu olane verzi. Piersica intră cu măgarul în curtea cea mare, scoase desagele de pe animal şi rămase în aşteptare, uitîndu-se jur-îm- prejurul său.

Curtea largă, împrejmuită cu gard, emana un puternic miros de coconi. Cazanele în care aceştia fierbeau sfîrîiau, coşurile scuipau un fum negru, înecăcios, iar apele reziduale, fierbinţi, se scurgeau în afara curţii, printr-un canal deschis ; marginile canalului erau negre Şi, deşi era iarnă, duhneau puternic. O mulţime de oameni, unii cu coconi obişnuiţi, alţii cu coconi alb-gălbui, crescuţi cu frunze de stejar, se îndeletniceau cu cele mai felurite munci, preocupaţi, grăbiţi, intrînd şi ieşind în- tr-un necontenit du-te-vino, unii cărînd apă, alţii lemne. Prin fereastra unui atelier scund se zărea jumătatea de sus a trupurilor lucrătoarelor. Vremea era rece şi hîrtia ferestrei nu fusese dată cu ulei gros, ca să oprească gerul, iar ele purtau bluze în tot felul de culori şi erau roşii la faţă,

năduşite. Piersica le vedea numai braţele care se mişcau fără întrerupere, dar o urmărise pe Frumoasa muncind şi ştia că femeile acelea lucrau la cîte
o maşină pe care o acţionau cu picioarele şi de lîngă ea nu se prea puteau dezlipi ziua întreagă ; aceasta era pricina pentru care braţele şi picioarele le amorţeau şi li se umflau.

La un moment dat, o femeie tînără ieşi din atelier şi se îndreptă grăbită spre latrină. Piersica o recunoscu, era din cătunul Floarea de Piersic şi se măritase aici.

— Phoenix ! o strigă ea. Eu sînt!

Femeia o salută şi spuse rîzînd :

— Stai niţel. Nu mai rabd...

Cînd ieşi, veni în fugă spre Piersica.

— Avem atîta treabă că nu putem nici să mergem la privată. Ai venit cu taicâ-tu să vindeţi coconi ? (Piersica dădu din cap în semn afirmativ.) Preţul a scăzut iar ! Domnul Kong Al Doilea zice că de cînd japonezii au ocupat cele trei provincii * a coborît şi preţul mătăsii şi al coconilor! Minciună sfruntată ! Chiar ieri au trimis nu ştiu cîtă marfă în Tianjin. Dar ce-i de mirare ? In tîrgul ăsta, totul aparţine celor trei fraţi Kong şi cine se pune cu ei ?

* **Cele trei provincii răsăritene care compun, ţinutul Man.-ciuriei, cotropit de Japonia în anul 1931.**

— Nu mi-ar fi de alta, dar aşa, noi o să murim de j foame, se arătă Piersica nelinişti tă.

— Căutaţi s-o mai lungiţi şi voi, ca să faceţi faţă. j între timp, Piersica observase că haina peticită a lui jj Phoenix se rupsese la piept.

— Vezi de tine, zise, arătînd spre pieptul femeii. O să te faci de ruşine. Uite am un material...

— Ei, şi ce ! Două ţîţe, acolo ! i-o întoarse Phoenix* j încereînd s-o oprească pe consăteanca ei să caute în paner. Ţî-a dat-o mamă-ta să o dai pe pînză subţire, nu ? | Nu se poate...

Piersica despică în două pînza ţesută în casă, o bucată o puse la loc în coş şi cealaltă jumătate o vîrî la j pieptul lui Phoenix.

— Sîntem ca surorile. Ne-ajunge la amîndouă.

Phoenix primi, dădu să pleee, apoi se apropie şi mai 3 mult :

— Ai auzit ? în tîrg o să fie împuşcat un om. Şi nu , era hoţ, bandit. O ştii pe Zeiţa, aia care a lucrat împre-]ună cu soră-ta ?

— Au omorît-o ? întrebă Piersica, făcînd ochii mari, ■ uimită.

— Pe fratele ei. Phoenix se întinse către urechea îl Piersicii. Era învăţător, se zice că era comunist, care"! semăna vrajba.

—- Comunist ? Piersica nici nu mai clipi din ochi. ’j Ce-i aia ?

— De unde vrei să ştiu ? Phoenix scăzu vocea. Eu l-am întîlnit o dată şi mi s-a părut un flăcău tare de treabă, nu putea semăna unul ca el vrajba. Poate numai să fi fost împotriva celor mari. Du-te şi vezi-1.

— Da’ ce, am mîncat fiere de tigru, să am eu curajul să mă uit ?... spuse Piersica.

Văzîndu-1 pe Zhang Al Treilea, care se apropia, Poenix îl salută.

— Ai scăpat de lemne, Al Treilea ?

—- Să scap ? în tîrgul ăsta aşa de mare, lemne bine uscate n-au căutare la doi *mao* jumătate ! mama lor ! Acuş e Anul Nou ! Ai întrebat dacă a mai crescut preţul coconilor ?

— A scăzut iar ! zise Piersica.

Ca o găină ameţită, bărbatul rămase puţin năuc, apoi o luă spre biroul directorului.

— Tu du-te în piaţa de lemne, caută-1 pe Liqiu şi ia cit

poţi pe ele...

Tîrgul era înţesat de lume, glasurile oamenilor se învălmăşeau cum nu se poate mai ciudat într-un vacarm grozav. Cei mai mulţi erau bărbaţi, rar se zărea cîte o femeie, sulemenită şi dichisită, intrînd în circiumă în urma cîte unui bărbat bogat. Piersica venise întotdeauna la tîrg cu tatăl ei. Acum o pornise cu panerul spre locul unde se vindeau lemne şi ierburi. Strecurîndu-se prin marea de oameni, i se aruncau fel şi fel de priviri. Mai mult, haina ei de bumbac, roşie pe vremuri, dar acum decolorată, şi apoi şi atitudinea aceea ruşinată şi speriată, obişnuită fetelor de la munte, atrăgeau şi mai tare privirile. Mergea pe marginea drumului, pe lîngă zidurile caselor, cu capul plecat,'timidă.

— Hei, asta nu-i Piersica ?

Piersica ridică ochii şi se trezi în faţa unei femei de î vreo patruzeci de ani. Părul vopsit al femeii era prins f cu agrafe de argint şi pe faţă îşi dăduse cu un strat | gros de pudră. Purta o scurteică de bumbac căptuşită cu mătase, iar picioarele le avea vîrîte în încălţări cu

* feţe roşii, brodate. Nu era alta decît renumita Kong

3 Geruială de la ei din sat. Etalîndu-şi cei doi dinţi de l aur, cu gura şi toată faţa numai zîmbet, o încolţi pe fată cu întrebări :

— Taică-tu unde e ?

— La Izvorul Virtuţii, să vîndă coconii.

— Şi?

— încă nu... Piersica dădu să plece, dar femeia o prinse de mînă.

— N-aţi mîncat ? Du-te, caută-1 pe taică-tu şi veniţi la Pavilionul Iarnă-Primăvară. Sînteţi invitaţii mei.

— N-are rost ! Avem bucate de acasă, rosti Piersica, smulgîndu-şi mîna, şi îşi reluă drumul prin mulţime.

Piersica nu băgase de seamă că femeia era întovărăşită de un tînăr tuns scurt, cu o pălărie gri pe cap.

— Cine era ? întrebă el. E îmbrăcată prost.

— Cine ? Sora Frumoasei.

— Aha ! şi tînărul întoarse capul, urmărind silueta 1 care se îndepărta.

— Haina face pe om şi calul se vede după şa ! De-ar | avea pe ea straie fine... Uite, viermele ăsta nătîng de Zhang Al Treilea are un cuibar plin cu phoenicşi. Ce zici,

Kong Juren, eşti sau nu norocos ?

Bărbatul scoase o ţigară aromată.

— Norocul meu eşti dumneata, mătuşă, spuse.

— Fumezi altă dată. Acum hai repede, să dăm de cap treburilor, îl zori ea.

Kong Juren se luă pe urmele femeii, strigîndu-i :

— Mi-e teamă că unchiul Al Doilea n-o să se încreadă în mine.

— De ce ? Doar sîntem un neam. Kong Geruială îşi umflă pieptul şi scutură din cap, agitîndu-şi cerceii din urechi. El nu ia seama la om, ci la bani. Unchi-tu cel mare a coborît preţul la coconi şi acu' se umple de bani ! Pentru Zhang, e ultimul soroc de înapoiere a arendei, plus dobînda anului. Or, e limpede că n-are cum să achite ! Aşa că Al Doilea mută datoria pe numele tău, lui nu-i ia nici un ban, iar ţie îţi aranjează cununia. Fapta asta de bine îi stă la îndemînă şi tot el cîştigă !

— Bine-ai gîndit, mătuşă ! zise Kong Juren şi aprinse o ţigară, pe care i-o întinse.

Femeia o primi şi spuse bucuroasă :

— Şi eu mă muncesc în zadar ?

— Dacă nu e ca data trecută...

— Data trecută ? Femeia trase adînc din ţigară. Data trecută l-am pus bine la cale pe Zhang, cu nevastă-sa a fost mai greu.

— Acum...

— N-avea grijă ! Kong Geruială iuţi paşii. Acum e altfel. O să le frîngem gîtul. Nu i-o plăcea cumetrei, dar n-are decît să joace cum îi cîntăm noi. Asta e viaţa. Ce, o schimbă ea ?

Preocupată de treburile sale, Piersica nici nu visa că cei doi îşi făceau planuri cum să le-o ia cu sila pe sora cea mare. Ajunse la Pavilionul Iarnă-Primăvară.

Restaurantul era plasat pe la mijlocul Străzii Mari. Clădirea, parter şi etaj, fusese ridicată din cărămidă fumurie şi acoperită cu olane verzi; avea pereţi pictaţi şi pridvor lăcuit în grena. Jos era o sală mare de restaurant, cu o tejghea lungă pe o latură, la etaj fiind separeuri elegante. Deasupra intrării, pe o pancartă, era caligrafiată denumirea : „Pavilionul Iarnă-Primăvară". Nenumărate coşuri cu legume şi produse de mare aşteptau în faţa intrării să fie achiziţionate. '

Piersica se strecură printre ele, cînd din clădire se înălţă ca un vîrtej un glas tunător, cutremurînd timpanele :

— Bă, pui de iepure ! Îndrăzneşti să calci pămîntul Excelenţei Sale ? Du-te-n mă-ta !

Imediat, răsună o palmă şi un tînăr slab, pricăjit şi zdrenţăros, în mînă cu un paner, fu împins pe poartă afară, şi se prăbuşi pe treptele de piatră.

Cu strigăte de surprinză, cei de faţă se adunară în jurul lui. Mai repede decît toţi, un bărbat înalt, care păzea o cobiliţă cu peşte, fu din cîteva salturi lîngă tînăr, se aplecă şi-l sprijini cu braţul său puternic.

— Cincizeci! izbucni Piersica, speriată.

Se, strecură lîngă el, scoase un prosopel de faţă din panerul de pe braţ, şi şterse sîngele proaspăt care se prelingea din colţul gurii flăcăului.

— Trezeşte-te, frate Cincizeci! Trezeşte-te... şopti.

Faţa acestuia se făcuse pămîntie, ochii i se bulbucaseră, iar pe obrazul stîng se vedeau urmele sîngerii a cină degete groase. încălţările albe, de doliu, săreau în ochi. Cînd îşi veni în fire, se agăţă de braţul Piersicii şi începu să plîngă cu sughiţuri.

Fetei îi dădură lacrimile; nu cunoştea pe nimeni şi nu ştia ce trebuie să facă. Atunci ţăranul acela înalt i se adresă tînărului, de parcă S-ar fi cunoscut.

— Nu plînge, frăţioare, că şi-au bătut joc de tine!

Abia acum Piersica băgă de seamă că omul acela cu picioare lungi şi braţe zdravene purta o haină peticită, al cărei molton înflorat, vechi, abia se mai vedea. Mijlocul îi era încins cu un brîu, iar capul mare îi era descoperit. Avea ochi mari, luminoşi şi un chip impunător. Era

tînăr, de vreo douăzeci de ani. Chiar şi într-un asemenea moment, fata nu uită să se tragă sfioasă intr-o parte.

— Frăţioare ! Spune dacă ai ceva pe suflet. Mie poţi să mi te destăinui, îl îndemnă blînd.

— Ctim ! Tot nu s-a liniştit ? strigă un bărbat gras, în mină cu o ţigară aprinsă, ivindu-se în poartă.

Cei mai mulţi se retraseră, privind cu frică spre omul acela. Numai bărbatul înalt continuă să-l sprijine pe Cincizeci, fără să se sinchisească în vreun fel. Uitîndu-se cu ură la omul din cadrul porţii, Cincizeci deschise gura şi vorbele îi ieşiră afară o dată cu sîngele :

— Patroane Kong Al Treilea ! Mă baţi şi nu-mi dai banii. Tata a murit de mîinile tale. Eu...

— Tu faci pe tint ! Patronul aruncă ţigara, păşi în faţă şi ridică braţul.

— Mai domol ! Ţăranul săltă şi el braţul şi-i opri mîna patronului. Dacă avem ceva de zis, să folosim vorba, nu pumnul. La ce să minînce bătaie tam-nesam !

Trupul gros al patronului se înclină spre spate.

— Asta de unde a mai apărut ? îşi roti privirea peste mulţimea adunată, scuipă şi spune : Stirpitura asta m-a furat. Merita bătaia !

— Cine-a furat ? Cincizeci se sculă brusc de jos. Cînd trăia tata, se plînse, ţi-a vîndut o sută şaizeci şi două jin-uri de piersici şi tu nu vrei să scoţi banii. Frate-tău, Kong Al Doilea, nu recunoaşte că i-am înapoiat datoria. Voi nu ştiţi decît să vă bateţi joc de oameni, să-i zdrobiţi...

— Gura ! Ai limbariţă, pui de iepure ? Patronul se repezi iarăşi spre el.

Dar ţăranul îl acoperise pe Cincizeci cu trupul său.

— Sîntem oameni, de ce să nu lămurim treburile dis-cutînd ? Bătaia e lucru murdar. Ce zici, patroane Kong ?

Cincizeci arătă spre coşul azvirlit la pămînt.

— Asta-i tot ce am.

Piersica îl sprijini pe Cincizeci. Bărbatul cel înalt ridică panerul şi încreţind sprîncenele se adresă celor de faţă :

— Priviţi, oameni buni : patru bucăţi de dovleac şi o turtă uscată. Sînt ele de furat?

— Mi le-a dat mama să am ce minca de prînz, spuse Cincizeci, suspinînd.

Cu ochii scînteind, bărbatul plimbă panerul sub privirile patronului, zicînd •

— Uită-te bine. Vinzi aşa ceva ? Nici porcii tăi nu naănîncă astea!

— Bă, sărăntocule ! E cumva străbunicul tău ? îl ocărî Kong, roşu pînă-n vîrîul urechilor.

Bărbatul îmbrăcat în haine peticite îi trecu Piersicii panerul. Fetei aproape că-i sări inima din loc. Nu văzu decît sprîncenele negre ale omului, apoi îl zări urcînd două trepte şi îl auzi izbucnind :

— Kong Qingchou * ! De ce batjocoreşti lumea ?

— Şi ce dacă te batjocoresc ? îl înfruntă patronul, cu o mînă în şold şi cu alta împungîndu-1 cu degetul. Să-ţi Intre în cap, sărăcilă ! Noi, cei din neamul Kong, călcăm apăsat şi fără teamă şi sîntem stăpîni pe tot pămîntul ăsta, roată în jur pe cîteva zeci de *li*†. Mai vrei ceva?

— Ceva ? Ochii bărbatului scoteau flăcări. Te ştiu bine, Kong Qingchou, rosti el cu ură. Pe voi, cei trei fraţi, vă ţine puterea şefului de district, Kong Qingru‡. Aşa aţi pus mîna pe atelierele de mătase, pe bancă, pe restaurante, pe bazare şi tot aşa aţi luat cu japca pămîntul bun din împrejurimi. Noi sîntem săraci, dar curaţi. Voi sînteţi bogaţi şi murdari, aveţi inimile negre ! Cît crezi că o să-ţi meargă, tîrîtură făloasă, vierme ? !

— Ha-ha-ha! Te răzvrăteşti ? Uite, sărăntocule, o să te ciomăgesc, să văd, mai îndrăzneşti să ridici mîna ?

Kong Qingchou îşi suflecă mînecile şi-şi încleştă pumnii. Ţăranul nu se urni din loc, înălţînd braţul să primească lovitura potrivnicului, apoi se răsuci şi sări în sus, izbind cu piciorul. Patronul cel gras se rostogoli pur şi simplu pe trepte, strigînd :

— Răzvrătire ! Răzvrătire ! Săriţi...

Bărbatul îi puse un picior pe spinare şi îl lovi de cîteva ori cu pumnul.

---

* Celebrarea Prieteniei.

† Un li, 500 m.

‡ Celebrarea Cărturarilor.

— Răzvrătire, zici ? Atunci, hai să fie precum spui! - rosti el. O să te omor, lup cu inima veninoasă !

La strigătele patronului, din restaurant năvăliră afară cinci-şase oameni, înarmaţi cu bastoane şi cuţite, gata de atac.

— Fugi, bade '. Sînt mulţi! ţipă Piersica.

Mulţimea se împrăştie ca potîrnichile, oprindu-se destul de departe şi urmărind scena cu ochi îngroziţi.

Ţăranul se îndreptă liniştit spre Piersica şi îi spuse:

— Surioară, du-1 de aici pe frăţiorul ăsta, altfel o păţeşte rău. Degrabă !

Piersica îl trase pe Cincizeci unde era lume mai multă 1 şi se întoarse să vadă ce se întîmplă. Bărbatul înalt aş- | teptă ca bătăuşii să se apropie de el şi, cu o lovitură de J picior, îi azvîrli unuia cuţitul din mină. Cuţitul se răsuci j prin aer, lucind, şi înainte să atingă pămîntul, ţăranul îl] prinse de mîner şi urlă :

— Domnilor ! Cine mi-e prieten să plece, iar cine vrea nenorocire, să vină la mine !

Cu un icnet, arătă cuţitul, apoi îl înfipse in firma cu j numele restaurantului.

Lumea prinse să murmure. Bătăuşii patronului se l sperieseră, rămînînd stane de piatră. Kong Qingchou se tîri ca vai de el spre pragvil porţii. Atunci cineva strigă, cît îl ţineau bojocii:

— Bravo, tinere ! Iţi baţi joc de unchiul ? Dar eu ce sînt ?

Piersica sa uită în direcţia glasului şi văzu un tinăr cu pălărie elegantă săltîndu-şi pulpanele robei şi apropiin- du-se în fugă. Era Kong Juren, dar ea nu avea de unde să ştie.

Acesta, cu un aer fioros şi gata de luptă, părea dornic să-şi doboare adversarul dintr-o lovitură. Ţăranul se trase brusc într-o parte şi răsucindu-şi piciorul, mătură totul în calea sa : Kong Juren se trezi în ţărînă, pălăria zburîndu-i lideva, departe.

— Aoleu ! urlă el. Mi-ai rupt şalele ! Te socotesc maestrul meu, tinere domn ! *

---

* Această recunoaştere a calităţilor învingătorului din partea celui învins era, totodată, şi un apel la clemenţa aceluia.

Ţăranul scuipă şi se aplecă să-l tragă de unde plonjase. Pe neaşteptate, Kong Juren scoase de la piept un cuţit, îl repezi în adversar şi se rostogoli în lături, pentru ca apoi s-o rupă la fugă spre intrarea in restaurant. Tî- nărul nici că bănuise că cel pus la pămînt avea asupra sa
o armă, aşa îneît, din lipsă de prevedere, se alese cu o rană în braţ.

Atunci mulţimea începu parcă să clocotească. Sosiseră soldaţii înarmaţi. Piersica nu ştia ce-ar fi fost mai bine să facă, cînd deodată, văzu răsărind ca din pămînt un bătrîn cu barbă albă, însoţit de vreo patru-cinci ţărani tineri. Se aşezară în calea soldaţilor şi, luîndu-1 între ei pe tînărul rănit, se făcură nevăzuţi în marea de oameni.

Se apropia prînzul, dar soarele încă nu se ivise pe cer din pricina norilor care se îngrămădiseră unul Intr-altul împinşi de vînt, devenind tot mai grei şi mai apăsători.

Piersica îl luă pe Cincizeci cu ea, căutîndu-1 pe Zhang Liqiu de la ei din sat. Intre timp, lemnele fuseseră vin- dute. Il lăsă pe Cincizeci cu omul aeela de treabă, ca să-l ducă acasă cît mai iute, şi ea o pomi înapoi spre taică-său. Cînd ajunse în partea de miazănoapte a Străzii Mari, simţi în aer o anumită încordare şi stare de teroare : oamenii erau speriaţi, îşi şopteau cîte ceva la ureche şi se furişau pe marginea drumului, iar cei mai mulţi se zoreau undeva spre în faţă. Piersica se nelinişti. Trecuse cu doar puţin mai înainte prin cele mtîmplate în faţa Pavilionului Iarnă-Primăvară şi îi era teamă să nu dea acum peste altceva mai grozav. In apropierea scenei de teatru*, situată la o răscruce, nu mai putu să înainteze. Se stîmise un vacarm de nedescris, lumea nu mai dădea nici un pic de atenţie negoţului, iar cei care locuiau chiar pe acolo deschiseseră largi ferestrele, ochii tuturor fiind aţintiţi la scenă. Piersica fu dusă de valul de oameni spre colţul din stînga al scenei. Cînd văzu soldaţi postaţi de
o parte şi de alta a acesteia, îşi aminti de cele ce îi po-vestise Phoenix. Inima prinse să i se zbată cu putere în piept...

Kong Xian, comandantul trupelor de jandarmi din district, un bărbat scund, rotofei, îmbrăcat în haină militară

* în tîrguri erau ridicate, din cărămidă, scene acoperite, unde trupele ambulante dădeau spectacole de teatru şi operă. Spectatorii veneau cu scaune sau stăteau în picioare în faţa »cenei.

de stofă, cu pistol de şold, ieşi în ,faţa estradei şi se adresă mulţimii :

— Linişte ! Puţină linişte ! Aţi aflat ? Aici la noi a fost prins un răufăcător, un comunist, un bandit! Azi îl ucidem. Ce rele a făcut ? Veţi afla imediat. Vă va vorbi şeful Departamentului de partid din judeţ. Ascultaţi ţ

Şeful Departamentului judeţean al Partidului Naţionalist *, Yan Zizheng, era un bărbat de treizeci şi ceva de ani, cu faţa suptă, pergamentoasă şi slab de credeai că pielea îi era trasă direct peste oase. Inaintă pînă la marginea scenei, făcu o plecăciune şi rosti cu distincţie :

— Domnilor părinţi, fraţi şi surori! Fratele vostru nu e din partea locului, ci e venit în peninsula voastră de peste ape şi munţi, pentru a colabora strins cu voi şi a înfăptui împreună planul construcţiei ţării şi al liniştirii poporului, cerut de domnul Sun Iat-sen, părintele naţiunii, străduindu-ne, în acelaşi timp, să instaurăm înChina naţionalistă cele trei crezuri ale sale † !

Fata de la munte nu pricepea mai nimic din ce spunea omul acela. Şi nici cei din jurul ei, care stăteau impasibili. Văzîndu-1 însă slab ca un pai, cu un surîs şters pe faţa-i albă şi cu glasul potolit, egal, Piersica se gîndi că poate cerşeşte ceva pentru mort!

— Comuniştii nu şînt bandiţi de rînd, ei vor distrugerea ţării şi a poporului! — glasul lui Yan Zizheng se ridică brusc, culoarea feţei schimbîndu-se o dată cu cele rostite. Înălţă braţele — două oase vii.

Piersica se sperie : ce om cu suflet negru putuse să fie omul acela.

— In sudul ţării, Partidul Comunist a omorît oameni, a pus foc, pricinuind mari dezastre poporului. Era evident că

---

* Guomindang, partid înfiinţat de dr. Sun Iat-sen, conducătorul revoluţiei burghezo-democratice din 1911, care a răsturnat dinastia feudală şi a dus la instaurarea republicii în China. Partid progresist, a avut perioade de colaborare cu Partidul Comunist, Gongchangdang, apoi orientarea sa reacţionară l-a dus la masacrarea comuniştilor, act prin care a pierdut încrederea maselor populare.

† Este vorba de programul politic impus de revoluţie : naţionalismul (răsturnarea dinastiei feudale manciuriene şi instaurarea puterii politice a naţiunii han, chineze, apoi egalitatea între toate naţionalităţile Chinei), puterea poporului (crearea republicii şi instaurarea unei politici democratice, care să ducă la proprietatea comună a cetăţenilor şi nu la concentrarea bunurilor în mina celor puţini), viaţa poporului (egalitatea în drepturi, limitarea capitalului).

Yan Zizheng nu rezista deloc la frig fiindcă, după primele propoziţii, îi şi pierise vocea şi, ca să dea forţă cuvintelor^ sale, ridica tot mai des braţele, trupul uscat bălăbănindu-i-se gata în orice moment să fie răsturnat de vînt. Comandantul suprem Jiang' conduce acţiunea de încercuire a lor şi armata comunistă e pe cale de dispariţie. Metodele comuniştilor sînt copiate după Rusia Sovietică ; ei practică folosirea în comun a bunurilor şi a nevestelor, nu fac deosebire între mine şi tine. La ei, lucrurile se împart în mod egal, iar nevestele şi copilele trăiesc în dezmăţ. Asta e comunismul pe care ei îl pretind !

Ultimele cuvinte fuseseră pe înţelesul tuturor şi oamenii se priveau îngroziţi.

— Cetăţeni ai republicii ! O asemenea năpastă nu se cuvine înlăturată ?

Nu răspunse nimeni.

— Un asemenea partid dedat la rele nu trebuie distrus de către noi toţi ? ţipă el, cu mînie in glas.

Nici o reacţie.

Pielea feţei şefului de departament se făcuse ca ficatul de porc. Kong Xian scrută cu privirea oamenii de jos şi arătă cu pistolul spre un om încins cu şorţ alb, din uşa unei cîrciumi, spunînd :

- Hei, meştere bucătar, răspunde, trebuie distrus Partidul comuniştilor ?

„Meşterul" se încruntă, se făcu alb la faţă, se întoarse şi fugi, ca hăituit, împiedicîndu-se de prag şi trezind rîsete.

— Nu vă mîniaţi, comandante. Ţăranii sînt inculţi, j rosti Yan Zizheng, apoi continuă să strige : Vă vorbim răspicat: oricine- descoperă un element comunist trebuie să-l denunţe şi va fi recompensat. Cine nu raportează sau se înhăitează cu aceste elemente, va fi omorît! Acum priviţi banditul comunist!

— Aduceţi-1! ordonă Kong Xian.

Mai bine de zece soldaţi şi poliţişti, înarmaţi cu puşti şi baionete, urcară omul pe scenă. Acesta rămase drept, cu capul ridicat, uitîndu-se peste capetele, mulţimii adunate acolo. Era un bărbat firav, îmbrăcat într-o robă gri. Peste piept şi braţe avea înfăşurată strîns, de mai multe ori, o frînghie. Poalele robei, pătate de sînge, şi părul în neorînduială fluturau în vîntul de miazănoapte; din tîmpla stingă i se prelingea o dîră de sînge proaspăt, împărţindu-i în două chipul fraged, plăcut.

Piersicii i se făcu milă şi se pomi pe plîns. Nu avea puterea să-l privească, însă nici nu se putea desprinde din mulţime şi atunci întoarse capul.

— Are cel mult douăzeci de ani, şopti un bărbat de lîngă ea.

— E de la mine din sat, spuse un flăcăiandru. E învăţătorul Kong Zhihong*. Are douăzeci de ani...

Cuvintele rostite de şeful de departament se şterseră iute din inima Piersicăi şi a celorlalţi ţărani. „Kong Zhihong, douăzeci de ani“, repetă ea în gînd.

— Ai ceva de spus, Kong Zhihong ? întrebă Kong Xian.

— Mai ai timp să te lepezi, rosti Yan, sarcastic. Vorbeşte !

Tînărul scuipă spre cei doi.

— Ptiu ! Cu voi, fiare sălbatice îmbrăcate în haine, n-am ce discuta. Cu voi nu se poate altfel, decît cu dinte pentru dinte şi cu sînge pentru sînge!

Vorbea tăios, dar limpede. Mulţimea se foi. Ca şi ceilalţi, Piersica ridică privirea — acesta era primul comunist pe care îl vedea. Kong Zhihong înaintă cu paşi
mari spre marginea scenei şi se adresă mulţimii cu emoţie în glas :

— Cetăţeni, locuitori ai satelor! Lacheul acesta al Guomindangului a îndrugat minciuni. Domnul Sun Iat- sen a făcut revoluţia şi a cerut unitatea cu Partidul Comunist, pentru salvarea ţării şi a poporului. Insă Jiang Jieshi e omul marilor moşieri şi al bogătaşilor, a trădat cele trei crezuri revoluţionare. El ucide comuniştii şi instaurează fascismul, transformînd poporul în animale de muncă! Guomindangul a vîndul ţara, lâsînt cotropitorilor japonezi celo trei provincii de la nord-est...

— Minţi ! Nu permit... strigă Yan Zizheng, înecîn- du-se.

— Aceste adevăruri sînt sub ochii oricui, ca cerul şi pămîntul, le poate vedea oricine. Dragi ţărani, Partidul Comunist vrea să răstoarne vechea orînduire, vrea ca săracii să ajungă stăpini, să trăiască bine. Armata roşie a muncitorilor şi ţăranilor, condusă de Partidul nostru Comunist, în sud, pe Muntele Jingang, a cîştigat destule victorii.

Kong Xian şi soldaţii îl opriră şi traseră de el să-l ducă în spate. Dintre oamenii strînşi în partea dreaptă,
o bătrînă cu părul alb se precipită spre estradă, strigînd

* Jiang Jieshi, cunoscut sub transcrierea : Cian Kai-şi.

— Fiule ! Zhihong, băiatul'mamei!

Kong Zhihong se zbătu şi întoarse capul.

— Mamă, strigă, nu plînge ! Fiul tău moare pentru cei sărmani, pentru tine...

Numeroşi oameni plecară de acolo lăcrimînd, trişti, îndureraţi. Piersica se îndepărtă şi ea, ştergîndu-şi întruna ochii.

— Fiul meu, Zhihong ! Nu poţi să mori. Nevastă-ta s-a spînzurat!... mai strigă bătrîna.

Strigătul acesta se împlîntă adînc, ca un burghiu, în sufletul Piersicăi..

Intre Floarea de Piersic şi Tîrgul Familiei Kong era o distanţă de treizeci de It, dar cîtă vreme Zhang Al Treilea şi Piersica se aflară la tîrg, cu toate că pe cer se strînseseră nori groşi, nu ninsese decît spre seară. Numai In Floarea de Piersic, cătunul înfipt adînG în munte, se pornise încă de dimineaţă să se lase zăpada, acoperind! pînă la amiază munţii cu un strat de nea argintie, care continua să cadă, asemenea fulgilor albi de lebădă, spre pămînt.

Plutesc fulgii de nea
In cit este de-nalt ţi necuprins văzduhul.
In faţă totu-i alb,
Argintul razelor fi *ochii-i umplu.*
Dar unde-i cerul, unde-s oare munţii ?
Şi unde-i începutul, marginile lumii ?
Au pogorit zăpezile-ntre oameni.
De Anul Nou petreacă clipele minunii.

Crizantema stătea pe cuptor, cu genunchii strînşi sub ea, şi se uita afară, cu ochii larg deschişi, printr-o crăpătură din hîrtia ferestrei, îngînînd molcom un cîntecel. Chipul ei exprima încîntare, tulburare, fericire.

Aceasta nu însemna că la vîrstă ei crudă n-ar fi ştiut[1] ce-i durerea ; la ţară, copiii sînt oglinzile sufletelor celor , maturi. De cum intra in. iarnă, familia Zhang nu mai i avea ce face. Dovlecii din lotul de pe munte erau gata strînşi, legumele de toamnă erau şi ele deja puse la uscat, păstrîndu-se pînă în primăvară, prin grija Cume- trei A Treia. Alunele cultivate la capătul lotului le schimbau pe şase jin-

uri de ulei, care le ajungeau să facă *jiaozi** de sărbători şi să prăjească legumele cînd primeau oaspeţi. Coconii lui Zhang Al Treilea rămîneau mai mereu nevînduţi. Dacă avea norocul să-i dea bine, tîrguiau bumbac şi pînză, să-şi facă haine noi ; dacă îi vindea în pierdere, abia acopereau arenda pămîntului şi dobînda pentru ouăle de viermi de mătase.

Deosebit de fericiţi se simţiseră în urmă cu o lună, cînd Cumătră A Treia născuse un băiat. Lui Zhang i se părea că se pricopsise cu o comoară. Fătul venise pe lume pe la cel de-al patrulea *geng*† şi tatăl voise să iasă cu el în braţe la „întîlnirea numelui[14].

— E noapte şi n-o să întîlneşti pe nimeni. Socoteşte... îl certase nevasta.

Dar el nu ascultase.

— Nu-i nimic, aştept mai mult. Piersico, înfăşoară-1 bine.

— Tăticule, afară bate vîntul, să nu răcească ! se repezise Crizantema, dornică să-l ţină pentru sine pe micuţ.

Poc! Crizantema se alesese cu o palmă peste cap.

— Nu spune prostii, slugo ! Dacă plingi, îţi închid gura...

Obiceiul era simplu : pentru ca un copil să crească frumos trebuia ca îndată după naştere să fie luat în braţe şi. dus în drum. Primul om ieşit în cale era rugat să-i dea un nume noului născut. Dacă se nimerea doar un cîine, copilului i se zicea „Rămăşiţa" sau mai bine, „Fărîmiţă", adică cel rămas să întîlnească doar cîinele, şi copilul n-ar mai fi avut moarte ‡. Aceasta era aşa- zisa „întîlnire a numelui".

Zhang-Al Treilea alergase cu fătul în drum. Dar cine să umble noaptea, pe zăpadă, printr-un sat de munte ? Abia cînd se luminase de ziuă, doi cîini se repeziseră să-l latre. Se întorsese acasă rostind de mai multe ori Jusheng, Fărîmiţă. A doua zi, băiatul făcuse temperatură. Nevasta îşi învinuise bărbatul, dar el nu voise şă accepte că îmbolnăvise pruncul, spunînd că fata cea mică le adusese năpasta..

---

* *Jiaozi,* un. fel de colţunaşi cu carne, mîncare tradiţionala de Anul Nou chinezesc, cînd se ţinea Sărbătoarea primăverii.

† Intre orele unu şi trei din noapte.

‡ In tradiţia populară chineză ciinele era o zeitate protectoare a copiilor.

Acum, privind zăpada care curgea fără încetare, Crizantema cînta fără noimă.

- Mimico, tăticul şi sora a doua nu s-au întors ? N-or să mai poată trece muntele ! se arătă ea neliniştită.

— Pînă vînd coconii şi lemnele, pe urmă pînă plătesc taxele şi trec pe la poştă, să vadă de vreo veste de - la fratele tău, şi pe deasupra mai bat şi treizeci şi ceva de *li,* ehei, cere mult timp, cum să ajungă atît de curînd? oftă mama, aşezată la războiul de ţesut din faţa sobei şi schimbînd aţa din suveică.

— Da. Şi surioara mi-a promis să-mi ia şi mie nişte aţă colorată şi sfoară cu cap roşu !

Uşa se deschise cu un scîrţîit.

— Au venit ! Crizantema sări de pe cuptor, îşi trase încălţările şi ieşi. Ah ! e sora cea mare ! Nu sînt ei!

Frumoasa intră în cameră cu capul acoperit de o bucată de pînză. Crizantema scutură zăpada de pe ea.

— Surioară, ai capul acoperit, eşti numai bună de urcat în lectică * ! rise.

Frumoasa îşi înlătură pinza, rîzînd.

— Oh, gură spurcată.

Din toamnă, de la supărarea din livada cu piersici, nu se mai pomenise nimic despre căsătoria Frumoasei. Kong Geruială stăruise de mai multe ori pe lîngă Zhang Al Treilea, dar Cumătră A Treia nici gînd să se lase, astfel că bărbatul încetă să o mai îmboldească să dea fata după Kong Juren. Tot de atunci Frumoasa se liniştise, preocupată doar de broderiile ei, îşi mai revenise şi chiar recăpătase puţină culoare în obrajii.

— In tuci e mîncare. Gustă ceva, o îndemnă mama.

— Nu mi-e foame. Să mănince Crizantema.

— Eu mă duc să mă joc cu zăpadă, spuse Crizantema, ca şi cum n-ar fi auzit, deschise uşa şi ieşi.

Iama, mîncau doar de două ori pe zi : economiseau cereale, lemne şi trudă. Fata cea mare lucra într-un atelier de brodat. Era slabă, mînca puţin, şi Cumătră A Treia îi pregătea întotdeauna ceva cald de prînz.

Băgînd de seamă că buzele fetei se învineţiseră, o întrebă :

---

* La măritiş, miresei i se pune peste cap o mătase roşie, este urcată în lectică şi dusă la casa mirelui unde, în faţa bărbatului său, i se ridică vălul de pe faţă.

— N-aţi avut foc?

— Nu. Am îngheţat că nu mai puteam ţine acul în mînă.

— Zgîrcita asta de Kong nu ştie decît să strîngă grămezi de bani! răbufni mama, supărată. Cheam-o pe Crizantema cu un vas cu jăratic.

— LaS-o încolo pe tuşa Geruială ! Ea sau altul, toţi sînt la fel. A fost ieri în Tîrgul Familiei Kong şi mi-a spus pe furiş că pot să-mi iau lucrul acasă. Hm, nu i-am dat ascultare. Cine ştie ce are ea în inimă !

Văzînd că sprîncenele subţiri îi tremură uşor, Cumătră A Treia tăcu.

Deodată, din curte se auziră glasuri voioase, rîsete.

— Mămico! Surioară ! Veniţi să vedeţi ! Ha-ha-ha...

Femeia lăsă războiul şi ieşi în uşă, împreună cu Frumoasa. Crizantema cu alţi trei-patru copii ridicaseră un om de zăpadă. Omul era butucănos şi avea ochi mari, gură, dinţi, nas şi urechi, ba nici buricul nu-i lipsea, î* l/.bucniră amîndouă în rîs.

— Eşti îndemînatică, surioară, zise Frumoasa. Ii mai trebuie doar îmbrăcăminte.

Faţa ca un ou a Crizantemei se înroşi de plăcere.

— Asta-i Buddha, n-are nevoie de straie, zise şi, în *j* timp ce vorbea, îi ieşeau aburi din gură. Surioară, e la fel cu cel din Templul Apa Sfîntă? Dar, sigur, pe dina-•fară nu contează, inima-i importantă. Inima sfîntului > de la templu e din aur, al meu are o inimă şi mai şi. Ghici din ce e ?

— Perlă ? rîse Frumoasa.

— Inima ăstuia se mişcă ! spuse cu tîlc Şapte, fra~ r tek de opt ani al lui Cincizeci.

Cumătră A Treia îi văzu prin încălţările rupte dege- . tele degerate ale picioarelor, arătînd de parc-ar fi fost *I* nişte curmale vineţii. Se întoarse în casă, căută nişte încălţări ale Crizantemei, ieşi afară şi i le puse copilului în picioare fără multă vorbă.

Micuţa Lotus, sora lui Cincizeci, de o vîrstă cu Crizantema, în cîrcă cu frăţiorul de numai doi ani, nu mai răbdă şi-şi dădu drumul gurii :

— Soră Frumoasa, n-ai cum să ghiceşti. Crizantema i-a pus în loc de inimă un pui de şobolan, prins de Şapte...

Fata nu-şi sfirşi bine vorba, că se pomi un rîset general.

Un stol de vrăbii, care poposise sub streaşină,
se înălţă în văzduh, speriat.

Pe la mijlocul nopţii, ca nişte oameni de zăpadă, Zhang j Al Treilea şi Piersica intrară pe poartă, trăgînd măgarul j după ei.

— Ce vi s-a întîmplat ? întrebă nevasta, văzînd ochii înroşiţi ai fetei.

— Intreabă-1 pe tata ! spuse ea, întinzîndu-i panerul j şi fugind într-o cameră lăturalnică.

Preţul coconilor scăzuse atît de mult, încît banii nu ajungeau nici să acopere plata ouălor de viermi de mă- i tase, darămite să mai dea arenda şi dobînda. Făcut foc, ; Zhang se dusese la directorul băncii, Kong Qingbin *, cel j de-al doilea bogătaş Kong, să-i prelungească termenele de plată. Acesta refuzase, pretinzîndu-i banii în ziua ' aceea, c§ altfel îi confiscă pe loc măgarul şi-i ia înapoi ' pămîntul.

Pe înserat, oamenii plecaseră, iar negustorii se apucaseră să-şi închidă dughenele. Vîntul urla. Zăpada se rotea în văzduh şi începuse să se îngroaşe pe jos, îngră- j măditâ de vîntul turbat. Cuprinşi de panică, Zhang şi fiica-sa rămăseseră în mijlocul drumului, în viforniţa aceea cîinoasă, neajutoraţi. De unde să împrumute, cui să-i cerşească ? Speraseră ca de sărbători băiatul cel mare, aflat la Tianjin, să le vină acasă cu ceva economii, dar la tîrg primiseră vorbă prin cineva că el n-are un ban. In Tîrgul Familiei Kong îl ştiau pe Gao Dekuan mai înstărit, dar le ajunsese la urechi şi că ultima sa nevastă, femeie avară şi rea, îi ţinea casa ; însă în situaţia în care se găsea, Zhang Al Treilea n-avu încotro decît s-o îndemne pe Piersica să încerce...

El se chircise la colţul porţii Pavilionului Iarnă-Primăvarâ, cu capul între umeri, şi plînsese pînă cînd lacrimile căzute în barbă se făcuseră de promoroacă. Atunci se ivise ca din pămînt Kong Geruială, întrebîndu-1 plină de căldură ce i se întîmplase. Aflînd despre ce era vorba, îl conduse ja Kong Juren. Acesta nu scosese un cuvînt, ci se dusese întins la unchiul său,'al doilea, Kong Qingbin, rugîndu-l să prelungească scadenţa. Omul ăsta fusese ca un salvator cu o corabie apărută lîngă cineva căzut în mare, Zhang putea să-şi păstreze măgarul. Mişcat pînă în adîncul sufletului, mulţumise de o mie de ori, cu lacrimi în ochi, şi puţin lipsise să se şi prosterneze în faţa nepotului

* Celebrarea Solului.

lui Kong Geruială. Se scotocise de bruma de mărunţiş şi-şi invitase binefăcătorii să bea un pahar. Dar Kong Juren se împotrivise şi îl luase cu el la etajul ^restaurantului unchiului său, ospătîndu-1 cum se cuvine. ^Geruială Picior Mare, stînd pe o latură a mesei şi în- [fruptîndu-^se pe săturate, nu mai contenise cu laudele la [adresa nepotului său ; pînă la urmă tot ea adusese vorba jde măritişul Frumoasei.

Zhang fusese de mult de acord cu partida aceasta, rnumai soaţa sa se împotrivise ; însă şi fiindcă nu-1 cunoscuse pe tînăr, nu luase nici o hotărîre. Intr-o asemeinea zi îi fusese dat să vadă cît de bun era Kong Juren şi el, unul, şi-ar fi dat pe loc consimţămîntul. Numai fi- |rea nevestei îl reţinea, fapt pentru care promisese că,
io dată ajuns acasă, o s-o facă pe nevastă să accepte.

— Frate Al Treilea, îl luase peste picior Kong Gepmială, lumea zice că la' tine în casă nevasta e stăpînul. «Eu, uite, nu credeam şi abia azi îmi dau seama că e chiar aşa. Păcat că ai în tine atîta răbdare !

— Dă-o-n mă-sa! Lâ orice, cînd spun eu... vorbise el, iameţit de băutură, roşind tot.

— Atunci să alegem o zi prielnică pentru căsătorie, ce zici ? nu-1 lăsase surata.

— Asta... Tăcuse. în faţa sa apăruseră ochii negri, sclipitori ai nevestei. Adăugă : Nu vă faceţi griji. Mă gîndesc..- mă gîndesc să nu iasă vreun scandal, că nu poţi să ştii, de-aia vreau să discut...

Kong Geruială îi făcuse lui Kong Juren cu ochiul. Acesta pomenise, aşa, ca din întîmplare că Gao Yushan era comunist şi că autorităţile erau pe punctul de a-1 aresta. Chiar în dimineaţa aceea, Zhang îl văzuse pe comunistul Kong Zhihong. La această vorbă, rămăsese năucit şi ceruse să se pună la cale chiar atunci căsătoria. Cu cît mai repede, cu atît mai bine. In felul acesta, adu- teseră pensulă şi tuş şi, printre pahare, redactaseră actul, •tabilind căsătoria pentru ziua de douăzeci şi cinci.

La auzul acestor veşti, Cumătră A Treia se simţi ca doborîtă de fulger. îşi privi cu ură bărbatul, cîntări trupul acela slăbănog, faţa palidă, uscată şi îşi simţi inima înăcrită. Din camera din margine se auzi plînset. îşi şterse ochii şi se grăbi într-acolo.

în odaia apuseană, Piersica îşi ştergea lacrimile, încercînd s-o liniştească pe Frumoasa.

— Gîndeşte-te puţin, surioară, tata pur şi simplu n-a avut încotro ! Dac-ai ştii cît a plîns că n-are cu ce să plătească... Apoi el ne vrea binele...

— Yushan nu e om rău !

— Vai, tu n-ai de unde ştii, dar comuniştilor le taie, zău, capul ! Kong Zhihong a fost împuşcat, ce grozavă durere ! Nevastă-sa s-a spînzurat...

— Dacă el e comunist şi o să fie omorît, eu mă spînzur cu dragă inimă !

Piersica n-o văzuse nicicînd pe plăpînda sa soră atît de puternică, aşa cum părea că o preschimbase în clipa aceea dragostea. Ce să-i mai spună ?

Frumoasa sări de pe cuptor.

— Mă duc la mama. Ea nu poate încuviinţa...

Cumătră A Treia intră. Frumoasa i se aruncă în braţe, văitîndu-se.

— Mamă ! Mămica mea! Eu sînt a ta şi tu hotărăşti. Eu nu-1 iau, nu mă duc după el! Mamă...

Cumătră A Treia o luă în braţe, copleşită de tristeţe. Piersica o prinse pe soră-sa de mînă, scîncind. Peste puţin, mama îşi reveni, o duse pe Frumoasa şi o aşeză pe marginea patului, liniştind-o.

— Frumoasa mea, nu plînge, că aşa n-ai să poţi ţine piept la multe. Mama n-a avut încotro şi daeă lucrurile au ajuns aici înseamnă că asta e soarta.

— Dacă nu-1 iau pe Gao Yushan, nu-mi pasă cu cine mă mărit.

— Ia-ţi gîndul de la el. Nu aveţi voi sorţi de izbîndă.

— îmi vine să-mi pun capăt zilelor, mămico !

Femeia făcu ochii mari, se uită mută la fata sa şi mîinile începură să-i tremure. Atunci adindouă fetele se repeziră la ea, îi prinseră mîinile strigînd-o printre sughiţuri de plîns :

— Mamă ! Mămico !

Frumoasa îngenunche în faţa ei.

— Mămico ! Eu te-am supărat ! Nu trebuia să las să-mi iasă din gură aşa ceva. Buna mea mamă ! Iţi dau ascultare...

Cumătră A Treia îşi veni în fire tîrziu. Se strădui să-şi

înece durerea şi, ştergîndu-i lacrimile, îi vorbi Frumoasei :

— Copila mea, v-am învăţat de mici să îndurați greul. Nouă, săracilor, nu ne lipseşte nici un oscior, sîntem oameni întregi ! In nici un caz nu trebuie să te gîndeşti la moartf ! Frumoaso, ia aminte la vorba mea şi mergi să-ţi dud zilele alături de bărbatul tău, fără să-ţi faci inimă rea. O să vii des pe acasă, iar tata şi surorile or să te viziteze acolo. Ascultă-ţi mama, buna mea copilă ! şi, fără să aştepte răspunsul, ieşi pe uşă, lăsînd ca şiraguri de lacrimi fierbinţi să-i curgă pe zăpadă.

După miezul nopţii, şuierul vîntului se mai domoli, dar zăpada continua să cadă din abundenţă. De pe culmea din miazănoapte a muntelui, răzbătură ţipetele jalnice ale cocoşilor de munte.

Cînd Piersica adormi, Frumoasa se ridică uşor şi scormoni in cutia cu ace şi aţă, după foarfece. „Dacă în viaţă nu pot să trăiesc ca om adevărat, mai bine moartă, să mă fac strigoi ! “ gîndi. Dar cînd să-şi taie gitlejul, se opri de teamă că o să-şi înfricoşeze sora. O înveli bine cu cerga şi ieşi tiptil în curte. îngenunche în zăpadă, cu faţa spre camera de la miazănoapte şi şopti :

— Mamă şi tată ! Mă simt vinovată faţă de voi, că m-aţi hrănit degeaba pînă acum. Mor curată, ca zăpada asta...

Sî-siî... se auzi din casă foşnetul suveicii.

Frumoasa duse mîna în care ţinea foarfeca pînă în dreptul sinului. „Mama ţese de cînd o ştiu, zi şi noapte[11], îşi zise. „Acum, la bătrîneţe, mai mult ca sigur că-mi face veşmintele de mireasă. Are s-o înnebunească durerea... Nu. Nu pot să mor sub ochii ei. Curtea casei pă- i. rinteşti e curată, zăpada e albă şi dacă îmi vărs sîngele aici o să-i îndurerez pe toţi, pe viaţă. Neaua asta e bună pentru Crizantema, să-şi facă oameni de zăpadă!“ îi amorţiseră picioarele. Frigul o pătrunsese pînă la os. Se întoarse cu greu în casă. Intre degetele ei subţiri, foarfeca devenise de gheaţă, şi nu ştia cum să scape de ea şi unde s-o pună...

3

Zgomotoasa celebrare a căsătoriei Piersicii era în toi. Din toate cele trei camere ale casei cu acoperiş de trestie a pietrarului Yu Shizhang se revărsau valuri de veselie şi rîsete. **In** mijlocul camerei centrale era o masă mare, de formă octogonală, iar pe cuptorul din odaia de răsărit era o măsuţă joasă, şi prima şi cea de-a doua încărcate cu platouri şi castroane cu peşte, creveţi, carne, ouă, brînză de soia, meduze şi alte delicatesuri; în ibricele mari se afla rachiu de dovleac. Bărbaţii, înghesuiţi în jurul meselor, mîncau şi beau, discutau şi petreceau. în .capul mesei de pe cuptor se afla un bărbat de cincizeci şi ceVa de ani, pietrarul Yu Shizhang. Pe faţa sa brăzdată de riduri flutura un zîmbet.

— Luaţi şi beţi ! Gustaţi din bucate, îndemna el din cînd în cînd oaspeţii.

Apoi îi turna în pahar bătrînului cu barbă albă de lîngă el, spunînd :

— Bătrîne, vreau ca azi să te ospătezi din belşug !

Bătrînul nu refuza şi golea des paharul.

— Ah, ce bucurie ! zicea. Frăţioare, bine se zice că peştele se leagă cu peştele şi langustele se adună una cu alta, iar brotacul îşi alege o broscuţă. Sîntem săraci, dar aducem pe lume phoenicşi. Zhenhai e norocos că o ia pe fata lui Zhang !

— Aşa e ! Aşa e ! Yu Shizhang zîmbi, apoi oftă. O fată aşa frumoasă ajunge... Oh, uită-te bine, bătrîne, şi ia aminte că nimeni dintre cei de faţă nu e din sîngele meu. Pe cînd voi, v-aţi înrudit şi mai mult!

— Cîţi bani face o legătură de rudenie în vremea noastră ? continuă moşul cu barbă albă. Bogătaşii au

— rubedenii pierdute în munţi şi nu le bagă în seamă nici le ocazii mari !

— Aşa e, chiar aşa ! în ochii lui Yu Shizhang selipiră lacrimi. Săracii se unesc între ei... Ha-ha-ha !

Un tînăr înalt veni lingă cuptor, aducînd un vas de lut plin cu alcool.

— V-am zis că voi, hodorogii, vă tociţi dinţii de ᵥ pomană. Oare dacă nu soseam noi, era să ne aşteptăm la viermele de licenţiat Kong să se prezinte cu felicitări? Hai, beţi !

— Da, da, dădu din cap barbă albă. Bine zici, Dinte de Aur. Să bem !

Dinte de Aur lăsă vasul pe masă.

— Astăzi sînt şi eu oaspete. Sâ ne toarne ginerica ! Fr .te Zhenhai, haide şi ne slujeşte !

— Zhenhai, toarnă în pahare !

Yu Zhenhai se împărţea între cele două mese. îşi pusese pe el o robă din pînză cenuşie, strînsă pe corp, şi pe cap o bonetă din piele, în formă de dovleac, cu partea de sus roşie. Auzindu-se strigat, se grăbi spre cuptor să toarne bătrînilor în pahare.

Dinte de Aur îi întinse bolul bătrînului cu barbă albă.

— Maestre, vezi ce faci cu el.

— Şi tu ?

— 0 înfrunt pe-asta ! Ridică o brioşă mare şi muşcă cu poftă, apoi ridică paharul lui Yu Shizhang. Umple paharul lui tătîne-tu. Vreau să ciocnim între *noi, bătrînii.*

— Nu pot. Baochuan, se adresă cel poftit unui flăcău robust din faţa sa, bea în locul meu, cu maestrul.

— Venerate maestre, dacă ne învăţaţi arta militară, vom fi de neînvins, rosti tînărul, primind propunerea.

Goliră paharele. Baochuan săltă capul ; tăria alcoolului îl făcu să-i curgă lacrimile. Dinte de Aur îi băgă în jură o langustă. Toată lumea rîse.

Chiar atunci vreo şapte-opt fete şi neveste intrară pe uşă. Yu Zhenxing, care avea în seamă primirea oaspeţilor, le salută.

— Poftiţi. Beţi şi mîncaţi...

— Cine se-ndeasă la masa ta ? zise o tînără, pe nume Primăvara. Am venit să vedem mireasa !

— Să nu vă lase gura apă, glumi Baochuan.

— Flăcăiaşule, mai bine mor la mama acasă, decît să stau în lectica ta i replică Primăvara, intrînd împreună cu celelalte în camera miresei.

Piersica era în camera apuseană, înconjurată de două vecine ale lui Zhenhai. Coada ei lungă de fată acum îşi dovedise rostul mai mult decît niciodată, părul bogat fiindu-i gătit frumos la spate şi astfel scoţîndu-i şi mai; bine în evidenţă faţa rotundă, plină. Nu se fardase în mod intenţionat, fiindcă pielea ei sănătoasă arăta destul de fragedă. De dimineaţă, mama o îmbrăcase, o pieptă- nase şi-i pregătise nişte lucruri, pe care să le ia cu ea. Lectica sosise înainte de prînz. Mîncaseră şi apoi făcuseră cale de treizeci şi ceva de *li* pînă la Papa Pinilor Roşcaţi. Intrînd în curtea casei viitorului său bărbat, se închinase în faţa cerului şi a pămîntului, după care fusese dusă într-o cameră, unde rămăsese pînă în momentul acela.] De teamă ca lumea să nu rîdă de picioarele ei mari, lei îndoise sub ea şi ele îi amorţiseră aşa de rău, că ajunseseră s-o şi doară. Era pe la începutul verii. De cîteva zile, plouase aproape tot timpul şi în aer plutea o răcoare] plăcută. Ea însă transpira întruna. Aştepta să treacă maii repede această povară, să-şi odihnească oasele. Dar lumea! se seurgea fără întrerupere; abia pleca un grup, că picaj altul.

La apariţia noilor venite, Piersica se înclină uşor şi] spuse cu voce blîndă :

— Nu vă ştiu pe nume, dar vă rog să luaţi loc...

Tinerele nu se grăbiră să se aşeze. Vecinele le pre-j zentară una cîte una : aceasta e nevasta lui cutare, aceea aparţine casei cutare, tînăra de colo este mezina familia ei... Cum să le ţină minte pe toate ? Nu scosese un cuvîntj După poveţele mamei şi aşa cum văzuse şi ea pe la nunţi, stătuse şi ea toată vremea acolo, cu capul plecat şi sprîncenele lăsate, aidoma unui Buddha de lut.

Aşa şi apărea ea în ochii tinerelor fete, care, apoi; departe .de voioşia şi larma de la masa bărbaţilor, vorbeau liniştite, cu grijă.

— Vezi ce robustă e şi ce faţă are, ca o floare de piersic. Chiar că e frumoasă !

— Păi, acolo la ei sînt izvoare cu apă dulce, piersicii i cresc de umbresc soarele şi copilele lor se înalţă la umbra î florilor de piersic. Sigur că au piele gingaşă, proaspătă.

—Printre noi are să treacă drept una dintre cele mai frumoase. Şi nu numai la faţă, dar uite ce mlini mari tare, bune de muncă. După lucruri, se pare oă e bună şi Kla brodat..

— Dacă nu te uiţi prea îndeaproape, nici nu crezi că * bluza ei roşie şi pantalonii verzi îi sînt ţesute în casă.

— Or fi făcute de maică-sa.

— Dragonul naşte dragoni, iar phoenixul — phoe- / nicşi. Ea o să semene mă-sii. Zhenhai e norocos !

—Uitaţi-vă ce coşuri frumos împletite a adus oa zestre ! Lucru rar !

— Fetele sărace au parte de zile grele, aspre!

— Bine zis ! Aici o femeie are de furcă, nu glumă. —* Zhenxing cît o să stea neînsurat ?

— E trecut de treizeci. Tu l-ai lua ?

— Du-te de-aici! Voi doi...

Tinerele au continuat-o tot aşa, cu discuţiile şi rîse- 1 tele lor, luîndu-se uşor peste picior, pentru ca în cele i din urmă să o zbughească mulţumite pe uşă, pline de ■ voie bună.

Petrecerea luă sfîrşit. Oaspeţii trecură unul după altul 1 prin faţa tinerei neveste, urîndu-i noapte bună. Baochuan, ■Dinte de Aur şi alţi cîţiva tineri profitară de faptul că * goliseră cîteva pahare şi năvăliră în camera tinerilor ■căsătoriţi, dînd drumul la tot felul de neobrăzărî şi vorbe j spurcate. Piersica se ruşină, încordată peste fire, neşti- ■ ind cum e mai bine să reacţioneze. Deodată, auzi un glas ■ascuţit ca ţignalul de ceas :

— Flăcăilor ! Acasă cu voi ! Chiar acuşi !

Piersica văzu în cadrul uşii un bătrîn cu o barbă albă, f lungă de un cot şi se minună : unde mai dăduse oare * ochii cu el ?

Tinerii n-aveau însă de gînd să-şi ia tălpăşiţa.

— Maestre, ia, facem şi noi, acolo, puţină gălăgie, să dăm cu nasul prin colivie...

Bătrinul se înroşi la faţă, păşi în cameră, sigur pe el, 1 apoi se roti pe loc, zvîrlindu-şi braţele în afară şi cei i cinci sau şase flăcăi se făcură nevăzuţi.

„Ce puternic e moşul ! “ se minună Piersica.

— Fată, să nu rîzi de felul meu de a fi. Poate ţi-oi J

părea necioplit. Am golit şi eu cîteva pahare şi-s mulţu-1 mit în inima mea. Dacă de acuş înainte te-o supăra cineva, | fie el chiar Zhenhai, apăi să mă cauţi pe mine, să-l] ciomăgesc, încheie, şi ieşi cu paşi mari, apăsaţi.

Nu mai rămăsese nici un musafir. Yu Zhenxing apăru în faţa uşii, ducîndu-1 în cîrcă pe tatăl său. Piersica sări repede de pe pat.

— Nu te zori, noră dragă, spun numai cîteva cuvinte şi plec. Că ai venit în casa noastră e bine. Inima mi-e mai fierbite decît focul. Casa asta nu se deosebeşte de a voas- 1 tră. Sîntem din aceeaşi stirpe. Să nu te simţi cumva ca printre străini !

— Tată ! rosti ea aproape fără să vrea.

— Două zile stai liniştită. O să vină tuşa Xibin să te ajute.

— N-am nevoie ! sări Piersica. Mîine ies la cîmp...

— Bine şi-aşa. Faci cum vrei. Casa asta sărmană e a ta. Cumatu-tău şi cu mine o să dormim la tuşa. Culcaţi- vă din vreme !

Piersica îşi conduse socrul pînă la uşa casei. Il văzu chircit, cu picioarele lui vătămate, pe spinarea fiului cel mare. Ochii i se umeziră şi o duru inima. Cît se gîndise la clipa plecării din casa părintească ! Ştia că îşi va părăsi tatăl, mama, fratele şi surorile, că se va despărţi de munţii, piersicii şi izvoarele atît de cunoscute şi dragi ei, de vecinii lor inimoşi şi că se va aşeza într-un cătun cu totul necunoscut şi îndepărtat, ruptă de locurile sale natale, de munţii şi văile fără număr. în lectica înflorată care o purtase la casa mirelui, plînsese... Apoi, suferinţa aceea închipuită se topise cu totul. Simţise că oamenii din Rîpa Pinilor Roşcaţi erau la fel cu cei din Floarea de Piersic, şi mai zdraveni decît cei din Tîrgul Familiei Kong ! Pe de altă parte, era atîta nevoie de ea în această casă ! Fu cuprinsă rînd pe rînd de bucurie, înflăcărare, de o poftă nemăsurată de viaţă şi de muncă.

Pînă în clipa aceea nu-1 văzuse pe ginere. Cînd se încheiase petrecerea, "Yu Zhenhai mersese, după obicei, să-şi conducă prietenii de chefuri. Curtea era neagră ca tuşul, cerul cenuşiu închis şi vîntul şuiera în rafale. Intră în dormitor, făcu patu] şi se lungi pe cuptor, trăgînd cu urechea la paşii ce aveau să se apropie.

Inima ei de fată ticăia ca pierită, apoi prinse să i se zbată cu putere. Obrajii Piersicii îşi aprinseră mai tare [culoarea

de floare de piersic. Ochii i se înnegurară, ume- izindu-i-se. Se nelinişti, Nu-i mai venea să stea locului. sEra în aşteptarea primului eveniment radical din noua sa viaţă. Cum să nu fie emoţionată, neliniştită! De fapt, [ştia de doisprezece ani că are un soţ. Acum ea împlinise [nouăsprezece ani şi el rămăsese pentru ea un necunoscut. | Cutuma cerea ca tinerii să nu se viziteze înainte de căsă-jtorie. în ziua sorocită, bărbatul mergea la casa fetei să-şi aducă mireasa acasă. Lua cu el două lectici, una albastră rşi alta înflorată. Bărbatul o lua înainte, în lectica sa, iar femeia îl urma într-a ei. Lectica era mohorîtă şi rece, ea | o odăiţă neagră. înainte de a coborî din lectică, în faţa 1 porţii, tînăra fată îşi potrivea şi mai bine pe cap şi pe I faţă bucata de pînză roşie cu care fusese acoperită de acasă. In curte şi în casă era condusă de o surată. Cele

mai îndrăzneţe, în momentele cînd, alături de mire, bă-teau mătănii, cerului şi pămîntului, ori cînd se înclinau în faţa altarului strămoşesc, se suceau într-un anume fel j şi pe la cusătura pînzei aruncau o privire spre viitorul soţ. Om dintr-o bucată, Piersica nici nu se gîndise la una ca asta. Abia în camera nupţială l-ar fi putut vedea, însă el nu mai apucase să intre, chemat de. musafiri. Se întrebau şi unul şi altul : „Cum arată la chip ? Are pielea albă sau tuciurie, netedă sau ciupită de vărsat ? “ Ştiau prea bine că oricum ar fi arătat, tînărul devenea bărbatul de o viaţă al fetei, iar ea nevasta lui pe veci.

Vîntul se strecura prin fereastra din spate, rămasă] [deschisă, a camerei centrale, ridicînd apărătoarea * roşie

* Apărătoarea uşii era o draperie confecţionată din material gros. pentru iarnă, ori subţire şi răcoros, pentru timp călduros, agăţată în interiorul încăperilor, în scopul de a împiedica frigul sau căldura să pătrundă în casă la deschiderea uşii.

de la uşă. Piersica se duse şi o închise. „Oricît de departe i-ar fi condus, îşi zise, tot ar fi trebuit să se întoarcă ! O să plouă.

Poarta scîrţîi. Piersica dădu să-i iasă în cale, dar gîn- 1 dul că n-ar fi frumos ce face o luă înaintea pasului şi ea 1 se înapoie în dormitor, aşezîndu-se pe marginea patului, I cu ureohea aţintită la cel mai mic zgomot.

Paşii se auzeau tot mai limpede. Trecură pragul «asei. Inima fetei bubuia să-i sară din piept, nu alta. Se aştepta oa în orice clipă apărătoarea uşii să fie dată la o parte. Se ridică în picioare, încordată... Dar zgomotul paşilor se ! stinse. Piersica nu ştia ce se întîmplă. Un tunet se sparse asurzitor spre miazănoapte. Pe dată, vîntul se înteţi şi se dezlănţui ploaia.

Ţinîndu-şi răsuflarea, Piersica căută cu privirea dincolo de uşă. în întunericul camerei centrale se ghicea statura unui bărbat înalt, bine legat. Era cu spatele la dormitor şi cu faţa spre fereastra dinspre miazănoapte. Oe-o aştepta ? îşi zise, înciudată. Ce mai are de făcut ?

Ii venea să-1 strige, dar îi era ruşine şi nici nu ştia cum s-ar fi cuvenit să-l cheme. Maică-sa nu-i spusese cum să iasă dintr-un asemenea impas! Dar din propria sa experienţă, Cumătră A Treia n-ar fi avut cum să-şi imagineze greutăţile nopţii de mireasă a fetei sale.

De încordare, Piersicii i se îmbrobonase de năduşeală fruntea. Nemairăbdînd, se răsuci şi tuşi uşor.

El se cutremură, întoarse capul şi i se adresă cu glas rugător :

— Hm, eu mai stau... Tu culcă-te înaintea mea.

— Ai treabă ? întrebă ea încet.

— Nu. N-am nici o treabă. Dar tu mai întîi odih- neşte-te...

Cum se ascundea după vorbe ! Piersica simţi că îngheaţă inima în ea. Ochii i se aburiră. Oare plăcea pe alta ?

Deodată, cineva oiooăni în fereastra din spate. Piersica se sperie, înoleştă dinţii. Fereastra fu deschisă şi Un bărbat strecură înăuntru un cap laoartă de apă. Fetei îi sări inima din piept.

— Intră iute, Ding ! Te-am aşteptat pînă acum în spatele casei. De ce-ai întîrziat ?

Piersica împinse apărătoarea uşii într-o parte şi văzu cum Yu Zhenhai întinde braţul să-l tragă pe omul acela In casă.

— Nu, nu intru, refuză necunoscutul. Se merge greu, am venit tîrziu... Hai mai repede ! Li Shaoxian ne aşteaptă la Templul din vale. înainte de a se lumina de ziuă el trebuie să fie în Mupirig.

— Bine. Să le spun alor mei.

— Te-ai însurat ? Cînd ?

— Azi. Aş fi vrut să ajungi mai cuînd, să bei ceva...

— Atunci rămîi. Mă întîlnesc eu cu el...

— Am aşteptat atît! Nu mai am răbdare...

Piersica se îndepărtă grăbită de uşă şi se lungi pe j cuptor. îl simţi intrînd, dar nu se clinti.

— Dormi ?

Proaspăta mireasă se răsuci uşor, ca şi cum atunci rs-ar fi trezit, întrebîndu-se dacă el are tăria să plece.

— Am ceva grabnic, eare trebuie încheiat înainte de j ivirea zorilor. Tu încuie uşa şi lasă deschisă fereastra din - spate!

Un val de mînie li scutură fetei tot trupul şi abia se -> stăpîni să nu izbucnească în plîns. Cînd nu mai putu să ! rabde, se întoarse, dar omul ei dispăruse ! Se repezi pînă | spre uşa casei, însă înţelese eă el sărise pe fereastră. Se duse atunci la fereastră şi, la lumina albăstruie a unui fulger, zări două siluete, îndemnîndu-se la drum, prin ■\ picurii deşi ai ploii şi prin noroiul âtmpului. Un tunet năprasnic răsună pe aproape şi pielea i se făcu de găină. Era ca o păsăruică rătăcită. Cu ochii larg deschişi şi pe faţă cu o expresie de nedumerire, stătu locului vreme îndelungată. Apoi, brusc, o rupse la fugă în oameră, se aruncă peste aşternutul patului şi începu să plîngă £ amarnie.

Ce bărbat îngrozitor li mai fusese dat să aibă, se gîn- | dea, să o lase singură din prima zi ! Nici măcar nu se văzuseră la faţă şi el pleoase hoţeşte de-acasă. Iat-o, mireasă în noaptea nunţii, departe de ai săi, singură, într-o casă pustie. Yu Zhenhai ăsta! Om fără milă, cvd inima de gheaţă, cîinoasă! O fi el pietrar, dar şi inima» îi e de piatră ? !

Pînă la urmă se trezi gîndind cu voce tare :

— Gata, viaţa mea s-a dus ! Mămico, amară soartă! m-a păscut. N-am parte nici măcar cît Frumoasa... şi iz-1 bucni iarăşi în plîns. După ce se răcori, murmură : La cei bun plînsul ? O să fac ca mama, o să mă călesc în faţa necazurilor.

Se ridică, merse la oglindă, îşi aranjă cîteva fire de păr şi îşi şterse lacrimile. Flacăra opaiţului pîlpîia în^ bătaia vintului şi a ploii strecurate prin fereastra des-J chisă. închise obloanele şi stătu ca pironită în mijlocul' încăperii centrale, ascultînd vacarmul furtunii, cu gînduH rile aiurea.

De ce ţinuseră cu tot dinadinsul Zhenhai şi omul acela să o pornească de acasă la drum greu, pe o vreme rea ca asta ? E adevărat, ea nu apucase să vadă nici măcar cum arată omul ei, dar care alta în locul ei n-ar fi fost îngrijorată? Ştia de la maică-sa că Zhenhai e cinstit,: muncitor, bun la suflet şi n-avea de ce să fie nemulţu-j mit de căsătorie, mai ales că ai lui stăruiseră să o facă, temători că Zhang Al Treilea îşi ia cuvîntul înapoi. Darf ea nici nu putea să nu ţină seama de fapte. Unde ple-j case ? Cine era Li Shaoxian ? Şi ce vrajă purta omul ăsta în el, de vreme ce făcuse ca un tînăr să-şi lase în noaptea nunţii mireasa? Ori era o femeie? Nu părea.■ Prea puţine femei se numeau Xian. Şi cel care venise după Zhenhai ? Ce lucru îl sile^ atît de tare? Şi pentru ce nu vorbise limpede ? Se părea că aveau ceva de ascuns şi atunci însemna că era ceva rău. Putea Zhenhai să facă lucruri rele ? Erau o bandă, atacau drumeţii ? Oare Zhenhai era bandit ?

Cu cît înainta cu supoziţiile, cu atît nu mai înţelegea nimic. Mii de gînduri i se învălmăşeau în minte. Oricum, un lucru era sigur, avea ea această senzaţie, anume că acel ceva era de rău, înfricoşător. O să-l întrebe direct , şi o să-i ceară să nu se mai repete.

Ploaia se înteţea tot mai mult. Vîntul urla şi mai tare. Fulgerele şi tunetele nu mai conteneau, deveneau

şi mai orbitoare şi mai bubuitoare ; erau primele în acest început de vară şi parcă adunaseră în ele toată puterea de peste iarnă şi primăvară ; acum brăzdau cerul, cît pe ce să-l facă fărîme, năruindu-l în urlet de cascade ca pe nişte munţi în cutremur.

Opaiţul cu ulei de soia se stinsese de suflul vijeliei şi fulgerele albăstrii se înghiţeau şi iar se năşteau şerpuitoare pe pereţi. Oricît ar fi fost de îndrăzneaţă, mireasa de nouăsprezece ani n-avea cum să nu se simtă înspăimîntată.

„Inimă de lup !" gîndea. „Măcar să-mi fi zis unde se duce. Ce să fac ? Nu mai pot să îndur, mă duc după taică-său..." Alergă pînă la uşă, să iasă afară, trase încuietoarea de lemn, apoi se opri şi se întoarse.

„O să mă rîdă lumea. Iar dacă el e băgat în ceva ce nu ştie nimeni, gura mea mare nu-l va pierde ? Şi eu ce-o să mă fac ? Vai, fetele sînt nenorocite din născare ! Oricum aş suci-o, n-am încotro. E bărbatul meu, pe el îmi reazem zilele... Nu, nu pot să plec. 11 aştept şi-l povăţuiesc de bine. Trebuie să-l fac să ţină la casa lui... Nu, nu plec. Fie să mă trăsnească, dar îl aştept, să-i deschid fereastra din spate..."

Piersica aprinse opaiţul. Din coşuleţul de care nu se despărţea, niciodată, scoase lucrul de mînă şi încet-încet prinse să brodeze absorbită de-a binelea.

Stăpînindu-şi lacrimile, proaspăta mireasă rămase singură, tristă, în casa ca o peşteră de gheaţă.

La primul cîntat al cocoşilor. Piersica se trezi, speriată. Hîrtia din fereastră era albă ca neaua. Se luminase. Buimacă, la început nu îşi putu lămuri cum de se trîntise pe pat îmbrăcată, eu lucrul de mînă lîngă ea. Unde era Crizantema ? Apoi băgă de seamă ideogramele *xi* *, decupate în foiţă roşie, lipite pe uşa dulapului vechi şi îşi aminti. Era tînără nevastă şi avusese o noapte urîtă ca un vis rău.

Cocoşii din vecini cîntau întruna. Coborî de pe cuptor şi merse în încăperea centrală. Fereastra din spate era închisă. Un gînd amar îi săgetă inima : Yu Zhenhai încă nu se înapoiase !

Din oamera răsăriteană auzi sforăitul unui bărbat. Se sperie. Cine să fi intrat în easă, de vreme ce uşile şi fe-

* **Acestea** reprezentau urări de fericire cu ocazia ceremoniei de **nuntă.**

Yestrele erau încuiate ? Nebănuind nimic, înaintă GU paşi mici şi îşi vîrî capul pe uşă. Pe cuptor dormea un bărbat tînăr, deşirat, cu faţa întoarsă spre ea. Capul mare, ochii şi ei mari, sprineenaţi, i se păreau cunoscuţi. Unde îl întîlnise ? Îşi zbătu genele mărunt. Pe umărul stîng avea o cicatrice lăsată de lama unui cuţit. într-o clipită, Piersica retrăi scena din iarnă, de la bîlci. Ţăranul acela tînăr şi înalt...

„El era ! E priceput la lupte şi cine ştie cum a intrat... Oare el să fie Zhenhai ? Nu se poate ! Nu seamănă cu sooru-meu, nici cu Zhenxing. Iar daeă e el, de ee n-a bătut în uşă, în fereastră ? De ce n-a intrat la mine ?“

Neştiind ce e mai bine să facă, dădu totuşi să plece după socru. Pe uşă atîrnau, mînjite cu noroi, o robă de pînză, de culoare gri, şi o pălărie din piele cu pete roşii, iar pe pămînt zăceau nişte încălţări de pînză, noi, înno- roite bine. Lucrurile acestea o opriră locului. Cu ele se gătise mirele, iar încălţările fuseseră brodate de chiar mîna ei. Bătăile inimii i se domoliră. Se înapoie în camera răsăriteană şi se uită cu luare-aminte la tînăr. .Aşadar se întîlniseră ! Şi ea, care aproape că îl socotea bandit! Surîse amar, oftă şi îl aeoperi uşor. Se duse şi se spălă, apoi ieşi în curte şi descuie poarta.

Bătea un vînt răcoritor. Piersica ieşi în drum. Satul avea două uliţe întinse de la răsărit la apus şi casa lor era la capătul apusean. De la ei încolo se întindeau ogoa- rel. La vreo trei *li* mai departe, curgea un riu mare, învolburat. Spre miazăzi, cîmpurile se întindeau nesfîr- şite, iar şi mai departe, la miazănoapte, se ridicau munţii. Un pîlc des de pini roşcaţi, înalţi pînă la cer, se zărea în mijlocul satului. „De-aia-i zio Rîpa Pinilor Roşcaţi !“ se gîndi şi se întoarse fără să mai privească cu de-amănuntul în jur.

In curtea lor creştea un pin bătrîn, cu trunchiul vine- ţiu-roşcat şi cu ţepii bogaţi, ale cărui ramuri uriaşe se propteau în zid. „E bătrîn, dar uite la el ce coroană bo- gată, întrece pînă şL piersicul din ograda noastră! Numai că n-au orătănii, n-au porc, curtea le e pustie..."

Intră în casă, luă hainele murdare ale lui Yu Zhenhai şi le curăţă. Cu gîndul să pregătească ceva de-ale gurii, aprinse focul şi puse rînduială în lucruri.

Cînd soarele apăru, roşu, la orizont, Yu Shizhang in- tră pe poartă, cărat în spinare de fiul său cel mare.

— Am văzut fum pe coşul casei şi-am ghicit că 1 v-aţi sculat... zise el, zîmbind. După o zi obositoare, puteaţi g să vă odihniţi mai mult.

— Nu-s obosită, tată...

Văzînd că bătrînul, aşezat pe o banchetă de piatră, o l scrutează cu privirea, Piersica îşi duse mîna la păr, po- 1 trivindu-şi- 1, şi apoi şi-o trecu peste faţă.

— Ochii ţi-s cam umflaţi, noră dragă... se arătă socrul p îngrijorat.

— Ei, am luat şi eu o gură de băutură...

Bătrînul îşi mută ochii la rufele ude de pe sîrmă.

— Le-am clătit numai uşor... lamuri ea. Tată, intră să l mănînci ceva.

— Mda... Bine, încuviinţă Shizhang.

Yu Zhenxing îi întinse două beţe scurte. Shizhang le 1 luă, si le prinse sub eoate, zvîcni o dată înainte şi coborî ■ de pe bancă. Piersica se apropie de el, să-l sprijine.

— N-am nevoie, o opri, clătinînd din eap. De opt-nouă ■ ani, m-am **învăţat. Pot merge trei sau cinci** *li,* **duc gu-** j- noiul, plivesc **în grădină.**

Genunchiul stîng îi era înfăşurat într-un papuo veGhi, l iar piciorul drept îl tîra pe pămînt; şchiopăta bine, dar ■ mergea.

— Nu mai pleca de-acasă, hotărî ea, străpunsă de ■ mare durere în suflet. Dormi aici.

— Bine, noră. Iţi dau ascultare. De fapt, dacă n-ar fi ■ lunecuş, din pricina ploii, n-aş avea nevoie să fiu cărat ■ în cîrcă, explică el şi trecu pragul casei.

Intre timp, Yu Zhenhai se trezise, îl luă pe **bătrîn** şi-l aşeză pe cuptor. Piersica puse mînearea pe **măsuţa joasă,** jl de pe cuptor şi aduse trei perechi de beţişoare.

— Noră dragă, la sărăeia noastră, nu ţinem unele obi- 1 ceiuri. Dacă nu stai cu noi, nu mănîno! spuse socrul.

Ea trebui să se supună şi mîncară toţi patru. Piersica trase cu ochiul spre bărbatul ei. Părea voios şi se linişti.

După masă, Yu Zhenxing vru să plece undeva la muncă.

— Unde mergi, frate ? îl întrebă Piersica.

— în Tîrgul Familiei Kong, răspunse el. Ai vreo j treabă ?

— Mă gîndeam că dacă ţi-era în drum, treceai pe la mama şi luai două găini...

— Nu-i mai sărăci pe-ai tăi, că nu-s pricopsiţi, zise Shizhang. Acum eşti stăpînă în casa asta, aşa că, facem noi

rost de bani pentru nişte găini. Zhenxing, peste două zile să aduci nişte găini din tîrg.

Zhenxing îşi luă sapa şi plecă. Zhenhai ridică şi el lădiţa de lemn cu sculele de pietrar.

— Tu rămîi cîteva zile, să ajuţi la dereticatul casei, hotărî tatăl..

— Ce-ar mai fi de făcut ? se miră tînărul, aruncînd o privire prin casă.

Piersica spăla vasele pe vatră.

— Aranjăm războiul de ţesut, strigă.

— Bine^am nimerit! Părinţii ţi-au dat ladă de zestre şi război pe deasupra. Mie, copilă, să ştii că-mi pare rău, că n-am de nici unele...

— Ce tot spui ? i-o reteză Zhenhai. N-am ales noi sărăcia !

— O fi, dar în inima mea... Vai şi-amar !

Piersica se duse în curte să verse lăturile şi cînd se întoarse îl auzi pe bătrîn şoptind :

— ... ai lovit-o ?

— Nu.

— Atunci de ce are ochii umflaţi ? A plîns ?

— Ei...

Piersica îşi aminti prin cîte trecuse şi se gîn4i că e bine să-l lase să fie oleacă certat.

— Vorbeşte ! dacă...

Cînd vorba bătrînului se înăspri, inima fetei se înmuie. Intra şi spuse :

— Tată, ar fi bine dacă am creşte un porc. Am avea şi îngrăşăminte şi n-am cheltui cine ştie ce. Trase cu
i coada ochiului spre bărbat: era roşu ca un rac.

— Bine, cumpărăm un godac... acceptă Shizhang, Sfixîndu-şi băiatul cu asprime.

Piersica se uită şi ea în ochii bărbatului şi-l goni de
I acolo :

— Ia un coş şi adu niscai pămint! Cînd punem războ-
* iul, trebuie să netezim locul.

Yu Zhenhai o zbughi afară. Shizhang mai vorbi puţin
I cu nora şi plecă în grădina de zarzavat.

Peste puţin, Zhenhai veni cu pămîntul.

— Aruncă-1 in coteţul porcului, spuse ea rîzînd.

— Nu ne trebuie ?

— Locul e destul de drept. Ar trebui s-o ştii mai bine
■ca mine. Zhenhai se uită la ea, puţin jenat. Te-ai supărat
■ că te-am pus la treabă degeaba ? îl întrebă. El clătină
I

din
■ cap şi ieşi. Om rău !... murmură ea.
Tinerii soţi se apucară să instaleze războiul sub fe-
■ reastra camerei centrale. în acest timp, fata căuta să-
l
I iscodească :
I
— Sînteţi pietrari. De ce n-aveţi pietre de măcinat?
— Pe lumea asta, lucrurile stau cam aşa, dădu el lă-
■muriri. Cine munceşte pământul, n-are cereale, cine taie
I * lemne în pădure, n-ar cu ce să se încălzească. Pescarii
!nu ştiu gustul peştelui, cei care scot sare mănîncă
nesă- |rat. Cînd tîmplarul moare, n-are sicriu, iar
■ ţiglarului îi Jplouă-n casă ! Noi sîntem doi flăcăi zdraveni
şi nu reu-
■ şim să ne hrănim tatăl. N-avem decît astea trei
camere «acoperite cu stuf şi grădiniţa de zarzavat. Eu cu
frate-miu ■muncim pe la alţii şi tot anul nu mîncăm acasă.
Pentru
■cîte cereale mănîncă tata, n-are nevoie de piatră, le ma- j
«cină pe la alţii. Ce rost ar avea una aici ?
— Toţi sîntem la fel, spuse ea, neliniştită că o vorbă
If a ei iscase asemenea amărăciune.
— Unei fete ca tine i-ar fi trebuit unul cu stare. N-o t
să-ţi vină greu să fii soţie de pietrar ?
Piersica roşi toată.
— Soţie de pietrar, sună anapoda, nu-i aşa ? rise el.
— Omul cinstit trăieşte din munca sa, răspunse ea,'
serioasă. Nu ziceai că n-am căutat noi sărăcia ?
El aprobă din cap şi mută masa din loc. Piersica îi observă
cicatricea.
— Anul trecut, cînd te-ai amestecat în cearta aceea, ni-ai
speriat tare rău!
— Unde ?
— La tîrg.
— Cînd ? Cu cine ?
— Ehei, văd că ai uitat! Şi de întrebi cînd, înseamnă !
că mereu te iei la harţă. în faţa Pavilionului Iarnă-Pri-
măvară. Rana de pe umăr...
— Aa ! îşi aminti şi o măsură cu privirea. Tu erai I
surioara... Da, da, tu eşti! Mama lui, scîmăvia de Kong]
Qingchou !
— Nu rosti cuvinte murdare. Piersica se uită la el i
lung. L-ai salvat pe unul de la noi. Mi-era frică să nu

păţeşti ceva...

— Bastarzii ăia ! Scîr... Văzînd-o supărată, cu sprîn-' eenele ridicate, îşi înghiţi vorba. Licenţiatul Kong e os adevărată pacoste ! Ia pielea de pe om, nu alta. Ce săi mai vorbim, tata nu e invalid din cauza lui ?

— A licenţiatului ?

— întreabă-1 pe tata, mie nu-mi vine nici să-mi maij amintesc, zise, înghiţind în sec. Norocul meu a fost atunci? că a răsărit din pămînt maestrul Jiang cu băieţii. Altfel, m-ar fi înhăţat soldaţii. La gîndul că am putea să păţim ceva, fratele meu s-a dus şi şi-a cerut iertare. Dar n-a mers aşa, cu una cu două. A trebuit să le muncească în crîşmă două luni încheiate, ca să nu se atingă de mine..

— înţeleg. Maestrul Jiang era omul cu barbă albă ? Ştie carte ?

— Da, chiar el ! E învăţătorul nostru în artele marţiale. Nu e cărturar. îl cheamă Jiang Mingyan *. E un om adevărat. Vorbind, tînărul mută singur războiul. Vezi, pot să-l mut şi de unul singur, se lăudă. Ar fi bine să te odihneşti, n-arăţi prea bine.

Cuprinsă de o sflrşeală. Piersica se rezemă de oadrui uşii.

— Cînd te-ai întors ? întreabă.

— **In zori.**

— Cum ai intrat ?

— Văzînd fereastra din spate închisă, am sărit zidul curţii şi, cu un băţ, am desferecat uşa.

— Ai fi bun de fur, spuse ea, cu subînţeles.

— Cînd eram mic, eram slab ca umbra şi boleam tot timpul. Acum uite eum arăt şi mă antrenez doar <je şapte-opt ani! răspunse el blînd, fără s-o ia în seamă.

Piersica se uită cu plăcere la umerii lui largi, muşchii care îi brăzdau pieptul.

— Oricît ai fi de solid, nu face să umbli pe ploaie... rosti ea.

— Sînt rezistent, spuse Zhenhai. Mergi şi te culoă. „Vrea să mă îndepărteze:! gîndi fata, dar spuse :

— Unii nu sînt!

Zhenhai se făcu că n-o aude, atent la treaba sa.

— De fapt, ce-ai făcut azi-noapte ? o luă ea de-a-dreptul.

— Şi de ţi-aş spune, tot n-ai pricepe, răspunse el intr-

* Jiang, Fluviu ; Mingyan, Cîntcc de Giscă Sălbatică

un tîrziu.

Vorba lui căzu ca un strop de gheaţă în inima ei. Ea îşi muşcă buzele şi plecă privirea. Cum ea tăcea, el o privi şi, pocnindu-şi palmele, rosti :

— Ţi-a fost frică, singură în casă ?

— Frica n-ar fi mare lucru. Dar ce să înţeleg din plecarea ta furişă ?

Zhenhai rîse tare.

— Nu sînt nici tîlhar, nici criminal. Sînt curat. Uită-te la mine, arăt eu a bandit ?

Piersica săltă capul aproape fără voia sa şi-l fixă cu privirea. Era bine legat, avea mîini mari, butucănoase, ochi frumoşi, strălucitori şi o faţă deschisă, care părea a nu ascunde nimic. Putea un astfel de om să aibă o purtare nedemnă, să încalce ordinea firească a lucrurilor ? Şi totuşi făcuse ceva peste noapte, pe ascuns, cu siguranţă de teama autorităţilor... Brusc, Piersica îşi aminti scena de la tîrg, cu uciderea lui Kong Zhihong. Acesta era un om bun. Nu cumva Yu Zhenhai, şi el ?... Nu, nu se poate una ca asta ! Nu îndrăzni să se gîndească mai departe şi hotărî : comuniştii sînt domni cu carte, ca Kong Zhihong, sau ca vărul ei Gao Yushan. Zhenhai e ţăran, un om care nu-şi cunoaşte bine nici numele, e un pietrar sărac, cum să fie comunist ? Nu, nu se poate ! N-ar avea cum ! Atunci unde s-a dus ?

Cu ochii scăldaţi în lacrimi, murmură, în timp ce buzele ei pline tremurau uşor :

— Dacă n-ai încredere în mine, fie, nu te mai întreb. Numai că bărbatul şi femeia sînt ca dovlecii din acelaşi vrej. La bine sau la rău, voi fi şi eu părtaşă ! Tu te porţi rău cu mine, iară eu... Nu mai putu să continue.

Zhenhai se apropie de ea.

— Asta te supără ? Mie nu-mi plac lacrimile. Ascul- tă-mă bine, dacă mă voi duce vreodată la ceva rău, poţi lua cuţitul să mă omori, fără să ţii seama că sîntem soţi. Linişteşte-te, sînt un om cinstit şi, dacă astăzi nu pot să-ţi mărturisesc, într-o bună zi mă veţi înţelege. Numai stai liniştită. Eu, eu...

Văzînd cît de blînd ii vorbeşte, ea îşi reveni şi se lumină de-a binelea.

— Nu-ţi fă griji în privinţa mea, spuse, ştergîndu-se la ochi. Eu te cred, te cred în totul.

— Eu nu ştiu să mă port, dar mă gîndeam că n-ai să te

arăţi altfel decît aşa. Eşti nevastă de om sărac ! zise el, mişcat.

— Nu vorbi aşa. Era să te fac criminal !

— Ba chiar sînt. Poţi să strigi să mă ridice.

— Şi de-ar fi, şi tu păţeşti ceva, eu ce mă fac ? Altădată să nu mă mai laşi acasă singură.

— Dacă nu plec la muncă, ce mîncăm ?

— Bine, atunci poţi lipsi tot anul, nu-mi pasă, spuse Piersica intrînd în camera lor. Deschise dulapul şi căută o bluză din pînză albă, o despături şi i-o întinse : Roba de ginere dă-o înapoi.

— De unde ştii că e împrumutată ?

— Am spălat-o. E strîmtă şi scurtă, nu putea să fie a ta. Bluza asta a croit-o mama. 11 ajută să o îmbrace şi,

dînd cu ochii de cicatricea de pe umăr, reluă : Creatura aia îmbrăcată după moda străină e spurcată rău. Te-a lovit pe la spate.

— Cum, îţi blestemi cumnatul ? o înţepă el cu vorba.

— Ah ! abia acum îşi dădu seama că omul acela pe care îl dispreţuise şi îl urîse pentru purtarea sa laşă ii era rudă.

— Kong Juren vine des pe la voi ?

— De cînd am ajuns neamuri, a dat pe la noi de două-trei ori.

— Cum se poartă cu Frumoasa ?

— încă bine... însă om mai vedea! Ce-a fost **a** fost, acum sîntem rude şi e bine să laşi ura deoparte.

— Asta... Zhenhai îi aruncă nevestei o privire şi înjurătura se transformă în flegmă, pe care o azvîrli cu putere : Ptiu!

Piersica îl privi neliniştită.

Războiul de ţesut fu îndată instalat. Piersica deschise lada neagră, din lemn din catalpă *, veche tocmai de la cununia părinţilor săi, dăruită ei, ca zestre şi scoase de acolo nişte sculuri de ată. Se aşeză, se îngriji ca totul să fie la locul său, apăsă cu piciorul şi-ncepu să-şi mişte mîinile, să-l încerce. Mergea uşor. Atunci deschise o suveică, înfăşură aţă pe ea şi se apucă să ţesă, luorînd din ce în ce mai iute. Yu Zhenhai rămăsese alături în picioare, urmărindu-i cu privirea fiecare mişcare a mîinilor şi a picioarelor, încîntat peste măsură. La auzul zumzetului mecanic al războiului, rîse tare.

Destul de repede, cinci-şase copii din vecini dădură buzna în curte şi se oprirră în uşă, să se uite la spectacol.

— Ha-ha-ha ! răsună un glas din fundul curţii. Bravo, bravo ! învie şi casa mea, moartă de peste zece ani! Ha-ha-ha!

Yu Shizhang venea grăbit, tîrîndu-şi' piciorul, şi rîdea ca un nebun, în vreme ce două dîre de lacrimi ii udau barba. Zhenhai îi ieşi în cale şi tatăl îi strigă de departe :

— Zhenhai! Împrumută nişte bani şi cumpără un porc! Ca să semene a gospodărie, casa asta are nevoie de porc, de găini... Ha-ha-ha ! Licenţiate Kong Qingru, cîine

* Arbore originar din America de Nord, foarte înalt (15 m), cu frunze mari şi inflorescenţă în ciorchine.

bătrîn, Yu Zhishan, Dovleac Stricat, vedeţi că Yu Shizhang a învins ? V-a învins, păcătoşilor ! Mi-a înviat casa, auziţi ? Cumpără un por©, Zhenhai ! Dar unul bun, bun!

4

Cu un sac pe umeri, Yu Zhenhai mergea întins la i drum. în acest început de vară, după ploaie, cerul părea ca boltit cu olane de azur şi aerul era proaspăt, curat. La miazănoapte, se vedea Muntele Kunyu, ale cărui piscuri bizare, înveşmîntate în verde strălucitor, străpungeau cerul.

Lanţul acesta muntos se ridică dincolo de zidul oraşului Muping şi, la aproape o sută de li spre sud-est, se avîntă măreţ printre puzderia de culmi din masivul stîn- cos, vîrful principal, Taiba, atingînd aproape o mie de metri în înălţime, astfel că, prelungindu-se şi de la est la vest pe mai bine de două sute de li, el pare că veghează; asupra întregului judeţ Wendeng. La apus, masivul se învecinează cu lanţul mvuiţilor Ai, iar la sud-vest primeşte replica Muntelui Haiyang, formînd împreună osatura zonei muntoase şi deluroase a peninsulei. In spatele Muntelui Kunyu se află Marea Galbenă, iar la miazăzi se întind dealuri, văi şi cîmpii şi de aici, din uriaşul său trup, îşi trag obîrşia nenumărate cursuri de apă, care irigă solul mănos pe care-l ţine la piept.

De o parte şi de alta a drumului, pe ogoare, verdele de jad al porumbului, griului şi al sorgului scînteia, tre- murînd uşor. Mlădiţele de soia abia crăpaseră scoarţa pămîntului, ieşind din cuibul lor, cîte trei-patru frunze late, în întîmpinarea primei praşile. Cu excepţia rîurilor nisipoase şi a drumurilor, sinuoase şi curate ca nişte coarde albe, pămîntul cît se afla de întins era căptuşit cu un strat de culoare verde, viu.

Cîţiva oameni care lucrau în apropiata vecinătate a drumului săltară capul şi se salutară cu Yu Zhenhai. Printre ei, un bătrîn, care prăşea porumbul i se adresă tînărului:

— Te grăbeşti la tirg, Zhenhai ?

— Da, unchiule Xibin. Zhenhai se opri. Tata vrea un
i porc. N-avem de nici unele şi dobînda e mare!

— E bucuros că s-a ales cu o noră. O să vă fie ceva j mai greu, dar treceţi voi şi de asta !

După doi-trei *li* de drum, alţi oameni îl salutară, ca şi cei de mai înainte, vorbindu-i totuşi altfel :

— Te grăbeşti la muncă, pietrarule Yu * ?

—Am nevoie de tine, pietrarule Yu, vino cînd ai vreme...

— Bucuroasă să te văd, Yu, pietrarule...

Cei de prin alte locuri îi spuneau pietrarul Yu Zhen-
■ hai, ori mai simplu, pietrarul Yu. Dar cum Yu, numele I lui, era apropiat ca pronunţie de Yu, Jad, pentru a-i ţ lăuda hărnicia, cinstea şi priceperea în meserie îl numeau
▌ cu acesta din urmă. La ţară, jadul este simbolul frumu-seţii, al purităţii şi cinstei. Cu timpul, cei mai mulţi îi uitaseră cu totul numele adevărat! Apoi apelativul în-cepuse să se impună şi în satul lui.
Un alt sens, ascuns, era legat de priceperea lui în *wushu* † şi asociat cu nenorocirea abătută asupra familiei sale.
Yu Zhenhai se apucase să înveţe artele marţiale de la vîrstă de paisprezece ani. Pe atunci, tatăl lui Yu Shi- 1
zang, un bărbat robust, de patruzeci şi ceva de ani, trudea J pe vreo şaptesprezece *mu* de pămînt luate în arendă de
▌ l la moşierul satului — care avea acelaşi nume de familie, I Yu, Yu Zhishan —, iar în timpul liber tăia piatră. Bu-
■ nicul, Yu Pingkuang, trecuse de şaizeci de ani, dar se | ducea pe malul mării, prindea peşte sau crabi şi-i vin-
dea. Soţia lui Shizhang vedea de casă şi ţinea pe lîngă ea o fată de opt ani ca s-o ajute. Cei şase membri ai familiei munceau cu vrednicie, cîştigîndu-şi. traiul zilnic.

Yu Shizhang era atît de sărac că nu avea nici cu ce să se îmbrace, însă îi plăcea să se amestece în tot felul de treburi, fiind aventuros din fire. De aceea era iubit de vecini, care îi cereau sfatul şi sprijinul.

---

* Yu, Jad. Numele lui, Yu, este o prepoziţie pentru indicarea locului, direcţiei. Cele două ideograme se pronunţă pe tonalităţi diferite.

† *Wushu,* artele marţiale tradiţionale, ca boxul chinezesc, lupta cu sabia, cu arbaleta etc.. in prezent discipline sportive.

Intr-o primăvară, fierarul Liu Fu se îmbolnăvise şi n-avea un ban să cheme doctorul. Nevasta şi-a minat copii, pe Baotian şi Baoehuan, să cerşească un împrumut de la Yu Zhishan. Moşierul le-a spus că îi împrumută dacă găsesc un garant. Dar nimeni nu îndrăznea să primească. In cele din urmă, băieţii şi nevasta fierarului s-au dus la Yu Shizhang.

— Cui i-ar da mîna să se bage ? vorbise bătrînul Yu* Pingkuang. Bani n-avem nici noi...

— Cerul lasă liberă calea oamenilor, intervenise Shizhang. Eu mă bag.

— Ce casă ori ce pâmînturi avem noi, să putem garanta ? se grăbise bunicul.

— Viaţa omului e totul pe lumea asta, i-o retezase Yu Shizhang. Hai, cumătră !

,— Băteţi plecăciuni în faţa unchiului Yu, fiii mei, işii îndemnase femeia copiii.

Baotian şi Baoehuan îngenuncheaseră. Yu Shizhang îi ajutase să se ridice, după care împreună merseseră la moşier.

— Cînd o fi timpul, dacă ăştia n-au, tu garantezi! îl avertizase moşierul cu capul ca o căpăţînă de usturoi.

— Ştiu.

— Tu de unde-i scoţi ? rîsese moşierul.

— Dacă n-am bani, am putere de muncă. Şi de n-o ii de-ajuns a mea, am doi fii ! De-ar fi să vind casa, şi tot mă plătesc.

— Fie, am inimă bună, hotărîse moşierul, lăsîndu-şi în jos faţa ca dovleacul şi măsurîndu-1 pe Yu Shizhang cu privirea.

Intrase apoi în casă şi peste puţin ieşise cu trei hîrtii; Una era către banca din Tîrgul Familiei Kong, pentru suma de douăzeci de *yuani* celelalte erau polițe de garanţie.

— Hai, să semnăm toate părţile ! Luaţi seama la dobîndă şi la termen ! le atrăsese el atenţia.

Dar ei nu ştiau carte şi puseseră degetele pe hîrtie, aşa cum îi povăţuise Yu Zhishan.

Femeia le ceruse copiilor să îngenuncheze în faţa binefăcătorului şi băiatul cel mare se supusese. Baochuan însă, cu cinci ani mai mic, se chiorîse la nasul ca o măciulie de usturoi verde al lui Dovleac Stricat. Cînd ea dăduse să-l bată, Yu Shizhang trăsese copilul spre poartă, spunînd :

— Ţi-a dat puţin şi-ţi cere înapoi mulţi. Nu e nici

o pomană... Picioarele sărăcanilor nu-s moi ca ale altora.

Apoi fierarul se vindecase şi îndată se pusese pe treabă cu întreaga familie. In primăvară, mersese ţintă fia moşier să înapoieze banii cîştigaţi cu sudoare şi sînge. Yu Zhishan luase abacul, calculase şi declarase că mai avea de dat încă douăzeci de *yuani.* Nedumerit, Liu Fu se dusese peste Yu Shizhang.

— Bine c-a venit garantul, îl întîmpinase moşierul, cînd acesta venise şi el. Scrie negru pe alb !

— A luat cu împrumut douăzeci şi, cu dobînda, avea de înapoiat patruzeci de *yuani.* De unde au apărut încă douăzeci ?

— Cum ? Glumeşti ! se oţărîse moşierul. Uite ce scrie aici : La termenul prevăzut, în afara împrumutului, numai dobînda este de patruzeci de *yuani.* Daeă nu mă credeţi, aduceţi pe cineva să citească şi să vă adeverească cele scrise aici.

— Mă duc după domnul Zhang de la şcoală, spusese
l Liu Fu.

Yu Shizhang îl oprise. Supărat, aruncase poliţa la
| pămînt.

— îţi baţi joc ? Atunci am vorbit limpede...

— Vorbele nu sînt o garanţie, hîrtia oertifică totul. Fierare Liu, dacă te-ai vindecat, ai uitat de binele pe care ţi l-am făcut. Dă fuga iute aoasă şi adă banii !

— N-am de unde să-i iau.

— Yu Shizhang ! schimbase moşierul tonul. In cinci zile, mi te înfăţişezi cu banii. Eşti garant!

Yu Shizhang înghiţise în sec. Plecase scrîşnind din dinţi.

— Nu-1 lua în seamă, frate Fu. Ia să-l vedem, ce-o să poată face !

Yu Zhishan şi fiul său mergeau de cîteva ori pe zi acasă la Liu Fu după bani. Dar omul de unde să-i fi scos ? Pînă la urmă, Dovleac Stricat hotărîse să-i pună sechestru. Auzind una ca asta, Yu Shizhang se amestecase iarăşi, luîndu-şi toată răspunderea asupra sa. Se dusese deîndată în Tîrgul Familiei Kong, la dascălul Zhang, rugîndu-1 să-i scrie o petiţie.

— Ai să dai de belea, încercase tatăl să-l oprească de la ce mai avea de gînd. Yu Zhishan e unchi după mamă ou licenţiatul Kong, care e şeful satului, iar şeful de district e şi el rubedenie cu licenţiatul, prin încuscrire. Rabdă, fătule,

muncește-i și gata...

— Dacă-i pe-așa, merg drept la județ, se îndîrjise el și, împins de ură, pornise în chiar noaptea aceea spre tîrgul Wendeng, capitala de județ.

Magistratul căruia îi înmînase plîngerea, pentru a-și dovedi grija față de năpăstuiți și a-și spori faima, luase de bune și adevărate cele declarate, trimisese după Yu Zhishan, îl găsise vinovat și-i aplicase cîteva lovituri, pentru ca altă dată să nu-și mai bată joc de oameni. Moșierul crezuse că nimeni nu-i poate face nimic și, umilit, mersese țintă acasă la licențiatul Kong. Aoesta îi explicase că situația politică în țară era tulbure, iar magistratul era unul nou numit în post și nu se cunoșteau bine. Cel mai bun lucru era să depună o contra-plîngere.

— Mai bine mă las păgubaș de cei douăzeci de *yuani,* se arătase Yu Zhishan îndărătnic.

— Știi să iei camătă, dar nu vezi interesul general. Pus cu botul pe labe, crezi că țăranii te mai bagă în seamă ? Iar pe Yu Shizhang poți să-l lași nepedepsit ?

Peste trei zile, Yu Shizhang și Liu Fu fuseseră chemați la județ și învinuiți că și-ar fi bătut joc de sătenii fruntași și că ar fi tras foloase materiale din aceasta ; se alesesră cu o amendă de o sută de *yuani* ori, în caz
de neplată, ou pedeapsa de a munci pentru Yu Zhishan trei ani încheiați. Cu ura sporită, Yu Shizhang îl rugase pe dascăl să-i facă o nouă plîngere, pentru capitala provinciei. La început, domnul Zhang îl sfătuise să lase totul baltă, dar fără nici un rezultat. Atunci, dascălul n-avusese încotro și-i întocmise o plîngere detaliată, dîn- du-i un ajutor bănesc din propiia-i leafă.

Yu Shizhang înaintase plîngerea la guvernul provincial din Jinan, dar ea fusese respinsă. Oamenii îl pově- țuiseră să fugă din sat și să se ascundă pentru cîțiva ani.

întors aoasă, după nedreapta judecată ce i se făcuse, Yu Shizhang nu plătise amenda și nici la muncă nu se dusese. Renunțase la arenda pămîntului, tocmindu-se cu ziua, trăind din pescuit și din cioplitul pietrei. La poruncile și amenințările moșierului, de a munci pentru el, nemaiputînd răbda, într-una din zile îi trăsese acestuia
o bătaie zdravănă, strigîndu-i :

— Sînt sărac, dar cinstit. Am înghițit eu ce-am înghițit, dar uite că mi-am ieșit din pepeni și nu te mai iert. Îți iau zilele cu mîinile astea ale mele !

Lovit peste picioare, cu nasul mînjit de sînge, Yu Zhishan mersese să i se plîngă licenţiatului Kong. Acesta, ca şef al satului, îl arestase pe Yu Shizhang, care la procesul ţinut în Wendeng fusese condamnat la cinci ani închisoare. Cum nu acceptase nici mort sentinţa, îl reţinuseră trei ani în temniţa judeţeană şi îl schingiui- seră, vătămîndu-i ambele picioare. Cînd ajunsese pe punctul de a-şi da duhul, îl trimiseseră la ai săi.

Intre timp, familia i se destrămase. Fiul cel mare trudise fără simbrie trei ani de zile pentru moşier. Tatăl
i se stinsese de muncă prea multă iar nevasta şi fiica îi fuseseră prinse de o furtună grozavă pe munte şi se prăpădiseră.

Iată cît făcuseră cei douăzeci de *yuani* ai moşierului !

La înapoierea lui acasă, lumea îl căina oă o să se sfîrşească în mai puţin de-o lună.

— Liniştiţi-vă, copiii mei, spusese el cu ochii în lacrimi. N-o să închid ochii pînă nu-i văd intraţi în pămînt pe bastarzii ăia de licenţiat şi de moşier.

Luase leacuri tradiţionale şi sub îngrijirea pricepută a inimosului doctor din Sat, Feng Zijiu, intr-o jumătate de an se înzdrăvenise. Fireşte, totul datorită miraculoasei lui puteri de viaţă ! Totul ca urmare a teribilei lui dîrzenii din oase şi din spirit!

— Dacă n-avem pămînt să-l cultivăm, o să mîncăm din piatră ! îşi îmbărbătase el copiii. Pe Zhenhai, care era numai piele şi os, îl sfătuise : Copile, bani să înveţi carte n-am, iar fără carte uite ce poţi păţi ! Ai putea 1 deprinde artele marţiale. Cu un trup viguros, te descurci.

De atunci, Yu Zhenhai învăţa ziua să cioplească piatră şi seara se ducea să pătrundă tainele artelor marţiale. Punînd inimă, prinsese totul repede, maestrul îl plăcuse şi în trei-patru ani ajunsese un tînăr falnic, priceput. Acum, la cei douăzeci şi unu de ani ai săi, devenise maestru în toate cele optsprezece feluri de lupte. Lucrul acesta îi folosea în meserie, ajutîndu-1 să găurească piatra uşor, cu precizie şi fineţe.

Yu Zhenhai era tocmai pe lingă Riul Scroafei, cînd, din spate, îl ajunse un uruit de roabă. Se întoarse şi îi văzu pe băieţii fierarului împingînd de zor la un cuptor.:

— Ai pomit-o devreme la drum, frate Hai, îi strigară ei, de departel

Zhenhai îi aşteptă.

— Aţi întîrziat!

— Tata e plecat de cu zori. Noi am avut ceva de lucru, îl lămuri Baotian, ştergîndu-se de sudoare cu un prosop ţesut în casă. Ce-ai de gînd să cumperi ?

— Un porc. Tata vrea şi porc, şi găini...

— Cu bani de împrumut ?

— Ei, şi ? interveni Baochuan. Se duce şi caută *renshen* * şi gata !

— Tu cu cît creşti, cu atît eşti mai nepriceput. Pentru blidul zilnic, tata s-a tot afundat după *renshen* prin păduri, pe poteci bătrîne, fără capăt, pînă a căzut bolnav la pat.

Chiar în clipa aceea, o bicicletă trecu pe lîngă ei fulgerul, într-un tin-tin prelung. Se dădură la o parte din drum. Cel de pe bicicletă îi privi pieziş. Roba lungă, din mătase, îi flutura în vînt. Baoehuan scuipă în urma lui-

— Lupul ăsta flămînd ! Conduce al dracului, deşi e cu un picior mai lung şi altul mai scurt. Frate Hai, mai bine îl omorai atunci, cînd l-ai întîlnit la Templul Apa Sfîntă.

— Ţine-ţi gura, că te aude şi te leagă! Haide, Zhenhai !

— Luaţi-o înainte. Aştept un cunoscut, le spuse [Zhenhai.

Fraţii Liu plecară, iar el trecu podul de lemn de peste rîu, scrută drumul cu privirea, să nu fie văzut de icineva, şi o apucă pe maL spre miazăzi. Stuful verde, bogat, era de o jumătate de stat de om. Crengile sălciilor, Hi plecate spre pămînt, erau încărcate de frunze, iar plopii [se înălţau, drepţi, către ceruri. Aici, pe cursul mijlociu al rîului, matca se lăţea bine. Apa curgea învolburată, de culoare cenuşiu-gălbuie, şi valurile întoarse păreau asemenea unor dovleci care se rostogoleau, urmărindu-se, în i drumul lor spre miazăzi.

Cînd Zhenhai intră ca vîntul pe poartă, cu sacul pe umeri, bucuros nevoie mare, Piersica ţesuse deja mai bine de jumătate de *chi* * de pînză.

— Vino să-l vezi ce mare e ! strigă el;

— De cînd te aştept ! îl dojeni ea, ridieîndu-se de la

* Se pronunţă aproximativ jenşen şi este faimoasa rădăcină a vieţii lungi.

război şi înd.reptînd feştila opaiţului. Adu-1 în casă, să ne uităm bine la el.

Zhenhai trecu pragul şi puse sacul pe cuptor.

— De ce nu guiţă ? întrebă Piersica, aşteptînd ca bărbatul să deschidă gura sacului.

— Poate doarme. Nu-i aşa că merge ?

— Da’ e mare! exclamă ea şi întinse mîna să-l scar- pine pe burtă. Dar pe dată se încruntă, duse mîna la botul porcului, apoi oftă : A murit! S-a dus !

Lui Zhenhai îi sări inima din piept şi zorit răsturnă sacul pipăind neîncrezător animalul. Intr-adevăr, se răcise deja. Se uită la nevastă, care se întorsese ou spatele şi-şi lăsase privirea în jos. Piersica luă de pe vatră mîn- carea caldă, o aşeză pe măsuţa joasă de pe cuptor şi se ânapoie la războiul său de ţesut. Flămînd, Zhenhai mîncă iute, gînditor. De teamă să nu se spargă tîrgul, mai întîl cumpărase porcul şi apoi mersese să duoă la bun sfîrşit o misiune de partid. Nu-i trecuse prin minte că la drum de şaptezeci şi ceva de Ii, făcuţi în marş forţat, avea să uite de porcul de douăzeci şi ceva de jin-uri * şi pur şi simplu, fără voia sa, îl va sufoca.

— Nu ştiu cum se face că nu mai răsufli deloc! spuse cu mustrare în glas către poro, după ce termină de mîncat. Na, că m-am înfruptat eu din bucatele oe ţi se cuveneau, şi nici măcar n-am meritat-o...

Auzindu-1, Piersica nu-şi putut stăpîni rîsul. Bărbatul rîse şi el.

— Lasă ţesutul. La o supărare ca asta, o să-ţi iasă pînza rară !

— Uite, e prima oară că te văd şi eu vesel cu ade-i 'vărat, zise ea, oprindu-se din lucru.

— Stai să vezi tu de acum încolo ! spuse el ducînd - opaiţul în camera apuseană.

Ea îl urmă şi făcu patul.

— Oamenilor trebuie să le placă să rîdă, să se bucure. De ce să fie trişti ? Dar pe tine nu te doare inima că am aruncat o grămadă de bani pe un poro mort ?

— Pentru ce m-ar durea ? Cîtă vreme trăim, e bine !

— Ai dat de vreo comoară, de eşti vesel ?

— Mai mult... M-am întîlnit cu nişte cunoscuţi, cu oare am discutat pe cinste.

Zhenhai se descălţă şi urcă în pat. Se întinse, şi, cu mîinile împreunate sub cap, fixă cu nişte ochi scînteie- tori fereastra.

— Ce anume ? Spune-mi şi mie, îl îmboldi Piersica, lungindu-se alături.

— E bine. Foarte bine... răspunse el aproape fără să vrea.

— Nu-ţi fă griji, nu-s curioasă din fire. Dacă nu-mi

* 1 *jin* este gal cu aproximativ o jumătate de kilogram.

vorbeşti din inimă, mai bine să taci.

—- Am multe să-ţi spun, dar lasă-mă să mă gîndesc bine !

— Fie, aştept... Piersica suflă în opaiţ şi urmă, duios : Eşti tare obosit, dormi. Mama mi-a trimis vorbă ca mîine, pe şapte iulie, să ne întîlnim cu Frumoasa. Tata ne roagă să mergem şi să rămînem la ei cîteva zile.

— Flăcăul acela vine şi el ?

— Cine ? dar numaidecît, Piersica înţelese. Cum să nu, doar e bărbatul Frumoasei.

Rămaseră tăcuţi. Cu toate că era întuneric şi nu-i putea vedea expresia feţei, Piersica îi înţelese după voce simţămintele.

— Dacă nu vrei, nu te trag cu sila după mine. Numai ' că, ştii cum sînt oamenii. Dacă pe mine nu mă iei în seamă, nu-i nimic. Dar mamei o să-i vină greu. De-aia zic, că ar fi bine să mergi. Ah ! Dar vorbeşte, pînă la urmă vii ori nu ?

Zhang Al Treilea stătea pe cuptor şi discuta cu ginerele cel mare.

— Ce poţi scoate anul ăsta din pămînt ? După oe plăteşti impozitul, nu-ţi rămîne nici să-ţi umpli burta ! Din creşterea viermilor, iar nu te-alegi cu nimic, de vreme ce preţurile scad întruna. Rămîn cele cîteva sarcini cu lemne, cu toate că nici pe ele nu primeşti cît ar merita. Noroc cu tine, băiatule, că m-ai scăpat de la foamete şi mi-ai mai dat şi nişte bani, de am putut să-i bag în două mii de viermi. Treaba cu cazanul merge bine, Juren ?

Se aflau în camera apuseană. După ce Frumoasa şi Piersica se măritaseră, încăperea devenise dormitorul lui Zhang, salon şi locul de creştere a viermilor de mătase.

îmbrăcămintea din mătase fină a ginerelui, cît şi aerul de bunăstare al feţei sale prelungi contrastau cu înfăţişarea grosolană a socrului. După ce sorbi din ceaiul fierbinte, Kong Juren îşi făcu vînt cu un eventai şi mărturisi, rizînd :

— Un oazan de băutură aduce venit, nu glumă. Sîi)t atîţia care beau. Mătuşa Geruială ţine atelierul ăla de ' broderie şi se alege cu un cîştig frumos. Am fost tocmai : la Yantai şi i-am vîndut marfa, întorcîndu-i un profit de optzeci la sută. Iată cum pot să-ţi mai dau cincizeci de

yuani să cumperi încă o mie-două de viermi, iar lai toamnă ţi le vînd eu spre Changha, încolo, unde se cîş- tigă bine ! şi la rîndul tău, în Tîrgul Familiei Kong, îmi dai o mînă de ajutor la negoţ.

Socrul apucă cecul cu mîna tremurîndă.

— Fiule, de-ai şti ce bine-mi faci ! înainte mă bazam doar pe Jingui, dar uite că am dat peste un ginere _ grozav...

— Ginerele este pe jumătate fiu.

— Aşa-i. Ai dreptate. Ba nu, tu faci cît unul şi jumă- tate ! Continuă, cu voce joasă : Vezi să nu afle soacră-ta.J Ea nu-mi dă voie să iau bani de la tine... Femeie fără, cap care nu e bună de nimic pe lumea asta, spuse nervos.] Nu m-a lăsat pînă n-am dat-o pe Piersica la alde Yu. 3 Aia sînt trei hăndrălăi şi trăiesc într-o sărăcie lucie.] Apoi, pe lîngă aia, că fata o s-o ducă rău, a trebuit să-i! dăm dulap, război de ţesut... Mama lor !

— Fiecare are părţile lui bune ! vorbi Kong Juren în derîdere. Zhenhai e puternic şi e pietrar neîntrecut.

— Ei, şi ! Dacă e puternic, ce cîştig eu ? ! Iar fără cereale, ce să fac cu pietrele lui de măcinat ? De supărare lui Zharig Al Treilea i se ridică sîngele în obraji. Scotoci cu mîna după tutun.

Kong Juren îi întinse o ţigară parfumată. îşi aprinse şi el una.

— Asta-i lucru fin, îl opri Zhang. Eu dac-o fumez îmi ard buzele... Auzind paşii nevestei, ascunse cecul sub saltea. Cînd ea intră, o întrebă :

— Masa nu e gata ?

— Ba da. Stai să vină şi ceilalţi doi.

— E tîrziu, ce să mai aşteptăm ! se arătă el nerăb- dător. Amîndouă stau la fel de departe. Frumoasa e de mult venită, dar ceilalţi nu ştiu ce moşmondesc. Intîi adu ceva de băut.

— Ginerii sînt la fel, de ce să nu stai şi după celălalt ?

— Atunci stai tu să te fericească ălălalt!

— Copiii îi creşti nu ca să te fericească. Cumătră A Treia vorbi firesc, deşi tonul nu-i era deloc blînd. Se întoarse spre oaspete. Mie nu-mi place să-l laud pe unul şi să-l înjosesc pe oelălalt. N-am dreptate, Juren ?

— Aşa e, mamă. Şi împăratul are neamuri sărace...

Femeia nu aşteptă răspunsul şi ieşi. In curte, Cri- zantema, în braţe cu cel mic, îi şopti :

— Mamă, vezi că Frumoasa plînge...

Frumoasa se măritase de o jumătate de an. Slăbise tare, trupul ei ca o ramură de salcie devenise parcă şi mai fragil, iar sîngele îi dispăruse GU totul din faţă. Fiinţa aceasta delicată avea o putere sufletească neobişnuită. Hotărîse să se omoare la puţină vreme după ce avea să coboare din lectică şi să intre în casa socrilor, pentru a rămîne curată in faţa omului drag inimii ei. Numai că Geruială îi ghicise gîndurile negre şi o păzise, iar Kong Juren nici el nu o slăbise o clipă. Ba îi şi mărturisise de îndată, că de cînd o văzuse pentru prima oară, într-una din vizitele sale la mătuşă-sa, ceva pusese stăpînire pe el şi se jurase s-o ia de nevastă. Pentru ea, luase asupra sa datoria tatălui ei. Dacă se omora cumva, ai ei nu mai scăpau de răzbunarea neamului Kong. Atunci mireasa se gîndise la taică-său, oare trudea ziua întreagă, fără preget, chiar dacă era el şi cam nepriceput în ale vieţii, apoi se gîndise la mama, care ducea tot greul şi toate necazurile, la Piersica cea harnică, la cinstita şi ambiţioasa Crizantema, apoi şi la cei doi fraţi ai săi, astfel că nu se simţise în stare să-i năpăstuiască pe niciunul dintre ei, îndurînd cu trupul ei ruşinea şi nefericirea.

Timpul trecuse, nici ea nu ştia cum. Cît despre sentimente, aoestea li erau într-o derută totală. Sămînţa iubirii încolţise în inima ei şi deşi întilnise atîtea oprelişti şi ocolişuri, nu dăduse cu totul înapoi. De cîte ori era singură, la lumina slabă a opaiţului, în nopţile cu lună, îşi amintea de vremea cînd se afla împreună cu Gao Yushan. îi veneau în minte cuvintele sincere, directe şi rîsul lui frumos, apoi felul lui simplu de a fl şi momente ca despărţirea la Izvorul Dragonului ori în- tîlnirea din livada ou piersici... De cîte ori zăbovea asu-L pra acestor crîmpeie din viaţa sa simţea o fierbinţeală în ea şi o apuca aşa un dor de ducă în căutarea celui pe care-1 iubea. Dar pe dată îi jucau în faţa ochilor cele două cuvinte teribile. Partidul Comunist, şi i se şi năză- S rea că vede capul însîngerat al lui Kong Zhihong ! Gao Yushan fusese închis şi putea împărtăşi aceeaşi soartă, *k* Oare dacă el ar muri, ea ar mai putea trăi ? Dar cine-1 trimisese la oomunişti ? El nu se gîndise cît avea ea să sufere ? Oare o iubea cu adevărat ? Era primul bărbat căruia îi încredinţase inima. Se obişnuise să lăcrimeze des, ziua şi noaptea.

Apoi se zvonise că Yushan se înapoiase acasă.

— Ai lui Gao au nuntă. Nu te duci să te uiţi ? îi spusese la un moment dat Kong Juren.

— Care Gao ?

— Mătuşă-ta.

— Cine dintr-ai lor ?

— Gao Yushan.

Frumoasa îşi muşcase pînă la sînge buza de jos. Ceva î care i se ridicase din străfundul inimii o înăbuşea. Apoi, într-o zi, se întîlnise cu Gao Yushui pe cînd acesta se | întorcea de la şcoală. De la mutarea ei în Tîrgul Familiei Kong, deşi erau aproape vecini, ea nu se dusese la mătuşa ei decît o dată, a cincea zi după căsătorie, şi i atunci din pură curtoazie.

—Nu te-am văzut de mult, soră Frumoasa, o întîmpinase Yushui. N-ai venit nici la cununia lui Yushan.'

— N-am ştiut... îngînase, întinzîndu-i cîteva bucăţi: de zahăr.

— Aşa e. Trebuia să te chem.

— Cumnata ta e bună ?

— Cam nepricepută, mama o face mereu netoată!

— E frumoasă ?

— E foarte scundă, grasă, albă şi moale. Nu seamănij cu tine.

— Fratele tău e mulţumit ? întrebă, roşie toată.

— De cînd a ieşit din închisoare e mai mult bolnav.. Mama zice oă aşa, însurat, se înzdrăveneşte. M-a mînat pe mine să aduc mireasa, dar frate-miu nu vroia să stea cu ea în aceeaşi cameră. Pînă la urmă, mama l-a forţat, l-a băgat cu ea înăuntru şi a încuiat uşa pe dinafară. Atunci el a dormit pe jos şi a plîns... Alaltăieri, el s-a certat rău de tot cu mama. Tata nu l-a convins nici el, şi frate-miu a plecat.

— Unde ? se repezise ea, cu voce tremurată, şi-şi apăsă o mînă pe piept, simţind că inima i se face fărîme.

— In judeţul Muping, să predea la o şcoală.

— De la închisoare, cum de i-au dat drumul ?

— Ai mei au cheltuit o groază de bani. Au vîndut cinci *mu* de pămînt bun şi cu ce au luat pe el, plus. garanţia licenţiatului Kong, l-au eliberat. De-ai şti cît l-au bătut în temniţă! Corpul îi era numai o rană. Nu plînge, acum e mai bine. Află de la mine că el nici nu e comunist, a fost învinuit pe nedrept.

— Nu e ? Cine l-a pîrît ?

— Asta n-am aflat.

— Ce bine c-a ieşit şi că nu e comunist... răsuflase ea cu inima uşurată.

— Ba să ştii că aceşti comunişti nu sînt oameni răi. Profesorul Kong Zhihong era cel mai bun om de pe lume !

Cumătră A Treia intră la Frumoasa şi o găsi ştergîndu-se la ochi.

— Ce ai, copila mea ? O duci rău ? Hai, spune-i mamei tale tot ce ai pe suflet.

— întoarsă acasă, văzîndu-vă pe voi... Frumoasa îi împărtăşi tot ce ştia despre Gao Yushan. Ce mă fac, încheie, eu nu mai pot trăi...

— Yushan e băiat bun, îl cunosc bine, dar acum, că te-ai măritat, scoate-ţi-1 din suflet. Eu sînt tare nemulţumită de bărbatul ăsta al tău, fiindcă nu se poartă ca un om cinstit. Dar, de vreme ce te-a luat şi trăiţi în tihnă, uită ce-a fost mai înainte. Te văd cam palidă la îaţă, parc-ai ti suferindă. Să iei şi tu ceva ierburi de LeacS 1 că viaţa se cuvine trăită. Ascultă-mă bine, fetiţa mamei!

— Linişteşte-te, mămico ! se grăbi ea să pună capăt; tristeţii, pătrunsă de cuvintele drepte şi adinei ale mamei. Cît te am pe tine...

— Mamă, au sosit sora a doua şi Zhenhai! se auzi de| afară strigătul Crizantemei.

Cumătră A Treia îşi orîndui părul şi ieşi să-i întîrn-« i pine. îşi luă ginerele de mînă şi cu celălalt braţ o cu<4 i prinse pe Piersica.

— Copiii mei, sînteţi obosiţi tare, după treizeci şi ceva* de *//* ! Cuscrul, fratele sînt bine ?

— Bine. Dumneavoastră ?

— Bine. Sîntem bine.

Frumoasa şi Crizantema îl salutară pe Zhenhai. El pusei jos lădita cu uneltele de pietrar, iar Piersic» panerul plini pe care-1 adusese.

— Nu-ţi uiţi deloc meseria, o iei după tine, glumii Frumoasa.

— Meseria asta o fac oriunde mă duc. Erau adevăratei spusele lui Zhenhai, deşi ele aveau şi un tîlc anume. PieJ trarul comunist ducea muncă revoluţionară la adăpostul* meseriei.

— Eşti harnic, zise Frumoasa.

— Ne-ai făcut daruri, surioară ! strigă bucuroasă Cri-i zantema.

— La Rîpa Pinilor Roşcaţi e pămînt mai bun şi malj roditor. Caută în legătură şi-ai să vezi.

Crizantema desfăcu cîrpa de deasupra.

— Oh ! Ouă de găină, de raţă şi pîiniţe albe... Bunel pentru ăsta mia

— Şi pentru tine, adăugă Piersica şi-i puse în palma o pîiniţă-

— Zhenhai, spuse Cumătră A Treia, vă ştiu curai staţi. Păstraţi-le pentru socrul...

Dar Piersica nu-1 lăsă pe bărbatu-su să răspundă.

— Tata ne-a cerut să le-aducem. E aşa de bun, că. n-am mai întîlnit un altul ca el.

— Frumoaso ! Crizantema ! Pregătiţi masa ! porunci mama. Apoi se întoarse spre Zhenhai : Bărbaţii te aşteaptă dincolo.

Yu Zhenhai încruntă sprincenele şi nu se mişcă din loc. Piersica îi aruncă o privire dojenitoare, viind parcă să spună : Ai uitat ce-am vorbit pe drum ? De ce-o faci pe mama să sufere ? Zhenhai se strîmbă şi plecă după Cumătră A Treia. Piersica mergea în spatele lui.

Curtea era mică şi din casă se auzea cel mai mic zgomot. Atunci cum se făcea că Zhang şi Kong Juren nu reacţionaseră în nici un fel la discuţia de afară? Sigur că ei ştiuseră de venirea celor doi, dar Zhang Al Treilea îşi dădea aere de socru şi rămăsese nemişcat. Kong era neliniştit, stătea ca pe ghimpi, insă se făcu a nu fi auzit nimic, doar era ginerele cel mare şi binefăcătorul socrului său. Nici să continue discuţia nu le dădea mîna şi înţepeniseră unul în faţa celuilalt, muţi ca doi butuci de lemn.

— Bine te-am găsit, tată socrule ! zise Zhenhai, intrînd în cameră.

— Ai venit ? Ia loc, răspunse Zhang impasibil.

— El e Juren, îl prezentă soacra pe Kong Juren.

Kong Juren se ridicase în picioare aeolo, pe cuptor, dar cum camera era joasă, stătea încovoiat.

— Ia loc, frate... Cum a fost drumul ? întrebă el, oarecum silit.

Zhenhai îl privi în treacăt, dar nu răspunse. Din spate, Piersica,.surîzătoare, îi dădu o mînă de ajutor.

— Am venit bine, frate mai mare. Voi ne-aţi luat-o înainte...

Zhenhai se aşeză la capătul cuptorului. Kong rămăsese în picioare şi socrul său îl trase de cracul pantalonilor.

— Stai ! Puneţi masa, Juren e înfometat.

Cumătră A Treia şi fetele aduseră băutură şi bucate. Apoi ea aştepta ca ele să plece şi se aşeză pe un taburet, în faţa patului.

— Voi luaţi şi mincaţi. Noi avem de toate dincolo, îi îndemnă.

Zhang Al Treilea se aşeză în capul mesei, in stingă cu ginerele cel mare şi în dreapta cu cel mijlociu. Gusta, încîntat peste măsură din alcoolul de sorg adus de Juren, atent numai cu acesta, să nu-i lipsească băutura şi mincarea din faţă, de celălalt ginere nepăsîndu-i deloc.

— Vremurile-s grele. Trebuie să ne gîndim cum e mai bine, să nu ne prăpădim, deschise vorba Zhang. Bea, Juren !

—- Aşa e. Kong îşi inmuie buzele in alcool. Cîţiva bogătani fac avere, nu glumă.

— Ţăranii ce să se facă, doar n-or să se hrănească cu piatră sau cu pămînt, constată Cumătră A Treia.

— Bine zis! se amestecă Zhenhai. Bogătanii se îngraşă pe seama celor săraci. Cine-i cinstit nu făptuieşte strimb.

— Gustă din supa de găină sălbatică. Mi-a luat trei zile pînă să pun mîna pe ea...

— Fratele meu vorbeşte frumos, spuse Kong Juren, după ce sorbi supa. Numai că te chinuieşti de pomană cu cinstea şi nu ajungi nicăieri.

— Fiindcă nu există dreptate pe lume, se oţărî Zhenhai. Bogaţii îi exploatează fără milă pe cei săraci. Pînă la urmă, situaţia asta trebuie să se schimbe.

— Să se schimbe ? Prostii! Cine-i sărac, sărac moare, iar bogătaşul strînge şi mai mult. Aşa-i de cînd lumea! rosti Zhang, solemn. Poţi tu să faci altă lume *?*

—Aşa înţelege licenţiatul Kong lucrurile. Zhenhai se gîndi să-i explice socrului său : Tată, nu putem să luăm lucrurile aşa cum sînt şi să fim de bunăvoie animale de trudă pentru cei cu avere. Noi, săracii, trebuie să ne trezim. Sîntem mai mulţi decît bogătaşii şi putem îndrepta lumea.

— Tu nu te înveţi deloc minte, îl apostrofă socrul. Se găsesc şi de-ăi ca tine. Aici, în munţi, au fost de cînd lumea revolte. Nu mai devreme decît acum **cîţiva** ani, Duan Jingrui din Muping s-a ridicat împotriva tiranilor. L-au urmat cîteva zeci de mii de oameni, au dărîmat zidurile capitalei de judeţ si ce-au cîştigat? A venit armata, a pus mîna pe cîteva sute dintre ei şi le-a ars satele din temelii...

— Şi asta înseamnă schimbare — scapi de grija hranei ! îl luă Juren peste picior.

— Ba, Duan a fost un bărbat viteaz. A pierdut fiindcă nu toţi sărăcanii s-au ridicat...

— Ce tot îi dai înainte ? Zhang Al Treilea se făcuse roşu ca un rac. Soldaţii şi poliţiştii sînt mulţi ca furnicile... şi au puşti şi tunuri.

— Ai dreptate, dar câţi dintre ei * sînt fii de moşieri ? Şi

---

* Ca urmare a vieţii covîrşitor de grele sub taxe, dări şi datorii numeroase, care depăşeau cu mult venitul unei recolte de pe un

care-s mai mulţi, ei sau noi ?

Zhang rămase cu gura căscată.

— Puştile şi tunurile sînt lucruri moarte, bubuie în mîna cui le are. Tată socrule, securea ta nu taie singură lemnele, dacă nu pui mîna pe ea, nu-i aşa ?

Al Treilea continuă să rămînă tăcut. Cumătră A Treia îşi uitase de lucrul la ciorap; îşi oprise mîna în aer, cu ochii la Zhenhai.

— Schimbarea lumii nedrepte depinde de unirea săracilor, asta e !

— Vorbele tale seamănă cu ale comuniştilor ! remarcă brusc Juren.

— Aoleu! răbufni Zhang, de parcă s-ar fi prăbuşit casa peste el; paharul îi căzu din mînă. Femeia holbă ochii. Amîndoi îl fixau pe ginerele al doilea. Zhenhai îl săgetă pe Kong cu privirea şi strînse instinctiv pumnii. In clipa următoare lăsă ochii în jos, ridică paharul căzut pe cuptor, il aşează pe masă şi spuse liniştit, fără să privească pe nimeni:

— Nu ştiu dacă seamănă sau nu. Sînt lucruri reale şi oricine are un cap pe umeri se poate gîndi la ele.

Kong Juren turnă alcool în paharul socrului şi rise.

— Ştiu, rosti. Te-aş sfătui totuşi să nu prea vorbeşti aşa. Dacă te află stăpînirea, o păţeşti ca şi Kong Zhihong...

Zhang goli paharul, să-i treacă mînia, bătu cu palmele în pat şi aproape că strigă :

— Zhenhai! Ai intrat în casa unui om aşezat, de treabă. Dacă tu îţi cauţi necazul cu luminarea, e treaba ta, dar fiică-mea nu e un pumn de zăpadă, să ţi-o dau ţie pe nimic ! Toţi ai mei au încă un cuvînt de zis!

Cumătră A Treia, adine tulburată, nu-şi dezlipea privirea de la ginerele său.

— Ce-i cu vorbele astea ? îşi mustră ea bărbatul. Ca] Şi cum Zhenhai ar fi aşa ceva! Nu vezi ce greu îi e ?

— Să fii cuminte, la locul tău, fătul meu, il povăţui Zhang, îndulcindu-şi glasul sub fulgerarea aspră a ochilor nevestei. Ia-te şi tu după fratele tău Juren, fă ceva negoţ, să o scoţi la capăt într-un fel.

---

pămînt puţin şi sărac, cei mai mulţi ţărani renunţau la truda lor zadarnică, preferind să intre de bunăvoie, pe un număr nelimitat de ani, in armată, aceasta oferindu-le suficiente şi mulţumitoare avantaje materiale ca : adăpost, hrană, îmbrăcăminte, toate gratuite, şi pe lingă acestea şi soldă.

— Dacă frăţiorul vrea...

— Eu sînt pietrar, nu mă înhăitez cu alţii!

— Hm, rău... îşi ieşi socrul din fire.

— Ei, dacă nu faci negoţ, nu înseamnă neapărat că e rău. Femeia se ridică. Numai că, Juren şi Zhenhai, eu am o vorbă cu voi, amîndoi. Intre voi a fost o încăierare, dar acum sînteţi rude. Uitaţi-vă la mine. Promiteţi că nu mai ţineţi în inimă ce-a fost ?

— Eu n-am nimic, am şi uitat se grăbi ginerele cel mare.

Cel de-al doilea ginere încruntă sprincenele şi bău, fără un cuvînt.

Nori răzleţi alergau pe cer, iar luna răsărea şi dispărea la trecerea lor repetată. Era o noapte întunecată. Dinspre munţi, sufla un vînt răcoritor. Era la începutul] lunii a şaptea, după calendarul agricol. Aici nopţile cui adevărat călduroase erau puţine. După miezul nopţii, erai nevoie să tragi învelitoarea peste tine.

în mijlocul curţii, Yu Zhenhai căuta în sus, trecin- du-şi privirea dincolo de zidul de piatră, spre cîmpul verde închis. Culmile muntelui se înălţau una lingă alta,] parcă încercuind satul cu cele cincizeci şi şapte de familii ale sale. Stîncile uriaşe, fără seamăn de frumoase la vedere, ascundeau nenumărate peşteri, de alcătuiri bizare, mari şi mici, care de multe ori dădeau una într-alta. Numeroasele cutremure şi puhoaiele de munte năruiseră piatra, şi la miazănoapte de sat se ridicase din spărturile muntelui un paravan natural, numit de săteni „Casa de Piatră". In vîrful „casei“ era o peşteră ascunsă de pietre

cu chipuri din cele mai ciudate şi de pini roşietici, unde îşi aveau sălaşul mii de porumbei; pentru asta i se şi spunea „Templul Porumbeilor[44]. In fiecare an, de Sărbătoarea bărcilor-dragon [*], ţăranii îşi luaseră obiceiul să se plimbe

* *Duanyangjie,* sărbătoare populară, în ziua a cincea a lunii a cincea. Este ziua cînd poetul Qu Yuan (340—278 î.e.n.) s-a aruncat în fluviu luîndu-şi viaţa, din pricina corupţiei interne şi a relei cîrmuiri, îndurerat de neputinţa de- a opri decăderea ţării sale intrată sub influenţă străină. In memoria poetului, erou naţional, şi a sacrificiului său, oamenii au transformat ziua evenimentului în zi de sărbătoare, păstrîndu-se de mii de ani obiceiul de a se arunca la această dată pîiniţe din orez în apele curgătoare şi de a se organiza întreceri cu

pînă la „Casa de Piatră*. La miazăzi de sat curgea un rîu în albie de piatră, cu apă tot timpul anului, vara clocotitoare ca un torent, rostogolindu-şi la vale va- lurile-i roşietice cu zgomot asurzitor. Pe maluri avea pămînt negru, gras, iar dealurile şi văile dimprejur erau acoperite cu tot felul de pomi roditori, pruni, migdali, peri şi vişini, dar cei mai răspîndiţi erau piersicii. Piersicile creşteau pline, cărnoase şi satul de aici îşi trăgea numele.

Se aflau aici destule locuri cu pămînt mănos. La vreo trei *li* de cătunul Floarea de Piersic, pe versantul estic al Vîrfului Călugăriţei, se găsea Stînoa Apei Sfinte, una dintre cele douăzeci şi patru de privelişti magnifice ale Muntelui Kunyu. Despre ea existau însemnări în cronicile dinastilor Yuan şi Jin*. Dar în privinţa apei nu se ştia unde îşi avea izvorul. Ea apărea într-o crăpătură în piatră, ţîşnind de-acolo năvalnic, cu susur plăcut, neschimbată, iarnă şi vară... Peisajul era minunat şi de fapt însuma cîteva locuri renumite : Valea cu Aer Violaceu, Rîpa Rîndunicilor de Piatră, Stînca Orologiului, Vîrful Capul lui Buddha, Culmea celor două Călugăriţe şi încă altele. Munţii şi pădurile din jur, livezile şi ogoarele, cîndva proprietatea mănăstirilor, erau stăpînite acum de moşieri şi mandarini, care smulgeau profituri grase Pe deasupra, marele tîrg din opt ale lunii a patra, la care
se adunau peste zece mii de oameni, era un prilej cura nu se poate mai nimerit pentru cişti guri din speculă şi locul predilect al vagabonzilor şi tilharilor. într-un an, Yu Zhenhai şi alţi flăcăi, îl prinseseră la un astfel de tîrg pe şeful satului lor, Yu Linhui, îl legaseră la ochi să nu recunoască pe nimeni dintre ei şi, tîrîndu-l în pădure, îl bătuseră pînă la sînge... Şi nici pînă în ziua de faţă el nu avea habar cine îl scurtase de un picior...

Cu privirea aţintită asupra Rîpei Soarelui, unde se afla Floarea de Piersic, Zhenhai se gîndea la Stînca Apei Sfinte şi la alte atîtea locuri pe care le bătuse cu piciorul. Ce grozav acest Munte Kunyu şi ce nemaipomeniţi erau oamenii săi. Cîţi viteji ai neamului nu se ridicaseră de aici ! Dar, din vremea împăraţilor de demult şi pînă în zilele lui, şefii de provincie, de judeţ, pînă la licenţiatul Kong, şeful

---

bărci uşoare, cu cap de dragon.

* Dinastia Jin, 1115—1234. Dinastia Yuan, de origine mongolă, 1206—1368.

de district, şi la căpeteniile satelor, se purtaseră cu sălbăticie, asuprindu-i şi înfometîndu-i, lă- sîndu-i să moară de foame pe semenii săi, pe concetăţeni, pe prieteni şi pe necunoscuţii truditori, argaţi, pietrari, fierari, văcari... Ce lume, în care un pumn de şarlatani se îngrăşau după bunul lor plac ! Atîţia oameni sărmani se străduiau din răsputeri, neputincioşi, înşelaţi, prostiţi ! Ce nedreptate strigătoare la cer !

După masa de prînz, Zhang Al Treilea mersese să-şi vadă viermii de mătase. Kong Juren plecase în vizită la mătuşă-sa, Geruială. Cele două fete mai mari aveau atîtea şi atîtea să-i spună mamei, astfel că Zhenhai, nea- vînd de ales, se lăsase dus de Crizantema spre „Casa de piatră[u]. Asta fusese şi ideea mamei. Il văzuse cît de necăjit este. Dar adevărul era că plimbarea printre stînci şi peşteri îi făcuse bine, limpezindu-1. De fapt, îşi însuşise artele marţiale străvechi, cu gîndul de a-i uni pe săraci, întocmai ca haiducii de odinioară. Dar acum nu mai era vremea fraţilor Chiyi şi Yuchi, ci deceniul al patrulea al secolului XX. Yu Zhenhai era membru al Partidului Comunist Chinez, îşi aflase steaua călăuzitoare şi pentru a se elibera trebuia să participe cu trup şi suflet la revoluţie. Fiindcă duşmanul era înarmat şi dacă nu acordai atenţie laturii militare nu aveai cum învinge. La momentul oportun, avea să fructifice cele învăţate din experienţa de pe muntele Jinggang*, zona Florii de Piersic şi a Apei Sfinte fiind numai bună pentru a hăr- ţui duşmanul. Firește, singur loeul nu era sufieient, avea nevoie de oameni. In cătunul acesta trăiau oameni sărmani şi dacă s-ar fi pus pe treabă aici, sub pretextul meseriei sale, să creeze o grupă de partid, locul ar fi fost destul de aparăt. Avea să raporteze despre acest lucru. Dar cu cine să vorbească mai intii ? Socrul său era el sărac, dar era dificil ca om. Soacra părea luminată, dar ca femeie, nu era de mare folos... îşi aminti ce-i spuseseră Li Shaoxian şi Ding Chijie : avem nevoie şi de femei, sînt şi ele bune la ceva. Se gîndi să i se destăinuie intii nevestei. Tinerii, de cînd lumea, sînt mai cutezători. Apoi era Cincizeci. Avea cincisprezece-şaisprezece ani, suferise mult şi strinsese în sine ură adîncă ; avea să-l caute chiar în ziua următoare.

Yu Zhenhai rămase dus pe gînduri, cu privirea zbu-

* Munte in sudul Chinei, unde s-au format primele detaşamente ale Armatei Roşii conduse de P. C. Chinez.

rîndu-i peste munţii din jur, pînă tîrziu în noapte. Auzi răgetul animalelor înfometate, intră în şopron şi le dădu cite un braţ de iarbă măgarului socrului şi catîrului cu care venise Kong Juren.

— încă nu te-ai culcat ? îi strigă soacra, venind spre el.

— înăuntru e zăpuşeală. Odihneşte-te, de animale am eu grijă.

— N-ai chef să stai cu ei ? Du-te in camera de mia-zănoapte. Cuptorul dinspre răsărit ţi-1 las ţie.

— Nu e nevoie, îngăimă Zhenhai.

Soacra îl luă de braţ şi-l duse spre zidul porţii.

— Zhenhai, băiatule, să nu fii supărat pe socru-tău. A îndurat prea mult şi vrea să-i fie şi lui mai bine. El de felul lui e cam stîngaci şi cînd dă de băutură nu te mai înţelegi cu el.

— Ştiu. Nu sînt supărat.

— Ori ai ceva împotriva mea, că ţi-am cerut să te ai bine cu Juren ?

— E firesc să fie aşa, cum ai putea sta împăcată,! ştiind că ginerii se duşmănesc. Mi se pare însă că Juren j s-a îmbogăţit cam repede, de numai o jumătate de ani încoace !

— Şi eu şi Frumoasa ne-am gîndit la asta. El se tragej din neam bogat, dar tată-său s-a certat cu licenţiatul* Kong şi toată averea i-a intrat, nu ştiu bine cum, pe* mîna ăstuia. El n-are nici o meserie. A luat nişte bani» cu împrumut şi s-a apucat să facă alcool. Pe urmă, vinde* broderiile tuşi-sii şi-şi face parte trei sferturi din cîştig*

— Cum de i-a dat licenţiatul bani cu împrumut, Şti- I indu-1 sărac?

Se zice că bogaţii n-au ochi pentru rudele sărace. Eu'l nu-1 las pe-al meu să primească bani de la el, dar crezt« că ăsta m-ascultă ? Mîine n-o să-l slăbesc cu întrebările .. Discuţia o îndurera pe Cumătră A Treia. Ea îl măsură* de citeva ori cu privirea pe ginerele al doilea şi îi şoptii cît putu mai blînd :

—Zhenhai, băiatule, acum ţi-ai înjghebat o familie»! te arată şi tu ceva mai cu grijă, mai prevăzător. Orice-arŞ fi, să nu te amesteci cu nu ştiu ce comun şi nu ştiu cel partid * !

---

* Partidul Comunist, in chineză, ***Gongchandang:*** Gongj comun ; Chan, proprietate ; ***Dang,*** partid.

Zhenhai se sperie. Oare bănuia ceva ? Dădu s-o liniştească, dar chiar atunci răsunară rîsetele fetelor. Se* părea însă că femeia nu aştepta răspuns, căci stărui ca* el să se ducă la culcare.

Mai întîi se auzi un lătrat de cîine. Cine să-l ia irf seamă ? Din zece familii, opt aveau cîini care să-i apere] de fiare sălbatice. Dar curînd lătrăturile se întinseră şi] cuprinseră tot satul. Cîinele alb al familiei Zhang sării la poartă, lătrind întruna. Cumătră A Treia se înfricoşa.] Fetele se uitau la ea, tăcute. Copilul se puse pe plînsi Yu Zhenhai se trîntise pe pat îmbrăcat. Sări pe datâj în picioare şi din cîţiva paşi fu in curte. Luna nu se ve-| dea, acoperită de nişte nori negri. Era întuneric beznă! In drum se auzeau paşi. Cineva bătu în poartă. Zhang» Al Treilea se trezi şi aprinse opaiţul, îfisă Kong Juren îl lovi cu mîna, răstumindu-1.
. — Ce-i ? Cine bate ? întrebă socrul, speriat.

Zhenhai se apropie de poartă şi trase cu urechea. Nu se auzeau vorbe. Cineva împingea de zor în poartă. Propti în ea un' pietroi de vreo sută de jira-uri şi puse mina pe o furcă pe care o găsi rezemată de zid, gata să-i întîm- pme pe atacanţi. Bănuia că se aflase că e comunist. Deodată, în spatele lui răsună vocea lui Kong Juren.

— Nu deschide. Mă ridică...

Zhenhai îl apucă de braţ.

— Ce se întîmplă ? Vorbeşte ! îl grăbi.

— Eu... sînt agent de legătură. Am pus mîna pe cecurile lui Kong Qingbin. înseamnă că s-a aflat! Salvează-mă! Frate, sînt un om de nimic, te-am jignit. Iartă-mă, te rog ! Salvează-mă ca pe o rudă ce-ţi sînt...

— Kong Juren ! se auzi de dincolo de poartă. N-ai cum să fugi ! Sînt eu, Kong Xian. Comand o duzină de oameni şi am înconjurat casa...

Ispăimîntat şi dezamăgit, Zhang Al Treilea il înhăţă pe ginerele cel mare.

— Nu pleci nicăieri, banditule! Mi-ai pîngărit casa... Chiar atunci din casă apăru o femeie mică de statură, dar toată numai inimă. Ea îl dădu la o parte pe Zhang, împingîndu-1 spre poartă.

— Ţine poarta, nepriceputule ! Copile, se întoarse apoi spre Zhenhai, te rog eu din adîncul sufletului ca, de dragul Frumoasei, să-l scapi. Scoate-1 de aici. Pleacă şi tu cu el. Iute !

Yu Zhenhai nu mai stătu la vorbă şi îl trase pe Juren după el într-o aripă a casei. Sări pe pervazul ferestrei care dădea în spate, şi se aruncară unul după altul în grădină, iar de acolo o apucară prin livada cu piersici, spre munte. Ajunşi destul de departe, se opriră. Lătrăturile dinilor şi ţipetele copilului îl făcură pe Zhenhai să scruteze neliniştit în direcţia casei.

— Repede, frăţioare, că altfel pune Kong Xian mîna pe noi!

— Du-te. Eu mă întorc să văd ce s-a întîmplat!

Kong Juren îngenunche.

— Frate bun,* strigă, plîngind. N-o să uit pînă la moarte bunătatea pe care mi-ai arătat-o salvîndu-rai viaţa !

— Nu-i mare lucru. Dar să ştii că nu trebuia să te | bagi în aşa ceva !

— Eu n-am fost prea cinstit de cînd mă ştiu. Dar tot I avutul nostru ne-a fost luat cu japca de licenţiat. Şi n-o 1 să soape el, cu una cu două, de mine.

— Unde te duci ?

— In apus, la prieteni. Am lucrat pînă acum mină in J mînă cu mătuşa. De data asta... gata, n-am ce-i face !

— Mda ! I s-a înfundat! Văzîndu-1 cu spinarea goală, Zhenhai îşi dezbrăcă bunda albă şi i-o întinse. Ia-o pe j tine. în ea ai nişte bani.

— La necaz se vede inima lui Buddha ! Iţi mulţu- 1 mese, frate bun. Te rog ai grijă de nevastă-mea.

— Dacă-ţi era gindul la ea, nu făceai una ca asta ! De azi înainte umblă pe calea cea bună. Vezi-ţi sănătos de drum !

în clipa aceasta, Yu Zhenhai nu numai că trecuse iertător peste purtarea de mai înainte a lui Kong Juren, ! dar rămase să se şi uite lung după el, cu părere de rău. în viaţa, oamenii buni se înduioşează uşor şi chiar pentru cei care le-au pricinuit numai rău simt mai multă milă decît ură. Cei necinstiţi se folosesc tocmai de lucrul acesta şi-şi bat joc în repetate rînduri de cei cu inima îndurătoare, făcîndu-i tot de atîtea ori să sufere. Să fie de vină cei buni sau cei răi ? Viaţă, ce complicată mai eşti!

Pe cînd făcea calea întoarsă, Zhenhai se gîndi că soacra îl sfătuise de bine, cerîndu-i să fugă şi el. Negăsindu-1 pe vinovat, Kong Xian l-ar fi arestat pe el. Pe femei nu le putea lua, iar socrul era prea bătrîn! Preocupat de

toate acestea, se oprea din loc în loc, neştiind cum ar fi mai bine să facă.

Etapele drumului se succedară aproape fără să le bage în seamă.

De-acum prinsese să se lumineze de ziuă. Ceaţă grea. Răspîntie de munte, livezi de pomi fructiferi. Satul. Prin "trîmbiţatul cocoşilor, răzbătu pînă la el un strigăt de jale. Era glas de femeie :

— Frateee! Frate Haiii! Zhenhaiii!

Alergă în direcţia glasului. La marginea satului, iţi încrucişa paşii «u un eopil ce purta o sapă pe umăr. Mergea la cîmp. Nu-1 luă în seamă şi trecu de el, dar copilul îl opri.

— Nu eşti fratele Zhenhai ?

— Tu eşti...

— Cincizeci.

— Bine că te-am întîlnit! Lasă puţin praşila, am nevoie de tine...

— Atunci mă întorc şi te aştept acasă. Ieri am argă- ţit la cineva şi azi mama e dusă pe munte. Nu ştiam că ᵛii... Ascultă ! Te strigă Crizantema. Ouăle stricate * au Plecat...

— Frate Zhenhaiii ! Frateee !

Yu Zhenhai o întîlni pe Crizantema în capul uliţei. Fata avea ochii roşii. Se aruncă la pieptul lui.

— Fugi şi scapă-i pe mama şi pe tata. I-au ridicat soldaţii!

5

— Bine ! Bravo !

— Excelent! Minunat !

— Bravo !...

Cuvintele de laudă umpleau curtea. Pe creasta zidului se aşternuse un strat subţire de nea. Luna lumina ca ziua.

Doi bărbaţi, imul tînăr şi altul în vîrstă, se întreceau la lupte. Bătrînul avea o sabie, iar tînărul ţinea în mînă

* *Huaidan, ou stricat.* Aici are sens de invectivă la adresa jandarmilor care călcaseră mai înainte casa lui Zhang Al Treilea.

o halebardă. Cei doi se atacau şi se răsuceau atît de iute, încît privitorii, furaţi de joGUI armelor învîrtite ameţitor şi aţintite cu mare precizie, nici nu apucau să le vadă paşii. Era evident că bătrînului îi lipseau oarecum sprinteneala şi replica imediată. Pe de altă parte, tînărul parcă înflorea pe măsură ce lupta înainta, plin de vigoare, neo-B bosit, luptînd din ce în ce mai strîns. Numai că, într-o f clipită, bătrînul îşi dovedi măiestria, îndepărtind de sine j vîrful ascuţit al halebardei pe care o prinse ferm cu# stingă de coada lungă şi, în acelaşi timp, proptind vîrful îl săbiei sale în pieptul tînărului; acesta se clătină, miş-J cîndu-se alandala, se împiedică, gata să cadă, şi răsu-î cindu-se în cerc cedă arma.

Şapte sau opt tineri se repeziră spre bătrîn, primiră* de la el sabia şi halebarda şi-l înconjurară ca pe un în- ■ vingător. Intrară cu toţii în sală.

— Maestre ! Bine lucrat ! Sabia scurtă s-a descurat* nemaipomenit de bine !

— Invaţă-ne şi pe noi, maestre Jiang !

— învăţătorule !...

Jiang Mingyan se aşeză pe scaunul scîlciat din locul încăperii. Avea pe el un simplu maiou şi muşchii 9 încă viguroşi ai braţelor luceau de sudoare. îşi mîngîie 1 barba albă, care-i cădea pe piept. Bău apă, apoi vorbi:

— Mişcarea asta înseamnă folosirea totală a inieli-J genţei şi a vitejiei. O singură şovăială şi ţi-ai pierdut! viaţa. Zhenhai stăpîneşte bine halebarda şi nu mi-a datl pace deloc ! Uitaţi-vă, sînt lac de sudoare. Zhenhai !

Cu o haină de bumbac aruncată peste umeri, tînărull stătea deoparte, cu faţa spre maestru.

— Ai fost cam prea aprig. Dacă n-ai fi lipsit în ul-l tima vreme, m-ai fi bătut bine !

— M-am luat cu ale vieţii ! Am ieşit mereu la lucru...

— Lasă ! rîse Baoehuan. Cu nevastă proaspătă alâ-1 turi, cine mai are chef de antrenamente !

— Il învinuieşti pe nedrept, el nu ne-a uitat, se arătă j a-i lua apărarea fiul lui Jin. Mai degrabă ea nu l-a lăsat Ş să plece !

— Poveşti! declară Baotian, în rîsul general. Nevas-j tă-sa e tare vrednică. De un an, de cînd s-au luat, casa i lor e curată ca un pahar, iar în bătătură au porc şi orătănii. Ei, bărbaţii odată însuraţi sînt de nerecunoscut, nu. mai sînt cei de mai-nainte !

— O asemenea nevastă abia de afli una la "o sută de *li!* Zhenhai, am auzit că ar fi rost de cumetrie. în ce lună e ?

Zhenhai roşi.
— Ea spune că ar avea cam şase luni.
Chiar atunci, o fată de vreo şaisprezece ani intră in fugă, adresîndu-se maestrului.
— Tată, tuşa Yongshen nu mai poate sta în casa ei!
— Cum nu mai poate sta ?
— Dovleac Stricat i-a sigilat poarta.
— Spune de la capăt, surioară.
Fata avea glasul limpede şi, cu toate că era destul de fragedă, vorbi răspicat, fără grabă şi fără să se piardă :
— Păi, nu-i dăduse el nişte cereale cu împrumut ? Sorocul cădea în toamna trecută şi cum ea n-a putut atunci să se plătească, a rămas să achite datoria, plus dobînzile, anul ăsta. Al ei e hamal în portul Dairen şi gîndeau că o să adune el banii. Dar după ce Japonia a ocupat răsăritul ţării, omul n-a mai avut cum să intre in legătură cu familia. Acum moşierul vrea să-i pună ipotecă pe casă.
— Bastardul ! sări Baochuan, apucînd de lingă perete un cuţit cu lama lungă. Unchiul Shizhang l-a doborît la pămînt, lăsîndu-1 cu ochii beliţi la cer, iar eu o să-l jupoi de viu.
— Şi primarul e acolo. I-a pus în vedere că, dacă nu se mută, aduce soldaţii.
— Poate să vină şi licenţiatul Kong în persoană ! izbucni Dinte de Aur, înşfăcind un ciomag. Care n-ai teamă, după mine !
Cîţiva tineri se grăbiră să strige :
— Jos cu el!
— Haidem !
— Să-l ciomăgim...
Zhenhai deschise braţele larg, acoperind ieşirea.
' — Fraţilor, în felul ăsta n-o scăpaţi pe biata femeie şi daţi şi de bucluc !
Dar Dinte de Aur se proţăpi în faţa lui, cu ochii plini de furie.
— Lasă-mă să-mi vărs năduful, frate Hai. De obicei, tu erai ăla de mergeai în fruntea noastră. Vrei să-ţi amintesc ? Acum ce ţi s-a intîmplat de ţi-a pierit curajul ?
— Ce tot spui ? Mă ştii pe mine fricos ?
— Te doare? se răţoi Baoehuan. Fratele Dinte de Aur a zis ceva. Cine n-are curaj, nu vine şi gata ! Lă- saţi-1, noi hai la drum !
Văzîndu-i atît de porniţi, Zhenhai se stăpîni, vorbin- du-le frumos :
— Fraţilor, ascultaţi-mă bine...
— Nu-1 luaţi în seamă! După mine ! Baoehuan dădu la o parte braţul lui Zhenhai şi trecu pragul.
Baotian se întoarse :

— Mare mai eşti tu, să le ştii pe toate. De ce nu-1 asculţi pe Zhenhai ?

— Ştiu că şi tu ai de gînd să te însori ! îl înfruntă fratele mai mic.

— Maestre! Dracii fricoşi nu-s învăţăceii tăi. Vino cu noi şi ia comanda! i se adresă Dinte de Aur profesorului Jiang.

— Vino, maestre.

— Un cuvînt de-al tău e de-ajuns !

Zhenhai şi Baotian se uitară cu teamă spre bătrînul cu barbă albă. Acesta le aruncă o privire şi rosti :

— Yu Zhishan şi Yu Linghui meritau de mult să cadă sub tăişul săbiei.

— Aşa e !

— **Haidem !...**

Baoehuan, Dinte de Aur şi ceilalţi erau pe picior de plecare.

— Domol ! le făcu maestrul semn cu mîna. Zhenhai vede drept. La una ca asta, avem de suferit...

Tinerii aprinşi, gata să dea piept cu duşmanul, se opriră nedumeriţi. Baoehuan înfipse cu sete sabia în pămînt.

— Nu ştiam că şi maestrul se teme !

— Eu? Jiang Mingyan se ridică în picioare şi vorbi răspicat: Eu, Jiang Mingyan, am venit de la miazăzi, cu fiica mea. V-am acceptat ca discipoli, v-am învăţat artele militare străvechi şi n-am făcut-o pentru bani! Să- naticule! Cînd ai rostit cuvintele de mai-nainte nu te-au durut dinţii ?

Dinte de Aur şi ceilalţi se înapoiară să-l liniştească pe maestru, băgîndu-i vină lui Baochuan şi punîndu-1 să-şi ceară scuze. Baochuan îşi duse mîinile la cap şi îngenunche. Ochii fiicei maestrului scînteiau. îl privi mî- nioasă pe Baochuan, apoi îl trase de mînă pe tatăl său» silindu-1 să se aşeze.

— De ce-ţi fad sînge rău, tăticule, spuse ea, mîndră. Nu ştii că ăsta e cap pătrat ?

Maestrul îşi privi fata, se holbă la Baochuan şi deodată izbucni în rîs. Rămaseră cu toţii uluiţi.

— De ce ride ? îndrăzni cineva.

— Rîd că n-am făcut mare lucru şi Mu Guiying * a şi apărut.

Tinerii se molipsiră şi ei de rîs, uitîndu-se la Baochuan şi la fată. Ea se înroşi toată şi fugi de acolo.

Zhenhai i se adresă lui Baotian :

— Du-te tu, pune-te garant şi cere cîteva zile de răgaz. O

* Eroină din antichitate. La cincizeci şi ceva de ani, a condus văduvele din familia sa in lupta cu agresorul extern, după || ce soţii lor căzuseră eroic în război. Neînfricată, aflată In pri- K ţele rinduri, a repurtat victorii de răsunet.

să încercăm noi să strîngem banii.

— Ce rost are tot ce-am învăţat ? răbufni Baochuan, după ce fratele lui plecă. N-ai voie să lupţi, să muşti...» nimic-nimic !

— Parcă voiai să ne spui ceva, Zhenhai ? Dă-i drumul.! îl îndemnă maestrul.

— Bine. V-aţi supărat pe mine, dar uite ce vreau să ; zic. Dinte de Aur, noi doi i-am bătut pe cei de la piaţa de sare şi cu toate acestea preţul sării a crescut întruna. Bogaţii o ţin pe-a lor şi noi ne zbatem tot în sărăcia noastră. Yu Linghui a ajuns şontorog de-un picior, dar ca şi mai înainte aleargă nebuneşte cu bicicleta şi face ce-i place. Kong Qingchau a încasat de la mine cîţiva pumni buni, iar fratele meu a fost obligat să intre slugă la el, şi restaurantul lui prosperă... Intr-un cuvînt, în fe- k Iul în care am procedat pînă acum, nu ne alegem cu mare lucru.

— Atunci, învăţăm degeaba aici ! izbucni Dinte de 1 Aur, întorcîndu-i spatele, ca şi cum ar fi vrut să plece.

— Aşteptăm să ne bage în pămînt!

— Nu vă înfierbîntaţi, fraţii mei, ii opri Zhenhai. Dacă doriţi să vă răfuiţi cu adevărat, ar exista o cale !

— Ce cale ? se bucură Baoehuan.

— Frate Hai, nu e vorba de ce mi-ai spus tu odată ? îşi aminti Dinte de Aur. Ziceai că în sud s-au adunat zeci de mii de oameni si s-au ridicat împotriva mandarinilor. Nu cumva vin aici ?

— Vorbeşte-ne limpede, Zhenhai ! se arătă maestrul Jiang dornic să afle amănunte.

— Du-te.. i se adresă Zhenhai lui Baoehuan.

— Frate Hai, nu păreai supărat pe mine. Acum de J ce mă îndepărtezi ? se apără acesta.

— Du-te şi zăvoreşte poarta ! îl îndemnă Zhenhai, jj zîmbind.

— Aşteaptă-mă ! Să nu care cumva să deschizi gura înainte de a veni eu !

Baoehuan alergă afară, zăvori poarta, reveni în fugă şi îngenunche lîngă Zhenhai.

— Sîntem între noi, ne cunoaştem bine. Am crescut I ca nişte luptători vajnici. Acum vă voi spune adevărul, g Răzvrătiţii aceia din sud sînt conduşi de comunişti.

— Comunişti!

— Kong Zhihong !

— Oh !

Sub privirile severe ale maestrului, tinerii încetară comentariile.

— Partidul Comunist este îndrumătorul celor săraci.] El vrea să strivească toţi viermii pămîntului şi să instaureze un stat al muncitorilor şi' ţăranilor. Asta înseamnă revoluţie ! In nord-estul patriei noastre se află o ţară' numită Uniunea Sovietică. Acolo, Partidul Comunist i-a învăţat pe cei oprimaţi să pună mîna pe arme şi i-a călăuzit la luptă, şi uite că sînt peste zece ani de cînd i-au doborît pe capitalişti, întemeind societatea socialistă. Ţăranii au pămînt, muncitorii au de lucru şi nimeni nu-i mai îngenunchează. Treburile merg din ce în ce mat bine !

— E de-a dreptul ca-n vis !

— Ba eu nici în vis nu dau peste aşa ceva !

— Aici sîntem mulţi săraci. De ce n-avem comunişti ?
— Şi Kong Zhihong ?
— Unul singur! Şi ăla mort!
— Unde-s săraci sînt şi comunişti. N-au cum să-i omoare pe toţi.
— De ce nu ne-ai zis mai înainte, frăţioare ? Hai de-grabă ! îl îndemnă Dir^te de Aur, vesel, trăgîndu-1 pe Zhenhai de mînă.
— Unde ?
— Nu te grăbi, frate. Partidul Comunist e altceva decît celelalte organizaţii şi societăţi. In el nu se intră ~ aşa de uşor.
— Ii dau tot ce-mi cere, chiar şi capul, se sumeţi Dinte de Aur. Numai bani n-am...
— De unde să scoată săracii bani, din piatră seacă ? Prostule ! sări cu gura Baochuan, strîngînd pumnii. Zi repede, frate Hai, unde e partidul ăsta ?
— Nici eu nu ştiu...
— Atunci ne prindem cu toţii să întrebăm în stingă şi-n dreapta, şi cine află... strigă Dinte de Aur.
— Mai încet, îl opri Zhenhai. Lucrul acesta nu trebuie trădat, despre el nu se poate vorbi oriunde şi oricum. Partidul Comunist îi are în vedere pe săraci şi, dacă îl vrem, vine el singur la noi.
Jiang Mingyan fumase tot timpul, scrutîndu-1 pe Zhenhai cu privirea. Apoi se uită, aspru şi solemn, la fiecare în parte şi rosti:
— Cuvintele lui Zhenhai ascundeţi-le bine în inimă. Ce-am vorbit aici, aici rămîne! Cine suflă un singur cu- vint — îşi mîngîie uşor barba — să nu spună că sînt fără milă !
Cineva bătu în poartă.
Peste puţin, îşi făcu apariţia un bărbat înalt, trecut de treizeci de ani. Zhenhai ii ieşi în întîmpinare, plin
' de căldură :
— Tu erai ?... El e maestrul.
— Mă cheamă Jiang Mingyan. Aşază-te, îl pofti ma- 4
estrul şi-i cedă locul.
— Am întîrziat la drum, lămuri noul venit, zîmbind.
Il căutam pe pietrarul Yu, să mă găzduiască.
— De unde ştiai că e aici ? îl iscodi Baoehuan.
— Mi-au spus de-acasă.
— Dacă eşti prieten, de ce nu te-au oprit ?
Bărbatului îi veni greu să răspundă. Zhenhai dădu să intervină, însă vorbi Jiang Mingyan.
— Ce te priveşte ? Eşti cumva omul primarului? Zhenhai,

mergi cu prietenul, să se odihnească.

— Chiar vii să dormi la noi, bătrîne Ding ?

— Nu. Xian te aşteaptă la mine. Du-te şi linişteşte-i pe ai tăi, fiindcă e nevoie de tine trei-patru zile.

— Dacă mă întorc acasă, îmi va fi greu să le dau lămuriri. Mai bine... ştii... stai puţin...

Zhenhai îl caută degrabă pe Baotian.

— Mă solicită organizaţia, îi explică. Du-te la ai mei şi spune-le că m-a trimis tatăl tău la Yantai, să vînd cărbuni şi fier. Apoi îl întrebă ce făcuse pentru cumătra Yongshen.

Baotian spuse că lucrurile se aranjaseră şi atunci el o apucă după Ding Chijie, spre miazănoapte.

So făcuse noapte. Vîntul sufla tăios, răsucind în văzduh fulgii de nea şi biciuindu-le faţa. Cu spinarea plecată, cei doi bărbaţi urmau potecile de munte, zorindu-se la drum. Prăpăstiile căscate nu departe de paşii lor, se umpleau văzînd cu ochii de zăpadă. Pinii foşneau năprasnic. Unul în spatele celuilalt, n-aveau cum să discute. Zhenhai se gîndi la soarta omului dinaintea sa.

Locuia la templul Ding, aflat într-o vale largă, la apus de Peştera Ceaţa Amurgului. Templul acesta şi altele asemănătoare lui din Muntele Kunyu nu erau totuna cu templele budiste de călugări. în văile pierdute departe în munţi, se găseau multe astfel de „temple", locuite de oameni săraci. De obicei, era cîte-o singură familie în fiecare vale şi numai rar cîte două sau mai multe la un loc. Sigur, erau şi cîteva temple cu opt sau nouă familii, cum era Templul Familiei Wang, situat nu departe de Castelul Apei Sfinte, dar acestea apăreau ca rarităţi. De aceea, gospodăriile-temple luau numele de familie al locuitorilor lor. Aşa era şi cu templul Ding. Oamenii din aceste temple duceau o viaţă covîrşitor de grea. Trăiau în afund de munte şi creşteau viermi de mătase, tăiau lemne, păzeau munţii, iar pe cite un povîr- niş, unde găseau cît de cît păraînt, înlăturau pietrele şi cultivau cereale, legume. Vînau cocoşi de munte şi iepuri. Unii dintre ei şi mai ales femeile nu ieşeau toată viaţa, din munţi şi nu ştiau ce-i aoeea lumea. Dar *stăpînii lumii* nu-i uitau pe ei şi le pretindeau arende, le luau do- binzi, astfel că de asemenea poveri nu scăpa nimeni.

Ding Chijie avea doar tată, şi un frate şi o soră mai mici decît el. în urmă cu opt ani, fusese luat cu forţa la armată, dar după un an se îmbolnăvise de variolă şi-l izgoniseră. Acasă, trăsese multă vreme să moară. După ce se înzdrăvenise, plecase în nord-est, la minerit. Odată, cînd se prăbuşiseră galeriile, un muncitor coreean fusese grav rănit,

în timp ce-şi ajuta tovarăşii de muncă. înainte de a-şi da duhul, bătrînul muncitor îl prinsese pe Ding de mină.

— Sîntem din ţări diferite, dar aparţinem aceluiaşi neam sărac. Femeia mea şi băiatul au murit de mîna japonezilor. Eu am fugit în China, împreună cu fata, şi iată-mă omorît de capitalişti. Mă încred în tine, Chijie, şi dacă n-ai nimic împotrivă, ia-o pe fiică-mea, Aroma *.

Cînd Chijie şi Suxiang au îngenuncheat in faţa patului, bătrînul şi-a dat ultima suflare. L-au îngropat acolo şi au venit la temphil Ding. Ding Chijie se alăturase comuniştilor şi, la îndemnul său, Aroma intrase şi ea în rindurile Partidului Comunist Chinez.

Ajunşi la templu, Ding Chijie şi Zhenhai îi trecură pragul. Cui † Suxiang, subţire la trup şi cu faţa rotundă, îi primi cu căldură, măturîndu-le zăpada de pe umeri. Le puse în faţă apă fierbinte şi dovleci copţi, apoi dispăru.

La lumina opaiţului, Li Shaoxian scoase caieţelul cu eoperţi roşii şi notă tot ce îi raportă Zhenhai.

— Jiang Mingyan, Dinte de Aur şi Cincizeci merg. Baoţian să-l mai strunească pe Baochuan. Cătunul Floarea de Piersic se află la graniţa a două judeţe şi se poate lucra uşor. Aici poţi intensifica munca. De acum, avem grupe de partid în patru judeţe din zonă. Cei cîţiva oameni de legătură nu mai fac faţă. Comitetul special afl hotărit ca tovarăşul Jad ‡ să ducă şi o asemenea activi- fl tate. Meseria îl acoperă perfect. Ce zici *?*

— Bine ! Sînt mai fericit decît să fac propagandă ! £ ,se însufleţi Zhenhai.

— Aici nu e vorba de fericire. Oriunde mergi, nu® trebuie să uiţi să faci propagandă, să agiţi masele, spuse* Shaoxian, serios.

— Munceşte din ce în ce mai bine, îl prezentă Chijie.

— Indicaţiile Perlei sînt: tovarăşul Jad pleacă lafl Weihui, să întîmpine un tovarăş cu muncă de răspundere. Acesta aşteaptă la hotel. întrebi de domnul Chen. a Pe el îl întrebi unde vrea să meargă. O să răspundă căi se întoarce în locurile natale, să-şi vadă o mătuşă. Te« interesezi de numele mătuşii. Trebuie să-ţi spună că ol cheamă Zhao. Atunci e în ordine şi-l aduci aici. Ai trei! *yuani* pentru drum.

— O să ţi se dea hrană rece, adăugă Chijie.

— Nu-mi trebuie. Muncesc ceva şi-mi scot eu mîn-i carea.

— Timpul e scurt, îl opri Shaoxian. Am primit tîr-B ziu

---

* Suxiang.

† Se pronunţă : Ţui. Femeile îşi păstrează numele de fatfi.

‡ Numele conspirativ al lui Yu Zhenhai. Lui Li Shaoxian ij se spune înaintaşul etc.

comunicarea şi omul aşteaptă de cîteva zile. Vine de* departe şi n-o să ştie ee să creadă.

— Fii liniştit, lăsaţi pe mine. E nevoie de pumnal ?'■

— Nu e bine să-l poarte asupra sa nimeni, din cauzaS controalelor. Mai ai ceva ?

Zhenhai clătină din cap că nu !

— N-a trecut pe-acasă... şopti Chijie.

— Femeile se smiorcăie. N-o iau în seamă... spus **el** Zhenhai şi dădu să iasă, din încăpere, calm.

— înapoi ! Nu pleci !

Strigătul aspru al lui Shaoxian îl sperie pe Zhenhai! Se opri, se întoarse şi văzu cum chipul slab al omului se* albise ; gura îi tremura.

Mai tirziu, avea să afle de la Chijie că soţia şi copilul! aceluia o sfîrşiseră condamnaţi la moarte. Rămas fără fa-1 milie. înaintaşul cutreiera neobosit de colo-colo, dedicîn-a du-se trup şi suflet revoluţiei.

Zhenhai îşi îndeplini .misiunea, dar pe drum, dînd nas in nas cu patru poliţişti, o rupsese la fugă cu o geantă de piele plină cu cărţi marxiste. Reuşise să le scape acelora printre degete, dar se alesese cu un glonte în braţ.

Acasă, Piersica înţelesese cîte ceva despre preocupările lui, din spusele lui Baotian. El o anunţase că bărbatul ei plecase cu cineva.

— Cum arată ? dorise ea să afle, curioasă.

— Înalt, cu ciupituri uşoare pe faţă. Nu te nelinişti, cumătră, nu e vorba de o femeie...

Piersica recunoscuse omul. Era Ding Chijie. Venea des pe la Zhenhai şi nu o dată discutase cu socru-su despre cîte mai poate îndura un om. Yu Shizhan îl ştia de om bun. Brusc, Piersica îşi dăduse seama că Ding era una şi aceeaşi persoană cu cel care îl luase de acasă pe Zhenhai în noaptea nunţii. „Precis că el e. Iar acum tot el îl cară pe drumuri[11], îşi zisese. Altfel era om bun. cinstit. Acel Kong Zhihong era şi el bun, dar era comunist. Zhenhai şi Chijie aduceau mereu vorba de comunişti. Să fi luat legătura cu ei ? Comuniştii nu sînt numai oameni cu carte ? Printre ei se află şi ţărani şi muncitori ?

Patru zile şi patru nopţi fusese neliniştită. Ieşea de cîteva ori pe zi în drumul mare, căutîndu-1 cu privirea. Noaptea cosea, ţesea şi, din cînd în cînd, se oprea şi trăgea cu urechea la zgomotele de afară. în faţa socrului său se prefăcea că n-are nimic, numai să nu-1 pună şi pe acesta pe ginduri.

...Acum omul ei se afla lîngă ea. Dormea pe o dungă, cu faţa la perete şi sforăia dulce, ca un prunc. Cînd nu-1 mai auzi

sforăind, se gîndL să-l trezească, să-l întrebe de-a dreptul. Deodată, mica fiinţă din pintecele ei se ridică în sus, apoi coborî la loc. Se rezemă de perete, inchizînd ochii. îşi pipăi burta. încetul cu încetul, fătul se linişti. Ea oftă din rărunchi, apoi îşi sterse lacrimile şi continuă să ţeasă la vesta mică, roşie...

Vîntul amuţise. încetase şi ninsoarea. Norii se imprăştiaseră, iar stelele împînzeau cerul. în curte, bătrînul uim, puţin pleşuv, stătea ţeapăn, nemişcat sub apăsarea grea a zăpezii. în casă era cald. Din camera răsăriteană răzbătea din timp în timp tuşea bâtrinului.

„Ii merge din ce în ce mai prost, dar nu se lasă. Zhenxing, după obicei, lucrează iarna departe de casă, slugărind la stăpîn. O duce rău, dar ştie să rabde. Pe cînd el, se bagă oriunde-i mai greu şi mai primejdios. Poate după naşterea copilului, cînd are să ajungă tată, o să fie mai cu grijă !“ Piersica se gîndea la toate acestea în timp ce cosea. Deodată, observă că bărbatul i se dezvelise şi se aplecă să-l acopere bine. Tot potrivind învelitoarea, veni cu faţa deasupra lui. „Vai, îşi zise, ' pielea chipului i s-a zbîrcit, bătută de vînt; obrajii i s-au * scofîlcit, iar ochii s-au înfundat în cap şi nu i se mai văd decît sprîncenele! A slăbit aşa de repede, de parcă n-ar % fi pus nimic în gură zile la rînd. Şi ce-şi ţine gura atît de J strînsă ? Of, om care nu ştii ce e dragostea, ci doar ura, cu | mihe ce faci ?“

Piersica oftă, îşi aranjă părul eare-i căzuse pe frunte şi trase uşor de lîngă el haina de bumbac, să vadă dacă nu era cumva ruptă. Pe dată, ochii îi scînteiară. Prinse cu amîndouă mîinile partea de sus, din dreapta a hainei şi o cercetă cu de-amănuntul. „Cit pe ce să nu bag de seamă. Cine i-o fi cusut-o ? I-a pus un petec asemănător, e mînă de femeie aici... Ei, el e om bun şi are mulţi pri- j eteni !“ Zicîndu-şi aşa, întoarse haina, să se uite dacă j era ruptă şi pe dinăuntru. In dreptul petecului găsi o gaură cît un ou de găină, în jurul căreia se zăreau dîre. de un roşu închis. Se dădu spre lumină, cîntărind lucrurile. Cum s-o fi rupt ? De o creangă de copac *?* Nu prea părea, mai ales că străpunsese şi prin dos. Să fi căzut ? Nu, nu e asta. Şi petele astea sîngerii... Ah, sînge !

Piersica se cutremură. Merse hotărîtă şi trase cerga de pe el. Se aplecă asupra lui şi văzu că umărul drept îi era strîns într-o eşarfă albă, îmbibată bine de sînge. Sprîncenele ei subţiri luară forma cornului lunii, se albi toată la faţă, simţi că o părăsesc puterile şi se prăbuşi peste el. Lacrimi fierbinţi o podidiră şi se porni, nestăpînită, pe bocit.

Zhenhai se trezi, speriat. Se ridică în capul oaselor.

— Ce-ai păţit ? o întrebă nedumerit.

Piersica alunecă în jos pe picioarele lui, bocind în toată legea.

El se sperie şi-i vorbi blind :

— Hai, spune ! Ce rost are să plingi ?

Trupul tînăr al femeii se zguduia de hohote de plîns.

— De ce nu zici nimic ? Eşti om în toată firea şi uite cum te omori cu plînsul.

Insă nevasta bocea şi mai tare, pe măsură ce supărarea creştea în ea.

— O să te audă tata... mai spuse el, prinzind-o de

umeri.

— Ţi-ai amintit că ai un tată, inimă de lup ? strigă ea.

— Mă jeleşti înainte de moarte — se oţărî el. Dacă nu taci, o să ridic palma !

— Atinge-mă ! Bate-mă! Omoară sufletul ăsta răb- dător ! îl dojeni ea, rezemîndu-şi capul de pieptul lui.

Zhenhai ridică braţul.

— Inimoasă şi aprigă mai eşti! răbufni el, supărat, uitîndu-se la faţa înlăcrimată a soţiei, şi lăsă ca palma să-i cadă cu putere pe pulpă. Poc !

— Ia mîna, nătărăule ! se auzi de dincolo de uşă glasul aspru al tatălui.

Cei doi încremeniră. Piersica se depărtă de la pieptul lui, îşi trecu iminile prin părul în neorînduială şi îşi şterse ochii. Zhenhai coborî de pe pat, trase la o parte apărătoarea uşii, se plecă şi întinse braţele, să-l culeagă de pe jos pe omul care se tîrîse pînă acolo.

— Tată ...

— Poc !

Zhenhai primi o palmă fără să clipească, îl ridică pe bătrîn şi-l aşează pe taburetul din faţa cuptorului. Bă- trinul îl certă, revărsînd asupra lui un potop de vorbe. Fiul, înalt şi bine legat, nu scoase un cuvînt, plecîndu-se supus după cum o cerea obiceiul străvechi. Piersica îi luă p.părarea bărbatului. Shizhang îşi trimise fiul după cutia cu tutun şi între timp îi şopti norei :

— Parcă mi s-a împlîntat un pumnal în inimă, noră dragă. Dacă e nevoie, îmi cer şi eu iertare. Uite, ştii ce zic, în noaptea asta nu-1 slăbim pînă nu ne spune adevărul !

— Tată, să nu-i fie greu...

Zhenhai reveni. Shizhang aprinse o ţigară, rămase gîn- ditor şi deodată întrebă :

— Cum se numeşte organizaţia aia a ta ?

— Organizaţie ? se sperie Zhenhai. Societatea artelor marţiale!

— Nu de asta întreb.

— Nu e alta...

— Zhenhai!

Zhenhai săltă capul şi se izbi de privirea de gheaţă a s tatălui său.

— Mă refer la Partidul Comunist! nu-1 slăbi tatăl, *i* Piersica se uită cu asprime la soţul său, nedîndu-i 1

răgaz nici să respire.

— Răspunde-i lui tăticu'. Eşti sau nu omul lor? Zhenhai îşi puse capul în piept, ţinîndu-se cu mîinile 1

1

2

4

de marginea patului.

— Spune ! Eşti sau nu ? Dacă nu eşti, de ce nu vorbeşti ? îl grăbi ea, împungîndu-l cu degetul.

Lui Yu Shizhang îi trecuse furia. îi făcu semn Piersicii şi se adresă fiului său.

— Tata nu vrea să te pună într-o situaţie grea, fiule. Dar de vreo jumătate de an te-ai cam schimbat, te-ai făcut mai alunecos ca înainte. Unele vorbe de-ale tale sînt < cu bătaie lungă. Mi-am zis că te-ai copt şi tu, nu ?, acum că te-ai însurat. Pe urmă, tot gîndindu-mă, mi-am dat seama că nu asta e pricina. Prietenul ăsta nou al tău, Ding Chijie, care te tot caută, ori de cîte ori stă de vorbă cu mine, vorbeşte pe drept despre necazurile noastre. Ei, toate astea m-au băgat la idei ! Ah, zăbăucule ! Te-am crescut mare şi tu nu ştii ce fel de tată ai!

— Nu fii supărat, tată. Dacă de azi încolo o să fie sincer, e bine, interveni Piersica.

— Eu nu sînt sincer ? Ce rău am făptuit ?

— Gura ! Te simţi încolţit, nu-i aşa ? Tu ţi-ai căutat-o, fiule. Ia zi-mi, comuniştii ii îndrumă pe cei săraci sau nu ?

— Sigur, cum să nu ? răspunse Zhenhai.

— Ei vor ca sărăcanii să învie, să dea din mîini şi din picioare şi să doboare întunericul lumii, aşa-i ?

— Da, sigur !

— Păi dacă-i pe-aşa, eu şi nevastă-ta ce sîntem ? Moşieri ? Mandarini ?

— Tăticule, am ţinut cont de starea ta. Apoi, ea, ca femeie, e slabă, temătoare şi...

— Şi ? Aşteptai ca soarele să răsară la apus ? Sînt schilod, abia jumătate de om, urmă el, grav, dar eu, tatăl tău, am plecat vreodată capiii în faţa ălora mari ? Parcă n-ai ştii că trăiesc ca vai de mine, că abia îmi ţin suflarea, numai să-i văd pe cei răi intrînd în pămînt. Cine te-a pus să înveţi artele marţiale, Zhenhai ?

— Tata.

— Cine te-a îndreptat spre Asociaţia ţăranilor ?

— Tata.

— De unde-ai învăţat să sări în ajutorul altora ?

— De la tata...

— Tata te-a învăţat să fii mai înţelept decît el, ca să suferi mai puţin şi să-i răzbuni pe cei săraci. Aşa-i ?

— Acesta e adevărul, tată.

— Atunci tu de ce te ascunzi de mine că eşti cu comuniştii ?

— Tată, organizaţia asta nu e ca celelalte. Ea e foarte secretă, disciplinată, n-ai voie să trădezi nimic despre ea, în

faţa părinţilor, soţiei, copiilor...

— Şi pe cine primeşte ea ?

— Pe toţi acei care urăsc vechea orînduială şi vor revoluţie.

— Dacă ai încredere, înscrie-mă şi pe mine.

— Bine. O să comunic mai sus.

In clipa aceea, Yu Shizhang, omul neîngenuncheat o viaţă întreagă, plîrse sub ochii fiului şi ai nurorii sale.

Lucrurile se limpeziseră şi luaseră o dezlegare după chiar gîndul ascuns al Piersicii. Ele se succedaseră însă prea repede şi ei îi venea greu să le accepte aşa, dintr-o dată, simţindu-se parcă singură, neajutorată. Se sprijini de perete, plîngînd surd. Socrul încercă s-o facă să înţeleagă. Ştia şi ea lucrurile acelea şi cuvintele socrului o mişcară profund. Dar primul comunist pe care-i fusese dat să-l întîlnească era plin de sînge înainte de execuţie. Temîndu-se pentru viaţa soţului său, nu putea lua lucrurile uşor. Numai că tînăra, călită de lipsuri şi de greutăţi, deţinea în ea o putere de neîngenuncheat. îşi înghiţi deci amarul şi neliniştea, şi cu sufletul clocotind se întrecu pe sine în a-şi mîngîia omul. încetă să mai plîngă şi întoarse capul, hotărîtă :

— N-ai grijă, tată, nu-s o proastă ! Du-te de te odihneşte !

Zhenhai îl purtă pînă în camera lui.

— N-o pune la greu, îi suflă bătrînul.

— E temătoare—

— Ba nu. Piersica nu e moale, are suflet dîrz în ea, o cunosc bine. Vorbeşte mai des cu ea şi o să înţeleagă. Ia-o domol...

Cînd reveni în cameră, Zhenhai îşi ceru scuze, dar ei îi stătea gîndul numai la rana lui.

— Rana e adîncă. Ar trebui să te duci după nişte doctorii, îl sfătui ea.

— Nu e bine. Or să-şi dea seama că e rană de glonte...

— Merg eu, rosti ea, de parcă de mult hotărîse lucrul acesta. Trec şi pe la Zhenxing, că n-a mai dat de mult pe acasă...

6

— E tîrziu ? întrebă femeia, intrînd în cameră.

Era frumoasă, fragilă; zăpada i se aşternuse peste baticul

alb şi peste costumul gri. Obrajii îi îngheţaseră şi-i erau roşii ca focul, iar mîna aproape că îi înţepenise pe cutia din bambus, plină cu mîncare.
Yu Zhenxing se ridică şi-i făcu loc, apoi îngenunche, să aţîţe focul în vatră.
Femeia cea delicată puse cutia pe sobă, se aplecă într-o parte şi-şi scoase baticul, scuturîndu-şi zăpada de pe umeri. Zîmbi îmbietor către Zhenxing şi strigă :
— Tuşă, vino de rînduieşte mîncarea şi încălzeşte băutura !
O femeie trecută de patruzeci de ani îşi făcu apariţia şi deschise cutia.

— Vad, ai cumpărat patru-cinei feluri de bucate, plus *baozi**, plus băutura...

— Pe frigul ăsta, cîteva înghiţituri de alcool ne mai încălzesc niţel.

Tînăra avea xin glas sonor, plăcut. Cînd vorbise, lăsase să i se vadă două şiraguri de dinţi albi, mărunţi. Puse mîna şi şterse masa.

— Eu tree în camera de la miazăzi... se scuză Zhenxing, rididndu-se.

— Ce te supără, bătrîne argat ? Adevărul adevărat este că masa asta e un gest de mulţumire din partea mea. Ia te rog loc pe cuptor, îl pofti ea şi dispăru în camera din interior.

— Nu se cade ! Nu... îngînă Zhenxing, cu mîna pe apărătoarea uşii.

— Ia te uită la el, ce orb e. Ce ţi se pare altfel decît de obicei ? spuse ea, ivindu-se din nou şi trăgînd la o parte draperia uşii, ca el să treacă dincolo.

Buimac, Zhenxing nu mai ştiu de sine. Intră. In cadrul mare al ferestrei era prinsă hîrtie uleioasă, albă ca neaua. Patul era acoperit cu o mătase în roşu şi verde, brodată cu flori. Pereţii văruiţi erau acoperiţi cu tablouri şi caligrafii, la care se adăugau afişe înfăţişînd două eroine de operă şi reclame ale companiilor de ţigări, cu femei pe jumătate goale. Oglinda mare, montată pe uşa şifonierului din faţa cuptorului, strălucea orbitoare, iar pe o masă cu trei sertare erau aranjate un serviciu de ceai, cutii cu • pudră, rujuri, săpunuri, un pahar cu apă pentru clătit gura, un pămătuf din fulgi de găină de felurite culori pus în gura unei vaze de porţelan şi, dincolo de toate acestea, un ceas de mînă, bătînd greoi.

Camera era atît de parfumată, încît Zhenxing nu se putu abţine şi strănută de două ori. Rămăsese ca prostit, asudînd, şi, cînd tocmai era gata să plece, o voce blîndă, plină de căldură i se adresă cu dulceaţă din pragul camerei.

— Vai, de ce nu stai jos ? Ia loc. Nu eşti obişnuit aici la mine, nu-i aşa ?

Femeia lepădase hainele groase, şi bluza din mătase portocalie îi scotea în evidenţă linia unduitoare a trupului, albeaţa braţelor şi a gîtului. Mîinile împodobite cu brăţări de argint duceau un platou cu peşte şi o farfurie de mîncare cu carne.

— Ce-i asta ? se sperie ei. Stăpînă†, mănîncă dumneata,

* Pîinişe de mărimea chiflelor noastre, făcute din făină de grîu sau de orez şi fierte în abur.

† *Dongjia,* stăpîn, proprietarul unei case. Este o formulă de politeţe, de înalt respect faţă de persoana respectivă.

eu plec.

— Unde ? Nu ţi-am spus că azi eşti invitatul meu ? Bine, îmi eşti argat, nu te socotesc invitat, ci pur şi simplu îţi pun masa. Doar n-o să refuzi să mănînci. Politeţea e mai scumpă decît viaţa, fii şi tu ascultător.

Vorbind, toată numai zîmbet, femeia îl împinse uşor de braţ. Zhenxing era leoarcă de sudoare. Ca să nu se apropie prea tare de el, ea se aşează pe marginea patului. Mătuşa aduse băutura şi astfel se găsiră toţi trei la masa joasă aşezată pe cuptor. Tînăra femeie dădu să-i toarne întîi lui, dar el îşi acoperi cu amîndouă palmele gura paharului.

— Nu se poate ! Nu se poate, stăpînă. Eu n-am pus strop de alcool în gură...

— Măcar te faci că bei !

Femeia îi desprinse mîna ; Zhenxing se supuse şi alcoolul se revărsă în paharul lui. îmbufnat, bărbatul îl dădu deoparte. Ea îl îndemnă, cu cele mai bune sentimente :

— Tu, omule prea eşti de gheaţă. Munceşti la mine de astă toamnă, ai făcut treabă bună şi, ca vădană ce sînt • nu pot să nu fiu mişcată în adîncul sufletului meu ! M-am tot sfătuit cu tuşica în ce fel să te răsplătesc. Sîntem în prima lună a anului, în toiul sărbătorilor şi tu, în loc. să te odihneşti, tai lemne,pe viforniţa asta, îţi găseşti mereu de lucru. Unde mai aflu eu un alt argat la fel de inimos ? Pentru asta şi fiindcă am şi de unde, te poftesc la un pahar şi la o gustare. Ce ţi se pare curios ? Simte-te ca acasă.

— încuviinţez bunele simţăminte ale stăpînei. Pentru muncă sînt plătit, dar cît priveşte ospătatul, mie unuia nu mi s-a mai întîmplat aşa ceva şi nici n-am auzit pînă acu'. Zici că ai. Dacă ai sînt bunurile tale şi le meriţi.

— Că n-or fi împuţite ! răbufni femeia. Aşa îndărătnic cum eşti, faci omul să crape de ruşine !

— Zhenxing, dacă te mai codeşti atît, vezi că se face foc şi pară şi n-o să ai pe unde să scoţi cămaşa ! interveni mătuşa.

Neavînd încotro, Zhenxing gustă băutura. Era fierbinte înţepa limba.

— Ei, aşa te vreau ! rîse ea, bău şi-i umplu bolul cu mincare.

Astfel, încetul cu încetul îl aduse acolo unde voia ea. Două-trei guri de alcool îl ameţiră pe argatul cel de bunăcredinţă. Atunci femeia îşi goli dintr-o dată paharul.

— Tuşă, du-te la crîşmă şi mai ia o litră de alcool, dar din cel bun.

Oftînd, femeia coborî de pe cuptor şi ieşi. Zhenxing stătea

ca pe ghimpi.

— M-am săturat, spuse, lăsînd beţişoarele. Mă duc să văd de nişte lemne de foc...

— Nici n-ai pus cine ştie ce în gură, să te saturi! nu-1 slăbi ea. Ia şi bea, lasă lemnele...

El rămase pe loc şi-şi aprinse o ţigară.

— Ce cîştigi din ţigara aia împuţită ? Bea şi mănîncă ! Voi nici de Anul Nou nu aveţi aşa ceva, ia zi drept!

— O fi, dar nici nu mă omor !

— Ei, nu te supăra ! Doar nu tu ai cerşit bunătăţile astea, ci altcineva le-a ales pentru tine, în semn de cinstire. Nu e nimic rău în asta, ci doar gînduri bune. Văd că nu iei seama la ce spun, îl mustră femeia şi ochii îi sclipiră.

Zhenxing nu-i putu susţine privirea pătrunzătoare şi întoarse capul. în direcţia aceea se afla oglinda şi, în apa ei limpede, îngheţată, dădu de un chip mîndru, îmbujorat şi doi ochi umezi, care îl căutau. Simţi o dată mai mult cum năduşeşte şi sări în picioare.

— Mulţumesc, stăpînă. Acu' plec...

— Nu pleca ! se ridică ea repede şi se lăsă la pieptul lui.

Zhenxing îşi simţi pieptul ca dogbrît de un ghem de . foc; rămase cu mîinile pe jumătate ridicate, uitîndu-se în gol.

— Mă, om prea cinstit, buturugă seacă ! La treizeci ie ani ai tăi, fără un suflet de femeie care să se topească după tine, cum de n-ai băgat de seamă gîndul meu ? Te prefaci, sau ăsta eşti tu ? Prea cinstitule ! Eşti un prost, ăsta eşti. Oi fi vreun nemuritor, ori ai inima de piatră?

Yu Zhenxing nu mai auzea vorbele pătimaşe, mieroase, ale femeii, îi simţea numai răsuflarea fierbinte în obraz... Cînd nu mai răbda, o prinse cu putere de umeri şi o împinse, dar ea parcă i se lipise de trup.

— De ce mă respingi, dovleac prost ? Uită-te la mine, priveşte-mă ! Cîţi bărbaţi n-ar vrea să le-arunc măcar o uitătură... Nu te speria, fac parte din neamul Kong, dar eu...

într-o clipă, mîinile bărbatului se înfipseră ca un -cleşte în umerii femeii. De durere, ea ridică privirea şi se holbă la el. Bărbatul o împinse brusc, aruneînd-o cu spatele în dulap. Oglinda se făcu ţăndări.

— Vicleano !... strigă, ridicînd pumnul.

— Vicleană ? Te stric, sămînţă fără suflet, dovleac prost ? ! Mă-ta şi tac-tu nu te-au crescut cum trebuie...

— Îmi aduci mie ocări ? Bărbatul făcu un pas înainte, gata s-o lovească..

Femeia nu se feri şi palma lui căzu grea pe obrazul ei. Cu obrajii în flăcări, se uită întristată cum el se strecoară din

cameră, ca mai apoi să audă uşa de afară trîntită. Cu privirea pierdută şi cu urechea la pîndă, rămase nemişcată ca o stană în locul în care el o lăsase.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă mătuşa speriată, intrînd în cameră.

— Ai adus alcoolul ? întrebă femeia, ştergîndu-şi lacrimile.

Mătuşa puse sticla pe masă şi întrebă, fără milă :

— Ai în tine sămînţa gîlcevii ? Pune-ţi ceva pe tine, afară ninge iar !

— Bine-ar fi ca zăpada asta să astupe pămîntul şi cerul ! strigă, tumîndu-şi în pahar.

— Lasă băutura, mai bine vezi ce boită şi spoită eşti la faţă...

—' Mai bine-aş muri! îşi duse paharul la buze, încruntă sprîncenele şi aruncă cu furie paharul pe jos : La ce bun ? Ah, ce viaţă amărîtă... strigă şi izbucni în plîns.

— Ce-ai cu el ? Nu zic, aşa e chipeş, plăcut, dar e sărac lipit pămîntului...

— Să nu vorbeşti! o întrerupse tînăra femeie. Or fi mai buni eei bogaţi ? Care din ai lui Kong sînt buni ? Pe mine m-au luat la nouăsprezece ani, pentru nepotul lor ăla bolnav, şi în nici trei luni am rămas singură. Şi tot ei nu m-au lăsat să mă mărit, că, de, e bine să mă păstrez curată. Dar toţi îşi bat joc de mine... Să nu-i mai prind că-mi calcă pragul!

— Tu chiar ţii la Yu Zhenxing ?

— Mult.

— Actele tale de căsătorie sînt în mîna licenţiatului. Ce-ai să te faci ?

— Deocamdată nu mă interesează hîrtiile. Dar nici nu vreau să trăiesc ca o moartă. N-am nici douăzeci şi cinci de aqi şi-mi trebuie un bărbat lîngă mine. Tuşă, jumătate din viaţa ta ai dus-o în văduvie. Vrei să-ţi împărtăşesc poarta ?

— Dacă aşa ţi-a fost scris, rabdă...

Yu Zhenr.ing era mai tulburat ca niciodată. Viscolul şi ninsoarea grea, cum e la munte, nu reuşiră să-i limpezească mintea. Zhenxing era frate cu Zhenhai, dar nu semănau nici la fire şi nici la chip. El era mijlociu de statură, cu umerii înguşti, subţire la trup, ochios şi cu pielea feţei albă, deşi muncea tot anul afară. Vorbea puţin, dar avea un glas dulce, plăcut. Nu obişnuia să cînte, dar, ca mulţi alţi flăcăi din partea locului, putea rivaliza cu unii cîntăreţi care veneau pe acolo în turnee. Oamenii îl ştiau de bun şi săritor la nevoie. Cînd cineva avea treabă pînă peste cap, el apărea fără să fie chemat, iar la vremea mesei dispărea fără urmă.

De se întîmpla să dea pe drum de vreun copil plîngînd, lua numaideeît o mînă de lut şi meşterea o păsăruieă, aducînd bucuria în ochii micuţului» pe care apoi îl purta în cîrcă pînă acasă. I se spunea „băgăciosul“ şi uite că împlinise treizeci de ani fără să-şi fi găsit o nevastă. De ce ? Pentru că el însuşi respinsese orice propunere : „Abia-1 hrănesc pe tata, dar să mai am încă pe cineva ! “

Incidentul de la prînz îl socotea ca pe o nălucire ori un vis, ba i se părea că nici în vis nu i s-ar fi putut întîm- pla. Venea des în Tîrgul Familiei Kong şi muncea ca argat pe la bogătaşi. Nu se angaja niciodată pe un an sau mai mult, - fiindcă avea un tată invalid, iar fratele său, pietrarul, pleca şi el deseori de acasă. Abia după ce fratele mai mic se însurase îi dăduse şi lui mîna să lipsească mai mult de lîngă taică-său. Aşa se face că din toamnă fusese tocmit de către cele două văduane. Ele se purtau bine cu slugile, mîncarea nu era prea proastă şi îl ţinuseră şi peste iarnă, să le taie lemne, să hrănească animalele, oferindu-i aceeaşi simbrie ca mai înainte. Fusese bucuros, fiindcă iarna găseai mai greu un stăpîn.

Oricît ar fi căutat şi oricît s-ar fi frămîntat, nu înţelegea ce sens avusese purtarea văduvei celei tinere. Dacă n-ar fi fost virtuoasă şi ar fi avut nevoie de un bărbat, în Tîrgul Familiei Kong ar fi aflat oricîţi bărbaţi şi-ar fi dorit; la ce bun să se agaţe de un ţăran ? Pînă la urmă ajunsese la o concluzie ; auzise că unii îi îmbătau pe argaţi, îi ademeneau la jocuri de noroc şi le luau banii înapoi; alţii puneau cîte o concubină şă- şi dea pantalonii jos în faţa argatului, pretinzînd că omul a vrut s-o violeze şi îl curăţau de bani, în loc să-l dea pe mîna legii. „Lepădătura !“ se gîndi speriat. „Ar fi vrut să-i fi muncit pe degeaba. O să plec de la ea ! “

Hotărîse să plece chiar atunci, apoi gîndul acesta îi dispăruse şi se trezise că urcă iar pe munte după lemne. O pălmuise pe femeie şi probabil că ea acum îl ura din adîncul sufletului ei. Pădurea era la cinci-şase li depărtare de tîrg şi se înapoie frînt de oboseală, sub apăsarea sarcinilor de lemne agăţate de cobiliţă. Se înserase cînd intră în curte.

— Ai venit ? îl luă chiar atunci în primire mătuşa stăpînii. Intră în casă, să mănînci.

— Nu mi-e foame, răspunse el liniştit. Mai aveţi vreo treabă ? Am de gînd să plec.

— Mă duc să întreb.

Zhenxing se întoarse în cămăruţa sa şi-şi strînse lucrurile. Bătrîna intră cu două boluri din lemn, pline cu tăiţei, le puse pe cuptor şi-i vorbi :

— Nepoată-mea zice că dacă nu mai vrei să rămîi, pleacă, dar în seara asta n-are cum să te plătească. Rămîi peste noapte şi mîine vă socotiţi.

— O să-mi dea plata altădată. Eu plec...

— Oi fi cumva supărat ? zîmbi femeia. Trebuie să ştii că nepoata asta a mea o avea ea douăzeci şi cinci de ani, dar a rămas tot copil. A mai şi băut puţin şi de-aia te-a necăjit, dar tu n-o lua în seamă.

— Ba eu nu-s supărat, spuse Zhenxing, gîndind : „Oare să n-aibă inimă rea ? Poate că e mai bine să plec dimineaţă, să n-o mînii“.

După oe bătrîna plecă, Zhenxing se aruncă asupra mîncării şi înfulecă cît ai clipi tăiţeii dintr-un bol. Cum în cameră era frig, încinse un pui de foo în sobă. Luă o ţigară şi merse în şopron să dea fîn măgarului cel negru, apoi se întoarse, încuie uşa şi se băgă în pat.

Vîntul sufla sălbatic şi zăpada era arunoată cu putere peste hîrtia din fereastră, iscînd un hîrîit continuu. Istovit de peste zi, nu-i ardea să mai mănînce şi restul, ar fi vrut doar să doarmă. Numai că gîndurile nu-i dădeau pace şi o întrebare după alta îi răsărea în minte. Focul din sobă prinse tărie şi cuptorul se încinse împrăştiindu-şi dogoarea. Zhenxing simţea că un milion de pureci îi cutreieră şi-i pişcă trupul. Curînd înţelese însă oă nu era vorba de asta, avea doar veşminte curate, spălate de cumnată-sa. „Femeia are nevoie de un bărbat care să urce pe munţi şi să coboare sub pămînt, la fel cum bărbatului îi trebuie mînă de femeie pentru grijile casei. Bărbatul şi femeia sînt pereche din născare..." gîndi. Se mai destinse şi, încălzit, dezbrăcă haina şi pantalonii, lungindu-se la loc. „Stăpînele astea ale mele sînt înţolite bine, hrănite cum se cuvine şi de-aia au pielea albă, moale. De ce aşa şi nu altfel ? Păi, au bani. Femeile cu bani n-au nevoie să se mărite, pot tocmi oricîţi argaţi le pofteşte inima. Şi totuşi, una ca ea, ca să rămînă cu nişte bani, a îngroşat pielea obrazului ! Ehei, dar ce-mi pasă mie ? Mîine plec, pleo...“

In toiul nopţii, cele două femei se sculară şi veniră să-şi lipească urechea de uşa lui, pîndindu-i perpeleala din aşternuturi.

— Strigă. Zi ceva! şopti tînăra la urechea mătuşii sale,

strîngînd o pătură la piept

Mătuşa bătu în uşă.

— Dormi, Zhenxing ? E rece, ţi-am adus o pătură!

— Vă sînt îndatorat, stăpînă, dar nu-mi trebuie. Aici e cald, răspunse el, aprinzînd opaiţul.

Femeile ascultară, aşteptară, dar nu se mai ivi nici un alt semn.

— Prăpăditul ăsta de treabă nu deschide. Lasă-1!... Tînăra femeie îşi muşcă buza de jos, se încruntă, îşi roti ochii strălucitori şi strigă :

— Du-te de-i dă fîn măgarului. Nu-1 lăsa să moară de foame. Hai, repede, că îngheţ de frig !

Din cameră, bărbatul le auzi paşii îndepărtîndu-se. Cînd să stingă opaiţul, îi ajunse la ureche tropăitul nervos al copitelor animalului. îşi puse pufoaica, descuie uşa şi se duse să vadă ce era cu măgarul, li dădu un braţ de fîn. Se linişti abia cînd văzu că în camera de la miazănoapte s-a lăsat întunericul. Reveni la el, încuie uşa, se întoarse şi — rămase ca trăsnit.

Ea stătea pe marginea patului, cu o haină din pînză înflorată, cu părul căzîndu-i în voie pe umeri, arătînd ca o ţărancă adevărată. Era cu totul alta decît cea de la prînz. Se uita la el cu ochi calzi, şi faţa îi era numai zîmbet.

— Ce stai ca o curcă beată ? Nu mă cunoşti ?

— Eşti... eşti... izbucni el, mînios, arătînd-o cu degetul.

— Ce te-ai aprins aşa ? Am venit cu cărbuni. Mi -era teamă să nu îngheţi, spuse ea, ridicîndu-se.

Zhenxing se apropie de pat, îşi culese de acolo pantalonii şi-i împături.

Femeia nu se mişcă, fixîndu-1 zîmbitoare cu privirea.

Zhenxing îşi strînse lucrurile în grabă, se repezi la uşă, trase de zăvor, dar uşa nu se deschise. O zgilţîi din răsputeri.

— Nu te chinui, e închisă pe dinafară...

Zhenxing veni în faţa ei, furios la culme.

— O să te ciomăgesc, femeie stricată...

— Bate-mă! La prînz nu m-ai atins destul şi-am venit să continuăm. Hai, bate-mă ! Pocneşte-mă !

Braţul lui se înmuie. Privea buimac, în timp ce respiraţia i se precipită. Femeia se apropie de el.

— Nu sîntem la teatru, la „Primăvara în casa de jad“, aşa că, dă-i !

El se trase înapoi. Ea înaintă :

— Loveşte-mă, hai!

Pieptul femeii aproape că se lipi de al lui.

— Dă-i !

Zhenxing ridică braţele în sus, ferindu-se să fie atins de carnea femeii. Bocceaua pe care şi-o făcuse îi căzu la pământ.

— De ce vă bateţi joc de mine, stăpînă ? imploră, cu lacrimi în ochi. Cu ce v-am supărat...

— Eu îmi bat joc ? Cum ? rosti cu ton serios, tră- gîndu-se puţin. Eşti sărac, nu te ai decît pe tine, asta ţi-e averea... Eu pe tine te vreau, prostule!

— Ai vrea să-ţi lucrez pe degeaba ?

Femeia rîse din toată inima.

— Oh, eu nu-s ca bogătaşii de care ţi-e teamă. Sînt o tînără văduvă şi te vreau pe tine, pe viaţă te vreau !

— Vrei să mă iei de bărbat? se sperie el. Nu te cred. Şi nici nu te vreau !

Ea rămase tăcută un moment, se aplecă şi culese legătura lui cu lucruri de pe jos, o scutură de praf şi o puse pe pat.

— Ştiam, spuse, tristă. Îmi placi şi-aş vrea să te iau, dar văd că nu se poate. Şi căutam un om cu inimă bună... Hai, primeşti ?

— Prostii ! Ţi-ai greşit ţinta, i-o reteză el feriŢi.

— Toţi mă privesc la fel. Mă cred un om de nimic... Dar nu-i aşa ! Ei m-au stricat. Eu nu-s...

— Dacă mai ai ceva ruşine în tine, dă-mi drumul.

— Fie, doar n-o să te ţin legat de mine, spuse ea, ' dezamăgită. Oftă. Hai, pleacă !

Zhenxing îşi înşfăcă bocceaua şi o zbughi spre uşă, parcă atunci scăpat dintr-o. temniţă.

— Stai! îl opri ea, înaintînd pînă lîngă prag. O strig mai întîi pe tuşa să deschidă lacătul şi pe urmă am de , gînd să-ţi dau simbria.

Zhenxing o privi fără să vrea în ochi.

Brusc, tînăra femeie se smuci iar din loc, veni spre el şi îngenunche, încerouindu-i picioarele cu braţele şi ţinîndu-şi capul dat pe spate, pentru a-1 privii în faţă. Plîngea de-a binelea.

— Omule bun, începu cu glas tremurat, de oe ai inima atît de ‘rece ? Nici nu ştii cîte am de îndurat. Eu nu sînt rea, lumea m-a stricat. Ascultă-mă, ascult-o pe sora Splendida.

Tatăl ei fusese un renumit 'cîntăreţ de operă de Beijing *. Certîndu-se cu directorul trupei, se întorsese în locurile sale natale, vînduse bruma de pămînt pe care o moştenise şi alcătuise o trupă a sa, cu care cutreiera satele şi oraşele. Splendida îşi pierduse mama de mică şi fusese dată în grija mătuşii. La cincisprezece ani, tatăl o urcase pe scenă şi cu toate că nu era o artistă de prima mînă, se dovedise sîrguincioasă şi, cum era şi frumoasă, fusese deja supranumită Lăptuca †. La şaptesprezece ani, juca în oraşul Dalian. Un comandant, vă- zînd-o cît e de gingaşă, pusese la bătaie arginţi frumoşi să şi-o facă soţie secundară. Tatăl ei refuzase energic, împachetase degrabă şi se mutase în Yantai. Ofiţerul se folosise atunci de un şiretlic. Trimisese acolo un om de-al său, acela invitase trupa pe o corabie şi o arestase pe Splendida. Tatăl le ceruse socoteală, dar fusese

---

* Artă sintetică ultraelaborată, apelind la muzică, dans, j cînt, acrobaţie, declamaţie, opera de Beijing se realizează ca o ' dramă alegorică in care convenţia fixează într-o simbolistică *j desăvîrşită atît mimica, gesturile, machiajul, costumaţia actorilor, cît şi elementele (precare) de decor, rechizitele actorilor şi chiar anumite sunete de fundal. Cele patru mari categorii de. roluri ale ei, stereotipe şi schematice, (axate pe o trăsătură dominantă de caracter) sînt: de bărbaţi,' de femei, de feţe pictate (acestea în funcţie de culoarea machiajului pot reprezenta un om cinstit — faţă neagră, un şarlatan — faţă albă, un tîlhar — faţă cu pată albă pe nas, demon — faţă verde, zeu, zeiţă — faţă aurie ori galbenă, etc.) şi de comici. Timpul de reprezentare a unui spectacol de operă de Beijing putea dura şi zece ore.

† Xiao Baicai, Micuţa Varză, de fapt Bateai se traduce Legumă Albă şi este un fel de lăptucă de Orient, o Varză care nu creşte rotund, ci prelung.

snopit în bătăi, pînă cînd vărsase sînge. înainte de a-şi da ultima suflare, el lăsase d|u limbă de moarte ca fiica să i se întoarcă în satul natal şi să nu mai urce în viaţa ei pe scenă. Fratele ei, Yang Gengxin, era student în Beijing şi încercase fără succes să-şi răzbune tatăl, li trebuiau bani mulţi şi el nu avea de nici unele. Atunci licenţiatul Kong se arătase săritor la nevoie şi o peţise pentru unul dintre nepoţii săi, cu o singură condiţie, pe care clanul Kong o respecta din moşi-strămoşi : în caz că soţul murea, soţia nu se putea remărita, păstrîndu-se în văduvie pînă la sfîrşitul vieţii. Nepotul acela era proprietarul cîtorva zeci de *mu* de teren muntos şi ţinea un restaurant în Yantai. Splendida aflase abia după măritiş că soţul ei era sfîrşit din pricina opiumului, şi că deja nu mai era om, ci o umbră, un strigoi. La numai cîteva luni de la nuntă, se prăpădise. Ca să-l poată înmormînta, ea îi vîn-duse fratelui lui restaurantul şi o parte din pămînt.

— ... In primii ani m-am chinuit îngrozitor. Tata murise, fratele se afla la o mie de Zi depărtare. Cum să trăiesc ? Ce să fac ? Licenţiatul Kong şi fiul său, nu i-ar mai răbda pămîntul, şi alţi cîţiva bogătaşi de aici şi-au pus în gînd să mă piardă ; m-au căutat şi m-au chemat să mă prind cu ei la jocuri de noroc, la băutură şi la petreceri,- să-i ajut să-şi toace banii... Numai că eu nu mi-am bătut joc de trupul meu şi nici unul nu s-a ales cu nimic de la mine. Vroiau să se distreze cu mine, dar i-am dibuit la timp ! Pe urmă, de teamă că n-am să le fac faţă, am chemat-o în casa mea pe mătuşa, văduvă şi ea. Mai tîrziu, cînd fratele meu a ajuns dregător, neruşinaţii n-au mai îndrăznit să mă ia peste picior, dar din păcate, oum-necum, faima rea deja mi se dusese. Oricine auzea de Lăptuca, scuipa cu scîrbă. Pînă şi tu, nu-i aşa ? Femeia îşi şterse lacrimile şi se ridică. In afara mătuşii, nimeni nu-mi ştie năduful ! Omule bun, te ştiu cinstit şi cuminte, ia aminte : eu nu-s din tagma bogătaşilor şi nici pramatie nu sînt, că pe mine nu mă lasă inima să-mi bat joc de oameni. Am suferit atîta din pricina altora ! Astăzi mi-am îngroşat pielea obrazului fiindcă te-aş vrea alături de mine. Actele mele se află în mîinile lui Kong, dar dacă m-ai vrea eu te-aş lua de bărbat ca să-mi fii reazemul vieţii... Numai că văd că nu se poate... Tare aş fi vrut să fiu... cu tine... Dacă te mint cu ceva, uite, să nu mă ierte tata, în vecii-vecilor ! Nu mă aşteptam ca haita aia de bărbaţi să-mi dea tir- coale ca roiul de muşte la stropul de sînge. Cu tine m-am purtat cum am putut mai bine, dar nu ţi-am clintit cît de cît inima. ... Omule bun, ştiu că

ai inimă blindă. Cu tine... Nu, nu, nu mă supără. Nu te urăsc şi n-am să-ţi port pică. Poţi să rămîi aici pe mai departe şi să bagi de seamă cum sînt. Asta e ! Poţi pleca, sau rămîi, fad cum vrei !

Fără să se uite la el, Splendida se duse la uşă, trase de ea şi o deschise larg. în clipa aceea, un vîrtej de vînt cu zloată pătrunse în cameră. Opaiţul se stinse.

7

— Fir-ar de revoluţie ! izbucni Zhang Al Treilea, mînios. Cînd om fi ars santal pentru morţi, de s-a întors el în otravă şi sînge ? Gineri-miu cel mare e bandit — mai bine crăpa, păcătosul! Al doilea, pietrarul, mi se părea om drept şi cinstit; cui i-ar fi trăsnit prin cap că e comunist ? Tu eşti un domn, doar eşti învăţător, şi nu-mi vorbeşti decît de răzmeriţe, apoi o ţii una şi bună, că maimuţa s-a prefăcut în om şi încă nu mai ştiu eu ce bazaconii. Oi fi tu maimuţă, eu mă ştiu născut şi crescut de părinţi şi de bunici.

Zîmbitor, olătinîndu-şi capul cu pletele netunse de multă vreme, domnul Chen se uita prin oohelari, fără nici un gînd rău, la ţăranul cu faţa roşcovană şi gîtul gros. Stătea în gazdă la Zhang Al Treilea de mai bine de o jumătate de an. Piersica pusese o vorbă pe lîngă maică-sa şi amîndouă hotărîseră să-l primească. Zhang, însă, nu era de acord să ţină bărbat străin în casă, dar nu se împotrivise prea tare, fiindcă i se părea că prezer.ţa unui om cu carte îl făcea şi pe el mai important.

Pentru a-şi masca activitatea, domnul Chen deschisese o şcoală sătească în cele două săli înguste ale unui templu străvechi, dărăpănat. Avea vreo duzină de elevi. Cît priveşte leafa, domnul Chen nici nu se gîndise că ar putea să primească aşa ceva, părinţii elevilor n-aveau cum plăti, şi cu toate acestea fiecare familie se îngrijea, prin rotaţie, de masa învăţătorului. In paralel cu activitatea didactică, domnul Chen recruta noi comunişti. Atrăsese deja trei oameni: pe vînzătorul de coconi de viermi de mătase, Zhang Fuxiang, pe Yang Yuqing, negustorul de brînză de soia, care se pripăşise acolo de pe alte meleaguri, şi pe ştiutorul de carte din partea locului, Zhang Fuli, care învăţase doi ani într-o şcoală particulară.

La începutul primăverii, elevii plecaseră care încotro : pe cîmp, la muncă sau la cerşit, departe de sat, astfel că învăţătorul luase automat vacanţă şi nici de hrana lui nu se mai îngrijea nimeni.

Acum, domnul Chen îi dădea o mînă de ajutor lui Zhang Al Treilea la pregătirea patului viermilor de mătase. Se apucase, totodată, pe un ton domol, să-i clarifice lui Zhang mobilul revoluţiei. O pornise de la transformarea maimuţei în om şi de la rolul hotărîtor al muncii în naşterea lumii, a civilizaţiei. De la comuna primitivă ajunsese la supraprodus, de la originea proprietăţii private la împărţirea în clase, de la exploatarea de clasă la marea producţie colectivă ca rod al victoriei revoluţiei socialiste, cînd unul ca Zhang, n-ar mai trudi atît de necăjit, ci ar lucra uşor, cu voioşie...

„Bă, ţăcălie“, se înciudase ţăranul, „te-ai oploşit pe la casa mea, te înfrupţi pe gratis şi te faci că te omori cu firea oă nu sînt eu vesel. Să ştii că mi te-am ghicit dintr-o ochire. Ţi-am prins şiretenia, domniile. N-am de nici unele...“ Cînd domnul Chen spusese că cei care îndură amarul trebuie să se unească împotriva bogătaşilor,
Zhang Al Treilea nu mai răbdase şi se răţoise la învăţătorul pentru care pînă atunci avusese oarecare consideraţie.

— Omule, vorbi blînd domnul Chen, zîmbind, faptul că ginerele tău cel mare e pungaş dovedeşte una din părţile rele ale acestei societăţi ; cei mai mari pungaşi sînt cei care au în mînă puterea. Ginerele al doilea vrea să răstoarne această societate întunecată, el e împotriva mandarinilor. M-ai înţeles greşit, bătrîne, maimuţa de care ziceam...

— Ce-mi pasă mie care dintre maimuţe ? Eu una ştiu, să nu bag omul la un loc cu animalele ! Baliverne, asta-i !

Stăpînit de mînie, Zhang Al Treilea, atît de obişnuit cu munca sa, se arătă neîndemînatic şi rupse firul go- goaşei în care era nimfa viermelui de mătase. Pus în libertate, fluturele prinse a se roti prin cameră.

— Iute ! sări ţăranul căutînd după preţiosul gîndac.

— Poftim, întrebă domnul Chen, potrivindu-şi ochelarii pe nas, neştiind ce se întîmplase.

— Gîndacui ! strigă ţăranul. Uşa, închide uşa !

.Ţinîndu-şi ochelarii, domnul Chen se repezi la uşă,
dar fluturele îi scăpă printre degete. Zhang ţîşni peste prag, dar alunecă şi se prăbuşi cu o bufnitură puternică dincolo de uşă.

Plouase şi apa băltea în curte. Domnul Chen încercă să-l ridice de unde era, însă Al Treilea căzu şi mai rău. Atunci

învăţătorul se apucă să-l şteargă de noroi. Zhang îi îndepărtă mîna, se uită cu durere în suflet după fluturele care zburase peste zidul curţii şi o pomi cu năduf spre camera de miazăzi.

— ... mama ta. Fir-ar să fie, ce m-am necăjit ! Nu ştie decît să-i dea din gură, la nimic nu se pricepe...

Cu mîinile pline de pămînt, învăţătorul Chen rîse amar. Auzise înjurătura ţăranului, dar nu se supărase. Crescuse şi studiase la oraş şi acum era la primul său contact cu ţăranii. Eşecurile nu-1 speriau, nu se temea de greşeli, fiind dornic să ajungă la fel ca tovarăşul Li Shaoxian, care vorbea şi se comporta aidoma oamenilor simpli. Nu luase în seamă atitudinea ţăranului, mai mult, înţelese cîtă preţuire acorda acesta unui gîndac, în- semnînd, pentru el, sîngele şi sudoarea lui. Lucrul acesta era strîns legat de viaţa familiei sale !

Se întoarse în oasă. Se simţea vlăguit. Maţele ii chiorăiau. In zori, Cumătră A Treia făcuse obişnuita fiertură de orez, iar lui îi pregătise un fel de turtă şi cîteva felii de dovleac uscat, dar el nu se atinsese de ele. In ciuda burniţei, femeia se dusese pe cîmp, la muncă. Crizantema, în spinare cu frăţiorul de trei ani şi ceva, plecase pe munte, după ierburi sălbatice şi încă nu se înapoiase. Ce să facă ? Strînse şi mai tare cureaua şi se apucă să citească din Marx. După vreo zece pagini, nu-şi mai putu ţine pleoapele istovite, care se închiseră.

— Domnule, masa !

Cuvintele i se înfipseră în minte. In starea de toropeală în care se găsea, îşi zicea că bine ar fi ca invitaţia să fie una adevărată, să nu rămînă doar o părere.

— Domnule, hai să mîncaţi şi o să dormiţi mai apoi !

Glasul îi era cunoscut. Dar nu, nu putea fi decît o năzărire. Se strădui să deschidă ochii.

— Ai murit în somn, sau ce ?

Domnul Chen se trezi brusc. Cînd îşi desfăcu pleoapele, zări chipul posomorit al ţăranului.

— Mănîncă ! îl îndemnă acesta, arătînd ce-i adusese. E caldă.

Domnul Chen se aşeză pe cuptor unde se aflau turta aburiridă, două boluri cu fiertură de orez şi cîteva felii de dovleac uscat. Adînc mişcat, întoarse spre Zhang Al Treilea ochii scăldaţi în lacrimi. Dar ţăranul nu-1 mai luă în seamă. Se chircise alături, fumînd.

— Mănîncă. Eu mi-am pus burta la cale.

învăţătorul ridică unul din boluri şi uitîndu-se înspre

ţăranul slab, numai piele şi os, rosti cîteva cuvinte cu voce mîngîietoare :

— Asta este solidaritatea, omule sărman. Moşierii şi fabricanţii... Uf, unchiule, aş vrea să-ţi spun că ai mei sînt avuţi. Stăpînesc vreo două sute de *mu* * de pămînt şi trăieso din sudoarea argaţilor...

Zhang Al Treilea tocmai îşi scotea tabachera şi rămase cu gura căscată, măsurîndu-1 de sus şi pînă jos pe domnul care îi stătea în preajmă de mai bine de jumătate de an, însă nu descoperi nimic deosebit, în afara celor cîteva petece noi de pe roba lui gri din pînză subţire. „Ce tot îndrugă ăsta ?“ îşi zise, aprinzîn- du-şi ţigara pusă între buze. „Dacă ai atîta bogăţie de pămînt, ce ţi-o mai trebui cătunul ăsta de munte, unde nu cîştigi nimic şi te ţii de pe o zi pe alta din mila altora ? Gogoşi ! Ori mă socoate vreun netot!“

— Nu mă crezi ? Domnul Chen se întrerupse pentru a înghiţi o gură din fiertura de orez. Toate relele pă- mîntului se trae de la exploatarea nevoiaşilor. Uite, să-ţi explic...

Ţăranul se înfierbîntă şi el. Observînd acest lucru, domnul Chen prinse aripi. Uită de burta care aştepta să fie umplută, uită cu cine stătea de vorbă. Se pomi să cuvînteze despre izvorul relelor, despre revoluţie, despre lumea viitorului.

— Tu eşti com... eşti comunist! izbucni ţăranul, sărind de pe cnptor şi tremurînd ca varga.

— Da, omule. Sîntem tovarăşi de arme şi de revoluţie ! adeveri domnul Chen, neluînd seama la starea în care se găsea gazda sa.

— Vai! Taci ! Să tad ! Pleacă ! In tinde-o de aici numaidecît!

Domnul Chen rămase tăcut şi abia în acest moment îşi aminti ce-i spusese în repetate rînduri Cumătră A Treia : ca nu cumva în faţa soţului ei să pronunţe cu- vîntul „comunist[11]. Vorba, o dată ieşită din gură, n-o mai prinzi nici cu patru bidivii !

— Nu te nelinişti, unchiule... încercă tînărul învăţător să-i vorbească pe şleau !

— Eu ? Eu am familie şi n-am chef de puşcărie ! Ia gura de pe mîncarea mea! Ţăranul îl prinse de braţ, zgîlţîindu-1. Fiertura din bol se vărsă pe pat.

— Omule!

Zhang Al Treilea nu încetă să-l scuture bine, îl obligă astfel să se dea jos de pe cuptor şi îl dădu pe

* Aproximativ 14 hectare.

uşă afară, aşa desculţ cum era, apoi se luă după el, îmbrincindu-1.

— Stai puţin... încercă să-l domolească domnul Chen, cînd ochelarii îi căzură de pe nas.

— Nu-ţi fă griji, nu se atinge nimeni de lucrurile tale. O trimit pe Crizantema cu ele la templu. Acum pleacă ! Să nu te mai văd ! Al Treilea nu-1 slăbi o clipă. Il împinse cu braţele, cu capul, pînă îl scoase din curte şi numai atunci se potoli şi încuie poarta în urma lui.

In drum, domnul Chen alunecă şi căzu la pămînt. Fără ochelari, îi jucau în faţa ochilor, înceţoşate, toate lucrurile. Se ridică şi bătu în poartă :

— Deschide, omule ! Eu...

— Te rog pe toţi zeii, omule bun ! răsună de dincolo glasul rugător al lui Zhang Al Treilea, parcă înlăcrimat. Lasă-mă şi tu în plata cerului ! îmi ajung cei doi gineri. Nu mai rabd ! Eu nu mai pot! Fii bun şi du-te într-ale tale.

Domnul Chen renunţă să mai bată în poartă. Desculţ, cu capul în pămînt, o porni încet, înaintă cîţiva paşi, dar apoi se înapoie şi, cînd ajunse în dreptul porţii, strigă :

— N-ai grijă, unchiule. Plec chiar acum.

O apucă prin noroiul clisos al drumului, străbătînd uliţa îngustă, mărginită de ziduri scunde din piatră, îndărătul cărora erau grădinile de zarzavat; înainta anevoie, cîte un picior afundîndu-i-se zdravăn în pămîntul moale, saturat de apă. Ploaia de primăvară se cernea neobosită, pătruzindu-1 pînă la piele şi şiroindu-i în pî- rîiaşe de-a lungul pletelor lui de cărturar, în vreme ce ochii-i mari, de miop, îi dădeau o înfăţişare ciudată. Cînd ajunse pe malul rîului, întoarse capul. Reuşi să ghicească vag silueta impozantă a muntelui, ascunsă pe alocuri de pîlcuri de nori şi deja proaspăt îmbrăcată în culoarea de jad a primăverii. De-a lungul rîului se întindeau livezile de piersici în floare, care, sub pînza fină a ploii, păreau un ocean sîngeriu.

Cerul e plin de aripa ploii,
Munţii sint roşii cu totul Florile-n
piersic sînt picuri de sînge ;
Luptător in dreplate-i bărbatul.
Chiar *stomacul de-i roade in g o l !*
***Cei la* mult *greu se* revarsă uniţi**
Ca *torenţii de munte în vară*
Dracii şi monştrii sînt frunze in vint
Toamna, culoarea pe munţi şi pe ape-i compactă!

Recită poezia, într-o exaltare întreţinută de peisajul proaspăt, viu.

— Vai, domnule, cu cine vorbiţi ?

Căută cu privirea drept înainte, atent, şi desluşi o femeie, în mînă cu o umbrelă neagră, însă nici vorbă să distingă ridurile adînci şi multe de pe faţa femeii, fardul ei gros şi părul strîns în coc înalt la spate, pomădat din abundenţă, încît era de un negru sclipitor.

— Admir peisajul, răspunse el, politicos.

— Vai de mine, dar aşa în picioarele goale! Un domn desculţ, ha-ha-ha ! rîse ea.

— Picioarele... Venisem să mă spăl pe picioare, apa e curată şi răcoroasă. Băgă picioarele în apă şi, ca să evite alte întrebări, atacă el : Unde te duci, cumătră ?

— La tîrg. Zici că te minunai cît de frumoase sînt florile de piersic din livada mea ? îl întrebă femeia, rî- zînd mereu. Rupse două crengi încărcate de flori din copacul cel mai apropiat şi i le întinse.

— Ce faci ? Nu e bine. Cum te lasă inima să distrugi un pom care leagă roade ? Tu cu ce te ocupi ? Eşti săracă ?

Femeia băgă de seamă că el făcuse ochii mari şi dăduse să se apropie de ea, s-o vadă mai bine.

— Văd că eşti om bun, domnule, spuse ea, privind chipul livid al tânărului de treizeci de ani, aflat în faţa sa. Săracă nu-s, dar am dat de-un necaz... Ei, nu-i nimic ! Oricum, o duo mai rău decît sărăcanii de-aici. De nu mă crezi, vino pe la mine.

— **Vorbeşti aşa...**

— Ai nevastă ? îl întrebă ea brusc, zîmbind şi ară- tîndu-şi dinţii de aur.

— Poftim ?

— N-ai pe nimeni noaptea lîngă tine şi mai zici că vorbesc nu-ştiu-cum ! Ha-ha-ha! Femeia se răsuci în- tr-un fel anume, ca să-l aţîţe şi plecă rizînd, legănîndu-şi umbrela.

— Ce femeie ! răbufni el. Roşise tot. Scuipă.

Şapte-opt copii cu panere în mînă se întorceau în sat. Văzîndu-1, îl înconjurară, întrebîndu-1 de-a valma :

— Ce faceţi aici, domnule învăţător ?

— Aţi mincat, domnule învăţător ?

— Sînteţi ud leoarcă, domnule învăţător !

— Desculţ, domnule învăţător ?

Crizantema se sperie.

— De ce nu sînteţi acasă, frate Chen ?... V-aţi udat tot! Ah ! şi ochelarii ? Dacă n-aţi mîncat, să ştiţi că am adus'ceva

bun...

Chen îîîmbrăţişă şi-i mîngîie, protector, ca o cloşcă pigulindu-şi puii care-au dat prin baltă. Erau elevii lui iubiţi şi se simţi străbătut de un val de căldură.

— Unde mi-aţi fost, copii, de v-aţi înapoiat abia acum ?

— Am fost...

— Rong ! o opri Crizantema pe sora lui Cincizeci.

— Am căutat rădăcini bune de mînoat. Pe urmă ne-am adăpostit de ploaie şi aşa s-a făcut tîrziu;

— Frate mai mare ! scînci Fărimiţă.

Domnul Chen îl luă în braţe. Crizantema se uită nedumerită spre picioarele goale ale învăţătorului :

— Pantofii...

— Sînt acasă... Parcă voi aveţi!

— Noi sîntem obişnuiţi. Cum se încălzeşte vremea, nu ne mai încălţăm. Dumneavoastră sînteţi iasă un domn !

— Şi domnii pot să umble desculţi. îşi călesc organismul.

Crizantema vru să-l ia cu ea acasă, dar Chen o refuză. Spuse că luase deja prînzul şi că se ducea la templu să citească ceva.

— Mama-i acasă ? întrebă Crizantema.

— încă nu s-a întors.

— Şi ochelarii ?

— Pe o ploaie ca asta îmi alunecă. Taică-tău s-a temut să nu-i sparg şi i-a luat el să-i ţină bine, lămuri învăţătorul, rizînd.

Cumătră A Treia intră pe poartă, puse sapa jos, iar mîna de răsaduri care-i rămăsese o îngropă undeva lîngă zid. îşi scoase pălăria mare, împletită din paie de sorg, care o ferise de ploaie şi intră în casă. Primul lucru pe care îl făcu fu să se scuture de apă şi să se spele.

— Crizantema ! Crizantema ! strigă. Neprimind răspuns, întrebă, mai mult pentru sine. Nu e nimeni acasă ? Merse în aripa apuseană a casei şi dădu acolo peste bucatele aproape neatinse. Lîngă patul-cuptor găsi o legătură. Bănuitoare, o desfăcu şi găsi în ea o robă de bumbac, cîteva cărţi, o pereche de încălţări cu faţă de pînză, între care erau prinşi nişte ochelari.

— Ce să fie ? se miră. Domnul Chen vrea să plece ? De ce n-a mîncat ? Unde-s ai mei ? Poarta era descuiată...

Auzi paşi şi ştiu cine era.

— Unde mi-ai fost ? S-a întîmplat ceva ? întrebă neliniştită.

Zhang Al Treilea apăru în uşă, roşu la faţă. Se uita prostit la nevastă, fără un cuvînt.

— Iar ai dat cu nasul prin băutură, îl certă ea, simţind că duhneşte a alcool. Ai plecat lăsînd totul vraişte, n-aveai casă şi nu te maî privea !

— Că ţie—ţi pasă de ea ! I-ai făcut mai rău decît ar fi fosţ să-i pună cineva foc. De-aia am tras şi eu o beţie. De-acum pot să şi crăp...\

Ea se încruntă. Sprîncenele fine, prelungi, i se arouiră.

— Ce s-a petrecut aici ? Vorbeşte o dată ! întrebă, străduindu-se să-şi păstreze calmul.

—Hm ! Cînd mă iau după tine, nu m-aleg cu bine ! La-nceput n-am ştiut eă-1 opreşti la noi. Erai bunătatea întruchipată. Vezi, înşală-lume ăsta ţi-a distrus casa. Ştii cine e ?

— N-are nici o vină el. Firește, eu am ştiut de la bun început, recunoscu ea, cu glas scăzut.

—Ce anume ? se sumeţi el şi ridică vocea. Ehei, pe voi, femeile, vă poate duce de nas, dar cu mine nu-i merge ! Treaba asta e pe muche de cuţit...

— Vorbeşte mai încet! îl opri ea, astupîndu-i gura cu palma. Sau îţi chemi în gura mare beleaua.

— Află că nu mi-e frică ! spuse, de data asta mai încet, rotindu-şi neliniştit privirile, pe cînd barba zbîrlită îi tremura de-a binelea. Inşală-lume ăsta a strîns în suflet numai venin.

— Ţi-am spus că ştiam că e comunist, repetă ea, apoi împachetă luorurile şi le puse pe pat. Nu-1 condamna.

Cumătră A Treia vorbi potolit, însă bărbatul se holbă la ea şi vreme îndelungată nu scoase un cuvînt. Apoi dintr-o dată veni în faţa nevestei. O prinse cu putere de braţ.

— Mama ta ! răcni. Ştiai pe ce drumuri umblă şi mi l-ai băgat în casă. Eşti...

Femeia îl înfruntă, dar parcă mai liniştită decît altădată.

— Loveşte-mă, hai ! Om care nu alegi binele de rău, hai, du-te şi declară, o să mă ia şi pe mine şi pe el, iar tu capeţi un premiu ! Hai, atinge-mă şi du-te !

Bărbatul ridică braţul, furios, apoi făcu calea întoarsă şi lovi patul.

— Ce ţi-a venit, ai înnebunit ? zise, distrus. Ăştia nu mai ştiu pe unde să se ascundă şi ţie nici că-ţi pasă !

— Stai jos şi domoleşte-te ! Femeia îi puse în mînă luleaua şi firele de tutun mentolate. Se aşează lîngă el.

— Lumea te împinge de la spate şi de un reazem ai oricînd nevoie. Programul Partidului Comunist e bun, şi atîţia oameni, dacă le-a fost să moară, au murit, iar dacă le-a fost dat să se ascundă, au fugit prin alte locuri. Noi ştim prea bine ce i s-a întîmplat fratelui Shizhang. Oare atîţia şi atîţia oameni să n-aibă casă şi agoniseală, bătrîni şi copii ? Numai nouă să ne fie frică ? Şi de-ar fi aşa, la ce foloseşte frica ? Astăzi, uite, dau lucrurile pe faţă. Dacă nu ne apărăm chiar noi ginerii, ticăloşii îi omoară şi ne rămîn fetele văduve. Zi tu, ce să facem ? Eşti în stare să-l vinzi pe învăţător ?

— Fie-ţi milă ! ceru el, înmuindu-se.

—- Mă gîndesc că nu eşti om rău. Femeia îşi reţinu un zîmbet. Ei, acum ce mai spui ?

— I-am luat mîncarea din mînă şi l-am dat afară pe poartă. M-a făcut să mi se ridice sîngele la cap şi mi se părea că aşa nu mai merge. Pe urmă mi-a fost şi mie milă şi-am luat doi *liang* de alcool, ca să mai prind ceva inimă. Aveam de gînd să-i duc eu lucrurile, să-i zio cîteva vorbe şi să-l scap.

— Ce inimă ai avut să dai omul afară pe vremea asta, şi cu burta goală! sări ea cu gura pe bărbat. Un om ca el, în loc să trăiască oa un boier, îşi pune viaţa la bătaie şi acum, săracu', n-are nici unde să-si tragă sufletul !

Cuvintele se abătură, unele după altele, tot mai aspre,

sfichiuind ca rafalele de vînt. Numai că Zhang Al Treilea era Zhang Al Treilea, îşi plecă spăsit capul, în sinea lui recunoscîndu-se învins, însă în faţa soţiei tot nu se lăsă.

— Destul! Ştiu eu şi singur cum să mă port!

— Ne ţinem oaspetele şi avem grijă şi de casă, spuse ea. Daoă sîntem cu luare-aminte în toate, n-are ce să sentîmple. Una la zece mii... Ei, uite, mai e şi una ca asta!

Bărbatul încuviinţă din cap, scutură scrumul ţigării şi se apucă să strîngă masa. Cumătră A Treia rămase ca trăsnită. El nu făcea niciodată treabă în casă în faţa ei sau a fetelor. Aşa era regula pentru bărbaţi la ţară.

— Mă duc să pun mîncarea la încălzit. Tu adu-1 degrabă acasă, o sfătui el.

— Ei, asta nu pot s-o fac, zise ea, rizînd. Cine l-a gonit, ăla să-l aducă.

— M-am purtat fără cap. El e un domn şi poate că a prins pică pe mine, încercă el să scape.

— Să nu crezi că toţi sînt ca tine, îl contrazise ea şi îi făcu vînt spre ieşire. Du-te. Prefă-te că nu s-a în- tîmplat nimic şi-l cheamă la masă.

El se cocli, şovăi şi, cînd să plece, îşi aminti oeva şi se înapoie la cuptor

— Oh, ce mai bărbat, te schimbi mai rău oa o codană. Eşti un aiurit... se mînie ea.

— Eu sau tu, care e aiurit ? nu se lăsă el şi se întoarse, arătînd că luase încălţările şi ochelarii. El e domn, cum să intre desculţ pe poarta mea ? Ori să bîj- bîie ca un orb ? Tu eşti aia aiurită rău ziua-n amiaza mare !

Ea nu mai zise nimio. Chiar atunci, Crizantema intră in oasă. Cumătră A Treia se repezi să le dea copiilor haine de schimb şi apoi îşi scoase sinul să-şi alăpteze băiatul. O ţărancă, dacă n-are alt pruno nou-născut, îşi înţarcă ultimul dintre copii tîrziu, astfel că la şapte-opt ani încă îi mai dă să sugă. Băiatul respinse ţîţa.

— Nu vreau, spuse, sincer. Am mîncat ce mi-a dat surioara.

— A mîncat ierburi ? se miră mama, uitîndu-se la cea de-a treia fiică.

Crizantema scoase ierburile şi încercă să dosească ce mai avea în paner. '

— Ce-ai acolo, Crizantema? întrebă mama.

— Nimic, ni... zise fata, roşie toată.

— Ia să văd !

Crizantema îşi roti ochii în cap, îşi lăsă botişorul în jos şi

se văzu nevoită să arate panerul, în care se găseau boţuri de mămăligă şi bucăţi de dovleac uscat de toate mărimile.

— Vorbeşte ! se mînie femeia.

— Ceilalţi copii m-au luat prin sate. Eu nu voiam să mă duc...

O durere ascuţită, amară, îi străpunse femeii pieptul. Scrîşni din dinţi. Faţa i se făcu albă ca hîrtia. Crizantema îngenunchease în faţa ei şi i se agăţase de pulpana fustei, plîngînd :

— Nu mai fac, mămico ! Bate-mă, sînt vinovată ! Eu pot să îndur greul. M-am dus, văzîndu-te slăbită şi tot auzindu-1 pe-ăsta mio că-i e foame. Bate-mă, ca să nu mai fac.

— Scoală-te. N-o să te bat... Săltă capul şi lacrimile îi şiroiră pe obraji. Fată neascultătoare! Mama ne-a spus mereu că bunica a murit muşcată de cîini, pe cînd cerşea de-ale gurii... înainte de a-şi da duhul, m-a pus să ard coşul cu ce brumă cîştigase şi a lăsat cu limbă de moarte ca nimeni din neam să nu mai oerşească.

— Am greşit. Mîine mă duo la mormînt cu ceva! spuse Crizantema, plîngînd.

Curînd, îşi reveni, îşi sumeţi pieptul mic, slab şi căzu pe gînduri, ca un om mare.

Din curte, se auzi glasul lui Zhang Al Treilea.

— Ea singură are umbrelă. Geruială Picior Mare Intr-un fel ne e rudă.

— Geruială. Are picioarele mari ? întreba Chen.

— Deloc. I se zice aşa din pricină că face pe peţitoare».

— M-am întors, rosti domnul Chen, intrînd pe uşă'.

— Treceţi degrabă dincoace. Mîncarea e caldă.

La masă, femeia îi şopti învăţătorului să nu fie supărat.

— Cine s-a supărat ? Aşa e în familie, lumea se mai ceartă, recunoscu Chen.

— De la Zhenhai, nici o veste, zise ea.

— Liniştеşte-te. în cîteva zile or să ia legătura cu mine. Cumătră, ginerele tău a făcut treabă bună, captu- rînd vreo zece arme de la duşman...

Cîtă vreme există iubire, nu are importanţă dacă apropierea a două suflete întîrzie. Splendida credea în acest precept. Ea şi Zhenxing îşi mărturisiseră unul altuia sentimentele şi, de cînd îl avea tot în preajmă, ea se schimbase mult. Renunţase la vechile sale obiceiuri, era mai veselă şi mai sănătoasă.

Sigur, umbra rea a vieţii de mai înainte nu putuse să nu se facă simţită. în vară, Zhenxing fusese martor la schingiuirea tatălui său de către ai lui Kong. Atunci' îl căutase pe fratele său, dar acesta, aflînd de legătura lui, nu-1 înţelesese şi-l pălmuise în plin cîmp, lăsîndu-1 acolo. Se întorsese acasă şi, cînd ultimul suflu de viaţă se stinsese din trupul muncit de chinuri al părintelui său, se prăbuşise peste el, pierzîndu-şi cunoştinţa. Cînd îşi revenise, primul gînd fusese să termine cu Splendida. Atunci lăsase totul baltă şi fugise într-un suflet în Tîrgul Familiei Kong.

— Ce-a fost, a fost, i se adresase el iubitei. Acum o soartă nemiloasă ne-a separat pentru totdeauna. De azi înainte, nu ne mai cunoaştem.

Ea se speriase. Chipul lui era, ca niciodată, răvăşit, cu ochii înroşiţi, plini de lacrimi.

— Nu vorbi de despărţire. Hai să ne lămurim, implorase ea.

— Să ne lămurim ? Ce mai e de lămurit ? ridicase el tonul, gata de plecare.

Văzîndu-1 cum arăta, cu pumnii strînşi, orb de furie şi de ură, ea se înfricoşase, se trăsese înapoi, lipindu-se de

marginea patului şi îşi dusese mîinile la piept.

— Dar ce-ai cu mine ? cu oe ţi-am greşit, omule bun*..

— Da, sînt bun ! Zhenxing se bătea cu pumnii în piept şi continuase, cu durere în glas ; Sînt cinstit şi voi v-aţi bătut joo de mine. Sînt cinstit şi am văzut cu ochii mei cum licenţiatul Kong l-a ars de viu pe tata. Sînt cinstit şi de-aia cei cu inimi de lup şi fiere de cîine îşi bat joc de mine...

— Vai ! Tatăl tău nu mai e ! Splendida prinsese să bocească. Ai murit, tată, tată cum mi se mai frînge inima...

Se jelise un timp, pînă cînd glasul i se stinsese şi lacrimile îi conteniseră. La început, Zhenxing se neliniştise, apoi, cum inima i se înmuia, se chircise la pămînt, punîndu-se şi el pe plîns.

— Dacă eu sînt de vină, omoară-mă şi gata! Pe cine urăşti, omule ? Ai uitat cine sînt ? Tata cum a murit ? Oi face eu parte din neamul lui Kong, dar ce legătură am eu cu el ? Nu el m-a nenorocit ? Zile şi nopţi la rînd l-am blestemat pe licenţiatul Kong cu tot neamul lui ! Omul meu, omul meu bun ! Cu toate că n-am fost dusă în litieră la casa ta, inima asta a mea îţi aparţine !

— Taci ! răcnise el.

Splendida se trîntise peste rogojina patului şi izbucnise în hohote de plîns. Răguşise de tot şi uneori nu se auzea mai nimic din ce spunea, alteori voeea i se ridica ascuţită, şuierătoare : „Tată ! Tată ! “ Mai întîi îl jelise pe tatăl lui Zhenxing, pe Yu Shizhang, împărtăşind nefericirea iubitului său. Apoi, tot plîngînd, îşi amintise de propriul său părinte, de felul crud şi trist în care şi el se stinsese, astfel că vărsase lacrimi amare pentru chiar nenorocirea vieţii sale. în cele din urmă, nici ea
nu mai ştia pe care dintre taţi îl plîngea, cele două ne-cazuri amestecîndu-se în sufletul ei. Nicicînd nu plînsese atît de amarnic.

Abia cînd mătuşa ei se înapoiase de la cumpărături, încetaseră amîndoi să mai bocească.

— N-am să uit niciodată lacrimile pe care le-ai vărsat acum, o asigurase el. E timpul să mă întoro acasă.

— Plecă ? Ea îşi înălţase spre el ochii înlăcrimaţi.

— Tata e mort, iar frate-miu e fugit. Acasă nu sînt decît Piersica şi copilul. Au încercat să dea şi foc casei.

Splendida rămăsese gînditoare o vreme, apoi vorbise cu voce răguşită, dar firească şi sinceră.

— Trebuie să te întorci, sigur, nimeni nu te opreşte. Deşi eu am un gind al meu,-că n-o să le fii de prea mare folos şi în orice caz n-ai să ai cu ce să-ţi hrăneşti cumnata şi nepotul. De-aia zic, cumpără un sicriu solid, mergi şi-ţi îngroapă tatăl, curăţă casa şi pe urmă revino aici, oa şi pînă acum. Poţi să treci mai des pe acasă, le duci alor tăi banii de care au nevoie oa să poată trăi. Nu e bine aşa ?

— Xing, intervenise şi mătuşa, altă cale mai bună nu-i. N-ai nici un petec de pămînt şi nici o palmă din munte. Iar dacă e să argăţeşti, de ce să n-o faci aici ? Unde să te duci ?

Zhenxing se supusese, cumpărase un sicriu, căutase o căruţă şi o pornise spre casă, dar acolo cadavrul tatălui său nu mai era. O femeie îi şoptise că îl luase Jiang Mingyiang cu învăţăceii săi. A doua zi, Piersica se îna- poiase şi-i spusese oă Yu Shizhang fusese îngropat în pădurea de pini roşcaţi din faţa casei lui Ding.. Zhenxing pregătise ofrande de carne şi nişte santal şi hîrtie să le ardă pentru sufletul mortului şi alergase într-un suflet într-acolo. Apoi, cu ajutorul vecinilor, reparase acoperişul ars al casei şi se întorsese la Splendida. De atunoi, din timp în timp dădea pe acasă să-i aducă Piersicii şi copilului bani şi de-ale gurii. Piersica încerca de fiecare dată să-l oprească.

— Cumnate, ţine-ţi agoniseala. O scot eu la capăt.

— Cum aşa ? Ce, nu mă ştii ? protesta el. S-ar putea ca tu s-o urăşti şi n-am să-i iau eu apărarea în faţa ta. Dar banii ăştia sînt munciţi !

Cu toate că-i venea greu, Piersica îl prevenea :

— Să nu crezi că eu nu-s în stare să aleg răul de bine. Dar tata a lăsat cu limbă de moarte să nu te mai duci la ea şi nu e bine să treci peste aceste vorbe.

Zhenxing nu spunea nimic şi se înapoia cu ochii înlăcrimaţi în Tîrgul Familiei Kong...

Era într-o seară. La lumina opaiţului, Splendida şi mătuşa aranjaseră masa joasă de pe cuptor. Zhenxing sta alături, molfăind o ţigară.

— La masă, Xing !

Zhenxing stinse ţigara şi se apropie de masă. Luă bolul cu mîncare şi cînd să ducă beţişoarele la gură, se opri. Se uită lung la tăiţeii albi şi subţiri, pînă cînd în faţa ochilor îi

jucă chipul palid al Piersicii. Trase aer în piept, puse bolul pe masă şi se ridică.

— De frate-miu nu mai ştiu nimic, spuse, cu voce tristă. Piersica e amărîtă, şi eu... Mai bine plec. Mi-e mai bine dacă sufăr acolo, alături de ei'.

Mătuşa vroi să-l reţină, dar Splendida crezu că e mai bine să nu se amestece. Zhenxing trecu la el. Splendida intră în camera sa, care fusese rînduită frumos şi cu gust, fără stridenţa de mai înainte. Pe pervazul ferestrei erau două ghivece cu flori — unul cu trandafiri şi altul cu palma lui Buddha. Femeia deschise un sertar, scoase nişte bani şi se duse cu ei în odăiţa lui.

Zhenxing se afla lingă pat, strîngîndu-şi lucrurile.

— Am venit, spuse ea.

El n-o goni şi continuă să-şi facă bagajul, din cînd In cînd privind-o. După ce-şi legă bocceaua cu o sfoară, ea îi strecură banii în buzunar.

— Ce?

— Banii pe muncă.

— Nu mi-ai dat prea mult ?

— De atîta vreme te cunoso şi eu bine. De nu mă crezi, numără-i.

— Te cred.

— Atunci e bine.

Rămaseră faţă în faţă. Nu scoteau nici imul, nici altul o vorbă. Vîntul răbufnea la intervale scurte de timp, pe sub uşă.

Paroă amuţiseră cu totul.

Zhenxing îsi atîmă legătura pe umăr.

— Pleci ?

Pleq.

Zhenxing *o* pomi spre uşă. Splendida se luă după el. In curtea întunecoasă, el se opri şi se răsuci spre ea.

— Să nu mă socoţi un om fără inimă. N-am să te uit, oriunde m-or purta paşii şi mi-KH duce zilele.

— Am înţeles prea bine că trebuie să pleci, deşi... parcă m-a lovit trăsnetul! Ea se apropie de el. Ii puse o mînă pe piept. Măcar i-ai zis Piersicii ce fel de femeie sînt ? Am întîlnit-o. Mi s-a părut a fi om de înţeles.

— Uf, alţii nu-s ca mine şi nu se gîndesc la tine.

— Mergi cu bine. Dar mai devreme sau mai tîrziu o să vin la voi să le vorbesc despre mine...

— Să n-o faci, orice-ar fi, zise el, încordat.

— Pe tine nu te priveşte... îşi scoase cercelul mic din urechea stîngă şi i-1 îndesă în mînă. Asta o să-ţi aducă aminte de mine! şopti. El îl băgă în buzunar. Du-te, o să încui poarta după tine.

Il urmă pînă în drum, apoi trase zdravăn drugul de lemn. Stătu înfiptă locului, ascultîndu-i mersul atît de cunoscut; paşii i se auzeau din ce în ce mai stins. Se îndepărtase. Deodată, simţi că îi piere toată vlaga din oase şi, ca moartă, se prăbuşi moale în spatele porţii.

8

Moşierul din Rîpa Pinilor Roşcaţi, Yu Zhishan *, se opri în faţa porţilor negre, străjuite de doi lei din piatră. Poarta din stînga se deschise larg, dar nu intră, ci rămase pe loc, mulţumindu-se doar să tuşească de cîteva ori. Aşteaptă pînă ce un portar se ivi şi se frînse din şale, poftindu-1 înăuntru. Abia atunci, Yu Zhishan îşi ridică poalele robei şi păşi hotărît peste pragul înalt. Străbătu un coridor larg şi ajunse în curtea din faţă. Intendentul Wan Gezi, cu revolverul prins la şold, îi ieşi în întîmpinare şi, în chip de umil salut, împreună mîinile şi le ridică în dreptul frunţii, în acelaşi timp pleeîndu-se adînc.

— Aţi venit prin zăpadă, cu noaptea-n cap, unchiule ! spuse el.

— Stăpînul tău e încă acasă ? întrebă el din mers, luînd-o spre curtea din spate.

— S-a înapoiat ieri de la judeţ, răspunse intendentul, mergînd în urma oaspetelui. E vesel, a jucat pietre toată noaptea la Pavilionul Iarnă-Primăvară şi... e încă în pat.

— Aha! Ce l-o fi înveselit ? Yu Zhishan aşteptă răspunsul, cu urechile pîlnie.

— Nu ştiu prea bine. Poate să fie... A poruncit pentru diseară o masă de opt persoane !

— Mda ! Şi pe cine-a chemat ?

* Yu, ideogramă cu sensul de bunătate aici.

— Oameni de la judeţ, dar şi de-ai noştri... A trimis invitaţii.

— Mie de ce nu mi-a trimis ? izbucni Yu Zhishan de-a dreptul îndurerat, oprind o clipă bastonul în aer.

— La ce v-ar folosi invitaţia ? răspunse Wan în batjocură.

— Crezi că nu merit ? Cine are pămînt mai mult decît mine în Rîpa Pinilor Roşcaţi ? se supără Yu.

— Vreau să zic că unchiul e de-al nostru şi poate să vină şi fără invitaţie.

— Ei, aşa da, admise moşierul, venindu-i inima la loc. La urma urmei, ce lucru grozav l-a făcut să se bage la cheltuială ?

— Noi, slugile, n-avem voie să flecărim. Dar deoarece sinteţi aici, o să aflaţi numaidecît.

Vorbind, cei doi trecură prin faţa clădirii principale, alcătuită din cinci încăperi, şi ajunseră în curtea din spate. Acolo se ridica o nouă casă cu cinci camere, iar în partea de răsărit se afla o poartă în formă de lună, care dădea într-o altă curte. Intendentul grăbi paşii, îl introduse pe oaspete în salonul central şi porunci să se aducă ceai.

— N-am vreme. Cînd se scoală stăpînul tău ? se arătă Yu Zhishan plin de neliniște.

— Cum credeţi ? Să-l trezesc pe Excelenţa Sa ?

— Sînt grăbit, nici vorbă, dar... Yu Zhishan se afla la grea cumpănă. Dacă e obosit, poate că nu e bine să-l deranjez.

— O să trebuiască să aşteptaţi ceva, îi rîse intendentul în nas. Şi eu sînt ocupat şi n-am să pot să vă ţin companie.

— Zi-le slugilor să nu facă zgomot prea mare, îl sfătui el, ca un adevărat stăpîn al casei.

— Asta-i regulă veche, aminti Wan şi plecă.

— S-a ajuns şi ăsta, dintr-un biet paznic... îl boscorodi Yu Zhishan, aşezîndu-se într-un fotoliu. Luă o ţigară de pe masă, o aprinse şi se apucă să tragă din ea cu poftă, măsurînd cu ochii săi mici, de găină, lucrurile bogate din încăpere.

Salonul, cît trei camere obişnuite, era încărcat cu mobilă grea, lăcuită în negru. Pe pereţi atîmau tablouri semnate de celebrităţi în caligrafie şi pictură; în mijlocul peretelui de la miazăzi, era agăţat un tablou cu genealogia familiei *, încadrat de două rulouri verticale pe care erau caligrafiate

* **Cei desprinşi din spiţa lui Confucius, Kong Fuzi, au păstrat înregistrate cu strictețe numele tuturor descendenţilor marelui învăţat. Din secolul al V-lea î.e.n. pînă în prezent au existat mai bine de șaptezeci de generaţii, pe linia urmaşilor direcţi.**

următoarele : „Virtutea şi bunătatea s-au transmis din tată în fiu nepieritoare peste veacuri“şi „Poezia se respiră ca aerul, cultura e renaştere". Iar dedesubt, pe un rulou orizontal era inscripţia : „Licenţiatul Kong, din descendenţa sfîntului învăţător al neamului, supranumit Zhengda".

Yu Zhishan se uită atent la fiecare caligrafie, rîzînd în sinjea sa : „Lunecosul ăsta bătrîn, uite de ce e în stare ! Confucius e oale şi ulcele de cîteva mii de ani, şi ăsta se socoteşte că se trage din spiţa lui. Ei au fost izgoniţi de Primul împărat al Chinei în locurile astea muntoase, în Kunyu, şi ce, parcă-şi mai ştiu şirul? Agaţă hîrtiile astea numai ca să-i bage în sperieţi pe ţăranii proşti. I-auzi la el, licenţiat! Cît a mai cheltuit ca să-şi poată cumpăra bonetă de cărturar Apoi privirea îi coborî spre o masă înaltă şi îngustă, aşezată de-a lungul unui perete, plină cu obiecte sculptate în lemn şi cu cărţi vechi. „Ce bine le-ai orinduit, ca să iei cu ele ochii. Fiule, te ştiu de mic. Mă întreceai la socoteli, erai mai grozav decît mine, mai răbdător...".

Cum făcuse licenţiatul Kong avere, Yu Zhishan era cel mai în măsură să ştie. Dacă se ridica un licenţiat dintre ţărani, era un lucru ieşit din comun, despre care se ducea vestea cale de o sută de li, iar oamenii puteau să nici nu-i cunoască numele, spunîndu-i simplu, licenţiatul. Şi dacă acest supranume avea sens de injurie sau de venerare, dacă era rostit în deridere sau din toată inima, depindea numai de omul în cauză, de felul cum se arăta el în ochii mulţimii. Numele din pruncie al licenţiatului Kong fusese Poama, cel de şcolar — Kong Qin- gru —, iar numele poetic — Zhengda, cu sensul de urmaş direct din Kong Fuzi, Confucius. Tatăl lui, Kong Xuangui, era cunoscut mai degrabă sub porecla sa de Drac împie- liţat, decît sub numele său adevărat. In tinereţe, lucrase la judeţ ca grefier mărunt şi colector de cereale şi, strîn- gînd ceva avere, deschisese un han în Wendeng. Cine se ducea la oraş, vrînd-nevrînd, trebuia să tragă la el, altfel o păţea. în şapte ani, omul acesta îşi ridicase în Tîrgul Familiei Kong o gospodărie ca nimeni altul.

Numai că oamenii cu cît sînt mai bogaţi, cu atît se lăcomesc mai tare ; Kong Xuangui trăsese învăţăminte din propria-i experienţă : nu existase funcţie care să nu-i aducă bogăţie. De aceea, pe băiatul cel mare, Kong Qin- gru, îl trimisese să înveţe carte, să-şi facă nume cărturăresc, să ajungă mandarin şi să sporească averea familiei. „Cu bani, cumperi şi pe dracul[44], era deviza lui. La primele examene,

cu o grămadă de bani şi cu insistenta pretenţie arogantă că în vinele lui Kong Qingru curge sîngele sfîntului Kong, tatăl obţinuse pentru fiul său rangul de licenţiat. Amîndoi se lăudaseră că avea să le meargă la fel de uşor şi la treptele cărturăreşti următoare. însă planurile lor dăduseră greş. Tulburările din tară duseseră la căderea împăratului şi la desfiinţarea sistemului de examene mandarinale. Totuşi, titlul de licenţiat era suficient să-l arate pe Kong Qingru într-o altă lumină. Iar ca să facă avere serioasă, el era cu mult mai priceput decît tatăl său, dispunînd de o făţărnicie fără egal. La început, el fusese doar şeful unui sat, apoi căpetenie de comună, pentru ca, după aceea, să ajungă promovat şef de district. Trecuse prin multe evenimente, revoluţia burgheză din 1911, înfruntările dintre nord şi sud, ciocnirile dintre clicile militariste şi încă multe alte zguduiri sociale. Ţara fusese cu totul răscolită, aproape dată cu fundul în sus, numai Kong Qingru rămăsese mereu la putere, la fel de stabil şi de neclintit. Prin 1910, cînd în ţară bîntuise o epidemie teribilă, el se apucase să fabrice simulacre de medicamente, pe care le vînduse la preţuri enorme. în urma tratamentului cu ele, cei săraci mureau pe capete, iar bogăţia lui nu înceta să sporească, încît chiar vestita circiumă a Pavilionului Iamă-Primăvară se ridicase pe aceste cadavre. în 1928, cînd ţăranul Duan se pusese în capul răzvrătiţilor şi năruise capitala judeţului Muping, sărăcimea tîrgului se sculase la luptă, dăduse foc pavilionului, iar pe Kong Drac Im- piejiţat, care intrase în al optulea deceniu de viaţă, dar încă se ţinea bine, îl aruncaseră în flăcări. De atunci, licenţiatul Kong trăsese ceva învăţăminte — fără o putere armată, chiar şi bogat era greu. Comunele aflate în sub- ordinea sa erau mari, întinse, cu armată suficientă pentru autoapărare. Şi dacă în alte districte, pe baza stipulaţiilor superioare, forţele locale de reprimare ajungeau la treizeci de oameni, care dispuneau de zece cai şi de zece biciclete, după ce Kong Qingru se căpătuise cu funcţia de şef de district, îşi alcătuise o trupă bine înarmată de peste cincizeci de oameni. Pe fiul său al doilea, Kong Xian, îl făcuse comandant, astfel ca ordinele să pornească din chiar casa sa.

Licenţiatul mai avea doi fraţi mai mici. Mijlociul, Kong Qingbin, era directorul băncii şi administra atelierul de fire de mătase, iar mezinul, Kong Qingchou, se ocupa de circiuma care fusese reconstruită şi era chiar

mai arătoasă decît înainte de incendiu. Pavilionul Iarnă-Primăvară nu era un birt oarecare, ci un local de soi caro închiria şi camere şi, pe deasupra, aici se stabilea şi preţul cerealelor. Aici, şi nu altundeva în tîrg, veneau la întrevederi şl întîlniri înalţii mandarini.

Fiul cel mare al lui Kong Qingru, Kong He *, răspundea de trei prăvălii de mătase deschise în oraşul Tianjin, unde ucenicea şi Aur Scump, băiatul cel mare al lui Zhang Al Treilea. Licenţiatul însuşi era directorul şcolii centrale din district.

In felul acesta, Kong Qingru pusese în întregime monopol pe puterea politică, militară, economică şi culturală a districtului — întrecîndu-1 de departe pe bătrînul său tată, Kong Xuangui, Dracul împieliţat.

Ochii lacomi, mai să se scurgă, ai lui Yu Zhishan, cîntăriră obiect după obiect şi brusc ei fură atraşi de două scaune pe care, obosit cum era, s-ar fi putut întinde. Se duse, se aşeză pe" unul din ele ,apoi sări ca ars †, pipăindu-şi speriat fundul :

— Bravo, flăcăule ! Te-ai gîndit cum se cuvine, pe ăsta ştiu că te odihneşti, nu glumă ! murmură.

Se aşeză în fotoliul unde stătuse mai întîi şi descoperi pe măsuţa din faţa sa ceaşca de ceai şi ibricul, curate- lună, care-i fuseseră aduse de la bun început, de o slugă. Sc uită cu luare-aminte la ideogramele de pe dosul farfuriei : „Jingde zheng ‡, provincia Jiangxi..." Aruncă o privire spre uşă şi vîrî ibricul de porţelan sub haina mare din blană de oaie.

Chiar atunci, intendentul Wan îşi făcu apariţia. Ochii lui ca de bou inspectară camera. Cînd Yu Zhishan dădu să deschidă gura, intendentul ţipă ca muşcat de şarpe :

— Vai, lipseşte ibricul! E primit în dar de la un om mare şi pentru el mă trăsneşte stăpînul !

In chipul cel mai firesc, Yu Zhishan îl scoase de sub haina sa.

— Mda, uite-1 la mine, cum să se piardă ? Am auzit că. dacă porţelanul e de preţ, omul poate să încălzească apa din el chiar la temperatura corpului său. Vroiam să-l încerc.

Plin de veneraţie, ceremonios, intendentul luă în mînă

---

* **He, Somptuos.**

† **Este vorba de un obie.pt decorativ, cu sculptură In relief şi pe partea pe care te aşezi — pe care de obicei se pune o pernă.**

‡ **Localitate celebră prin cuptoarele sale de fabricare a porţelanului, datind de mai multe sute de ani.**

ibricul.

— Vă ştiu cît sînteţi de inimos, unchiule, rosti. Nu vă mint deloc cînd vă zic că de cîte ori ne onoraţi cu vizita dumneavoastră, nu ştiu cum se face, că se topeşte cîte-un obiect din casă.

Yu Zhishan se făcu a nu-1 fi auzit.

— La o casă mare, nu-nseamnă nimic dacă se pierd acolo, cîteva lucruşoare ! zise.

— Aveţi inima largă, dar în casa asta pînă şi acele se ţin cu număr.

Yu Zhishan fomăi de vreo două ori pe nas, apoi schimbă vorba.

— Stăpînul tău n-a apărut ?

— Acuş apare.

— Adu-mi iute mîncarea, porunci Yu Zhishan, sumeţindu-şi capul şi îmbăţoşîndu-se.

— Vai, unchiule n-aţi mîncat de dimineaţă ? se prefăcu Wan că nu pricepe.

— Prostii! i-o tăie Zhishan. De cîte ori vin aici, iau masa. Ce, ai uitat ?

— Mda. Dar în clipa asta nu-mi dă mîna.

Intendentul făcu o plecăciune şi se retrase.

— Slugă spurcată ! Iţi baţi joc de mine, ai ? îl ocărî Yu Zhishan. Albul porţelanului îi sărea în ochi. Puse mîna pe două ceşti şi le îndesă în sîn.

Kong Xian, cu faţa sa prelungă şi închisă la culoare, trecu pragul, azvîrlindu-se într-un fotoliu.

— Ce treburi, unchiule ?

— Urgente ! E greu, Xian, fiule...

— Intendente Wan, adu mîncare ! porunci Kong Xian.

— Iar mîncaţi aici, domnişorule al doilea ? întrebă Wan, sosind în fugă şi făcînd cu ochiul.

— Vezi-vezi! îl luă în primire Kong Xian cu răceală. Aici! îngrijeşte-te de-o băutură bună !

• — Da, stăpîne, încuviinţă intendentul şi se grăbi la treabă.

-T- Xian, am dat de belea !

Yu Zhishan se opri. Se ridică şi se'apropie de Kong Xian. Acesta, cu chipul aproape negru, clocotea de mînie. Pe obraz, lîngă ureche, avea o zgîrietură.

— Cu cine te-ai bătut ? întrebă Yu Zhishan, cu interes.

— Pe mă-sa ! izbucni Kong Xian, aprinzînd altă ţigară. S-a făcut tot mai băţoasă.

— Cine ? Cine are atîta îndrăzneală ? Yu Zhishan apucă

bastonul din lemn de curmal. Spune-mi mie cine îndrăzneşte să ne-nfrunte la noi acasă !
— O femeie, pe...
— E nebună. Sau vreo proastă...
— Nici zece ca tine la un loc nu-i ajung la suflet.
— Da' cine-o mai fi ? Merg la ea şi-o omor !
— Lăptuca.
— Ah, cîntăreaţa... vădana... Văzînd că o slugă intră cu mîncarea, Yu Zhishan se repezi în faţa mesei şi nu mai aşteptă ca bolurile cu supă să fie lăsate jos. Luă unul şi-l sorbi, lacom, apoi se şterse cu dosul palmei şi continuă, satisfăcut : Lasă supărarea. la un pahar, sau gustă ceva... O bucată frumoasă de piept de găină îl făcu să-şi înghită restul vorbelor.
— Femeia asta, mama ei, pur şi simplu nu mai ştie ce-i ruşinea ! izbucni Kong Xian, înmuindu-şi buzele în alcool. Inaiîite, jucam pietre împreună, beam, mîncam, pe urmă îmi cînta... Iar acum nu mă mai ascultă deloc. Ieri seară am trimis un om după ea şi nici că s-a sinchisit să vină. Atunci m-am dus chiar eu s-o invit la Pavilionul Iamă-Primăvară şi ea, ca o zgripţuroaică, a trecut la atac... Pe mă-sa...
Yu Zhishan se înfruptă în voie din carnea gustoasă, apoi examină faţa nepotului său după soră :
— îmi pare rău, fiule, pentru o femeie, nu merită...
— Tu nu înţelegi nimic. Nu ştii decît să strîngi avere şi să cumperi pămînt şi iar pămînt.
— Cine e ăla care nu te pricepe, prostuţule ? La tinereţe, e bună cîte o femeie, dar nici să te aducă-n halul ăsta. Tîrgul e plin de femeiuşti, de ce-o vrei tocmai pe ea ? Uite, în Rîpa Pinilor Roşcaţi, am două. Una e cam bătrînă, de vreo cincizeci de ani, dar cealaltă n-are decît vreo douăzeci şi ceva. Au stat amlndouă într-o casă din oraşul Yantai. Dacă ai poftă, vino cu mine. N-o să te coste mai mult de-un *yvxm.*
— Tu nu te gîndeşti decît la bani. Ehei, Lăptuca...
— Lasă, lasă ! Nu-mi spune mie că are carnea parfumată... Yu Zhishan mîncase de-a valma, de-aici dintr-un fel, de dincolo din alt fel şi tot aşa, pînă golise tava. Mai e ceva ? întrebă.
— Să vină cineva ! strigă Kong Xian. Mai aduceţi bucate. Repede !
— Cerule, oh, cerule ! Ucide-mă! Arde-mă de vie ! Pune mina pe sabie, om cu inimă de lup, şi ia-mi viaţa ! Sau împuşcă-mă, hai!

Vocea ascuţită a femeii trecu prin zid, parcă străpungîndu-1.

Yu Zhishan înlemni, Kong Xian azvîrli încolo beţişoa- rele cu care mînca şi ieşi în cadrul uşii.

— **încă n-ai încheiat, ticăloaso ?**

Îmbrăcată în brocart şi împodobită gu giuvaiericale de aur, femeia stătea în mijloeul curţii, gu părul în neorînduială, căzîndu-i în ochi.

— Dacă vrei s-o închei cu mine, împuşcă-mă, sau taie-mi gîtlejul, urlă ea, ca apucată ! Atunci strigoiul meu o să-ţi mănînce ficaţii ! Te ţii toată ziua la oraş, în capitala judeţului, iar la înapoiere nu dai pe-acasă şi alergi zor-nevoie mare la Lăptuca aia, naiba ştie cum o arăta, mică sau mare, neagră ori albă...

Kong Xian se năpusti asupra femeii s-o lovească. Intendentul Wan şi cîteva slugi îi aţinură calea.

— A lui Xian ! strigă Yu Zhishan, mergînd înaintea femeii. Nu se face să laşi lumea să te rîdă. Kong Xian e ocupat pînă peste cap şi dacă dă rar pe acasă nu trebuie să ai îndoieli în privinţa lui.

— Păi, sigur, eşti unchiul lui şi de-aia-i iei apărarea, nu cedă deloc femeia. îşi bate joc de mine ! Că doar nu-1 rabd de o zi-două. La început n-am vrut să-l fac de rîs, dar atunci cînd mi-am dat seama ce inimă are, şi că nu-şi ' trece zilele şi nopţile decît la putori... Uite, Lăptuca i-a lăsat şi semne pe faţă. Mă mir că n-a adus-o acasă, s-o culce lîngă mine în pat...

— Te bag în mormînt, băbătie! Kong Xian scoase pistolul.

Cum se aflau atîţia în jurul bărbatului, femeia sări şi mâi rău cu gura pe el:

— Eşti în stare, inimă veninoasă ! Omoară-mă ! Ştiu că las în urmă un nume curat, dar pe tine o să te pîr- lească bine tartorul dracilor.

— A lui Xian ! se amestecă iar Yu Zhishan, pe un ton ferm. Ce fel de oameni sîntem noi, să ne facem de rîs sub ochii slugilor ?

Vreo zece slugi se îngrămădiseră acolo, dar nu cutezau să sufle o vorbă în faţa tinerei stâpîne. La rîndul ei, femeia prinse curaj :

— El să hotărască dacă vrea sau nu să ajungă de rîsul slugilor, replică ea. Eu nu-s o sărăntoacă, să nu preţuiesc nici măcar un bănuţ. Oricît ar fi de mare tata- socru, nu poate să acopere cerul cu o mînă. Vă ştiu eu pe toţi, tineri şi bătrîni, ce vă poate pielea.

— Uite-ţi socrul! şopti Yu Zhishan, înspăimîntat, aproape aruncîndu-se înainte.

— Şi ce dac-a ieşit ? Piciorul meu n-are frică de încălţări strimte, ce-i de speriat... însă, brusc, vocea ei de femeie trecută scăzu, pînă la a se stinge de tot. Amuţi. Rămase locului, uitîndu-se plină de groază spre poarta în formă de lună tăiată în zidul gros.

De acolo se auzi cineva tuşind. In chiar aceeaşi clipă, toţi cei prezenţi încremeniră. Nimeni nu mai scoase un cuvînt. Intendentul Wan se repezi spre poarta aceea laterală, încovoindu-şi spinarea.

De dincolo de poartă răzbătu iarăşi o tuse uşoară.

— V-aţi sculat, Excelenţa Voastră ? îşi întîmpină intendentul Wan stăpînul.

Kong Qingru îşi făcu apariţia. Capul îi era acoperit cu o căciulă înaltă din blană de castor. Avea o faţă colţuroasă, uşor prelungă, însă plină, cărnoasă, cu riduri vizibile. Se purta cu mustaţă neagră, tunsă scurt. După luciul tenului, se vedea că era proaspăt bărbierit. îmbrăcase o haină îmblănită, cu faţa de mătase de culoare cafenie, şi pantaloni largi, groşi. Trecu pragul agale, ca şi cum ar fi ieşit la plimbare, ţinîndu-şi mîinile la spate şi scoţîn- du-şi burta în afară. Ridică uşor pleoapele grele, umflate, şi întrebă încet, potolit:

— Pe ce pricină vă certaţi ?

Se lăsă tăcerea. Yu Zhishan înaintă spre el, numai zîmbet.

— Te-ai sculat, frăţioare ? Hai în salon, să te odihneşti. Aşa-s tinerii, de prea sătui ce sînt.

— Tu eşti, Zhishan ? Kong Qingru se răsuci spre el.

— Am venit cu noaptea-n cap. Am o vorbă...

— Mda. Să plece fiecare la ale lui, rosti, întrucîtva înnegurat, şl se îndreptă spre salon.

Slugile se împrăştiară. Nevasta lui Kong Xian prinse să plîngă încet.

— De ce plîngi ? întrebă socrul, întorcînd capul.

— încă n-ai încetat, soacro ! scrîşni Kong Xian, repezindu-se spre ea şi apuncînd-o de păr.

— Ia mîna ! îşi opri licenţiatul Kong fiul. Pleacă ! Du-te !

Kong Xian scuipă şi intră în salon. Licenţiatul stătu un moment, să se calmeze, şi i se adresă nurorii:

— Dacă te pune în situaţii grele, înjositoare, spune-mi mie şi am să te ajut. Cînd fiul nu se ţine pe calea cea dreaptă şi tatăl nu are putere de convingere, tatăl e cel

vinovat. Du-te şi te linişteşte, o să-l învăţ eu minte.
Femeia fu luată de o slujnică şi dusă în casa din faţă. Kong Qingru tuşi iar, apoi porni decis spre salon.
Bucatele de pe masă fuseseră strînse şi înlocuite cu ceai din cel mai fin.
— Xian, nu-ţi mai permit să te mai cerţi aiurea cu nevastă-ta, declară tatăl.
— Ea e de vină, soacra...
— Am auzit despre ce e vorba. Eşti mare de-acum, de ce mă obligi să mă ocup de treburile tale ? Te ridici, să te-ajungi, într-o viaţă întreagă, dar casa ţi-o poţi distruge într-o singură zi. Am trecut prin multe şi nu mai am răbdarea de altădată. Dar tot ce-am clădit, averea, renumele, rămîn pe umerii voştri, ai tăi şi ai fratelui tău cel mare. Din cauza femeilor, ai să-ţi pierzi calităţile de cărturar.

— Aşa e, interveni Yu Zhishan. Xian, băiatule, tatăl tău se aseamănă cu tine în privinţa capacităţii, dar te întrece în felul lui de a fi, de a se purta. Mama lui — se întoarse spre licenţiat —, surioara mea cu viaţa subţire ca pergamentul, de cîte ori nu i-a spus să fie cu grijă...

— Dacă-ţi moare soţul, nu te recăsătoreşti şi dacă-ţi pierzi soţia n-o înlocuieşti. Acesta este preceptul urmat cu strictețe, fără nici o abatere, de neamul Kong. Altfel ce fel de urmaşi ai sfintului părinte am mai fi ? vorbi licenţiatul pe un ton aspru, aşezîndu-se greoi in fotoliu.

— Chiar că-i drept! se grăbi Yu Zhishan să aprobe. Păstrezi numele nepătat şi casa îţi înfloreşte.

Kong Xian tăcu, dar în sinea lui îl boscorodi răutăcios : „S-a ţinut de o mulţime de păcătoşenii, vorbe de clacă, bune pentru alţii. Nu s-a însurat din nou spre binele lui. Parcă de cîte ori merge la oraş îşi petrece nopţile singur ? Şi camera secretă din Pavilionul Iarnă- Primăvară ? Că n-o fi pregătit-o pentru mine ! Frate-miu are trei favorite în Tianjin, iar a lui stă aici cu noi şi nu pomeneşte nimic despre asta. Puţin ar lipsi să dau eu lucrurile în vileag şi să mă apuc să-i zic mamă, nu cumnată... Iar după Lăptuca nu i-au sfîriit călcîiele ani în şir ? Ba nici acum nu s-a lăsat cu totul.

— Poţi să pleci, zise tatăl, cu intenţia vădită de a nu-i asculta punctul de vedere. Vezi dacă s-a sculat Yan Zizheng. Condu-1 aici.

După ce Kong Xian ieşi, Yu Zhishan îşi dădu drumul:

— Nu te supăra pe copil.

Licenţiatul îşi scoase abia acum căciula. Coada, încolăcită pe cap, părea de bivol, atît era de groasă.

— Să mă supăr ? glumi licenţiatul. Ei, Zhishan, ai răcit, de îţi curge nasul ?

Yu Zhishan se şterse cu grijă la nas cu amîndouă mîinile.

— Am îngheţat cît am stat în curte, se scuză, zîmbind.

— Mai bine vezi cum te îmbraci, parcă-ai fi un cerşetor. Unora ca noi nu le e îngăduit să tremure de frig. Eşti om cu stare, ai slugi.

— Averea mea e mică. M-am îmbrăcat aşa fiindcă am venit lai tine, pe-acasă stau şi mai golaş. E şi bine, pe de-o parte... Atent la reacţia gazdei, Yu Zhishan se opri, înghiţind yi sec.

Kong Qingru apucă cu mîna o prăjitură făcută cu ou şi începu s-o mănînce pe îndelete. Lăsîndu-i gura apă, Yu Zhishan îşi trăgea din cînd în cînd nasul.

— Am încercat şi eu, ca tine, să nu pun dimineaţa nimic în gură, dar n-am izbutit. Prăjitura asta îţi ţine de foame ?

— Ia şi mănîncă ! Licenţiatul făcu un gest spre supa din cuib de rîndunică.

— Mîncare am luat. Gust cîteva... se repezi Yu Zhishan apucînd două prăjituri şi muşcînd din ele cu poftă. Oh, se topesc în gură, nu alta, şi sînt pline de aromă. Xian a păţit-o din pricina Lăptucăi. Cîntăreaţa asta prea ne înfruntă şi ar trebui învăţată minte. Dacă nu ascultă, găseşte-i o vină şi trimite-o la temniţa judeţeană.

— Lăptuca a trecut prin necazuri şi se lasă greu... Dar rufele murdare ale casei se spală în familie, iar nu sub ochii altora. Ca să nu mai spun că fratele ei are însărcinări speciale în Weihai...

— Nu tu l-ai sprijinit la început pe Yang Gengxin? Ai ajuns să-ţi fie frică de el.

— Tu nu te pricepi. Floarea frumoasă o rupi greu. Zhishan, de azi înainte nu-i mai dau voie lui Xian să se ducă peste cîntăreaţă. Nevastă-sa n-o fi nici ea urs, însă are gură spurcată. Ai auzit-o chiar tu, m-a blestemat pînă şi pe mine.

Yu Zhishan se grăbi să-i dea dreptate. Simţea cum i se umflase burta să-i plesnească, nu alta, de la atîtea bunătăţuri. îşi desfăcu puţin cingătoarea de la haină. Cele două ceşti alunecară în jos, pînă la buric. Noroc că pantalonii îi erau prinşi cu altă curea, altfel le-ar fi scăpat pe jos.

— Frate, cît te-a costat acest nou serviciu de ceai ? întrebă cu gîndul la ceştile din sîn, în timp ce ochii i se plimbau, neliniştiţi, peste tava de pe masă. Primesc mereu oaspeţi şi...

— Le-am primit de la Yan Zizheng. Porţelanurile astea şi canapeaua de colo.

— E bogat.

— Un sărăntoc.

— Atunci de ce te amesteci cu unul ca el ?

— Acum lumea e-a lui, de-aia !

— E mai mare decît aşa-zisul rege al peninsulei Jiaodong ?

— Liu Zhennian nu e nimic. Kong sorbi din ceai şi primi luleaua umplută de Yu Zhishan. După ce trase din ea cu sete, urmă : China e de mai mulţi ani în cea mai mare dezordine. Partidul de guvernămînt n»-a reuşit să pună la punct lucrurile.

— Deci steagul în cinci culori n-are...

— Rupe-1 şi şterge-te la fund cu el.

— Vezi departe, exclamă Yu Zhishan, admirativ. Acum cîţiva ani, cînd i-ai zis lui Xian să intre în Partidul Naţionalist, eu nu m-am dus cu el, numai ca să nu cheltui cîţiva *yuan*-i cu formalităţile... Acum e tîrziu.

— Tîrziu nu este. Partidul Naţionalist tocmai îşi sporeşte rîndurile. Am cele mai bune raporturi cu Yan Zizheng. Il aştept aici să stabilim împreună o politică faţă de comunişti, ca să ne găsim o dată liniştea.

— E bine. Lucrurile nu-s prea domolite. De-aia am venit şi eu.

— A venit directorul Yan, stăpîne, anunţă intendentul, intrînd în fugă.

— Invită-1!

Kong Qingru ieşi înaintea oaspetelui.

— Frate Yan, te primesc cu plăcere în adăpostul meu sărăcăcios, îi vorbi, înclinîndu-se. Sînt vinovat că nu ţi-am ieşit în întîmpinare mai de mult.

— Ce vorbă e asta ? întrebă Yan Zizheng, răspunzîndu-i pe măsură la salut. Sînteţi seniorul, cum aş îndrăzni ?

Yu Zhishan ardea de nerăbdare să-i fie prezentat înaltul oaspete, dar cei doi trecură umăr la umăr spre poarta în formă de lună. Se auziră cuvintele pline de căldură prin care cei doi se invitau unul pe altul să ia loc. Supărat, Yu Zhishan se simţi ca un căţel lăsat dincolo de uşă. Merse în curte, se plimbă încoace şi încolo, apoi îşi netezi puţin straiele, îşi îndesă căciula pe cap şi se strecură şi el pe poartă. Dar intendentul Wan îi bară calea.

— Stăpînul mi-a poruncit să nu las pe nimeni din afară.

— Unchiul casei e om din afară ?

— Nici vorbă ! Dar dacă intraţi, stăpînul o să se supere şi are să fie vai şi amar de pielea mea. Dar pot să vă anunţ. S

— Nu e cazul. Yu Zhishan trase de el să-l oprească şi chiar atunci Xian ieşi din casă. Xian, aş vrea să ascult şi eu ce discutaţi, zise.

— Ia-o mai încet. Trage şi tu cum poţi cu urechea, mă întorc acum...

Yu Zhishan păşi în vîrful picioarelor pînă în antreu, unde fu asaltat de un miros fin de ţigară. Ciuli urechile.

—- ...Cît m-am chinuit să stăpînesc dezordiriea de pe aceste meleaguri, uită-te numai, ca să înţelegi, la neaua din părul meu, vorbi licenţiatul Kong... Cum or fi comuniştii, nu

prea ştiu, dar peninsula noastră e la dispoziţia mai multor persoane, care se luptă între ele pentru supremaţie. Şi cine[4] să le înfrîngă, dacă nu Partidul Naţionalist al lui Jiang Jieshi ?... Partidul Comunist e mic, cum o .să-i fie unul ca el rival domnului Jiang ?

— Lichidarea comuniştilor nu e o problemă. Numai că Partidul Comunist şi-a creat armată proprie, are baze de schimb şi a venit cu aşa-zisa revoluţie a pămîntului. N-am să-ţi ascund că în sud, în cîteva provincii, fac zgomot destul de mare în jurul acestei chestiuni. I-am încercuit de cîteva ori, însă de fiecare dată au scăpat..

— Ah...

— Instrucţiunile cer să grăbim înarmarea locului, să întărim forţele poliţieneşti şi să reparăm drumul din Qingdao spre Weihai. Astea ar fi urgenţele...

Glasurile se auzeau cînd tare, cînd încet, uneori doar cîteva cuvinte, alteori fraze întregi sau rîsete. Yu Zhishan înţelegea şi nu prea. Hotărî să intre. Îşi aranjă iarăşi hainele pe el, numai că tot trăgînd de ele răsunară deodată două zgomote seci şi cele două cești căzură la pămînt.

— Cine e ? întrebă Kong Qingru, aspru.

— Eu. Eu sînt! strigă Yu Zhishan şi intră. Mă bag şi eu, Excelenţă. Mă bag şi eu. Uite, dau zece *yuani...*

— Nu înţeleg. Unde te bagi ? întreba licenţiatul, supărat.

— Oh, mi se învîrteşte capul. Păi n-am spus că mă bag şi eu în Partidul Naţionalist ?

Yan Zizheng îl măsură, dispreţuitor.

— Dînsul...

— 0 rudă. Zhishan, dînsul este directorul Yan.

Yu Zhishan îşi scoase căciula şi se aplecă adînc.

— Sînt fericit că vă văd în casa cumnatului meu, spuse.

— Dacă aveţi recomandarea fratelui Zhengda eu nu mă opun, ba vă salut cu plăcere, rosti Yan, cu un zîmbet superior, sorbind din ţigară.

— Zece *yuani* ajung ? Mai mulţi...

— Zhishan, du-te şi stai în altă cameră, îl întrerupse licenţiatul Kong.

— Plec şi eu. Mă duc la district pentru nişte formalităţi pe linie de partid, spuse Yan şi-şi luă boneta.

Kong Qingru îl conduse, iar la întoarcere îşi certă cumnatul.

— Tot aşa ai rămas, de la ţară ! Nu ştii decît de bani!

— **Numai eu ? Alţii ce mai ştiu ? Banii-s ca nutreţul, toţi le cunosc preţul!**

— Iar vorbeşti ? Încetează o dată !

— Venisem cu inima deschisă să vă ascult şi voi...

— De cînd te ştiu, nu iei seama decît la cîştigul imediat, nu vezi mai departe de lungul nasului, îi explică licenţiatul după ce termină luleaua şi se mai calmase. Ce-am vorbit noi nu e un secret faţă de tine. Yan Zizheng ne cere să fim atenţi la mişcările comuniştilor.

— Parcă i-am lichidat.

— Doi sau trei... Dar au mai rămas !

— Uite ce vroiam eu să te întreb. A venit cineva din răsărit şi mi-a spus că japonezii au ocupat întreaga regiune de nord-est, ucigînd fără milă tot, săraci şi bogaţi la un loc. Acum s-au apropiat de noi. Domnul Jiang de

la Partidul Naţionalist e un, om foarte capabil. Nu se ocupă de noi ?

— Adversarul nostru cel mai mare e Partidul Comunist. Intîi terminăm cu el şi pe urmă vorbim de japonezi.

— Aha ! Rău, mai sînt şi tîlharii obişnuiţi. Frăţioare, am venit asa de noapte ca să-ţi zic că am fost ameninţat.

— Cînd ?

— **Ieri...**

— Cum de nu te-au...

— Ascultă. Ieri m-am dus cu sluga ţe muntele de miazăzi, să văd de nişte lemne de foc. Ca din pămînt, au apărut bandiţii şi, nici una nici două, fără nici cea mai mică lămurire, mi-au prins omul, l-au legat bine, i-au îndesat în gură o batistă şi au dispărut cu el. Pe mine m-au povăţuit să mă întorc în sat şi să duc vestea că mîine dimineaţă vor o mie de *yuani* ca răscumpărare. Spune, să nu faci pe tine, de frică ?*

— îmbrăcămintea jerpelită te-a salvat, rîse licenţiatul.

— Chiar aşa. M-am tot gîndit eu ce trebuie să fi fost de-am scăpat ca prin urechile acului şi mult mai pe urmă mi-am dat seama de ce. Ei aveau un fir de-al lor. Ştiau că urc pe munte, dar cum să-şi închipuie că o să fiu îmbrăcat mai prost decît slugă ? Ei, acum ce mă fac ?

— Nimic ! Cînd au să-şi dea seama că au înhăţat sluga, or să-i dea drumul.

— Frate, să nu fie mîna lui Kong Juren. Asta ne e duşman recunoscut.

— A fugit de vreo jumătate de an şi nu i s-a dat de urmă,

---

* **Zhengda, onorabil, drept, onest.**

nu s-a aflat încotro a apucat-o tînărul ăsta zăbăuc, zise Kong Qingru după un timp de gîndire. Aşa cum îl ştiu eu, îl cred în stare de astfel de năzdrăvănii.

— Bun sau nu, s-a făcut tîlhar de drumul mare.

— Ei se au bine cu comuniştii. De azi înainte fii atent la mişcările dracilor ăştia. La Rîpa Pinilor Roşcaţi sînt mulţi sărăntoci, vedeţi să nu daţi de ceva.

— Da, da. Da. Intîi să-i ucidem pe Yu Shizhan şi pe fiii săi. Precis sînt comunişti!

— De ce ?

— Nu sînt cinstiţi. Şi ne înfruntă !

— N-avem nici cel mai mic motiv. De-ar fi comunişti, li s-ar duce vestea. Oricum, fii cu ochii pe ei !

Deodată, Yu Zhiszan îşi aminti de ceva.

— Am auzit că astă seară dai o masă mare. Ce **seiv** bezi ?

— Ai ureche lungă. Ce să mai serbez, că doar m-am îngrăşat! Sînt preşedintele Consiliului intercomunal de la noi din district,dar cînd am fost făcut şef peste district, fiind şi cărturar, funcţia de preşedinte am vrut s-o trec altuia. Dar nici nu mi-a dat prin cap că cei de la judeţ n-or să-mi permită. O să se mărească numărul soldaţilor. Dacă înainte se plătea unul la o sută de mu de teren arabil, acum se plăteşte unul la cincizeci de mu. Să vezi ce armată o să avem !

*■— Grozav ! Eşti şeful districtului şi preşedinte şi, cum s-ar zice, şi cărturar şi militar. Mare bucurie ! Se cade să inviţi... .

— Să invit ? Fiecare şef de comună vine să plănuim cum să-i stîrpim pe comunişti.

în chiar momentul acela, intendentul Wan intră cu o geantă de piele.

— Stăpînă cea mare a pus aici leacurile de preţ şi bijuteriile dînsei, de cum s^a întors din Yantai, îi şopti la ureche.

— Du-o în dormitor. Vorbim diseară. Pe stăpînă a doua, nevasta lui Xian, ai văzut-o ? întrebă în clipa în care intendentul trecea pragul să iasă.

— Nu...

— Fii cu ochii pe ea !

Yu Zhishan îi urmări în tăcere pe stăpîn şi pe slugă.

— Frăţioare, n-ai nevastă şi bădăranul ăsta de intendent face totul anapoda. Văd că eşti încă în putere. Sora mea, acolo sub pămînt, e tihnită...

— Să taci ! Eu sînt licenţiat, urmaş al sfîntului Confucius şi dacă te mai aud rostind un singur cuvînt despre asta, nu-ţi mai dau voie să păşeşti în casa mea! Kong Qingru ieşi în pragul casei şi rămase pe treapta de sus, privind lung peste casele cenuşii, acoperite cu zăpadă.

Cine nu lasă nimic in urma sa, nu poate fi socotit om, rosti, cuprins de entuziasm, Zhishan, agoniseala mea e prea mică. In cîţiva ani, dacă nu mai fac încă pe atît, n-o să am scuze în faţa strămoşilor. Hm, o să am armata mea şi o să fiu puternic, de neînvins, asemenea unui tigru. Comuniştii, dacă vor să se ciocnească de mine, n-au decît. Minunat. Eu, Kong Zhengda, voi fi ca un cocoş, gata de luptă şi ne vom măsura pe viaţă şi pe moarte !

9

Anul 1934, luna a treia, ziua de douăzeci şi patru. In calendarul agricol local se spunea :

Daca norii *o* iau spre *răsărit,* bate vîntul
Dacă *norii se îndreaptă spre miazănoapte, e timp senin*
Dacă norii* aleargă spre *miazăzi,* se *pornesc ploile
Dacă norii alunecă spre apus, puneţi-vă* haina *de ploaie.

Numai că în ziua aceea vîntul îşi schimba mereu direcţia, cînd spre răsărit, cînd spre apus, cînd spre miazănoapte... şi norii se învălătuceau în văzduh, minaţi de vînt. Vremea era închisă, neguroasă şi era greu să ghiceşti ce va mai urma.

Piersica era în grădina din spatele casei şi culegea spanac. Pe drum, înainta spre sat o femeie îmbrăcată într-o jachetă albastră şi pantaloni negri. Pe cap purta o năframă albă, iar pe braţ ducea o legătură. In capul satului se opri, o cîntări din ochi pe Piersica şi se apropie de gard.

—Culegi spanac, soră Piersica ? întrebă prieteneşte, zîmbindu-i.

Piersica căută cu privirea la faţa aceea albă, bine hrănită, ovală cum e oul, la trupul subţire, înalt. Parcă ar cunoaşte-o pe femeie, dar de unde s-o ia ? Cine-o fi ? Se ridică şi întrebă :

— Mă ştii ?

Tînăra femeie se trase mai lîngă gard şi îşi ţuguie buzele.

X

— Nu mă mai ţii minte ? E şi greu. Intr-un an şi jumătate, abia de ne-am văzut o dată, vorbi ea. Văd că tu ai slăbit, nu glumă. Dar n-aş zice că-ţi stă rău ! Ochii parcă sînt mai mari, mai vii. Cred că tu eşti dintre acelea cărora le stă bine şi grase şi slabe, dovadă că sînt femei cu adevărat frumoase.

— Cine eşti ? vru să ştie Piersica punînd astfel capăt laudelor care nu-i plăceau deloc.

— După ce intrăm în casă, o să afli, răspunse femeia, iscodind în jurul ei.

Piersica întirzie cîteva clipe, apoi îi arătă pe unde să intre în curte. „Ştie să se îmbrace şi are pielea fragedă şi albă. Nu pare a fi de neam sărac. Ce-o avea cu mine ?“

— Oh, n-ai nici poartă ! Negreala asta de pe zid e de atunci ? Turbaţii ! Zhenxing mi-a spus...

Piersica se întoarse brusc şi făcu ochii mari.

— Lăptuca ! Ce cauţi aici ?

Splendida se trase instinctiv înapoi, roşind.

— Nu mă socoti duşmancă...

— Acum pricep de ce-ai venit. Ai de gînd să-l iei din nou la tine pe cumnată-miu, nu-i aşa ? vorbi Piersica plină de răutate. Ştii să ai grijă de tine. Ţie nu ţi-o păsa, dar eu mai am obraz !

.Faţa Splendidei păli, apoi se înroşi pînă peste urechi, încercă să rîdă.

— N-am venit pentru asta, ci ca să-ţi aduc nişte doctorii. Bărbatu-tău e rănit grav, dar a scăpat, fii liniştită... Uite-le. Eu plec!

Piersica scăpă frunzele de spanac. îşi încleştă pumnii şi fără să ia seama la bocceaua înflorată în care erau medicamentele, strigă :

— Otravă ce eşti! Cît ţi-a dat licenţiatul Kong ca să-ţi baţi joc de oameni ? Inimă de şarpe ! I-ai luat minţile lui cumnată-miu şi acum vrei să-mi distrugi bărbatul ? Ieri, Yu Zhishan a fost aici cu armata. Mi-a întors casa pe dos şi n-a găsit nimic. Azi tu ce vrei ? Mi-au zis că al meu e mort. Dacă-i aşa, hai, du-mă la el!

Torentul acesta de cuvinte dure o năuciră pe Splendida. Ea se repezi şi o prinse pe Piersica de braţ, zgîlţî- ind-o din răsputeri.

— Surioară Piersica, de-ai şti ce rău îmi faci! Alaltăieri

noapte, la noi în tîrg au avut loc lupte. La un moment dat, s-au pornit strigăte, cum că autorităţile îl vor prins pe Zhenhai. Ofereau pe el, viu o mie de *yuani* şi opt sute, mort ! Am fugit în poartă şi, ca un făcut, am dat peste Phoenix, abia îl căra pe bărbatu-tău, care nu mai ştia de el. I-am luat la mine, iar pe el l-am pansat, scă- pîndu-1 eu viaţă. Acum venisem să-ţi spun, să nu-ţi omori inima cu supărarea. Şi tu... Se opri, înecată de plîns.

Piersica fu cutremurată de această mărturisire. Să pună sau nu temei pe vorbele ei ? Era convingătoare şi o ştia pe Phoenix. Să se încreadă ? Un om murdar ca Lăptuca, era ea în stare să salveze un comunist ?

— Înţeleg că n-ai încredere în mine, urmă Splendida, ştergîndu-şi lacrimile. N-am un renume bun. Pe bărbatu-tău l-am salvat fiindcă e fratele lui Zhenxing şi ca să vă arăt că sînt de-a voastră, să mi-1 lăsaţi pe Zhenxing lîngă mine. Acum mă crezi ?

Piersica păru convinsă de sinceritatea femeii, deşi nu-i plăcuse că adusese vorba de legătura aceea.

— Acum e la tine acasă, rănit ? întrebă.

— Azi-noapte au venit şi l-au luat. înseamnă că n-au putut încă să te anunţe.

— Cine ?

—■ Tu trebuie să-i ştii, mie nu mi-au spus cine sînt. Phoenix a adus doi oameni. Unul era înalt şi cu faţa ciupită de vărsat. Mi-a mulţumit de cîteva ori!

„Ding Chijie !“ se bucură Piersica în sinea sa.

— Tot mai crezi că am venit să-ţi întind o cursă ?

De data aceasta fu rîndul Piersicii să roşească.

— Te rog să mă ierţi, rosti sincer, zîmbindu-i femeii. Intră să te odihneşti. /

In urmă cu două zile, pe o noapte neagră ca smoala, Yu Zhenhai şi ai săi se strecuraseră în Tîrgul Familiei Kong, atacaseră închisoarea şi-i eliberaseră pe Gao Yushan şi pe alţi doi comunişti. In timp ce le acoperea fuga, " Zhenhai fusese rănit. O luase la fugă împreună cu Phoenix, pe nişte uliţe, dar curînd îşi pierduse cunoştinţa. Phoenix încercase să-l care, dar trupul bărbatului era greu. Abia înainta. Tocmai atunci, un glas de femeie i-a strigat, ajutîndu-i să se furişeze la ea în curte. Abia pe urmă şi-au dat seama că se aflau în casa femeii de tristă faimă, Lăptuca.

Piersica o conduse pe Splendida în casă, poftind-o să ia loc pe cuptor. De cum intră, femeia aduse laude frumuseţii micuţei Bambus Verde. Piersica se spălă pe mîini, fierse apă şi-i dădu musafirei să bea un ceai.

— Rana e mare ? întrebă.

— Destul de gravă. La piept, în partea stingă. Pînă să plece de la mine, încă nu-şi revenise. Dar nu trebuie să-ţi pierzi capul. L-am chemat pe doctorul Feng, care a zis că nu-i nimic. A pierdut mult sînge, dar se face bine. Poţi să-i dai doctoriile ?

— Pot. Iţi mulţumesc! Mai înainte... Piersica lăsă capul în jos.

— Ehei, erai mai fioroasă decît mă prefăceam eu pe scenă, cînd o jucam pe Orhideea. Mi-era teamă că mă iei la bătaie.

Piersica săltă privirea şi-şi trecu mîna prin păr. Continuară să-şi vorbească. Splendida, neliniştită, căuta mereu spre uşă. Piersica pricepuse după cine se uită, dar se făcea că nu bagă de seamă.

— Cumnatul tău e plecat la muncă ? întrebă ea în cele din urmă...

Piersica aprobă din cap.

— Surioară ! se înfierbîntă Splendida, prinzîndu-i mîinile. Azi am venit să-ţi aduc leacurile, să te fac să-ţi schimbi părerea despre mine şi... Mă gîndesc că poate mă ajuţi să-l am pe cumnatul tău lîngă mine.

— în asta nu mă bag.

— Măcar ascultă-mă... şi Splendida îi înşiră povestea vieţii sale, mult mai pe larg decît i-o făcuse cunoscută lui Zhenxing şi aşa cum numai femeile între ele ajung să se destăinuie.

Piersica fu cu totul impresionată. Femeia aceea atît de fină, de mlădioasă şi de atrăgătoare la înfăţişare, fusese atît de chinuită ! Şi ea şi tatăl ei fuseseră îngenuncheaţi de Kong ! Uşuratica, Micuţa Lăptuca, la auzul numelui căruia oamenii scuipau, scîrbiţi, de fapt era o femeie tare nefericită, care merita cu prisosinţă să fie compătimită. Nu era de mirare că bunul Zhenxing o iubea atît de mult şi nu era de mirare nici că atunci cînd alţii se împotriveau, el se simţea îngenuncheat. Şi nici că dragostea lor era adevărată şi numai vrajba oamenilor o făcea de neadmis.

— Nu mi-ar fi trecut prin minte că ai suferit atît, se arătă Piersica mişcată adînc.

— Zhenxing vorbeşte puţin, dar inima lui... Oh, în capitală există o ridiche, căreia i se zice „frumuseţea din inimă“. Aşa e şi el, e frumuseţea neîntinată din inimă. Piersica îi udă puţin batista şi Splendida îşi şterse faţa de lacrimi. Sprioară bună, tu ai inimă duioasă şi mă încred în tine. Ajută-mă.

— Cum să te ajut ?

— Cumnatul tău m-a părăsit din pricina voastră, cu toate că mă iubeşte... Fă-1 să vină iarăşi la mine.

— Lucrul ăsta... cum să spun, nu merge !

— Eu ce mă fac ? Ai lui Kong nu mă lasă să divorţez, iar eu nu mă pot despărţi de Zhenxing. De-ai şti, surioară, că inima mea mi-a plecat cu el atunci, cînd 'm-a părăsit. M-a lăsat stearpă, năucă. Nu-mi revin deloc ! Uite... vorbind, Splendida izbucni iarăşi în plîns.

Piersica o înţelegea că iubeşte, dar nu putea să n-o condamne ca pe o femeie lipsită de demnitate, cel puţin aşa vedea ea lucrurile. La urma urmei, nici oa nu ştia ce era de făcut şi se uita la Splendida puţin descumpănită, însă cu un sentiment de milă. Splendida o ţinea strins de mînă, parcă cerşindu-i sprijinul. Tîrziu, dezamăgită, Splendida îşi trase baticul de pe umeri, se şterse la ochi şi se ridică.

— Bine, surioară, eu plec.

— Acuşi e prînzul. Stai să-ţi fac ceva să mănînci, chiar de n-am eu cîne ştie ce...

— Nu. Să nu socoţi că îţi desconsider omenia, dar nu mai pot rămîne, zîmbi ea amar.

Piersica o conduse. Neputînd să împlinească cerinţa unei fiinţe care-i salvase soţul, ţăranca simplă şi miloasă nu se simţea deloc în apele sale.. Dacă însă i-ar fi cerut orice altceva, chiar mai greu de înfăptuit, s-ar fi dat şi peste cap să-l îndeplinească. Numai lucrul acesta în cuprinderea minţii ei; nu era cîtuşi de puţin posibil. Ajunse în poarta căzută în paragină, Piersica fu aceea care îi prinse mîna Splendidei, ţinîndu-i-o strins.

— N-am să te uit niciodată pentru ce-ai făcut. Numai că lucrul acela...

— Ştiu că ai inimă bună. Mîna ei fină, delicată se încinsese în palma grea, viguroasă a ţărăncii. In chestiunea aceasta altora lc vine greu. Totul ţine de iubirea celor în cauză... Surioară, mă mulţumesc cu faptul că te-am văzut, şi pentru asta tot zic că n-am făcut drumul degeaba !

— Na, c-am uitat. Stai să-ţi dau legătura în care-ai adus leacurile... îşi aminti brusc Piersica.

— Nu-i nevoie. Trimite-i-le aşa cum sînt.

— Bine. O să ţi-o înapoiez mai tîrziu prin cumna- tă-miu, îi promise Piersica.

Piersica nu se gîndise că această vorbă scăpată la întîmplare avea să fie ca un pahar cu nectar pentru inima Splendidei. îşi reveni numaidecît şi acoperindu-şi capul se îndepărtă cu pas întins.

— Stai, încercă 'Piersica s-o oprească. Să nu se ni- merească cineva...

— Nu mi-e frică ! Am venit să caut un argat. Cine are ceva de zis ? Iar dacă are, să spună ce-o vrea! Nume bun n-am, iar faptul c-am pus mîna pe cumnatul tău o lucru ştiut. La bîrfe, gura lumii n-are cum să fie astupată, iar mie nu-mi clinteşte nici un fir de păr din cap. Licenţiatul Kong n-are de ce să mă caute aici, şi-asa le ţîţîie fundul!

Piersica simţi că tristeţea femeii se risipise deja şi că ea îşi luase atitudinea nepăsătoare dintotdeauna. „La urma urmei, Mica Lăptucă e tot Mica Lăptucă", îşi spuse.

Spre seară, soarele roşu sîngeriu fu acoperit de nori negri. Cerul albastru-deschis nu se mai vedea. Vîntul prevestitor de furtună se înteţise.

Piersica mîncase spanac fiert şi simţea cum sînul i se umflă de lapte. Tocmai se gîndea s-o strige pe Bambus Verde, plecată prin vecini, la joacă, să-i dea să sugă. O căută pe drum, o strigă încolo şi încoace, dar n-o găsi. Se întoarse în casă, luă legătura cu doctoriile aduse de Splendida şi nişte vată pentru dezin- fecţie şi pînză, cu gîndul să le dea tuşei Xibiau, urmînd ca peste noapte Baotian să le. ducă unde ştia.

Dar cînd să iasă pe poartă, dădu nas în nas cu sol-> daţii care veniseră după ea. Pe loc, fu arestată.

Prima furtună a primăverii se spărsese deja pe Muntele Kunyu. Norii ca o herghelie de cai sălbatici se rostogoleau în văzduh, aducînd un întuneric nefiresc, în- ' fricoşător. Copacii fremătau zgomotos, prelung. Ţăranii se înapoiau de pe cîmp cu sapele pe umăr, uitîndu-se lung, cu ochii scăldaţi în lacrimile mîniei, la cei care treceau acum pe drum.

Ca şi prima oară cînd fusese arestată şi eliberată de licenţiatul Kong, Piersica mergea între doi soldaţi, în urma ei cu alţi vreo zece, strînşi unul în altul. Deosebirea era că de data aceasta ea îşi sumeţea pieptul plin şi-şi ţinea capul sus.

Ochii mari, negri, priveau drept în faţă. înainta cu pas apăsat pe drumul cunoscut de munte. In vacarmul furtunii de primăvară vîntul aprig vijîia dezlănţuit, răscolindu-i părul moale şi umflîndu-i bluza cu reflexe roşietice, făcută din pînză ţărănească.

Mergînd, Piersica îşi aminti cum nu mai mult decît cu vreo doi ani înainte, sosise în lectică, aici, tot spre seară. Atunci avea nouăsprezece ani şi o pornea pe drumul vieţii sale de femeie. Gîndurile se goneau unele pe altele, la fel cum în vadul Rîului Scroafei, peste care tocmai treceau, valurile din urmă le împingeau pe cele dinainte. încă din noaptea aceea de demult simţise gustul noii sale vieţi...

în aceeaşi seară, în tîrg, Zhang al Treilea păzea o sarcină cu lemne şi, supărat, trăgea cu sete din ţigară.

Era vremea mutării viermilor de mătase sus, pe munte, şi Zhang nu şi-ar fi lăsat baltă îndeletnicirea dacă n-ar fi fost mînat de foamete. Lemnele le adunase din toamnă, erau bine uscate, dar lui nu-i dăduse mîna să le ardă. Ajunsese în piaţă în zori, asudat bine şi cu un singur gînd : să termine curînd şi să se întoarcă degrabă acasă. Piaţa de lemne era pe un. loc viran în spatele Tîrgului Familiei. Kong şi grămezi de lemne erau cu nemiluita, cît cuprindeai cu ochii. Preţul începuse amarnic de jos, un *mao* şi opt *feni* pe suta de jin-uri, bani cu care abia dacă luai zece jin-uri de cereale, iar cumpărători erau puţini. Apoi şi acesta scăzuse, şi scăzuse pînă cînd nimănui nu-i mai dădu mîna să vîndă. Acum vînzătorii de lemne se împrăştiaseră, furtuna se apropia şi Al Treilea nu găsea cumpărător. Oftă, scutură fumul ţigării, cu gîndul să ducă lemnele acasă la fiică-sa cea mare, Frumoasa, şi el s-o apuce pe întuneric la drum. Nu-şi putea lăsa coconii nevegheaţi.

Săltă cobiliţa pe umeri şi porni la drum, dar mînia din suflet îi înceţoşase ochii, încît pur şi simplu bîjbîia pe unde călca; vîntul îi dezechilibra cobiliţa, picioarele îi erau nesigure şi, la un moment dat, se înclină într-o parte şi căzu peste lemne. Se ridică furios la culme, smulse cobiliţa şi lovi cu putere în sarcina cu lemnele la care ţinea atît de mult. Cu cît lovea mai . tare, cu atît îi creşteau nebunia supărării şi ura din el. Pînă la urmă lăsă cobiliţa, scoase amnarul de la piept şi le dădu foc. Uitîndu-se la flacăra care juca veselă printre

lemnele de brad şi de pin atît de bine uscate, prinseră să-i curgă lacrimile. Cînd nu mai răbdă, se şterse la ochi, luă cobiliţa goală şi cu capul în piept se aşternu la drum. Vroia să treacă pe la Frumoasa înainte de a o lua spre casă. La răscruce, un om îl opri.

— Asta să fie fratele Al Treilea ? îl întîmpină. De ce eşti plîns cînd ţi s-a întors flăcăul ? Ar trebui, dimpotrivă, să fii vesel!

Omul era Zhang Guiyuan de la el din sat, cel care avea un mic cazan de băutură.

— Care flăcău ?

— Jingui al tău ! Să nu-mi zici că n-ai habar !

— Adevărat ? Al Treilea se bucură de-a binelea.

— Caută-1 la bancă. Zhang Guiyuan se apropiase lovindu-1 uşor cu unul din vasele cu alcool pe care le căra pe umăr. Frate, ce mai încolo şi încoace, ai zeul bogăţiei în buzunar. Să nu ne uiţi. Băutura pentru petrecere o am gata... .

Zhang Al Treilea nu ascultă pînă la capăt şi o rupse la fugă spre bancă. Din gura unei străduţe se auzi strigat.

— Uite-1 pe tata. Tată, s-a întors fratele.

Lîngă Frumoasa se afla un tînăr rotofei, purtînd pălărie de domn şi costum gri-închis. In picioare avea pantofi de piele. Avea faţa prelungă şi ochii mari, negri, semănînd foarte mult cu Piersica.

— Tată, vorbi tînărul, venind spre el şi prinzîndu-i mîna.

Al Treilea se uită lung la el, murmură ceva şi abia într-un tîrziu reuşi să articuleze cîteva cuvinte.

— Jingui ! Chiar te-ai întors ? Intrînd în casa Frumoasei, îşi certă fata : S-a întors de atîta timp şi tu n-ai putut să mă cauţi în piaţă.

— Abia acum a picat la mine.

Jingui scoase două ţigări aromate, una pentru el şi o alta i-o întinse tatălui său. Al Treilea o primi cu amîn- două mîinile, dar n-o aprinse.

— De cum m-am întors, am tot fost'ocupat cu nişte daruri, lămuri fiul, trăgind din ţigară. Le-am dus stăpînului al doilea şi'al treilea, făcîndu-le urări de bine, dar cel mare încă n-a apucat să mă vadă. Pe cînd aşteptam să mă cheme, am auzit că sora cea mare s-a măritat aici şi

-'îfrn tras o fugă s-o văd, aducînd şi lucrurile la ea.

— Eşti dus de şapte-opt ani. Eu cu rriamă-ta ne-am gîndit... Of, bine c-am dat ochii cu tine. Hai să punem ceva în gură şi o pornim la drum.

— Eu am mîncat la Pavilionul Iarnă-Primăvară. Iar acasă nu vin pînă nu mă primeşte Excelenţa Sa, Zhengda.

— Cine-i ăsta ? se miră tatăl.

— Ei, n-ai cum să ştii! E numele de cărturar al licenţiatului Kong. Tată, eu am cu mine nişte lucruri, e tîrziu, o să plouă, nu e vreme de călătorie. Mai vorbim mîine.

— Ploaia poate să cadă, e vremea ei...

în timp ce vorbea, slugile licenţiatului Kong îl strigară pe Jingui. Tînărul nu mai stătu ca tatăl său să sfîrşească vorba şi se zori după ele.

— Ce e cu el ? Nu şi-a văzut mama şi tatăl şi se omoară pentru alţii ? Mama lui! răbufni Zhang Al Treilea şi aruncă ţigara.

— Tată, încercă Frumoasa -să-l domolească, el a lucrat pentru ei şi e bine să meargă să-i vadă.

Al Treilea se gîndi că era cam adevărat şi se apucă să mănînce.

— Acum e timpul viermilor de mătase. Eu bag ceva în gură şi plec pe întuneric, spuse. Frumoaso, mîine vino şi tu cu fratele tău. Maică-ti i-e dor de tine şi nici nu-mi place cum arăţi.

— O să vin peste cîteva zile, vorbi ea încet. Tată, bărbatul Piersicii a fost rănit pe-aici ?

— Şi încă cum. Greu de tot! recunoscu el.

— A fost prins ?

— Nu.

— Atunci e bine, răsuflă ea, uşurată. în noaptea aia, soldaţii au cotrobăit peste tot...

— Ştiau că Juren s-a întors ?

— Nu cred. îl căutau pe cumnatul. Frumoasa ezită o vreme, apoi : Tată !

— Mda.

— Tată... Nu îndrăznea să continue.

— De ce nu vorbeşti ?

— N-am cine ştie ce de spus... Frumoasa plecă privirile, mototolind, tulburată, în palme, colţul bluzei.

— Frumoaso, rosti tatăl, care nu-i observase prea bine frămîntarea, mama şi cu mine ne tot gîndim la tine. Vezi, ai grijă, du-te doar la Atelierul de mătase, la muncă, şi ţine-te tot pe acasă. Să stai aici, cu poarta încuiată şi să nu mergi nicăieri altundeva.

— Aşa şi fac, tată.

După ce mîncă, Zhang fumă o ţigară, aşteptă ca ploaia să mai contenească şi porni la drum, ductnd pe cobiliţă geamantanul de pînză al băiatului.

După atiţia ani de despărţire, Cumătră A Treia era nespus de bucuroasă că i s-a înapoiat fiul cel mare. De mult nu se arătase ea atît de veselă, de fericită, li pusese bărbatului o sumedenie de întrebări. E înalt ? Gras ? Slab ? Mai seamănă atît de tare cu Piersica ? Vedea cu ochii minţii toate cîte le făcuse pe cînd era flăcăiandru. Crizantema, care adormise, fu sculată din somn. Nemai- încăpîndu-şi in fire de bucurie, ea deschise geamantanul şi scoase din el lucruri pe care nu le avusese sub ochi în viaţa sa.

învăţătorul Chen le dăduse elevilor vacanţă, dar rămăsese tot la Zhang. Acum era plecat să-i vadă pe Yu Zhenhai şi Gao Yushan, care erau răniţi. Zhenhai fusese adus de la Splendida. Pentru a evita şi un risc la zece mii, Li Shaoxian nu-1 lăsase în grija soacrei, ci îl ascunsese acasă la Cincizeci. Yushan şi ceilalţi doi comunişti, răniţi în închisoare, fuseseră ascunşi la alţi ţărani, învăţătorul se întoarse tîrziu în noapte. Crizantema îl luă în primire de cum sosi :

— Frate Chen, ia uite, e frumoasă? îl întrebă, plină de însufleţire, la gît cu o eşarfă roşie, de lînă.

— **Chen prinse un capăt al eşarfei şi o privi îndea-**proape.

— Marfă străină. De unde e ?

— întîi spune dacă-mi stă bine, se răsfăţă ea.

învăţătorul înnodă capetele eşarfei, se trase înapoi şi spuse, admirativ :

— Eroina neînfricată !

Numai zîmbet, fata înflorise toată.

— Priveşte ! Tata are pantofi, mama căciuliţă, sora cea mare ciorapi, a doua brăţară, cel mic un lanţ de argint...

— Aveţi un băiat mare ? se miră Chen.

— E plecat de şapte-opt ani şi n-a prea scris... răspunse Al Treilea, zîmbind pentru sine. A făcut negustorie în Tianjin. îl cheamă Jingui. Vine mîine. Ştie ceva carte. O să aveţi ce vorbi.

După ce Zhang se culcă, domnul Chen se apropie de Cumătră A Treia :

— Vroiam să-ţi spun că Piersica l-a ţinut ascuns la ea pe Dinte de Aur. E rănit rău şi abia ieri noapte l-au mutat Baotian şi Baoehuan la coliba lui Chijie. Fata a doua îţi seamănă, tuşă !

— E mai tare ca mine, rîse ea.

— Cum de-a plecat băiatul cel mare de acasă ?

— Cînd avea cincisprezece ani, a murit bunicu-su şi ca să ne plătim datoriile către licenţiatul Kong i l-am dat ca argat. După doi ani, văzîndu-1 inimos şi ascultător, ai lui Kong l-au trimis în oraşul Tianjin, ca ucenic în branşa mătăsarilor. După trei ani, a început să cîştige bani.

— Iţi seamănă ţie sau unchiului ?

— Cu nici unul. E primul născut şi pe atunci o duceam ceva mai bine. L-au crescut bunicii, o vreme a fost dat la şcoală. Era rău de mic, îşi bătea mereu joc de surorile lui, obişnuit să fie ascultat. Cum o fi ajuns, mi-e greu să zic.

Domnul Chen rămase pe ginduri.

— Am pornit o luptă fără milă cu duşmanul, vorbi el. Kong Qingru e viclean... Tuşă, nu spun că n-am încredere in fiul tău, dar, ca măsură de precauţie, încă nu-i vorbi de treburile noastre.

Femeia se încruntă.

— Bine...

In ziua următoare, pe la amiază, Aur Scump măsura din priviri poarta scundă şi îngustă a casei în care se născuse. Ca să poată intra, fu nevoit să se aplece, pentru a nu se lovi cu capul de acoperişul din paie de dasupra porţii.

Cumătră A Treia curăţa masa de pe cuptorul-pat şi, auzind zgomot, întoarse capul să vadă cine e. Oricît de modem ar fi fost el îmbrăcat, inima de mamă recunoscu dintr-o privire chipul pe care îl dezmierdase deseori; exclamă : „Băiatul mamei !“ şi ieşi în curte, în întîmpi- narea lui.

Aur Scump o îmbrăţişă.

— Mamă, iatâ-mă-s !

Cu ochii plini de lacrimi, Cumătră A Treia îl privi de sus şi pînă jos şi îl pipăi neîncrezătoare cu mîinile sale.
de la obraji, pină la palmele mari. Apoi îl trase in casă, în vreme ce cu pulpana hainei îşi şterse lacrimile.

— Descalţă-te şi urcă pe cuptor, să-ţi tragi sufletul, îţi aduc degrabă ceva să mănînci.

— Am mîncat la restaurant, mămico, nu mi-e foame.

Aur Scump se aşează pe pat, la un capăt al mesei,
dădu la iveală un pachet cu ţigări Hedemen, scoase una, o aprinse şi trase un fum.

— Te-ai întors şi mănînci tot prin străini. Mama cum se simte ? ! spuse ea, cu iubire în glas.

— Ştiu că n-o duceţi prea bine.

— Ce contează o gură în plus ? Vai, ai băut, uite, te-ai înroşit la faţă. Aur Scump, să nu-i semeni lui taică-tău. Lăcomia la alcool te strică. De fapt, spusele ei erau o dojană, însă auzite în treacăt nu supărau. Să nu vii tu pe-acasă de atîta amar de vreme ! Oare ne-ai uitat ? îl mustră ea.

— Primii trei ani am fost ucenic şi nu puteam face ce vreau, vorbi el, după ce sorbi o gură de apă. Domnişorul Kong cel mare m-a îndrăgit, fiindcă eram bun de gură, iute de picior şi cinstit. Aşa am ajuns vînzător în toată regula! Mamă, un drum acasă însemna o lună-două, timp în care nu luam salariu, iar cheltuielile călătoriei mă dădeau peste cap. Acum am venit cu nişte lucruri şi mă folosesc de ocazie să vă văd. Să ştii că mă străduiesc din răsputeri să pun bani deoparte. Am de gînd să deschid aici în sat o prăvălioară. Mi-am zis că e mai bine aşa, decît să vă trimit din cînd în cînd niscai bani. Nici acum n-am adus cu mine cine ştie cît. Sper să nu vă supăraţi.

— Lasă-i încolo de bani ! Bani şi iar bani! Mama nu asta a vrut să zică. Ne-a fost dor de tine. Pe timpurile astea, dacă poţi să te întreţii singur e mare lucru. Băiatul mamei, gîndul tău de a deschide o prăvălioară pe noi nu ne priveşte. Dacă poţi, fă economii şi întemeiază-ţi o familie. Atunci eu o să fiu împăcată.

— N-am chef să mă însor sărac !

— Vrei să te îmbogăţeşti ? Ce copil eşti !

— Tata unde e ?

— Pe munte. Cu viermii lui. După prînz e aici.

Mama şi fiul stăteau unul în faţa celuilalt. El îşi mai aprinse o ţigară, iar ea îl privea în tăcere şi nu se mai sătura

— **Mamă ! Vocea lui se înăspri. Aveam de gînd să-l aştept şi pe tata, să lămuresc treburile o dată. Acum hai să-ţi spun întîi ţie. Tu ţii casa asta. Am aflat că fetele ţi-au adus doi gineri grozavi — unul bandit şi altul dat cu comuniştii. Cum de s-a-ntîmplat vina ca asta ?**

— **Pe-a mare am dat-o de nevoie. Taică-tu i-a promis-o lui Kong Juren, şi el a furat bani de la Kong mijlociul. Da' asta mai pe urmă.**

— **Cu ăsta e mai uşor. Dar al doilea ?**

— **Abia te-ai întors, lasă, că avem vreme...**

— Avem vreme ? Aur Scump stinse ţigara şi se ridică. Yu Zhenhai a fost rănit şi e căutat. Ieri, sora a doua a fost ridicată.

— Ah ! Au ridicat-o ? De unde ştii ? se sperie ea.

— Am fost azi-noapte la ea.

— Şi cum e ? se repezi ea.

— Nu vrea să spună unde s-au ascuns comuniştii şi bărbatu-său.

— Chiar că nu ştie... Femeia îşi reveni.

— Matale n-ai habar ! se arătă el supărat. Acasă la ea au găsit urme de sînge şi doctorii pentru răni.

Cumătră A Treia se rezemă de perete, plingînd. Aur Scump se apropie de ea.

— Linişteşte-te, mamă. Licenţiatul Kong m-a căutat ca s-o sfătuiesc pe Piersica să spună unde-s comuniştii. Dacă vorbeşte, îi dau drumul, iar pe bărbatul ei îl scot nevinovat... Am sfătuit-o în fel şi chip, dar nu m-a luat în seamă, ba m-a şi blestemat.

— Adevărat ?

— Cum mă vezi şi cum te văd. Licenţiatul Kong s-a învoit în termeni limpezi, şi un om cu căderea şi numele lui, pe deasupra şi atît de virtuos, nu e în stare să mintă.

— Te întrebam dacă e adevărat că te-ai dus să-i dai tu sfaturi.

Abia acum Aur Scump observă săgeţile din ochii mamei şi paloarea feţei ei. Se retrase automat, se aşeză la loc şi scoase o ţigară.

— Sînt fratele ei mai mare. Cum puteam să fiu nepăsător, cînd am aflat-o la aşa mare necaz ?

— Fiul meu, te-ai făcut om în toată firea! Taică-tău te socoate sprijinul său şi al întregii case. Ai fost plecat atîţia ani printre străini şi te-ai îmbrăcat bine, ai strîns şi ceva arginţi. Dar să nu uiţi, fiule, că ai intrat la bogătaşi ca să ne scapi de datorii. Cumnatul tău al doilea e om de treabă. Ai lui au îndurat multe şi el de-aia s-a dat cu comuniştii. înainte, mama şi sora ta luau viaţa aşa cum le era dată, îndurînd împăcate. Numai că de vreo doi ani, am băgat de seamă că suferinţele n-au capăt, şi că nu soarta e de vină, ci licenţiatul Kong şi alţi înrăiţi ca el atît de sălbatici. Tu dacă le cauţi ăstora în gură, orbeşte, şi te pui să le faci rău comuniştilor care-şi varsă sîngele pentru cei săraci, crezi că e drept ? Uite, Piersica s-a călit după ce a trecut prin nu ştiu

cîte necazuri.
E săracă şi cui îi pasă de ea ? Dar sîngele şi lacrimile curg in zadar. Ura şi nedreptăţile nu se plătesc ? Tu ai fost mult timp plecat şi nu înţelegi ce-a fost pe la noi. De azi înainte ascult-o pe mama şi să nu mai faci asemenea prostii ! Oh, fiul mamei !

Aur Scump aşteptă pînă cînd ea termină ce avea de spus, apoi zise :

— Mamă, ca să schimbăm sărăcia şi amarul, trebuie să găsim altă cale. Calea comuniştilor înseamnă pieire curată. în Tianjin, ziarele scriu zilnic despre uciderea unor comunişti de frunte. Sînt proşti, nu-s în stare să înjghebe o organizaţie viguroasă. Să nu te încrezi în propaganda lor, mamă.

— Cum să nu cred, dacă au dreptate ? aproape că strigă, pe jumătate tristă şi pe jumătate rănită pînă în străfundul sufletului său.

Aur Scump nu-i luă în seamă sfatul, nul în faţa propriilor sale idealuri.

— E şi calea înavuţirii, se încăpăţînă el.

— Dă-i drumul ! Cumătră A Treia se rezemă de zid, dezamăgită.

Aur Scump întinse gîtul peste masă, să fie Gît mai aproape de ea şi spuse, cît putu de încet :

— **Licenţiatul a făgăduit că dacă Piersica îmi dă ascunzătoarea ălora, îl eliberează pe Yu Zhenhai, ne face cu treizeci de *mu* teren de munte, iar mie îmi oferă un sfert din beneficiile Atelierului de fire de mătase din tîrg.**

— Şi tu ce-ai spus ?

— Că-mi dau toată silinţa. Dar sora a doua e încăpăţînată... Mamă, pe tine te ascultă. Vorbeşte tu cu ea...

„Pleosc !“ Cumătră A Treia îl lovi peste obraz. Aur Scump se retrase şi se propti de zid. Se uită împietrit la faţa neagră, la ochii larg deschişi şi la sprîncenele încruntate ale mamei.

— Inimă neagră ! Cum am putut creşte asemenea fiu ? Cumătră A Treia se ridică şi în mînia ei răsturnă masa. Bolurile cu apă şi farfuriile cu alune prăjite căzură împrăştiate pe pămînt. Ieşi ! Să-mi pleci de aici!

— M-ai lovit... Aşteaptă, să vezi ce-o să păţească fii-ta! ameninţă el de dincolo de pragul camerei.

— O să mi se frîngă inima pentru ea. Dar în ce te

priveşte, cu o palmă nu m-am răcorit, ştiindu-te o năpîrcă ! Luă pălăria, i-o aruncă şi arătă uşa casei. Pleacă!

Aur Scump se grăbi într-acolo, iar din prag i-o întoarse :

— N-am mai văzut o mamă fără suflet şi milă!

— Te-nvăţ eu minte, copil orb ce-mi eşti, strigă ea şi luînd mătura, se repezi după el.

Aur Scump alergă în curte, culese de pe jos pălăria şi se îndreptă spre poartă.

— Stai! îl opri mama.

El se opri, crezînd că ea s-o fi îndurat.

— Să-i dăm bagajul, cu tot ce-a adus, ceru ea Crizantemei, care stătea speriată în pragul camerei de miazăzi.

Crizantema fugL în casă, aduse geamantanul şi-l puse la picioarele fratelui mai mare.

— Nu mă iubeşti, dar eu am inimă bună, spuse el mîhnit. Nu-1 iau.

— îndrăzneşti ?

Sub privirile neînduplecate ale mamei, Aur Scumpişi îndesă pălăria peste părul răvăşit, ridică geamantanul şi rosti plin de răutate:

— Atunci plec !

Crizantema aduse în fugă şalul din lînă roşie şi i-1 aruncă pe umeri.

— Ţine-ţi lucrul străin, frate străin ! îi strigă.

Soarele se înălţase la amiază. Sub razele lui copleşitoare, Cumătră A Treia rămase istovită, ascultînd paşii care se îndepărtau de poartă şi care parcă îi călcau peste inimă. După o vreme, simţi că o cuprinde ameţeala şi trupul i se înclină, gata să se prăbuşească la pămînt. Crizantema o prinse de mijloc, ţinînd-o cît putu mai strîns, şi îngînă :

— Mamă ! Măicuţo !...

10

Apa limpede a Rîului Pietrei se ridica la fiecare pas în efemere înfloriri ; pietrele de pe drum se rostogoleau în

urma piciorului; florile roşii de munte, frumoase, rezistente, păreau că se miră că femeia întîmplată pe acolo nu le adună, iar brazii de pe margine dacă ar fi fost să aibă ochi, abia dacă i-ar fi zărit spatele încovoiat. Doar păsările mici o urmăreau cu ciripitul lor. Cumătră A Treia îşi ţinea cu o mină părul pe care i-1 umfla vîntul şi, cu iuţimea cea mai mare de care era în stare, ba alerga, ba mergea, mergea şi iar alerga, cu ochii aţintiţi numai în faţă. Nici nu ştia cînd străbătuse mai bine de cinci Zi, suind pe creasta unui munte. Din faţă se auziră bubuituri, cărora munţii le răspunseră afund. O apă, ca o uriaşă amenințare albă, se strecura năpustindu-se furioasă printre pietre şi copaci, pentru a se prăbuşi direct la picioarele muntelui. Odată cu panorama cascadei, în cîmpul vizual al femeii intră şi o pată roşie, uşor mişcătoare.

— E ea ! Bluza ei roşie... Da' ce-o fi căutînd acnlo ? E periculos... murmură femeia, speriată, grăbind paşii. Era cît pe ce să strige, dar n-o făcu ; picioarele îşi domoliră ritmul, ca în cele din urmă să se oprească. întoarse capuL Oftă şi durerea ascuţită din picioare, pe care abia în clipa aceea o simţi, o sili să se aşeze în iarba de pe marginea drumului.

Zărise alături de Frumoasa pe încă cineva, apoi recunoscu în omul acela pe Gao Yushan.

— Oricum, îi spunea el Frumoasei, pe un ton sincer, prietenos, n-ai altă ieşire !

Frumoasa stătea pe o piatră, cu mîna la falcă ; lacrimile i se rostogoleau fără întrerupere pe obraji.

Se aflau amîndoi în partea de sus a muntelui, pe al cărui versant abrupt se puteau întîlni pini bătrîni, cu forme dintre cele mai bizare. Deasupra lor era o stîncă verde, uriaşă, în formă de ciupercă, sub care se oploşise
o alta, ovală şi cu multe striaţiuni; în partea de sus a acesteia din urmă erau două cavităţi mari, din care izbucnea afară, cu putere, izvorul năvalnic preschimbat în cascada ce cădea la picioarele muntelui. El curgea mai blînd pînă la rîpa care se prăvălea mai spre poale, unde se aşternea într-o baltă neagră. Despre cascada născută din izvorul acesta năprasnic de munte, ca şi despre atîtea alte minunăţii naturale din Muntele Kunyu, exista *o* legendă. în vremuri de demult, în partea de miazănoapte a Mării Galbene, trăia un dragon negru, fioros, care isca virtejuri şi valuri uriaşe, răstumînd şi înghiţind corăbiile negustorilor şi bărcile pescarilor. După un timp, stăpîni- torul cerurilor a aflat de nelegiuirile lui şi odată, în timpul unei furtuni cumplite, l-a

adus aici, în munţi şi l-a pironit de o stîncă, pentru ca el să lăcrimeze veşnic în memoria acelora pe care îi năpăstuise pînă atunci. De aceea, cascada a .şi fost numită Izvorul Ochiului Dragonului. Iar ieşirea ce dădea în drumul îngust de munte situat de partea cealaltă a stîncii a primit denumirea de Gura Izvorului Dragonului.

Pe vîrful din dreapta era un templu care purta acelaşi nume, însă acum era părăsit cu totul — şi de oameni şi de călugări.

— In viaţa asta, murmură Frumoasa, sînt pedepsită să vărs lacrimi la nesfîrşit, ca şi izvorul ăsta. Poate că plătesc greşelile dintr-o viaţă de mai înainte...

Ţinînd o mină rezemată de stîncă, Gao Yushan stătea în faţa ei, cu trupul său lung şi subţire aplecat.

— Spiritele, soarta — toate astea sînt cuvinte goale, oare chiar nu ţi-ai dat seama ? zise el, serios. Surioara mea, nu ne-am văzut de mult...

Frumoasa venise în sălbăticia munţilor să-şi întil- nească soţul, trecut la comunişti nu din convingere, ci pentru a se putea răzbuna pe licenţiatul Kong. La un moment dat, zărise pe cineva alergînd spre ea şi acel om se dovedise a fi tocmai omul cel mai drag inimii ei şi a cărui lipsă o îndurerase ani în şir. Cu sufletul plin de amărăciune, ar fi vrut să-l tragă lîngă ea şi să-i plîngă pe piept, fericită. Iubitul de pe vremuri părea însă altul, arătîndu-se rece ca gheaţa. Se simţea nefericită cu adevărat. Se ridică şi se sprijini şi ea de piatră, cu spatele la el.

— Tu eşti bărbat, ştii cum să umbli, îi replică.

— Iar tu stai închisă în casă, socotindu-te nefericită. E firesc să n-ai habar că sînt atîţia care suferă mai mult decît tine !

Frumoasa se întoarse fără să vrea. Abia acum îşi cercetă de aproape fostul iubit. Faţa ii era suptă şi ridată, avea o barbă neagră, încîlcită şi alături de ea o cicatrice proaspătă... Toate acestea stricaseră chipul lui prelung şi frumos, de erou.

— Ai uitat iubirea noastră, frate Yushan, rosti ea cu durere în glas. Pe cînd eu...

Privirea lui Yushan se desprinse de trupul ei şi zbura peste cascada aceea viforoasă.

— Se poate spune şi aşa. Te-am ocolit cu intenţie, Frumoaso! Pe vremuri, jurasem să lupt oricît pentru dragostea noastră, ba chiar mă gîndeam să te fur şi să

rătăcim prin munţi, prin locuri neumblate, pînă aveam să ajungem în nord-est. Abia după ce am fost închis şi am intrat în contact cu comuniştii mi-am dat seama că în societatea aceasta neagră nu e posibilă libertatea. Frumoaso, eu n-am dat uitării iubirea care rie-a legat, ba tocmai pentru ea am apucat calea revoluţiei. Să nu te
sperii. Ia lucrurile aşa cum sînt. în lumea de astăzi nu se poate fără revoluţie. Lumea asta nedreaptă o vom răsturna, iar cînd poporul va ajunge stăpîn în ţară, vom putea discuta şi de hrană, de îmbrăcăminte, de libertate, şL de iubire. Pînă atunci...

— Da, dar iubirea noastră... n-o s-avem parte de ea!

— Sigur că s-a dus fără putinţă de întoarcere, vorbi el cu francheţe, rizînd. M-am referit la alţii ca noi, să nu fie şi ei zdrobiţi de aceeaşi nefericire.

Dragostea şi preţuirea pe care le simţea pentru iubitul său o făcură pe Frumoasa să-l privească din nou lung, cu jind. I se părea că această rană a ei nu numai că nu era ruşinoasă, dar o durea chiar mai puţin, alinată dintr-o dată de noi amintiri frumoase.

Yushan se apropie şi mai mult de ea, o prinse de braţ şi-i spuse cu căldură :

— Surioară, să ne prindem împreună în lupta aceasta. Vom fi mult mai fericiţi decît dacă vom rămîne la lucrurile personale care ne chinuiesc.

Frumoasa avu o tresărire. Simţi cum căldura din mîna lui mare îi pătrunde direct în inimă.

— Ce poate să facă un om slab, fricos ? remarcă ea timorată. La nimic nu mă pricep.

— Nu e bine să te desconsideri singură. Ce zici de Piersica ? E o ţărancă neştiutoare de carte şi îi ţine piept şefului de district, licenţiatul Kong, care se proclamă urmaşul sfîntului părinte al naţiunii. Acum doi ani, cine s-ar fi gîndit la una ca asta privind-o ? Şi de ce ? Pentru că are revoluţia în suflet şi fiindcă pe acest drum devii mai puternic, pe măsură ce te fortifici. Ai putea învăţa de la ea. Revoluţia nu e ca broderia, e lupta focului cu sîngele, e opera cea mai superbă a omenirii; în ea nu se angajează decît cei cu suflet adînc şi prin ea îţi dai seama dacă un om este bun sau rău. superior sau josnic. Soaţa pe care mi-a ales-o mama, auzind că sînt comunist, a rupt pe dată legătura ce ne unea. Pricepi ? Chiar legăturile dintre soţi ajung fragile ca foaia de hîrtie. Frumoaso, tu eşti deşteaptă şi înţelegi. Acum, Juren al tău a

apucat şi el calea revoluţiei şi va trebui să fim cît mai uniţi. Am încredere că vei fi ca şi mama ta. Da sau nu ?

Ochii calzi, mîinile fierbinţi şi cuvintele lui limpezi ca izvorul de munte o făcură pe Frumoasa să se simtă mai curată ca niciodată. Faţa ei palidă înflorise ca o floare de piersic.

— Aici mi-eraţi! răsună glasul cuiva.

Yushan întoarse capul şi numaidecît îl salută pe noul venit.

— Sosisem înaintea ta, spuse.

— Ai venit ?... îngăimă Frumoasa, ruşinată, înroşin- duse.

Era Kong Juren. Avea la el trei puşti şi se uita la ei cu vădită supărare.

— N-am picat bine, dar voi pleca îndată...

— Stai, omule, îl opri Yushan, apoi i se adresă Frumoasei : Tu ia-o înainte, mătuşa o sta ca pe ghimpi!

— Mama... încercă ea.

— Du-te ! replică Yushan.

Frumoasa îi aruncă soţului o privire rapidă, neliniştită, şi plecă.

Gao Yushan şi Kong Juren se aşezară pe piatră. Juren era mîndru. Atacase, împreună cu nişte vîntură-lume, maşina cu care licenţiatul Kong se ducea cu marfă la Tianjin şi capturase două puşti, de fabricaţie germană. Ceilalţi împărţiseră între ei banii şi mărfurile.

— Noi sîntem comunişti, îl certă Gao Yushan, nu o bandă oarecare. Acţionezi anarhic. Stai rău cu disciplina...

— Mda. Poate greşesc, dar o fac pentru revoluţie. însă sînt unii care caută locuri frumoase din natură, unde se ascund cu nevestele tovarăşilor lor. Ei, la ăştia, da, disciplină !

— Nu vorbi cu păcat!

Kong Juren sări în picioare, îl prinse pe celălalt de braţ şi-l zgudui bine.

— Vrei să ne batem ? Hai! Eu nu accept orice! Gao Yushan ! Ţie, dacă nu ţi-a plăcut soţia care ţi-a fost ursită, de ce te bagi pe soţiile altora ? Crezi că eu am orbul găinilor şi n-am văzut cum ai luat-o de mînă şi i-ai vorbit ?

Gao Yushan strînse din dinţi, gata să-l respingă.

— Bine, vom supune această chestiune în organizaţie 1 Yushan se ridică să plece şi, cînd se întoarse, aproape că se ciocni de o femeie.

— Tuşă, matale ?

Cumătră A Treia se uită cînd la unul, cînd la altul.

— Ce-i cu voi, vă certaţi ?
— Nu, tanti, zise Yushan, temîndu-se că ea nu va înţelege.
— Nu ? Hm, dacă întîrziam puţin, cine ştie cît de departe aţi fi ajuns... se repezi Juren.
Cumătră A Treia înţelese.
— Juren! exclamă ea cu asprime. De ce răneşti oamenii ? Fiica mea şi nepotul meu nu sînt stricaţi. în privinţa asta poţi să fii liniştit. Uite, colo, jos, Frumoasa mi-a spus tot.
— M-a vorbit de rău ?
— Chiar de nu te-ai purtat bine cu ea, fii sigur că nu a suflat un cuvînt. Juren, noi sîntem curaţi. De cînd ai luat-o pe Frumoasa, cît ai fost plecat, ea a stat la mine. Te-oi fi interesat. Ai auzit vreo bîrfă pe seama ei ? Atunci cînd Yushan a venit pe la noi, pe mine m-a căutat, în nici un caz n-a dat ochii cu ea. Mai înainte a îndemnat-o să se angajeze împreună cu tine, pe drumul nostru. Sînt veri şi nu s-au văzut de mult timp. Dacă s-au întîlnit, e rău că şi-au vorbit, că şi-au dat mîna ?
Kong Juren se uită tăcut la soacră. Se scărpină în cap, apoi se întoarse spre Yushan.
— Vere, socoteşte că m-am grăbit. Uită ce ţi-am zis,
i se adresă rizînd.
— îmi pare bine că zîmbeşti.
— îşi strînseră mîinile.
— Juren, Frumoasa te aşteaptă. Du-te la ea, eu am ceva de discutat cu Yushan... Se întoarse spre nepot. Shan, Piersica e de o lună în mîinile lor. Care e situaţia ?
— Tuşă, să nu-ţi faci griji. Piersica nu a păţit nimic...
— Prostii! De ce nu te uiţi în ochii mei ? Spune !
Gao Yushan ridică privirea. Femeia aceea, de patruzeci şi unu de ani, îl ardea cu ochii.
— Licenţiatul Kong o urăşte şi încearcă s-o zdrobească. Azi au închis-o în Wendeng.
Cumătră A Treia se lăsă pe piatră, privind năucă peste cascadă.
— Tuşă, fii tare! O să căutăm s-o scăpăm! Ai să vezi...
— Shan, ai văzut în ochii mei vreo lacrimă? întrebă ea.
— Nu, tuşă, nu, recunoscu el şi, tulburat, începu să plîngă de-a binelea.
Ea se ridică şi vorbi cu glas încet, fiecare cuvînt părînd

luminos ca o perlă :

— Shan, mîine mă duc la Rîpa Pinilor Roşcaţi şi-mi iau nepoata acasă. Să nu mă opriţi. E came din carnea mea şi nu pot s-o las pe mîna altora.

Pentru familie, nevastă şi fetiţă, Yu Zhenhai ajunsese aproape un străin. De aproape doi ani, trăise azi aici, mîine acolo, fugea dintr-un loc într-altul, muncea, lupta. Cînd îi era foame, tovarăşii îi dădeau să mănînce, iar cînd rătăcea singur, îşi umplea stomacul cu fructe şi ierburi sălbatice ; cînd se simţea obosit, dormea pe la un tovarăş, iar dacă nu ajungea pînă acolo, închidea ochii pe cîmp. Vreme de vreo doi ani, dusese o viaţă de hăr- ţuială, vîntul îi servise drept masă şi bruma de acoperiş. In aceste condiţii, se gîndise prea puţin la ai săi, la nevastă şi la copilul care abia împlinise o sută de zile cînd el scăpase de încercuirea duşmanului şi fugise de acasă. Nici nu-şi mai amintea prea bine trăsăturile nevestei. Trecuse o groază de vreme de cînd se despărţise de ea, depăşind cu mult timpul petrecut de ei laolaltă!

Acum urmau să se întîlnească ! Ce va spune ea în momentul revederii, ea, care fusese de două ori arestată, care îndurase atît ? îl va condamna ? Poate că nu. Se va arăta înfrîntă, îndurerată ? Fireşte. Cînd el aderase la Partidul Comunist, ea plînsese, îl implorase să renunţe... Ştia că se schimbase, dar cît anume ? Cum o să-l primească şi ce-o să-i spună? Oricum, avea o nevastă pe măsura sa. Dacă va plînge de deznădejde şi-i va povesti cu de-amănuntul prin cîte trecuse, o va înţelege. Nu, nu se va supăra, va socoti că acesta este- lucrul cel mai firesc

de pe lume şi o va consola, cu siguranţă mişcat de ce va afla...

Yu Zhenhai era emoţionat. Fulgii de zăpadă îi biciu- iau faţa. Era alb tot, ca o langustă ajunsă în oala cu apă fiartă. Grăbi paşii, prinzîndu-1 din urmă pe Dinte de Aur.

— Ce părere ai, cum o să mă primească? întrebă.

— Cum ? rîse acesta. Ne opreşte de sărbători, ne dă să mîncăm *qiaozi* şi să bem „dovleac arsu !

— Vorbind serios, crezi că o să mă învinuiască ?

— Asta... Ţăranul masiv, cu membre viguroase şi cu capul mare, pe care de puţine ori îl folosea, chibzui de data asta ca niciodată şi apoi răspunse : Frate Hai, puţine au inima ei bună ! Apoi tare greu găseşti femei atît de dirze. Că s-o îndurera, se poate întîmpla ! Da’ ştiu că e puternică!

În întunericul nopţii, Zhenhai clătină din cap ; zori paşii.

Un strat de zăpadă de o puritate fără seamăn acoperise cătunul Floarea de Piersic şi împrejurimile, iar cele peste cincizeci de case păreau cufundate într-o lume de basm. Căderea molcomă a fulgilor de nea sporea şi mai mult pacea munţilor. Clinii dormeau tihnit în cuştile lor, şi nu-şi mai ciuleau urechea la orice zgomot de afară.

Cei doi oameni se strecurară pînă într-un loc anume de la marginea satului. De lîngă zid se desprinse o umbră.

— Jad! şopti.

Cei doi păşiră înainte. Se salutară cu Ding Chijie.

— Intraţi, îi pofti el. Sînteţi aşteptaţi. Aur Scump vine şi el mîine, aşa că înainte de lumina zorilor va trebui s-o porniţi la drum.

Poarta se deschise. Zhenhai şi Dinte de Aur fură luaţi de mînă de cum pătrunseră în curte.

— Veniţi aici, copii !

Era Cumătră A Treia. O salutară şi intrară într-o aripă a casei. În cameră era aprins opaiţul, fereastra fiind acoperită cu o rogojină. Cumătră A Treia le perie zăpada de pe umeri. Zhenhai scoase din sîn două jin-uri de făină şi i le dădu soacrei.

— Nevasta lui Hai unde e ? întrebă Dinte de Aur.

— In camera de miazăzi. Ceva mai înainte a luat doctoriile şi acum doarme. Mergem acuşi la ea.

Crizantema sosi cu Bambus în braţe.

— Frate, ia-ţi fetiţa ! îl îndemnă pe Zhenhai.

Bambus Tînăr dormea dusă. Zhenhai o luă la piept, se uită la ea şi-i spuse soacrei:

— E destul de grea, mamă. Te-ai chinuit mult!

— Bunicilor le plac nepoţii, nu-i aşa ? rîse ea.

— Seamănă cu cumnata, iar nasul e al fratelui Hai. Văleu, ce frumoasă e pe lîngă mine !

Crizantema se duse în faţa lui Dinte de Aur, înălţă privirea, cătînd cu atenţie spre gura lui.

— Unde e ? Unde e ?

— Ce cauţi ? Vrei să vezi cît sînt de frumos, ca să mergi în peţit pentru mine ?

— Dacă-ţi arde de peţit, caut-o pe Geruială. Eu întrebam unde ţi-e dintele de aur ?

— Cine are dinţi de aur ? zise el şi deschise gura mare.

— Atunci de ce te cheamă Dinte de Aur ?

— Ei, e o poveste lungă. Cînd aveam vreo şapte ani, băiatul moşierului Nurcă Năpîrcă, .care era cu trei ani mai mare, şi-a bătut joc de mine, punîndu-mă să-i înghit scursorile din nas. Da' şi eu, mi-am băgat colţii în nasul lui şi de atunci mi s-a spus Dinte de Aur.

— Deci asta era. Nemaipomenit...

Văzînd-o minunîndu-se, Dinte de Aur urmă :

— Numele meu e şi nu e grozav. Ştiu pe unul pe care-1 cheamă Coajă de Alună, fiindcă seamănă cu aşa ceva.

— Ea cum se simte ? o întrebă Zhenhai pe Cumătră A Treia.

— Şi-a revenit, n-are mare luoru, zîmbi ea.

— Spune-mi adevărul! E vorba să plec departe de aici, ceru el, prinzînd-o de braţ.

— Nu... Ea zîmbea, lacrimile curgîndu-i şiroaie. Copile, nu ştiu de cîte ori mi-a atras atenţia să nu-ţi spun. Ticăloşii ăia au schingiuit-o în fel şi chip. Mi-au dat-o acasă numai piele şi os. Abia dacă mai avea suflu în ea. Eu şi al meu am îngrijit-o şi-am vegheat-o, plîngînd la

căpătîiul ei, trei zile şi trei nopţi. Am chemat pe doctorul Feng şi nici nu-i venea să-i mai dea doctorii... Acum e bine, mult mai bine !

Puţin mai tîrziu, Zhenhai şedea pe marginea patului, lîngă Piersica. Ea îi puse o mînă pe piept şi el i-o luă şi o strînse într-a sa. Mîna ei era subţire şi aspră.

— Voiam să te văd, rosti el cu glas tremurat.

— Şi eu, murmură ea.

— Aş vrea să văd cum arăţi!

— Nu aprinde, la lumină ameţesc. Ea se gîndise dinaainte la această replică. Nu vroia ca el s-o vadă cît era de slăbită şi cu cicatrice pe trup. Sînt la fel ca mai înainte, spuse. Ai uitat cum ziceam ?

Faţa lungă, purpurie,
Ochii mari, minunăţie,
Copiliţă de ţăran,
Neam trudit şi sărăcan.

— O să plec departe.

— Cînd te întorci ?

— Peste un an. Atunci e vorba să pornim lupta. Era să uit. Ai salutări de la Perla şi toţi ceilalţi.

— Mulţumesc. Să fii cu ochii-n patru. De mine şi de fetiţă să nu duci grijă. Mai greu decît în temniţă n-o să ne fie. Cu lumină şi speranţă în suflet, oricît ar fi suferinţa, strîngi din dinţi şi trece. Te aşteptăm să vii sănătos.

Atit. Au rămas tăcuţi în camera întunecată, dar caldă, gîndind şi unul şi celălalt la trecerea timpului.

Cînd, pus la cale de licenţiatul Kong, Aur Scump venise acasă cu gîndul de a-i convinge pe ai săi că e bine ca Piersica să-i denunţe pe comunişti pentru a scăpa din închisoare şi a-şi salva soţul, el fusese pălmuit de Cumătră A Treia. Atunci plecase val-vîrtej în Tîrgul Familiei Kong, însă nu-i povestise stăpînului şi protectorului său cele întîmplate, ci pretextase că mama ii era bolnavă şi' n-avea cum să se înfăţişeze la închisoare. Ii ,era teamă că, aflînd de atitudinea familiei, şeful de district avea să le facă rău alor lui. El se mai dusese de cîteva ori s-o determine pe Piersica să accepte oferta autorităţilor, dar totul fusese în zadar. îşi pusese în minte că cel mai bun lucru era să se întoarcă în Tianjin.

După vreo jumătate de an, licenţiatul Kong îl chemase la el, întrebîndu-1 dacă aflase ceva despre Yu Zhenhai.

— Eu am beneficiat atît de bunătatea înălţimii Voastre,

răspunse el, dar Yu Zhenhai nu trece deloc pe-aca- sâ, şi eu n-am cum să-i dau de urmă.

— Pune mai multă inimă, băiete ! îl îmboldi Kong Qingru. Căruţa lasă urme şi copacul umbră. Dacă trăieşte, nu poate să nu fie printre oameni. Metoda comuniştilor e să-i asmuţă pe săraci la răzmeriţă. Tare mi-e teamă că tată-tău şi mumă-ta au fost şi ei duşi de nas ca şi soră-ta a doua.

— Asta nu se poate ! In privinţa lor, să fiţi liniştit, Excelenţa Voastră. Ei sînt oameni cinstiţi şi temători, vorbi Aur Scump, mai să-i sară inima din el.

— Dar eu am grijă de tine şi de ai tăi. Dacă şi tu mă ajuţi, n-am să te uit. Averea mea, terenurile de munte, ogoarele, prăvăliile şi celelalte pentru cine le-am agonisit ? Oh, nu eşti însurat ? Chiar ieri, fratele meu al doilea îmi zicea că are nevoie de un ginere ca lumea pentru cea de-a treia fată a lui. Cum te ţine de priceput, avea, ştii, un gînd, şi mi-a cerut părerea. Aur Scump, dacă-i pe-aşa, treimea aia din depozitele băncii, care revine familiei mele, o să intre pe mîini bune.

Tînărul, care n-avea altceva în cap decît să ajungă patron, fu ameţit de aceste cuvinte.

— Nu mă crezi ? Aşa se şi cade. Cine e prost să-şi dea averea pe nimic ?

— Eu... nu îndrăznesc să nu vă cred...

— Băiete, lasă prostiile şi ascultă. Gîndeşte-te : dacă nu-i lichidez pe comunişti, pot eu trăi în tihnă ? Şi ca să-mi înfrîng duşmanul de moarte, trebuie, nu ? să plătesc. Eşti negustor şi înţelegi.

Aur Scump îl privi cu admiraţie.

— Cum ziceam, bandiţii de comunişti trebuie smulşi din rădăcină. Mă îngrijesc de tine fiindcă lucrezi de mic la mine şi pe de o parte nu vreau să păţeşti ceva, iar pe de alta, am de gînd să te formez, că ai stofă în tine ! E limpede sau nu ?

— înţeleg, Excelenţa Voastră, şi vă cred.

— O faci pentru mine, dar şi pentru tine. Băiete, ia aminte, ai ocazia să te îmbogăţeşti peste noapte. Mare primejdie nu e. N-ai decît să dai cît mai des pe-acasă, să faci pe fiul inimos. Atunci ei or să-ţi ceară părerea la orice şi n-or să mai fie duşi de nas de către comunişti. Pricepi ce vreau să zic ?

— Pricep.

— Bine. De azi înainte, să-mi spui tot ce afli.

Aur Scump şovăi un moment, apoi imploră :

— Excelenţă, puteţi s-o eliberaţi pe Piersica. Are un copil de ţîţă... Garantez că n-o să mai aibă de-a face cu ăştia.

— Au închis-o la judeţ şi ea n-a scos o vorbă... Eu n-am putere în faţa lor, dar dacă tu vrei. o să încerc.

De atunci, Aur Scump pica tot mai des pe acasă şi îşi ajuta tatăl la muncă. Se ataşase mai mult de el, pe motiv că maică-sa ar fi fost prea nervoasă. De fapt, îşi ştia tatăl mai puţin atent la vorbă şi astfel încerca la tot pasul să-i smulgă cîte ceva. Despre Yu Zhenhai se aflase că murise într-o crîşmă din judeţul Muping, şi Piersica, ajunsă văduvă, rămăsese fără un reazem pentru ea şi pentru fiică.

într-o bună zi, pe munte, Aur Scump îşi dăduse seama că învăţătorul Chen era comunist şi se grăbise să-i raporteze şefului de district. Curînd, domnul Chen şi Piersica fură arestaţi. Chen fu trimis la Wendeng, să fie judecat, iar Piersica, închisă pentru a treia oară, fu silită să se mărite cu fratele mai mic al doctorului Feng Zijiu, Feng Kairen, socotit un înapoiat mintal, pentru că la cei douăzeci şi opt-douăzeci şi nouă de ani ai săi îşi ducea zilele, ca un rătăcit, pe muntele Taibo. în felul acesta, licenţiatul vru să-şi arate mărinimia, scăpînd-o, pe Piersica de la moarte, cu preţul acestui măritiş. Numai că Piersica nu-i era nevastă tontălăului de Feng decît cu numele. Doctorul, om cu vederi largi, acceptase căsătoria de formă. Piersica locuia acum alături de noul său soţ în căsuţa de pe munte, fără a avea însă nici o legătură cu el.

îmbrăcat într-o jiletcă de piele, cu faţa vînătă de firea multă băutură, Aur Scump era îngrijorat, neliniştit Cum ar fi putut să fie calm şi împăcat ? în fapt, Kong Qingru îi pretindea în continuare informaţii secrete şi nu-i recunoscuse nici un merit în descoperirea domnului Chen. Aur Scump îl căutase pe tatăl său la tîrgul de lemne şi-l îmbătase doar-doar avea să afle ceva, dar nu se alesese cu nimic. Dorea să pună mîna pe premiul acela în bani, să se însoare cu fata patronului băncii, să se apuce de un negoţ şi să trăiască numai în lux, dar licenţiatul Kong îi cerea să se ducă mai des la Floarea de Piersic, să dea de urma comuniştilor. Primise, dar nu avea de gînd să se vadă cu ai săi, aşa că o apucase spre miazănoapte, o ţinuse într-o hoinăreală cîteva zile în şir şi la înapoiere declarase că nu dăduse de „plasa păianjenului şi nici de urma calului".

în ajun, licenţiatul Kong îl chemase din nou şi-i spusese că Chen acela fusese şef şi că nu se putea să nu fi atras pe nimeni de partea sa. O dată dusă la îndeplinire această treabă, primea o mie de *yuani* şi se logodea imediat cu Orhidee Aromată. „Minţi", îşi zisese el în gînd. „Să nu crezi că îmi mai primejduiesc eu viaţa pentru tine !" îşi propusese să procedeze ca mai înainte şi să se ascundă pe undeva cîteva zile, dar licenţiatul ii pusese la dispoziţie trei agenţi. Ca să nu se deconspire, ei trebuiau să rămînă la Gura Izvorului Dragonului. Dacă Aur Scump descoperea ceva, îi chema. Neputînd să se împotrivească, îşi înfipsese la brîu un pistol, îşi îngroşase obrazul şi se întorsese acasă. „Tîlharul, se schimbă adesea», gîndea el pe drum. „De data aceasta, dacă-mi merge bine, iau oricît mi-o da, pun mîna pe Orhideea şi să vezi trai..."

în poartă, dădu nas în nas cu Crizantema.

— Unde te duci ? întrebă.

— Pe munte, la muncă, făcu ea ochii mari.

— Cine-i acasă ?

— Tata şi mama.

— Altcineva ?

— Nimeni.

Aur Scump îşi luă inima-n dinţi şi trecu pragul porţii.

Tatăl stătea în curte.

— Tată, m-am întors !

— Bine-ai venit! Aveam de gînd să te chem eu, vorbi tatăl cu duşmănie, arătînd spre săpăliga pe care abia o lăsase din mînă.

— Aur Scump, de ce n-ai mai dat pe-acasă ? se amestecă mama. Apoi, către bărbat: Tu şi Crizantema vă aprindeţi iute. Acum mai stai, dacă ţi-a venit flăcăul.

Zhang Al Treilea se lăsă pe vine şi-şi aprinse o ţigară. Aur Scump se folosi de răgaz pentru a-şi lua inima în dinţi. îi întinse tatălui său o ţigară aromată, dar fu refuzat. Atunci şi-o aprinse el.

— Tată, Piersica o duce bine, acolo pe munte ?

— Foarte bine. Noroc cu tine, că ai ajutat-o.'

— Doar sînt fratele ei mai mare ! se mîndri el. Mamă, de-ai şti cît am luptat pentru ea! Kong, bătrînul ăsta prăpădit, nu se lăsa deloc !

— Ţi-o fi fost greu! Ai sosit să-ţi primeşti răsplata ? întrebă Cumătră A Treia.

— Ei, asta-i. Am scos-o eu la capăt. Tată, unde-or fi cărţile domnului Chen ? Le-a luat cineva ? Că îmi ziceam să le citesc şi eu, să mă faG om.

— Ai inimă neagră, de drac! sări Al Treilea. Iar mă tragi de limbă.

— Tată, eu... Aur Scump se duse în faţa mamei : Nu ştiu ce-i cu tata...

— Tu ce ai *?* îşi certă ea soţul, apoi, către fiu : Cine te-a trimis Aur Scump ?

— Eu însumi... Frumoasa mi-a zis că frăţiorul e bolnav tare. Am trecut să-ţi aduc ceva bani.

— Cel mic e bolnav rău, iar tu, cel mare, ai o „boală" pentru care nu se află leac.

— Ce vorbă-i asta ? se sperie el.

— Ştii cumva pe mîna cui a căzut viaţa domnului Chen ? întrebă, mînioasă.

— Pe-a cui ? De unde să ştiu eu ? Am auzit că i s-ar fi tras de la Lăptuca... Tată, dumitale ţi-e limpede că eu îl preţuiam şi vroiam să învăţ de la el.

— Ptiu! sări Al Treilea. Ticălosule ! Ţii eu tot dinadinsul să mă înşeli din nou ? La tîrg, mi-ai dat să beau, dar erai cu urechea pîlnie la ce zic! Noi ştim că tu i-ai făcut rău domnului Chen şi nu te-am dat în vileag pînă aeum! Cîine !

Aur Scump rămase buimae.

— Nu-ţi băgăm vină, Aur Scump ! spuse mama.

Aur Scump năduşise tot. îşi roti ochii neştiind oe să facă, se întoarse şi o rupse la fugă, spre poartă.

— Unde fugi ? Tatăl îi tăie calea, puse mîna pe sapă şi se apropie de el.

— Tată, ce-ai de gînd ? strigă el.

— Tu nu eşti fiul meu. Zhang Al Treilea ridică braţele.

Aur Scump se înnegri la faţă, scoase pistolul, îl încărca

şi-l îndreptă spre tatăl său.
— Foarte bine. Tu nu mă recunoşti drept fiu şi nici eu pe tine drept tată. Eu l^am pîrît pe Chen şi ce-i cu asta ? Vrei să mă înfrunţi ?
Zhang se pierdu şi se opri. Cumătră A Treia lăsă copilul, alergă şi se proţăpi înaintea pistolului.
— Bravo, fiul meu ! Ţi-ai dat arama pe faţă! Omoară-ne şi vei dovedi eă eşti cîinele ascultător hrănit de licenţiatul Kong ! Dă-i drumul! Trage !
Cu pistolul îndreptat spre părinţi, el se retrase spre poartă.
— V-aţi dat cu comuniştii şi nu mai aveţi mult de trăit. Staţi voi, că se găseşte cine să vă ridice. Eu n-am vreme... Lăsaţi-mă să plec, altfel nu mă uit...
— Trădătorule ! Inimă de cîine ! răsună un glas.
Aur Scump ridică privirea şi zări în uşa casei un tînăr înalt şi suplu, în mînă cu un pistol.
— Tu cine mai eşti ? întrebă Aur Scump, văzîndu-1.
— Un comunist! Gao Yushan se apropie de el: Aruncă arma.
— Mamă! Tată! Lăsaţi-mă să plec. Dacă ăştia pun mîna pe mine, mă lichidează.
Dintr-o parte şi din alta, tatăl şi mama înaintară tot mai mult spre el, înohizîndu-i calea.
-— Vrei să-ţi lăsăm viaţa, ca să ne vinzi ? spuse Cumătră a Treia.
— Eu nu-s copilul vostru, părinţi cu inima de piatră... izbucni Jingui.

Gao Yushan zvîcni spre el. Aur Scump trase in direcţia lui, se repezi spre mama sa, o împinse, doborînd-o la pămînt şi o luă la fugă. Tatăl nu izbuti să-l atingă cu lopata de fier şi, cum pusese prea multă forţă în lovitura sa, căzu lat pe jos. Aur Scump păşise cu un picior afară din curte, cînd tatăl îl prinse de celălalt. Trase eu putere să-şi smulgă piciorul, dar nu reuşi şi atunci îşi ameninţă cu pistolul tatăl. Acesta fu descumpănit pentru moment, şi fiul năvăli pe poartă, îndepărtîndu-se. Gao Yushan nu fusese atins, dar nici nu putuse acţiona, de teamă să nu-

1 rănească, din greşeală, pe Al Treilea.

La marginea satului, Aur Scump se întîlni cu patru oameni. Nici nu apucă să-i vadă bine şi o femeie i se agăţă cu disperare de mîna în care ţinea pistolul. Apoi un bărbat îi puse piedică şi, pe cînd cădea, îi smulse pistolul.

Cei patru erau Ding Chijie, cel care îl dezarmase pe Aur Scump, Li Shaoxian, prostălăul Feng cu Bambus Tînăr în braţe şi Piersica. Pînă ce Chijie îl ridică pe Aur Scump de jos, Yushan fu lîngă ei.

în clipa aceea, satul alcătuit din cincizeci şi şapte de familii se puse în mişcare. Intii se apropiară copiii şi femeile, apoi bărbaţii din cîmp, eu seceri, săpăligi şi nu puţini se iviră cu săbii, suliţi şi puşti de fabricaţie proprie...

Şi nici nu era de mirare. In satul acela de munte, aşezat la graniţa judeţelor Wendeng şi Muping, erau douăzeci şi ceva de comunişti şi existau asociaţii ale ţăranilor, femeilor şi tinerilor, care cuprindeau mai mult de jumătate din suflarea omenească de acolo; pînă şi mătuşa lui Kong Juren, Geruială, participa la asociaţia femeilor.

Li Shaoxian îl interogă pe loc pe Aur Scump, care mărturisi pentru ce fusese trimis, împreună cu cei trei agenţi. Ding şi alţi şase bărbaţi plecară degrabă spre locul unde se aflau agenţii.

— Curăţaţi locul, ii sfătui Li Shaoxian, altfel duşmanul o să ne facă greutăţi...

Mulţi strigară că Aur Scump trebuie lichidat. El stătea într-o'parte, cu capul plecat, spăşit, ca un căţeluş, speriat. „Aproape toţi sînt cu comunişti", gîndea. „Licenţiatul Kong e surd, e orb...Mama lor, de ştiam, nu mai veneam". Se apropie de Li Shaoxian şi îngenunche.

— Fiţi buni, ceru, şi iertaţi-mă. Mi se trage de la oul de broască ţestoasă* Kong Qingru. Şi eu sînt sărac ca voi şi

* Cea mai aspră şi ruşinoasă injurie care i se poate aduce cuiva. Broasca ţestoasă, venerată în vechime ca simbol al longevităţii, ajunge să desemneze ulterior indivizii cu vicii, proxeneţii.

dacă l-oi mai asculta atunei...

— întreabă oamenii ! zise Li.

— La moarte!

— Să-l răzbunăm pe învăţătorul Chen! ceru mulţimea.

— Iertaţi-mă de dragul mamei !

Oamenii se liniştiră. Se priviră unii pe alţii.

— O cunoaştem pe Cumătră A Treia. O fi el rău, dar e carne din carnea ei. Cînd dai într-un dine, e bine să ştii cine ii e stăpînul !

— Băiatul cel mic poate se prăpădeşte şi li se stinge spiţa. Să ne gîndim.

— Uite-o că vine !

Sprijinită de Piersica, Cumătră A Treia îşi făcu apariţia. Toate privirile se aţintiră asupra ei.

— Cum îl pedepsim ? întrebă.

Aur Scump se tîrî la picioarele ei.

— Mamă ! E vorba de viaţa fiului tău! Un cuvînt de-al tău e de-ajuns...

— Da, cumătră, hotărăşte : îl ucidem sau îl lăsăm cu viaţă ? ! rosti Li Shaoxian.

Femeia de patruzeci şi doi de ani se uită la Li, apoi la Piersica, la consătenii strînşi acolo grămadă şi, în sfîrşit, ochii i se abătură asupra fiului. Cu faţa în lacrimi, Aur Scump o implora să-l ierte.

Trupul scund şi subţire al femeii avu o tresărire puternică. Ochii i se umplură de lacrimi. Piersica o sprijini.

— Mamă !

— Lasă, sînt tare... îşi şterse ochii cu mîneca bluzei.

Cei de faţă îşi ţinură răsuflarea. Unii plîngeau.

— Aur, tu îţi ştii vina ? şopti ea.

— Iartă-mă. N-am să mai fae aşa ceva, mamă!

— In inima ta te gîndeşti cum să scapi, să alergi în tîrg şi să te înapoiezi pentru a ne face un rău şi mai mare...

— Nu, mamă ! Fiul tău...

— Ai fi avut timp să te îndrepţi, dar n-ai făcut-o... Fiul mamei bun ! Poate că în adîncul sufletului tău eşti un copil de treabă, îţi respecţi părinţii şi socoteai să le faci rău doar altora. Dar te întreb, lupul care nu-şi jupoaie părinţii, ci se repede la oameni, lupul ăsta e bun?

E cinstit, drept ? Iar pe tine nu te-au adus pe lume nişte lupi. Te-ai străduit să te îmbogăţeşti pentru ai tăi ! Fiul meu amărît ! Ai fşst departe de noi atîţia ani şi cu ce te-ai ales ? Mama te-a învinuit cu ceva ? Tu însă nu o slăbeai pe soră-ta, împingînd-o să-şi trădeze bărbatul, ca tu să iei

premiul ! Aur Scump, de cum ai venit ai apucat-o greşit. Eu ţi-am vorbit, te-am şi pălmuit, dar tot degeaba ! Tu ai plecat dintre noi şi te-ai băgat în haita lupilor. Nu eşti cinstit, nici sincer, nici omenos şi nici drept. Tu să rămîi fiul meu ? Tu nu eşti om ! Unde e loc pentru tine pe lumea asta ?

— Are dreptate !

— La moarte !

— Fiarele n-au ce căuta printre noi! strigară cîţiva.

Aur Scump se ridică, fixînd-o cu ură.

— Suflet otrăvit de mamă ! scrîşni printre dinţi. Am să te urăsc şi după moarte !

— Mai înainte n-ai vrut să tragi în taică-tu ?

— Bine ! urlă el. O să mor, dar ai să rămîi fără urmaşi.

— Mai bine aşa, decît...

— Şi voi ? înfruntă el mulţimea ! Sărăntocilor! Cît credeţi că o să vă bucuraţi ?

— La ce s-o mai lungim ? i se adresă Cumătră A Treia lui Li şi o pomi cu paşi repezi spre casă.

Acesta făcu un semn şi cîţiva tineri îl înconjurară pe Aur Scump, îl legară şi plecară cu el spre munţi. Aur Scump blestemă o vreme, apoi izbucni într-un plîns în hohote.

— Piersică !

— I...

— Nu dormi ?

— Mamă, m-am obişnuit să dorm cu Bambus Verde. Fără ea, parcă n-am unde să-mi ţin mîinile.

— E cu soră-ta...

— Lasă, acum. în noaptea asta te veghez pe tine. Nici tu nu poţi să dormi.

— Nu mi se înehid ochii...

— Ţi-e greu...

— ...la pipăie, frate-tău a înghiţit doctoria, i-o mai fi «căzut fierbinţeala ?

— Parcă. Mamă, să aprind opaiţul ?

— Nu. Stăm de vorbă şi-aşa.

— Of !

— Tot vin oameni să vă iscodească ?

— Mai puţini ca înainte. In privinţa mea, fii liniştită. La început, îmi era silă de el. Casa are două odăi. întruna e cuptorul şi în alta soba. Aşa dormim, eu cu Bambus Verde şi el singur. Dormeam îmbrăcată şi pe căldurile

alea mari şi năduşeam toată... Dar el n-a intrat niciodată peste mine. Dacă are ceva de zis, strigă de dincolo. Cu toate că abia de deschide gura. Dimineaţa, pleacă înainte de a se crăpa de ziuă. Are o săpăligă şi o traistă şi taie iarbă sau culege ierburi de leac. Seara, se întoarce după ce cade întunericul. E atît de cinstit!

— E chiar prost ?

— Prostălău.

— Prostălău ?

— Ca un animal. In fiecare lună, pe zece, ia santal, hîrtie, flori de cîmp şi dus e toată ziua. Seara se-ntoarce nemîncat şi scînceşte afară pe patul de paie. Uneori boceşte amarnic...

— Ah, e bolnav rău !

— Şi încă ceva. La început nu mă lăsa să-i spăl, să-i deretic prin casă. Bine, i-am zis, nici tu să nu-mi mai tai lemne, ba nici n-o să pun gura pe mîncarea adusă de tine... Atunci m-a lăsat. Intr-o zi, am băgat de seamă că Ti-avea un nasture, sus la gît şi i l-am cusut. Mamă! Ce crezi c-a făcut ? S-a îngălbenit şi m-a privit fix, a mormăit ceva şi l-a rupt iar...

— Ah, te bagă-n sperieţi!

— Nu mi-e frică. într-un fel chiar îl iubesc...

— Iubeşti un prostălău ?

— Ştiu că pînă la urmă pricepe. 11 apăr. Mamă, ia gîndeşte-te, ştii de ce-i aşa ?

— Fata mea, văd că te-ai prostit şi tu.

— Sigur ! înainte, mă supăram cînd Bambus Verde îi spunea „tată“. Acum nu mă supăr nici cînd aud că oamenii îmi spun „soţia prostălăului“.

— Dacă puteţi să trăiţi în tihnă, eu, una, sînt împăcată.

— Mamă, eu cu el o să luăm parte la lupte. Asta le-am spus-o clar lui Xian şi celorlalţi !

Noapte de toamnă. Pe cer, puzderie de stele, sus, cît mai sus, de neatins. Jos, multe ca un roi de albine, mogîldeţe negre, mari, mici, de forme ascuţite sau rotunde, aşteptau căderea brumei.

11

Un ţăran mijlocaş avea cam cincisprezece *mu* de pămînt. Anual, de pe fiecare mu cîştiga sub zece *yuani,* ceea ce făcea cu totul cam o sută de *yuani.* După ce plătea taxele, impozitele, nu-i rămîneau bani îndeajuns nici pentru nişte pînză grosolană şi pentru ceva de-ale gurii. Argaţii, tîmplarii, zidarii şi alţii ca ei cîştigau între treizeci şi cincizeei-şaizeci de *yuani.* Cît despre impozite, acestea erau cu duiumul

Impozitul de stat pe pămînt Impozitul local pe pămînt Taxa pentru securitatea publică Taxa pentru armata locală Taxa pentru asociaţia intersătească Impozitul pe construcţii Taxa pentru Direcţia constructorilor Taxa pentru invăţămînt Taxa pentru gospodărirea comunei Cheltuielile pentru pregătiri diverse Impozitul special local

doi *yuani* şi doi *vnao* ; un *yuan* şi opt *mao ;* şapte mao *;* şase *mao* şi trei *fen-i* ; opt *mao;*
un *mao* şi doi *fent* ; opt *feni;* doi *mao ;* opt *feni ;* trei *mao* şi un *fen ;* cinci *yuani*

în total, unsprezece *yuani,* nouă *mao* şi doi *feni.* Cum se luau de două ori pe an, anual trebuiau plătiţi douăzeci şi trei de *yuani,* opt *mao* şi patru *feni.* Acestea erau cheltuielile pe pământ. Pe lîngă acestea, erau alte impozite de seamă, de pildă cel militar special, cel pe garnizoană, pentru loialitate, pentru amenajările cursurilor de apă, taxele de calamitate şi de ajutorarea sinistraţilor, taxa pentru drumuri, care ajungeau şi ele la vreo şaisprezece taxe felurite.

Socotit în *liang* de argint *, guvernul primea de la un singur ţăran douăzeci şi cinci de *yuani* şi ceva, ceea ce făcea mai bine de şapte sute şaptezeci şi opt de *wen* J Dar cîte nu mai erau : impozitele pe animale, pentru abatoare, pe uleiuri, pe mărfuri, pe tutun, pe imprimeuri... că nici nu le mai ştiai numărul. Cei care cultivau arahide aveau un impozit special, pescarii „se bucurau de impozitul pe peşte, plus impozitul pe sare†. Orice ai fi făcut, cu orice te-ai fi ocupat, de impozite nu scăpai.

Pe trei ale lunii a unsprezecea din anul 1935, pe înserat, Yu Zhenhai, comandantul detaşamentului de şoc din subordinea Comitetului Jiaodong al Partidului Comunist Chinez intră în satul de la poalele muntelui. In acel moment, peste cincizeci de comunişti, sub pretextul că merg la neamuri sau la pescuit, se adunară pe locul unde era aria satului. Yu Zhenhai proclamă constituirea detaşamentului militar. Gao Yushan deveni comisar politic, iar Baotian, Kong Juren şi alţi patru tineri, comandanţi de grupe şi instructori:

După declanşarea acţiunii de organizare, li se adăugaseră tineri de încredere, cărora comandantul le explicase planul de acţiune. în afară de puşti şi de un număr limitat de gloanţe, erau înarmaţi cu cele mai felurite unelte de luptă străvechi de prin partea locului. Detaşamentul urma linia muntelui. Muntele nu era prea înalt, abia dacă trecea de patru sute de metri altitudine, dar fiindcă se afla aproape de litoralul Mării Galbene şi se ridica în plină cîmpie, punînd la vedere, înlănţuite, nouă culmi ciudate ca formă, străpunse de peşteri şi acoperite cu pini roşcaţi, mai tot timpul înecate în pîela deasă a norilor şi a ceţii, el

* In vremea imperiului, pl&ţile se l&ceau direct, în argint, unitatea de bază fiind un *liang;* care echivala cu cincizeci de grame. Wen era bănuţul de aramă cel mai mic, de uz popular.

† Impozitul acesta era destul de mare. China nu are saline numeroase şi sarea este obţinută în principal din apa mării.

părea a avea în sine ceva „sfînt“. Circula şi o poezie populară :

> Opt *comori din peşteri intre nori, lumină,*
> *Nou* a *culmi din muntele de fier,*
> *Dacă urci pe virfurile reci de limpezime.*
> *Dai cu mina, bîjbiind, de cer.*

însingurat cum se afla acolo, Muntele Cha dădea impresia că e copilul mai mic al Muntelui Kunyu.

Înaintînd spre miazănoapte, oamenii lui Zhenhai luară cinci prizonieri — o patrulă trimisă din Insula Pietrei.

Localitatea îşi trăgea numele de la realitatea ţinutului pietros de acolo. Muntele se chema Muntele Pietrei, cîmpurile şi ogoarele, Valea Pietrei, şi pînă şi casa spiritului local fusese numită Templul Pietrei. Ajunşi în preajma acestui templu, Zhenhai pocni de trei ori din palme. Din spatele clădirii veni un răspuns similar şi o siluetă înaltă se apropie. Era Gao Yushan.

— Organizaţia de aici a fost nimicită, rosti el amar, înciudat. Ieri am ajuns şi am intrat în legătură cu tovarăşii de aici, aranjînd tot ce se cuvine. Azi pe lumină, duşmanul a arestat un mare număr de oameni. Eu şi cîţiva tovarăşi abia am scăpat. încercuirea prin surprindere cade ! Situaţia e gravă. Ce facem ? «■

— Atacăm ! îşi dădu cu părerea Baoehuan.

— E greu. Aici se află soldaţi mulţi şi sînt pregătiţi! spuse Gao Yushan.

— Cum să facem faţă la vreo patru sute de soldaţi ? întrebă cineva.

— E moarte sigură. Ar însemna să ne-o alegem singuri...

— Şi insurecţia ? se arătă Baoehuan îngrijorat.

— Ce facem, comandante ?

— Ordonă, comandante!

Yu Zhenhai căută cu privirea spre Insula Pietrei, cufundată în întuneric. In partea cealaltă a localităţii răsunară împuşcături. Se auziră glasuri, paşi iuţi, ordine scurte.

— Ne retragem în ordine ! Gata ! spuse Kong Juren.

— Ce insurecţie e asta, dacă fugim ? nu se lăsă Baochuan.

Liu Baotian se apropie cu grupa sa. Toţi aşteptau încordaţi.

— Tovarăşi ! Sîntem armata poporului şi acţionăm uniţi, la ordinul comandantului.

Toată lumea îşi aţinti ochii asupra lui Zhenhai. Acesta simţi o greutate de mii de tone covîrşindu-l. Urcă pe un dîmb, scrută un moment împrejurimile, apoi veni în fugă lîngă Gao Yushan.

— ...N-avem de ales, nu-i aşa ? şopti.

— Eu cred că putem îndrăzni, răspunse acesta.

— Situaţia s-a schimbat şi trebuie să găsim Căi noi, rosti Zhenhai. Oricum, nu ne putem întoarce cu mîinile goale ! M-am sfătuit cu Munte şi ne vom îndrepta spre apus. Vom ataca primăria din tîrgul Armonia şi Direcţia sării din Insula Vrăbiilor, apoi luăm eomenduirea districtului Munţilor Galbeni... Atunci, avînd suficiente arme de foc şi muniţie, cu efectivele mărite, atacăm Tîrgul Familiei Kong şi ocupăm reşedinţa de judeţ Wendeng. Spu- neţimi, e bine aşa ?

Majoritatea aprobă.

— O să ne fie greu să cucerim primăria şi Direcţia sării ! spuse cineva.

— Cum nu ştiu de noi, îi putem încercui prin surprindere.

— Just! încuviinţă Zhenhai.

— De aici pînă la Armonia sînt vreo treizeci şi ceva de Zi. O să ajungem ziua, constată Baotian.

— Da, şi vom acţiona separat. Munte şi Mijloc o iau înainte, cu prizonierii. Eu cu fraţii Bao, cu Cincizeci şi încă patru oameni o luăm pe la miazăzi. Nimeni n-o să ştie cînd vom apărea în orăşel.

Tîrgul Armonia avea vreo două sute de case, orinduite pe o stradă, orientată de la est la vest. Strada nu era atît de aglomerată ca aceea din Tîrgul Familiei Kong. Cu excepţia zilelor de tîrg, nu existau în restul timpului decît cîteva drogherii deschise. Pe patru ale lunii a unsprezecea nu era zi de tîrg, dar fiind iarnă, sosiseră destui ţărani cu cobiliţe sau cu roabe să vîndă lemne, zarzavaturi sau produse marine.

Sediul primăriei era spre eapătul apusean al străzii. Poarta instituţiei se afla spre miazăzi. Doi poliţişti stăteau în post, cu puştile pe umăr, şi mestecau alune, uitîndu-se la trecători. în mijlocul străzii se iscă deodată
o harţă. Doi ţărani se luaseră de piept, vociferînd. Pînă la urmă o apucară spre apus, cu o mulţime de gură cască după ei. In dreptul primăriei, cel mai tînăr dintre ei ridică braţul să lovească, dar fu oprit de ceilalţi. Se zgîlţîiau din ce în ce mai tare, cînd un tînăr înalt, îmbrăcat în robă tradiţională, ţîşni din mulţime.

— Jos mîinile şi înţelegeţi-vă cu vorba bună, spuse el. Ce rost are să vă sfîşiaţi hainele ?

— Frumos zis, sări tînărul. Mi-a furat un dovleac. Mi-1 plăteşti tu ?

— Eu ? Ba tu m-ai furat pe mine, spuse celălalt ţăran.

— Dacă-i pe-aşa, intraţi la judecată, îi sfătui cel cu înfăţişare de cărturar.

— la plecaţi de aici! Aveţi voi bani de judecată ? îî opriră gardienii.

Cei doi nu ascultară şi intrară, disputîndu-şi în continuare dovleacul.

— Bine, vă conduc, dar o să vă pară râu ! spuse unul dintre gardieni.

— Ce faci ? strigă numaidecît cel rămas in post.

Cînd cel plecat întoarse capul, văzu cum cărturarul
îl someză pe gardianul de la intrare cu un pistol şi îl dezarmează. Chiar atunci, se trezi şi el cu arma smulsă de tînărul ţăran de lîngă el, care îl lovi puternic cu patul puştii. Căzu jos, strigînd :

— Cruţă-mă ! Cruţă-mă !

In clipa aceea, cărturarul, care nu era altul decît Yu Zhenhai, îi încredinţă pe cei doi prizonieri unor oameni de-ai săi şi le ordonă fiilor fierarului Liu, cei doi inşi *î* care se încăieraseră cu puţin înainte :

— Baotian, ţineţi puştile şi luaţi-o unul la stingă, celălalt la dreapta. Eu o iau spre sala din mijloc.

în sala din mijloc, douăzeci şi ceva de oameni erau la masă.

— Nu mişcaţi ! se auzi o comandă.

Duşmanii se cutremurară. Cînd ridicară privirile, văzură un tînăr impozant, în mînă cu un pistol aţintit asupra lor. Oamenii de la cele trei mese rămăseseră aşa cum fuseseră surprinşi, luind orez din bolul cel mare ori muş- cînd din brioşe, dezghiocînd carnea de pe os sau dueînd la gură beţişoarele...

— Mîinile sus ! urmă a doua comandă. Toată lumea cu faţa la perete. Repede !

Se supuseră. Unii scăpară beţişoarele pe jos. Alţii se holbau la puştile agăţate în rastel.

— Lăsaţi puştile ! Cine mişcă, primeşte un glonte. Am douăzeci pe ţeavă ! rosti Zhenhai, ameninţător. Ascultaţi 1 Sîntem Armata de voluntari, condusă de Partidul Comunist Chinez. Răstumăm vechea ordine şi instaurăm o societate nouă. Voi n-o să vă mai vindeţi bogătaşilor. Vă puteţi întoarce pe la casele voastre...

Doi oameni din detaşamentul de şoc năvăliră în sală şi luară toate armele şi muniţia. Apoi, fraţii Liu veniră cu alţi şapte oameni pe care îi găsiseră prin sediu. Yu Zhenhai ordonă ca toţi prizonierii să fie închişi acolo. Baochuan îi întinse un pistol şi un încărcător de rezervă' cu gloanţe.

— Erau ale comandantului.

— E la fel ca al meu, constată Zhenhai şi opri încărcătorul, iar pistolul i-1 trecu lui Baotian. Dă-i-1 comisarului. Şi vezi dacă ceilalţi au ajuns.

Zhenhai băgă încărcătorul în pistolul său. Cîţiva duşmani îi urmăriseră de la ferestre şi constataseră, speriaţi, că pistolul celui care îi arestase fusese gol!

Din stradă, se auzi dangăt de clopot. Ieşiră din primărie înarmaţi pînă-n dinţi, fiecare cu GÎte cinci-şase puşti pe umăr.

Strada fremăta de oameni. Deasupra tuturor, flutura un steag roşu. Gao Yushan şi Kong Juren sosiseră cu grosul detaşamentului. Soldaţii scoteau afişe din sîn şi le

lipeau pe ziduri, pe copaci. Pe hîrtiile roşii şi verzi, scria cu ideograme negre :

„Jos administraţia veche, exploatatoare. Să instituim o societate nouă ! “

„Jos imperialismul japonez !“

„Să eliberăm cele trei provincii din răsărit, aflate sub ocupaţie !“

„Trăiască revoluţia ! “

„Trăiască Partidul Comunist Chinez !“

Gao Yushan veni lîngă Zhenhai.

— Jad, aţi lucrat bine, fără să trageţi un singur glonte. Voi, cei noua, rămîneţi să mîncaţi. Eu o iau înainte, spre Insula Vrăbiilor.

— Merg tot eu primul. Tu vorbeşti frumos. Fă puţină propagandă. Locul ăsta n-o să rămînă multă vreme în mîinile noastre !

...în Insula Vrăbiilor, oficialităţile auziseră de insurecţie şi fugiseră. Noii veniţi puseră mîna pe armele rămase şi pe un cal sur. Deschiseră depozitele de sare, lă-» sînd oamenii să ia, care cît voia.

Apoi, Yu Zhenhai porni cu oamenii săi spre Muntele Galben. Detaşamentul îi sporise cu mai bine de o duzină de oameni. La Muntele Galben, vreo încă şaizeci şi ceva de tineri li se alăturaseră.

...înaintau rapid. Avuseseră ceva răniţi şi doi tineri muriseră ca adevăraţi eroi. în fiece sat în care ajungeau, le vorbeau ţăranilor, şi, cu sprijinul celulei de partid de acolip, îi ridicau pe moşieri, ardeau catastifurile şi înscri-surile cu datoriile, împărţeau cereale. Şi plecau mai de-parte cu rîndurile crescute. Unii voluntari, văzînd că se îndepărtează de locurile natale, se înapoiau acasă. Cei mai mulţi însă, o dată ce trecuseră de partea lor, îi urmau fără gînd de întoarcere. în ziua a treia, la prînz, Yu Zhenhai şi detaşamentul său intrară în Rîpa Pinilor Roşcaţi.

Satul său natal, din care fugise pe ascuns, primi botezul revoluţiei în plină zi. Moşierul Yu Zhishan fugise în Tîrgul Familiei Kong. Arseră şi aici actelş şi împărţi ră cerealele.

— Am învins !

— Ridicăm şi noi capetele !

— Răzbunare fratelui Yu Shizhang ! striga mulţimea.

Aici se opriră să se îndestuleze şi să rămînă peste noapte. Gao Yushan îi ceru lui Zhenhai să se odihnească, iar el plecă să vegheze cu soldaţii. Yu Zhenhai fusese rănit

într-una din lupte. Capul i se învîrtea şi ar fi vrut să stea puţin întins... Dar nu reuşi. Se spălă doar şi ieşi afară.

În stradă, lumea îl saluta cu căldură. Unii trăgeau de el sa intre la ei. El răspundea la salut fără să se oprească, ţinînd-o tot spre apus. În spatele lui, oamenii comentau :

— Ziceau c-a murit şi iată-1 viu ! Ticăloşii, le-ar fi plăcut lor să-l ştie mort!

— Dinte de Aur arată bine. Cu ei doi, satul se poate mîndri.

— Nici băieţii fierarului Liu nu-s de lepădat!

— Şi unchiul Yu Shizhang, săracul !

— Oh ? Păcat că Piersica s-a remăritat. Ce femeie !

— Mîna licenţiatului...

— Vai de el ! Uite-1 ce chipeş e şi prin cîte a mai trecut! Tatăl i-a ars de viu, nevasta i-a fost luată cu forţa...

— Asta om !

Zhenhai nu-i auzea, cu gîndul să cerceteze locurile de aici, în vederea imediatelor măsuri. Cînd ajunse în partea de apus a satului, urcă în vîrful dealului, cîntărind din priviri terenul spre tîrg, pentru a stabili direcţiile de atac. In acest timp, un ţăran se apropie de el. Cînd fu la cîţiva paşi, se opri, se uită lung la el, apoi deschise gura :

— Cumetre, răzvrătirea a ajuns pînă aici ?

— Da. Yu Zhenhai scruta în continuare terenul.

— Yu Zhenhai e şi el în sat ? întrebă omul.

— Ce te interesează ?

— Am o treabă urgentă cu el.

— Cine eşti ?

— Eu?

Abia acum Zhenhai îl privi eu luare-aminte. Era un bărbat de douăzeci şi opt-douăzeci şi nouă de ani, cu spatele încovoiat; pe cap purta o bonetă de modă veche şi avea ochii încercănaţi, deşi se arăta a fi un om sincer, cinstit. Privindu-1, lui Zhenhai îi păru Gunoscut. Aducea puţin cu fratele său, cu toate că era limpede că nu era el. Dar de unde-1 ştia, nu-şi putea aminti...

— Sînt... O să-i spun chiar lui, se opri ţăranul şi, scoţînd o batistă de la brîu, îşi şterse faţa de sudoare.

Zhenhai recunoscu batista Piersicii. „Pentru voi doi, a murit. Să nu vă facă neazuri...“ gîndi.

— El n-a venit, răspunse şi îşi văzu de calculele sale.

— Tu cine eşti ? întrebă ţăranul, bănuitor.

—• Mă ştii de undeva ? se sperie Zhenhai.

— Nu, dar pari a fi unul din şefi. Il Gunoşti bine pe Yu Zhenhai ?

— Mda. El e... îmi e prieten.

— Atunci fugi degrabă şi eaută-1. Zi-i oă nevasta-i e bine, bine. Şi copilul tot bine, bine !

— Tu...

— N-ai de unde să mă ştii. Sînt Feng Kairen, Feng Prostălăul. Da' acum nu îndrug aiureli, spun adevărul ; adevărul adevărat. Piersica e nevasta bună a lui Yu ăsta. E foarte, foarte bună!

—' Nu-i plînge de milă, că şi el e bine. N-aveţi decît , să rămîneţi împreună...

— Aoleu!... se repezi prostălăul. Cerule, cum gîndiţi : una ca asta ? Azi-dimîneaţă l-am auzit pe Al Treilea că Yu Zhenhai trăieşte şi s-a întors. Ei se gîndeau că i-ar fi greu Piersicii! De fapt, tatăl lui Bambus Verde n-are a se teme! Eu şi Piersica sîntem oameni de-nţeles şi socotim că şi alţii e musai să fie la fel!

Zhenhai îl privea înmărmurit, cum sporovăieşte.

— Tot nu pricepi ? urmă ţăranul. Mă crezi cumva prost ? Pot să-ţi spun cu de-amănuntul ce s-a întîmplat cu mine. Ce zici, ai vrea să m-asculţi ?

Zhenhai şovăi o clipă, apoi acceptă :

— Bine, vorbeşte! Poate eşti obosit. Apropie-te şi stai jos.

— O să încep cu ce mi s-a întîmplat mie de-am ajuns prostălăul lumii. Altfel chiar o să mă ţii de prostălău !

Acum vreo şapte ani, eram pe munte, pe panta din spate, sălbatică, nelocuită, de la Stîncă Lupului Adormit, şi culegeam leacuri, cînd deodată am auzit pe cineva strigînd : „Săriţi! Ajutor ! Ajutor M-am uitat în partea de unde venea glasul şi, cerule! am văzut o fetişcană fugind de mama focului şi în urma ei doi lupi cenuşii. Am pus mîna pe ciomag şi i-am ieşit în cale. Fata s-a aruncat strin- gîndu-se la pieptul meu, gata să mă sugrume. Lupii s-au apropiat, şi eu, încremenit de spaimă, n-am putut să-mi ridic braţul. Ei, bine, ei s-au uitat la mine, eu la ei şi , peste puţin... gata. N-au îndrăznit să ne atace. Fata aia / era albă la faţă şi cu totul pieritâ. Am dus-o la mine, am) lăsat-o să-şi vină în fire şi i-am fiert nişte ierburi contra ■ sperieturii. După ce le-a luat, sîngele i s-a urcat iar în 1 obraji. Am întrebat-o unde-i e casa şi cum de s-a încu- j metat să umble prin locuri atît de primejdioase. Mi-a spus că stă la Castani. MaAia ei orbise

2
1
2

şi ea auzise de la unul şi de la altul că pe la Stîncă Lupului Adormit s-ar afla iarba fermecată *. Venise s-o caute, să-şi vindece mama. I-am zis că nu e nici o iarbă fermecată pe acolo, dar că leacuri s-ar găsi. I-am pregătit chiar eu o fier— j tură din mai multe âerburi şi i-am dat-o. Mi-a spus că] n-are bani să-mi plătească şi că se duce ea să culeagă! ierburile alea. I-am lămurit că locul cu pricina nu era] nimerit pentru fetele tinere ca ea. Şi-a amintit ce i se ; întîmplase, s-a înroşit toată şi, fără să ridice privirea, a rupt-o la fugă, în vale.

Valea Castanilor e cam la treizeci-patruzeci de *li* de casa mea şi mă gîndeam că de la aşa depărtare ea n-o să se mai întoarcă niciodată. Dar după vreo lună, într -o zi pe la prînz, apare înaintea mea în carne şi oase. Mi-a vestit că mamă-sa a început să vadă şi că ea a trimis-o să-mi mulţumească. Mi-a adus din partea bătrînei un coş plin cu ouă... Pe urmă, a tot dat pe la mine, după ierburi de leac, cărîndu-mi de fiece dată de-ale gurii. In cele din urmă, am ajuns amîndoi să înţelegem că nu ne mai putem despărţi.

"*O* chema Aur. Tatăl ei murise de tînăr. Mamă-sa trăia cu ierburi de munte şi o crescuse cum se pricepuse şi ea. Fata avea acum nouăsprezece ani şi era tare slabă. Da' cum putea să fie grasă ? Mamă-sa şi cu fratele meu, doctorul, ne-aii logodit, dar n-au fixat ziua nunţii, lăsind s-o stabilească după ce avea să se vindece cu totul bătrîna. Aur*era miloasă şi nu-i venea s-o lase singură şi să se mute la mine. Eu n-am zis nimic. O iubeam, ea mă iubea şi că ne luam mai devreme sau mai tîrziu nu mai avea nici o însemnătate. Vai ! Dacă ştiam ce o să se-n- tîmple, n-o mai lăsam să plece ! N-o lăsam!

Acum cinci ani, pe timpul căldurilor mari, cu o zi înainte de a mă duce la tîrg, Aur a picat la mine de cu - zori. Ochii-i scinteiau în cap şi parcă se mai rotunjise la faţă. Avea obrajii rumeni şi era frumoasă de pica ! Mi-a zis că mamă-sa se vindecase de-a binelea şi că se între- mase şi la trup. A doua zi urma să se ducă la bunică-sa după tată, care-i promisese o oglindă ca dar de nuntă! Ce m-am bucurat! I-am spus că a doua zi mergeam şi eu la tîrg să-i dau de ştire fratelui meu. La plecare, am condus-o. Mereu o însoţeam pînă la drumul mare, mai departe nu mă lăsa. Atunci, nu ştiu cum s-a făcut că mi-a îngăduit s-o urmez

* *Lingzhi xiancao,* iarba fermecată *lingzhi,* folosită în medicamentele tradiţionale chinezeşti. Numele latinesc: Ganoderma lucidum.

pînă la podul de la Trei Cărări. A scos din buzunar o pînză mică, roşie, şi mi-a dat-o. Mi-a zis că n-avea alt dar, mai acătării, decît o şuviţă din părul ei şi mă ruga s-o primesc. Se spune că pînă şi
i oasele putrezesc, numai părul e fără moarte, ţine în veci. I Eu ce să-i dau în schimb ? M-am scotocit vreme înde- ■ lungată, dar n-am găsit nimic. Atunci ea s-a apropiat de (mine şi s-a apucat să-mi răsucească un nasture de la *r* haină. Cel de sus. Pînă la urmă mi l-a rupt cu dinţii şi l-a băgat, în buzunar. Mi-a spus că nimeni în afara ei . n-are voie să-mi coasă nasturele ăla... Am iubit-o mult ; pe Aur. De-aia am ajuns să fiu luat drept prostălău, să 7 mi se spună că îndrug baliverne şi că fac lucruri de om
I nebun... De-aş fi ştiut ce-o să se-ntîmple, n-o lăsam să | plece !

Şi Aur a pornit-o spre casa bunicii ei, să ia oglinda. I Era în ziua de zece a lunii. Urma să se întoarcă tot | atunci, dar nu s-a mai întors !

Oamenii vorbeau că ar fi căzut în rîul Reduta galbenă şi că s-a înecat. Era vremea puhoaielor, însă bunica locuia în partea de miazăzi a rîului, nu avea de ee să-l treafcă! Mi s-a spus unde ar fi căzut şi am căutat-o. Am găsit într-un stufăriş oglinda, un ciob oval, spart, şi altceva nimic!

Am fost la prezicător să-mi ghicească despre viaţa ei. Omul m-a ascultat, apoi şi-a aruncat beţişoarele lui, a citit semnele şi mi-a lămurit că cei doi lupi din urmă cu doi ani erau spiritele morţii. Spiritele n-au îndrăznit să se atingă de ea, nimerindu-mă eu acolo, însă cum au aflat prilejul, au atras-o în apă.

Mama lui Aur şi-a jelit amarnic fata şi nu i-au mai trebuit leacuri pentru boala ei ! Am adus o mînă de nisip din locul în care s-a înecat şi am îngropat-o împreună cu şuviţa de păr şi cu oglinda. Mormîntul l-am făcut pe povîrnişul însorit, din partea cealaltă a muntelui, şi în fiecare lună, în ziua de zece, mă duc şi ard bani de hîr- tie pentru sufletul ei, o tămîiez şi o plîng. Uite, fac lucrul ăsta de aproape cinci ani... Şi la fiecare haină nouă rup nasturele, vreau să spun că o aştept să se întoarcă şi să mi-1 coasă ! De-atunci, de cînd s-a întîmplat nefericirea asta, m-am ascuns în munte, nu mi-a mai trebuit să văd pe nimeni. Oamenii au crezut că m-am prostit şi mi-au zis Feng Prostălăul. Nu i-am luat în seamă... Cine-ar fi crezut că dau peste alt prostălău...

— Cine-i ? se miră Zhenhai.

— Piersica... v.

— Ea?

— Da. Da' prostia ei e altfel, cu ea m-am lecuit. Tu n-ai de unde să ştii cum a venit ea în casa mea. Dar să-i spui prietenului tău ce-ai aflat acum. La început, ne-am ferit unul de altul. Eu pentru Aur a mea, iar ea pentru Jad, bărbatul ei! Dar iubindu-1 pe pietrar, în ascuns, ea are o văpaie care o face tare. Pe cînd eu ? Nu ştiu decît s-o plîng pe Aur, să aduc ofrande sufletului ei, să-mi rup nasturii de la haine. Piersica ştie de unde mi se trage mie ţicneala şi mi-a spus că lupii nu erau nişte spirite care o urmăreau pe Aur. Ci că ea a murit din pricina lui Kong Xian, fiul oului de broască ţestoasă, licenţiatul
Kong ! Cînd a fost ea să se-nece, tatăl lui Cincizeci se ducea la tîrg cu piersici şi l-a văzut pe Kong Xian hai-tuind-o prin stufăriş s-o necinstească. Oameni haini, pre-făcuţi în lupi, i-au adus moartea lui Aur ! Aşa că ce rost are să mai fac pe prostălăul ? Mai bine o răzbun !

Nici nu gîndeşti ce om cinstit şi de nădejde e Piersica. Greu mai găseşti o ferfieie ca ea ! Nici prin cap nu-mi trecea să dau de o soră mai bună decît ea. Cînd vremea s-a răcorit, nu m-a mai lăsat să dorm pe jos, afară, ci m-a luat pe cuptor *. La început n-am vrut. Mi-a zis că-i sînt frate şi ea îmi e soră, curaţi ca apa de izvor ! Cine are năravuri rele, jos sau pe pat e totuna! Aşa, ea dormea la un capăt al patului, eu la celălalt, iar între noi era Bambus Verde. Ea vorbea cît o doare inima după Jadul ei, eu îi împărtăşeam ce dor mi-e de Aur... Tot vorbind, ne-am dat seama că nefericirea amîndurora avea acelaşi izvor. In urmă, Piersica a început să-mi spună că doar păstrîndu-i vii în noi pe cei iubiţi, putem să luptăm.

Sîntem soţ şi soţie numai cu numele, dar ne avem ca fraţii. Fata ei mă strigă tată, dar eu ştiu că de fapt îl cheamă pe taică-său care a făcut-o.

Am vorbit mult, dai' nu am înşirat prostii. N-am spus decît adevărul adevărat, încheie Feng, apucîndu-se abia acum să-şi facă o ţigară.

Yu Zhenhai plîngea de-a binelea.

— Te-am ascultat cu luare-aminte, rosti. Nu eşti ceea ce spui, ci un adevărat bărbat!

-— Du-te şi zi-i lui Zhenhai.

---

* *Kang,* pat-cuptor.

— O să-i spun, liniştеşte-te. Piersica ştie că Yu Zhenhai trăieşte ?

— Nu ştie. De cîteva zile e ascunsă. Azi-dimineaţă am fost în Floarea de Piersic să duc nişte ierburi de leac şi, auzind ce s-a întîmplat, am lăsat-o acolo pe Bambus Verde şi am alergat aici într-un suflet...

Femeia trecea din curte în casă şi din casă în curte... De cîte ori făcuse drumul acesta dus-întors nu socotise. Se gîndea la cîte îi fuseseră date în zilele de mai înainte şi încerca să-şi închipuie noua sa viaţă. Venise la Rîpa , Pinilor Roşcaţi şi aştepta în casa şi în curtea ei, din eare moşierul Dovleac Stricat făcuse cocină de porci. Femeia nu era alta decît Piersica.

Deodată, de afară şe auziră scîrţîitul cunoscut al porţii şi paşi. Prevăzătoare, ieşi în uşă, şi ochii ei lumi-- *i* noşi, mari, ficşi, păreau a-i ieşi din orbite, iar faţa i se albi de tot şi trupul L se înţepeni. Se rezemă, grea, de cadrul uşii.

Yu Zhenhai se apropie şi o sprijini să nu cadă.

— Tu ! Cînd ai... Eu sînt, n-am murit. Dinte de Aur s-a jertfit pentru mine. Nu fi speriată.:.

Un val de sînge puternic îi năvăli Piersicii prin vine şi ea se puse pe bocit.

— Vino-ţi în fire! Sînt eu, m-am întors, repetă el.

— Trăieşti...

— Trăiesc!

— Te-ai întors.;.

— M-am întors!

— M-ai recunoscut ? întreabă ea, strîngîndu-i mîna.

— Te-an\ recunoscut. Puteam să te aleg dintr-o sută, dintr-o mie !

Piersica îşi lăsă capul pe umărul lui.

— Eşti tu, tu ! Nu visez:, eşti în carne şi oase !

— Mă visai mort *1*

— Ba viu ! In inima mea nu muriseşi! Cerule! De data asta nu e un vis !

— Eşti ca un copil!

El era la fel de înalt, de solid. Faţa îi părea ceva mai colţuroasă, mai aspră, fruntea îi căpătase cîteva încreţituri adînci. Ochii, cu toate că erau tot strălucitori, ca mai înainte, aveau în ei ceva ameninţător şi trist. După atîţia ani, pentru prima oară îşi privea soţul îndeaproape, la lumina soarelui. Ii descoperi repede rana de la umărul

drept. Tresări şi rosti aproape fără voie, tulburată :

— Eşti rănit!

— Nu-i nimic ...

Piersica îi desfăcu cămaşa şi văzu pansamentul. îl certă că nu e atent cu el ...

In aceeaşi zi, Perla şi Chijie plecară spre Wendeng. Yu Zhenhai, Gao Yushan şi ceilalţi stabiliră ce aveau de făcut: mai întîi ridicau la luptă satele din jurul Tîr- gului Familiei Kong, le înarmau şi formau un şuvoi puternic cu care să pornească la atac.

12

Stătea încovrigat în şaretă.

Pe la noi, *shanzi,* şareta, era un fel de litieră trasă de animale, sau mai precis, ceva între căruţă şi litieră, un mijloc de transport specific drumurilor de munte. Sigur că în afară de oamenii de condiţie medie, care se foloseau de ea numai la nunţi şi atunci cînd primeau cite un oaspete de departe, medic sau prezicător renumit, de regulă numai cei bogaţi aveau şaretă.

Şareta aflată pe drumul dintre Weihai şi Wendeng era cu totul altfel decît cele obişnuite. Era trasă de doi măgari viguroşi şi bine hrăniţi, la gît cu zurgălăi; apoi era' acoperită cu un covor de lînă, dublat cu o pînză violetă, şi ciucurii lui cădeau pe cele patru laturi ale sale, împodobind-o frumos. Iar cît priveşte forţa impresionantă din faţa şi din spatele şaretei, ea nu era~cîtuşi de puţin de colo. Căci pe lîngă cei doi inşi care mînau animalele, în jurul şaretei erau destuj soldaţi înarmaţi : în faţă mergeau trei poliţişti călări, iar în urma lor două slugi şi ele călări. In urmă de tot, veneau două căruţe, una încărcată cu soldaţi, şase la număr, iar cealaltă avtnd instalată pe ea o mitralieră.

Cerul era mohorît. Se părea că o să cadă zăpadă. In peninsulă, zilele cele mai friguroase cădeau în prima lună

a calendarului lunar *, însă anul acesta gerul se lăsase mai devreme. Vîntul rece prinsese să bată încă din a doua săptămînă a celei de-a unsprezecea luni şi sufla în continuare, măturînd răspîntiile de drum şi cîmpiile, lâ- ■ sîndu-le lucii.

Şareta înainta, zguduindu-se din toate încheieturile, | drumul în pantă mică şi, o dată cu ea, însoţitorii se pre- I cipitau, nemaiştiind de ei, la suişul sau coborîşul dealu- J rilor care se ţineau lanţ ori la trecerea cîte unui rîu, dar ; | mai cu seamă la urcuşul de munte. Cel instalat comod în ? şaretă, la adăpost de intemperii, îmbrăcat în haină de zibelină, pe cap cu căciulă de vidră, închisese ochii; dar | nu dormea, cum putea să doarmă ?

El, mai marele locurilor, licenţiat, moşierul Kong Qingru, cu numele cărturăresc de Zhengda, el care se pregătise de o jumătate de lună să facă faţă atacurilor, în cele din urmă pierduse Tîrgul Familiei Kong, astfel că alături de fiul său, Kong Xian, şi împreună cu Wan Gezi, intendentul casei, cu Liu, adjunctul comandantului trupelor locale, şi cu unchiul Yu Zhishan coborîseră în subterana Pavilionului Iamă-Primăvară. Subterana data din cel de-al şaptesprezecelea an al Republicii China†, din toamna anului 1928, cînd avusese loc răzmeriţa a sute de mii de ţărani înfometaţi din judeţul Muping, condusă de Duan Jingzhai, şi răsculaţii dăduseră foc pavilionului în care îşi găsise moartea tatăl lui Kong Qingru. La refacerea cîrciumii, licenţiatul pusese să se sape în secret subterana, o cameră nici prea mare şi nici prea mică, unde se ajungea din bucătărie şi care îşi avea ieşirea în ciupercăria de lîngă zidul exterior al curţii. Aşa se explica de ce, punînd stăpînire pe oraş, Yu Zhenhai nu-i dăduse de urmă.

Stătuseră ascunşi acolo o zi şi-o noapte. îşi luaseră cu ei mîncare şi apă şi, din fericire, maf dăduseră în subterană şi peste un vas mare cu băutură, stingîndu-şi astfel amarul. Dar nici să mai rămînă nu puteau. în timpul nopţii, încercaseră să evadeze. Cum era linişte, fugiseră în grabă

* Perioadă echivalentă cu sfirşitul lui ianuaric-februarie.

† Republica burgheză, proclamată după victoria burghezo-democratică din 1911. Conform tradiţiei de pînă atuaci, cînd fiecare dinastie îşi ţinea calculul anilor, a existat o triplă evidenţă a scurgerii vremii, perpetuată pînă la proclamarea Republicii Populare Chineze, la 1 octombrie 1949, şi anume cea modernă, valabilă astăzi pe tot globul, cea recurgînd la ciclul de şaizeci de ani şi aceea începînd numărătoarea ‘cu primul an de după răsturnarea dinastiei feudale Qing.

din tîrg, fără să le pese chiar de starea propriilor case. Numai pe Yu Zhishan îl lăsaseră în pivniţă, ameţit de băutură, şi puseseră o piatră de moară la ieşire.

Fugiseră întîi în oraşul Weihai şi trăseseră la şeful poliţiei, Zhen Weiping. Zhen era socrul lui Kong Xian şi unul dintre oamenii cu care licenţiatul Kong era de mult în raporturi bune. Kong se gîndise că dacă aici nu se va afla în siguranţă, va fugi în Tianjin, unde avea cîteva magazine. Dar după cîteva zile primise veşti bune : răsculaţii din cele patru judeţe învecinate fuseseră în cea mai mare parte reprimaţi de Divizia 81, la care se adăugaseră trupele locale ale guvernului. Secretarul organizaţiei comuniste din regiunea Jiaodong, comandantul şef al insurgenţilor, fusese prins şi dus în Wendeng. Kong Xian nu mai putuse de bucurie şi fusese gata să se îndrepte într-acolo, dar tatăl său îl domolise. „Mai tîrziu“, îl sfătuise el.

Adevărul era că el se războia de cîţiva ani buni cu comuniştii, iar vulcanul acesta care răscolise întreg tîrgul şi arsese din temelii Pavilionul Iarnă-Primăvară
ii apărea mereu, de mai bine de zece zile, în- faţa ochilor ; noaptea visa urît, transpira, iar bătăile inimii i se precipitaseră. Dar nu dorinţa de a se odihni îl făcuse să adaste puţin, ci gîndul că era mai bine să îl lase pe Zhang Shutang, comandantul trupelor guvernamentale, să cureţe locul. De ce să nu profite de prilej ? Ii trimisese înainte pe Wan Gezi şi pe Liu, să-i liniştească pe-ai casei şi să facă preparativele necesare în vederea reîntregirii familiei. El şi Kong Xian rămăseseră pe loc, hrănindu-se cu delicatesuri şi alimente tonice, ca de pildă urechiuş? do argint, cuiburi de rîndunică, aripioare de rechini, castraveţi de mare, dormind bine, ascultînd opere de Beijing... în urmă cu două zile, Yan Zizheng, şeful Departamentului judeţean pe linie de partid, * trimisese după el. Licenţiatul Kong îşi luase rămas bun de la cuscru, care îi dăruise o ' mitralieră uşoară, de fabricaţie japoneză, zece puşti de calibru 38 şi două mii şi ceva de cartuşe. Plecase la drum cu o zi In urmă, dimineaţa şi în după-amiaza aceleiaşi zile ajunsese la un templu aflat la vreo cincizeci de *li* de Wendeng, unde fusese ospătat şi găzduit de şeful de district. In dimineaţa aceasta pornise iar la drum.

„De ce m-or fi chemat atît de grabnic ?'“ se gîndea,

* Este vorba de Partidul Naţionalist.

stînd ghemuit în şaretă. Scoase un pachet de ţigări englezeşti 555 şi băgă una în gură.

— Tată ! Tată !

— Hm, mormăi.

— Am ajuns sub zidurile oraşului Wendeng, Tată!

— Opreşte! strigă, aprinzîndu-şi ţigara. Desprinse colţul^ covoraşului şi lumina puternică îl izbi neplăcut, închise ochii, îi deschise iar : Xian, vreau să urc pe cal...

— .Bate vîntul...

— Rezist!

Şareta se opri. Kong Xian şi ceilalţi descălecară şi-l ajutară pe licenţiat să urce pe calul fiului său. Frigul strîngea tare şi bătrînul începu să tuşească.

— Era mai bine în şaretă '.

Kong Qingru încetă să mai tuşească şi făcu semn din mînă să pornească. Kong Xian urcase pe calul unuia dintre însoţitori, şi aşa ajunseră la poarta oraşului.

Aici era un ulm bătrîn, nu atît înalt, cît de o formă ciudată; crescuse noduros şi trunchiul i se uscase, dar din el dăduseră nenumărate mlădiţe, care parcă îl ţesuseră într-o broderie de jur-împrejur. Crengile erau şi ele ciudate, arătînd ca nişte cozi de phoenix şi gheare de dragoni. Localnicii îi ziceau *ulmul pe care dragonul suie la ceruri.* Se spunea că ulmul era mai vechi decît oraşul, deşi era greu de dovedit ace".!; lucr.i. Oricum, ulmul avea cu siguranţă peste o mie decani, dar istoria oraşului urca pînă în dinastia Han *.

Indiferent ce nume a purtat, oraşul acesta fusese întotdeauna un loc important, datorită aşezării sale. El era centrul cîmpiei care se întindea la poalele Muntelui Kunyu, şi oceanul se afla la nici o sută de Zi *distanţă.*

Oraşul dispunea de zonă muntoasă şi de ape. Spre nord-est, cale de numai doi Ii de la zidul oraşului, se ridica o stîncă frumoasă, un fel de paravan natural, iar sub *£a* era Dealul Culturii. Se zicea că Primul împărat †, în călătoria pe care a întreprins-o în acest capăt de ţară, a avut aici o discuţie cu cărturarii locului şi de aici i s-ar fi tras dealului şi denumirea. încă şi în zilele de azi, de sărbători, aici continuă să se organizeze spectacole.

In partea de miazăzi curgea Rîul Nisipos, care se vărsa in Rîul Scroafei. Rîul avea apă tot anul şi era locul în care

---

* !n pragul orei noastre.

† Qin Shi Huang, Primul împărat Qin, unificatorul Chinei (221—206 î.e.n.).

gospodinele îşi spălau rufele şi zarzavaturile. Spre apus, cale de şapte *li,* era un vestit izvor natural, a cărui apă era fierbinte tot timpul iernii. Wendeng era oraşul cu cele mai multe temple : Templul Pămîntului, Templul Spiritului Calului, Templul Iadului, Templul Strămoşilor — în centru; în partea de apus erau alte două, iar lîngă poarta răsăriteană era aşezat Templul lui Kong*, căruia oamenii îi ziceau Palatul Sfîntului Confucius. în mijlocul templului era statuia lui Confucius iar pe părţi se aflau acelea ale discipolilor săi Zeng Zi, Zi Si şi a filosofului Mencius. Tatăl licenţiatului' Kong, Kong Xuomgui, fusese unul dintre patronii acestora, iar acum fiul îi călca pe urme.

Aproape de intrare, şeful de district îşi îndreptă spinarea, luînd o mină aspră. însoţitorii.ridicară capetele, atenţi în jur. Se opriră lîngă un lac.

— Vreţi- să admiraţi oglindirea pagodei în apă, Excelenţă ? întrebă o slugă. Azi vremea...

Acolo, în partea de apus era o mare întindere de apă. Era locul de unde se luase pămîntul pentru zidul gros al oraşului. Cînd nu ploua, apa era limpede ca oglinda şi de pe podul de piatră din apropiere vedeai în ea răsfrîngerea pagodei cu nouă etaje, de pe Vîrful Jadeitei. Era una din cele optsprezece privelişti uluitoare din Wendeng.

în ziua aceea, Kong Qingru n-avea chef de pagode reflectate în ape. îşi holbase ochii, bărbia prinsese să-i tremure, sîngele i se urcase la cap şi arăta ca ameţit.

Kong Xian nu înţelegea ce se întîmplase cu tatăl său,, ce putuse să-l tulbure atît de profund. Abia într-un tir- ziu zări, azvîrlite în iarba uscată de pe malul lacului, trei cadavre decapitate. Singele colorase în roşu straiele lor albe, din dimie ţărănească, iarba şi pămîntul galben.

— Cine-s ? îl- întrebă Kong Xian pe cel care le ieşise în întimpinare.

— Nu ştiu, răspunsese acela. Zilele astea au fost ucişi atîţia bandiţi comunişti...

Pe zidul oraşului erau prinşi pari în care fuseseră infipte capete omeneşti, cu totul peste treizeci. Cele mai multe se mumificaseră, răsunind în bătaia aprigă a vîntului ca nişte tîlvuri golite şi uscate. Numai la cîteva capete mai proaspete se puteau încă distinge nasul, gura şi celelalte trăsături.

* Kong Fuzi, Confucius (551—179 Le.n.).

Nerecunoscînd nici un chip, licenţiatul întrebă :

— Azi cine a fost ucis ?

— Unul mare.

— Cine ?

— Şeful bandiţilor din toată regţunea Jiaodong. îl chemă Zhang Lianzhu, zis Perla.

— De ce s-au grăbit ? Trebuia interogat.

— Ba l-au interogat şi prea destul, se arătă omul vorbăreţ. Cum îl cheamă, cine e, ce-a făcut, tot! A fost trădat de unul de-ai lor. Era de-o juma de lună închis şi-a fost luat şi cu bine şi cu rău. Am adus cîteva sute de oameni să asiste la execuţie. Le-a vorbit atita pe drum, că răguşise. Cînd să se tragă în el, a strigat jos asta, jos aia, trăiască asta, trăiască aia, victoria...

— Care e ? se interesă Kong Qingru.

— Cel din mijloc, dintre alea trei capete. Are faţa parcă pătrată şi părul lung. Avea vreo treizeci de ani, terminase liceul...

în ziua a opt a lunii a unsprezecea, cînd Yu Zhenhai intra victorios în Tîrgul Familiei Kong, Divizia 81 înconjurase Wendeng-ul. Lupta fusese aprigă. Pe la prînz, armele simple, vechi, ale celor o sută şi ceva de insurgenţi nu mai făcuseră faţă mitralierelor duşmane. Ding Chijie căzuse eroic. Perla Teuşise să străpungă linia duşmană, dar fusese încercuit într-un sat. îşi oprise un glonte şi, în poarta unei oase, cînd tocmai se pregătea să-şi curme zilele, un ţăran de cincizeci şi unu de ani îl trăsese în curte, îi vîrîse în mină o custură şi-l pusese să taie nişte dovleci. Duşmanii ajunseseră în poartă şi Perla nu mai avea de ales. A făcut întocmai cum i-a cerut omul. Pe dată, trei-patru soldaţi au pătruns în casă. Fiind îmbrăcat ca un ţăran, soldaţii nici nu-1 luaseră -în seamă. Perla era emoţionat de curajul ţăranului care îl acoperise... Dar imediat ce soldaţii ieşiseră, îi urmase în drum, şoptindu-le că cel din casă este unul dţp capii revoluţiei.

Cu toate că intendentul Wan Gezi se întorsese acasă cu cîteva zile mai înainte, cînd Kong Qingru pătrunse pe poarta casei, în faţa ochilor i se desfăşură scena unui dezastru total.

Leii care străjuiau intrarea principală dispăruseră, mul răsturnat cu burta în sus, iar celălalt aruncat într-o baltă din apropiere. Salonul principal, alcătuit din trei încăperi unite între ele, deşi fusese aranjat în cinstea întoarcerii stăpînului, arăta jalnic. Piesele de mobilier, antichităţile,

tablourile, caligrafiile, cărţile de valoare ori dispăruseră, ori fuseseră distruse, ori arătau ca vai de ele. Ambianţa iniţială pierise. Sofalele vechi fuseseră atît de lovite, incît nu se mai putea sta pe ele, iar în locul măsuţelor fine de ceai se instalaseră cîteva mese grosolane şi ; scaune obişnuite.

Licenţiatul Kong se aşeză greoi, mingiind şi umplînd cu tutun luleaua pe care o păstrase pentru el nora cea mare. Văduvele fraţilor săi, Kong Qinbin, directorul băncii, şi Kong Qingchou, patronul restaurantului i se înfăţişară în veşmintele de doliu, trăgîndu-şi după ele copiii, şi îngenuncheară bocind, Il implorară să le ajute să-şi
I capete bunurile şi să se răzbune. El se ocupă de fiecare în parte şi în cele din urmă reuşi să scape de această
* liotă. Liu, adjunctul comandantului trupelor, îi raportă că ; nu mai aflase în oraş'picior de răsculat.

Kong Qingru se mai linişti dar, după ce acesta plecă, I clătină din cap, cu amărăciune : „Chiar că sute de lucruri au explodat aici şi aşteaptă să fie orînduite... De unde să >■ încep ?“

Kong Xian intră şi îi şopti :

— Tată, Qin, comandantul garnizoanei locale, s-ar fi j refugiat la familia Ge.

De cînd se înapoiase, licenţiatul îi ceruse fiului său j să-l caute pe comandantul companiei care-şi avea sediul * în districtul lor, să se sfătuiască în chestiunea extirpării | comuniştilor. în Wendeng, Yan Zizheng, şeful Departa-| mentului judeţean al Partidului Naţionalist, îi dăduse 1 sarcini exprese în acest sens.

— A mers acolo cu treburi oficiale ? întrebă.

— Pe naiba ! E in bune relaţii cu Ge. Acum cîteva zile 1 a dus acolo o căruţă învîrfuită cu lucruri... Se zice că el' şi fata lui Ge...

— Oh, pe vremuri... Licenţiatul înghiţi în sec. Yan Zizheng avea dreptate. Dacă nu mă întorceam la timp, tîrgul ăsta îşi schimba şi numele, găsindu-se alţi stăpini! Băiete, adu-mi două jin-uri din tutunul primit de la j socri. Plec să-l aduc înapoi pe acest Qin.

— Asta e ca şi cum ţi-ai băga de bună voie copiii în gura şacalului!

Tatăl îl fulgeră cu privirea.

— Fără şacal trăim? murmură. Ţine minte, inima noastră e pornită contra comuniştilor ! îl hrănesc, numai să-i distrugă ! Aruncă luleaua cit colo, mînios. Se ridică şi o

luă spre ieşire : Intendentul să vină cu mine la Pavilion.

— Locul e plin de cărămizi, de bîrne şi de olane, ce să vezi ?

— Voi învia Tîrgul Familiei Kong, îl lămuri el, solemn, oprindu-se, şi încep cu ridicarea Pavilionului" Iarnă-Primăvară. Ard şi ani, circiuma asta ne-a ţinut mari în tîrg. Am s-o fac mai zdravănă, mai impunătoare, ca un munte care să-i înspăimînte pe ţărani! înţelegi ?

Era tocmai momentul cînd ţăranii o terminaseră cu treburile cîmpului. Strînseseră recoltele şi acum adunau lemne de foc. Dintre toate patru anotimpurile, iarna era

cel cu timp liber berechet pentru ei. In mod obişnuit, in zi de tîrg, orăşelul fremăta. Se vindeau lemne, legume, produse marine, alune, iepuri, cocoşi de munte şi tot felul de alte lucruri. Ce să mai vorbim de negoţul de fiecare zi, de prăvălii, birouri, farmacii cu medicamente vestice* şi tradiţionale, de depozite, de ricşe, de larma şi de acel du-te-vino al străzii, de fierberea şi de nebunia oamenilor. Or acum, în ciuda aşteptărilor, veniseră doar cîţiva, puţini, să-i numeri pe degete, şi pe feţe li se citea neliniştea. Zidurile străzii principale erau pline cu afişe albe, pe care erau trecute cu tuş negru un şir de nume ; erau evidenţiaţi cei care uciseseră comunişti şi înfieraţi cei care participaseră la revoltă, cei care ascunseseră elementele comuniste, pe capul cărora se puseseră premii intre zece şi o mie de *yuani.* Hîrtiile acestea adăugau străzilor atit de slab animate un plus de teroare.

Condus de intendent, Kong Qingru înainta încet. Lui îi plăcea aspectul străzii principale, iar anunţurile care proclamau succesele lor îl făceau să se simtă un fel de vajnic ostaş revenit printre ai săi ca un erou. Sentimentul acesta îi învinsese mînia şi durerea încercate la vederea jalnicei distrugeri în care îşi aflase casa.

Se uită peste locul unde fusese Pavilionul Iarnă-Primăvară. Ca să grăbească ritmul degajării dărîmăturilor, oferi celor vreo zece lucrători, pe lîngă un *mao* şi cinci *feni* pe zi, cîte o masă din partea sa. Pe loc, munca oamenilor se acceleră. Plecă mulţumit, îndreptindu-se spre reşedinţa districtului.

— Te-ai înapoiat, unchiule ?

Kong întoarse capul şi dădu' cu ochii de fiul lui Yu Zhishan, călare pe o bicicletă.

— De unde-ai aflat vestea ? se miră licenţiatul.

— O şaretă luxoasă ca a matale se vede de la şapte poşte. Cine altul se bucură de atîta cinstire şi faimă pe la noi ?

— După cine eşti în doliu ? se miră Kong Qingru, văzind semnul alb de la haină şi pantofii complet albi†.

— Vai de bietul tata !

— A murit ? Unde ? se sperie Kong Qingru.

---

* Medicamentele nechinezeşti, cele sintetizate chimic, cunoscute în medicina modernă.

† Din cele mai vechi timpuri, în China, culoarea doliului este albul.

— Nu i-am găsit cadavrul. Dar nu l-am văzut de vreo lună. Unde să fie, dacă ar trăi ? Dacă au pus mîna pe el, mai poate fi viu ? Bietul tata, s-a chinuit o viaţă să facă avere şi nici oasele nu i se odihnesc cum trebuie, că n-a avut parte de un sicriu...

Licenţiatul Kong tăcu. Ce să spună ? îşi amintise de soarta lui Dovleac Stricat : rămăsese în subterană şi probabil că murise de foame.

In acest timp, strada se însufleţi. Wan venea spre el, împreună cu încă cineva. Omul era din cap şi pînă-n picioare numai o singură culoare. Nici pielea feţei nu se zărea, acoperit cum era, tot, de lut. Părea un şobolan hidos.

— Ce mai e şi arătarea asta ?

— Au dat lucrătorii peste el, rîse administratorul.

— Frate ! izbucni omul ca şobolanul şi se porni pe plîns. Nu mă mai recunoşti ? Eu îmi amăram sufletul că tu n-oi mai fi trăind. Credeam că n-o să te mai văd vreodată.

Yu Zhishan se ţinuse scai de licenţiatul Kong şi, în ziua intrării răsculaţilor în tîrg, se ascunsese cu el în subterană. Băuse mult şi, cînd tăria alcoolului îi trecuse, nu-i mai aflase lîngă el pe cei cu care se adăpostise acolo. Strigase, plînsese îndelung şi, cum nu avea lanternă, nu găsise ieşirea, ajungînd însă pînă la urmă în locul unde fusese intrarea, de data aceasta blocată cu lemne şi cazanul de apă. Apoi fusese incendiul care mistuise fiece bucăţică de lemn. Yu Zhishan se zbătuse din răsputeri şi, tot răsucindu-se ca o vietate prinsă în cursă, descoperise o dîră de lumină. îşi făcuse drum înspre ea, săpînd cu palmele prin moloz, dar nu reuşise decît să dea peste resturile din bucătărie, printre care un sac cu alune şi nişte apă murdară din cazanul distrus. Le cărase în hrubă. Mîncase, băuse, îşi făcuse nevoile în acelaşi loc, temîndu-se să mai iasă. Stătuse acolo singur mai bine de o jumătate de lună.

Kong Qingru nu rîse, dar nici nu se milostivi, faţa rămînîndu-i împietrită.

— Trăieşti, Zhishan ? Să nu crezi că n-am vrut să te iau...

— Frate ! Să nu mă învinuieşti că am mincat de unul singur alunele, dar la toţi cîţi fusesem nu ne-ar fi ajuns... Socoteam că aţi murit! La fiecare masă, abia gustam un pumn de alune, cu gindul să-mi ajungă şi să mă ţin cu viaţă ca să pot ieşi viu.

— E bine ! Noi cei de-acasă te şi crezusem întors la

ceruri... rosti fiul.

— Ce tot spui! Prostule ! Abia aşteptai să mor. Nevastă-ta mă blestema mai rău decît comuniştii ! Aţi vrea voi casa mea, pămîntul meu ! He-he-hei ! Uite aici ! zise şi se bătu cu palma peste buzunarul de la spate. Actele pe casă şi pe pămînt, toate sînt aici ! Iar eu n-am murit...

— Nu îndruga prostii! îl opri licenţiatul Kong. Băiatul purta doliu de durere ! Acum mergi acasă şi te spală. Ne aşteaptă treburi importante

Şeful satului Rîpa Pinilor Roşcaţi, moşierul Yu Zhishan, se aşează pe şaua din spate a bicicletei:

— Repede ! strigă. Repede !

13

— De ce nu s-a întors Piersica, tată ? Sora asta e de speriat! strigă Crizantema, intrînd în casă.

Zhang Al Treilea stătea chircit în faţa vetrei. Mîna lui neagră, aspră şi puternică strîngea gogoşile, făcîndu-le să trosnească, şi în inima sa el se desfăta ca un meloman fermecat de o muzică divină. Auzind glasul copilei a treia, răspunse, ţinînd între dinţi luleaua care se stinsese de mult:

— De-aici pînă-n tîrg şi înapoi, e cale lungă. Dacă vine spre seară, e bine.

Crizantema avea acum aproape şaptesprezece ani şi I ştia şi ea bine acest lucru, mai ales oă era o fată cu f mintea ascuţită. Rîndui lucrurile din încăperea centrală, f încreţi sprîncenele, şi ochii ei, nu prea mari, dar negri, â luminoşi, se arătară dintr-o dată umbriţi de tristeţe, i

— Uf! Ştiam eu ! spuse cu uri oftat bătrînesc. O ;j aduc pe Bambus Tînăr, domnul Feng e bătrîn, iar dru- 3 mul nu e drept. Numai că rănitul şi-a pierdut cunoştinţa. | Cum să nu te doară inima, să nu simţi că iei foc....

Această stare nu o trăia numai fiica lui Zhang Al j Treilea, ci ea apăsa, din ce în ce mai greu, inimile tutu- JŞ ror locuitorilor din Floarea de Piersic, întocmai ca norii ; care se îngrămădeau tot mai groşi şi mai negri în jurul 1 munţilor. In cele cinci zile ale împotrivirii, deasupra cătu-S nului Floarea de Piersic, cu cele cincizeci şi ceva de fami- ’ lii ale lui, fluturase nestingherit steagul roşu al partidului, pentru ca apoi el să fie coborît chiar de persoana care îl

lucrase, anume Cumătră A Treia. Portalul triumfal ridicat în cinstea eroilor detaşamentului de şoc condus de Yu Zhenhai şi Gao Yushan fusese desfăcut, zidurile fuseseră ; şi ele curăţate de lozinci, şi toate acestea în numai o jumă- j tate de zi. Acum, satul nu lăsa să se vadă nici o urmă a j răscoalei, era ca întotdeauna : la fel de copleşit şi pierdut între munţii cei mari, şi insurecţia rămăsese să dăinuie | doar în sufletele locuitorilor.

De fapt, nici pînă în ziua aceea ei nu cunoscuseră teroarea din afară. Şi nu numai pentru că satul lor se afla la graniţa dintre judeţele Muping şi Wendeng, de unde venea şi vorba „Munţii sînt înalţi şi împăratul e departe“ Dar în sat nu exista nici un bogătaş. Geruială ar fi fost singura mai îndreptăţită să fie numită astfel, ea, care avea purtare anapoda şi era stăpîna unui atelier de broderie, însă nepotul ei, Kong Juren, era unul dintre capii răzmeriţei. Căpetenia satului, Zhang Fuli, fusese chemat şi i se vorbise de campania de lichidare a comuniştilor, dar el însuşi era comunist şi nu se putea supune ordinelor.'

Dar, o dată cu vîntul aspru, se înteţea şi nelinişte a din sufletele sătenilor. De cîteva zile, pierduseră legătura cu tovarăşii din afară şi nu le ajungeau la urechi decît veşti rele. Teroarea duşmanului se dezlănţuise: arestări, uciderі... Atunci grija tuturor se îndreptase către cei cinci spreze răniţi care zăceau în atelierul de brodat al lui Geruială. îi instalaseră acolo, fiind încăperea cea mai mare şi mai luminoasă din tot satul, ba avînd şi două sobe, astfel că bolnavii puteau fi uşor îngrijiţi. Oamenii le trimiteau orez, orz, ouă, came şi alte alimente luate de acasă de la licenţiatul Kong.

Doctorul Feng îşi dăduse toată silinţa, încît cei mai mulţi erau spre însănătoşire şi numai trei, unul cu un glonte în plămîn, altul cu rană la cap şi al treilea cu piciorul rupt, nu cunoscuseră nici o schimbare în bine, ba mai mult, în urmă cu o zi îşi pierduseră cunoştinţa. Piersica, cea care se ocupase de ei, se sfătuise cu Yang Yuqing, secretarul celulei de partid, şi amindoi ajunseseră la concluzia că, ori ce s-ar fi-ntîmplat, Feng Zijin trebuia adus să-i consulte. Cumătră A Treia o îmboldise pe Piersica să se repeadă mai întîi la căsuţa de pe munte, să-1 ia pe Feng Prostălăul şi să se ducă împreună în tîrg.

Auzind-o pe Crizantema pomenind de pericolul care-i păştea pe răniţi, Zhang se încruntă, scoase luleaua din gură şi merse să scuture scrumul în vasul cu cenuşă de

lîngă cuptor.

— Dacă-i pe-aşa, ne putem aştepta la lucruri grave, spuse. Ehei, dar nici nu ne putem da peste cap. Dacă domnul Feng soseşte...

Vorbi cu voce calmă, băgă în sac gogoşile făcute, coborî de pe cuptor şi se încălţă.

— Unde pled, tată ? întrebă Crizantema.

— Să văd răniţii.

— Nu-i nevoie. Mama e acolo, cu...

— Ce să facă muierile ? spuse el, bombîndu-şi pieptul.

Ieşi. în curte se opri. Se uită la ceaţa care se lăsase înspre miazăzi, clătină din cap şi se întoarse înapoi în casă. Pietrele de măcinat scoteau un huruit continuu. Crizantema era aplecată asupra minerului, trupul ei fragil fiind înclinat mult înainte, pentru ca sub greutatea lui pietrele să se rotească repede şi griul să se prefacă într-o făină fină şi albă ca laptele.

— Lasă-mă pe mine, îi ceru tatăl, apropiindu-se.

Crizantema îşi aranja pârul ud de pe frunte.

— Tată, matale odihneşte-te, **îngînă.**

— Crezi că alegerea gogoşilor oboseşte ? Tu ar trebui sâ te odihneşti ! Zhang obişnuia ca în discuţiile cu soţia sau cu fetele sale să fie moralist. Prinse minerul şi învîrti cu putere.

— împingem împreună, mai zise fata.

— **Ţi-am zis să te odihneşti, păi fă-o!**

Vînduseră măgarul ca să se plătească de datorii, în anul cînd Kong Juren furase cecurile licenţiatului. De atunci, ori de cîte ori aveau de măcinat cîte ceva, împin_ .geau ei la pietre. Noroc că cei din partea asta de ţară se hrăneau mai ales cu dovled, iar grîu şi orez aveau prea puţin, astfel că asemenea munci grele le făceau mult prea rar.

Crizantema se retrăsese în faţa vetrei, uitîndu-se la părintele său, care se învîrtea în jurul pietrelor de măcinat, împingînd din răsputeri minerul de lemn. Tatăl îi era slăbănog ; haina de bumbac, rămasă mică, o avea cîrpită şi răspeticită, iar brîul din pînză grosolană, veche, i_0 strîngea in jurul lui. Barba, care începuse să-i încărun-' ţească, îi accentua slăbiciunea. Ţinea spinarea încovoiată şi se rotea în jurul pietrelor de măcinat, călcînd cu paşi apăsaţi. Deodată, imaginea măgăruşului îi jucă Crizantemei în faţa ochilor. înainte vreme, el făcea treaba mai uşor şi mai bine. Simţi un gust amar în gură şi îşi plecă privirea : nu mai putea suporta.

De cînd se ştia, era mai apropiată **de** mamă-sa, pe **ea** o iubea, inima îi era plină de fiinţa sa şi, cînd **aceasta nu** era cu ei, casa i se părea pustie^ simţea că ceva **îi lipseşte** şi pleca după ea, oriunde ar fi fost. Cu tatăl, **nu era acelaşi** lucru. El bodogănea toată vremea, înjura, şi **Crizantemei** îi era frică de el. De cîte ori părinţii se certau, ea îi l_{Ua} parte mamei, uneori lovindu-şi pe furiş tatăl. De **cînd se** angajaseră în revoluţie, atmosfera din casă era **mai des-**tinsă. Nebuniile lui iscate de alcool erau din **ce în ce mai** puţine şi, la dragostea pentru mama ei, **Crizantema** adăuga adeseori şi o înţelegere **mai** mare a **tatălui.** Pr_0_ babil că lucrul acesta se datora vîrstei ei **mai mari.** începuse să înţeleagă viaţa.

— Boabe. Toarnă boabe !

Trezită din visare de strigătul tatălui, Crizantema se uită şi văzu că boabele din pîlnia de deasupra pietrelor erau pe terminate. Se repezi, luă coşul de nuiele şi turnă griu.

Kong Qingru mergea cu intendentul după el. Trecînd prin faţa; băncii, la colţul unei străzi, dădu peste o mul-ţime adunată în jurul unui afiş. Unii citeau cu voce înceată. Cînd licenţiatul Kong se apropie, lumea, ca şi cum ar fi avut ochi în spate, se împrăştie. Rămaseră doar doi, un bărbat şi o femeie. Bărbatul ţinea un copil în braţe, iar femeia avea braţul vîrît pe după toarta unui paner.

Kong Qingru trecuse de ei dar femeia aceea cu toate că nu o văzuse La faţă, poate însă din pricina trupului bine făcut, înalt, a cocului mare, a umerilor obrajilor, roşii, i se păru cunoscută şi se opri fără să vrea, săgetînd-o cu privirea.

în clipa aceea, descoperindu-1 pe licenţiat, bărbatul trase de toarta panerului, îndemnîndu-şi femeia să plece de acolo.

— Stai ! strigă Wan. Mama ta ! Dai cu ochii de şeful districtului şi-i întorci curul ? Cine eşti ?

— Cine e ? Chiar să nu-1 fi întîlnit, ar trebui să ştii că e Feng Prostălăul, zise femeia, calmă, înt&rcîndu-se.

— Prostălău ? Şi de ce fuge ?

— Dacă s-ar purta ca toată lumea, ar mai fi socotit nebun ?

Kong ridică braţul, dîndu-i de înţeles intendentului că nu vrea ceartă.

— Acum ştiu. Eşti fata a doua a lui Zhang Al Treilea. Pe frate-tău îl cheamă Aur Scump, iar tu eşti Piersica, nu-i

aşa ?

Piersica lăsă capul în jos şi prinse minerul panerului în mînă.

— Ah ! Eşti plină de draci! Din pricina ta am tras şi eu nişte ponoase... Femeie, n-ai văzut pe vreunul dintre cei daţi morţi pe afiş ?

— Cum să-i văd ?

— Vreau să zic... Yu Zhenhai n-a trecut cu ei acasă ?

— Oh, ce rost' are să amintiţi de vremurile alea ? spuse ea, cu durere în glas. E dus de pe lume de mai bine de un an. Ce-a fost a fost! Acum sînt nevasta Prostâl|_ ului, dumneavoastră mi l-aţi dat. Ea îi întinse bărbatul^ panerul şi luă fetiţa in braţe.

Licenţiatul Kong clătină din cap.

— Să se fi scufundat lumea şi dacă s-a dus, s-a dus nu se mai întoarce. De bine, de rău, ţi-ai găsit un bărbat' De prost e prost, dar e om bun.

— N-am să uit bunătatea dumneavoastră ! rosti Piefsica şi legănă uşor fata în braţe. •

— Vă duceţi la Feng Zijin ? întrebă Kong, cîntărindu-i din ochi. Salutaţi-1 din partea mea. M^am înapoiat şi 0 să-l chem să mă consulte. El e om bun şi priceput Ca nimeni altul. Numai că... Bine, plecaţi. Cînd aveţi vremee daţi pe la mine.

— Excelenţa Voastră, vorbi Wan, uitîndu-se după cei doi, femeia asta chiar că nu ştie că bărbatu-său n-a murit Dar Yu ăla, pierzînd o asemenea femeie, nu vine el înapţ^ după ea ?

— Dacă nevastă-ta s-ar duce după altul, ai iubi-o sau ai urî-o ? Ai căuta s-o întîlneşti sau, temîndu-te de cuţit^ soţului de-al doilea, ţi-ai vedea de treabă ? spuse Kor^ pentru ca apoi, mîngîindu-şi barba, să murmure : Oricţţ or fi fiind ei comuniştii de dîrji, răniţii au nevoie <je medicamente, şi îngrijire iar priceperea fratelui ăsta Prostălăului nu le este necunoscută. Iată un fir...

— Excelenţă, dumneavoastră sînteţi o adevărată z^j_ tate! exclamă Wan, pocnindu-şi palmele de bucur Acum, că sînteţi aici, s-a terminat cu bandiţii...

— Greu! Licenţiatul Kong îşi încrucişă mîinile spate şi se urni din loc. M-au pus pe fugă, ba era sg mă... Şi uite-mă acasă, la locul meu. Dar dacă nu-i cur^ţ pe comunişti, jură, urcînd treptele casei lui Ge, să nu-i^ mai ţin capul pe umeri !

După miezul nopţii, Zhang Al Treilea auzi ciinii lătrî^ şi pe dată în drum răsunară copitele unui animal. Ajuns© în

poarta sa, acestea se opriră şi cineva bătu cu puterg
Pe Zhang îl luă cu sudori reci. Se repezi, stinse lampa şi alergă Sn curte să proptească ceva în poartă.

— Unchiule, deschide ! auzi. Sînt eu, Zijin, domnul Feng !

Recunoscind vocea, descuie poarta şi o deschise larg.

— Ehei, credeam că nu mai vii. Cum de-ai izbutit ? Mă gîndeam la tine... Oh ! Se opri, observînd dincolo de măgarul pe care călărise doctorul un bărbat de statură înaltă. Nu eşti singur ? întrebă, speriat.

Sosirea doctorului Feng, însoţit de Yu Zhenhai îi făcu pe toţi ai casei să treacă de la frică la bucurie. La începu b nu-şi vorbiră, nici tradiţionala ceaşcă de apă fiartă! nu o băură, doctorul zorindu-se să vadă bolnavii cu răni grave. Dacă nu venea, cel atins in plămîni ar fi murit. Numaidecît după ce-şi făcu treaba, Feng încălecă din nou măgarul şi plecă, petrecut de doi tineri.

După ce pusese stăpânire pe Tîrgul Familiei Kong, de-taşamentul de şoc al lui Yu Zhenhai, primind vestea că Perla, Ding şi oamenii lor fuseseră încercuiţi la Wendeng de către Divizia 81, pornise în ajutorul acestora. Erau cu toţii vreo două sute de oameni, iar duşmanii şase- şapte sute. încleştarea avusese loc pe înserat, pe malul unui rîu. Pe la miezul nopţii, ambele tabere aveau pierderi grele. Apoi voluntarii rămăseseră fără gloanţe. Nu mai aveau cu ce să lupte. Atunci Yu Zhenhai îi condusese spre nord-vest, spre Muntele Kunyu, croindu-şi drum de sînge cu săbii şi cuţite. Cum era noapte, şi dispuneau de teren prielnic, reuşiseră să scape. Mulţi se rătăciseră însă, şi, în zori, în faţa Templului Trei împăraţi, constataseră că nu mai erau cu totul decît şaizeci şi ceva, printre care mulţi răniţi. Din fericire, ceea ce constituia forţa lor de şoc, anume luptători' ca fraţii Lin, Kong Juren, Cincizeci şi alţii erau teferi.

Principalul vîrf al muntelui, Taibo, era numit de localnici Vîrful Babei, fiindcă se ridica deasupra celorlalte culmi, ca o bătrînă înconjurată de fii şi nepoţi. De pe acest vîrf, în zilele senine, vedeai, la apus, oraşul Mu- ping, la răsărit Wendeng şi Rong, la miazănoapte, Wei- hai şi la miazăzi graniţa judeţului Haiyang. In zilele senine de toamnă, puteai zări din trei părţi, acolo unde se îngemăna cerul azuriu cu marea, pînzele albe ale co- I răbiilor săltînd pe valurile zbuciumate.

La acest timp, spre sfîrşitul anului 1935, cei ajunşi sus pe vîrful muntelui puteau surprinde cu privirea satele din

jur, cu fumul lor albicios înşurubîndu-se spre cer şi cu lumina lor roşietică, pîlpîitoare; apoi nu le puteau scăpa vederii soldaţii în uniforme cenuşii, gălbui şi negre fugărind pîlcuri-pîlcuri de ţărani...

Răzvrătiţii, cu hainele împroşcate de sînge, plini de răni, aveau ochii roşii de lacrimile scurse şi li se uscase gîtul de prea mult plîns. în puştile lor nu mai era urmă de gloanţe, suliţele le ajunseseră boante, tăişul săbiilor li se tocise, dar mînia îi îndemna să strige să vor să coboare de pe munte pentru a le veni în sprijin ţăranilor.

Yu Zhenhai şi cîteva cadre se sfătuiseră şi hotărîseră că nu puteau ieşi din munţi, deoarece pe de o parte nici oamenilor nu le-ar fi fost de un folos real, iar pe de altă parte, detaşamentul lor s-ar fi dezmembrat cu totul. Explicaseră tuturor situaţia şi îi ascunseseră pe răniţi prin casele unor oameni de nădejde.

Din nefericire, ştirile rele ajunseseră repede la ei : Ding Chijie căzuse eroic, secretarul organizaţiei partidului comunist şi conducătorul insurecţiei, Perla, şi alţi cîţiva fuseseră prinşi şi executaţi. Gao Yushan, care rămăsese cu cîţiva zeci de oameni în Tîrgul Familiei Kong, fugise cu aceia în munţi şi li se alăturaseră. Se împărţiseră în patru grupe şi în timpul zilei dislocau pietre uriaşe şi le slobozeau în jos pe munte, iscînd bufnituri grozave, asemănătoare bubuiturilor de tun ; noaptea făceau focuri mari, care se vedeau de foarte departe. Apoi, îi convinseseră pe călugări şi pe ţăranii care tăiau lemne sau culegeau ierburi pe munţi să spună oricui că ei, cei aflaţi acolo, erau nu şaptezeci şi ceva, ci cîteva mii.

Şi iată că soldaţii încercuiseră muntele, dar nu se încumetau să se aventureze prin hăţişurile lui.

Yu Zhenhai, Baotian şi încă vreo doi o porniseră pe munte în jos. Intraseră prin judeţul Muping, trecuseră din sat în sat, spre miazănoapte, ajunseseră în judeţul Haigang şi abia după aceea o apucaseră spre răsărit. In Tîrgul Familiei Kong intraseră pe înserat. Acasă la doctorul Feng îşi întîlnise nevasta. Piersica venise şi ea pentru răniţii ascunşi în satul său. Aşa se făcuse că Yu Zhenhai îl adusese în toiul nopţii pe domnul Feng şi tot în puterea nopţii îl ajutase să se întoarcă acasă, ca nu cumva să fie descoperit de licenţiat.

Omul acesta dat mort de atîta vreme, ţăranul robust, cu oase de fier şi muşchi de oţel, obişnuit cu toate greutăţile, călit în lupte, se simţea de data aceasta ca un bătrîn

fără puteri. Sprijinindu-se de copacii de pe marginea drumeagului de munte, el se tîrî cu greutate printre pinii roşcaţi, ca pe vremuri, cînd îl ducea în cîrcă pe tatăl său, Yu Shizhang. Deschise larg braţele afun- dîndu-se cu totul în ierburile înalte, ca într-un mormînt aromitor. Plînse îndelung, vărsă lacrimi amare, pentru ca năduful greu care i se strînsese în suflet să iasă din el. Nemaiputîndu-se stăpîni, găsise aici singurul loc în care să se elibereze de propria-i slăbiciune, fără oprelişti!

In zilele din urmă, trecuse pe la tovarăşi foarte cu- noscuţi, pe la vechile lor locuri de întîlnire... Dar cei care îl primeau nu mai erau entuziaşti ca înainte de izbucnirea revoluţiei. Cei mai mulţi fuseseră întemniţaţi, ucişi. Sînge şi lacrimi. Lacrimi şi sînge! In cutare loc pieriseră atîţia, în altul... Detaşamentul condus de Li Shaoxian fusese distrus.

Unii îl primeau, înfruntînd primejdia. Alţii nu-i des- chideau uşa, temîndu-se să nu fie descoperiţi şi pacostea să cadă asupra întregii lor familii.

Niciodată nu fusese pietrarul Yu atît de îndurerat. Cum să nu plîngă ? Zile întregi cutreierase peste tot, în căutarea unor conducători, a unor oameni care să-i sprijine. Şi nu întîlnise decît ochi umflaţi de lacrimi pentru cei pierduţi, nu auzise decît vaiete şi suspine de tristeţe. Sat după sat, casă după casă, din creierul munţilor şi pînă la ocean. Numai lacrimi şi sînge. Oamenii îl considerau erou, îi împărtăşeau necazurile şi-i cereau părerea, îl implorau să-i răzbune. In faţa lor, el nu putea să se arate năpăstuit. Zîmbea, făcea pe bravul, îi încredinţa că revoluţia va fi dusă pînă la capăt, jura...

Şi numai în timpul zilei, cînd stătea ascuns prin văi sau pe malul fîurilor aşteptînd să se lase înserarea, plîn- gea mocnit...

Cui i se putea plînge el ? Intr-adevăr, cînd intrase pe poarta lui Zhang Al Treilea, un val de căldură îi inundase tot corpul. Apoi stătuse cu nevasta sa pe un cuptor cald şi atunci iarăşi ar fi vrut să-şi mărturisească durerea din suflet. Numai că pe dată îşi amintise cît suferise Piersica de cînd îl luase... cît aştepta să se despartă de falsul soţ, cît dorea ca fata să-i spună „tată“ celui care o făcuse cu adevărat... Ea era îndreptăţită să plîngă şi să se vaite, şi niciodată el. Stătuse ţeapăn, neîndrăznind să se apropie prea mult de ea, ba chiar fi- indu-i teamă să o şi privească. Spera ca ea să i se plîngă lui, să-l roage ca el

să-i şteargă lacrimile, s-o îmbărbăteze. Dar ea nu făcuse nimic din toate acestea, nu se arătase cum gîndise el. Atunci crezuse cu adevărat că ea e o flacără, un rug roşietic, arzător, şi el, de fier fiind, stînd acolo, alături, avea să se topească. Se despărţiseră spunîndu-şi vorbe înflăcărate...

De două săptămîni de cînd se întorsese printre ai săi, licenţiatul Kong nu făcea decît să se străduiască zi şi noapte să vindece rănile tîrgului. Repusese pe picioare compania de ostaşi a judeţului, înarmase fiecare sat, crease grupe de soldaţi în fiecare cătun. închisoarea tîrgului era plină cu răsculaţi şi aproape pe toate drumurile se ridicaseră spînzurători. Lucrurile păreau a se fi potolit. Dai- ce-1 nelinişstea era faptul că nu pusese încă mîna pe unii ca Yu Zhenhai, Gao Yushan, Kong Juren. Yan Zizheng îi pretinsese să găsească răniţii. El pusese să se lipească afişe, îndemnînd oamenii să-i denunţe, dar nu se grăbise nimeni s-o facă. împreună cu comandantul Qin, întărise paza, făceau descinderi noaptea, arestau necunoscuţii. Supraveghea locurile unde se găseau leacuri, doar-doar va apuca un fir... Dar nu pusese mîna pe nici un element roşu aşa cum nădăjduise. In plus, se trezise cu o pacoste pe cap, cu comandantul de companie Qin. Provenit dintr-o familie decăzută, acesta era afemeiat şi încăpuse, de cum sosise în tîrg, pe mîna familiei Ge.
Îşi pusese în gînd si-1 ademenească şi pe el, cum o făcuse într-o vreme cu Aur Scump, cu Orhideea, fata cea mică a fratelui său, Kong Qingbin, directorul băncii. Bani aveau, numai că fata de nouăsprezece ani, elevă la liceu, nu vroia în ruptul capului să primească. Înainte, în povestea cu Aur Scump, fata nu ştiuse nimic, totul fiind o pură înşelătorie din partea licenţiatului Kong, dar de data aceasta lucrurile erau serioase. Orhideea înţelese şi, atunci cînd Kong vru s-o prezinte ofiţerului, ea îşi reteză părul şi ceru să fie lăsată să se călugărească, altfel avea să se omoare. Cum fiinţa aceea fragilă îl respinsese, Qin îl trata cu răceală pe şeful de district.

In seara aceea, Kong Xian, Wan şi alţi cîţiva îl invitaseră pe ofiţer la un joc de mahjong *. La patefon puseseră plăci cu muzică uşoară.

— Cîntă bine, dar, sincer să fiu, nu mă mişcă deloc, comentă Qin, schimbînd pietrele. Gintăreţul Mei Lanfang

* Un fel de domino.

are vocea mai plăcută, ştie să se machieze, încît pare o veritabilă...

Cei de faţă izbucniră în rîs.

— Căpitane, noi avem o cîntăreaţă de operă. Garantez că o să-ţi placă s-o asculţi ,şi s-o priveşti, ba e şi singură...

— Nu mai spune ! ochii acestuia luciră. Se compară cu Orhideea ?

— Numele de actriţă îi e Lăptuca. E mai ceva decît Orhideea, are pielea mai albă, rosti Wan.

— N-ar fi rea ! Prin locurile astea sînt semănate numai comori! Chemaţi-o să ne cînte, să ne distrăm, ceru Qin.

— Ei, uşor de spus, interveni Kong Xian. Dar ea o să vrea să vină ?

— Cum ? se mînie ofiţerul. Mama ei ! Care femeiuşcă mi se împotriveşte mie ? Orhideea e de-a voastră, altfel făceam ce vream din ea. Mergi şi cheam-o de îndată pe cîntăreaţa asta...

— Nu te pripi. Lăptuca asta nu-i o femeie obişnuită, ba aş zice că e de o sută de ori mai dibace decît fii-mea Căpitane, dacă vrei s-o vezi pe Lăptuca, mai întîi trebuie să accepţi nişte condiţii, nu se lăsă Kong Xian.

— Care anvlme ?

— Mîine să facem o incursiune prin Floarea de Piersic.

Satul fiind prea departe, comandantul nici că se gîndise să se obosească pînă în marginea judeţului.

— Asta...

— Nu te deranjezi personal. Mă duc eu, dacă-mi dai un pluton...

— **S-a făcut.**

Nora lui Kong Qingru îi spusese acestuia că a doua zi după intrarea insurgenţilor în tîrg Lăptuca închiriase o lectică roşie înflorată şi se măritase cu Yu Zhenxing, bătînd amîndoi mătănii în faţa cerului şi pămintului, după cum o cerea datina.

— Nu se poate ! protestase licenţiatul şi ochii îi ieşiseră din cap de furie.

Apoi se gîndise că în felul acesta îşi atingea planul său de a pune mîna pe capii răscoalei. De la. Lăptuca la Yu Zhenxing, apoi la Yu Zhenhai. De la Geruială la Frumoasa şi la Kong Juren...

Căsătoria Splendidei fusese neaşteptat de frumoasă, plină de căldură, emoţionantă. într-un cuvînt, ceva deosebit. Dacă nu ar fi avut loc în timpul revoluţiei populare, ar fi devenit un eveniment, tulburînd ordinea firească şi cu

ecouri în toate cele patru zări...

Lectica înflorată a miresei îşi făcuse apariţia a doua zi după ce detaşamentul de şoc pusese stăpînire pe Tîrgul Familiei Kong, iar pregătirile febrile de dinaintea oricărei căsătorii începuseră în seara zilei precedente...

In ziua aceea, în faptul serii, Splendida stătea cu mătuşa ei în capul uliţei, uitîndu-se la oamenii aceia răsculaţi care îi duseseră la moarte pe cei doi fraţi mai mici ai licenţiatului Kong şi puseseră foe Pavilionului Iarnă-Primăvară. Atunci, în mulţime, îi descoperise pe Piersica şi pe Yu Zhenxing, costumaţi ca nişte cerşetori. Brusc, sentimente contrarii o năpădiră. Simţi în sufletul său ceva parcă dulce, acru, iute, amar. Ea, care odinioară îl avusese lîngă ea şi îi dăduse drumul, de data aceasta îşi pierdu cu totul stăpînirea de sine şi se grăbi s-o salute pe Piersica, femeia pe care o preţuia cel mai mult. Apoi îşi înnodă colţurile şalului alb şi lăcrimînd, ca beată, se strecură în curte, intră în casă şi se ghemui pe cuptor.

Yu Zhenxing se luă după ea, cu paşi apăsaţi şi, ajuns în curte, lăsă jos sapa de pe umăr, o ridică iar, neştiind dacă era bine să treacă pragul casei sau să plece...

— Ce ai rămas acolo ? Vai ce straie ai pe tine ! spuse mătuşa, repezindu-se după el şi închizînd poarta.

Zhenxing o privi cu neîncredere.

— Cit rău i-am făcut spuse.

— Bine că-ţi dai seama ! Nepoată-mea s-a zbătut atît pentru voi, fraţii, şi pentru cumnată-ta ! Iar pentru tine., da' bine că înţelegi măcar acum !

— Piersica mi-a lămurit cu de-amănuntul, recunoscu el, uitîndu-se spre casă. Ea, la rîndul ei, ar putea să mă înţeleagă ? Să-i spui că-mi pare rău. Eu...

— Ba io nu mă bag, zi-i singur, rosti mătuşa, şi apropiindu-se de el, îi luă sapa de pe umăr şi o rezemă de zid.

Yu Zhenxing îşi şterse mîinile de sudoare pe haina **peticită si** se trase spre uşa casei, cuprins de un puternic **sentiment** de frică şi de ruşine. Apărătoarea uşii era ri-**dicată** pe jumătate, lăsînd vederii locul din faţa -vetrei, unde îi zări labele picioarelor.

— Eşti cinstită, eşti sinceră, vorbi el cu durere în glas. Te-am făcut să suferi, sînt vinovat. Piersica m-a îndemnat să te iubesc!

Splendida stătea chircită pe cuptor. Cuvintele lui o tulburară, se mişcă puţin, dar nu se ridică şi nici nu

răspunse.

— Tu m-ai iubit din toată inima şi eu în ultima **vreme** te-am tratat ca pe-o otreapă... Omul e făcut din carne şi tu ne-ai făcut nouă numai bine, iar eu parcă aveam urechile astupate eu vată, am săvîrşit fapte neîngăduite de ceruri şi faţă de tine şi de mine...

Argatul din el nu mai fu în stare să continue. Plînse, apoi se retrase pînă lîngă vatră, îndesă tutun în pipă şi luă foc, să o aprindă.

O mînă îi smulse pipa dintre dinţi. El ridică privirea, surprins, şi dădu cu ochii de un chip mînios, scăldat în lacrimi. Zhenxing se ridică în picioare şi lăsă ochii în jos.

Mînia de pe faţa Splendidei pieri ca izgonită de un vînt de primăvară. Se uită la el, în ochi cu lacrimi de mînie şi de durere. Il măsură îndelung şi pînă la urmă îi vorbi :

— S-ar zice că te-ai întors !

— Iată-mă... repetă el, nesigur.

— Ştiam că o să vii!

— Tu...

— Dar nu ţi-ai dus pînă la capăt ce-aveai în gînd.

— Ce...

— Uite ! Splendida întinse braţul.

— Ah !

Zhenxing descoperi acolo cuţitul de tăiat legume,, cu care vroise să-i ia viaţa.

Se repezi în genunchi, cerînd iertare.

— Ştiu că mă urăşti...

— Ură ? Da, te urăsc că nu l-ai înfipt în mine atunci, lăsîndu-mă să îndur un an întreg tot felul de blestemăţii ! Splendida aruncă încolo cuţitul şi căzu peste el, fără vlagă.

— Ce ai ? Eşti bolnavă ? întrebă Zhenxing, sprijinind-o.

Splendida închise ochii şi se lăsă la pieptul lui.

— Să te întind pe pat şi mă reped după doctorul Feng... spuse el, temător.

Dar ea se răsuci şi-i trecu mîinile pe după grumaz, apropiindu-şi faţa de obrazul lui şi atingîndu-1 cu o mîngîiere drăgăstoasă.

— Omul meu, rosti ea cn glas de dezmierdare, boala asta a mea are cîţiva ani buni. Acum mi-e bine, m-am vindecat. Hai, sărută-mă, îmbrăţişează-mă !

Yu Zhenxing nu era obişnuit să îmbrăţişeze femei, dar nici nu-i venea să o îndepărteze.

— Nu sta aşa. Ne vede tuşa. Repede...

— Repede, repede ! Splendida se îndepărtă de ol. E bine să facem totul repede, precum zici.

— Uiţi că ni se cere o purtare cuviincioasă ? o mustră el, cu glas scăzut.

— Faci pe prostul ? Palmele ei îi mîngîuu-ă umerii şi ea spuse cu glas tremurat, fremătind toată... Uiţi că vechile rînduieli s-au schimbat ? Pavilionul Iarnă- Primăvară e la pămînt. Sînt liberă şi pot să te iubesc în văzul lumii, să te îmbrăţişez cît. vreau. Plîngînd de. fericire, femeia îl sărută o dată şi încă o dată, repetînd : Eşti om bun. butuc ce-mi eşti ! Trezcşte-te la viaţă, sări in sus de bucurie, bate-mă omoară-mă ! Cuprinde-mă şi învăluie-mă aşa cum faci cînd iei în braţe o sarcină de lemne...

Se petrecuse totul astfel, că bărbatul zdravăn fusese împresurat, asaltat de ea pînă ameţise, încheieturile i se înmuiaseră şi nu mai avea nici vlagă s-o tragă de acolo, rămînînd amîndoi căzuţi în faţa vetrei, plîngînd, bucurîndu-se, jelind, strigînd...

Se auzi uşa deschizîndu-se.

— Vine cineva, să nu ne facem de ruşine ! biigui el.

Dar Splendidei nu-i păsa, strîngîndu-sc mai abitir la pieptul lui.

— Să vină, să vină tot tîrgul! Sau haidcm noi în stradă, ca lumea să se bucure pentru noi.

— Aţi înnebunit ! le strigă mătuşa, văzindu-i îmbrăţişaţi pe jos. Nu cumva aţi făcut plecăciuni în faţa cerului şi pămîntului, dar nu s-ar prea părea...

— Ha-ha-ha ! Bine zis! Ne plecăm în faţa cerului şi pămîntului, ca doi soţi tineri, să fim împreună o sută de ani! spuse Splendida, împingînd de el, ca să-l facă să-şi plece capul.

— Da’ de unde ! Trebuie să aşteptăm... începu Zhenxing, săltîndu-se în capul oaselor.

— Pînă cînd soarele o să răsară la apus ! replică Splendida, ridicîndu-se şi ea. îşi rîndui părul mătăsos şi urmă : Înainte nu mă puteam remărita, dar acum I scrisorile prin care eram legată de prima căsătorie s-au dus o dată cu ai lui Kong. Sînt liberă ! Ce să mai aş-tept ? Tt; supără faptul că sînt văduvă ? Sînt uvită *M* Plicticoasă ? Nu te merit ?

— Nu, nu ! Ce tot vorbeşti ? tresări Zhenxing, vio-

lent. Mă tem că eu nu te merit...

— Atunci ce mai aşteptăm ?

— Aşteptăm ca Zhenhai şi ai lui să încheie bătălia, sq ne refacem casa, din care Dovleac Stricat a făcut cocină de porci, să ne ridicăm două cămăruţe ale noastre...

— Te-ai gîndit bine, dar astea cer timp. Uite ce zic eu, eîntăreşte şi tu : ne căsătorim aici...

— Mă iei de bărbat în casa ta ?

— **N-are rost să ne** gindim **dacă** tu vii la **mine sau** vin **eu** mireasă în casa **ta,** după cum **e** obiceiul pămîntului. Povestea noastră **a** ajuns să fie ştiută **de toată** lumea. Casa mea înseamnă eu şi tuşica. Oriunde mă **duc,** ea vine cu mine. Socotesc că această casă **e a mea ca** şi a ta şi, dacă ne luăm aici, tu o să fii stăpîn. Mai **în-** 1 colo, dacă Zhenhai vrea **să** te întorci in Rîpa **Pinilor** Roşcaţi, vindem aici şi ne facem acolo o acasă. Iar **dacă!** el te lasă aici, ne stabilim definitiv în casa asta. Eif j ce părere ai ?

— Ar fi cu cale să faceţi aşa, zise mătuşa. Eu mă S duc să caut un prezicător, să aleagă o zi prielnică pentru 1 a vă lua.

— Ce să aleagă ? Seara asta nu e bună ? nu se lăsă 1 Splendida.

— Astăzi ? rostiră în acelaşi timp Zhenxing şi măiuşafl

— E ziua victoriei ! Domnia alor Kong s-a sfirşit ! Care zi să fie mai prielnică decît asta ?

— în tîrg e încă mare zăpăceală... se arătă Zhenxin JB şovăitor.

— N-am pregătit de nici unele, spuse mătuşa. Ca I să facem totul c-a lumea, trebuie să poftim pe cineva. Vouă vă trebuie haine noi. Altfel...

— Prea **bine** ! încuviinţă Splendida, după **ce rămase** J o vreme pe gînduri. Trebuie să afle tot **tîrgul că anffl** devenit soţ şi soţie. Tuşică, să-l împodobim pe **ZhenxingJB** să arate mai frumos ca Pan An*, în aşa fel ca frumu-M seţea din inimă să i se vadă şi din afară ! Să luăm o lectică înflorată, de nuntă, să invităm oaspeţi şi să fie o

* Personaj din vechime, celebru pentru frumuseţea sa.

cununie veselă, zgomotoasă !

— Lectică, zici ? se sperie Zhenxing. De unde pînă unde ? .

— Facem de trei ori ocolul tîrgului şi venim aici ! se însufleţi Splendida.

— Aşa ceva nu s-a mai văzut. Lumea... interveni mătuşa.

— Aşa e ! Zhenxing, o să stai şi tu în lectică...

— Eu ? Nu se cade.

— Atunci stau eu. Tu rămîi acasă şi-ţi aştepţi nevasta ! Să fie mîine, ce zici ? Nu te omor cu graba pentru chiar în seara asta. De fapt, în noaptea asta noi nici n-o să dormim...

Toţi trei îşi găsiră de lucru. Aveau ochii roşii, dar nimeni nu simţea oboseala. Splendida era mai vioaie ca niciodată, veselă, răsturnînd lăzile şi sertarele, tăind, croind, cosind. Era stăpînită de o ardere febrilă ca ii flăcărilor, lucra cu sîrg, pregătind veşminte noi pentru mire. Zhenxing făcu curat în casă, prinse noi hârtii în cadrul ferestrelor, lipi in ele ideograme mari, cu urări de fericire, pe care le decupase el însuşi din hîrtic roşit'... Camera în care se cunoscuse întîia oară cu Splendida o făcuse de nerecunoscut, avînd să fie camera lor nupţială.

Mătuşa se ocupase de treburile din afară. Ea angajase bucătari pricepuţi, cumpărase bucate, tocmise lectică înflorată, căutase o domnişoară de onoare, făcuse invitaţiile la ospăţul nunţii.

Dar pînă a doua zi spre prînz, cu excepţia lecticii, care aştepta în curte, şi a celor trei bucătari care tre- băluiau de zor, nu se încumetase nimeni să vină, nici chiar domnişoara de onoare.

La început, Splendida şi Zhenxing aşteptară nerăbdători. Pînă la urmă, ea se întunecă la faţă şi spuse, oftînd :

— Nu vin din pricina renumelui nostru prost. Ai lui Kong n-au cum să vină, iar alţii socotesc că,, această casă e murdară... Cei ce ne preţuiesc, cum ar fi Piioe- nix, sînt ocupaţi pînă peste cap...

— Să mai aşteptăm, propuse Zhenxing. Avea pe el numai lucruri noi : boneta de ceremonie de pe cap, roba lungă, gri, pantalonii negri, cingătoarea lată, ciorapii şi încălţările din picioare. în afara bonetei, toate celelalte fuseseră transformate din hainele cu care ieşea în scenă tatăl Splendidei, cîntăreţul.

— Oare să merg şi să-i mai chem o dată ? întrebă 'mătuşa. Unii mi-au spus limpede că vin...

— Nu ! se repezi Splendida.

— Atunci renunţăm ? se miră Zhenxing.

— Să renunţ ? Cum se poate ? aproape că ţipă mireasa, încruntîndu-şi sprîncenele. E treaba noastră şi noi hotărîm. Doar n-am avut peţitori, n-am schimbat între noi horoscopurile ! Gata, în lectică !

— Fără domnişoară de onoare ? se î'epezi mătuşa.

— Haideţi, fraţi ricşari, ieşim pe poartă şi o luăm pe Strada Mare şi facem de trei ori ocolul tirgului. Plătesc de două ori mai mult! zise Splendida şi trecu lîngă lectică, ridică perdeaua să intre înăuntru.

în vremea aceasta, oamenii tîrguLui trăiau încă bucuria uciderii celor doi fraţi ai licenţiatului Kong şi a distrugerii Pavilionului Iarnă-Primăvară. Ei nu ştiau încă de acţiunea de reprimare pe care o începuse armata. De aceea, cînd dăduseră cu ochii de lectică, la început fuseseră cuprinşi de un mare Entuziasm, dar mai apoi, aflînd că o purta pe Lăptuca, unii scuipaseră cu dispreţ, alţii înjuraseră, iar alţii ridicaseră vocea.

Pe lîngă vreo cîţiva pierde-vară, în spatele lecticii se strînseseră o liotă de copii, vociferînd şi trăgînd de o coadă lungă, ca de cal. Cînd lectica intră în curte, alaiul acela ciudat rămase în poartă, neîndrăznind să intre.

Apoi lectica fu lăsată jos, Splendida ieşi din ea .şi merse împreună cu Zhenxing în faţa mesei de sacrificii, îngenunchind. Atunci, un bucătar gras ieşi şi strigă tare •

— închinaţi-vă întii în faţa Cerurilor, apoi a Pămîntului şi la urmă în faţa părinţilor...

— Niciunul dintre noi nu mai are părinţi ! spuse Splendida. Unchiule, ne înclinăm în faţa Partidului Comunist !

— De una ca asta n-am auzit, răspunse omul, cu sfială.

— Strigă, unghiulc ! îl îndemnă ea.

— ...şi la urmă în faţa Partidului Comunist... r.eluă omul, cu gindul la spaima pe care o trăise pe vremuri, asistînd la uciderea comunistului Kong Zhihong, amintiidu-şi şi cum fugise de acolo, tremurînd de frică, pentru ca în clipa de faţă să ceară să fie venerat Partidul Comunist !

Cînd se ridicară în picioare după mătăniile făcute, în ochii mirilor luceau lacrimi.

— Uită-te la ea, poartă costumul de actriţă ! prinseră copiii să comenteze.

— Şi el la fel !

— Au cîntat amîncloi pe scenă.

— Ba ci le-au făcut şi nu e bine...

— Cum să nu ? Arată mai bine ca orice mireasă...

— Mai bine-ar cînla !

— Chiar !

înlr-adevăr. î.i Splendida clocoteau simţăminte de mînie şi de bucurie şi îi venea să izbucnească în plîns şi să rîdă, să eînte... Auzindu-i pe copii, se duse în mijlocul curţii şi cîntă o arie din opera „Brăţara de jad“.

Lucrul acesta fu pe placul alaiului, fiindcă" pe dată tinerii şi copiii trecură pragul porţii, intrară în curte şi ascultară, veselindu-se. La sfirşit, nici nu le venea să mai plece. Masa fusese pusă, şi pînă la urmă cu toţii, împreună cu rişcarii şi bucătarii, ţinură loc de invitaţi la paharul bucuriei, petrecînd întreaga amiază.

Dar nu se bucurase decît de amiaza aceea. In partea a doua a zilei începuseră deja să curgă zvonurile despre înfrîngere şi se auzeau tunurile. Gao Yushan şi ceilalţi pregăteau cu febrilitate retragerea...

Căsătoria Splendidei cu Zhenxing fusese ca o zi caldă, în plină iarnă aspră, zi în care sub razele binefăcătoare ale soarelui se umflă şi plesnesc mugurii florilor, pentru ca nuinuick'cît după aceea ei să îngheţe şi să dispară sub răceala cumplită a zăpezii.

Ştirile înfrîngerii se înteţeau. Soldaţii pătrunseseră în Tîrgul Familiei Kong. Splendida şi Zhenxing erau neliniştiţi nu atît în privinţa soartei lor, la urma urmei nu

participaseră la revoltă şi nici nu erau comunişti, ci în privinţa situaţiei lui Yu Zhenhai, care murise şi înviase, şi care fusese capul răsturnărilor. Doar fratele Splendidei, Yang Gengxin, era încă membru al Partidului Naţionalist şi ocupa o poziţie bună în Weihai.

Temători, stăteau ascunşi în casă. Afară, după cum-părături. ieşea mătuşa, iar Zhenxing doar căra apă şi tăia lemne. Zi şi noapte, ţineau poarta încuiată bine, ea nu cumva furtuna de afară să-i despartă pe unul de celălalt, ci dimpotrivă, la adăpost de orice, să-şi trăiască dragostea în tihnă, netulburaţi.

In vremea aceea, iubirea avea înţelesuri diferite pentru cei care aveau parte de ea. Unii ajungeau la ea prea uşor şi socoteau că fericirea ca mierea de dulce, în iubire, le revenea de drept, fiind pentru ci tot ce era mai frumos şi mai bogat din lume. Dar aceasta dispărea la fi'l de uşor precum venise. Numai cei care luptaseră, înduraseră şi dobîndiseră în cele din urmă iubirea cu un preţ greu erau pătrunşi de adevărata ei semnificaţie, de frumuseţea şi de bogăţia ei lăuntrică fără de sfinţit. Cel puţin o anumită semnificaţie era chiar aceasta. Firește, în oceanul de necuprins al vieţii, existau înţelegeri şi năzuinţe şi credinţe diferite. Aceasta era iubirea comună, obişnuită. Fiindcă atunci cînd realitatea nemiloasă se pogoară peste oameni, cerindu-le să-şi aleagă singuri partenerul, fericirea şi nefericirea sînt cuprinse în atitudinea fiecăruia.

Numai cei care îşi plătiseră eu un preţ uriaş iubirea, numai ei puteau şti cu adevărat preţul acesteia.

Splendida se preschimbase brusc. Ca un miel care nu ştie decît de oaia la care suge, aşa se ţinea ea pe urmele lui Zhenxing. Deseori nu avea somn, vorbind si iar vorbind despre iubirea sa. Cînd nu-1 ştia lîngă ea, suferea, era nefericită şi, atunci cînd îl revedea, nu-şi mai dezlipea de pe el ochii săi plini de viaţă, ca şi cum s-ar fi putut întîmpla ca el s-o lase iarăşi singură. Se temea, şi încă grozav de rău ! Iar cînd el, seara, tîrziu, fără somn, se încrunta şi fuma, cu gîndul la fratele său, ca întcrca să-l smulgă din gîndurile rele.

— Zhenhai şi ai lui sînt pricepuţi. Ştiu să facă faţa

luptei si nu cunosc odihna. Iar dacă o dată dau de necaz, pentru ei nu-i mare lucru, victoria si infrîngerea sînt raite din viaţa soldaţilor... Pe urmă, cum i-am putea noi ajuta ? Asta-i, să stăm ascunşi aici, cît putem. Cerul are cchi şi uite că ai lui Kong şi-au găsit sfîrşitul, iar noi putem trăi ca soţ şi soţie. Crede-mă, Xing, această viaţă, cît ne-o fi nouă dată, cîţiva ani acolo, ba şi un an,
o zi, merită s-o trăiesc, chiar de-ar fi ca după aia să-mi aflu moartea...

— Nu mai cobi şi tu. Nici nu se ştie bine dacă licenţiatul Kong e mort sau viu.

— Oh, iar începi ! Unde să fie ? E mort !

Apoi cînd vestea revenirii licenţiatului în tîrgul natal le ajunse la urechi, îşi ieşiră din fire, de spaimă !

Acum nu mai era acelaşi lucru ca atunci cînd cu povestea mai veche a legăturii lor. Mai înainte, familia Kong n-avea cum să le pună beţe în roate, cu atît mai mult cu cît licenţiatul Kong îi trimisese Splendidei mai multe poezii de amor, destul de deşănţate, care o dată aflate pe mîna ei, lui nu i-ar fi căzut deloc bine un scandal. Cît despre lege, fratele Splendidei o putea ajuta. De data aceasta, însă, femeia se măritase cu de la sine putere, or toţi din familia Kong ştiau de înscrisurile prin care -ea era legată să păstreze văduvia cît avea să trăiască, Kong Qingru putea s-o pedepsească şi s-o silească la ascultare, fără ca nimeni să aibă dreptul de a
i se ridica împotrivă. Ce să facă ? Să fugă ? Fără ea, viaţa lui Zhenxing ar fi fost fără rost. El o povăţuise să se ducă la fratele ei, dar ea prefera să moară lîngă el, decît să trăiască despărţiţi. Să fugă împreună ? Unde *?* Fără un loc anume, fără un cunoscut, nu însemna că s-ar fi îndreptat cu fiecare pas, ca animalele de sacrificiu, spre abator ? Nici fratele ei nu o putea primi cu un soţ care era fratele unei căpetenii comuniste şi pe deasupra simplu argat.

Amindoi oftau, st* căinau, fără calc de ales. Uneori Ji se a'.ătura şi mătuşa. Li sc părea că nu mai aveau nici o scăpare. Pavilionul Iarnă-Primăvară se reconstruia, masiv, dominînd cerul şi acoperind pămîntul !

Se incuiau si mai înfricoşaţi în casă. Pînă şi apa de băut o aducea mătuşa, cu găleata pe jumătate goală. Splendida şi Zhenxing ncmaiîndrăznind să se arate in stradă.

...Aşa trecuseră două luni. Intraseră în anul 1936 şi ei trăiau cu iluzia că dacă nu mai ieşeau şi nu mai erau văzuţi, puteau s-o scoată la capăt. Desigur, blănile porţii nu erau în măsură să oprească spiritul morţii şi nici ochii oamenilor-şi se găsiseră destui care să-i pîrască licenţiatului Kong. De altfel, din prima zi, de cînd se odihnise pe patul nurorii, Kong aflase, dar fusese prea prins cu treburile sale ca să se ocupe de ci.

înainte de Anul Nou, Kong Xian trimisese intr-o seară după ea să-i cînte comandantului de companie. Crezuseră că îi puneau în mare încurcătură, că proas-C peţii căsătoriţi vor veni în faţa lor plîngind, accepiî id | orice condiţii.

Altădată, Splendida ar fi refuzat cu îndirjire. De dala aceasta se gîndise un moment, apoi se sulemenise şi se» dusese... •

I’e la jumătatea nopţii, se întorsese roşie din pricina băuturii, cu pârul răvăşit. Zhenxing nu era în stare să spună ce simţea în clipa aceea, mulţumindu-se să o i cîntărească din priviri. Ea st' pieptănase, sc spălase şi , se aruncase la pieptul lui.

— Omul meu cinstit! Linişteşte-tc, de cînd am în- 3 ceput să te îndrăgesc, alţii au terminat-o cu mine. Daf | acum, giturile noastre se aflau în mîinile lor şi nu se* putea să nu mă supun. Am făcut-o pentru noi doi, pentru* viaţa noastră...

în după-amiaza aceea, fulgii de nea dansau în aer* ca nişte pufuşori de giscă. Splendida şedea pe patul" cuptor din camera răsăriteană, cosîndu-i lui ZhertxinSj
o jachetă. Bărbatul şedea şi el pe un taburet lîngă sobăi şi împletea paie de orez. Splendida se opri din lucru şi socoti ceva pe degetele sale albe, prelungi.

— Oi fi obosit, odihneşte-te ! i se adresă Zhenxing. Acum că ai copilul, nu ştiu cum e mai bine.

Splendida risc?, apoi plecă privirea, ruşinată.

— De ce rîzi ?

Ea săltă capul şi-şi trecu mîna prin păr.

— Rîd că nici tuşa, nici tu şi nici eu nu ştim cum se creşte lin copil. Nu e prea plăcut, nu-i aşa ?

— Şi mai şi rîzi !

— Bine, dar nu tînjeam noi după un copil ? Sînt în luna a doua şi socoteam că la toariină, exact cînd vremea nu e nici caldă, nici rece, o să...

— Ţi-e frică...

— N-au venit atunci să mă cheme să le cînt la petrecere ? Şi uite că m-au lăsat în pace.

— Iţi coace el ceva, n-o face din milostivenie pentru tine.

— De belea nu scapă omul. Orice-o fi, facem noi faţă pînă vine comoara pe lume şi de-o fi ca noi doi să trăim în pămînt, o să aibă cine să ardă hîrtie* şi pentru noi. Ei, n-am dreptate ? zise, lăsind lucrul jos, şi se ridică să-şi îmbrăţişeze bărbatul.

Chiar atunci, se auziră bătăi puternice în uşă.

Rămaseră iimîndoi uluiţi, bubuiturile părîndu-li-se ca de tunet. Splendida se repezi spre pat, sui şi se uită afară pe ferestruică. Zhenxing o luă spre uşă. '

— Cine-i ? se avizi glasul mătuşei, venind dinspre camera de miazănoapte, în care locuise mai înainte Zhenxing şi în care stătea acum ea.

— Intendentul Wan ! îi răspunse un glas dur.

Mătuşa trase drugul de lemn care bloca poarta. Wan nu intră, ci se trase doi paşi înapoi, permiţîndu-i cuiva să urce pe scări şi să intre în curte, urmîndu-1. Omul avea baston şi era îmbrăcat în piele de sus şi pînă jos : pălărie, robă, pantofi. Femeia se sperie şi, după ce noul venit trecu prin faţa ei înţelese, dar nu ştia ce putea 'ă fiică. Sosireii bruscă a licenţiatului o luase pe neaşteptate si pe Lăptuca. Rămăsese ca încremenită pe pat, fără alt gind în minte în afară de* obsesia : nevăstuica pătrunsese în ogradă...

Yu Zhenxing le oferi oaspeţilor scaune, fără să-i privească în ochi şi întîmpinindu-1 pe licenţiat cu formuia cunoscută, însă rostită rece, grosolan :

— Luaţi loc. Excelenţa Voastră !

Wan Gczi scutură zăpada de pe umerii stăpînului Kong Qingru nu se aşeză, ci i se adresă eu blindeţe :

— Dragă Yu Zhenxing, după cltc văd, tu cu Zhenhai

---

* **E vorba do ofrandele din hîrtie, imitaţii de bani şi de lucruri, arse pentru morţi, in credinţa unor posibile înlesniri in lumea lor de dincolo.**

sînteţi fraţi buni din aceeaşi mamă, numai că tu eşti atît de deosebit şi ca înfăţişare şi ca purtare. Ce să zic ? Nepoată-mea are ochi bun, a descoperit perla aruncată în gunoi... Cum ? Ea nu este acasă ?

Stătea cu spatele la uşa care ducea în dormitor, tră- gînd cu urechea la fiecare mişcare de acolo, unde Splendida se afla trîntită pe cuptorul-pat.

— E... voise Zhenxing să spună ceva, dar mătuşa îi tăie vorba, încertînd să-l facă pe licenţiatul Kong să plece cît mai repede :

— Nu se simte bine, zise.

Kong lăsă bastonul din mînă. Rîse.

— Nu-i nevoie să se ducă undeva, la vreo petrecere. Am venit să vă văd, să vă îmbărbătez. Poate aveţi nevoie de ajutorul meu.

— E bolnavă, se îndîrji mătuşa, încă speriată.

Contrar aşteptărilor, de dincolo răsună un glas:

— Sînt bine! Apărătoarea uşii fu trasă într-o parte ^i Lăptuca apăru în prag, pe faţa-i suptă nelăsînd să se vadă nici o expresie de surpriză. Putem sta de vorbă, spuse.

Kong Qingru întoarse capul spre ea, apoi îi privi pe rînd, pe Wan Gezi, pe mătuşă şi pe Yu Zhenxing.

— Camera asta e prea mică. Ieşiţi puţin. Aş vrea să discut cu nepoata nişte treburi de-ale noastre, ale familiei.

Zhenxing se cutremură. Se uită plin de nelinişte la înfăţişarea autoritară, severă a licenţiatului, apoi la faţa

albă, trasă, dar minunată a soţiei şi, strîngînd pumnii, spuse fără ostentaţie :

§S —- Eu nu plec.

- Puteţi vorbi **şi** în **faţa mea. se** - **alătură mătuşa.**
- Nu-i fac nici un rău, preciză licenţiatul.

Splendida se uită la bărbatul său, apoi îşi mută privirea spre toporul de despicat surcele, agăţat pe perete, dîndu-i de înţeles că poate să fie liniştit, şi rosti :

- Tuşe,- du-1 pe intendentul Wan la matale şi ospâtează-1 cum se cuvine. Aici am eu grijă.

După ce cei trei ieşiră, Splendida prinse apărătoarea uşii în cîrligul de bronz şi-i făcu semn cu mîna oaspetelui :

— **Sînteţi oaspe de seamă, vă rog să intraţi. Dincolo** e mai **curat.**

Kong Qingru ezită o vreme. Nu se aşteptase la un asemenea tratament. Apoi]băşi peste prag, pătrunzînd în camera de dormit a Lăptucăi. Camera era mult mai
I simplu aranjată decît s-ar fi putut crede şi cu mult mai modestă decît fusese înainte, însă era lună de curată şi foarte îngrijită, neputîndu-se compara cu vreo alta din tîrg. Kong Qingru pătrundea aici pentru prima oară. Ca | şi cum s-ar fi aşternut lumina dimineţii într-o pădure
* bogată, el avu brusc senzaţia de prospeţime şi, fără să : vrea, îşi îndreptă trupul, trase aer în piept şi se lăsă cu
I plăcere pe scaunul de lîngă pat.

- Vă ascult preţioasele gînduri, spuse femeia, rezemîndu-se de marginea patului.

Kong Qingru îşi trecu ochii încercănaţi de la încălţările negre, brodate cu flori, ale femeii, peste fusta de culoarea mazărei şi bluza înflorată pe fond albastru închis, lucrată din pînză subţire de bumbac, şi se opri la pielea albă a feţei ei, la ochii-i luminoşi şi sprîncenele E frumos trasate. Apoi privirea făcu repede cale întoarsă | şi sînii plini, ca două culmi de munte, îi tăiară respiraţia.

De uimire, ochii începură să-i crească, deveniră încetul ţ cu încetul apoşi, prinzînd o lumină rece, de gheaţă, gata | să străpungă bluza femeii, s-o sfîşie cu tăria neîndurătoare a **unui** brici şi să scoată la iveală frumuseţea de
zeiţă a trupului ei f»ol. Respiraţia i se acceleră şi tresări i violent, adulmecind în sus...

— Ce e ? întrebă Splendida, lăios. Ea nu-şi tiăd seama de nimic, nici nu se uitase la el, ci i se **adresase** / mai curînd

pradă propriilor gînduri.

— Eu... Licenţiatul işi umezi buzele, îşi reprimă pe | cît putu vilvătaia din vine şi se lăsă mai greu pe scaun, f Mi se pare cam cald. Mi-aş da jos roba de piele. Cameră™ asta a ta e ca o căldare cu jăratec... hm...

— Nici vorbă. Ba chiar mi-a îngheţat apa în lighean* Nu vă dezbrăcaţi, altfel o să răciţi. Splendida aruncă oa privire spre camera centrală. Uşa care dă afară nu e prea f solidă, zise. Mie mi-e destul de frig.

Licenţiatul Kong îşi recapătă calmul, faţa îi luă aerul j solemn de mai înainte şi el prinse să vorbească domol,® mîngîindu-şi barba :

— Să nu-mi porţi pică. Eu ani de zile am nutrit **faţă!** de tine anumite gînduri, dar nu m-ai vrut. Lucrul acest;*| este cu adevărat plăcut atunci cînd ambii parteneri sejl doresc. Te cunosc bine. Acum n-am venit pentru ast» S-ar putea ca tu să-ţi zici că sînt ca nurca în vizită inB coteţul găinilor si din pricina asta să te simţi neliniştită* Aşa este ?

Splendida îşi crispă umerii adunîndu-i înainte.

— Dacă e sau nu aşa, vă daţi şi singur seama.

— Am urcat la Palatul celor Trei Comori fără nici[4] o treabă.

Inţelegînd, Splendida se albi şi mai mult la **faţă. Ve-I** nise nu întîmplător, ci ca să o oblige să renunţe **la bărbat.!** Cîte zile şi nopţi nu fuseseră şi ea şi Zhenxing **îngroziţi** de o scenă ca aceasta.

Cînd ideea de pericol abia li se strecoară **în suflet.**[s] oamenii sînt torturaţi, nu o pot admite, pur şi simplu nu-şi închipuie cum ar putea s-o suporte, şi obsedaţi **de** aceste chinuri nu găsesc cale de împotrivire ; **această** etapă este cea mai greu de trecut, pentru că **în aseme-t** nea momente durerea îi fierbe cumplit şi, cu toate **aces^l** tea, ea îi fortifică, îi căleşte. In clipa în care pacostea **s«g** pogoară asupra ta, măcar ştii că e de neevitat şi în **lotf** să te înfiorbînţi, dimpotrivă, te răceşti şi nu-ţi mai e **fi i** că dc nimic.

— Lucrurilc au ajuns aici şi nu are rost să **no** mai **ascundem,** deschise vorba Splendida, privind fix faţa de masă **brodată** cu păsări multicolore. Spuneţi, ce aveţi de **gînd** cu noi ?

- La ce te referi ?

- Sînteţi un **om atît de** învăţat **şi vă faceţi** că nu **înţelegeţi ?**

- Te referi la tine şi la Zhenxing ?

— îhî.

— Cred că e un lucru frumos, spuse licenţiatul, calm.

— Cum ? Splendida îl privi surprinsă.

— Vă accept. Vă recunosc căsătoria, vorbi Kong Qin- £ru şi mai lămurit.

— Dumneavoastră ? Splendida făcu ochii mari şi se **plecă înainte,** nevenindu-i să creadă.

— Nu crezi? Licenţiatul Kong scotoci prin buzunare **şi** scoase o hîrtie. Uite, spuse, arătînd-o, am adus hîrtia **prin** care te legai pe viaţă să respecţi văduvia. Ia-o !

Cerule! Era adevărat? Cum era posibil? Oare nu **visa?** Şi ea, care nici în vis nu ajunsese pînă aici. Dar **nu, era ziua în** amiaza mare, şi omul acela **îi** vorbea clar, **iar hîrtia din mîna** lui era dovada. Splendida fu **cuprinsă parcă de flăcări** şi, frecîndu-.şi miinile, se duse **şi** luă **plicul, îl** deschise şi, într-adevăr, găsi în **el** actul, semnat, **ştampilat,** datat, aşa cum fusese făcut. Hîrtia acesta sim- **plă o apăsa** pe biata femeie ca un drug de fier, fâcînd-o **să nu mai** răsufle, **preschimbînd-o** într-un biet fir de **iarbă** care abia reuşeşte, **pe** furiş, **să** se strecoare prin **crăpătura** unei bîrne, **cerşind cu toată** fiinţa **un bob de rouă, pentru** a nu se **ofili. Iar acum, pe neaşteptate, bîrna aceea fusese** înlăturată. **In sfirşit, căsătoria putea să-i fie recunoscută** în mod public, ea avea dreptul să nască. **Ţinea actul** cu mîinile amîndouă şi-l duse spre faţă, iar **lacrimile** care-i şiroiau ca din i/vor udară cît ai clipi **"'hîrtia:**

Kong Qingru se sprijini de uşa dulapului şi rosti,
| mişcat :

— Lumea e ca un codru verde şi căile omeneşti se schimbă mereu. Nici eu nu mai sînt căposul de odinioară. Experienţa de acum m-a făcut să trag destule învăţăminte. Bunii noştri spuneau că omul adevărat nu ţine supărarea. Cît eşti în viaţă, fă cît mai mult bine, ziceau, si ai să te îmbogăţeşti sufleteşte. Care om cuprinde în el toate cele şapte sentimente? Tu ai fost mult încercată, ai avut de suferit. Eşti o femeie mîndră, f :u- j moaşă, curajoasă şi ai izbutit să-ţi schimbi soarta. Nu e bine să nu te încrezi deloc în mine. Sfîntul nostru, C m- < fucius, are o vorbă : „Omul nu există în afara încrederii". | La vîrsta mea, pot eu să pierd încrederea voastră, a] femeilor tinere ?

Oricît de tulburată era Splendida, ea nu se putea **în-1 ^ crede** uşor în cuvintele licenţiatului Kong, dar **el** îi **dăduse!** hîrtia aceea care o condamnase la uscăciune şi **aceasta I** însemna totul. Nu-1 ascultase prea atentă, însă **printre** * lacrimile ei năvalnice, îi apărea un Kong Qingru schim-j **bat.** Dacă ar fi **să** spunem că rămăsese încă un lup, mă' ari, I nu mai era periculos ; ori era ceva mai bun decît un| lup rău,,ori un lup ceva **mai** bun. Aşa **se** face că pentru* prima oară ea i se adresă sub imperiul sentimentelor

— Indiferent ce a fost pînă acum, doar omul adevărat trece cu buretele peste tot necazul, eu vă **mulţumesc 1**' foarte mult. N-am să uit acest gest de mărinimie. **Sufle**tul tatălui meu din ceruri, şi el... Ea scoase batista şi **îşi** tamponă ochii.

— Trecutul să aparţină trecutului. De astăzi **deve-** J nim curaţi. Şi tu ar trebui să-mi dai înapoi poeziile pe care ţi le-am scris. Trebuie să fie vreo unsprezece !

— Sigur că da !

Cuprinsă de o bucurie aprigă, fără seamăn, Splendida f scotoci în sertar după o cheie, deschise lada mare carej se afla pe masă, scoase cîteva rînduri de rufe şi de pe! fundul lăzii culese un pachet, pe care i-1 întinse.

Licenţiatul Kong îl înşfacă numaidecît şi se uită prin teancul de hîrtii scrise de mîna sa. Nu lipsea nici una.-' Se duse în dreptul sobei, scoase chibriturile şi arse filă după filă, transformîndu-le în cenuşă. Eliberat de o

povară, se ridică uşor, îşi şterse mîinile şi făcu cîţiva paşi.

Crezînd că pleacă, Splendida se repezi spre uşă.

— Afară ninge tare, îl anunţă ea. Staţi să-i chem pe intendent şi pe Zhenxing, să vă conducă.

Dar Kong Qingru se întoarse din uşă, devenind iarăşi grav.

— Eu m-am gîndit la tine şi sînt de acord că nu mai e cazul să respectăm riturile străvechi, cu păstrarea văduviei pînă la moarte. Dar şi tu trebuie să mă ajuţi.

— Spuneţi, se sperie ea. Dacă e pe măsura puterilor mele...

— Am mai vorbit noi şi nu m-ai luat în seamă. Astăzi însă e firesc să-mi răspunzi printr-o faptă bună. Privirea licenţiatului înţepa ca un ac. Ajută-mă să fac faţă comuniştilor !

Splendida se trase înapoi, îngrozită.

— Nu i-aţi omorît pe toţi ?

— Nu. Ticălosul acela desculţ, Yu Zhenhai, încă stă ascuns pe uf&eva, rosti el cu ură, apropiindu-se de ea.

— Vai ! Şi cum... aş putea eu să vă ajut ?

— Sfătuieşte-ţi bărbatul să-i ia urma.

— El cum să dea de el ?

— Căruţa lasă urme şi copacul umbră. Yu Zhenhai şi ai lui sînt oameni şi omul trebuie să mănînce, să se îmbrace, nu poate sta la nesfîrşit pe vîrful muntelui, printre pietre. Dacă Yu Zhenxing pleacă şi caută pe unde obişnuia odinioară fratele său să meargă, oamenii n-o să-l ocolească.

Splendida se întoarse, se lipi de zid şi se şterse uşor cu batista.

— Ei, ce zici ? Licenţiatul se apropie de ea. Dacă mă ajutaţi, pe lîngă premiul public, vă dau treizeci de *?nu* de pămînt bun. Iar dacă nu-ţi convine să stai la ţară, îţi ofer jumătate din negoţul meu din Tianjin. Ce părere ai ?

Splendida îşi simţi buzele reci. Nu numai că ar fi primejduit came din carnea soţului ei, dar n-ar fi putut-o face nici dacă ar fi fost vorba de nişte necunoscuţi, doar îi venera pe comunişti. Ii venea să-l pălmuiască, să-l gonească trăgîndu-i un picior la spate. Dar, în definitiv, ol îi ajutase, avea puterea şi nu-şi permitea să-l supere, îşi înăbuşi cum putu mai bine durerea din inimă, cu gîndul să se descotorosească repede de şarpele din faţa oi, să închidă poarta casei şi să-şi ducă în tihnă viaţa sa de om mărunt.

— Mda, Spuse, comunişti sau necomunişti, pe noi nu ne

priveşte. Bogată n-am de gînd să ajung. Să nu mai zic că Zhenxing n-ar fi în stare să facă aşa ceva.

— Yu Zhenxing .te iubeşte prea tare ca să nu te asculte, vorbi licenţiatul Kong, neslăbind-o din ochi. Doar îl sfătuieşti să-şi caute fratele...

— Şi dacă nu ? Splendida se întoarse brusc, săgetîn- du-1 cu privirea.

— Ah, gîndeşte-te... zise omul, luat prin surprindere.

— Ce să mă gîndesc ? Splendida nu mai putu să-şi ascundă mînia. Zici că eşti om sfînt şi împingi oamenii la rele, împingi o femeie să-şi pună bărbatul să-şi ne-norocească fratele. Curată cinste!

— N-ai auzit bine? Am zis să prindem comuniştii, care ne vor răul... ®

— Mie de ce nu mi-1 vor ? Dacă nu li te opui, m-aş mira să-ţi facă vreun rău.

— Bravo, eşti de-al lor ! se înfurie Kong.

— Sînt o roşie, hai, arestează-mă ! ii rîse ea în nas. Trimite-mă în Weihai.

— Ştiu că frate-tău e mare acolo... Hm ! Te întreb pentru ultima oară : mă ajuţi sau nu ?

— Nu, rosti ea ferm şi se repezi la uşă deschi.zînd-o larg.

— Aşa te porţi cu oaspeţii ? Bine ! Kong Qingru îşi luă bastonul, zîmbi cu răceală şi continuă : Lumea zicea că Lăptuca e om priceput, dar astăzi am constatat că ai minte mai puţină decît un copil.

— Ce vrei să spui ?

Licenţiatul Kong îşi netezi barba, despieîndu-şi-o în două.

— Din cele mai vechi timpuri umblă vorba că prea-curvia este culmea relelor. N-ai avut ocazia să vezi cu ochii tăi, dar poate c-ai auzit că neamul Kong, care se trage din Confucius, pedepseşte pe vădanele care nu-şi
văd de văduvie şi se înhăitează cu ticăloşii, în felul acesta : femeile sînt zdrobite cu piatra de moară, iar bărbaţii sînt băgaţi în saci de cînepă. Să simtă gustul plăcerii... Asta-i !

Splendida se îngălbeni, dar îşi recăpătă pe dată aerul fi rose. Pipăind actul pe care i-1 dăduse licenţiatul, spuse :

— Iar mă ameninţi cu asta ? S-a sfîrşit! Domnule licenţiat, Excelenţa Voastră, eu n-am de gînd să rămîn văduvă pe viaţă. Sînt liberă. Tu n-ai decît...

— Ha-ha-ha ! izbucni el în rîs.

Splendidei i se strînse pielea pe ea, de parcă ar fi auzit, noaptea, bufniţa ţipînd. Se uită crispată la cărnurile căzute

ale omului din faţa sa, la gura mare, terminată cu barba despicată.

— Ce-ai de rîzi ? întrebă, neliniştită.

Licenţiatul Kong scoase o hîrtie din sin şi o ridică deasupra capului.

— Actul e aicir

— Cum ? Splendida desfăcu hîrtia pe care o udase cu lacrimi.

— Uită-te mai cu luare-aminte.

Intr-adevăr! Semnăturile părţilor, ale martorilor şi ale garanţilor erau neclare, iar ştampilele false. Pe Splendida o prinse un tremur. Rupse hîrtia şi o aruncă spre Kong Qingru.

— Nu ştii decît să înşeli, lup bătrîn ! strigă. Mi-ai smuls hîrtiile tale prin viclenie. Tu nu eşti om...

Kong Qingru nu mai ascultă pînă ia capăt. Vîrî actul în buzunar şi o întrerupse :

— O să vezi ce om sînt, nepoată ! Fii mai potolită şi ajută-mă !

— Te omor! urlă ea şi vru să se repeadă la el, dar se simţi brusc fără vlagă, picioarele i se înmuiară şi căzu pe pat.

O rafală de vînt deschise uşa şi fulgi de zăpadă se aşternură în cameră... Vîntul urla cu sălbăticie. Lumea întreagă se afla sub imperiul furtunii de zăpadă...

Piersica deşertă panerul pe corlată şi vru să plece, cînd fu oprită în loc de plînsul unui copil, venind de pe o latură a casei.

— Nu măninc, bunico, nu mănînc ! Nu pot să înghit!

Era o voce de fată şi mama o recunoscu numaidecît pe Bambus Tînăr, care avea de-acum patru ani.

— Fii ascultătoare, Bambus Tînăr ! Ce-i cu tine ? Hai să ne întrecem, să vedem care mănîncă mai mult. Cu burta plină, scapi de foame. O să căpătăm putere să facem un om de zăpadă.

De data aceasta era vocea unui băiat. Ca soră mai mare, Piersica îl recunoscu pe Fărîmiţă, care încă nu împlinise şase ani.

— Mă chinui să înghit, dar burta nu vrea, se răţoi Bambus Tînăr.

— Iţi mărunţeşte bunica mîncarea.

— Degeaba, că tot mă doare şi pute... Mai bine stau întinsă pe pat, cu burta goală şi o să-mi vină somnul. N-o să mor. Tata mi-a zis că viermii stau aşa în pămînt de cu iarna, dormitînd... Spune ceva, bunico, apără-mă. Ia întoarce-te cu

faţa la mine.

Piersica rămăsese în încăperea centrală, cu un pesmet în mînă, şovăind dacă să-l pună în vasul de pe foc, în care fierbea un terci negru din frunze de dovleac uscate peste care fuseseră turnate nişte tărîţe.

— încă n-ai plecat ?

Piersica se răsuci şi o văzu pe mamă-sa. Strînse dinţii de ciudă şi puse pesmetul la loc în paner, închizîn- du-1 pe acesta din urmă, bine.

— Tocmai plecam.

— Mă doare inima de fata ta, spuse Cumătră A Treia, apucînd de toarta panerului, petrecută după braţul Piersicii. Lasă un pesmet pentru ea. Nu numai unui copil, dar şi omului mare i se face lehamite de atîtea frunze şi vrejuri de dovleac.

Dar cea care mai înainte vroise să facă tocmai lucrul acesta, acum se împotrivi :

— Mamă, noi sîntem încă zdraveni, dar răniţii nu au de nici unele.

— Ştiu, zise femeia, legînd din nou bocceaua din paner. Nu te doare inima pentru copilă ?

— Ţie nu ţi-e milă de singurul fiu ?

— Fărîmiţă e mai mare.

— Nici cu doi ani.

— Dacă-i pe-aşa, nu mi-e milă.

— Dacă-i pe-aşa, mă iau după matale.

—■ Zîmbiră în acelaşi timp. Dar după ce îşi conduse fiica, cu faţa spre munţii înzăpeziţi, Cumătră A Treia îşi încreţi iar sprîncenele.

Piersica mergea în partea opusă a munţilor, la Casa de Piatră de la miazăzi, să ducă mincare răniţilor. înainte de Anul Nou, într-o noapte, Frumoasa venise în cătunul Floarea de Piersic frîntă de oboseală şi plină de răni.şi, după ce stătuse şi se încălzise vreme îndelungată, reuşise în cele din urmă să le spună că a doua zi urmau să sosească soldaţii. Oamenii nu aveau însă a se teme. Yu Zhenhai şi organizaţia de partid analizaseră de mult situaţia în care ar fi fost nevoiţi să înfrunte duşmanul şi să pună la adăpost şi să ocrotească răniţii. Aceştia fuseseră transportaţi în peştera Casei de Piatră, pe care rrtai întii o curăţiseră şi în care aşternuseră fîn, ierburi uscate. Soldaţii cotrobăiseiă prin tot cătunul, furaseră unele lucruri de la ţărani dar nu dăduseră peste umbră de răniţ. De atunci, răniţii nu mai îndrăzniseră

să revină în cătun şi numai Piersica, Cincizeci şi Yang Yuqing ştiau unde le era sălaşul. Piersica rămăsese în sat să îngrijească răniţii. De la primele leacuri aduse de doctorul Feng, cincisprezece răniţi scăpaseră de pericol, apoi şapte se însănătoşiseră şi se înpoiaseră la casele lor. Unul dintre ei, pe nume Cheng Yi, plecase la o mătuşă, în Rîpa Pinilor Roşcaţi, numai că în a treia zi după venire fusese depistat de şeful satului, Yu Zhishan, arestat, torturat şi pînă la urmă prins de zid cu cuie mari, de şapte cun* bătute prin mîini şi prin picioare; două zile si două nopţi, pînă ce şi-a dat ultima suflare, tînărul de nouăsprezece ani n-a făcut nici o mărturisire.

Prinzind de veste, Piersica i-a ţinut în continuare în acelaşi loc pe cei opt răniţi, cîţi se mai aflau, dar a pregătit şi Templul Porumbeilor, o peşteră situată într-un loc şi mai primejdios, avînd la îndemînâ şi o scară, astfel câ la nevoie oamenii puteau fi pe dată mutaţi acolo.

Apoi apăruseră alte greutăţi. In ţinuturile acestea muntoase trăiau oameni nevoiaşi şi jumătate de an se hrăneau cu ierburi, iar ceea ce ei numeau „cereale[44] erau mai cu seamă dovleci, cereale propriu-zise, ca orezul, avind foarte puţine. Din reia cîteva sute jiu-uri de grîu iuato din Tîrgul Familiei Kong, cea mai mare parte o min- caseră răniţii. Din detaşamentul răsculat, mai rămăseseră cincizeci-şaizeci do oameni, care acţionau în munţi, şi mnsa le era asigurată tot de oameni cum era Cumătră A Treia. Mai departe nu se puteau mişca, de teamă că duşmanul află de ei. în felul acesta, cei din familia Zhang nu-şi ţineau zilele decît cu ierburi uscate din toamnă. Cei mari rezistau, dar lui Bambus Tînăr şl lui Fărimiţă li se lungiseră gîturile, ochii li se afundaseră în orbite şi onsele feţei le ieşiseră în afară. Ierburile acestea, bune- rele, puteau fi fierte, le ţineau de foame şi o duceau ei într-un fel sau altul, pînă în primăvară cînd pămîntul se umplea de ierburi proaspete. Cel mai greu ei*a cu răniţii, pentru care lipsa hranei echivala cu lipsa doctoriilor. Orez mai aveau pentru două-trei zile. Ce era de făcut ? Nu puteau să ceară cu împrumut şi nici nu aveau de la cine. Zhang Al Treilea şi încă vreo cîţiva bărbaţi aleseră lemn mai bun de ars şi plecară să-l vîndă prin alte părţi. Dar vîntul bătea cu furie, ningea din greu şi cum se hrăniseră cu mai nimic, n-aveau pic de vlagă în ei. Cu cîte o sarcină de saptezeci-optzeci de jin-uri în spinare, după două-trei zeci-

ale muntelui începeau să le tremure picioarele şi vedeau negru înaintea ochilor. Se întorceau în aceeaşi zi, însă pe o sarcină de lemne abia dacă reuşeau să cumpere şapte ji/i-uri de orez.

Ce era de făcut ? Cumătră A Treia nu putu dormi cîteva zile la rînd, perpelindu-se în aşternut, cu gîndul la Q cale de scăpare. Şi oricît ar fi chibzuit, nu era decît un singur drum care trebuia urmat.

îşi scoase din dulap o bluză de pînză mai puţin peticită, o îmbrăcă, se privi într-un ciob de oglindă şi îşi împleti părul cît mai strîns. Luă coşul de nuiele în care ţinuse orezul, goli ce brumă mai rămăsese într-un vas de pămînt, pe care îl acoperi bine cu o cîrpă, apoi îl povăţui pe Fărîmiţă să stea cuminte- acasă, iar cînd se întorcea Crizantema să-i spună că mama s-a dus pînă la o rudă şi că o să se înapoieze seara.

Se zice că la munte e uşor să-ţi sară o fiară în spinare şi foarte greu e să dai de vreun ajutor. Prin părţile acestea, cerşitul era socotit cel mai ruşinos lucru. Cu excepţia celor decăzuţi, prostiţi, oamenii, oricît de săraci şi de potopiţi de necazuri, mai degrabă îşi umpleau burta cu frunze şi cu ierburi sălbatice sau se întindeau să zacă pe cuptor, lihniţi de foame, decît să cerşească. Sigur că se găseau şi unele femei lipsite de orice mijloc şi care o făceau pentru a-şi hrăni copiii. Dar ele nu umblau prin satele unde puteau fi cunoscute, ci se îndepărtau cît mai mult de locurile de baştină. Acesta era felul lor de a o scoate la capăt.

Cumătră A Treia se strecură cu grijă pe poartă, ui- tîndu-se în stînga şi-n dreapta, cu gîndul să iasă cît mai repede din sat. Plecă privirea şi o luă iute la drum, fără se mai caute înapoi. înainta greu prin zăpadă, din cînd în cînd un picior sau altul afundîndu-i-se în stratul gros şi moale. La un moment dat auzi un tropăit de animal şi cînd săltă capul văzu un catîr negru oprit în faţa ei. Se gîndi să nu stea locului, dar vocea răguşită a unei femei o împiedică.

— Nu eşti mama Frumoasei ? Ia ghici, cine sînt ?

Cumătră A Treia privi în sus şi, pe spinarea animalului, descoperi o mogîldeaţă înfofolită cu totul într-o pătură. Se sperie.

—Hi-hi-hi, aveai nişte ochi că te întreceai cu nevestele

tinere. Ce-i cu tine *?* Chiar nu mă mai cunoşti ?

Pătura fu trasă puţin într-o parte, lăsînd să se vadă o faţă ridată, mare şi surîzătoare. Era Geruială.

— Ah, dumneata erai ? Unde pleci pe o viforniţă ca asta ? Intoarca-te acasă, la căldură ! zise Cumătră A Treia, salulînd-o, cu gîndul să treacă mai departe.

Dar Geruială n-avea de gînd s-o lase cu una cu două. Scoase de tot capul afară din pătură.

— Mama Frumoasei *, tu şi fratele Al Treilea sînteţi... spuse mieros. Dar ce zic ! De fapt, toţi din salul ăsta sînt nişte viermi care ştiu îndura greul ce nu s-a mai pomenit. Tîrgul Familiei Kong s-a aşezat, e ca mai-nainte. Eu am fost în Muping şi lumea zicea că bîlciul e-n floare. Numai de la noi nu se duce nimeni acolo, pînă nici Zhang Guiyuan nu mai vinde băutură... E doliu mare in Tîrgul Familiei Kong ! Oricine merge acolo, primeşte o bonetă de doliu şi i se dă să mănînce pe săturate. Eu am trăit, nu glumă şi de cînd sînt n-am văzut aşa ceva. Am vrut s-o duc şi pe Frumoasa, dar m-a refuzat, prefăcindu-se loolnavă. Se chinuie mereu, cu munca la atelierele de mătase. Şi Gum e ea făcută, cu faţa rotundă şi pielea albă, ah, măiculiţă, e ca phoenixul căzut printre raţe.

— Nu merită fata mea atîta laudă ! spuse Cumătră A Treia, încreţind din sprîncene. Ei, eu trebuie să plec.

— Stai un pic. Geruială înghionti catîrul să înainteze şi-cînd fu mai aproape de ţărancă, îi şopti :

— Te-am supărat cu ceva, mama Frumoasei ?

— Nu. De ce ? Cumătră A Treia întoarse spre ea o faţă inexpresivă.

— Mă urăşti c-am ţinut doliu pentru ei, nu-i aşa?

— Abia-mi văd capul de treburi. Ce să am cu alţii ?

— Ba eu mă jelui după situaţia voastră, mărturisi Geruială. privind trupul subţire al femeii. Ai dus-o greu o viaţă, iar cei doi gineri... N-ai mai văzut pe nici unul ?

Cumătră A Treia clătină din cap. Geruială îşi lungi capul spre urechea acesteia.

— Juren m-a căutat în Muping, rugîndu-mă s-o scot pe Frumoasa din mîna licenţiatului Kong. Am cheltuit cincizeci şi mai bine de *yuani* ca s-o răscumpăr.

* Expresie foarte uzitată în vorbirea populară şi anume adresarea prin relaţiile introduse de naşterea copiilor, preferate eclor prin căsătorie sau rudenie. Femeia îi va spune soţului ei „tatăl copiilor[11] şi nu ..bărbate", soacra va preOra să zică „mama copiilor-' şi nu ,.norâ-‘ ctc. Haor ta raa, Mama Frumoasei, conţine un plus de consideraţie decît *San Sao,* Cumătră A Treia.

— Mi-a spus fata.

— Doar e din familie. Eu l-am sfătuit s-o ia din loc, împreună cu Frumoasa. Dar ea nu l-a văzut la faţă nici pină acum. Dacă-1 vezi zi-i să nu mai mă ocolească. Un nepot am şi eu pe lumea asta.

— Bine. Cumătră A Treia întoarse capul, izbită neplăcut de un miros rău ieşit din gura cu dinţii îngălbeniţi şi înnegriţi ai femeii. Cînd să se urnească din loc, Geruială o trase de gulerul hainei, apropiindu-se şi mai mult.

— Am dat prin sat de vreo cîteva ori. De ce nu mai văd răniţii ?

— Nu le-am spus de mult să vină să şi-i ia ?

— Unde i-au dus ?

— De ce te interesează ?

— Mă gindesc că le-o fi greu pe vremea asta ciinoasâ. Ei s-au luptat pentru noi şi e firesc să ne simţim îndureraţi. Cumătră, eşti om de înţeles. Cînd am cerut să fie mutaţi de la mine, n-am făcut-o pentru altceva, ci să nu vă fac rău, ţie şi Frumoasei. Acum nu mai mi-e frică, porcul de licenţiat n-a aflat de noi. Dacă-mi zici unde sînt, merg eu şi-i aduc înapoi la mine.

— Noi de unde să ştim ?

Geruială slăbi gulerul, dezamăgită, şi se îndepărtă.

—Bine, vezi-ţi de-ale tale. Eu mă duo în sat să pun pe picioare atelierul de brodat. Eu fac bine oamenilor, nu ca inimă neagră de licenţiat. Ehei, nu te uita c-am purtat doliu, sînt ca pisica ce plînge după şoarece, m-am prefăcut şi eu, de ! Ha-ha-ha !

După calendarul lunar, era spre sfîrşitul celei de-a doua luni. In ani normali, in peninsulă zăpada strinsă peste iarnă se topea, iar gheaţa de pe rîuri se ducea şi ea. Ziua curgea totul, iar noaptea se prindea doar o pojghiţă de gheaţă, care a doua zi se făcea apă numai- decît. Anul 1935 adusese însă o iarnă neobişnuită, cu temperaturi de minus 13°C. Porturile la ocean îngheţaseră, vapoarele nu navigau şi vremea rece se prelungea. Zona Muntelui Kunyu era dominată de alb, aflln- du-se cu totul sub imperiul gheţii şi zăpezii.

Rîul Pietrei de la poalele livezilor cu piersici era Încă bocnă. Bucăţile de gheaţă albă alcătuiau pe albia nere- ! gulată jocuri florale mari şi mici, încît locul apărea ca un tărîm de cristal şi de jad al nemuritorilor.

Cînd să treacă pe celălalt mal, Cumătră A Treia se auzi strigată.

— Ma-ma ! un glas de fată, apoi :

— Mama ! Mama ! vocea unui copil.

Întoarse capul şi zări o tînără cu un copil de mînă, alergînd spre ea. Neştiind ce se întîmplase, femeia făcu cîţiva paşi în întâmpinare :

— Crizantema ! Fărîmiţă !

Cei doi fugeau direct spre ea. Apoi Crizantema slăbi mîna băiatului şi prinse braţul mamei.

— Ce faci, mamă ! Ce-ai de gînd ?

— Mă duc la soră-ta cea mare...

înainte de a încheia, băiatul desfăcu braţele şi o prinse de şolduri, apoi de mijloc.

— Nu te credem. Mai înainte, pe noi ne-ai păcălit, dar sora a treia nu se lasă amăgită. Ai plecat să cerşeşti...

— N-ai voie, orice ar fi, mamă dragă, vorbi Crizantema. Eu nu rabd una ca asta. Dacă vrei, vinde-mă, taie carnea de pe mine şi mănînc-o, dar nu cerşi. Gîtuită de durere, tînăra fată izbucni în plîns.

— Ba vinde-mă pe mine. Sînt băiat şi fac mai mulţi bani decît o fată, zise Fărîmiţă.

— încetaţi ! Femeia îl prinse strîns pe băiat de braţ, de parcă ar fi vrut acolo, pe loc, cineva să i-1 cumpere. Cu cealaltă mînă îi şterse fetei lacrimile : Nu s-a intîm- plat nici o nenorocire, de ce plîngeţi pentru un cerşit ?

O apucă o sfîrşeală şi se trase un pas înapoi. închise însă ochii, ca lacrimile să nu-i curgă. Crizantema ridică mîna şi se şterse la ochi.

— Ştiu de ce vrei să cerşeşti. Dacă trebuie, mă duc eu.

— Vin şi eu, surioară. Lumea o să se îndure de mine, că sînt mic...

Cumătră A Treia îşi plimbă privirea de la unul la altul. Se spune că o fată e mare la optsprezece ani, iar Crizantema cbia împlinea şaptesprezece. Cu toate aceslca, de cîteva luni, se preschimbase neaşteptat de mult. Se înălţase, se frăgezise, se făcuse frumoasă, plăcută la chip. Părul întunecat, cu reflexe deschise, şi-l strîngea într-o singură coadă, iar bretonul răvăşit îi căđea de-a valma pe frunte. Ochii negri pe faţa prelungă, slalîă, erau mereu strălucitori, eu o undă de apă în ei, astfel că sprincenele prelungi erau ca o iarbă tinără crescută pe malul a două lacuri cu ape limpezi. Nasul îl avea mic, frumos, perfect, iar buzele pline, roşii, îi adăugau culoare. Şi lotuşi, ceea ce îi vrăjea pe

oameni erau cele două gropiţe din obraji, care, atunci cînd ridoa, atingeau adîncimi de nebănuit. Pieptul începuse să i se împlinească, îmă din pudoare, în faţa oamenilor ea îşi ţinea braţele în jos, în aşa fel ca sinii să nu-i fie prea vizibili, fiindcă restul corpului îi era peste măsură de slab şi de uscat.

Orice mînca, orice îmbrăca, n-avea importanţă fiindcă ea avea mereu aceeaşi înfăţişare, cu adevărat ca o crizantemă înflorită de pe munte. Şi cu ea se intimpla aceeaşi minune ca şi cu floarea muntelui : fie că creştea printre pietre sau printre ierburi ea prindea rădăcini, făcea muguri, boboci şi înflorea, îndura .vîntul, ploaia, bruma şi zăpada şi se ridica, minune, peste restul cim- pului.

Cumătră A Treia o eîntări cu luare-aminte.

— Te chinui pentru mine, mama ştie. Dar de-acu', Crizantemo, nu mai eşti copil.. Ai crescut, ochii lumii sînt răi şi pofticioşi.

— Eu pot să mă duc. Sint mic... se repezi Fărimiţă să ia coşul.

— Tu eşti singura rădăcină a neamului Zhang. Şi eşti prea mic, n-o să poţi merge.

— Ba pot. Te apăr de cîini, pe mine nu mă muşcă, sînt crescut din fărîmiturile pentru ei.

Mama oftă, nehotârîtă. Parcă nu mai avea tăria să treacă micul rîu îngheţat.

Cîţiva porumbei trecură în zbor dinspre Casa Pietrei, se rotiră de cîteva ori şi se îndreptară spre Templul Porumbeilor. li urmăriră cu privirea pînă ce ei se lăsară pe pămînt.

— Hai ! Repede ! Mergem toţi trei. Ne trebuie mult, trebuie' să trăim ! hotărî ca, apucind bita din mîna fetei şi cvi cealaltă mînă trăgîndu-1 pe băiat după ea.

Sub picioarele lor, gheaţa rîului pocnea. De pe celălalt mal, porniră să urce spre Izvorul Dragonului.

Tîrgul Familiei Kong se însufleţise. Kong Qingru organizase pomenirea morţilor.

înaintea ceremoniei, şeful de district se folosise de puterea sa pentru a face o largă popularizare, precizînd : oricine vroia să participe, fie rudă sau nu, cu numele Kong sau cu alt nume de familie, fie el din tîrg sau de prin locuri îndepărtate, mandarin sau om simplu, bogat sau sărac, putea veni cu sau fără daruri ; indiferent dacă în trecut fuseseră unele neînţelegeri între ei, toţi erau la fel de bine

primiţi, fără să se socotească profunzimea compasiunii arătate, oaspeţi şi gazde, deopotrivă, purtînd bonetă de doliu bărbaţii şi batic de doliu femeile. Cei care doreau să primească manifestaţia, beneficiau şi de trei zile de spectacole de operă.

Aranjamentele nu erau din cele obişnuite. Din pămin- tul îngheţat scoseseră ce mai rămăsese din Kong Qingbin si Kong Qingshou, vîrîseră acele resturi în straie scumpe, de veci, le băgaseră în sicrie din lemn de camfor, cu scîndura groasă de patru *cun,* şi le aşezaseră în sala mare a clădirii guvernamentale. Pe pereţii care străjuiau cele două laturi lungi ale coşciugelor şi pînă in curte, se agă- ţaseră însemne şi caligrafii de rămas bun primite de la oficiali, moşieri şi negustori din judeţ, din district şi de la sate. In stradă, în faţa porţii, ridicaseră un umbrar de doliu impresionant de înalt, care putea adăposti două sute de oameni. Alături se încropiseră patru bucătării unde se gătea fără tihnă, furnizîndu-se mîncare zi şi noapte.

Zilnic, înainte de ivirea soarelui, se ardeau bani de hîrtie pentru sufletul răposaţilor. In bubuitul a trei puşti ru cîte două ţevi, cîteva zeci de femei înveşmmtate în doliu îngenuncheau în faţa sicrielor şi începeau să bocească ; cele mai multe erau rude, care se întreceau cu

celelalte, glasurile lor răsunînd cel mai tare. în acest timp, o sută şi ceva de oameni strînşi sub umbrar, sub conducerea unuia dintre fiii morţilor, o apucau in şir pe Strada Mare şi ieşeau un *li* şi ceva din tîrg, pînă la Templul Pămintului, pentru „a duce apă“ *. Din mulţimea aceasta, din timp in timp se auzea cite un hohot de plîns şi ţipătul : „Tăticule !“ sau „Unchiule !“ sau „Excelenţă Mai puţin de un sfert din procesiune nu mai era alcătuită din rude cu mortul şi oamenii aceia străini purtau doliu pentru a se alege cu o bonetă şi a-şi desfăta cerul gurii cu bucate alese. Tocmai de aceea, bocetul lor era neclar şi tot ce se auzea venind dinspre ei, nu era decît un mormăit continuu. Şi mai spre coada şirului, oamenii chicoteau pe înfundate sau abia aşteptau să iasă din oraş, pentru a-şi da drumul în voie la vorbă, acolo fiind împrejurările cele mai prielnice pentru a se împărtăşi unul : altuia, pentru a se întreba dacă la prînz li se oferea porc fiert înăbuşit sau berbec tăiat în bucăţi mici...

După apusul soarelui, se ardea din nou hirtie şi, in l bubuitul puştilor, femeile boceau iarăşi, pe întrecute, băr- baţii pornind ca mai înainte „să ducă apă“ la templu.

După cum o cerea obiceiul, drumul de două ori pa | zi la templu se repetă trei zile încheiate. In tot acest i timp, se ţinură spectacole de operă.

Scena se amenajase în plin cimp, în partea do răsărit î a tîrgului, şi nu la Pavilionul Iarnă-Primăvaiă. Alegerea i aceasta se făcuse cu bună intenţie. Pavilionul era încă |‘ în construcţie, şi acolo era locul unde cei doi fraţi Kong îşi găsiseră moartea, deci le-ar fi fost nefavorabil. Apoi ; se temuseră că locul era prea strimt şi nu avea s;~i cuprindă toţi spectatorii. în cîmp deschis ar fi. putut fi atraşi oricît de mulţi privitori. Fuseseră invitate mai multe trupe de operă chinezească din Yantai şi Weihai. Numai că lumea nu se prea înghesuise şi nici cei din tîrg | nu apăruseră toţi, spre marea dezamăgire a lui Kong jţ Qingru. în ziua a patra, el se puse în fruntea procesiuni' ıí la care participa toată suflarea, cu mic, cu mare, bărbaţi || şi femei, conducînd pe ultimul drum sicriele cu rămăşiţele pămînteşti ale fraţilor săi, ce aveau să fie **inmortmnlaţS** în cimitirul apusean. Uitîndu-

* Unul din multele obiceiuri vechi la ceremoniile funerare.

se la boii şi **caii, la animalul I** fantastic *qilin* † şi la copiii, fete şi **băieţi — cu toate fi-** I guri ne lucrate de meşteri pricepuţi în **decupaje de hîrtie f** aurită —, cărora li se dădură foc lîngă morminte, ura din ; inima lui nu mai cunoscu margini. „M-aş limpezi de **clo-** § cotul urii, gîndi el., numai dacă obiectele acestea n-ar fi » închipuite din hîrtie, ci ar fi in carne şi oase chiar Yu Zhenhai şi comuniştii lui !“.

Kong Qingru nu-i mai aşteptă pe călugării taoişti **şi** budişti **să** termine do recitat **din** cărţile lor sfinte şi **nici** ca sicriele fraţilor săi **să** fie acoperite cu pămînt, **fiindcă** se simţi deodată slăbit, fără vlagă. Ii spuse fiului **său,** Kong Xian, să preia conducerea ceremoniei şi el **plecă** acasă călare, urmat de intendentul Wan **Gezi.**

îndată ce stăpînul şi sluga intrară pe poarta **de forma** lunii şi pătrunseră în dormitor, slugile casei **aduseră vasul** | cu cărbuni încinşi, ceai şi prăjituri. Wan îşi **dezbracă stă-j** pinul de roba albă de doliu şi-l ajută să se **întindă pestei** blana de lup, caldă, de pe pat. Licenţiatul Kong **închise i** ochii, îşi domoli respiraţia, sorbi două guri de ceai **şi ceru j** slugilor să ia de acolo prăjiturile.

— Cînd or **să** se întoarcă, îşi instrui intendentul, **spu-** [1] ne-i lui Xian **să** comunice tuturor **că** sînt **obosit peste** măsură şi nu pot să văd pe nimeni. Să le **mulţumească şi** să plece fiecare la ale sale.

— Staţi **liniştit,** Excelenţa Voastră, **vorbi** Wan, **plin** de sine. Sînteţi dumneavoastră prea bun. **Excelenţele lor** Al Doilea şi Al Treilea s-au sfirşit prea **tragic, dar cere-**monia aceasta de doliu a luat ochii tuturor, **întrecind** chiar şi o nuntă. A fost aproape ca la înmormintarea **bă-** trînului vostru tată, de acum opt ani !

— Nici pe departe ! Clătină din cap **licenţiatul. Atunci** n-am cheltuit atit şi cei veniţi la procesiune se **revărsaseră** ca puhoaiele, **pe** o sută şi ceva de *li,* călcînd în **picioare** peste zece *mu* de ogoare. Pe cînd astăzi au **fost destul**
de puţini, iar cei mai mulţi dintre ei au dat năvală pentru a se pricopsi cu cîte o bonetă de doliu.

„Sigur că da ! Nu zic de alţii, dar pînă şi unchiul vostru,

† Unicorn.

Yu Zhishan, n-a sosit decît cu trei oameni. Dar de înscris, ca să ia bonete şi basmale, s-a înscris cu fiul, nepotul nepoata, nepoţii după fiice, soacra... în total douăzeci şi şapte de persoane, plecînd cu ditamai maldărul de lucruri", gîndi intendentul, însă cu voce tare se limită să spună doar:

— Cînd s-a săvîrşit Excelenţa Sa, ţin minte că era in anul şaptesprezece al republicii, era toamnă tîrzie, pe cînd acum, cu toate că se apropie primăvara, azi a fost neobişnuit de frig şi mulţi nu s-au încumetat să iasă din casă.

— Vremea nu e decît pretextul, de fapt n-au vrut să vină. Nu e cazul să mă menajezi, vremurile sînt altele. Dă-mi o pipă !

De fapt, intendentul Wan îi şi îndesase şi-î aprinsese pipa. Omul acesta care il slujea de peste zece ani, acum, în urma răzmeriţei, căpătase mai mari înlesniri din partea stăpînului, arătîndu-se mai necesar, mai important. Cu toate acestea, îşi calcula atent fiecare vorbă şi fiecare gest, ca să tragă foloase cît mai mari.

După ce sfîrşi de fumat, licenţiatul Kong îşi reveni. Coborî de pe pat şi trecu la birou, unde-1 aştepta o depeşă secretă, personală.

Scrisoarea fusese trimisă de şeful Departamentului judeţean al Partidului Naţionalist, Yan Zizheng. începea prin a se scuza că era prins cu diverse însărcinări publice, care nu-i permiseseră să participe la ceremonia de doliu pentru fraţii lui. Spera ca şeful de district să facă în aşa fel încît să pună mîna pe răniţi şi să prindă în plasă peştele cel mare, pe Yu Zhenhai. La sfîrşit îi amintea de dis- 5 cuţia lor din Wendeng, întrebind dacă rezolvase ceva în privinţa unei anumite mijlociri...

Observând că obrazul stăpînului se înnegreşte, intendentul se grăbi să-i umple pipa. Kong Qingru aruncă scrisoarea pe masă, primi pipa, aşteptă pînă cînd intendentul se îndepărtă cu focul şi trase de două ori din pipă.

— Belitul ăsta din Shanxi, spuse, preocupat, nu se gîndeşte decît la avantajul propriu. Sînt in doliu, de venit nu vine să-mi arate compasiune, dar nu uită să-ml amintească să-i găsesc o concubină ! Du-te-n mă-ta, ou stricat !

— Dumneavoastră sînteţi o personalitate, Excelentă, j j cum vă puteţi compara cu un asemenea om de paie ? **rîse**

| Wan. E posibil să fi fost ocupat cu încercuirea **comuniş-**] tilor şi faptul că se gîndeşte la femeie, nu e chiar de neconceput. Excelenţa Voastră intenţiona să i-o dea **pe** Orhideea căpitanului Jin, dar ăsta nu face nici cit **un 11** deget de-al lui Yan ! De ce nu i-aţi trimite-o lui, cum a făcut bătrînul Song Al Optulea ? Asta...

Licenţiatul se ridică şi făcu cîţiva paşi. Wan Gezi **închise** gura. Kong Qingru rămase un timp pe ginduri şi **se]** lumină 1a faţă.

— M-am gîndit la toate şi le voi săvîrşi cum se cu-fl vine **la** vremea potrivită. Pentru lichidarea bandiţilor ro-j şii şi păstrarea pămîntului, mi-aş da nu doar o nepoată,] dar chiar şi soţia şi copila. Song Al Optulea a procedat: cum trebuie. **Eu** cu Yan Zizheng sîntem apropiaţi, **numai** că acum nu sînt în apele mele.

— Aşa e. Umilul de mine, o ştiu prea bine.

— **Yan** e om cult, capabil şi duşman declarat al co-j muniştilor. Licenţiatul Kong îşi recăpătase calmul. în luJ mea de **azi,** asemenea oameni pot să conducă. Ai **noştriH** nu **sînt** dotaţi. Acum cîteva zile, la Rîpa Pinilor **Roşeau** J au **prins** rănitul **acela** care se înzdrăvenise şi Zhishan **al** j meu **îl** schingiuieşte pînă-1 omoară şi abia după aceea **îmil** raportează ca să primească recompensă.

— Unchiul e mult mai pornit decît înainte.

— Mai pornit şi mai prost! spuse licenţiatul, supârar.J Dacă vroia să obţină mărturii, trebuia să aştepte să prindem mai mulţi şi să fi raportat imediat. Aşa, l-a înghiţiţi singur ! Sâ-i spui că altădată nu numai că nu mai prime* şte nici o răsplată, dar îl şi amendez.

Wan zîmbi misterios şi nu răspunse. Turnă **în ceaşcă!** ceai fierbinte, o luă cu mîinile amîndouă şi o puse pel masă. Licenţiatul se aşeză la masa de opt persoane, bău **şi|** întrebă, mîngîindu-şi barba :

— Peţitoarea aia e tot aici ?

— Este. Aşa cum mi-aţi poruncit, am dus-o să stesc şi să mănînce împreună cu doamnele, în camerele interioare. S-a văzut că i-a convenit, fiindcă a pus toată inima la ceremonie, plîngînd mai abitir decît oricine.

— I-ai pregătit darurile ?

— Aşa cum mi-aţi spus. Stăpîna cea mare nu e prea mulţumită...

— Ce înţeleg femeile... Nevasta e ca pantofii, cînd s-au învechit, îi arunci şi iei alţii noi. Aşa s-ar cuveni... Di— seară, după ce toată lumea s-a culcat, o conduci la mine.

— N-ar fi mai bine după prînz, Excelenţă ? Aţi fost atît de ocupat zilele acestea, încît nu v-aţi dus deloc la stăpîna Diseară poate vă odihniţi puţin...

— Mda... Tuşi uşor şi ridică pleoapele, arătînd un chip aspru, rău. Lucrul acela poate fi făcut oricînd. Ziua nu pot s-o aduc pe mijlocitoare la mine, de teamă să nu fie văzută. Zile de-a rîndul am pus acest plan la punct, cu gîndul că Kong Juren e, astfel, mai uşor de înfruntat...

Auzindu-se chemată, Geruială Bicior Mare simţi cum îi sare inima din loc.

Atunci, la întîlnirea cu mama Frumoasei, la intrarea în sat, minţise cînd spusese că dovedise aici, la funeralii, o milostivenie ipocrită, întocmai ca pisica ce plinge şoarecele. Desigur, n-ar fi adevărat nici dacă am spune că deplînsese moartea fraţilor mai mici ai lui Kong Qingru. Atunci pentru ce se înfăţişase la ceremonia de doliu *?* Pentru ea însăşi . de teamă să nu fie învinuită că nu-şi duce pe ultimul drum pe cei din neam şi că înclină spre comunişti. Dacă s-ar fi cercetat mai mult şi s-ar fi aflat că participase la asociaţa de femei care fiinţase pe timpul revoluţiei, că strigase lozinci pe uliţa salului şi că răniţii fuseseră îngrijiţi cîteva zile în atelierul ei de brodat... dacă la acestea s-ar fi adăugat furtul cecurilor săvîrşit acum cîţiva ani de către bunul ei nepot, ar fi fost cu totul suficient să primească mai mulţi ani de închisoare sau cel puţin să-şi prăpădească averea. Se sfătuise cu nişte prieteni din Muping şi rămăsese că era bine să se ducă la ceremonie, să plîngă bine ca să dovedească faptul că era de-a lor şi să înlăture orice altă bănuială, iar apoi să se întoarcă 111 deplină siguranţă in cătunul Floarea de Piersic şi să-si reia vechile îndeletniciri : să deschidă atelierul de broderie şi să facă pe mijlocitoarea

la căsătorii. Iată cea mai bună cale dintr-o sută bune !

Planul ei mersese straşnic. Se prezentase încă de la început cu un dar de cinci *yuani,* şezuse in casa Kong, stăpîna casei ocupîndu-se de ea.

Bocise morţii, dar cum nu-i venise să plîngă, jucase teatru. Vocea puternică, sonoră, torentul de cuvinte proaspete, noi, pe care le rostise pe cel mai jalnic ton cu putinţă, mişcarea corpului, a braţelor, exersată cu mult înainte, îi făcuse pe cei din jur să o creadă pe deplin.

Ce zile minunate ! Geruială era fericită. La ceremonia de doliu nu numai că îşi atinsese planul stabilit de ea dintru început, dar cîştigase ceva mai mult . în ochii oamenilor ajunsese cineva. Intr-adevăr, arăta bine în haine de doliu, cu părul vopsit şi faţa sulemenită abundent. Chipul ei brăzdat de riduri, de femeie trecută cu mult de patruzeci de ani, avea încă destulă căutare. După depunerea sicrielor, nu vroise să lepede doliul, zicîndu-şi că-i mai putea înşela pe cei din jur încă o zi, ziua a patra! Se plimbase pe Strada Mare stăpînită de un sentiment de automulţumire, dar din păcate nu se aflase nimeni care să-i remarce „frumuseţea" şi se înapoiase dezamăgită în camerele femeilor Kong, socotind ca în ziua următoare să plece... Şi contrar aşteptărilor, licenţiatul Kong ceruse s-o vadă, intendentul făcînd într-atîta pe misteriosul..

Lampa cu petrol, prevăzută cu abajur, lumina perfect salonul elegant, decorat cu antichităţi, care îi împrumutau un aer străvechi. Păşind pragul salonului, Geruială nu văzu nimic din toate acestea, ochii săi neliniştiţi •oprindu-se asupra persoanei cufundate în fotoliu, mai precis asupra capului mare, greoi, gras, cu luciu dezgustător. In cameră era o căldură copleşitoare şi femeia simţi că o ia cu furnicături prin tot trupul, iar capul îi păru deodată că i se îngreunează şi că nu mai era şi în stare să ducă nici un gînd pînă la sfîrşit. Gura ei atît de priceputâ sâ convingă oamenii şi să-i facă să se lege prin căsătorie, de data aceasta rămase închisă.

Kong Qingru nu se mişcă şi nici n-o privi, cuvintele răsunîndu-i neobişnuit de cordiale :

—■ la loc, surioară a patra! Şezi în voie. Intendente, vezi **de** ceai.

— Fra... Frate mai mare, se bîlbîi ea, stînd ca încremenită locului. Mă mai ţii minte...

— Glumeşti! în cadrul familiei, te socotim a patra născută în generaţia ta. 'Mda. Zi de zi, ocupat cu treburi de tot felul, n^am apucat să ne vedem ani în şir, numai că toţi din neamul nostru îmi sălăşluiesc adine înscrişi în memorie... Dar stai jos.

Geruială se înclină, salutîndu-1, apoi se retrase cu prudenţă spre **masa** din mijloc şi se aşează pe un scaun de pe latura **mesei.**

— Cum o duci, surioară a patra ? întrebă stăpînul, trăgînd din lulea.

— Ah, mă descurc întrucîtva. Graţie bunătăţii fratelui cel mare...

— Ştiu că eşti inteligentă, ai experienţă şi vii în contact cu multă lume. Apoi ai personalitate, nu ca femeile de pe la ţară.

Faţa putredă a femeii se împurpură, picioarele i se înmuiară şi cu un foşnet de fuste îngenunche pe pămîntul podit cu cărămizi.

— Iartă-mă, frate mai mare, se plinse. Surioara ta a greşit, s-a luat cu alţii şi atunci a păgubit banca...

— Ce tot spui...

— Cecurile acelea...

— Ha-ha-ha ! Uitasem definitiv, rîse el. Dacă nu-mi aminteai, eu nici că mai ţineam minte. E cazul ca şi tu să mă ierţi că nu am avut grijă de tine şi de nepot, lăsîndu- vă să suferiţi Am aflat destul de tîrziu că fratele al doilea vă arestase. Atunci i-am tras două palme şi l-am îndemnat să te recompenseze. A făcut-o ?

Wan aduse o farfurie cu prăjituri făcute cu ouă.

— I se umflase obrazul, preciza intendentul. Am fost Şi eu de faţă.

— A fost, a fost, se grăbi Geruială. A vorbit frumos, arătind că sîntem neamuri... Femeia duse aproape instin

ctiv mîna la spate, mingîindu-şi cicatricea rănii pe care i-o făcuse atunci directorul băncii.

Kong Qingru se ridică şi luă o prăjitură de pe masă. Se făcu că nu observă gestul ei şi continuă :

— Rudă dragă, ce-a fost a fost. Tu te tragi din familia Kong şi asta-i de-ajuns. Anii aceştia, atîţia au încercat să ne distrugă neamul. Uite, bieţii fraţi... Oh!

— Ce oameni buni! întări dinadins Geruială, ştergîn- du-şi ochii. Aveau inimi de aur şi erau mai blînzi şi mai omenoşi decît Buddha de la Castelul Apei Sfinte. Dacă stau să mă gîndesc la anii aceia, nu tot fratele al doilea şi-a arătat bunătatea, dîndu-i bani cu împrumut lui Juren, ca să-şi poată lua nevasta şi să intre în rîndul lumii ? Tot el a deschis atelierul de mătase dînd de lucru la atîţia. Sau cît lumeţ a ospătat la restaurantul fratelui al treilea ? Ah, stăpînul cerurilor a închis ochii, dacă celor buni le-a dat viaţă scurtă, şi de atîta durere mi sefrînge inima, nu alta. Am plîns că mi-au plesnit pînă şi ficaţii... Vai, fraţii mei duşi! De ce nu pot să mor eu în locul vostru ? Vai, spirit al vieţii, cît de rău eşti şi cît te urăsc, dac-ai fost tu in stare să le curmi lor, oameni atît de buni, firul vieţii şi să mă ţii în viaţă pe mine, om fără nici un rost şi nici un folos...

Kong Qingru muşcă încet din prăjitură, aşteptînd ca femeia să-şi cam încheie bocetul. După ce termină prăjitura, îşi clăti gura cu ceai, îşi mîngie mustaţa pe oală şi tuşi amenințător.

— Ehei ! Comuniştii mi-au făcut ei rău, dar n-au cîş- tigat nimic, ci, dimpotrivă, au pierdut! Fiindcă nimănui nu-i va fi uşor să distrugă pămîntul familiei Kong. Vezi ? Ai mei au murit în prăpădul acela şi i-am înmormîntat cu mare pompă. Pavilionul a ars şi l-am ridicat mai falnic, Anul acesta, de Sărbătoarea Mijlocul Toamnei, o să admir de acolo luna plină şi o să mînînc plăcintele lunii !

Pe fruntea lui Geruială apăruseră primele bobiţe de transpiraţie. Stratul gros de pudră de pe faţă începuse să-i curgă. Lăsă capul în jos, fixînd cu ochii vîrful alb al încăl- ţărilor ei de doliu, brodate.

— Sora a patra mă ştie, pentru mine neamurile sînt neamuri, iar pe cine urăsc, urăsc ! Alor mei, nu le amintesc greşelile vechi. Aceasta-i o învăţătură străveche ce ne-a fost trecută nouă de-a lungul timpurilor, de la primul sfînt, nemuritorul Kong Fuzi, Confucius.

Geruială tiu ştia cum să scape mai repede. Se ridică, făcu

o plecăciune şi rosti, zîmbind :

— Vorbele fratelui cel mare sînt aur şi jad de mare preţ; fiecare cuvînt al său răsfrmge legea cerurilor şi credinţa pămîntului. E ştiut şi răsştiut că eşti ca dintele călugărilor şi inima lui Buddha. Surioara nu-ţi mai răpeşte timpul preţios. Mîine mă întorc în sat, să dau drumul la atelierul de broderie...

— Ia loc. Drumul o să fie obositoi*.

— .Nu...

— Wan!

Intendentul Wan se ivi cu o legătură, pe care o puse pe masă.

— Ştiu că n-o duci prea îndestulător. Zilele astea ai fost cu inima alături de noi. Primeşte aceste fleacuri. De azi, poţi să mă cauţi ori de cîte ori ai necazuri.

Geruială se sperie de-a binelea. Făcu ochii mari.

— Nu, n-am nevoie, bîigui. Ce-i acolo...

Licenţiatul Kong intră în camera din spate.

— încă n-ai desfăcut să vezi ? aruncă Wan Gezi în grabă şi se duse după stăpîn.

Kong Geruială rămase o vreme, nedumerita, apoi se repezi la masă şi desfăcu legătura, tulburată : un carnet de cecuri gros, un teanc de bancnote şi o grămadă de monezi de aur curat. De teamă, se dădu înapoi cîţiva paşi. Oare ! văzuse bine ? N-or fi „banii dracului" ? Se apropie iar **de** masă şi îi pipăi, îi încercă în dinţi, îi linse cu limba. **Ce** minunăţie ! Cerule ! Aur adevărat! Ochii încercatei peţitoare străluciră. Lacrimă şi mîna prinse să-i tremure. împături pînza, legă bine colţurile şi dădu să plece. Cînd auzi paşi, se opri.

— Surioară a patra, ia-i. Sînt ai tăi, rosti blînd licenţiatul, făcîndu-şi apariţia în salon. Nu e numai un dar din partea mea. Sînt acolo şi banii tăi.

— Ai mei ?

— Desigur. Data trecută, ai scos cincizeci de *yuani* pentru ca Juren să se însoare. Ţi-i înapoiez...

— I-am dat pentru nevasta nepotului, cum să piardă fratele cel mare ?

— Şi ea ce-mi este ? Aurul e pentru Juren, iar cecurile şi bancnotele ale tale. Juren n-a venit să poarte doliu după unchii săi, dar eu n-am uitat că-mi e nepot.

Geruială băgă legătura la piept. In cele cîteva zile de

doliu nu scosese o lacrimă, iar acum ochii i se umpluseră.

— Frate mai mare, frate bun ! şopti, mişcată. Eşti... Dac-ar şti Juren ce faci pentru el...

— El pe unde e ?

— Nu ştiu.

— S-a dat cu comuniştii ?

— Nu mi-e limpede nici mie.

— Bine. Chiar cu ei, nu poate fi la fel ca sărăntocul de Yu Zhenhai. Nu numai că nu vreau să ştiu cît e de vinovat, dar mă îngrijesc de el. Să nu-ţi faci griji !

Abia acum, peţitoarea care cutreierase atîtea sate şi oraşe pătrunse sensul comorii pe care i-o dăruise licenţiatul. „Prăpăditul ăsta bătrîn vrea să-l ajut să dea de Juren. Se foloseşte de mine şi mă plăteşte[11], gîndi, venindu-şi dintr-o dată în fire. Prinse vigoare, sigură pe sine, îşi reluă locul şi vorbi desluşit:

— Frate mai mare, mărturisesc deschis că nu mi-e clar cu ce se ocupă Juren. Nici n-am cum să-l văd. Banii ăştia nu cumva...

— Opreşte-i. Cînd o să-l întîlneşti pe Juren, spune-i atît din partea mea : Dacă-i place să se distreze cu comuniştii, treaba lui, numai să nu regrete. Să n-ajungă să-şi piardă cu adevărat capul. Dacă dă de greu, să mă caute, că eu nu-i port pică. Iar de cumva nu-i mai convine cu pietrarul Yu şi are de gînd să se facă soldat, îi dau locul lui Xian. Dacă vrea să ajungă proprietar, îi dăruiesc cincizeci de *mu* de pămînt gras, pe malul apusean al Rîului Scroafei. Vrea negoţ, îi deschid prăvălie. Juren e om capabil şi am de gînd să-l sprijin după cum îi e voia.

La început, femeia nu crezu un cuvînt din spusele licenţiatului, numai că aurul de la piept era mai convingător decît orice promisiune şi bănuielile i se topiră încet-încet.

— Te-am ascultat cu mare luare-aminte, frate mai mare, rosti ea cu deplină sinceritate. De-o fi să dau de

Juren, îl sfătuiesc să ţi se înfăţişeze. Băiatul a apucat calea asta împins de nevoi. Dar azi comuniştii sînt nimiciţi şi el nu se poate să nu-şi arate supuşenia în faţa viitorului care-l aşteaptă. O să vorbesc şi cu nevastă-sa, că el se prăpădeşte după femeia asta ca trup firav, de salcie.

— Nevastă-sa e cumva fata lui Zhang Al Treilea din Floarea de Piersic ?

— Da, a mai mare.

— Nu vorbi cu ea direct. Acum cîtva timp am arestat-o şi n-am scos 'nimic de la ea. E la fel de dîrză ca soră-sa, nevasta pietrarului. Nu, nu ! Mai bine nu vorbi cu ea.

— Ah, înţeleg, spuse femeia, dîndu-şi seama de gravitatea lucrurilor.

Brusc, Kong Qingru se înfipse în faţa ei.

— Cine din sat a participat la lupte ? Răniţii unde-au stat ascunşi ? întrebă el, tăios.

întrebările acestea abrupte nu intrau în pregătirile pe care şi le făcuse ea. Dar la experienţa sa de viaţă, putea prea bine să evite adevărul. Or, aceasta nu era atît inteligenţă, cît o pricepere dobîndită.

— Lucrurile acestea, spuse ea cu tristeţe, fără să se ferească de privirea lui, dacă le-aş fi ştiut, le-aş fi spus de mult fratelui mai mare. Cu cîteva zile înainte de a izbucni lupta am plecat în Muping, să-mi vind broderiile. Şi aflînd ce se întîmplă, am rămas acolo — ba am venit
o dată, am aflat că nevasta lui Juren e închisă şi am scos bani, punîndu-mă garant. Cînd treaba s-a făcut, m-am înapoiat în Muping şi iată-mă acum revenită cu adevărat, să îmbrac doliu.

Kong Qingru îşi mîngîie iar barba, plimbîndu-se cu paşi apăsaţi Gemială ridică, strîngînd la piept legătura cu bani.

— Frate mai marc. fii liniştit. Grijile tale sînt şi ale mele. Aşa rămîne, o să mă străduiesc pentru chestiunea ce mi-ai încredinţat-o. Şi dacă pot să o fac, e sigur că am te ajut !

— Bine, bine, aprobă el, satisfăcut. Am reţyiut vorbele tale. Dacă ai vreo veste, te uuci la bancă, îl cauţi pe domnul casier Wu şi el o să-ţi spună ce-i de făcut.

— Ihî!

— Să te gîndeşti bine. Dacă nu te străduieşti şi iese vreo nepotrivealä sau se aude ceva de planul nostru, atunci să nu uiţi că viaţa omului poate astupa cerul.

Kong Geruială îşi aminti cum o sfîrşise cu viaţa Aur Scump şi păli. Dar îşi reveni pe dată.

— Ştiu, răspunse, sigură pe ea, şi nu mă tem.

15

După plecarea lui Geruială, intră Kong Xian. Tatăl lui trăgea din lulea, chibzuind : „Cătunul ăsta, Floarea de Piersic, plin cu sărăntoci, trebuie să fie locul acţiunilor comuniştilor. Yu Zhenhai, străniţii nu se poate să nu fie pe aproape. Dar oamenii mei n-au găsit nimic şi nimeni n-a divulgat ceva...“.

— La ce bun să cheltui atît ca să cumperi o femeie ? rosti Kong Xian, gustînd dintr-o prăjitură.

— Nu facem negoţ pe cîştig, răspunse licenţiatul, cu gmdul la planul său. Femeia asta uită tot cînd e vorba de avere. Gradul de rudenie aici nu contează. Mai întîi, am cumpărat-o să-mi servească de ochi, în căutarea răniţilor. Şi mai cu seamă ca prin ea să-l înşfac pe Kong Juren. Yan Zizheng a aflat că Juren al nostru ar fi unul dintre capii răzvrătiţilor, lucrînd mînă-n mînă cu Yu Zhenhai. Dacă-1 am pe el, pietrarul cade. Şi atunci s-a zis cu roşii în ţinuturile mele. Subvenţia e mare, dar negoţul acesta e obligatoriu, ar merita dat pînă şi jumătate din avere !

— Nu-mi vine să cred că prăpăditul de Juren, care a fost cu bandiţii, a ajuns comunist.

— Socot că el nu e de teapa lui Kong Zhihong. Aşteaptă şi vom vedea.

—Cu cuplul ticălos Lăptuca — Yu Zhenxing ce facem ?

—Dacă n-am avea pe cap beleaua asta roşie, am rezolva uşor. Deocamdată lăsăm lucrurile aşa cum sînt, răspunse, după ce trase cîteva fumuri din pipă. Xian, ai grijă, acum avem un cui al nostru în Floarea de Piersic. Să ai soldaţii bine pregătiţi. Cum primim informaţii, acţionăm.

— Te încrezi atît de mult în Geruială ?

— Mă încred în banii mei !

Necazul începu de la mijlocitoarea Kong Geruială, cea cu faţa boită. Femeia aceasta care vindea trupuri şi suflete intra în cîrdăşie cu orice om oricît de rău, numai să se aleagă cu cîştig. De cînd se întorsese în sat cu banii oferiţi de Kong Qingru, nu avea alt gînd decît cum să dea de urma comuniştilor. Discută cu Frumoasa, se apropie de Zhang Al Treilea, dar în zadar. Nu ştia că oaia vine singură în sălaşul lupului. Intr-o zi, întorcîndu-se din Haiyang, Kong Juren ciocăni la poarta socrilor săi. Aceştia îl primiră cu căldură. Şi cum se putea altfel ? Situaţia era dificilă, destui oameni se retrăseseră, dispăruseră fără urmă şi numai el rămăsese

neclintit alături de Yu Zhenhai, şi nu erau cu totul decît douăzeci şi ceva de tineri. După ce fu ospătat, se culcă lîngă socru, dar înainte de cîntatul cocoşilor, supa de ridichi uscate şi mămăliga din uruială de dovleac începură să i se răsucească, fierbîndu-i şi bolborosindu-i prin burtă, nelăsîndu-1 să doarmă. Se ridică în capul oaselor şi scotoci după luleaua socrului, dar dădu în ea de frunze de susan. „Ah !“ oftă, uitîi»du-se mohorît la bătrînul care dormea chircit. Şi cum să nu fi fost nemulţumit ? în casa aceea, pînă şi ce aduseseră din cerşit nu era mîncare pe gustul lui. Lăsă fumatul şi se strecură afară pe nesimţite.

Merse şi bătu la uşa mătuşei. La Geruială, situaţia era alta : casa mare şi bogată, plină cu de toate. Acum, ea îl primi -ca niciodată. îşi şterse de cîteva ori ochii, văzîn- du-şi nepotul iubit. Sătul de mîncare şi de băutură, Kong Juren se acoperi cu plapuma de mătase şi dormi diis pînă la ora plecării. Acum, Geruială îi spuse vorbele licenţiatului Kong, îndemnîndu-1 să primească, să ajungă şi el mandarin.

Kong Juren o ascultă ospătîndu-se din nou şi, cînd termină, se şterse la gură şi se ridică, dînd să plece. Geruială se luă după el, întrebîndu-1 ce părere avea.

— Tu ţine-o pe diurnul lău strălucit, şi eu pe puntea mea de lemn. Apa din puţul meu nu tulbură valurile fluviului, rosti el.

Rămasă singură, Geruială îl blestemă în gînd, înciudată că se înfruptase de două ori degeaba pe seama ei. Dar, deodată, ochii i se luminară şi, bucuroasă, deschise gura larg, a rîs, arătîndu-şi dinţii negri.

Dimineaţa în zori, Geruială intră în Tîrgul Familiei Kong, îl căută pe casierul băncii şi-i spuse ce aflase înainte de a-1 sfătui pe Juren să trădeze. Ce anume ? In timp ce se ospăta, nepotul lăsase să-i scape că răniţii sînt ascunşi în Casa de Piatră. Chiar atunci, Kong Qingru plecă la Judeţ, iar fiul său, Kong Xian, se îndreptă spre Floarea de Piersic cu două plutoane, unul călare şi altul pe biciclete...

în peninsula Jiaodong, la începutul primăverii, văzduhul era mai tot timpul limpede ca jadul transparent, iar copacii, încă fumurii, abia prindeau să înmugurească şi numai pinii, fie ei bătrîni sau tineri, înalţi sau scunzi, îşi păstrau coloritul verde dintotdeauna. Avînd rădăcinile puternice şi încăpăţînate, pinii roşcaţi răsăreau oriunde le cădea

sămînţa, în pămîntul gras, printre pietre sau pe buza prăpastiei, ori în cîte o crăpătură a muntelui. Rădăcinile li se înfigeau adînc şi ei se înălţau temeinic, trăgînd hrană şi căldură din pământ, rezistînd şi învingînd gerul. După o toamnă bogată în brumă şi o iarnă cu zăpadă multă, ramurile biciuite de vînt şi de îngheţ luau o culoare uşor roşietică, în vreme ce acele fine deveneau tot mai verzi.

15

în clipele acelea, soarele îşi pierduse din putere şi se lăsa spre asfinţit, trimiţîndu-şi ultimele săgeţi împurpurate peste Templul Porumbeilor, aflat în punctul cel mai de sus al Casei de Piatră. Peştera era ascunsă de pietre aşezate în cele mai ciudate poziţii şi de numeroşi pini roşcaţi, astfel că oamenii şi animalele abia dacă ajungeau la ea. Tabloul, aureolat de razele soarelui la apus, era aproape ireal.

Cumătră A Treia şi Piersica îi păzeau pe cei opt răniţi. Peştera nu era deloc mare. Avea forma acului unei undiţe de prins peşte. înăuntru era ceva mai largă, să fi avut doi *zhang* * lăţime, deşi nu era înaltă şi oamenii mai mult se tîi'au în ea. La intrare, în buza muntelui, se putea sta în picioare, dar locul era îngust şi doi oameni cu greu s-ar fi mişcat în voie. Intrarea era străjuită de stinci fără seamăn t:e frumoase. Unele erau drepte, altele povîrnite şi printre ele îşi făcuseră loc pini roşcaţi, mari şi mici, înalţi şi pipernicіţi, care astupaseră cu totul gura peşterii, încît cei ᶜare nu aveau habar de existenţa ei n-aveau cum s-o descopere.

Răniţii zăceau înăuntru, pe cite un strat gros de paie. Aveau răni grave, fie la piept, fie în burtă ori la picioare. In condiţii normale, ar fi prins să se înzdrăvenească, dar aşa, de o lună şi mai bine, ascunşi în peşteri reci şi lipsiţi de doctorii — domnul Feng era supravegheat strict de licenţiatul Kong, iar alţi doctori şi farmacişti nu îndrăzneau să le vină în ajutor — ţinuţi doar cu leacuri băbeşti, nu se puteau vindeca degrabă, însă erau mulţumiţi că cel puţin situaţia nu li se înrăutăţea.

Miile de porumbei nu prea se arătaseră bucuroşi de musafirii nepoftiţi şi se aşezaseră prin scobiturile din jur, privindu-i. Cumătră A Treia prindea blînd în plamă porumbeii încăpăţînaţi şi-i punea pe cîte o piatră, vorbin- du-le duios, ca unor copii :

— E loc, e loc destul. Lăsaţi răniţii ăştia să stea întinşi ca lumea. Aşa ne daţi şi voi un ajutor. După victorie, o să vă fac

eu cuibare. Hai, fiţi ascultători. încet. încet.

Şi porumbeii păreau a-i pricepe vorbele, găsind că oamenii veniţi printre ei erau paşnici. Se obişnuiseră repede cu noua stare de lucruri, veneau şi-şi lăsau ouăle, aduceau hrană, văzîndu-şi de ale lor, ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat.

Femeile, şi ele îşi vedeau de ale lor. Le dădeau răniţilor să mănînce şi să bea, îi ajutau să se întoarcă, să-şi facă nevoile. Vremea era încă rece, în peşteră era răcoare Şi umezeală, dar ele erau mereu asudate. Pe de o parte ajutau răniţii, pe de alta se strecurau neîncetat pînă în gura peşterii, cercetînd împrejurimile.

In cele din urmă, soarele apusc-so. Rezemate de stînci, ele ii zăriră pe soldaţi ieşind din sat, fără să fi luat pe cineva. Se bucurară, crezînd că scăpaseră de necaz. Ii aşteptau pe-ai lor. In noaptea aceea, răniţii urinau să fie mutaţi într-un loc tihnit. Cînd Piersica îi văzuse pe tatăl său şi pe Yang Yuqing ieşind din sat, cu cobiliţele de lemne şi cu frînghiî la ei, aproape că izbucniseră în ţipăt de bucurie. Dar ea nu era Crizantema cea fragedă. Lăsă capul în jos ruşinată ea însăşi, şi strigă spre peşteră :

— Mamă ! Tata şi cu unchiul Yuqing au ieşit din sat. Să terminăm degrabă.

— Stai acolo şi urmăreşte-i. Mă descurc singură.

Uitîndu-se la cei doi bărbaţi, Piersicii nu-i veni a crede. Făcu ochii mari şi se sperie de-a binelea : cei doi nu o apucaseră pe drumul spre ele, ba chiar nici nu aruncaseră vreo privire spre Casa Pietrei, ci trecuseră înainte*, pierzîndu-se în partea cealaltă de munte.

— Nu mai ajung o dată, Piersico ? întrebă femeia. Intr-un tîrziu, neprimind răspuns, se trase spre înafară şi-şi văzu fiica stînd locului, ca încremenită.

— Ce ai ? întrebă, speriată.

— Nu vorbi tare.

Cumătră A Treia veni lingă ea. Se uită in jos şi nu văzu urmă de om.

— Ce-i cu tată-tu ? se miră.

— Nici n-au luat seama la noi şi au apucat-o spre răsărit.

— De !

— Mă tem că e ceva grav.

— Mda. Să fim cu grijă, licenţiatul Kong e plin de rele.

15

Mama şi fiica se puseră să iscodească cu luare-aminte orice mişcare de dincolo de peşteră.

In înserarea dinainte de căderea beznei, parcă şi vîntul se oprise. Un cîrd de vulturi trecu în zbor dinspre răsărit, croncănind.

Apoi, din partea de unde dispăruseră păsările acelea mari, din capul satului se ivi silueta unui omuleţ. Acesta o luă pe cărăruia ce suia de-a lungul Rîului Pietrei. îndreptîndu-se spre Casa Pietrei. Mergea greu, şovăind, cu opintiri şi pauze, dar cu fiecare pas se apropia de ele. Cele două femei îl recunoscură : purta pantaloni negri şi haină de aceeaşi culoare, în mîna dreaptă avea un coş, iar în cea stîngă un vas cu apă.

— Fărîmiţă ! şoptiră.

— Vine... începu Piersica să spună, speriată, dar se opri.

— Vine cu mîncare. Copil inimos, se arătă mama mişcată.

— De ce el şi de ce singur ? se frămînta Piersica.

Zhang Al Treilea încălzise mîncarea, gata ca, după ce Kong Xian şi soldaţii aveau să plece, să ducă hrana răniţilor. Dar abia ieşiseră din sat şi Yang Yuqing venise la el, atrăgîndu-i atenţia să aibă grijă ca nu cumva să cadă în vreo cursă a lui Kong Xian. Mai bine îi înfometau pe ai lor, decît să le primejduiască vieţile. Prefăcîndu-se că se duc după lemne, ei plecară să cerceteze care era situaţia.

Neştiind unde i se dusese tatăl şi găsind mîncarea şi apa pregătite, Fărîmiţă o pornise el cu ele. Era obişnuit să se caţere pe stîncă.

Năduşit tot, intră în munte, o apucă pe Calea Leului, se strecură prin Fericirea Nemuritorilor — o peşteră formată din două încăperi — şi puse lucrurile pe Masa de Piatră. întoarse capul şi nevăzînd pe nimeni se apucă să strige în sus, înspre Templul Porumbeilor :

— Mamă ! Surioaro ! Spurcaţii au plecat. V-am adus mîncarea.

Cumătră A Treia, care sătea în spatele Piersicii, fu gata să răspundă, dar fata îi astupă deodată gura. Piersica avea privire ascuţită şi, undeva în spatele băiatului, observase o şapcă de militar.

Piersica avu impresia că maică-sa şi-a pierdut răsuflarea.

Neprimind răspuns, Fărîmiţă se miră că nu era auzit şi strigă mai tare :

— Mămico ! Surioară ! Ieşiţi iute ! Se răceşte mîncarea ! Sloboziţi frînghia în jos...

Auzi zgomot în spatele său. Se întoarse şi văzu doi oameni, cu puşti prinse la briu. Merse spre ei.

— Ce e cu voi ? întrebă.

— Sîntem din detaşamentul de şoc al lui Yu Zhenhai, zise unul scund şi gras, rizînd. Am auzit că au venit ticăloşii după răniţi şi am venit să vă dăm o mînă de ajutor.

— Fiţi liniştiţi, spurcaţii s-au cărat! îi asigură Fărî- miţă.

— Bravo, băieţel deştept ! Duci mincare răniţilor ?

— Da.

— Cine mai e cu ei ?

— Mania şi soră-mea.

— Bravo, bravo, băieţel. Kong Xian era nespus de bucuros. Se prefăcuse că se retrage, împreună cu soldaţii, dar se înapoiase prin pădure şi apăruse chiar sub Casa Pietrei.

— De ce nu-ţi răspund ? întrebă Kong Xian.

— Nu ştiu.

— Cum se ajunge acolo sus ?

Fărîmiţă zărise nişte baionete lucind în întunericul unui desiş. Se trase îndărăt spre ele şi dincolo de Fericirea Nemuritorului dădu peste soldaţi.

— Ah ! Voi sînteţi spurcaţii. Ticăloşii!

Ajutorul lui Kong Xian îl pălmui, trîntindu-1 la pămînt.

— Sămînţă de bandit comunist! strigă. Te-nvăţ eu minte să le mai duci mîncare ! ridică piciorul şi mătură dintr-o lovitură coşul de pe masa joasă.

Fărîmiţă nu luă în seamă sîngele de pe faţa sa si alergă spre coş.

— Mi-ai risipit mîncarea ! strigă.

Kong Xian zimbi, îşi scoase din buzunar ochelarii de soare, şi-i puse pe nas şi-ordonă să se găsească ceva cu care să se ajungă la Templul Porumbeilor.

Piersica se sprijinise de peretele intrării şi căuta cu privirea în jos.

— Şi frate-tău ? întrebă mama, care nu vedea din pricina ei.

— Nu-1 mai văd, s-a întors la Fericirea Nemuritorilor, unde sînt mulţi soldaţi şi nu înţeleg de aici ce îşi spun.

— Vasăzică soldaţii sînt.

—r- Aşa cred.

— Băiat prost, să cadă în cursă...

— N-are decît şase ani, mămico... şopti Piersica. Matale du-te înăuntru şi vezi ce fac răniţii. Orice-ar fi, nu-i speria. Rămîn eu de pază. Fără scară, n-au cum să urce.

După ce Cumătră A Treia plecă, ea se puse pe treabă. Adună în gura peşterii toate pietrele pe care le putuse disioca şi, ferită'de crengile bogate a doi pini, se uită în jos. Inima îi bătea cu putere în piept.

Temerile ei se adeveriră. Cîţiva soldaţi găsiseră scara ascunsă într-o hrubă adîncă.

Piersica luă o piatră şi o aruncă spre locul unde îl văzuse pe Kong Xisn. Ce păcat că nu era grenadă, să explodeze.

Trei soldaţi se căţărară pe scară. După puţin se opriră, privind cu teamă în sus, dar ştiind că aveau în spate arme de foc de care erau apăraţi continuară urcuşul.

Piersica se aplecă, se propti cu pieptul de vîrful stîncii şi prinse scara cu amîndouă mîinile, împingînd-o. Dar aceasta nici nu se clinti, fiindcă picioarele îi fuseseră înţepenite între pietre mari, iar în acel moment erau pe ea deja trei soldaţi, care atîrnau greu.

Duşmanii ajunseseră cam pe la mijlocul scării. Piersica dădu să-şi cheme mama în ajutor, dar întîmplător atinse cu mîna o piatră, care se rostologi înspre soldaţi. Atunci tînăra se aşeză în genunchi şi se porni să arunce in jos piatră după piatră.

— Ah!

— Mamă !

— Vai !

Primul soldat fu izbit de pietre, slăbi strînsoarea mîi- nilor şi se lăsă peste cel de-al doilea, amîndoi îl izbiră pe cel de-al treilea şi cu ţipete sfîşietoare se dădură de-a rostogolul toţi trei în jos, buşindu-se de stîncă.

Profitînd de moment, Piersica împinse scara şi fără a urmări cu prea mare interes nenorocirea soldaţilor de mai înainte, se aşeză pe vîrful stîncii ca pe un scc.un şi prinse să-şi şteargă sudoarea.

Cei de jos se ascunseseră după stînci şi deschiseseră focul, dar gloanţele cel mult scrijeleau pereţii de stîncă ai peşterii. Numai porumbeii zburaseră din cuiburi şi se roteau In stol, deasupra, neliniştiţi, înfricoşaţi.

— Piersico! Cumătră A Treia ieşi în gura peşterii.

— Nu-i nimic, mămico, răspunse aceasta, cum nu se poate mai calmă.

împuşcăturile încetară.

— Ascultaţi-mă bine, voi cei de sus, strigă cineva. Dacă ne lăsaţi să urcăm, nu vă facem rtimic.

— Dacă nu, aruncăm grenade !
— Vă măcelărim pe toţi.
— Dacă nu vă predaţi, vă lăsăm să muriţi de foame şi de sete.
— Hai, predaţi-vă. Comandantul Kong are inimă largă !
— O să aducem tunul şi dintr-un obuz vă nimicim ! Unul dintre răniţi, Dasheng, se tirî pînă lîngă ele.
— Mamă şi soră Piersica, ascultaţi-mă. Tovarăşii mi-au spus să vin să căutăm pentru voi o cale de a scăpa de aici. Lăsaţi-ne pe noi ! Şi aşa aţi pus atîta suflet, că am renăscut sub îngrijirile voastre. Hai, voi trebuie să scăpaţi vii...

— Nu vorbi aşa, tinere, îl opri Cumătră A Treia, mişcată.

— Du-te şi stai întins şi liniştit, spuse Piersica. N-au cum să urce aici. Se lasă negura şi Kong Xian n-o să înnopteze în munte. Să nu mai zic că la noapte vin ai noştri.

Cumătră A Treia îl duse pe om la locul lui, apoi reveni şi se aplecă să se uite în jos.

— Ia seama la gloanţe, mămico, o opri Piersica. Eşti amărîtă pentru Fărîmiţă ? întrebă.

— Nu l-ai mai văzut ?

— O fi fugit cînd soldaţii erau prinşi cu seara. E isteţ şi ştie bine locurile.

Cumătră A Treia tăcu o vreme, dusă pe gînduri, apoi întră în peşteră.

— Mamă, ai grijă de răniţi şi dă-le să bea apă. Mai avem... strigă Piersica după ea.

Kong Xian se retrase în peştera Fericirea Nemuritorilor şi-şi aprinse o ţigară. Se sfătui cu ai săi. Nimeni nu **vToia** să înnopteze acolo, de teama partizanilor, care ştiau bine fiecare cărăruie şi fiecare stîncă şi îi puteau căsăpi.

Atunci îşi amintiră de Fărîmiţă. Îl căutară. Băiatul nu fugise, ci strînsese ca o furnică bucatele împrăştiate pe jos şi apoi se ascunsese într-o hrubă.

— Nu ţi-ai luat picioarele la spinare, copile ? se miră Kong Xian.
— Trebuie să duc mîncarea.
— Nu ţi-e frică de puşcă ?
— Ba da...
— Mama şi soră-ta sînt sus, nu-i aşa ?
— Mama... Fărîmiţă se învineţise la faţă. Clătină din cap. Nu ştiu.
— **N-ai strigat-o pe ea ?**

— Eu zic că nu-i acolo, că mi-ar fi răspuns.
— Uite, iţi aşez eu scara şi tu urci la ea.
— Nu urc.
— De ce V
— Aştept să plecaţi.
— De ce ?
— Fiindcă sînteţi răi, spurcăciunilor.
— Sămînţă de tîlhar comunist !
— Eu sînt mic, nu-s mare să mă fac comunist.
— Pe mă-ta ! O să te ucid.
— N-am făcut nimic rău.
— Ia puneţi scara! comandă Kong Xian. Cineva să-l ia în spate pe ăsta jnic.

Observînd pregătiri, Piersica alese mai multe pietre cu vîrfuri ascuţite. „Veniţi, se gindi, încercaţi oricîţi şi-o să rămîneţi şi mai puţini". Aşteptă momentul prielnic ca să arunce piatra, dar încremeni locului. Primul soldat avea în mînă o puşcă, iar în urma lui venea un zdrahon de soldat care ducea în cîrcă — nu, avea legat in spinare — un copil.

— Fărîmiţă ! Frate ! ţipă ea şi se repezi înainte, parcă gata să se arunce în hău, să-l salveze.

— Ascultaţi-mă, voi, cei de sus, strigă Kong Xian, ridicînd pistolul. Pe scară e chiar copilul vostru. Dacă mişcaţi scara, îl faceţi fărîme.

— Aveţi grijă ! E carne din carnea voastră. Să nu regretaţi ! adăugă Liu.

Piersica strînse piatra în mină, apoi deiiacu palma şi dădu drumul pietrei la picioarele sale, peste celelalte.

— Mamă ! Soră ! Nu vreau să urc ! Tată, unde eşti, vino să mă scapi ! ţipa Fărîmiţă.

Piersica cea tare era acum ca de ai'gilă. Se lăsă jos, îndurerată. Ar fi vrut să plîngă, dar ceva o gîtuia şi nu putea scoate un sunet. Ochii i se umpluseră de lacrimi, nu mai vedea nimic.

Cinci soldaţi urcau, unul după altul. înaintaseră pînă pe la mijloc şi scara scîrţîi uşor.

Deodată, Piersica simţi pe cineva lîngă ea şi auzi un gals pe care-1 ştia de mică.

— Te-ai oprit!

înfricoşată, se şterse la ochi. Cumătră A Treia înge-nunchease lîngă pietre. Faţa i se făcuse cenuşie, ochii îi.

ieşiseră din orbite tot uitîndu-se în jos. Ajunsese să arate parcă făcută toată din fier.

— E fratele meu, mamă. Atîta fiu ţi-a mai rămas, zise Piersica, plîngînd şi prinzîndu-i braţul.

Femeia o respinse fără milă, se duse în marginea peşterii, prinse scara în mînă şi, cu ochii închişi, împinse cu putere, însă scara nici nu se clinti. Poate nu avea destulă forţă, poate... Simţea numai cum paşii care urcau pe scară îi călcau pe inima din piept, iar scîrţîitul lemnului sub greutatea lor i se părea scrîşnetul oaselor ei, zdrobite în fărîme... «

— Piersico ! Fată fără vlagă, sări de m-ajută, spuse ea cu voce stinsă.

Piersica ţîşni lîngă mama sa. Stăteau îngenuncheate, umăr lîngă umăr. Dar mîinile Piersicii, mai mari decît ale mamei, fiind învăţate de mici cu truda, tremurau, temătoare să se apropie de capetele scării.

Cumătră A Treia se trase puţin, apucind în mîini un singur capăt al scării, pe celălalt lăsîndu-i-1 fiicei sale.

— Fată bună, o imploră, ascult-o pe mama şi vino-mi în ajutor. Peste puţin, ridică glasul şi strigă : Fărîmiţă ! Singurul vlăstar al mamei, nu ţipa. Să nu plîngi, fiul mamei...

Lăsă capul în jos, închise ochii şi împinse scara nebuneşte, punînd toată tăria pe care o avea în ea.

împinsă de două perechi de braţe puternice, scara înaltă se porni din loc.

-In faţa Cumetrei A Treia se căscă un hău negru şi ea văzu limpede cum un munte întreg se prăbuşeşte peste carnea trupului ei slab, subţire, plăpînd.

Valea adîncă răsună îndelung la strigătul de durere al mamei.

Porumbeii care se' roteau printre vîrfurile stîncilor îşi iuţiră zborul şi, ca înspăimîntaţi de-un cataclism, se repeziră de-a valma spre peştera lor...

In cele din urmă, nemaiavînd încotro, Kong Xian a lăsat patru soldaţi de pază şi s-a retras în sat peste noapte, aşteptînd ca a doua zi să-i vină ajutoarele de la judeţ. Dar pe la miezul nopţii, Yang Yuqing, Yu Zhenhai, Kong Juren şi alţi zece partizani au lichidat sentinelele şi au mutat răniţii în munţi, la coliba lui Ding... A doua zi, armata n-a avut decît să-şi culeagă morţii. înfuriat, Kong Xian s-a întors în sat, a

bătut cîţiva ţărani, a pus foc la vreo şase case şi la plecare l-a luat cu el pe şeful satului, Zhang Fuli, care a fost eliberat pe cauţiune, peste două zile.

După cele întîmplate, oamenii s-au tot gîndit dacă nu fusese cineva din partea locului care să informeze duşmanul, dar nu au ajuns la nici cea mai mică urmă. Numai Kong Juren se chinuia să-şi amintească dacă nu cumva scăpase vreo vorbă, fără să vrea. Oare Geruială să-i fi trădat ? Oare era ea agentul licenţiatului ? Cum de n-o avertizase să nu sufle nimănui nimic din ce discutaseră ? Vroise s-o caute, să lămurească chestiunea, dar poarta acesteia era încuiată şi vecinii îi spuseră că mijlocitoarea era plecată în Muping, să cumpere fire pentru brodat.

Primăvara, cînd ploua puţin, Izvorul Ochiul Dragonului curgea învolburat, ca un filon topit şi nesfîrşit de jad sau de argint, irumpt la suprafaţă, iar de la depărtare el făcea să li se taie oamenilor răsuflarea, rămînînd ca vrăjiţi în faţa acelei urzeli de mătase albă, suspendată peste stîncile uriaşe şi munţii verzi.

Templul Izvorul Dragonului, aflat prin preajmă, încheiase demult cu închinăciunile şi arderea santalului. Părăsite, clădirile se degradaseră, pereţii căzuseră şi numai un castan din mijlocul curţii se ţinea drept, coroana lui adăpostind ca sub o umbrelă cîteva pietre mari, pe care uneori drumeţii îşi găseau o odihnă de moment. De data aceasta o femeie tînără îşi culcase pe una din pietre trupul subţire. în preajmă se afla un măgar negru, pri- porlit de tulpina unui pom. Din timp în timp, femeia se ridica, scruta drumul spre Gura Dragonului şi nevăzînd pe nimeni se lăsa la loc pe piatră.

Era Frumoasa. Do dimineaţă, Gao Dexuan, primind prin Phoenix şi Frumoasa comunicarea din partea fiului său, Gao Yushan, venise cu măgarul pînă aici, în preajma cătunului Floare de Piersic. în saci avea două sute şi ceva de jin-uri de alune. Partidul aranjase să fie duse la Yantai. După sosirea lui Liqi, se întărise legătura cu organizaţiile de partid din Yantai, Weihai şi din uncie judeţe apusene.

Pe Liqi îl chema Wang Qi, dar îşi schimbase numele, atît din motive conspirative, cit şi de concepţie, adăugind la numele său ideograma „raţiune[4]'. îri noua grafie, numele se citea Liqi. Se născuse în 1906. într-o familie do mici moşieri din Henan. Numele iniţial îi era You Jianduo şi în 1927 absolvise

liceul din Kaifeng. Tînărul, impregnat de gîndirea revoluţionară, propovăduia adesea ţăranilor necesitatea luptei pentru libertate şi democraţie, împotriva imperialismului şi feudalismului. In anul următor, intrase la şcoala de t'elegrafişti a armatei, unde se legase prieten cu un coleg, Deng Ruxun. La absolvire, fusese repartizat telegrafist pe lîngă armatele lui Feng Yuxiang. Ştia ceva engleză şi pe vremea aceea telegrafiştii chinezi se foloseau de engleză şi de cifrele arabe în transmiterea mesajelor. în decembrie 1931 Armata 26 a Partidului Naţionalist se răsculase în Ningdu. După eşecul revoluţiei, Liqi se refugiase în zona roşie, apoi fusese trimis pe lîngă Comitetul Central al Partidului Comunist, în Shanghai, unde lucrase pe faţă sau în ascuns, tot în domeniul transmisiunilor. Cînd Comitetul Central se mutase în zona din Jiangxi, unii activişti rămaseră în Shanghai şi printre ei fusese şi Liqi. In timpul teroarei albe, Liqi distrusese staţia, cifrul şi documentele şi reuşise să scape, însă pierduse legătura cu organizaţia de partid. Şi tocftiai pe cînd căuta să reia acest contact, primise o scrisoare de la Deng Ruxun, care îi cerea să meargă în aceste locuri pentru **a** conduce munca revoluţionară. Se angajă învăţător, lumi- nîndu-i deopotrivă pe copii şi pe adulţi...

Acum Frumoasa nu ştia cine avea să vină în locul lui Gao Dexuan. El pretextase că era ocupat cu munca ogorului şi se înapoiase în Tîrgul Familiei Kong.

Frumoasa scruta depărtările, dar nu zărea pe nimeni. Măgarul păştea iarba abia încolţită, plină de rouă. Simţi că i se făcuse şi ei foame. Nu mîncase cînd se sculase, îşi adusese ceva la ea, dar nu-i era aminte să mănînce. Coborî pînă la şuvoiul apei, îngenunche, băgă mîinile în apa dulce şi sorbi două înghiţituri...

Apa limpede, la strălucirea căreia se adăuga contrastul pădurii negre, adînci, fără fund, reflecta cu claritate, aidoma unei oglinzi, piscurile ca jadul din jur, norii albi şi cerul albastru. Fascinată de privelişte, Frumoasa întinse mîna să smulgă din apă un trandafir de lună, de culoare roz. In aceeaşi clipă, în oglinda apei apăru un chip alb, care îi urmărea mîna întinsă spre floare. Nu, nu era cu putinţă, alături de al ei, chipul reflectat în apă era cel al iubitului. Uite, faţa luminoasă, cu umerii obrajilor prelungi, nasul drept şi cicatricea lăsată de glonte pe maxilarul de jos... Dar nu, nu era iluzie, era adevărat, nu

i se năzărise gîndindu-se la el, ci el însuşi venise la ea, uite, uite cum mai ridea. Frumoasa simţi furnicături de sus şi pînă jos prin tot trupul şi întoarse bruso capul.

— Oh, tu erai ? Tu eşti, într-adevâr ! spuse înfiorată de bucuria surprizei şi se ridică.

— Cum ai ghichit ? zîmbi el.

— Nici nu nădăjduiam o asemenea bucurie, mărturisi ea şi plecă privirea, roşind.

Gao Yushan se lăsă pe vine, se prinse cu amîndouâ mîinile de colţul stîncii, îşi aplecă partea de sus a corpului pînă atinse cu gura suprafaţa apei şi bău cu poftă.

— Nu bea mult, apa de munte e tare şi o să te doară burta, îl sfătui Frumoasa, scoţînd batista şi întinzîndu-i-o.

Gao Yushan n-o luă, ci se şterse cu mîneca hainei.

— Mi-era o sete ! răspunse. Am ţinut-o aproape în fugă patruzeci şi ceva de li şi tot am ajuns în urma voastră.

— Eu am venit călare, zise ea, împăturind automat batista. Unchiul Dexuan s-a întors. Zicea că e prins cu treburi şi nu mai dă pe la ai mei.

— îi e teamă să nu se molipsească de culoarea roşie din Floarea de Piersic. Atunci îl vede licenţiatul Kong şi-i taie dovleacul, comentă el şi se aşează pe piatră.

— E cam temător, dar s-a mai schimbat şi el. De data asta a făcut totul cu tragere de inimă. Şi mătuşa l-a ajutat.

— Parcă tu nu te-ai schimbat ? Am auzit că ai ieşit şi noaptea să duci unele mesaje. Nici nu ştii cît m-am bucurat.

— Ce-am făcut eu nu merită atenţie.

— Ai dreptate. Atît cît facem, mult, puţin, nu e decît doar o picătură dintr-un ocean, comentă el, uitîndu-se la şuvoiul apei care se prelingea vertiginos în jos. Uită-te la izvorul ăsta care curge fără odihnă, cu aceeaşi vigoare, primăvara, vara, toamna şi iarna, pe vreme fierbinte, pe îngheţ, cînd e secetă şi pe ploaie. Şi cît de adîncă e bulboana asta, nu e ea formată din picături fără număr ?

Frumoasa ascultă tăcută, emoţionată şi fericită că putea fi şi ea un strop de apă în şuvoiul revoluţiei, că primise lauda omului mult iubit şi simţi în inimă un gust al dulcelui şi al frumosului mai desfătător decît acela de cu puţin mai înainte, cînd sorbise din izvor. Uită de ruşine şi îl privi cu ochii larg deschişi, calzi, strălucitori, în aşa fel ca el să primească fericirea ei, să înţeleagă că ea se bucură de ziua aceea numai şi numai graţie lui. Apoi se sperie. Ochii lui o

priveau aspru, faţa îi era mohorîtă.

— Ce ai să-mi zici, frate Yushan ? întrebă, neliniştită.

— Am, dar nu te grăbi, surioară, răspunse el, calm.

— Nu cumva el iar a făcut ceva nepotrivit ?

— Da... şi-i spuse că a fost văzut căutînd-o pe Kong Geruială, dar ea nu era acasă, iar cînd a fost trimis la Weihai să-l întîmpine pe Liqi, îşi petrecuse vremea cu jocuri de noroc...

Frumoasa rămase mută, privind fix, în gol şi simţi că i se clătină pămîntul sub picioare. Gao Yushan se repezi s-o sprijine şi ea îşi lăsă capul pe pieptul lui şi plînse; măi întîi întristată, fără un sunet, apoi zguduită de un val de hohote..

— Frumoaso, nu poţi...

— Nu-ţi face griji, şopti ea. Acum m-am mai obişnuit. Uite, frate Yushan, eu aş pleca de acasă să mă angajez cu totul în lupta revoluţionară.

El se uită surprins la faţa ei brăzdată de lacrimi, la luminile pîlpîind ca nişte focuri din ochii ei mici şi prelungi şi se trase înapoi.

— Ce tot spui ?

— Crezi că am înnebunit ? Nu sînt nici zănatecă, nici proastă, ci aşa cum mă ştii. Iar dacă nu mă crezi, bine, sînt o zănatecă, vorbesc în dodii, dar astfel nu se mai poate. Frate Yushan, vin cu voi, vreau să fiu cu tine la un loc. Ştiu, e greu, însă voi îndura orice. Sînt mai slabă decît Piersica, dar voi strînge din măsele. Lîngă tine, orice s-o întîmpla şi oriunde vom merge, n^am să zic nimic. Eu pentru tine m-am născut, cu tine vreau să trăiesc. Spun adevărul, n-o să-mi pară rău de nimic şi n-am să fac nici cel mai mic gest de deznădejde. Pentru ce te-ai tras înapoi ? Tu nu m-ai iubit ca pe nimeni alta ? Bine, trupul nu mi-e curat, dar inima mea te merită *•

— Nu-i vorba de asta, Frumoaso ! Ascultă-mă... o opri el, trăgîndu-se mereu în spate.

Ea veni spre el.

— Ba tu să mă asculţi întîi! Atunci ce-ai vrea ? Să-i trec toate cu vederea lui Juren ? L-aş fi răbdat pînă la capăt, tu însuţi te-ai purtat bine cu el, cerul ne e martor. Pentru el, eu m-am ales cu inima fă- rîme. Vorbele astea nu le-am rostit nimănui şi- aveam de gînd să le ţin pe veci în sufletul meu. Astăzi însă n-am avut cum să nu le dau drumul, ele însele

au răbufnit din mine, m-au silit să le scot pe gură. Socoţi însă că -aş- putea să-mi mai duc viaţa cu un om ca el ? Care îl amăgeşte pe celălalt ?

Se îmbujorase la faţă şi niciodată nu păruse atît de sigură pe ea şi în acelaşi timp atît de sălbatecă.

— Ce spui tu este adevărat, recunoscu el, clătinînd din cap şi desfăcîndu-i încet pumnii. Acum te cunosc mai bine. M-am înşelat în privinţa ta, te-am luat drept...

— Nu vreau să te ascult. Nu vreau decît să-mi zici că eşti de acord ca eu să merg alături de tine.

— Nu se poate, nu merge, nu se cade.

— Şi de ce ? strigă ea, îngenuncheată. îmi dai dreptate în tot ce spun, dar nu .mă laşi să şi fac. Tu spuneai, frate Yushan, că omul nu e animal să se ducă după oricine. Soţii trebuie să se înţeleagă, iar nu unul să domine şi altul să i se supună. Tu dormi pe cîmp, în loc să stai alături de soţia pe care n-o iubeşti. Eu de ce n-aş face la fel? Noi doi ne iubim şi avem aceleaşi gînduri. Comuniştii nu susţin că cei care nu se iubesc se pot separa ? Vorbeşte !

— Stai, surioară Frumoasa, stai jos şi ascultă-mă. Se aşezară amîndoi, apoi el se ridică, privi spre cel mai semeţ vîrf, tăcu o vreme şi începu : Din cîte ai rostit mai înainte, nu toate, dar unele sînt juste. Poţi să te desparţi de Kong Juren şi poţi să fii laolaltă cu omul iubit, asta-i limpede. De-aş zice că nu te iubesc, tu însăţi n-ai crede. Aş vrea chiar să-ţi mărturisesc că te iubesc mai profund decît înainte. Pînă astăzi nici eu însumi nu eram sigur, dar acum îmi dau seama că meriţi să fii iubită, fiindcă eşti cu totul şi cu totul desăvîrşită ca femeie şi ai o inimă minunată. Sînt om viu şi n-am o inimă de fier, însă, Frumoaso, nu putem să ne luăm şi nu de alta, dar chiar pentru revoluţie...

■— Mi-ai spus că revoluţia nu e o piedică.

— Am spus-o. Acesta este un aspect al luptei noastre. Din acest punct de vedere, revoluţia se face pentru împlinirea dragostei. Dar uneori, pentru revoluţie, pierzi iubirea... Frumoaso, tu eşti înţeleaptă, şi trebuie să mă înţelegi cît de cît.

— în ce ne priveşte, vorbi ea cu tristeţe, oare dacă rămîn cu un om rău şi pe care nu-1 iubesc, o fac pentru revoluţie ?

— Lasă-mă să termin. Despre trecutul lui Juren să nu pomenim, că rădăcina îi e rea şi a săvîrşit multe Lucruri nedemne. De s-a schimbat e bine : valul se întoarce, aurul nu se schimbă. Te întreb : de cind a participat la revoluţie,

Kong Juren s-a tras înapoi din faţa duşmanului ?

— Asta... nu.

— Sau măcar n-am descoperit. De cînd am dat de greu, unii au fugit, au fost şi dintre cei care au trădat.

El are încă gîndul la luptă.

— Spuneai că la Weihai a jucat banii voştri...

— A greşit şi vom cerceta, dar crezi că el vrea să plece ?

— Nu. De-ar fi să plece, ar veni şi m-ar lua. Băiatul ăsta, în ce mă priveşte... Tînăra femeie se înroşi la faţă şi coborî privirea.

— Facem totul să-l salvăm. Un om în plus pentru revoluţie este un lucru bun.

Gao Yushan îi ceru Frumoasei să-i intre în voie şi să se poarte mai prietenoasă cu Geruială pentru a-i urmări deplasările permanente la Muping şi în Tîrgul Familiei Kong, astfel ca să-i descopere firea adevărată.

Frumoasa ridică ochii umezi, zîmbind.

— Frate Yushan, spuse, te-am ascultat şi voi face aşa precum zici. Numai că, vorbele acelea zănatice pe care le-am rostit, nu le arunca în bulhoana asta. Te rog, fră- ţioare ! Te rog din adîncul sufletului.

Yushan nu apucă să răspundă, fiindcă cei care urmau să plece la Yantai se apropiară.

Zhang Al Treilea purta o bluză neagră, pe jumătate nouă, pantaloni din mătase grosolană, căciulă din lînă de oaie. După el venea Crizantema. Ei doi trebuiau să aducă materiale imprimate din Yantai, cale de două sute de *li.*

Ca şi Weihai, Yantai era un mic port, o tipică localitate colonială în care se făcea negoţ. Ridicat în buza Mării Bo, nu departe de Dalian, se afla în drumul corăbiilor spre Tianjin şi, mai jos, spre Shanghai şi Canton. Apa în port era adîncă, iar munţii din spate împiedicau vîntul să işte valuri înalte. De aici se puteau pescui languste, castraveţi de mare şi scoici, iar mai departe, în Marea Galbenă, se găsea peşte de preţ. Spre vest, printre coline se întindeau şesuri potrivite cultivării cerealelor, cu o climă

- prielnică, care nu cunoştea seceta şi nici inundaţiile. Dacă la miazănoapte ţinutul se mărginea cu marea, la răsărit şi la miazăzi el dădea în zonă deluroasă şi muntoasă, încărcată cu livezi de pomi fructiferi, cele mai răspîndite roade ale locului fiind merele, perele, vişinile şi strugurii. Apoi, aici se produceau coniacuri şi vermuturi celebre, care

se exportau în ţările Europei. Era firesc să atragă atenţia un asemenea port natural, un asemenea ţinut al peştelui şi al orezului, pe deasupra împărăţie a fructelor şi a verii prelungite şi tărîm real al fetelor frumoase şi fragede ca florile şi luna. Cei buni şi de treabă veneau să se minuneze, pierde-vară să se distreze şi cei răi să se ţină de blestemăţii.

De la războiul chino-japonez de la sfîrşitul secolului al XIX-lea, vapoarele britanice, americane, japoneze, ruse şi olandeze acostau necontenit în port. Unii aventurieri străini urcau pe mal şi în cele mai atractive locuri construiau vile, exportînd produse locale. Aduseseră în schimb şi ei ceva, mărfuri de-ale lor, astfel că răsăriră aici ca din pămînt străzi întregi cu prostituate, sifilisul rozînd fără milă trupuri tinere, frumoase, sănătoase, de femei şi fete, iar în rada portului, printre ierburile marine, se descopereau deseori primei morţi, abia născuţi.

Nenorocirile nu veneau toate din afară. Generaţii în şir, demnitarii şi bogătaşii răseseră mereu grăsimea-de pe concetăţenii lor. Supremă realizare era să fii numit dregător în Yantai, lucru care de multe ori se cucerea prin luptă aprigă. Zhang Zongchang a stat patru ani guvernator şi birurile impuse de el au fost cele mai mari din istorie ; numai din judeţul Muping, el a. smuls 300.000 de galbeni. în anul optsprezece al republicii, în 1929, Liu Zhennian s-a instalat în Yantai, devenind un fel de rege peste douăzeci şi unu de judeţe, spoliind tot atît cît şi predecesorii săi. Iar acum, prin primăvara anului 1936,- cu excepţia vilelor străinilor, vopsite în alb şi roşu, mereu mai atrăgătoare, mereu mai prospere, şi a două-trei artere unde se făcea negoţ şi care aduceau a oraş, restul Yantai-ului era doar un sat întins, cu nimic altfel decît un sătuc din cîmpie.

Sigur că împrejurimile erau la fel de frumoase şi de îneîntătoare. Mîinile celor mulţi rămăseseră la fel de harnice, de îndemînatice. în special primăvara crengile pomilor Încărcate de flori şi strălucirea albastră a mării dădeau prospeţime oraşului încîntător ca o femeie frumoasă. Atunci, asociaţiile elevilor organizau excursii în afara oraşului, pentru a admira pomii în floare. Aceste ieşiri se numeau „şezătorile florii de prun“, tocmai fiindcă prunii aflaţi în plină floare atrăgeau cei mai mulţi admiratori. Cum iarna acestui an fusese bogată în zăpadă, copacii avuseseră

apă destulă, şi pomii înfloriseră neasemuit de frumos. Valul şezătorilor florii de prun era în toi. Cei mai gălăgioşi erau elevii şi elevele de liceu, organizaţi în zona de miazăzi a oraşului.

Crizantema mergea alături de cîţiva adolescenţi subţiri. înfăţişarea şi atitudinea fetei de la munte se distingeau uşor printre liceeni. Chiar de la început doi băieţi
i se adresară pe un ton glumeţ necăjind-o. Noroc că a elevă o trase pe o căpiţă cu fîn. Jucară „pierderea batistei" şi îşi mai reveni, apoi iar fu obiectul hîrjoanei unor băieţi. Băieţii şi fetele stăteau laolaltă,, atingîndu-şi mîinile, împingîndu-şi picioarele unul în altul şi Crizantema, neobişnuită, se simţea izolată, cînd cineva îi puse palmele pe umeri, strigînd :

— Te-am prins !

întoarse capul şi văzu un tînăr care îi aruncase batista pe după gît, trăgînd-o înspre el şi repetînd:

— Te-am prins ! Te-am prins !

Aproape că încremenise. Se scutură aprig, ridicîndu-se de unde se afla şi o rupse la fugă. Băiatul o urmă. O luară spre un loc necultivat, dar nu mergeau alături, ci unul în spatele celuilalt.

— Numai tu ai stăruit, eu nu vroiam să vin ! îl mustră ea. Unii s-au aprins...

— Sînt colegi, nu e nimic rău, spuse Yushui.

— Nu mai sînt copii ! nu se lăsă ea. Se înghesuie băieţi şi fete, unii în alţii, se iau de gît, mai ales fetele... m-au speriat de moarte !

— Se hîrjonesc în joacă !

— Altfel nu se poate ?

— Nu pot să-ţi răspund, rosti el blînd, văzînd-o atît de pornită. Acum eşti supărată.

— Cine-i supărat ? înainte dc a pleca de acasă, mama mi-a zis că sînt mai mare decît tine şi să văd de tine.

— Nu e cazul. Eşti oaspetele meu, surioară Crizantema. Dar dacă nu mă ocup bine de tine, poţi să te arăţi supărată.

— Eşti mai mic decît mine cu şaptesprezece zile. Ia să vedem, m-ai întrecut măcar cu o juma' de cap ?

— Sînt bărbat!

— Şi ce, e musai să fii mai înalt ?

— Aşa se întîmplă, de la natură.

— Că n-o fi lege.

— Iar nu pot să-ţi răspund !

— Credeam că un' licean ştie tot, zise, scoţînd limba la el. De ce stai cocoşat?

Yushui îşi scoase pieptul în afară.

— Tata e cocoşat de muncă. Tu eşti însă tînăr şi nu se face. Iţi spun o cale : cînd mergi pe drum, să ţii mereu pieptul scos înainte, iar noapte să dormi fără pernă.

— Dacă fac aşa o să arăt mai înalt decît tine ?

— Şi de ce să te compari cu mine ? Crizantema se holbă la el.

— Mă tem că nu-ţi plac.

— Şi ce dacă-mi placi sau nu ?

— Eşti verişoara mea. Ştiu că mama mea şi a ta nu sînt surori bune, dar mă simt foarte apropiat faţă de mama ta. Pe Frumoasa, pe Piersica şi pe tine, Crizantema, vă consider ca pe surorile mele mai mari. Să nu mă iei drept un străin.

încheind, el o privi încurcat. Vorbele lui şi sentimentele pe care ea însăşi le nutrea o făcuseră să vină mai lîngă el.

— Eu de multă vreme îl socotesc pe fratele Yushan ca pe fratele meu adevărat. Tu, Yushui, te afli departe, dar eşti îndrăgit.

— De cine ?

— De verişoara ta mai mică. Ha-ha-ha! O zbughi din loc, rîzînd, atinse o creangă de prun şi petalele imaculate i se lăsară pe umeri şi pe plete, ca fulgii de nea. Cu o crenguţă în mînă, strîngînd uşor ochii negri, strălucitori, de sub sprîncele arcuite, fata se uită ţintă înainte.

Prunii din livadă păreau nişte pini acoperiţi cu un strat de zăpadă. Liceenii, îmbrăcaţi în haine decente, se jucau prîntre copaci, rîdeau, se ui'măreau unii pe alţii, în- trecîndu-se ca fluturii şi ca albinele, şi scuturau crengile, iar petalele albe cădeau legănat spre pămînt ca neaua sau ca bruma. Privind spre nord, dealul şi marea formau un tot, pînă la orizontul nesfîrşit.

Văzînd-o întristată, Yushui se opri un moment apoi se duse la ea.

— Iţi place aici *1* E mai frumos ca în sat la voi ?

— E şi..., şi ! Adică şi mai bine şi mai rău, adăugă, fericită. DaF eu nu ştiu decît de Floarea de Piersic, Rîpa Pinilor Roşcaţi, Rîul Scroafei... Aici faceţi revoluţie ?

Yushui se uită în jurul său şi vorbi pe şoptite.

— La noi la liceu au venit destui elevi din nord-estul ţării,

ocupat de Japonia. Ei vorbesc de necesitatea rezistenţei antijaponeze, interpretează piese antijaponeze, redaqtează reviste culturale...

— Tu participi ? ' ,

— Da. Dar n-am făcut cine ştie ce. Am auzit că tu eşti foarte curajoasă.

— Ba eu n-am făcut nimic.

— Acum, că ai venit cu unchiul după hîrtie, tuş şi celelalte, ăsta nu e un lucru mare ?

— Ehei, sînt departe de mama şi ceilalţi. Eu nu sînt decît „surioara tovarăşei[14], aşa mi se spune.

— Surioara tovarăşei ?

— Da. Tu nu eşti „frăţiorul tovarăşului[44] ? Tot nu înţelegi ? Cînd o să semănăm şi mai bine, tu cu fratele tău Gao Yushan şi eu cu Piersica, atunci o să ni se spună direct : „tovarăşe frate mai mic[44] şi „tovarăşă soră mai mică[44]. N-o să fie bine ?

— înţeleg, înţeleg, izbucni el, luminat, pocnindu-se peste ceafă. Mă prind greu...

— Gao Yushui ! Te aşteptăm, nu vii ? De după nişte pruni apăru o fată înaltă, cu pielea feţei nespus de albă şi catifelată, strigîndu-1 pe băiat.

— Începeţi, că vin, răspunse el. Vino şi tu la lecţiile noastre din afara şcolii.

— Gea care te striga cine era ?

— O cheamă Kong Orhideea. E din tirg... nepoata licenţiatului Kong.

— Aşa, deci '. Crizantema se opri. Cu ăştia te plimbi tu!

— Sîntem colegi. Şi ea îl urăşte pe unchiu-su. Licenţiatul vroia s-o dea concubină unui şef mare de la partidul lor şi. ea nu s-a supus. A fugit de-acasă, să înveţe.

— Nu vin. Dacă asta află cine sînt...

— Vino ! Orhideea e fată bună.

- — Nu, se încăpăţînă Crizantema, se întoarse şi o luă de-a lungul plantaţiei.

In cîteva clipe, elevii se risipiră prin livadă, în grupe de cîte trei sau cinci, şi scoaseră ziare cu conţinut antijaponez, pe care începură să le citească. Unii aveau în mîini cărţi de Lu Xun, Ron Shi, Kuo Moruo.

Crizantema se minună de ce văzu.

— Face parte din educaţia revoluţionară a elevilor, îi şopti el din urmă.

Ea întoarse capul.

— Nu te duci ?

— Mi-e teamă, că te rătăceşti.

— Du-te. Te aştept.

— Atunci ajută-mă să răspîndesc manifeste. Yushui scoase din sîn o mînă de coli proaspăt imprimate cu „Manifestul 1 august“ * al C.C al P. C. Chinez.

— Bine.

— Tu ia aminte. Dacă apar poliţişti sau alţi indivizi, mă anunţi ca să ascund hîrtiile.

Yushui merse şi împărţi manifeste tuturor. Crizan- , tema venea în spatele lui, rotindu-şi ochii, grijulie. Undeva, în faţă, alţii făceau acelaşi lucru cu hîrtiile roşie- tice.

Deodată, de undeva din spate, apărură trei siluete înalte.

— Cîinii! strigă ea. Cuvîntul acesta abia îl învăţase.

Yushui se întoarse, cu gîndul să ascundă în sîn manifestele rămase, dar cei trei înaintau cu rapiditate spre ei. Atunci, Crizantema se repezi la sinul băiatului, li- pindu-se strîns de el şi acoperind cu pieptul ei ,braţul lui plin cu manifeste.

Agenţii se apropiară de ei, se uitară lung, pofticioşi, la îmbrăţişarea celor doi tineri şi se îndepărtară, şter- gîndu-se de sudoare.

Văzîndu-i plecaţi, Yushui o mîngîie uşor pe capul care odihnea încă lipit de umărul lui. Crizantema se strînse şi mai tare în el şi băiatul simţi cum o inimă fierbinte bătea năprasnic, părînd gata să pătrundă spre inima lui. Fata rămăsese aşa, tremurînd, cîteva minute.

— Au plecat ? întrebă ea în şoaptă, încă îngrozită.

— S-au îndepărtat bine.

Ea se trase de lîngă el, îşi potrivi părul şi făcu pe supărata :

— De ce nu mi-ai zis mai înainte ?

El se înroşi. Nu îndrăzni s-o privească în faţă şi lăsă capul în jos, ruşinat. Gîndindu-se şi ea la ce se întîm- plase mai înainte, obrajii îi luară foc.

La ora prînzului, elevii o apucară spre oraş. Crizantema era entuziasmată. Il ajutase pe Yushui şi îl ascultase citind un capitol de roman...

— Verişoară, spuse el, văzînd-o veselă, mai înainte te

---

* Manifest prin care se cerea colaborarea cu Guomindangul (Partidul Naţionalist), aflat la putere, în lupta cu agresorul japonez.

făcuseşi foc !

— Cine ? Eu ? Ehei, încă nu mă cunoşti ! rîse ea. Bine, de azi încolo n-o să mă mai supăr pe tine.

— Ba poţi s-o faci. Iţi stă bine. Cînd te superi, ca şi atunci cînd te bucuri, gi'opiţele din obraji se adîn- cesc şi arăţi nemaipomenit; cum nu mai e alta !

— Cum nemaipomenit ? Aşa sînt de la natură ! şi rîse, ştrengăreşte. Şi tu eşti grozav : îţi plac oamenii supăraţi.

—: In orice caz, te plac oricum, zise el ruşinat, ple- cînd capul.

— Hai repede! Mîine, eu cu tata o luăm spre casă. Şi, într-adevăr, a doua zi Zhang Al Treilea şi Crizantema plecară cu lucrurile atît de preţioase pentru cei ascunşi pe la templele izolate din munţi ; fură conduşi pînă la ieşirea din oraş de meşterul Song şi de soţia lui Ding, care activa în oraş sub numele de Qing Shan, Muntele Verde.

La o jumătate de lună după perioada căldurilor mari, cădea începutul toamnei. în peninsulă acestea erau socotite zilele cele mai plăcute, fiind mai puţin calde decît pe continent, în fiece dimineaţă şi seară suflind un'vînt răcoros, prielnic somnului celui mai odihnitor. Pe nouă august, după calendarul solar, în Tîrgul Familiei Kong se înstăpînise o atmosferă de mare sărbătoare : se pregătea serbarea refacerii Pavilionului Iarnă-Primăvară.

După o jumătate de an de muncă neîntreruptă, timp în care Kong Qingru cheltuise fără să regrete sume importante, pavilionul reconstruit arăta mai impunător decît înainte. Mai înalt de trei ori decît o casă obişnuită, acoperit cu olane şi avînd pe marginile streşinilor dra- goni în zbor şi animalul fantastic *qilin,* degaja strălucirea aurului şi a jadului şi se vedea în toată splendoarea lui cale de şapte-opt *li* în jur. Poarta lăcuită în negru fusese lărgită, şi în părţi fuseseră adăugaţi cîte doi pilaştri daţi cu lac roşu, iar pe frontispiciu, ideogramele „Pavilionul Iarnă-Primăvară" fuseseră dublate ca mărime.

Licenţiatul Kong alesese personal, pentru sărbătorire, ziua cînd se socotea a cădea începutul toamnei, zi de bun augur pentru bogăţia recoltelor viitoare. Din Yantai fuseseră angajate cîteva trupe de operă chinezească, pentru a da spectacole, trei zile la rînd, de dimineaţa şi pînă seara, cu şase piese de operă diferite, invitînd ca spectatori pe negustorii şi pe pierde-vară din patru sate din jur. Pe strada din faţa estradei de pe o latură a pavilionului, mulţimea se

perinda din zori şi pînâ tirziu în noapte.

Dregătorii obişnuiţi de la judeţ se grăbiseră să asiste la ceremonie, la care erau prezenţi şefii de districte şi de sate şi oamenii cu vază din jurul tîrgului, înghesuin- du-se care mai de care să fie printre primii ce oferă daruri şi adresează urări. Neamurile apropiate şi cele mai îndepărtate ale lui Kong Qingru se bucurau că li se oferă acest prilej de a veni în contact cu şeful districtului, somitate care se bucura de atîta putere. Cine ar fi îndrăznit să lipsească ? în pavilion se aşternuseră cîteva zeci de mese, şi oaspeţii stăteau în jurul lor în

grămădiţi car furnicile. Bucatele şi băutura erau în permanenţă împrospătate. Petrecerea atinse punctul culminant la amiază, cînd sosiră Yan Zizheng şi şeful serviciului de siguranţă. Pe aceste două personaje importante Kong Qingru nu le lăsă o clipă să-şi tragă sufletul, pe- trecînd şi ospătînd cu ele, purtîndu-le la spectacole şi iar benchetuind pînă la al treilea *geng* * din noapte, cînd le conduse Intr-o cameră luxoasă de la etaj, unde cu un entuziasm neştirbit se puseră să joâce *mahjong.*

Spre deosebire de Yan, care era slăbănog, numai piele , şi os, şi avea parcă o faţă dată cu var, şeful siguranţei ora masiv şi gras şi un fel de unsoare îi lucea pe gît şi pe obraji, astfel că aducea întru totul cu un şacal. Aparent, jucau *mahjong* de dragul de a juca, dar de fapt Kong şi directorul băncii puseseră la bătaie bani frumoşi. Militarul cîştigă primul două sute şi ceva de *yuani.*

— Tare mai m-am pierdut, zise licenţiatul. Ia să vină două actriţe dintr-o trupă care n-a urcat pe scenă, şi să ne cînte ca să ne ridice spiritul.

— Lasă, că nu-i nici una mai de soi. Bătrîne, am auzit că ai avea o alta provenită din rîndul cîntăreţelor faimoase, pe numele ei de artistă Lăptuca, grozav de talentată şi frumoasă fără seamăn. Oare fraţii mai mici ar putea să-şi încîntc ochii, privind-o ? întrebă Yan Zizheng, pe jumătate în glumă şi pe jumătate în serios.

— Are aşa ceva ? se aprinse pe dată şeful siguranţei. Frate dragă, nu ascunde aurul de preţ, să te bucuri de el doar tu !

— Nu ştiu cum o scot la capăt cu gluma asta... se codi gazda. In familia Kong domneşte sobrietatea... Bine, intendente Wan, du-te şi vezi, zi-i că o chemăm la petrecere, că nu-i nimic altceva. In caz că n-o vrea să vină, îi atragi atenţia că aştept un răspuns.

După ce intendentul plecă, Yan întrebă :

— Pe firul ăsta n-ai prins nici un peşte ?

— Ori nu l-am găsit, ori n-a tras încă la cîrlig, clătină licenţiatul din cap.

— Lăptuca şi Yang Gengxin sînt fraţi-buni?

Kong aprobă din cap.

.— Yang e şeful gărzii din Weihai. E foarte capabil, urmă Yan.

— Bine, bine ! îi opri şeful siguranţei. în seara asta. fumăm opium, jucăm *mahjong,* ne distrăm şi serbăm reaşezarea tihnei şi refacerea pavilionului! Hei, ia spune-mi,

* Ai treilea *geng* marca miezul nopţii.

frate Yan, cînd închinăm paharul de fericire şi noroc ? Se aude că fratele licenţiat îţi mijloceşte o partidă.

— Cînd o vrea el!

— Dacă nepoată-mea s-ar putea ridica pînă la această înălţime, ar fi o mare onoare pentru casa noastră, rosti Kong, de nevoie. Numai că fata a învăţat ceva carte şi nu vrea să asculte. I-a făcut maică-sii un tărăboi teribil şi a plecat în Yantai, la liceu. Linişteşte-te, ilustre frate, peste cîteva zile o adue de-acolo şi mă voi ocupa personal de ea. Nu va întîrzia prea mult.

— De cînd mi-a căzut sub ochi portretul delicat al Orhideei, mi-am pierdut capul şi nu-mi mai vin deloo în fire. Bătrîne, doar n-o să mă laşi să rabd noapte de noapte ! Ha-ha!... încheie chip de var, rîzînd, apoi adăugă : Fetele învaţă greu şi dacă face liceul e bine. Numai că, în Yantai, pretenţiile elevilor sînt din ce în ce mai mari, s-au pus pe greve...

— Dacă fata se apropie de comunişti, interveni şeful siguranţei, nu mai aveţi ce să-i faceţi. Intră pe mîna mea, mă ocup eu de ea şi-i astîmpăr setea. Ha-ha-ha ! şi carnea grasă îi tremură pe ceafă. Frate dragă, oi fi tu mare în confruntarea cu comuniştii, dar eu sînt acela care ştiu să le ţină piept femeilor. Uite, îţi arăt calea cea mai simplă să le cîştigi. Cînd îţi cad în mînă, nu trebuie să te grăbeşti să le posezi. Pe urmă trebuie să încerci să vezi dacă mai sînt întregi. împăraţii aşa făceau cu concubinele lor. Domol-domol şi foarte lejer... Ha-ha-ha !

Yan Zizheng ascultă cu atenţie, fără să- se amuze cîtuşi de puţin. Kong Qingru se prefăcu a nu fi auzit nimic, concentrat asupra opiumului, în. realitate gîndin- du-se la scene asemănătoare din trecutul său...

Intendentul se întoarse, anunţîndu-1 pe licenţiat că Lăptuca nu vine şi nici măcar nu s-a sinchisit de cererea lui. I-a aruncat în faţă că n-are legătură cu comuniştii şi că Yu Zhenxing de cînd se ştie nu se înţelegea cu fratele său cel mic.

— Trebuia s-o aduci pe sus.

— Nu prea merita, în situaţia ei.

— Cum ?

— E în luna a cincea sau a şasea!

Licenţiatul Kong se făcu negru de furie, hotărînd ca peste două zile, cînd serbările se încheiau, să ia măsuri.

— Mişcă, cîine ! Repede, că altfel mori ! răcni aspru Kong Juren, îndreptînd pistolul spre Shang Belitul.

Shang se făcuse ghem într-un ungher al camerei. I se

spusese în derîdere, de către săteni, Belitul. In realitate avea un nume cu rezonanţă : Shang Shangwen *. El însă nu recunoştea nici o ideogramă, in schimb dispunea de un dar ieşit dih comun : jefuia, smulgînd tot, pînă şi pielea de pe om... Lua pur şi simplu orice, nu cruţa nici lucrurile, nici pămîntul, nici munţii, rădea tot... Oriunde vedea piele, o belea şi se părea că, pentru el, pe lume nu se afla nimic fără de asta. In tinereţe fusese ajutor de prăvălie la tatăl licenţiatului Kong şi dacă patronul sugea sîngele oamenilor, el se ocupa de ce brumă mai era de smuls de pe ei, jupuindu-i fără milă. Mai apoi se întorsese în Jieshi şi deschisese o prăvălie de opium. De la nişte oameni veniţi să cerşească tocmai de pe undeva din apus, cumpărase pe nimic două fete frumoase de zece ani şi ceva şi le trimisese la Yantai să înveţe să servească şi să desfete clienţii. Purtîndu-se în felul acesta, adusese în sărăcie şi mizerie morală nenumăraţi oameni. Iar el care nu avusese nici măcar o bucăţică de loc, în vreo zece ani ajunsese mare bogătaş. Cu doi ani în urmă, în primăvară, fostul primar murise în patul din prăvălia lui deocheată. Familia mortului îl dăduse în judecată, pe motivul că Shang îl otrăvise. Shang şi una dintre prostituatele sale fuseseră arestaţi şi reţinuţi o lună la judeţ;

apoi, la proces, rezultase că răposatul fumase prea mult opium, se întrecuse în amor şi nu era decît el singur răspunzător de moartea sa. La puţin după eliberarea şi întoarcerea sa, Shang luase conducerea localităţii, iar peste un an, fusese instaurat în mod oficial. De atunci, prostituata care fusese întemniţată ridicase preţul de o sută de ori, devenind pe jumătate stăpîna casei, astfel că ei pînă şi soţia patronului îi datora respect.

În ziua aceea, pe înserat, Shang abia picase in orăşel. După cel de-al treilea *geng,* Yu Zhenhai şi o mină de partizani, cu sprijinul comuniştilor din localitate, printre care maestrul în arte marţiale Jiang Mingying şi fiica sa, pătrunseseră în sediul primăriei şi, fără să tragă un glonte, fără nici un rănit, dezarmaseră douăzeci şi trei de soldaţi şi capturaseră tot pe atîtea puşti şi peste o mie de gloanţe. Le ţinuseră prizonierilor o lecţie şi îi in- chiseseră în birouri.

Kong Juren, Cincizeci şi încă un om porniseră să-l prindă pe Belit. îl ridicaseră uşor din patul acoperit cu plasa împotriva gîngăniilor şi-l lăsaseră într-o cameră laterală, în paza lui Juren, ceilalţi plecînd să raporteze îndeplinirea misiunii...

---

* **Shang,** comerţ. Shangwen, cultură de rang Înalt.

Kong Juren apucă un pachet de ţigări aromate de pe masă, scoase una şi o aprinse la lampă.

— Tu eşti Juren ? îl recunoscu primarul.

— Eu, şi ce e ? îi rîse acesta în nas. Tu i-ai luat tatii un rînd de piele, şi cînd eu am venit după bani m-ai urecheat. Recunoşti ?

Pe om îl trecură toate sudorile, se aruncă în genunchi, implorînd :

— Sînt vinovat! Sint vinovat! Te rog pe toţi zeii, nepoate, iartă-mă ’ Lasă-mi viaţa. Dacă vrei, jos am aur. Iţi dau...

— S-a terminat! Kang Juren trase cu poftă din ţigară. Nu-ţi mai trebuie decît atît cît să-ţi iei un coşciug !

— Nu te bucura prea repedeschimbă Shang tactica. Ştii bine ce fel de om eşti!

— Ce vrei să zici ? se sperie Kong. Vrei să-ţi afli pe loc moartea ?

— Bine, mor, dar nici tu n-o s-o mai duci mult. Licenţiatul te are în mină. Am văzut plîngerea ta în care îl pîrai pe Gao Yushan că e comunist. Dacă mă ierţi...

Se auziră paşi.

— Bine, fugi iute. Pe fereastră... îl grăbi Juren.

Shang sări la fereastra din spate, o deschise şi din spate două gloanţe îi sfîrtecară plămînii...

Kong Qingru stătea întins pe şezlong, amărît, ajuns la capătul răbdărilor ; de o parte şi de alta, fiul său, Kong Xian, şi intendentul Wan asistau neputincioşi la o minie turbată ca focul, cum nu le mai fusese dat să vadă pînă atunci.

Necazul şi furia licenţiatului nu erau pricinuite de moartea primarului şi a negustorului Shang Shangwen şi cu atît mai puţin de vreo rană ce i-ar fi făcut-o lui partizanii. Nu, pietrarul Yu şi ai săi încă nu-i clintiseră un fir de păr din cap. Insă el începuse să vadă limpede că poziţia sa fiind mai mare decît a Belitului, moartea avea să-i fie mai aprigă. Se străduise să repună pe picioare pavilionul şi deci să reabiliteze prestigiul familiei Kong, să dovedească faptul că acesta nu fusese şi nu avea să fie doborit. Tîrgul cuprindea patru sate mari. Şi iată că în prima noapte a ceremoniei plănuite să ţină trei zile în şir fuseseră distruşi primarul cel mai energic al unuia dintre satele din subordine şi garda acestuia, faptă care îi băgase in toţi sperieţii pe musafirii lui. Dar el le alungase temerile, stăruind ca petrecerea să-şi urmeze cursul. A doua zi, mulţimea se strînsese şi mai multă. Oamenii se duceau la spectacolele de operă, făceau negoţ şi vorbeau pe şoptite despre „plecarea" Belitului. Pe ziduri apăruseră cîteva afişe despre pedepsirea lui Shang Belitul şi „împrumutul" de arme şi de muniţie făcut de la garda acestuia de către partizanii care se luptau cu ocupanţii japonezi. Or, lucrul acesta stricase cu totul peisajul,solemn al inaugurării pavilionului, ridicînd prestigiul comuniştilor. Neavînd încotro, licenţiatul Kong Qingru fusese silit să concedieze trupele de comedianţi.

în cea de-a doua noapte, armele şi muniţiile dintr-un alt sat „fuseseră împrumutate" şi ele. Apoi şefii primiseră o telegramă : în cele două districte ale judeţului, partizanii atacaseră trei primării. Şeful Departamentului judeţean şi şeful siguranţei plecaseră în mare grabă. Ei, care veniseră să se distreze, să petreacă, fugiseră îngroziţi să-şi apere propriile feude. Pavilionul Iarnă-Primă- vară rămase pustiu, părăsit ca un copac bătrîn în iarnă.

— Vrei să fumezi, tată ? întrebă Kong Xian, văzîn- du-

că se mai potolise şi deschisese ochii.

Kong Qingru clătinase din cap. Intendentul îi întinse ceaşca cu ceai, aşteptă ca stăpînul să soarbă o gură, apoi umplu o lulea şi i-o întinse cu mîinile amîndouă. Licenţiatul se ridică în capul oaselor, luă luleaua şi începu să tragă din ea, leneş, apoi exclamă, oftînd, nu se ştie dacă pentru el, ca om, pentru autorităţile locului sau pentru amîndouă:

— Azi nu mai merge ca înainte ! Tăcu, apoi îşi min- gîie barba şi zise : Cum să fiu ca strămunii mei ? Numai...

— Stăpîne ! Stăpîne !

Doi oameni dădură buzna peste ei. Erau Liu, comandantul adjunct al trupelor, şi Ding Lidong, poliţistul.

— E de rău ! rosti Ding. Yu Zhenxing nu mai e ! A fugit.

— Cum a fugit ? se miră Kong Xian, care postase santinele în faţa casei Splendidei, tocmai pentru a împiedica un asemenea lucru.

— Raportează tu ! ceru Liu.

— M-am dus să-l schimb pe Lăcustă...

— Ce Lăcustă ? întrebă Wan.

— Ah, e porecla unui soldat. L-am găsit în faţa porţii Lăptucăi, dormind şi duhnind tot a băutură. M-am speriat şi am intrat să fac percheziţie în casă. Yu Zhenxing nu mai era, iar cele două femei ziceau că habar n-au unde s-o fi dus.

— Mama lui! zbieră Kong Xian. Băgaţi-1 la carceră.

— L-am băgat. Nu face decît să zică iar şi iar : „Ce băutură !“, „Ce buchet!“

— Oh !

Rămaseră tăcuţi. Licenţiatul aruncă furios luleaua pe masă, se ridică de unde şedea, cu ochii scînteindu-i sălbatic şi negru la faţă.

— Femeia asta prea îşi bate joc ! scrîşni din dinţi. Intendente Wan, du-te şi îndeamnă-1 pe şeful clanului să pună mîna pe femeia asta sperjură şi chiar mîine s-o judece sub ochii mei !

Slendida era în luna a şasea, dar se păstra încă subţire, graţie antrenamentului de cîntăreaţă şi acrobată de odinioară. De n-ar fi fost vară călduroasă, reclamînd haine subţiri, nici nu s-ar fi observat că este însărcinată. De o jumătate şi ceva de an ieşise de acasă de puţine ori, tot ascunzîndu-se de licenţiatul Kong şi temindu-se de vorbele rele ale oamenilor. Din această pricină, chipul ei alb, mai puţin atins de vinturi şi de ploi, era şi mai fin. Cu toate că nu ducea lipsă de hrană, fiind totuşi zi şi noapte cu nervii încordaţi, mereu cu grijă să facă faţă oricăror împrejurări, ajunsese să nu mai doarmă bine, astfel că i se subţiase sîngele şi căpătase o slăbiciune generală. Slăbise, ochii i se afundaseră puţin în orbite şi păreau mai mari şi mai strălucitori.

Licenţiatul Kong trimisese de mai multe ori oameni acasă la Splendida, cerînd răspuns la chestiunile pe care el le discutase cu ea, însă femeia îl amînase de fiecare dată, pe motiv că bărbatul i-ar fi fost bolnav. în ziua inaugurării pavilionului, intendentul Wan o chemase în toiul nopţii la petrecere, ca să le cînte invitaţilor de onoare de la judeţ. Inţelegînd că bărbaţii aceia o doreau, îi explicase intedentului că nu se simte bine, îl luase şi tare, şi pînă la urmă îl izgonise pur şi simplu.

De chiar a doua zi, Kong Qingru pusese soldaţi să-i păzească poarta.

Poliţistul Ding Lidong ştia ce vrea licenţiatul, îi înţelegea pe Lăptuca şi pe Zhenxing şi căuta el însuşi o cale de ieşire. Se sfătuise şi cu Phoenix. Casa fiind supravegheată, aceasta nu se putea apropia, iar Ding Lidong cu atit mai mult nu-şi putea dezvălui identitatea. Atunci, recurseseră la ceva mai simplu. Phoenix organiză evadarea lui Yu Zhenxing din tîrg. Acesta se pregăti şi, noaptea, înainte de ivirea zorilor, ea îi duse soldatului de pază inîncare şi băutură. După ce omul se îmbăta, Yu Zhen- scing ieşi în liniştе pe poartă, fără să-l împiedice nimeni.

EL nici nu bănuia că un poliţist urmărise întreaga scenă din întuneric, de după colţul unui zid. Era Ding. în zori, venise în post şi aflase soldatul beat; îşi aprinsese o ţigară şi fumase calm, pînă cînd soarele se înălţase deasupra caselor. Atunci îl sculase pe soldat şi-i ordonase să inspecteze casa, pentru că el sosise să-l schimbe în post...

Insă Phoenix şi poliţistul Ding Lidong nu se yîndiseră că, în furia sa de fiară, licenţiatul Kong nu se va năpusti să-i

vină de hac doar lui Zhenxing, dar că va sări să lovească şi în Splendida.

Actul trist al pedepsirii aşa-zisei femei sperjure se juca, conform tradiţiei, lîngă smîrcul de la marginea tîrgului.

Mlaştina ocupa o întindere de un *mu* şi era pe partea de miazăzi a drumului, la ieşirea dinspre răsărit a Tîrgului. Oamenii îi ziceau „Golful de la răsărit". Aici se scurgea apa murdară a tîrgului şi surplusul de apă de pe ogoarele din jur în anotimpul ploios ; nu seca niciodată şi adincimea lui cea mai mică era de cel puţin de un stat de om, iar acum, în plină vară, era cam de doi *zhang.* Pe mal, cîteva zeci de sălcii pletoase creşteau in voie. Cum nimeni nu se îngrijea de vreo curăţenie, smîrcul duhnea de la o poştă. Aici îşi luau unii viaţa, ineeîn- du-se, tot aici se încheiau socotelile între cei ce se duşmăneau de moarte, aici erau lepădaţi pruncii nedorili şi acesta era locul de pedepsire a celor ce se făceau vinovaţi de a fi păcătuit împotriva moralei confucianiste. Oamenii credeau că, în nopţile fără lună, răzbăteau de aici, dinspre smîrc, plînsete de strigoi. Şi „Golful de la ră- sărit“, aflat la o sută de paşi de Tîrgul Familiei Kong, ajunsese o adevărată teroare !

Ca întotdeauna, auzind că o să fie pedepsită cu moartea o femeie care a greşit, cîteva sute de oameni se strînseseră pe malul smîrcului. Mai bine de jumătate erau bărbaţi. Femeile stăteau mai în spate, în grupuri mici, speriate cu toatele şi răbdătoare. Din mulţimea celor adunaţi acolo, unii erau guralivi, vioi, alţii tăcuţi, plini de ură, unii întristaţi, alţii compătimitori... Sentimentele erau felurite, dar chipurile lor arătau la fel: posomorite, aspre. Şi chiar dacă se aflau unii neliniştiţi
de pedeapsă sau care sufereau <le aceeaşi boală, a iubi- rilor vinovate, socotite imorale, nu puteau să-şi dea în vileag revolta de care erau stăpîniţi. Tot ce puteau face era să aştepte tulburaţi, plini de încordare, prefăcîndu-se calmi şi, înecîndu-şi adevăratele simţăminte din inimă, să- şi exteriorizeze laolaltă cu ceilalţi o falsă dezaprobare, scuipind scîrbiţi. Un asemenea mod de a pedepsi culpele amoroase se menţinea din vechime, relaţiile de dragoste dintre bărbaţii şi femeile care nu erau soţ şi soţie fiind reprimate cu cruzime.

Privirile mulţimii stăteau îndreptate spre malul de miazăzi. Sub o salcie uscată, cu coroana retezată, fuseseră aşezate o masă şi un jilţ, şi acolo trona un om care avea rolul de a conduce toată mascarada. Era un bărbat la vreo nouăzeci şi ceva de ani, cel mai bătrîn din neamul urmaşilor lui Confucius, şeful clanului. Era atît de slab, încît aşa cum

şedea acolo în jilţ, îl puteai lua drept un schelet. Copiii îi aruncau cîte o privire înfricoşată şi izbucneau in plîns, ascunzîndu-se după cei mari. Bătrînul, în momentele acestea ajuns cineva, în mod obişnuit nu era luat de nimeni în seamă, şi nu mai puţin decît cu cîteva zile în urmă nu făcuse decît să zacă pe pămînt, lîngă scena teatrului, cerşind de-ale gurii. Dacă insă se ivea un asemenea caz, pica norocul asupra lui, deoarece în doar cîteva minute era invitat pe locul de onoare în Templul Strămunilor şi două-trei zile în şir se înfrupta din bucate alese trimise de familiile celor în culpă, devenit dintr-o dată atotputernic şi privit cu veneraţie de fiecare om în parte. După încheierea judecăţii, dezbrăca hainele de şef al clanului şi răminea ca un ciine jigărit si murdar, pe care lumea îl ocolea...

Acum şedea cufundat în jilţ, cu ochii închişi. Părea că doarme. în realitate, mîna lui pipăia haina lucioasă de ceremonie, pătată pe alocuri la mesele prea bogate la care se ghiftuise. Se simţea nespus de bine. Ce grozav ar fi fost dacă judecata s-ar mai fi prelungit ! De-ar mai fi găsit încă mulţi vinovaţi ! Oh, de-ar fi avut în fiecare zi norocul ăsta, viaţa ar fi fost minunată !

Intendentul Wan se apropie şi îi vorbi la ureche — era cam surd :

— Excelenţa Sa vă porunceşte să începeţi!

Şeful clanului tresări violent, se holbă şi îşi clămpăni gura ştirbă, fără nici un dinte, întrebînd, cu glas tremurat :

— El, el a venit ?

— Da, zise Wan şi se trase într-o parte.

Kong Qingru şi Kong Xian şedeau retraşi deoparte sub nişte sălcii. Locul era mai povirnit şi nu atrăgea atenţia.

— Bang, bang, bang ! răsună gongul.

Patru bărbaţi cu braţele dezgolite aduseseră două vinovate şi înaintară cu ele pînă în faţa mesei la care trona şeful clanului. Femeile aveau capetele acoperite cu pinză neagră care nu lăsa să li se ghicească chipul. Venerabilul şef de clan îşi lungi gitul slab şi strigă cu glas dogit :

— Intîia vinovată !

Vălul negru de pe faţa primei femei căzu. Era o văduvă de treizeci şi ceva de ani. Faţa galben-verzuie îi era aplecată în jos, spre piept. O arestaseră de douăsprezece zile şi o ţinuseră cînd cu genunchii pe cioburi de porţelan, cînd atîrnată cu capul în jos, dar nu destăinuise numele celui cu care păcătuise. Fusese pîrîtă de mătuşa fostului său soţ, aceasta auzind noaptea la ea glas de bărbat.

Apoi rudele soţului defunct observaseră că ea pierduse prea mult sînge şi cînd o supuseseră unui control desco-

periseră urme ale unei întreruperi de sarcină...

Cea mai atractivă parte a spectacolului începuse : femeia se întinse singură pe o piatră, şi patru bărbaţi o legară fedeleş de ea, cu o sfoară, începînd de la gît în jos. Apoi smulseră în sus piatra cu femeia, işi luară avînt şi cu o icnitură o asvîrliră cu toată puterea în smîrc. Se auzi un „bildîbîc“ şi apa murdară zvîcni despicată în sus, ca numaidecit să coboare, incliizindu-se mohorîtă peste piatra cu făptura omenească scufundată în ea.

Mulţimea se cutremură, unii lăcrimară pe ascuns, mulţi întoarseră capetele. Intr-un tîrziu, faţa apei zbuciumate se linişti şi oamenii rămaseră iarăşi în nemişcare.

— A doua vinovată! tremură prelung vocea spartă a bătrinului.

Cînd pinza neagră fu trasă, mulţimea fremătă :

— Lăptuca!

— Lăptuca.

— Lăptuca...

Ea era, ea cea numită de părinţi Splendida şi care se făcuse celebră cu acest supranume cît jucase pe scenă. Stătuse ghemuită pînă atunci în iarbă şi păruse doar cit o mînă de pămînt. Se ridică în picioare. Ultimele zile o ţinuse tot într-o spaimă, cu două nopţi in urmă bărbatul îi fugise din tîrg şi durerea despărţirii o secătuise cu totul, iar nu mai tîrziu decît ieri fusese arestată şi tîrită la templu. înainte de ziua aceasta cumplită a pedepsei le- pădase pruncul. Mătuşa ei îl adusese pe domnul Feng in chilia mică şi întunecoasă de la templul-închisoare, îi cu- lesese de pe paie fetiţa cea moartă, apoi, plîngînd, îi dăduse să bea nişte leacuri...

într-o vreme, trezindu-se din leşin, Splendida spusese încet:

— Nu plinge, tuşico ! Eu una mi-am căutat soarta asta şi nu-mi pare rău pentru nimic din ce am făcut. Cînd Zhenxing a plecat, i-am zis să nu se îndepărteze prea mult şi să lase toporul pe mîna mea. Dacă cineva s-ar fi atins de mine ca să-şi îndestuleze poftele, m-aş fi omorît şi el trebuia să vină să-mi ia cadavrul. Nu mi-a trecut prin minte că o să mă pască asemenea nenoroc şi că n-o să fie nevoie să mă folosesc de topor! Mătuşă, învelește în hainele mele pruncul ce l-am lepădat, fiindcă este carne şi sînge din mine şi din Zhenxing. Stai pină o fi să vină şi el, să ne îngroape la un loc, pe mine şi pe fetiţa sa. Cît am fost sub soare, n-am avut parte să mi se zică mamă şi în castelul întunecos de sub pămînt copiii spiritelor or să mă cheme doar doamnă ! Tuşico, nu ştiu cum se face, dar mie mi se părea că mai am

în pîntiec un băiat, un flăcăiandru... Ah, nu plînge! Hai, mai dă-mi leacuri, că mare nevoie mai am de vlagă în trup. O să mă arunc singură în apă, nu vreau să pună labele pe mine şi să m-azvîrle în smîrc nişte oameni de nimic.

In momentele acestea dinaintea execuţiei, Splendida avea chipul alb ca un petec de hîrtie. Pierduse mult singe, părul îi cădea de-a valma, în neorînduială, o şuviţă intrindu-i în gură.

Doi bărbaţi începură să tragă de ea. Splendida se smulse din mîinile lor şi căzu în genunchi ; se ridică cu mare efort, se clătină puţin, dar reuşi să se ţină ferm pe picioare. Sub soarele fierbinte, căută să privească ţintă în faţă. Purta pantaloni albaştri şi bluză albă, iar albeaţa stranie a feţei avea o strălucire neobişnuită sub razele soarelui.

Îşi trecu o mînă peste faţă, dar şuviţa de păr o ţinea încă strîns în dinţi.

Cu un efort de care n-ai fi crezut-o în stare, se zbătu să ajungă lîngă piatra din faţa mesei, arătîndu-se aşa cum era ea, aprigă, de neînduplecat. Cîţiva tineri mai îndrăzneţi nu se putură abţine să nu strige :

— E grozavă !

— Tot Lăptuca rămîne!

— Zi o arie, să-ţi întăreşti inima !

Lumea se foi.

Şeful clanului parcă luase foc şi încercă să îngenuncheze mîndria şi dîrzenia acestei femei, după el, înrăite, care-şi pătase castitatea.

— Tu, care-ai adus stricăciune prestigiului neamului Kong, îţi ştii vina ?

Cu faţa la smîrcul murdar. Splendida rosti trist, dar foarte limpede :

— Numele meu este Yang, nu Kong.

Şeful de clan tresări şi-şi înălţă pumnul.

— Te-ai măritat în cadrul neamului Kong. Cît ai trăit ai făcut parte din neamul Kong şi pînă şi moartă ai să fii strigoi din familia Kong !

— Eu m-am măritat în neamul Yu, îi tăie batjocoritor vorba Splendida. Pe bărbatul meu îl cheamă Yu Zhen- xing!

Şeful de clan nu ştiu ce să zică. Tuşi o vreme, încurcat. Atunci Kong Xian se năpusti înainte.

— Taci, tîrfâ fără pic de ruşine ! strigă, turbat. Nid acum în faţa morţii nu te potoleşti...

— Eu şi Yu Zhenxing ne-am căsătorit pe data de opt a lunii a unsprezecea din anul care s-a scurs. Am stat în lectică, aşa cum se cuvine, am bătut mătănii în faţa cerului

şi pămîntului, am invitat oaspeţi la petrecere şi am devenit soţ şi soţie aşa cum se cere. Cum pot fi socotită tîrfă ? De ce anume n-aş avea ruşine ? De tulburare, chipul femeii se coloră puţin.

— Minciuni! Eşti nevasta fratelui meu mai mare... zbieră Kong Xian.

— Sînt deci cumnata ta, nu-i aşa ? acceptă ea, rizînd sarcastic. Onorabil cumnat, recunoaşte, de cîte ori ai venit peste mine, încercînd să mă batjocoreşti ? Spune aici cît te-ai mai zbătut să te culci cu mine ! L-aş întreba pe şeful clanului, vina asta trebuie sau nu să fie pedepsită ?

Din mulţime se auziră rîsete.

— Legaţi-i piatra! strigă Kong Xian, speriat. Iute! Inecaţi-o cît mai repede pe femeia asta...

O mină opri funia care urma să se încolăcească în jurul gîtului Splendidei. Oamenii amuţiră crispaţi. Tn clipa următoare, înfioraţi de spaimă, ei văzură şi cine trăsese în lături funia. Aşteptau toţi îngroziţi, cu sufletul la gură...

16

Şi ea fusese arestată şi plimbată, cu copilul in braţe, pe străzile tîrgului. Fusese dusă sub escortă de aici pînă în capitala de judeţ. Fusese silită să se remărite. Purta aceeaşi bluză albăstrie, din pînză grosolană, ţesută de ea însăşi, şi pantaloni negri, spălaţi de atîtea ori că le ieşise culoarea, şi atît de purtaţi şi cîrpiţi că ajunseseră să aibă petec peste petec. Dar ea se ţinea la fel de dreaptă ca oricînd, părul nu îi era cu nimic împodobit, şi-l strîn- gea cît putea de tare in jurul capului. Era veşnic purpurie la faţă, sprîncenele îi erau uşor lăsate şi de pe braţ nu-i lipsea coşul, pe care îi plăcea aşa de mult să-l poarte.

Mulţi oameni din Tîrgul Familiei Kong o cunoşteau bine.

Cu mersul ei uşor, domoală, tăcută, nici nu fusese observată cînd apăruse acolo, în faţă. Se strecurase şi se înfipsese în locul spre care se îndreptau privirile tuturor, locul înspăimîntător, crud, al morţii, chiar acolo lîngă călăi! Tocmai de aceea cîteva sute de perechi de ochi se holbau la ea, uitînd-o cu totul pe Lăptuca. Chiar şi Kong Qingru care era ascuns după sălcii îşi întinsese nedumerit capul şi rămăsese cu gura căscată, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

Kong Xian, beteag de felul său de un ochi, o cîntări de sus şi pînă jos prin ochelarii săi fumurii.

— Ce treabă ai tu aici, nevastă de pietrar ? întrebă surprins.

Cu frînghia în mînă, Piersica răspunse calm :

— Eu sînt de mult soţia Prostălăului. Ei, uite că treceam şi eu pe-aici şi, văzînd ce se petrece, m-am gîndit că nu strică să vă zic două vorbe.

— Mama ta... înjură Kong Xian şi merse spre ea, gata s-o alunge, dar brusc îşi opri paşii. In spatele femeii era un bărbat, Feng Prostălăul. Ţinea sub braţ o cobiliţa groasă, din lemn tare, şi se uita fix înainte, ca un sfinx, cu chipul golit de orice expresie.

Kong Xian se îndepărtă şi ridică braţul.

— Duceţi-o de aici! strigă, fioros.

— Am ceva de spus, repetă Piersica, ţinînd încă frînghia în mină.

Sei cîţiva călăi se năpustiră in faţă, dar rămaseră locului din pricina privirii fixe, prevestitoare de rele, a Prostălăului.

Splendida îşi reveni şi se agăţă de braţul Piersicii.

— Fugi, surioară, fugi! N-ai cum să mă scapi. Te înţeleg...

— Nu, n-am venit să te scap pe tine, ci fiindcă am într-adevăr ceva de spus, strigă tare Piersica, să fie auzită. Dumneata, Kong Xian ai pistol, apoi voi sînteţi atîţia aici. Cum s-o salvez ? Vreau doar să vorbesc şi dacă o fi să n-am dreptate, uite, mulţimea asta să mă pedepsească fără milă şi să mă arunce împreună cu Lăptuca în smîrcul ăla negru.

— Să vorbească !

— S-auzim ! răsunară voci.

Splendida se agăţă de braţul Piersicii. Aceasta lăsă frînghia şi o prinse pe Splendida de mînă, cu toată duioşia de care era în stare. Apoi, văzînd că Kong Xian se întorsese şi privea spre salcia unde se găsea tatăl său, cerîndu-i încuviinţarea, ea nu mai aşteptă răspunsul, ci se îndreptă spre şeful clanului.

— Cel care este vinovat se supune obiceiului ce-1 are clanul vostru şi noi, ceilalţi, nu ne băgăm. Numai că, venerabile, am auzit-o pe femeia asta zicînd că s-a măritat în

toată regula acum aproape un an. E adevărat, şi eu am văzut lectica.

Şeful clanului îşi lăsă capul pe spătarul jilţului şi nu reacţionă în nici un fel.

— Prostii ! Amîndouă minţiţi ! se repezi Kong Xian s-o împiedice să mai vorbească.

— Să zicem că minţim amîndouă, se întoarse Piersica spre mulţime. Dar oare mint şi oamenii tîrgului, care se află de faţă ?

— Eu am văzut, rosti încet un bărbat de vîrstă mijlocie.

— Şi eu ! strigă mai tare un tînăr.

— Lectica a dat de trei ori ocol tîrgului.

— A avut patru mese încărcate.

— Eu am fost la petrecere.

— **Ba, Lăptuca ne-a şi cîntat.**

Oamenii prinseră să strige care mai de care. Atunci o voce groasă le acoperi pe celelalte.

— Au făcut-o chiar mai bine decît cu o peţitoare. Eu am pregătit bucatele şi am strigat ca, după obicei, să bată mătănii în faţa cerului, a pămîntului şi a... a tot! încheie el, ascunzînd că atunci tinerii căsătoriţi se legaseră şi în faţa Partidului Comunist.

— Ou de broască ţestoasă ! blestemă Kong Xian, furios.

— Lasă înjurăturile, că nu lămuresc nimic. De cum deschise iar Piersica gura, lumea se linişti. Şi l-aş mai întreba pe şeful clanului: femeia asta s-a măritat şi a locuit cu omul ei sub acelaşi acoperiş, a rămas însărcinată cu el. Cum să fie ea tirfă, una dintre-acelea care se ţin cu alţi bărbaţi ?

Şeful clanului se făcu a nu fi auzit. Interveni Kong Xian :

— Remăritarea ei nu era îngăduită. Noi, clanul Kong, ne împotrivim acestui lucru. Oricine se recăsătoreşte păcătuieşte. Şi ea...

— Aşa, deci ? strigă Piersica şi mai tare. Insă tatălui vostru, Excelenţei Sale licenţiatul, îi place să. recăsătorească lumea. Nu el m-a dat după Prostălăul ? Eu ţin şi acum în inima mea binele cel mare pe care mi l-a făcut. Oare n-am dreptate să-i fiu recunoscătoare ?

Kong Xian amuţi, nemaiştiind ce să răspundă. Atunci intendentul se repezi în faţă.

— Ai dreptate, spuse. Dar atunci cînd Lăptuca s-a măritat, s-a legat prin act că dacă bărbatul îi moare n-o să se mai mărite şi are să se .păstreze văduvă pînă la moarte. De asta ce zici ?

— Aşa, deci ! se prefăcu Piersica a nu fi ştiut acest lucru.

Kong Xian şi Wan zîmbiră, satisfăcuţi.

— Mai ai ceva de spus ? îi rîse Kong Xian in nas şi uitîndu-se la femeia subţire, dar arătoasă şi plăcută din faţa sa, gîndi : „Mama ta, o să îngraşi şi tu peştii, cu trupul tău bine făcut!“

— Da, i-o întoarse Piersica. Nu înţeleg un lucru. Atunci cînd Lăptuca s-a remăritat, voi ce-aţi făcut ? De ce aţi lăsat-o ? Doar n-a făcut-o pe ascuns, ci în văzul lumii, cu lectică...

— Ai pocnit-o ! Era in timpul răzmeriţei şi ai noştri, unii muriseră, alţii fugiseră, cui îi miai păsa de aşa ceva ? Tu, mama mă-tii, nu ştii, sau eşti nebună de-a binelea ? !

— Ba pricep tot. Dacă şeful districtului a fugit şi el, şi nimeni din neam nu se mai afla în tîrg, ce să facă o biată văduvă ? Dacă n-a avut stăpîni, s-o apere, cum să se ţină vădană ? Nu spuneaţi că roşii, comuniştii folosesc în comun bunurile şi femeile ? Ea n-o avea decît pe mătuşă-sa, femeie slabă ca şi ea, şi atunci ca să nu fie folosită in comun, s-a măritat cinstit cu un bărbat. După mine, nu numai că n-a greşit şi n-a ajuns tîrfă, dar a păstrat nepătat renumele neamului. N-a făcut foarte bine ? Dacă nu se întimpla să vie comuniştii, parcă s-ar mai fi căsătorit ea din nou ? Vina nu-i a ei, ci a comuniştilor. De ce să fie ea pedepsită ?

Mulţimea fu ciştigată şi prinse să vuiască :

— Are dreptate !

— N-a greşit !

— A făcut bine.

— Drept e !

— E nevinovată !

— Venerabile! Rosteşte pedeapsa ! începe... se repezi Kong Xian spre şeful clanului.

Bătrînul rămase însă impasibil. Atunci Kong Xian se năpusti spre cele două femei, dar Feng Prostălăul ii sări în faţă, ridicînd cobiliţa.

— în golf! în golf ! Amîndouă să fie înecate ! urlă Kong Xian.

— Aşa ceva nu se cade ! Cum să fie omoriti oameni nevinovaţi ? se auzi un strigăt.

— Staţi! strigă licenţiatul Kong, venind spre ei. Tu, fata lui Zhang Al Treilea, eşti îndrăzneaţă şi bună de gură, recunoscu el, cu faţa numai zîmbet.

— Excelenţa Voastră ! rosti ea, scoţind coşul de pe braţ şi apucîndu-1 de toartă cu amîndouă mîinile. M-am gîndit că

Lăptuca a fost nevasta fiului vostru şi dacă
o termină rău, vorbele or să se abată asupra capului vostru... Eu am venit cu al meu la neamuri şi treceam pe aici... Nici nu ştiam....

— Ba e bine ce-ai făcut. Foarte bine, spuse tare licenţiatul.

— Mi-am dat eu seama că Excelenţa Voastră nu ştia cum stau lucrurile. Altfel n-ar fi îngăduit să se ajungă pînă aici, adăugă Piersica. Eu am cam încheiat-o cu ee-am
t avut de zis. Dacă n-am dreptate, aruncaţi-mă în apă,
l împreună cu ea.

— Ai vorbit drept, spuse blind licenţiatul Kong. Sint de aoord. Femeie, m-ai scos într-adevăr de la mare necaz... Kong Qingru se întoarse spre şeful clanului: Ce-i asta ? îmi judeci o rudă apropiată fără să mă-ntrebi ? Nevasta fiului meu a avut ochi să vadă departe şi n-a înşelat pe nimeni. Xian, intendente Wan! Eliberaţi-o! S-a măritat cu un om cinstit. îmi place. Oameni buni, mîine o să merg din nou la pavilion, să urmăm festivitatea. Poftesc pe toată lumea să se bucure !

Piesa se jucase. După ce Kong şi ai săi se retraseră, lumea se învălmăşi. Unii oameni se îngrămădiră in jurul Lăptucăi, care se aşezase pe jos, răvăşită, alţii îi înconjurară pe Piersica şi pe Prostălău. Nimeni nu vorbea, doar îi priveau cu teamă şi mîndrie, oftau şi se minunau că o întîmplare atît de nefastă, dureroasă şi dramatică, luase o întorsătură cu un sfîrşit neaşteptat de fericit. Cei mai mulţi dintre spectatorii de mai înainte o porniseră însă spre sat, ţinînd-o de-a lungul malului, întorcînd capul din cînd în cînd şi aruncînd cîte o privire înapoi .spre sinistrul loc al morţii.

Prin toate cîte trecuse, Lăptuca izbutise să-i cîştige şi pe aceia care o dispreţuiau şi o urau înverşunat.

Piersica, Phoenix şi ai ei o sfătuiră să plece de îndată la fratele său, în Weihai, pentru a preîntîmpina vreo nouă cursă a licenţiatului. La rîndul său, Piersica trebuia să fie atentă cînd avea să intre în Tîrgul Familiei Kong şi chiar doctorul Feng se cuvenea să se ferească de „bunătatea“ licenţiatului.

în zona extrem-răsăriteană a provinciei Shandong, pronunţia nu era peste tot aceeaşi. Spre răsărit, între judeţele Wendeng, Muping, Haiyang şi oraşele Yantai şi Weihai erau oarecare diferenţe, dar atît de mici că un ndspecialist nu făcea deosebire. Dar spre apus, în Caiyang, Pingdu şi alte patru judeţe, deosebirile erau atît de evidente, încît de cum deschideai gura erai depistat că nu aparţineai acelui loc. De aceea, oamenii Comitetului special, care se aflau în răsărit, lucrau greu in ţinuturile de apus, deoarece erau descoperiţi uşor. La ţară
te puteai rătăci lesne, şi cei veniţi din afară doar dacă întrebau de drum şi erau recunoscuţi ca străini.

De curînd, apăruseră certe indicii aă noul secretar, Liqi, era avut in vedere de autorităţi. Gîndindu-se la securitatea lui, oamenii socotiseră că în aceste condiţii neprielnice, ţinînd de particularităţile de pronunţie ale limbii, cel mai bun lucru era ca să se aşeze în Yantai. Acolo exista şi o bază destul de bună şi astfel hotărîrea de a se muta în oraş fu ca

şi luată. Ca atare, Liqi, Gao Yushan, cîţiva activişti şi maşina de imprimat apucară calea Yantaiului.

Liqi se stabili pe strada Taikang, la numărul 18. Oficial, era profesor la Şcoala pregătitoare de limba engleză. Dar eforturile sale se îndreptară spre îndrumarea luptei din fiecare judeţ; mergea în port, în fabrici şi in şcoli, făcea studii sociale şi, cu excepţia nopţilor, cînd dormea acasă ca tot omul, în restul timpului de puţine ori era de găsit.

Gao Yushan şi ceilalţi locuiau în alte părţi.

Intr-o seară de toamnă tîrzie, cînd ultimele raze de soare parcă aprinseseră farul din Yantai, Crizantema şi tatăl ei, Zhang Al Treilea, călare pe măgarul lui negru, intrară pentru a doua oară în Yantai. Crizantema era omul de legătură între partizanii din Floarea de Piersic şi conducere. Venea să raporteze despre acţiunile acestora şi să primească noi instrucţiuni.

La Yantai fiica* şi tatăl o întîlniră pe Cui Suxiang, Aroma, care îi duse într-o cameră pe jumătate ocupată de un pat. Casa şi curtea erau foarte liniştite.

Aroma se interesă de vechii săi tovarăşi de luptă.

— Şi fratele Kong Juren ?

— Mai bine, e mult mai disciplinat ca înainte. I-a promis mamei că nu se mai angajează în acţiuni individuale. Dar cine ştie ?

— Frumoasa ?

— Ar trebui să-i spuneţi tovarăşa Frumoasa!

— Bravo !

— Dar Zhenhai ?

— Şi-a antrenat oamenii atît de bine, că totul merge strună la ei. Nu mai e ca înainte, pornit să se bată oricum...

Uşa se deschise cu un scîrţîit şi un tînăr subţire şi înalt îşi făcu apariţia. Crizantema se înroşi fără să vrea. Atunci femeia îi lăsă singuri.

Gao Yushui se aşeză pe taburetul din faţa cuptorului, pe a cărui margine stătea verişoara sa, cu picioarele atir- nate în jos. Lampa, dată mică, abia îşi răsfrîngea lumina asupra lor. Distanţa dintre ei era mică şi Yushui se uita de aproape la fată.

— Nu mă recunoşti, de te uiţi aşa la mine ? întrebă ea, ruşinată.

— Nu. Eu... Tînărul se ridică, neliniştit. Mă uitam că parcă te-ai mai rotunjit la faţă şi te-ai şi albit...

— Nu vezi bine, rîse ea. Cu o noapte înainte de a veni, mama mi-a zis că sînt slabă şi topită de oboseală, tot alergînd de colo-colo. Tu mă priveşti la lumina lămpii, şi ea

ţi-a luat ochii. Oh, uitasem. Mama ta ţi-a trimis haine şi de-ale gurii.

— Foarte mulţumesc! El îşi înălţă umerii, să pară cît mai drept.

— Mulţumeşte-i mamei tale. De ce mie ?

— Ba ţie, ei nu e nevoie să-i mulţumesc, spuse el, sincer.

— Şi eu iţi sint soră. Uite, ţi-am adus...

— Nu te grăbi. îl aştept pe tovarăşul Liqi, să-i raportez ceva.

— Aha ! Şi eu care credeam că ai venit să mă vezi pe mine, rosti ea.

— Am auzit că ai sosit şi, după lecţii, am alergat numaidecît încoace, mărturisi el. Nu ştiam că iar apare ceva.

— Dar stai jos !

Yushui se aşează cuminte, ca în clasă, la recomandarea unui profesor.

— Ia zi, cum îmi spui ? îl întrebă ea, zimbind.

— Surioară.

— Mai gîndeşte-te.

— Tovarăşa verişoară ! îşi dădu el seama.

— Ei, şi eu cînd o să-ţi spun tovarăşe văr ?
— **Nu cind, ci poţi să-mi şi spui.**
— Adevărat ? Ea îi puse mîna pe umăr. Cînd ai intrat ?
— Luna trecută.
— în ce zi ?
— Pe treizeci septembrie 1936, ora opt seara, în Yantai, pe Taikang nr. 18.
— Eu ceva mai devreme.
— Cînd ?
— In luna a opta, pe cincisprezece, seara, la lumina lunii, cînd abia urcasem pe vîrful Munţilor Răsăriteni.
— Ah ! Yushui zvîcni în sus, îi apucă mîna stingă cu dreapta sa şi spuse emoţionat : Ce bine, ce potrivealâ! In aceeaşi zi, la aceeaşi oră. Nemaipomenit!
— Ziceai că în luna a noua...
— Am zis luna septembrie, după calendarul solar. De fapt, era mijlocul lunii a opta, de Sărbătoarea Mijlocului Toamnei. Tu în Floarea de Piersic şi eu în Yantai am devenit în acelaşi timp comunişti.
— Minunat! Nici dacă ne-am fi gîndit... Ea îl prinse bine de umăr şi îl trase spre ea, strîngîndu-1 la. piept. Palma ei stingă asudase de strînsoarea mîinii lui. Două inimi tinere pluteau într-un tărîm al emoţiei şi fericirii. Se aşezară genunchi lîngă genunchi, cu trupurile aplecate înainte, unul spre celălalt, cu feţele aproape atingîndu-se şi vorbindu-şi cu căldură.
La un moment dat, aducînd vorba despre meritele fetei şi ale familiei ei, Gao Yushui întrebă de ce Cumătră A Treia nu intrase în partid.
— Mama ? Păi ea nici nume personal nu are, dar să intre în partid ! Ea e fericită că e mama a trei fete comuniste şi soacra a trei gineri comunişti.
Yushui se gîndi şi întrebă mirat :
— Trei fete, da, le ştiu, dar dintre gineri lipseşte imul. Verişoară, tu ai pe cineva ?
— Eşti orb de-a binelea! Pe cine să am ? izbucni Crizantema şi se întoarse cu faţa spre perete.
Yushui se ridică a nu ştiu cîta oară.
— Iartă-mă, surioară Crizantema. Nu fi supărată pe mine. Nu se cuvenea să întreb. Eu...
— Ce să nu întrebi ? Nu trebuia să gîndeşti in felul ăsta !

Zhang Al Treilea, care dormea pe pat, fu trezit de vorbele lor răstite. Se sculă şi tăifăsuiră îndelung, în aşteptarea lui Liqi care însă nu mai veni.

...A doua zi, Liqi îi înştiinţă că din anumite motive Crizantema rămînea să acţioneze în Yantai.

îmbrăcaţi ca nişte mărunţi negustori de sare, partizanii se împărţiră în cinci grupuri şi, după ce străbătură cîte patruzeci-cincizeci de *li,* pe la prînz ajunseseră în faţa Direcţiei sării, amestecîndu-se printre oamenii sosiţi acolo să cumpere sare. în jurul clădirii erau maldăre de sare şi, noaptea, lingă fiecare maldăr era instalat cîte un post de pază. De aceea, în timpul nopţii, partizanii nu se puteau apropia un pas.

La prînz însă, mulţimea venită din toate părţile să se aprovizioneze cu sare era mai numeroasă ca ori cinci, iar soldaţii se retrăgeau să mănînce, astfel că ziua încercuirea se putea face ceva mai lesne. Desigur, erau şi riscuri Dai- mai presus de toate era consemnul : pe cît posibil să nu tragă...

În faţa porţii Direcţiei sării se strînseseră vreo sută de oameni. Toţi aşteptau să ia bonuri, urmînd să primească şi să ducă sarea in cărucioare, pe spinarea măgarilor, în saci atîrnaţi de cobiliţe sau în căruţe mari, dar acestea din urmă nu erau decît trei sau patru. Un poliţist slab, cu arma la spate, stătea de pază şi nu le dădea oamenilor drumul să treacă decît în schimbul unei sume de bani.

Yu Zhenhai se aşezase la pîndă la piciorul zidului, spre colţ, iscodind împrejurimile. După ce văzu că toate santinelele intraseră pe poartă, făcu un semn cu capul spro Liu Baoehuan, care era cel mai aproape. Baoehuan se duse în faţa porţii.

— Venerabile, îi spuse poliţistului, sînt venit de departe şi te-aş ruga să mă ajuţi.. Lasă-mă să intru şi eu, să iau mai iute bonuri pentru sare, să am vreme să ajung acasă pînă se face seară.

Poliţistul cel slab îl măsură cu privirea, dispreţuitor.

— Dă-te la o parte ! Bani ai ?

Liu Baochuan arătă pumnul. Poliţistul întinse mina să primească bacşişul şi în aceeaşi clipă Baochuan îl trase cu putere spre el şi-l lovi cu sete. Cu un icnet jalnic, poliţistul se chirci la pămînt.

Mulţimea privea speriată, dar partizanii deja scoseseră puştile la iveală şi se năpustiră în curte, li arestară pe toţi cei din clădire, funcţionari şi poliţişti şi-i strîn- seră în încăperea centrală. Vocile lor se auzeau peste tot:

— Sîntem comunişti !

— Aruncaţi armele şi nu vă ucidem !

■— Partizanii se poartă bine cu prizonierii !

Yu Zhenhai făcu un pas înainte, cu gîndul să strîngă armele, cînd auzi o împuşcătură ca un şuier, şi încă una, şi simţi o arsură în spate : trăsese de afară un poliţist gras,

şef de grupă, cu care Yu Zhenhai se mai întîlnise. Se pregătea să tragă al treilea glonţ în bărbatul vînjos care nu se lăsa doborît, cînd primi în cap o lovitură de cobiliţă şi căzu în iarbă, ca un cîine mort. De cum îl doborî pe poliţist, Cincizeci se avîntă în cameră; Yu Zhenhai stătea nemişcat, cu arma îndreptată spre duşman. Abia atunci, văzîndu-1, Yu Zhenhai scăpă pistolul din mină şi căzu lat, avînd în corp două gloanţe.

Baotian îi opri rănitului scurgerea de sînge, li pansă rănile şi îi încinse cît mai strins mijlocul. Zhenhai se ridică.

— Bine, spuse. Nu-i nimie. Să curăţim tot. Nu putem întîrzia multă vreme.

li băgară pe cei douăzeci şi unu de prizonieri în trei camere. Le aduseră la cunoştinţă cerinţele partizanilor, le spuseră că nu e bine să se vîndă celor bogaţi şi îi avertizară să nu-şi mai bată joc de cei săraci. La sfîrşit, îi incuiară acolo.

Baochuan pătrunse cu cîţiva partizani la seifuri. Cum nu găsiseră cheile, abia deschiseră unul. Neavînd vreme, la celelalte două renunţară.

împărţiră manifeste mulţimii care se afla acolo pentru sare. în ele era condamnat guvernul vinovat de vînzarea ţării şi de războiul civil, de numeroasele biruri grele cu care împovărase poporul, de viaţa oprimată, aspră, plină de neajunsuri a acestuia. Nu lipsea chemarea, adresată celor săraci, de a se ridica la luptă, alături de Partidul Comunist, urmlnd drumul revoluţiei şi al eliberării.

— Venerabili compatrioţi! declară Baotian. Sîntem detaşamentul de partizani condus de Partidul Comunist Chinez; luptăm cu reacţiunea, să înlăturăm asuprirea. Vrem să salvăm China şi să învingem Japonia ! Luaţi sare, luaţi cîtă puteţi şi întorceţi-vă în satele voastre. Daţi sare tuturor consătenilor. Noi am ars bonurile de sare, fiindcă sarea a fost strînsă cu sudoarea voastră, a celor mulţi.

La început, dezorientaţi, oamenii erau pe punctul de a se împrăştia. Dar auzind că ei sînt partizani, se bucurară. Apoi văzură cu ochii lor cum flăcările mistuiră grămada de bonuri de sare. îndemnul de a lua sare cîtă vor şi cîtă pot fu întîmpinat cu o explozie de entuziasm. Asemenea roiurilor de albine, năvăliră asupra movilelor de sare. Erau prea însufleţiţi, prea încordaţi, prea grăbiţi şi prea tulburaţi. Unii luară cît le trebuia şi plecară. Alţii se încărcară cu mult. Unii mai veniră o dată. Tot drumul era alb de-atîta sare risipită.

— Nu vă grăbiţi! le spuneau partizanii, ajutîndu-i pe oameni să-şi aşeze poverile cu sare. Pe poliţişti i-am aranjat,

n-au cum să se ia după voi...

Apoi Yu Zhenhai şi ai lui porniră la drum întins, oprindu-se abia după aproape douăzeci de Zi, pentru a se odihni şi a face bilanţul. Pe cele două părţi ale drumului se ridicau munţi, iar căile de acces aveau posturi de pază. Capturaseră douăzeci şi trei de puşti, mai bine de o mie de gloanţe, treisprezece săbii, paisprezece baionete, o sută nouă *yuani* şi treisprezece biciclete. Armele le trebuiau. Ce îi îngreuna aveau să ascundă. Banii îi trimiteau la centru, pentru cumpărarea de medicamente, de materiale de propagandă şi toate celelalte. Dar bicicletele ? Fiecare avea altă părere. Pînă la urmă le sfărîmară, deşi unora le venea greu.

— Astea-s nimic ! spuse Baochuan. Cînd revoluţia noastră se va întinde, vom lupta pe maşini...

Zhenhai îi ordonă lui Baotian să facă un ocol pe la colibă. El avea să ducă banii în Yantai. Baotian n-ar fi vrut să-l lase singur, ştia că pierduse mult sînge şi era alb la faţă, însă Zhenhai nici nu vru s-audă.

Dacă Yu Zhenhai, şeful detaşamentului, ar fi bănuit numai ce soartă tristă îi aştepta pe camarazii săi, el nu s-ar fi despărţit atunci de ei.

Coliba era situată pe un munte înalt cît o măgură, veghind singuratic pe malul mării. Acesta nu era nici pe departe atît de frumos, cu forme felurite şi cu stînci bizare, ca munţii de prin alte părţi, ci era ion pisc mai lăţit, stîncos, neted ca-n palmă. Ca şi pe Kunyu, pe el nu creşteau decît pini pitici, ierburi şi flori sălbatice. In vîrf se afla un mic templu, cu faţa spre ocean. Coliba se afla undeva mai spre poale. La miazăzi de ea trecea un izvor, ce susura pierzîndu-se în mare.

La miazănoapte era o întindere pe care fusese cultivat porumb, dar el se recoltase şi în locul lui rămăseseră ici-colo doar snopii de coceni.

în ziua următoare atacului de la Direcţia sării, fata maestrului Jiang şi un băiat de treisprezece ani le aduse partizanilor de la colibă mîncare : turtă cu brînză de soia şi ridichi sărate. Hrana era suficientă pentru o zi.

La întoarcere, copilul fu prins şi, schingiuit, recunoscu că fusese cu de-ale gurii la nişte oameni pe care nu-i cunoştea. Fata maestrului rămăsese cu Baochuan, doar se iubeau de copii.

Cînd soarele se înălţase pe cer, cam de un stat de om, două-trei sute de soldaţi înconjuraseră muntele pe la miazănoapte şi apus. Veniseră trupele din districtul cel mai apropiat, poliţiştii şi jandarmii din sate. Uniformele le erau

diferite, armele, însă, la fel.

Partizanii încercară să iasă din încercuire, îndrep- tîndu-se spre cîmpul din spatele colibei. Baochuan îi acoperi, aşteptînd ca ei să se piardă prin snopii de porumb şi de sorg, apoi se ridică, să-i ajungă din urmă, dar fu rănit.

— Mama voastră ! înjură, lăsîndu-se în jos.

Baotian alergă lîngă el.

— Ce ai ?

— M-au lovit ... Dădu să se scoale, dar căzu iar jos. chircindu-se la pămînt. Frate bun, du-te cu detaşamentul. Te apăr eu ! spuse.

— Te duc în spate ! Baotian se aplecă să-l ia.

Liu Baoehuan se aşeză în capul oaselor, împingîndu-şi fratele cu mîna :

— Fugi, e tîrziu. Or să apară şi dinspre nord-vest şi atunci nu mai scapă nimeni.

— Cum să te las, frate bun ?

— Nu fi prost! Baoehuan îi respinse mîna. Ce e mai important ? Revoluţia sau un biet frate ! aproape că strigă, furios.

Fata lui Jiang se înapoie şi ea de pe porumbişte.

— Te ajut eu, se repezi ea.

— Du-te ! Nimeni nu-mi mai e de vreun folos.

— Prindeţi-1 de viu, ticălosul! se auziră urletele soldaţilor.

Ţinindu-se cu mîna stîngă de burtă, Baoehuan apucă pistolul-mitralieră, se ridică brusc şi întoreîndu-se spre urmăritori prinse să tragă cu furie.

— Baoehuan ! strigară mai mulţi partizani.

El întoarse capul şi zbieră, ca turbat :

— Vreţi să cădeţi prizonieri ? Să murim toţi ?

— Baoehuan! strigă fata, tîrîndu-se după el.

Baoehuan trase două focuri pe deasupra capului ei, urlînd :

— Cine se ia după mine, îl omor !

— Prieteni! Să încercăm o străpungere spre nord-vest. Gata ! strigă Baotian, şi ochii îi jucau scăldaţi în lacrimi.

...Baoehuan trăgea cu sete şi fiecare glonţ al lui îşi atingea ţinta. Cînd îi văzu pe ai săi depărtîndu-se, pe faţa lui plină de sudoare şi de praf răsări un zîmbet. „Ah!“ scrîşni de durere şi în clipa aceea constată că în încărcător nu mai avea gloanţe. Privi spre urmăritorii lor, care erau trîntiţi la pămînt şi apoi la marea care se deschidea largă, nesfîrşită, sub picioarele sale.

— Nici mort nu mă las !

Brusc, o porni în fugă spre mare. Cînd ajunse în păpurişul de pe ţărm, se prăbuşi. Pierduse o groază de sînge, iar faţa îi era albă ca varul. Bana îl săgeta cu nişte dureri insuportabile. închise ochii. Apoi simţi că cineva trăgea de zor de el.

Auzi plînset.

— Baochuan ! Baochuan !

Se forţă să deschidă ochii. Săltă capul.

— Tu ! spuse, speriat.

— Eu.

— N-ai plecat ?

— M-am ţinut după tine.

— Eu o să mor.

— Ştiu.

— Şi tu ?

— Nu te părăsesc.

— Fetiţo !

— Baochuan !

Ea îl prinse în braţe. Sîngele şiroia din el, înroşindu-i bluza şi pantalonii, pătrunzînd-o pînă la piele. Vru să-l panseze, dar el îi dădu mîna în lături. Nu vroia s-o sperie. Ea îl sărută plîngînd.

Stătea în braţele fetei, cu ochii la duşmanii care alergau înspre ei.

Gloanţele zburau ca ploaia pe deasupra capetelor tinerilor, retezînd stuful. Dar ei nu le luau în seamă, se purtau ca doi îndrăgostiţi aflaţi singuri, -într-un parc, strîns lipiţi unul de celălalt...

Baochuan nu-i pierdea însă din vedere pe urmăritori. Cu puterea pe care ţi-o dă dragostea, folosind rezerva de gloanţe a fetei, cum se ivea capul unuia dintre ei, un glonţ şi ţîşnea intr-acolo...

în cele din urmă i se terminară şi gloanţele acestea. Acum soarele cobora" spre asfinţit. Razele lui îşi pierduseră din putere, plutind calm pe deasupra stufărişului, a plajei, a apei mării. Baochuan căută cu durere la armă.

— Nu mai eşti bună de nimic, dar ai fost prea destul f spuse.

Ea îi luă pistolul. Ridică de jos o puşcă la care era fixată baioneta.

— De unde-o ai ? se sperie el.

— Am smuls-o de lîngă un ticălos mort. Din păcate, n-avem gloanţe s-o folosim.

— Ba e bună ! Ochii lui sticliră. Scoase de la piept o bucată de pînză roşie.

Ea o despături. Culoarea inițială se cam ştersese, dar fusese împrospătată de sîngele lui de bărbat tînăr. Era o flamură din timpul primei revolte. Înțelese din privirile lui ce avea de făcut şi legă steagul de baionetă. Apoi îşi prinse arma la spate, ca luptătorii şi sprijinindu-1 de pieptul ei, îi şopti la ureche.

— Să mergem !

— Bine.

Ţinîndu-1 strîns în braţe, ea ieşi dintre trestii, apu- cînd-o pe nisipul plajei.

— în cîte locuri n-am fost la mare şi uite că n-am întîlnit un mal atît de alb, spuse el.

— Aşa se şi numeşte, Plaja Albă.

— Asta-i numele satului de mai jos.

— De-aici şi-a luat şi satul numele. Nu crezi ?

— Nu ştiu. Să învingem şi ne vom întoarce să întrebăm.

— Pe cine ?

— Pe regele dragon.

înaintau încet, parcă s-ar fi plimbat şi n-ar fi avut în spatele lor atîtea puşti care să le pună capăt vieţii. Priveau ţintă înaintea lor, fără să-şi vorbească, cu inimile la fel de dîrze. Intrară în mare. Valurile, întunecate, ca un codru adînc, mari, vijelioase, zgomotoase, năvăleau peste ei, gata să-i frîngă. Steagul prins la baionetă se zbătea plesnind aerul. Ea se strînse mai lîngă el.

— Ti-e frică ? întrebă Baoehuan.

— Ţie?

— Aştept ca regele dragon să trimită o zeiţă în calea noastră.

— Şi ^u la fel.

— Gîndul mi-e la doi oameni, spuse el.

— La tata şi mama ?

— La Liqi şi fratele Zhenhai. Cînd oameni asemenea lor au să fie tot mai mulţi, cei săraci vor învinge, iar părinţii mei vor putea să moară liniştiţi, că are cine să-i îngroape !

— Şi eu tot la doi oameni mă gîndesc.

— La cine ?

— La Piersica şi la micuţa Crizantema.

— Da!

— Nevasta lui Zhenhai n-are pereche. Cînd toţi vor ajunge ca ea, noroiul pămîntului o să se prefacă în zahăr. Crizantema e cea mai frumoasă fată din Muntele Kunyu. Ne-am dat întîlnire, după victorie, pe Vîrful Crizantemelor.

— Ce să căutaţi acolo ?

— Să cîntăm, să culegem flori.

— Ştiai eă e comunistă ?

— E mai mică, dar mai puternică decît mine.

— Tu eşti...

Răsună o împuşcătură. Baochuan se dezechilibră. Tînăra fată îl cuprinse în braţe, înaintînd tot mai adîno în mare.

Sîngele lui roşu aşternuse cărare peste nisipul cel alb şi curat.

Haita de urmăritori era turbată de furie că nu reuşise să pună mîna pe cei cîţiva partizani şi că mulţi dintre oamenii lor căzuseră, morţi sau răniţi. Acum le scăpa printre degete şi partizanul acesta, curajos pînă la nebunie, singurul care se ţinuse la numai cîţiva paşi de ei, şi tînăra aceea zănatecă ce se vîrîse de bună voie in plasă. îi priviseră cum o porniseră pe plajă, bucuroşi că aveau să-i prindă de vii, să-i interogheze şi să afle de la ei informaţiile ce le trebuiau. Cum să le treacă prin gînd că perechea aceea trăsnită avea să se ducă neînduplecată chiar în mare ? Brusc se făcu lumină şi în minţile lor. Abia acum îşi dădură seama că cei doi nu mai aveau gloanţe. Se repeziră înainte, vociferînd, dar deasupra tuturor se auzi un glas :

— Ticăloşilor ! Aţi fi vrut capul meu, să-l înfigeţi deasupra zidului din oraş. Ehei, nu vă mai faceţi visuri! Nici un fir de păr n-o să-mi clintiţi din loc! strigă Baoehuan, punînd în aceste cuvinte toată vlaga care-i mai rămăsese şi, smulgîndu-se de la pieptul fetei, se aruncă în apa mării.

Ea îl prinse din nou în braţe şi, încordîndu-şi trupul subţire, dar oţelit de antrenamentele ”îa care luase parte de mică, înaintă cît putu mai repede. Valurile o izbeau, mugind, împingînd-o fără milă, înapoi spre mal. Dar ea se încăpăţîna şi mai tare, se lupta cu valurile potrivnice, despicîndu-le aprigă, ca să se piardă în necuprinderea mării, de parcă acolo îi aştepta o viaţă nouă, un palat al fericirii, nenumărate mîini afectuoase, fierbinţi, care să-i întîmpine îmbrăţişîndu-i...

La asfinţit, jumătate de cer se împurpură de privirea de pe urmă a soarelui; lumina lui roşiatică se dispersa, irizînd culorile păpurişului îmbibat de sînge, aprinzlnd totodată şi dîrele roşii din nisipul alb al plajei şi steagul recolorat în întregime de sîngele vărsat de cei doi tineri, flamură rămasă să plutească deasupra valurilor, undeva spre infinit.

17

Chiar dacă statura şi tăria lui fizică şi spirituală le întreceau pe acelea ale unui om obişnuit, Zhenhai era la urma Urmei făcut din came şi oase şi atunci cînd cele două gloanţe îi pătrunseseră în trup i se rupsese şi-o claviculă. Cu atîta sînge pierdut, un altul ar fi fost pus la pămînt, însă el se ţinu pe picioare şi nu părăsi lupta, apoi stabili cum să acţioneze în continuare detaşamentul, luă cu el banii şi plecă spre Yantai să-şi îndeplinească misiunea. Pansat, îşi mai recăpătase din putere. Se îndepărtase de drumul mare şi se tîrîse spre miazănoapte, ţinînd-o de-a lungul rîului, printre copaci, peste dealuri şi cîmpii. Străbătu cincizeci şi ceva de li pe întuneric şi cînd ajunse într-un sat din mijlocul judeţului Muping aproape căzu în braţele omului care-i deschisese poarta.

Acolo locuiau doi bâtrîni. Fiul acestora şi alţi şase comunişti din sat fuseseră pîrîţi că participaseră la răzmeriţa din iarnă şi capetele lor fuseseră înfipte, fiecare, în cîte o ţeapă, pe zidul tîrgului apropiat. Bătrînii îl plînseseră mai-mai să orbească de tot!

îndată ce i se deschise, Yu Zhenhai fu dus in casă şi întins pe pat. Mijlocul îl fulgera cu dureri cumplite, picioarele îi amorţiseră şi, de pe faţă, stropi de sudoare rece, mari cît bobul de soia, îi picurau pe rogojina patului. Bătrînilor li se fringea inima, nelinişteţi, neştiind ce să facă.

— Ce-o fi păţit ? Ce nenorocire, plîngea femeia. Ca şi băiatul meu, uite...

— Uite, uite ! Ce ai ? o zori moşul. Omul are viaţă în el şi tu te pui să-l boceşti ca pe mort. Mai bine încălzeşte apă şi fă ceva de-ale gurii. Băiatul e topit de foame, de oboseală...

După ce se odihni şi sorbi puţină apă căulduţă, Zhenhai se mai linişti şi putu să se ridice în capul oaselor. Cei doi se uitau la el cu bucurie.

— Vă e greu, dar nu vă lăsaţi zdrobiţi de durere, rosti Zhenhai. Ţineţi-vă întregi. Sîngele fiului vostru n-a curs degeaba. Noul nostru conducător a notat într-un carnet numele tuturor celor care s-au jertfit pentru revoluţie. El spune că n-o să-i uităm în veri, ci o să-i răzbunăm şi pentru binele neamurilor lor vom doborî munţii şi vom întoarce rîurile!

— Vezi, vezi ? Ţi-am zis eu că băiatul a murit pentru ca noi s-o ducem mai bine. Şi tu plîngi... o dojeni bătrînul pe

femeie, ştergîndu-şi ochii cu mîneca hainei.

Zhenhai le vorbi despre victoriile partizanilor. Bătrîna îşi duse poala jachetei la ochi.

— Vezi, vezi ? Iar...

— Ce iar ? De bucurie !

Yu Zhenhai le spuse că se duce în Yantai. Bătrînul înţelese, iar baba se apucă să coacă nişte mălai cu dovleac. Nu aveau în casă nici un pumn de făină. La miezul nopţii, cînd să-l trezească şi să-şi pornească musafirul la drum, moşul îl găsi chircit pe cuptor, scoţînd din cînd în cînd icnete de durere.

Yu Zhenhai ar fi vrut să nu ia în seamă chinurile rănilor, dar acestea nu-1 slăbeau deloc. Bătrînul spălă rana, puse nişte leacuri şi o legă iar cu o pînză tare, aspră.

— Copile, vorbi el, îngrijorat, am pus ceva ca să oprească sîngele, dar gloanţele sînt acolo şi oasele de-or fi plesnit, nu s-au lipit încă. Cu o rană ca asta, trebuie să zaci cuminte o sută de zile. Cum să te încumeţi la drum pînă-n Yantai ?

Zhenhai îi spuse că lucrurile erau presante.

— Orice-ar fi, două zile stai aici, să se închidă rana cît de cît.

Şi nici gînd să-l mai lase să plece. Bătrina căută nişte haine de-ale fiului său şi îi schimbă cămaşa pătată de sînge. Zhenhai îşi simţea capul greu şi picioarele moi... Auzea şuierul vîntului prin stuful care acoperea casa şi deodată îi apăru in faţa ochilor vîrful Taibo din Masivul Kunyu acoperit de un strat de zăpadă. Venise iama. Vremea se răcorise mult. Iar cei din comitetul special din Yantai, Liqi, Gao Yushan şi ceilalţi nu aveau de mîncare îndeajuns, erau rău îmbrăcaţi dormeau la cele mai proaste hanuri şi n-aveau bani să cumpere hîrtia necesară pentru manifeste. Dar el sosise cu cei o sută nouă *yuani,* şi acum puteau să soarbă cîte-o supă fierbinte, să-şi cumpere pîine şi să se cufunde într-un somn dulce, lîngă soba încălzită. Ah, cerul e plin de fulgi de nea? Nu, nu se poate ! Zăpada e albă, iar fulgii ăştia sînt roşii, verzi, violeţi. Da, flăcău bun, sînt afişe.

Se trezi brusc şi îşi dădu seama că visase. Dar, nu, nu era vis. Dacă ducea banii, toate acestea deveneau adevărate. Se ridică, se încălţă şi trecu dincolo, unde era vatra. Cineva stătea în prag.

— Dormi liniştit. Al meu e plecat, spuse bătrîna, ridicîndu-se.

Chiar atunci, poarta se deschise fără zgomot şi bătrînul pătrunse în curte. încuie bine poarta şi intră în casă, în mînă cu o seceră.

— N-am cum să mai rămîn, unchiule, îi spuse Zhenhai. Altfel mă îmbolnăvesc grijile şi poate fi mai rău.

Bătrînul întîi se sperie, apoi rosti:

— Pleacă, nu te opresc. Aveam de gînd să mă duc mîine în Tîrgul Familiei Kong, să-i cer o reţetă domnului Feng...

Il petrecu pînă la marginea satului, ţinîndu-1 de mînă, ca pe un copil.

— Fii cu grijă la drum, copile ! Şi daţi şi voi mai des pe la noi. Nu vă faceţi gînduri că fiul meu nu mai e, noi sîntem aici!

Fără să aştepte răspuns, bătrînul îşi luă căciula de pe cap şi o schimbă cu aceea ruptă a tînărului, apoi se îndepărtă.

Drumul de o zi şi ceva îi luă lui Yu Zhenhai patru zile încheiate. Şi ce zile ! In prima zi' mai putu strînge din dinţi şi făcu, înghiţindu-şi durerea, şaizeci de Zi. Dar cît de greu i se mai păru pietrarului Yu calea, lui, cel care bătea drumurile de ani de zile şi era obişnuit să meargă cu paşi mari şi repezi. Noaptea şi-o petrecu într-o mirişte, lîngă un sat, Muntele Auriu, nu departe de zidurile oraşului Muping. Cînd se lumină de ziuă, se aşternu din nou la drum. Pînă în Yantai nu trecu pe la nici un punct de legătură, fiindcă nu intrau în sfera lui de acţiune şi se temea să nu cadă în vreo capcană. Preferă . să doarmă pe cîmp. Sigur că ar fi putut să tragă pe la cîte un han, nu l-ar fi costat cine ştie ce, dar pînă şi un bănuţ de aramă i se părea a fi o cheltuială pe care putea s-o evite.

în cea de-a patra zi, înainte de prînz, ajunse la răsărit de Yantai. Văzînd vapoarele în rada portului, prinse mai multă inimă şi chiar se înveseli. Pînă la urmă sosise. O să se vadă cu ai săi, le va da banii şi gata.

în clipa aceasta, rănile din spate parcă nu-1 mai chinuiau atît de tare. Grăbi paşii. La un moment dat, zări în faţă un grup de oameni. Cînd se uită mai cu luare- aminte, constată că, la intrarea în oraş, trei poliţişti supravegheau călătorii. Se opri. Mai înainte nu se întîm- plase una ca asta. Apoi poliţiştii nu dădeau atenţie atît oamenilor, cît bagajelor pe care ei le purtau. Scoase punga cu bani din traista cu merinde.şi o vîrî în sîn. Un ţăran cu două colivii cu cocoşi trecu pe lingă el.

— Unde mergi, frate ? îl întrebă.

— în lumea mare.

— Şi eu, dar nu ştiu drumul.

— Hai cu mine...

Trecu cu bine de postul de control. Lîngă o fintînă, se despărţi de omul cu coliviile şi se opri să bea apă. Ca şi altădată, îl căută pe ucenicul pielar, Yu Al Doilea, din sat cu el. La atelier, un muncitor care tocmai tăbăcea o piele, îi răspunse că Yu nu era acolo.

— îl cauţi pe Yu Al Doilea ? se apropie patronul, cu faţa toată numai zîmbet şi măsurîndu-1 fără încetare. Eşti consătean cu el. Ai venit şi luna trecută, te recunosc. Intră. Hai, vino înăuntru, să bei un ceai şi să tragi
o pipă.

Yu Zhenhai îl urmă şi se aşeză pe uri taburet, lăsîn- du-şi jos traista de pe umăr. Patronul o luă şi o puse pe pat, apoi îi turnă ceai şi-i pregăti o pipă. Yu Zhenhai nu fuma, i se părea că-i usucă şi-i amărăşte gura. Sorbi ceaiul fără culoare şi fără gust, făcut din frunze ce mai fuseseră folosite o dată, şi apoi din nou uscate şi prăjite.

— Ce-i cu Y.u ? întrebă Zhenhai.

— Stai liniştit, îi spuse patronul, care ieşise puţin şi se înapoiase. l-am zis unui flăcău să vină cu ceva de mîncare. Yu Al Doilea e dus pînă la munte, cu căruţa, să ia nişte piei. O să fie aici după prînz. Mi-a şi lăsat vorbă : „De mă caută cineva din sat, mi-a spus, să mă aştepte." Mă gîndesc că tu ăi fi, dacă nu... Serveşte, bea ceai. Sînt frunze bune, de la miazăzi, noi nu bem de- ăsta, dar acum ne eşti oaspete de seamă...

Patronul cel grăsan trăgea mereu cu ochiul pe fereas- tră, neliniştit. La început, Yu Zhenhai nu observase, abia pe urmă îşi dăduse seama.

— Patroane, poate ai treburi. Vezi-ţi de ele, eu aştept aici.

— Bine şi-aşa, încuviinţă patronul. Lipsesc puţin, mă duc... Să nu pleci! Yu Al Doilea e om cinstit, lucrează cu sîrg. Eşti din sat cu el, de-aici, din împrejurimi.

se cheamă că sintem de-ai noştri, nu te sfii. El mi-a zis că vine după prînz, trebuie să pice. O fi pe undeva, pe-aproape. Oricum, nu pleca, aşteaptă-mă, că mă-ntorc... Tot vorbind, neatent, patronul se lovi de prag şi fu cît pe ce să cadă.

Zhenhai bătuse calea vreme de patru zile, dormise în cîmp, şi acum căldura cuptorului îl toropi de tot, făcîn- du-1 să pice de oboseală- Ar fi vrut să se întindă puţin. Dar nu o făcu. Banii de la piept îl apăsau, grei. Ieşi în prag să vadă ce mai era în atelier, dar muncitorul dispăruse de acolo, la fel şi patronul. Se întoarse, se aşeză pe pat, rezemîndu-se de zid şi închise ochii.

Căpătase un obicei, creat de anii de viaţă încordată : înainte de a adormi, se gîndea întotdeauna la oele ce le făcuse peste zi, şi plănuia ce avea să facă în ziua următoare. Şi acum procedă tot aşa. Abia închise ochii şi creierul i se puse în mişcare : de cum intrase în atelier muncitorul de acolo îi răspunsese cam în doi peri, doar să se afle în treabă. Iar patronul, data trecută se purtase rece cu el, privindu-1 de sus. Ce era cu această primire grijulie şi prietenie subită ? Omul vorbise şi el a- landala, în grabă şi prefăcut, spunînd mereu aceleaşi lucruri. Parcă avea ceva pe suflet. Ba la plecare se şi împiedicase de prag. De ce ? Nu era pragul casei sale, pe care-1 trecea de atîtea ori pe zi ?

Yu Zhenhai deschise ochii. Oare Yu Al Doilea intrase la apă ? Locul era periculos. Se ridică în grabă, cu gîn- dul să plece, dar era deja tîrziu. Patronul se înapoiase. Zhenhai îşi duse automat mîna la piept. Ii rămînea doar să scoată pistolul şi să tragă. Dar patronul era singur şi venea spre el numai zîmbet, cu mîinile goale.

— Era vorba să-mi aducă cineva nişte piei, dar pe drum i s-a oferit un preţ mai mare şi gata ! Am pierdut ! Asta e concurenţa ! Tare amară e viaţa asta. Mi-a luat-o înainte cu numai un pas. Uite-mă, plin de ulei, din cap pînă în picioare, străduindu-mă din răsputeri fără nici un cîştig. Seara, nevasta nu mă lasă în patul ei, că i-1 murdăresc, iar copiii îmi zic maimuţă grasă. Mai bine-i să cultivi pămîntul. Viaţa de la ţară e curată. Dar ce ai ? Mă uit la faţa ta şi parcă ţi s-ar fi făcut rău. In- tinde-te pe pat.

— Mă supără inima, zise Zhenhai, scoţînd mîna din sîn.

— Precis că te-a obosit drumul, zise iar patronul, turnînd ceai. Ai tras tare să ajungi curînd, a mai bătut şi vîntul!

Bea şi încălzeşte-te. La prînz luăm ceva în gură, dormi şi gata.

Zhenhai se aşează. Bău. „Nu mi se mai pare că stă ca pe ghimpi, se gîndi. O fi fost într-adevăr preocupat de treburile negoţului său.“ Pe moment se linişti, dar după un timp se trezi iar muncit de un gînd : „Şi printre cei săraci se găsesc trădători. Aur Scump ce fusese ? Dacă lui Yu Al Doilea i s-a întîmplat ceva, ca să scape de necaz, s-o fi dus să reclame şi aşteaptă ca ăia să trimită oameni.*[1] Lăsă ceaşca de ceai şi rosti cu părere de rău :

— Patroane, ţi-am făcut şi aşa mari neplăceri. Mai am să duc cuiva o veste şi o să dau la înapoiere pe aici.

— Yu Al Doilea o să vină numaidecît...

— Cînd se-ntoarce, zi-i că trec diseară.

— Cum să pleci ? se nelinişti patronul. Ce să-i zic eu lui Yu Al Doilea...

— Nu plec. Duc cuiva o veste grabnică şi revin. Yu Zhenhai se ridică, hotărît să nu mai tărăgăneze, ci să o ia numaidecît din loc. Ii întinse gazdei desaga. Asta o las aici la mata, să n-o pierd, în oraş e lume multă.

Patronul primi traista grea.

— Bine, bine, zise el, zîmbind. Aici nu umblă nimeni la ea. Omule, vino înapoi chiar la prînz, să mănînci. Te aştept, uite eşti invitatul meu, bem şi un păhărel...

Abia dispăru oaspetele şi patronul, întors în cameră, se şi repezi la traistă. Căută înfrigurat, o răsturnă, dar nu găsi decît turtă, dovleac şi varză murată, încolo nimio.

In urmă cu cîteva zile, Yu Al Doilea fusese arestat. Patronul fusese avertizat că oricine avea să-l caute pe fostul lui lucrător trebuia dat pe mîna poliţiei. Dacă ajuta la prinderea comuniştilor, primea o recompensă frumoasă, iar dacă nu-i pîra şi îi lăsa să fugă, avea s-o păţească serios.

Patronul tăbăcăriei era cum nu se poate mai speriat, dar setea de înavuţire îi dădea ghes să se prindă la o asemenea treabă. îl reţinuse pe ţăran, fără să-i pese dacă era sau nu comunist. Asta puteau s-o vadă alţii, după ce-1 înşfăcau. Dacă era comunist, îl răsplăteau, şi el ce altceva aştepta ? Dacă era să nu fie, el se arătase zelos şi, oricum, nu păţea nimic. De aceea se şi grăbise să reclame. Cel care se ocupa de această treabă nu era în instituţie şi atunci fusese sfătuit să se întoarcă frumos acasă şi să nu se dea de gol, urmînd ca spre seară să fie căutat.

In noaptea aceea, patru poliţişti l-au aşteptat pînă la miezul nopţii pe necunoscutul de statură masivă. în cele din urmă, luă fiecare poliţist cîte o piele şi-l duseră cu ei pe

patron. îl reţinură vreo zece zile, îi atribuiră culpa de a fi ascuns comunişti, şi îl condamnară la trei ani închisoare, confiscîndu-i tăbăcăria...

Yu Zhenhai o porni spre poarta apuseană a oraşului. Acolo, la o prăvălie de mărunţişuri se afla un alt punct de legătură. Se apropie cu prudenţă şi, la capătul străzii, se opri, cîntărind totul din ochi, cu mîna în haină, pe pistol. Prăvălia era închisă, iar în circiuma de peste drum doi agenţi supravegheau casa.

„Poliţia ! “ îi recunoscu pe dată Zhenhai şi făcînd stînga-mprejur, plecă. Ce să facă ? Unde să se ducă ? Nu mai avea altă adresă. Cui să dea banii ? Comitetul special avea nevoie de ei...

Neliniştit, uitînd de oboseală şi de răni, mergea fără nici o ţintă, cu gîndurile rătăcindu-i aiurea, căutînd vreo cale de ieşire. Ce uşor fusese data trecută : îl căutase pe Yu Al Doilea şi apoi se întîlnise cu Gao Yushan şi Wang Cap Mare, cu Liqi şi, la sfîrşit de tot, stătuse pe pod, cu Crizantema... Deodată, se lumină. Oare ea nu era tot acolo ? Clătină din cap : atunci se afla acolo pentru a anunţa o reuniune. Acum ce să caute ? Cine ştia că el venise în oraş ? Dar cum n-avea unde să se ducă, decît să intre singur cu capul în laţ, întorcîndu-se după Yu Al Doilea, mai bine făcea s-o ia înspre pod.

Zări de departe pe cineva acolo, chiar pe partea pe care data trecută o găsise pe Crizantema. „Mă gîndeam eu că mă aşteaptă cineva aici“, îşi zise, grăbind paşii.

Dar pe măsură ce se apropia îşi încetinea mersul. La vreo treizeci şi ceva de paşi, se opri de-a binelea. Nu era Crizantema, ci un băiat, îmbrăcat în uniformă şcolară. Oftă şi porni mai departe. După ce trecu de el, o pietricică zbură pînă la picioarele lui. Privi în urmă. Băiatul se luase după el. Nu-1 luă în seamă şi grăbi pasul.

— Sînt Crizantema, auzi o voce blîndă, de fată.

Speriat, se întoarse. Elevul îi făcu semn să-l urmeze, apoi făcu un ocol şi intră sub pod.

— Sînt eu, Crizantema ! se auzi din nou vocea cunoscută.

Yu Zhenhai înţelese, se răsuci şi nevăzînd pe nimeni se repezi şi el sub pod. „Băiatul[-1] îşi scoase chipiul şi părul i se revărsă pe umeri.

— Frăţioare ! şopti.

— Nu te-am recunoscut, zise Zhenhai, răsuflînd uşurat,

lăsîndu-se pe o piatră, cu spatele lipit de stîlpul podului.

— Şi eu era cît pe-aici să te scap. Crizantema se aşează pe pămînt, rezemîndu-se de el. Frate bun, în cîteva zile te-ai schimbat rău de tot.

— Eu?

Fără oglindă, cum să-şi dea seama cum arăta ? Pierduse sînge, era rănit, obosit, alarmat, nemîncat şi nedormit de patru-cinci zile, slăbise şi se îngălbenise, barba îi crescuse, neagră, în neorînduială, iar ochii îi răsăreau mari, de sub căciula moşului, pe care şi-o trăsese în jos pe frunte. Numai ochiul ager al Crizantemei izbutise să-l descopere. Nu era de mirare că patronul se speriase de el.

— Frate, eşti bolnav ?

— Nu.

— Rănit ? Crizantema îl pipăi la piept.

Zhenhai scoase săculeţul cu bani.

— Intîi ce e urgent. Surioară Crizantema, la Direcţia Sării am dat de banii ăştia şi i-am adus. Nu sînt mulţi, dar ii dăm din toată inima. Eu ştiu cîte primejdii înfruntă Liqi pentru noi, cei din peninsula Jiaodong...

■ Crizantema izbucni în plîns.

— S-a întîmplat ceva ? Spune !

— I-au arestat pe toţi...

Lucrurile se întîmplaseră rapid, fără putinţă de împotrivire, cu atît mai puţin de scăpare.

In ziua aceea, Li Houshen, care răspundea de răspîndirea afişelor, se înapoiase tîrziu.

— Ce grozav ! raportase vesel. L-am întîlnit pe Ti- , grişor de pădure.

In casa din Taikang nr. 18 nu erau decît el şi Liqi. Gao Yushan şi ceilalţi plecaseră să doarmă prin alte locuri.

— Ce fel de om e ? întrebase Liqi, care şedea la masă şi citea, fără să-şi dezlipească ochii de pe carte.

— Oh, nu-1 cunoşti ? E din Haiyang, comunist vechi ! Am lucrat împreună. Tigrişor e numele său conspirativ. După declanşarea revoluţiei a pierdut legătura cu noi. Ne-a căutat şi, acum, cînd m-a întîlnit, era nespus de fericit. I-am dat cîteva exemplare din „Lupta" şi „Făclia"...

— Ai discutat ceva cu el ? Liqi înălţase privirea şi i se adresase cît se poate de serios.

— I-am spus că în prezent Comitetul special e aici în Yantai şi că avem un şef nou. Am stabilit ca mîine la ora nouă să te întîlneşti cu el.

— Cum ai putut să uiţi disciplina muncii conspirative şi

să-i vorbeşti atît de uşor unuia care n-a activat vreme îndelungată ? se supărase Liqi, ridicîndu-se în picioare.

— A fost responsabil în judeţ, şi-l cunosc foarte bine. Fii liniştit, îl asigurase Li Houshen.

— N-am de unde să ştiu că nu s-a schimbat, rostise Liqi, serios, iar tu n-ai nici o garanţie că e încă acelaşi tînăr bun de altădată ! Sîntem într-o perioadă de luptă intensă... Eu sînt vinovat că disciplina lasă într-atîta de dorit.

— Ce-i de făcut ? I-am vorbit deja.

Liqi începuse să se plimbe neliniştit prin cameră. Nu mai trecuse printr-o asemenea situaţie.

— O să mai chibzuim. Oricum, mîine nici eu şi nici tu nu ne întîlnim cu el.

— Tovarăşe Liqi, tu eşti conducător şi poţi s-o faci. Dar eu ? E om bun, îl ştiu. Dacă pierde ocazia asta, cum ne mai găseşte ? Avem nevoie de oameni şi el e foarte capabil.

Liqi căzuse pe gtnduri.

— Fie, cedă, dacă eşti atît de sigur pe el, du-te tu. Dar fii cu ochii-n patru, uită-te bine în jur şi dacă e ceva în neregulă, întoarce-te degrabă să luăm măsuri. Te aştept pînă la douăsprezece.

Liqi prea credea în oameni şi în cuvîntul celor din jurul său. Acesta era defectul său...

li Houshen nu se cunoştea atît de bine cu Tigrişor de pădure. Se întîlniseră de vreo două ori, şi se întîmplase ca Tigrişor, care era responsabil cu propaganda de partid într-un judeţ, să-l laude o dată, lucru care îi mersese la inimă. Acum Li Houshen se cam supărase pe Liqi.

A doua zi, plecase de acasă devreme şi se dusese într-un birt din port, unde, ca client, era bine cunoscut. Comandase doi *liang* de alcool din dovleac, o porţie de ureche afumată şi două pîiniţe fără susan şi mîncase cu poftă : „Stai, să se clarifice lucrurile, şi vedem noi cine din noi are dreptate...", îşi spusese, încrezător în sine.

La ora nouă, aşa cum convenise cu Tigrişor de pădure, intrase în ceainăria specială pentru citit ziare, local situat dincolo de poarta de miazănoapte a „Lumii mari“ *. Abia luase în mînă un ziar şi doi agenţi ascunşi în piaţă se năpustiseră asupra lui şi-i puseseră cătuşele.

Sînt nevinovat! strigase Li Houshen, înspăimîntat, şi mai apucase doar să vadă silueta Tigrişorului de pădure pierzîndu-se în îmbulzeala din „Lumea mare“.

---

* *Da shijie*. Lumea mare, o zonă comercială şi de distracţii, prevăzută cu piaţă de schimb, magazine, săli de cinematograf, de teatru şi de operă, deschise zi şi noapte.

În aceeaşi zi, după-amiază, la ora patru, pe baza mărturiilor lui Li Houshen, cei din brigada specială a Tribunalului militar îi arestaseră pe Liqi şi pe toţi ceilalţi...

Numai că Liqi, văzînd că se face ora douăsprezece, luase cîteva măsuri de prevedere ; împachetase documentele, îşi făcuse bagajele şi la capătul străzii, pe zidul cenuşiu al unei case, trasase cu creta două ovale, semnul convenţional că la această adresă nu se mai putea merge. Dădu fuga acasă la Li Houshen, dar acesta nu venise încă. Luă de la soţia lui toate manifestele, le băgă în doi saci, închirie, o ricşă şi o porni spre Gao Yushan. Cui Aroma era acolo. Ii spuse în grabă ce se întîmplase şi-i sfătui să fugă. Aroma plecă de îndată, ducînd cu ea documentele şi afişele. Gao Yushan se zori să-i anunţe pe ceilalţi şi Liqi, în ricşă, alergă spre secretarul adjunct...

Dar, în situaţia la care se ajunsese, agenţii nu erau uşor de înşelat. Ei îl văzuseră pe Liqi urcind în ricşă şi luaseră urma tuturor ricşarilor. Intr-un oraş mic, aceştia nu erau prea mulţi şi Liqi fusese prins. Din fericire însă, apucase să-l avertizeze pe adjunctul său.

Asemenea păianjenului, trădătorul nu poate să trăiască pînă nu-şi varsă otrava din burtă. Li Houshen se ocupa cu propaganda şi ştia adresele tuturor. Arestările se ţinuseră lanţ cîteva zile în şir.

Gao Yushan fusese şi el arestat, şi încă alţi doi membri ai Comitetului special. Apoi, opt muncitori comunişti, şapte elevi...

La auzul acestor veşti cumplite, Zhenhai se înnegura şi săculeţul cu bani căzu din mîna lui mare, care prinsese să tremure. Capul ii alunecă pe spate, izbindu-se de stîlp cu un zgomot sec, iar ochii îi rămaseră ficşi.

Crizantema îngenunche în faţa lui, şi-i prinse o mînă într-a sa. La încheietură avea o cicatrice adîncă.

— Frăţioare, spuse, de ţi-e greu, dă-i drumul, plîngi ! E mai bine aşa. Nu ţine răul în tine, în felul ăsta te îmbolnăveşti. Asta o ştiu de la mama. Acum, eu, Aroma şi fratele Yushui, stăm împreună şi cînd ne apucă plînsul n-o slăbim pînă dimineaţa. Am pus la adăpost documentele şi căutăm să aflăm cine a fost prins, cine nu... Aroma a transformat costumul vărului Yushui şi aşa am putut ieşi. Ştiu bine drumul ăsta şi de-aia vin aici. Ieri am stat toată după-amiaza. Ce-am mai aşteptat! Dar, uite, că a meritat! Frăţioare, ţi-am zis să plîngi, doar pe-aici sînt atît de mulţi agenţi încît nici aşa ceva nu e bine să fie văzut. Mai bine

mai rabdă să găsim un loc bine ascuns şi o să-ţi dai acolo drumul la lacrimi.

Yu Zhenhai nu numai că nu plînse, dar îşi reveni şi privi îndelung la silueta fragedă a fetei, la chipul ei tandru.

— Nu pot plînge, surioară, vorbi, strîngind din dinţi. Nu te nelinişti. Mă-ntorc eu, n-ai grijă şi n-o să-l cruţ pe duşman.

Crizantema îşi reveni.

— Frate, îndată ce-ţi trece slăbiciunea asta şi-ţi urcă sîngele în obraji, intrăm în oraş să ne odihnim. Aroma stă la nişte muncitori, oameni de treabă. Dar ce ai, eşti bolnav ?

— Sînt rănit, dar nu-i nimic grav.

— Vai de mine ! Chiar eşti rănit ? se sperie ea. De-ar şti Piersica, i s-ar frînge inima. Mi-a zis că dacă te ştie sănătos, poate rămîne departe de tine o viaţă întreagă, şi se simte împăcată şi fericită. Hai, o să te ascundem bine.

— Nu, nu merg. Trebuie să mă înapoiez, răspunse el, ferm. Dar voi nu sînteţi în pericol ?

Crizantema îşi strînse părul şi-şi îndesă pe cap şapca de elev.

— Nu ne e teamă. Trebuie să descoperim unde se află Liqi şi ceilalţi...

Zhenhai încuviinţă din cap, admirativ, ridică banii de jos şi-i întinse Crizantemei :

— Ţineţi-i pentru voi.

— Avem de-ale gurii.

— Banul o să vă ajute să daţi de urma alor noştri şi să aflaţi unde au fost duşi.

— Bine. Uite şi de la mine doi *yuan*-i, să ai pentru noapte, ca să dormi pe undeva. El şi-a vîndut stiloul, să facă rost de bani.

— Cine ?

— Yushui, vărul meu. Ar mai fi ceva. Data trecută, tata mi-a promis că o să vină să-mi aducă nişte încălţări. Zi-i să nu vină. Şi să nu-i spui aşa, deodată, ce s-a întîmplat aici. El e foarte inimos...

Crizantema ieşi de sub pod şi cercetă împrejurimile. Veni curind înapoi, îl ajută pe Zhenhai să-şi pună la spinare traista cu merinde pe care o adusese cu ea şi, vă- zînd că nu mai avea mersul sigur de altădată, luă cinci *yuan-i* şi le dădu drumul pe furiş în buzunarul lui.

— De n-o să mai poţi merge, ia o ricşă, o să găseşti bani în buzunar, spuse şi se îndepărtă repede.

Zhenhai privi lung în urma ei.

— N -avea grijă, soră bună ! De-ar fi să mă tîrăsc şi tot ajung eu acasă.

Dincolo de Yantai, înspre răsărit, Muping, capitală de judeţ, este primul oraş de care dai şi, venind din alte locuri, cum ar fi Weihai, Wendeng, Rong sau din portul Insula Pietrei, vrei nu vrei treci prin el. Din vremuri străvechi, eel care cucerea Yantaiul, era obligat să pună mîna şi pe Muping, care devenea un fel de paravan al acelui important centru comercial şi administrativ. Iar dacă Muping-ul cădea, Yantai-ul era pe ducă. De aceea, între cele două oraşe erau legături cum nu se poate mai strînse, drumul dintre ele fiind plin de hanuri şi tot timpul circulat.

în noaptea aceea, tîrziu, vîntul din nord-vest bătea cu putere, şuierînd sinistru, în vreme ce nori negri se învălătuceau în văzduh, acoperind stelele. în copacul uscat de la marginea satului, era atîrnat un lampion greu, rezistent la vînt, pe geamurile căruia se zăreau caligrafiate ideogramele : HANUL PROSPERITATE ŞI POZIŢIE SOCIALA. La cîţiva paşi se afla hanul şi, înăuntru, în spatele tejghelei, stătea un bărbat de cincizeci şi ceva de ani, cu mustaţă deasă şi neagră ; la lumina scăzută a unei lămpi cu petrol, el socotea de zor la abac. Deodată, se opri şi ciuli urechile. Se sculă în picioare, se duse în curtea din spate şi intră agitat în casă.

— Nevastă ! Scoală-te şi fă focul, avem oaspeţi ! strigă.

Fugi spre lampă şi-i ridică fitilul, luminînd bine încăperea, apoi o zbughi în grajd şi puse fîn în iesle. Cînd se întoarse, o căruţă cu roţi de cauciuc trăsese lîngă poartă. Nici nu se oprise ea bine, că el şi sări şi luă catîrul de căpăstru.

— Bine-aţi venit! Aici sînteţi ca acasă. Trebuie să fiţi tare ostenit de drum.

— La ora asta încă nu dormi, hangiule ? se miră cel care minase animalul, sărind jos de pe capră.

— Vă aşteptam. Unde aţi pornit-o, noaptea ? întrebă mieros.

— In Weihai, cu marfă. Din păcate, după postul de pază din Yantai, un catîr, şi-a pierdut o potcoavă din faţă şi şi-a zdrelit un picior. N-am avut încotro şi l-am legat în spatele căruţei.

Hangiul se înveseli şi mai tare. In cursul dimineţii, un porc destul de mare de-al unui frate de-al lui căzuse de pe un zid şi se zdrobise de moarte, trebuind neapărat să fie sacrificat. El luase doar capul şi partea din spate, plîngîndu-se că nu prea avea oaspeţi. Nemaiîncăpîndu-şi în piele de bucurie, hangiul merse şi dezlegă catîrul rănit.

— Nu vă faceţi griji, oaspete drag ! Pe la noi se găsesc şi animale zdravene, în putere, şi potcovari. Iar de-o fi să

staţi vreo două zile, se cheamă că o să vă fericiţi gura. Am fiert măruntaiele şi capul unui porc pe care l-am sacrificat chiar acuşi, înainte de cină. Un porc bun şi gras... Oh, în căruţă văd că mai e cineva ! Doarme ? Sînteţi împreună ?

— L-am întîlnit pe drum. E bolnav, căzuse, vlăguit de puteri...

— E fierbinte ca jarul ! zise, pipăindu-i fruntea. Cum să zic ? Rămîne la han ?

— Stai liniştit, omul are bani. Mi-a dat un *yuan,* dar mie nu-mi trebuie.

— Vai, altceva vroiam să zic, continuă hangiul în culmea fericirii. Se duse aproape de cel din căruţă : Dru- meţule ! Hei, drumeţule ! Treziţi-vă. Aţi ajuns la han. Hanul ! Sînteţi acasă !

Omul din căruţă se ridică greoi. Hangiul mustăcios se întoarse cu spatele, să-l ia în cîrcă, dar călătorul îl opri.

— N-ai să mă poţi căra. Cobor singur...

Hangiul îl ajută să se dea jos din căruţă. Intr-adevăr, omul acela era un bărbat uriaş şi chiar aşa, cum era acum, adus din spate, îl întrecea pe stăpînul hanului cu
o jumătate de stat de om. Hangiul petrecu braţul greu al omului pe după ceafa sa şi intră cu el în han, pe jumătate sprijinindu-1 şi pe jumătate purtîndu-1 în spate.

— Vai de mine, cum v-aţi putut îmbolnăvi, dumnea-voastră, ditamai omul ? Dar fiţi fără grijă ! Aici în sat avem un doctor care face minuni şi cînd dă omul de boală... De fapt, dumneavoastră nici n-aveţi nevoie de

leacuri, beţi doar nişte supă cu ghimbir, asudaţi bine şi cu asta gata. Mie-mi place să sar în ajutorul clienţilor. Să n-aveţi nici o grijă...

Hangiul îşi trecu mîna, din spatele drumeţului în partea lui dreaptă, atingîndu-i buzunarul, şi constată că acolo erau bani. Gestul acesta fu de-ajuns să-l facă să-şi schimbe gîndurile şi nu-1 mai duse într-o cameră comună, ci o porni în curtea din spate, spre camerele de o persoană. Abia mai răsufla, sugrumat sub greutatea neobişnuită a omului.

— Drumeţule drag, fiţi pe pace. Vă dau o cameră tihnită, în care să vă înzdrăveniţi iute. Ehei, în vremurile pe care le trăim, banul îţi dă viaţă, nu alta, spuse şi-şi mută mai sus mîna pe care o ţinuse peste buzunarul cu bani.

Adevărul era că de-ar fi vrut să fure, ar fi putut-o face foarte uşor. Dar hangiul nu putea să procedeze asa. El se străduia din răsputeri să smulgă banii clienţilor pînă şi pentru un bob de sare, cu atît mai mult pentru bucate, lemne sau nutreţ, lucru pe care îl făcea cu sînge rece, pentru că acesta era mijlocul lui de a-şi cîştiga existenţa. Firește, avantaje şi mai mari avea la cîte un prilej norocos ca acela de astăzi, cînd putea să-i moară în han un călător bolnav aflat singur la drum, şi toate bunurile rămase de pe urma aceluia să intre pe mîna sa. într-un asemenea caz, după socotelile lui, lucrurile îi reveneau de drept, pentru serviciile aduse, altfel unul ca el n-ar fi avut nevoie nici de un capăt de aţă. Aceasta era purtarea, felul de a fi dintotdeauna al hangiilor de prin locurile acestea şi tocmai de aceea le dădea mîna să strige cu deplină îndreptăţire : „Drumeţule ! Drumeţule ! Aţi ajuns la han ! Hanul! Sînteţi acasă !“

îl instală în aripa de apus a casei, aprinse lampa şi îl înveli.

— Mulţumesc, hangiule, mă descurs eu singur, vorbi drumeţul cu glas chinuit, întinzîndu-se mai bine în pat.

— Cuptorul e cam rece, îl înfierbînt numaidecît, spuse, zîmbind spăşit, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare. Să nu credeţi că e de rîs, dar am avut pe cineva care mi-a dat o mînă de ajutor la treburile casei şi acum, uite-mă singur. De vreun an, japonezii ne tot ameninţă şi negoţul nu mai merge, oaspeţii s-au împuţinat. Atunci i-am dat drumul argatului şi am rămas doar eu şi a mea să facem toată treaba. Dar de vreme ce o să staţi mai mult la mine, vă slujesc chiar eu şi sînt sigur că are să vă meargă bine. Gustaţi ceva ? Am poro proaspăt tăiat...

— Am merinde reci. Adu-mi nişte supă fierbinte.

— Asta... Bolnavii n-au chef de mîncare. Bine, mai

vedem mîine. Merindea o iau şi-o încălzesc. E vreme de iarnă.

— Iţi rămîn îndatorat, hangiule.

Hangiul desfăcu bocceaua şi găsi zece pîiniţe din făină şi un pacheţel de hîrtie. Aruncă o privire spre oaspete şi văzyidu-1 cu faţa în jos, pipăi pacheţelul : înăuntru erau doi *yuan-i* din metal. Clientul său părea ţăran, dar aceştia nu erau oamenii care să facă aşa uşor rost de atîţia bani. Putea să fie şi vreun moşier... Făcu foc şi trecu în bucătărie, îndemnîndu-şi nevasta să pregătească un bol mare cu supă de varză, în care să pună cît mai mult usturoi, ghimbir şi ardei, să încălzească pîiniţele, să pună lîngă ele nişte friptură de porc ; cînd toate fură gata, le duse clientului aranjate frumos pe o tavă de lemn. Lăsă tava pe o masă din scîndură albă, nelăcuită.

— Incălziţi-vă puţin, drumeţule.

11 sprijini să meargă pînă la masă, îi puse beţişoarele în mînă, apoi luă lampa din fereastră şi o aşeză pe masă. înteţi focul, dar văzînd că drumeţul abia atinge bucatele, îl sfătui să mănînce bine, că numai aşa se putea vindeca repede ; supa avea un gust nemaipomenit, oricine ar fi golit-o pe dată. Cînd băgă de seamă că omul se apucase să se ospăteze ca lumea, hangiul se arătă pe deplin liniştit.

— Drumeţule bun, patul se încălzeşte numaidecît. Cu hrană caldă în stomac, o să aveţi un somn bun, şi mîine o să vă simţiţi mai bine. In cîteva zile...

Brusc, rămase cu gura căscată şi ochii aţintiţi la faţa drumeţului. Nu-i venea să-şi creadă ochilor. Clipea mărunt, nesigur pe el, şi îl trecură fiori reci de frică ; vătraiul îi căzu din mînă.

In clipa cînd drumeţul întoarse capul, faţa îi intră chiar sub lumina plină a lămpii. Cerule ! Cine să fie altul, dacă nu el ?“ Trecuseră doi ani de atunci, dar nici- cînd în viaţa lui nu trăsese o mai mare sperietură ca acum. I se tăiase cu totul respiraţia. Era foarte răvăşit. Ii venea s-o rupă la fugă, dar picioarele nu-1 ascultau. Ar fi vrut să strige, dar gura nu i se deschidea. Stătea acolo, pironit locului, cu ochii la călător şi îşi zicea cu amărăciune : „Cerule ! E el, precis că el este !“

Hangiul mustăcios îl recunoscuse prea bine. Oaspetele lui era Yu Zhenhai.

După ce trecuse de postul de control aflat la ieşirea din Yantai, Yu Zhenhai pur şi simplu nu mai putuse merge. Vestea arestării tovarăşilor lui îl paralizase, fusese ca un şuvoi de apă rece trecut peste un fier înroşit în foc. Simţea lovitura mai greu decît Crizantema, pe care, într-un fel,

lacrimile o eliberaseră... Trebuia să se întoarcă la detaşamentul său cît mai repede, pentru a se apăra bine, să nu fie lichidaţi cu totul. Rupsese o creangă dintr-un copac şi şi-o făcuse băţ de sprijin, deşi nici aşa nu s-ar fi putut spune că mergea, ci înainta mai mult tîrîndu-se. Apoi nici să se tirască nu se mai simţise în stare. Rănile din spate se infectaseră din prieina mersului, a oboselii; în plus, îl lăsaseră şi nervii...

Pe înserat, o căruţă trecuse pe lingă el şi căruţaşul oprise. Zhenhai înţelese rapid că omul era argat şi avea inimă bună şi acceptă să urce. La început, discută cil el, apoi îşi pierdu cunoştinţa. Nu-şi închipuise că hangiul unde aveau să tragă o să-l recunoască. Stătuse la el împreună cu Dinte de Aur, în urmă cu ani...

— Nu te teme, hangiule, încercă el să-l liniştească, lăsînd jos bolul cu mîncare şi beţişoarele.

— Ştiu, frate Yu Zhenhai. Sînteţi un om brav.

— Atunci, dacă ştii ce fel de om sînt, cum crezi că ţi-aş putea face vreun rău ? Ridică-te, ce-ai căzut în genunchi ?

Hangiul rămase prosternat.

— Vă ştiu om bun şi că luptaţi pentru oamenii de rînd, vorbi hangiul, printre sughiţuri de plîns. Dar porniţi-o la drum. Plecaţi degrabă din casa mea. Dacă află poliţia, sînt un om mort. Data trecută era cît pe-aci să-mi pierd viaţa. Plecaţi la drum, omule bun !

Zhenhai se ridică, gata să-şi ia bocceaua, dar nu se putu ţine pe picioare şi se sprijini cu mîinile amîndouă de pat, fiindcă altfel s-ar fi prăbuşit la pămînt.

— Mă vezi în ce stare sînt, hangiule. Cum să plec? Eşti om sărac, de-al nostru, şi mi-am vărsat sîngele şi pentru tine. Lasă-mă barem o noapte şi mîine în zori mă duc. De-o fi să mor, mor pe drum, măcar nu-ţi fac ţie necazuri. Scoală-te de acolo, nu-mi place să te văd aşa.

Hangiul se ridică de jos, îşi şterse lacrimile şi sudoarea de pe faţă şi se uită îngrozit la bărbatul masiv dinaintea sa, apoi ieşi în' curte, să vadă dacă nu cumva se luminează de ziuă.

— Bine, plecaţi mîine în zori. Dar cum o să mergeţi ? Şi dacă nu plecaţi, cum e mai bine ?

— Te duci, mă vinzi şi-ţi încasezi recompensa sau mă duci chiar tu, cum vrei... de data aceasta Yu Zhenhai vorbi cît mai răspicat şi se lăsă pe pat, dar nu uită să-şi vîre mîna la piept...

Hangiul mustăcios trase uşa după el. Se opri în spatele ei, respiră adînc şi fugi la poartă, să cerceteze drumul. Cu inima zdrobită, intră în casă, apoi ieşi, iar intră... de cîteva

ori. înainte de a se crăpa de ziuă, merse la nevastă şi-i povesti ce se întîmplase.

— Tu, ăla grozavul ! îl certă ea. Ţi-am zis să nu primeşti oaspeţi noaptea, dar ce, m-asculţi pe mine ? Cum să fie bine, cînd îţi intră noaptea o pisică în casă ?

— Nu ţipa! o opri el, răstindu-se însă ca şi ea. Apoi adăugă, trist : Mă zbat pentru copiii noştri, să stfîngem cît mai mult. Cine ştie ce-om mai avea de pătimit! Ascultă ! Cîntă cocoşii. La urma urmei, el e om bun, mi-a zis că se-nvoieşte să plece în zori.., încheind, ieşi iute, apucind-o spre aripa apuseană a casei.

în starea de încordare în care se afla, nu băgase de seamă că cineva trăsese cu urechea la fereastră. O umbră se îndepărtă şi intră în grajd.

— Drumeţule, drumeţule! strigă, din faţa uşii lui Zhenhai, hangiul. Nu spuneaţi că în zori o porniţi la drum ? Se luminează de ziuă, e timpul! Neprmind răspuns, împinse uşa şi intră.

Lampa pîlpîia. Călătorul era pe pat, aşa cum îl lăsase. Nu mişca. Hangiul se apropie şi-l zgîlţîi. Nimic... Il privi atent. Omul avea ochii închişi şi, la lumina slabă a lămpii, chipul îi era îngrozitor, ca de mort.

— E mort ? murmură hangiul şi fugi ca nebun afară.

In casa de alături locuia fratele său mai mic. Ii povesti prin ce îi fuse dat să treacă, apoi căutară amîndoi un tîm pentru cărat bălegar şi un arac, aşternură un sac de in pe fundul tîrnului şi înghesuiră mortul în el, acoperindu-1 cu un alt sac. Hangiul luă şi bocceaua şi o puse deasupra, apoi, forţindu-se din răsputeri, cei doi ridicară sarcina pe umeri şi o porniră încet spre poartă. Traversară curtea şi ieşiră la şosea. De teamă să nu se ia cineva pe urmele lor iuţiră paşii. Mergeau aproape alergînd şi curind se pierdură în întuneric.

18

— Il lăsăm aici ?

— Să-l mai ducem puţin ...

—■ Sîntem la vreo şase *//* de sat. Curind o să se lumineze de ziuă ...

— Bine. Pune-1 jos.

Hangiul şi fratele său mai mic lăsară jos tîmul în care îl îngrămădiseră pe Yu Zhenhai şi-şi şterseră sudoarea de pe ceafă.

— E aproape încă o dată cit bălegarul pe care-1 cărăm de obicei, se plînse fratele, iar pe lîngă asta ne-am şi grăbit al naibii, că abia îmi pot trage sufletul.

— La întoarcere, îţi fac cinste în toată legea. Frate drag, să nu sufli nimănui ce-am făcut noi doi astăzi... Hai să-l răstumăm lîngă şosea. Trage-1 de mijloc!

Hangiul apucă de picioare, fratele lui îl prinse pe Yu Zhenhai pe după subsuori şi-l scoaseră din tîrn, aşezîndu-1 pe iarbă la marginea drumului.

— Frate scump, omul ăsta încă mai respiră ... se minună fratele cel mic.

Hangiul duse mîna în dreptul gurii lui Zhenhai.

— Mda, respiră, spuse.

— Păi, ce ziceam eu ?

— Dacă trăieşte, are noroc, altfel l-am fi îngropat.

Hangiul zăbovi cîteva clipe, pipăind iarba şi nisipul, pe care le simţi umede şi reci, apoi întinse jos sacul de cînepă, mutîndu-1 pe Yu Zhenhai deasupra lui şi îi puse alături bocceaua cu care venise la el.

— Bravule chinez, îi vorbi hangiul, cu glas tremurat, dorim din tot sufletul să-ţi vii în fire şi să te înapoiezi în satul tău... N-am inimă de cîine, dar uite că n-am încotro. Sînt nevoit să mă-ngrijesc de han, de nevastă şi de copii ! Lucrurile şi cei şapte *yuani* le-am lăsat lîngă tine. Nu-ţi iau nimic pentru cît ai stat la mine, nu-ţi port pică, ba mai mult, îţi urez să ai parte de noroc. Chiar tu mi-ai zis că, dacă nu pleci înainte de ivirea zorilor, îmi dai voie să chem poliţia să te scoată pe uşă afară. Asta sînt eu şi nu altfel. îţi sînt prieten, aşa să ştii şi am inimă bună, nu-mi place să fao rău...

Se stîrnise vîntul. Marea se dezlănţuise, nestăpînită aruncînd valuri înalte spre ţărm.

Cei doi ridicară de jos tîrnul, gata să o ia din loc.

— Unde o-ntindeţi ? răsună o voce groasă.

Fraţii încremeniră. Cînd ridicară privirea, văzură un om călare pe un catîr mare, negru. Nu avea nimic în mînă, nici puşcă şi nici sabie. „Cerule, de unde s-o fi ivit ? ‘ îşi zise hangiul.

— Nu ne luaţi drept ce nu sîntem, voinice, spuse cu voce tare. Sîntem oameni buni, n-am făcut nimic rău. Omul ăsta...

— Aţi făcut un lucru bun, ştiu prea bine. Am auzit tot ce-ai vorbit cu nevasta şi ce-ai plănuit cu fratele tău. Răufăcătorii n-o sfîrşesc bine. Pricepi ?

— Vai de mine ! Trebuie să fiţi un nemuritor picat din ceruri ! Hangiul făcu plecăciuni, speriat. Vedeţi prea bine că n-am avut gînduri rele. M-am temut să n-o păţesc...

— Cine e cel din iarbă ? întrebă necunoscutul.

— E...

— Fii cinstit, că eu şi aşa ştiu pînă şi ce ai în burtă. Vreau să te încerc. Vorbeşte !

— E fratele mai mic al lui Yu Zhenhai.

•—■ Prostii! El are un frate mai mare !

— Dumneavoastră sînteţi...

— Neam cu el.

— Vai de mine ! Fie-vă milă, domnule !

Hangiul îngentfnche, bătînd mătănii. Fratele, său se luă numaiderît după el, făcînd acelaşi-lucru. Văzînd că cel lungit pe iarbă se scoală în capul oaselor, necunoscutul descălecă şi se apropie de el.[1]

— Tu eşti, Zhenhai ! Copilul meu!

3
4
4

— Oh! Cum de-ai dat de mine ? întrebă Zhenhai, abia mijindu-şi ochii.

— M-am luat după ăştia. Mama lor de tîlhari! răbufni Zhang Al Treilea.

Lucrurile se potriviseră de la sine. Zhang Al Treilea trăsese la han pentru o noapte. La cererea Crizantemei, venise să aducă zece perechi de încălţări cu feţe de bumbac şi alte lucruri pentru tovarăşii din Comitetul special. Cum avea atîtea pe cap, în noaptea aceea nu putuse să închidă un ochi. Se sculase şi-şi aprinsese luleaua, tră- gînd cu urechea Ia mişcările de afară. Apoi ieşise să mai dea nişte fîn catîrului şi ca să-şi mai treacă vremea dăduse şi un ocol hanului. Era singurul muşteriu. Apoi, îndată după miezul nopţii mai trăsese lâ han o căruţă mare. Dacă hangiul, în speranţa unei recompense, nu l-ar fi dus pe Yu Zhenhai într-una din camerele separate, el ar fi nimerit în aceeaşi odaie cu socrul său şi povestea noastră ar fi fost mai simplă. Zhang Al Treilea urmărise din umbră toată forfota stîrnită în han de noul venit. Ce mare mandarin trăsese la han, se întreba? Numai să nu fi fost cumva licenţiatul Kong şi oamenii lui. Ieşise afară şi se ascunsese în ieslea animalelor. După ce hangiul îl cărase anevoie pe bolnav în camerele interioare, | se liniştise. Dar cum ciudatul du-te-vino şi forfota din % spate nu conteneau, se ridicase şi din fereastră băgase de seamă neliniştea hangiului. Ieşise iar, chiar în clipa cînd hangiul intrase la nevastă, şi ţrăsese cu urechea la discuţia celor doi soţi. Cine să fie bolnavul ? se întrebase din nou. Oricine ar. fi fost, era unul dintre-ai lui, de | vreme ce hangiul se temea de autorităţi. Omul, şi el, se j purta bine cu bolnavul, dar altfel... Ce să facă ? Asudase r tot! întotdeauna venise la Yantai împreună cu fata cea

mică şi în orice împrejurare îi dădea ascultare acesteia. Acum cu cine să se sfătuiască ? Tot frămîntîndu-se el aşa, un cocoş prinsese să trîmbiţeze : se apropiau zorile. Urmărise cu înfrigurare toate pregătirile hangiului. Cînd oei doi inşi plecaseră cu bolnavul la drumul mare, se speriase : ,,0 fi murit ?“ Fugise la el, luase desaga în spinare, scosese catîrul din grajd şi ieşise din sat Nu se grăbise, muncit de un gînd.: ei erau doi, iar el unul singur. Le putea oare face faţă ? Dacă cei doi duceau un comunist, viu sau mort, chiar dacă nu-1 mai putea salva, trebuia să ştie cine era şi ce se întîmplase. Apoi îşi dăduse seama că hangiul şi celălalt om, după cum se arătau, erau nişte fricoşi.. Ce rost avea să-i fie teamă de ei ? Oare el putea fi mai prejos decît fiicele sale ? Pînă şi Frumoasa, cît era de plăpîndă, făcuse dovada unui caracter dîrz, neînfricat. De ce să-i fie frică ? Pentru prima oară în viaţa sa, prinsese curaj fără să fi băut, dar pentru orice- siguranţă rămăsese călare. De-ar fi fost să nu le ţină piept, ar fi rupt-o de îndată la fugă. Pipăise foar- feoa cea mare, pe care o ţinea ascunsă în sîn, unealta sa de zi cu zi, se apropiase şi strigase din răsputeri...

Yu Zhenhai nu numai că nu murise, dar chiar îşi revenise deşi rănile din spate îl săgetau dureros. După mai multe zile de mare oboseală, dormise pentru prima oară pe un pat cald, se acoperise ca tot omul cu o plapumă, apoi mîncase bine, mai băuse şi fiertura aceea tare de ghimbir şi toropit şi ameţit căzuse fără simţiri într-un somn greu, ca de moarte. Mai apoi, scos la aer şi cărat prin frig o bună bucată de drum, îşi venise în fire încetul cu încetul, iar atunci cînd îşi dăduse seama că era purtat de doi oameni, crezuse pur şi simplu că visează. Mintea lui amorţită se pusese cu febrilitate în mişcare şi singurul gînd era să se trezească, să-şi revină repede şi să plece ; trebuia să plece înainte de ivirea zorilor, să nu tremure şi să nu aibă de suferit pentru el hangiul... Dar se trezise cu adevărat abia după strigătele lui Zhang Al Treilea.

Hangiul şi fratele său se aflau încă prosternaţi.

— Ridicaţi-vă, rosti Zhenhai. Sîntem între noi, oamenii de rînd, şi ri-o să ne facem tocmai acum

necazuri.

— îmi pare rău că v-am pricinuit necazuri...

— Ei, şi eu ţi-am vorbit tăios. Dar aiei, în locurile astea, sîntem în colţii duşmanilor. Hai să dăm totul pe seama lor !

Cei doi se sculară de jos, neliniştiţi încă, temători.

— Intindeţi-o degrabă. Se crapă de ziuă, îi îndemnă Zhenhai, care se ridicase între timp' cu ajutorul socrului său şi acum stătea rezemat de un copac... Sacul nu-mi mai trebuie... Băgă mîna în buzunar şi scoase un *ytian.* Asta e pentru noaptea petrecută în han.

Hangiului nu-i venea să-şi creadă ochilor şi urechilor.

— Nu vreau, nu e nevoie ! După ce că ne iertaţi pentru cele întîmplate, mai sînteţi şi-bun cu noi. Pentru un bol cu apă... refuză el, scărpinîndu-e în barbă.

— La ce să vă poarte cineva pică ? Ne zbatem fiecare cum putem. Tu faci negoţ şi la unul ca tine totul costă ! stărui Zhenhai.

— Păi e chiar prea mult... ochii hangiului luciră.

— Ia-1 ! îl punem în contul dormitului şi mîncării. Noi, comunişţii, luăm numai de la ceilalţi, înrăiţi şi cu stare !

— Numai tu eşti de vină, îl acuză bărbatul cel tînăr pe fratele său. Altă dată n-am să mă mai înhăitez cu tine la mişelii.

Hangiul mustăcios îşi făcu de lucru cu mîinile, vădit tulburat, apoi şi le împreună într-un gest de implorare şi se lăsă iar în genunchi, în faţa lui Zhang al Treilea.

— Oameni buni! Am muncit în zadar cincizeci de ani şi mai bine ! Omorîţi-mă, să ştiu că scap...

Yu Zhenhai înaintă greu spre el.

— Prietene, şopti, am pistolul în sîn şi de-aş fi vrut să te împuşc, o făceam de mult. Dar comunişţii nu trag decît în cei mari, care ni se împotrivesc !

— Prietene bun, spuse atunci hangiul, ridicîndutse. Văd că sînteţi serios rănit. Hai înapoi la mine la han, nu mă mai tem...

— Haide, veniţi ! se rugă şi fratele cel mic.

— Nu. în ochii lui Yu Zhenhai sclipi o lacrimă. Acum avem treburi grabnice, dar o să ne vedem cît de curînd !

— Veniţi dumneavoastră, i se adresă atunci hangiul lui Zhang Al Treilea.

— Data Viitoare nu te ocolesc, rosti Al Treilea, mîn- dru.

Cu toţii 11 ajutară pe Zhenhai să urce în spinarea ca- tîrului.

— Mergi înapoi şi mulţumeşte-i omului care m-a luat în căruţa sa. 'Spune-i că am plecat cu un consătean, ii eeru Yu Zhenhai hangiului, întinzîndu-i mîna să-şi ia rămas bun.

Spre răsărit, umbrele întunecate ale nopţii se rupse- seră şi razele puternice ale soarelui îşi făcuseră loc. Cerul se luminase bine. Vîntul sufla nebuneşte.

Se apropia iarna, dar vîntul rece din Siberia încă nu se înstăpînise cu. drepturi depline în peninsulă. Vegetaţia din Masivul Kunyu îşi avea rădăcinile înfipte adînc în solul negru-gălbui şi, pentru că fusese din abundenţă stropită de apa ploilor, arăta cum nu se poate mai viguroasă ; pe de altă parte, marea de pe cele trei laturi ale peninsulei mai reflecta cu destulă tărie căldura razelor soarelui acumulată de peste vară, de aceea toamna cu frumuseţea sa senină se prelungise, iar iarna fusese amî- nată pentru mai tîrziu.

Pe vîrful Taibo căzuse deja prima zăpadă, dar, cu excepţia ierburilor verii care se uscaseră, pinii erau încă verzi, iar culorile florilor şi ale frunzelor din copaci, pastelate uşor de brumă, emanau încă aerul stenic de bogăţie şi de viaţă.

în curtea templului dărăpănat de la Izvorul Ochiul Dragonului, doi bărbaţi şi o femeie stăteau* liniştiţi, trăgînd cu urechea la fiece zgomot şi luînd aminte la trecători. Soarele luneca spre asfinţit, cînd o tînără se ivi de pe panta dimpotrivă a muntelui. Avea pe ea o jachetă din bumbac albastru, pantaloni negri, iar pe braţ purta un paner. Mergea repede, grăbită.

— Cine e ? întrebă unul dintre bărbaţi.

— E din Floarea de Piersic. Femeia pietrarului Yu.

— Aha... se mulţumi să spună celălalt bărbat, pipăindu-şi puşca.

— Pe vremuri... Acum e nevasta Prostălăului. Se pare că se înţeleg bine şi că îşi sînt atît de apropiaţi că nu umblă decît tot împreună, continuă femeia. E chiar de mirare că azi e singură. Nu-1 văd pe Prostălău ţinîndu-se după ea, cu cobiliţa lui...

— Mergi şi vezi ce zice. Intoarce-te cu ea în sat, iar dacă ai ceva, mă cauţi mîine la Wan...

Ajunsă lîngă gura izvorului, Piersica lăsă panerul jos, se plecă şi-şi spălă mîinile, apoi bău apă. Se ridică şi se şterse la gură cu dosul palmei. Abia o pornise din nou la drum cînd se auzi strigată.

— Piersico, nepoată dragă !

Piersica se opri şi căută cu ochii în direcţia de unde venise glasul. Kong Geruială ieşise din templu şi-i făcea semne cu mîna.

— Tu erai... rosti Piersica în semn de bineţe.

— Vin din Tîrgul Familiei Kong, am trimis de acolo pe cineva în Yantai după nişte fire de mătase. Cade îngheţul şi

care cumătră n-ar vrea să cîştige un ban, să aibă cîte ceva de sărbători. O să am de lucru la atelier... Vino şi tu cîteva zile, îţi garantez plată bună.

— Gospodăria mea din munte nu-mi dă răgaz, îi răspunse Piersica, apucînd-o la drum.

Geruială se preschimbase cu totul în rău. Nu numai că nu pentru fire de mătase mersese ea în tîrg, ci pentru că o chemase în modul cel mai direct licenţiatul Kong să-i dea instrucţiuni precise, urgente. Acesta, ea şi toţi şefii de judeţ, primise înştiinţare din partea lui 'Yan Zizheng că oraşul Yantai căzuse în mîinile comuniştilor. Licenţiatul îl trimisese pe Kong Xian după Dovleac Stricat şi după alţi moşieri, pentru a pune la cale împreună lichidarea partizanilor. Pe de altă parte, îi dăduse lui Kong Geruială doi agenţi care se ţineau tot prin preajma templului de la Izvorul Ochiul Dragonului, pentru a putea primi şi transmite rapid ştiri din partea'

■ acesteia. Fireşte, ea încasasg pe loo cincizeci de *yuani.* Atunci cum să nu dorească din adincul sufletului să pună ea însămi mîna pe Yu Zhenhai... ?

— El ce mai face ? întrebă Geruială.

— Cine ?

— Prostălăul — oriîncotro te duci, hop şi el, cu cobiliţa pe umăr, să te apere.

— Acum de ce nu e cu tine ?

— Are treabă acasă.

— 'Mda. Peţitoarea îşi răsfrînse buza, neştiind cum să reia vorba. Mă gîndesc, Piersico, aşa, că de fapt tu îţi treci zilele lîngă un om care nu e, nenorocitul de el, întreg. Dacă e să-i zicem pe şleau, ia spune, cum ţi se pare faţă de ălălalt bărbat al tău, de pietrarul ? Care-i mai bun ? ... *

— Vezi... Piersica amuţi încremenită. Se întoarse furioasă, şi, strîngînd din dinţi, se uită la femeie.

Dar Geruială îşi urmă netulburată drumul, nebănuind că gîndul şi vorbele sale, obişnuite la una ca ea, puteau stîrni o reacţie atît de înverşunată. Cînd observă atitudinea tinerei femei, se trase înapoi, speriată. Piersicii i-ar fi plăcut s-o pălmuiască, să-i tragă şi cîteva picioare în fundul mare. Numai că, făcînd un pas de-a-n-dără- telea, piciorul lui Geruială alunecase de pe o piatră şi ea căzuse în genunchi.

— Nici -n-ar trebui să-ţi spun ,,tanti“, că nici măcar nu ştii ce e ruşinea, spuse Piersica tăios şi se îndepărtă de lîngă ea.

Kong Geruială se ridică şi îşi şterse genunchiul.

— Aşteaptă-mă, nepoată ! strigă.-

Piersica încetini mersul.

— Ce mai ai de spus ?

— Te-ai supărat? Parcă nu m-ai cunoaşte! rosti Geruială, uitîndu-se intrigată la spatele drept, frumos al tinerei femei. Toată viaţa m-am ocupat cu aşa ceva, îi zic şi eu mai de-a dreptul, ce vrei.

— Ei... Piersica nu-şi putu reţine un zîmbet.

Simţind că - aşa o îmbunează, Geruială aminti că ai ei nu creşteau porci, dar că porcăriile le stăteau în gură, şi alte asemenea... Tîrziu, cînd în zare răsări satul lor, schimbă vorba.

— De cîte ori merg la tîrg, trec pe la Frumoasa. Atîta suflet apropiat mi-a mai rămas ! O duce greu, sărmana, trudind în atelierul de brodat. Nepotu-meu Juren nu mai apare, să-şi lase el nevasta, i-auzi... Mi-e şi frică să nu-şi găsească femeia pe altcineva.

— Nu te neliniști, sora mea nu *e* dintr-alea.

— Ea n-o fi, dar trupul cere ! Să nu-şi pună chiar **cîinele ăla de licenţiat vreun gînd cu ea, aşa cum a făcut-o cu tine.**

— Poate ! Dar soră-mea o să se poarte la fel ca mine.

O vreme, se lăsă între ele tăcerea. Geruială înţelese că Frumoasa l-ar asculta pe licenţiat dacă acesta' i-ar găsi alt soţ, dar Piersica se referise la dîrzenia firii ei.

— Tină la urmă, aşa sau altminterea, voi vă trăiţi viaţa, dar nepotU-meu, vai de zilele lui, săracul, că atîta rudă mai am şi eu ! Piersico, de-ai să.-l vezi cumva pe Juren, zi-i să dea şi pe la mine şi neapărat pe la Frumoasa.

— Cum să-l văd ?

— Nu trece pe la voi, pe la coliba din munte ? Sînteţi rude, doar n-ai de ce să-i porţi pică ori să-i faci vreun rău.

• — Astăzi oricui i-e frică. Şi chiar dacă n-ar fi vorba de noi, tot n-ar face-o el.

— Bine zici. Numai că... Dar de s-o nimeri totuşi să pice pe la tine vreunul de-ai săi, oricine-ar fi, vezi să i se dea veste că mătuşă-sa nu mai poate de dorul lui.

— Nu cred că am să văd pe cineva din cei de care zici.

— Da' îndărătnică şi neînduplecată mai eşti, n-ai nici măcar un cuviriţel mai cald şi pentru mine...

Gîndindu-se că s-ar fi putut ca tînăra să aibă in paner ceva ce-ar merita atenţie, Geruială iuţi pasul, se apropie bine şi tam-nesam smuci de el. Acesta alunecă de pe braţul Piersicăi si se rostogoli la pămînt.

— Ce ai ? '

— Eu... Vroiam să mă ţin alături de tine. Nu mi-a dat prin cap că o să ţi se răstoarne coşul. Kong Geruială se aplecă şi-i puse lucrurile la loc.

Era însă cu totul dezamăgită, fiindcă ce aflase în paner

nu erau decît nişte săculeţi cu bumbac şi făină. Desigur, asta nu însemna că Piersica nu ar fi avut cu desăvîrşire nici un amestec în treburile comuniştilor. Geruială cîntări din priviri trupul bine legat al femeii.

Nepoato, încă n-ai... ?

— Ce să am ?

— Vreo veste de „bucurie[44].

Un val de sînge fierbinte năvăli pe sub pielea Piersi-] cii. Cu obrajii în flăcări, de data aceasta totuşi nu se ' sumeţi, reţinîndu-şi revolta şi supărarea. Lăsă capul în jos şi spuse :

— Nu.

— Bine, dar ăsta nu-i un lucru mărunt. N-ai decît o fată, pe-aia făcută cu bărbatul dintîi şi tare ar mai fi bun un flăcău. Nimic nu e mai însemnat pe lume ca • urmaşii. Nu te uita la una Ca mine... Cu pietrarul ai rămas pe dată, iar cu Prostălăul eşti de ceva vreme şi nimic. Nu cumva ăsta nu e capabil ? Sau tu nu-1 laşi şi nu te porţi cu ci ca femeie...

„Jigodie murdară, eşti ca un vierme de cîmp, gîndi Piersica. Neruşinată cum eşti, ai fi în stare să ieşi în uliţă cu fundul gol. Ar trebui să te scuip în faţă şi să plec îndată de lîngă tine ! " Dar se stăpîni şi liniştită îi spuse :

— Tuşă, ce grijulie eşti cu noi! Ai dreptate, şi eu aş vrea un băiat. Dar nu ştiu cum se face, că nu vine. Ori eu am suferit prea mult şi oi fi cumva bolnavă, ori m-a secătuit Bambus Tînăr, că, uite, nu rămîn... Dacă afli de vreun leac, dă~mi de ştire.

— Ştiu eu mai multe !

Geruială îi şi spuse cîteva reţete. Era bucuroasă. O bănuise că îi stă inima tot la Yu Zhenhai, dar acum se încredinţase că femeia era tot femeie. însemna că se învăţase cu Prostălăul, de vreme ce se arăta dornică să-i facă copii.

Abia cînd intră în curtea părintească, Piersica observă că între timp se lăsase seara.

Nici nu se lungise bine Feng Prostălăul pe rogojina sa din faţa cuptorului-pat, că iar îşi săltă capul, uitîndu-se ţintă într-acolo, cu ochii săi plini de vinişoare de sînge.

Opaiţul cu ulei de arahide, atîrnat pe peretele de lut, avea o flacără destul de mare, lumina ei răsfrîngîndu-se peste patul acela îngust pe care se

aflau întinşi doi oameni : Yu Zhenhai şi fiica sa, Bambus Tînăr.

în urmă cu două zile, dimineaţa, pe cînd Zhang Al Treilea, ţinînd catîrul de căpăstru, se furişa pe povîrni- şul muntelui, iscodind în stînga şi-n dreapta, apăruse ca din pămînt, în faţa lui, nu altul decît Feng Prostălăul.

— Ştiai că venim ? se bucurase Zhang, dînd cu ochii de el. Ai picat cum nu se putea mai bine...

După eşecul revoluţiei, unele zone ale puterii populare, cum era Floarea de Piersic, deveniseră nesigure, astfel că ascunzătorile şi locurile de-întîlnire ale revoluţionarilor erau acum în căsuţele izolate din inima munţilor. Casa lui Feng era una dintre ele. După ce autorităţile se convinseseră că Piersica nu mai avea nici o legătură cu fostul său bărbat, supravegherea lor încetase, însă Piersica era la fel de precaută ca întotdeauna. De atîţia ani, se obiş- _ nuise astfel şi îi transmisese şi Prostălăului felul acesta atent de a se purta şi de a acţiona pentru cauza lor. Cînd primeau oaspeţi făceau amîndoi de pază, cu rîndul. Ea veghea de obicei în spatele porţii, dar el urca pe o stîncă mare, neagră de deasupra rîpei, ţinînd sub observaţie cărăruia care suia pînă la colibă ; nu uita niciodată să-şi ia cu el cobiliţa şi stătea la postul său de pază, nemişcat, mîndru. Revenea abia în zori, pe drumul de întoarcere zăbovind să culeagă ierburi de soi şi să adune vreascuri, în vreme ce ochii lui ageri, de vultur, prindeau orice mişcare jur-împrejurul lui pînă la cel puţin trei *//* depărtare.

După asemenea nopţi de veghe repetate, se deprin-sesem cu felul acesta de viaţă şi chiar atunci cînd nu primeau nici un vizitator, iar în‘ casă nu se aflau decît Piersica, Bambus Tînăr şi el, Feng Prostălăul se trezea la cea mai mică adiere a vîntului, înainte de ivirea zorilor. Atunci o apuca agale pe munte în sus, luîndu-se cu treburile sale, dar supraveghind locurile.

In dimineaţa cînd îl întîlnise pe Zhang, Feng Prostălăul rămăsese tăcut, mulţumindu-se să arunce cîteva priviri spre bărbatul de pe spinarea catîrului, luase în cîrcă bagajul lui Zhang Al Treilea şi îndemnase animalul pe cărarea care dufcea acasă.

Drumul era abrupt şi întortocheat, iar catîrul se sucea şi se răsucea de tot atîtea ori, zgîlţîindu-1 cumplit pe Yu Zhenhai. La. un moment' dat, Feng se dusese în faţa lui Zhang, lăsase jos povara şi, fără o vorbă, îşi încovo- iase spinarea, făcîndu-1 pe acela să priceapă că îi cerea să i-1

pună pe Zhenhai în cîrcă.

— Poţi să-l duci ? se mirase Al Treilea.

— Catîrul merge prost pe un drum ca ăsta şi unui rănit îi face rău atîta zguduitură.

— Păi, are trup zdravăn, e trecut bine peste suta de jzn-uri. Cum ai să-l cari ?

Fără să răspundă, Feng Prostălăul se apucase singur să-i prindă braţele lui Zhenhai. Acesta ajunsese fără un strop de vlagă în el şi stătea pleoştit, neputincios. Prostălăul îl rugase din nou, din ‘privire, pe Al Treilea să-l . ajute.

— O să te sugrume, mă piticule. Eşti un... îl dojenise Zhang.

Trupul greu, ca de frasin, al pietrarului Yu îl covîr- şise pe Prostălău. Şi totuşi el nu se lăsase turtit, ci numai se chircise, proptindu-şi mîinile pe pămînt şi o pornise în patru labe, căţărîndu-se încet, dar cu uşurinţă pe drumul acoperit de pietricele, iarbă şi ace de pin. După vreo două sute şi ceva de paşi, ajunsese acasă, îl răsturnase pe pat şi, mai departe, o lăsase pe Piersica să se îngrijească de bărbatu-su, în timp ce el, într-o cămăruţă lăturalnică, cu un ac, se apucase să-şi scoată ghimpii care îi intraseră în palmă. După ce terminase, fusese nevoit să-şi bandajeze mîinile.

In mod firesc s-ar fi cuvenit ca Piersica să fi fost liniştită. Ea fusese aceea Care mersese în locul lui Zhenhai pe urmele partizanilor, să le ducă veşti, în timp ce acasă, două zile şi două nopţi, Feng Prostălăul îi cură- ţase cu ierburi rănile lui Zhenhai, i le spălase cu apă caldă şi i le unsese de mai multe ori cu răşină, tot el îi făcuse de mîncare bolnavului, îl ajutase să-şi facă nevoile. Yu Zhenhai căzuse abia acum cu adevărat la pat; rănile îl dureau mai mult ca niciodată, avea febră mare, dar în ciuda a toate acestea nu scotea un vaiet. Vorbea puţin, să-şi cruţe puterile, mînca mult şi se stăpînea să nu îşi trădeze' suferinţa. Prostălăul era mulţumit. După ce Yu Zhenhai sfîrşea de mîncat, Feng Prostălăul o lua pe Bambus Tînăr în camera de alături şi-i dădea să mă- nînce tăiţeii rămaşi de la masa tatălui ei, apoi o scotea în curte, la soare, să nu-1 stingherească pe „unchiul**. El

lua securea, cobiliţa şi un coş de nuiele şi pleca prin împrejurimi. Se înapoia nu după multă vreme cu vreascuri, ierburi de leac şi ouă de vrăbii. Odată dăduse chiar peste două prepeliţe. Noaptea alegea lemne bune pentru ars, încingea bine cuptorul-pat şi Bambus Tînăr se ghemuia lîngă „unchiul[11] acela ca lîngă mamă-sa. El îşi punea o rogojină pe un braţ de paie, în faţa vetrei. De fapt

nu prea dormea, se scula tot timpul şi mergea să-i pipăie fruntea bolnavului şi să-l întrebe dacă vrea apă... Alteori ieşea afară şi rămînea să vegheze pe stîncă cea neagră...

De data aceasta se uita grijuliu la cele două trupuri omeneşti, unul mare şi celălalt mie. Cerul se luminase de ziuă, hîrtia transparentă din cadrul ferestrei se albise, lăsînd razele soarelui să se strecoare în cameră. De afară, se auzea şuierul vîntului. Ierburi uscate fuseseră purtate de vjnt pînă în curte, unde se roteau în vîrtejuri de-a valma, parcă cerşind un ajutor din partea stăpînilor gospodăriei.

Prostălăul căzu pe gînduri, întrebîndu-se dacă lumina fusese aceea care îl trezise, ori urletul vîntului. Nu putea fi nici una, nici alta. îşi simţea capul greu de oboseală şi de-ar fi fost să adoarmă, să-l fi tras cineva de gene şi nu şi le-ar fi dezlipit, ori să-i fi aprins petarde bubuitoare lîngă urechi şi el unul nu ar fi auzit nici un sunet. Atunci ce-1 făcea să se ridice aproape îndată ce se întindea să se odihnească ? Chiar atunci, în clipa dintre acieste două gînduri, sări în picioare şi-l zgîlţîi pe Yu Zhenhai.

îl speriase respiraţia lui. Era uşoară,' aproape ca a fetiţei şi tocmai de aceea lui Feng Prostălăul îi sărise inima din piept. Nu cumva bolnavul se afla la capătul zilelor sale ?

Yu Zhenhai ardea ca focul ! Prostălăul îl zgîlţîi încă ' o dată, dar bolnavul nu reacţionă în nici un fel. îi pipăi pulsul... Ba foarte iute, ba pîlpîind abia simţit. înnebunit, alergă pe dată, în camera de trecere, unde se găsea un raft cu tot felul de leacuri. Apucă un borcănaş, se uită la el, apoi îl lăsă. Nu avea ceea ce i-ar fi trebuit. Stătu în cumpănă, apoi dădu fuga în curte şi smulse una după alta ierburile atîrnate la uscat. Le întoarse, le trecu prin mînă rînd pe rînd, dar nici una nu-i era de folos. Năvăli în cămăruţa laterală şi scormoni într-un coş de nuiele. Aruncă pe jos, în jurul său, mai toate ierburile.

Se întoarse la raft şi iar luă la mînă borcan după borcan.-Cînd îl nimeri pe cel dorit, văzu cu supărare că era gol. Atunci îl azvîrli la pămînt. Dezamăgit, călcă pe el şi-l zdrobi. Cuprins de un

acces teribil de mînie, aruncă în stînga şi în dreapta borcan după borcan.

— Cerule, vai, cerule ! urlă mai apoi ieşit în mijlocul curţii, cătind la norii negri de deasupra capului său. Plîngea. îşi înălţase, disperat, în aer, mîinile pline de urmele înţepăturilor de ghimpi...

Undeva, pe aproape, nişte vulturi croncăneau gălăgioşi. Poate pentru că porneau după vînat, poate că prevesteau îngheţul ce se aropia, cîntecul lor fiind astfel unul de luptă sau de îmbărbătare pentru vârstnicii ori pyii din cîrdurile lor.

Feng conteni cu plînsul şi ieşi din curte, cercetînd în direcţia dincotro răzbăteau ţipetele păsărilor. Deodată oghii îi luciră. Fugi înapoi acasă, luă securea şi o frîn- ghie de grosimea unui deget, încuie bine uşa casei şi o porni la goană ca vîntul, mai iute decît păsările de pe cer, ţinînd-o tot spre cuibul vulturilor.

Vîntul puternic mîna din spate norii, undeva spre sud-est, într-un iureş răscolitor, ca de sfîrşit de lume, la el adăugîndu-se un vuiet enorm, de parcă herghelii*întregi s-ar fi întrecut prin văzduh, ori ca şi cum cerul prăbuşit s-ar fi făcut una cu munţii şi laolaltă s-ar fi rostogolit cu un vacarm infernal într-un hău fără fund.

Numai zece frasini uriaşi, bătrîni, crescuţi unul lîngâ altul, roată, aducînd cu un fel de pagodă, stăteau drepţi în furtună, mîndri, sfidători, ocrotind cuiburile aflate în siguranţă deplină între crengile lor solide.

Şi dintr-o dată păsările se speriară cu toatele. De amar de vreme nu se mai arătase fiinţă omenească lîngă săla- şurile lor. Iar dacă ajungea vreuna vreodată pe acolo, ea trecea mai departe, văzîndu-şi de-ale sale, pe cînd, iată, omul de acum se oprise lîngă trunchiurile copacilor şi le dădea tîrcoale... Cerule ! Doar nu avea de gînd să urce la ele! Generaţii după generaţii nu apucaseră ei, vulturii, să vadă una ca asta !

Feng Prostălăul se învîrti jur-împrejurul copacilor, cîntărindu-i pe fiecare în parte, de. sus pînă jos. Îşi trecu frînghia pe mijloc, înfipse securea în pom, deasupra capului său, se descălţă, „ptiu !“ — scuipă în podul palmei, • îşi frecă mîinile şi începu să se caţere:

Păsările prinseră să croncăne. Strigătele de alarmă răsunară asurzitoare, umplînd văzduhul. Cîrduri-cîrduri, - vulturii zvîcneau în sus din cuiburile lor, năvăleau în zbor de pe stîncile din jur, rotindu-se deasupra copacilor, înnegrind cerul cu trupurile lor. Văzînd că omul a ajuns aproape de un cuib, îşi agitară aripile larg desfăcute şi, croncănind, înălţîndu-şi ciocurile ascuţite, ameninţătoare, puternice, cu lovitura dură ca de ciocan, se aruncară asupra atentatorului.

Asemenea ciocănitoarei, Prostălăul se lipise strîns de : copac. Cu picioarele proptite bine în denivelările scoarţei, i cu degetele înfipte în coaja copacului, pe care îl cuprin- : sese cu braţele, înainta încet-încet tot mai sus. El era- deprins de mic să se caţere în copaci, însă un om obiş- i nuit nu numai că nu s-ar fi gîndit la una ca asta, dar ar I fi socotit-o chiar nebunie, cu atît mai mult cu cît frasinul I avea trunchiul gros şi pe o înălţime apreciabilă lipsit de I crengi. Lui Feng însuşi ii venea destul de anevoie. Dar cel I mai greu era de înfruntat atacul vulturilor. Vulturii din | Masivul Kunyu nu erau mari de felul lor, fapt pentru care 1 lumea le zicea vrăbii de munte. Se hrăneau, de regulă, cu | păsări, dar se dovedeau fără seamăn de periculoşi cind se ţ dădeau la om, mai cu seamă acum cînd se dezlknţuiᶜeră | în stoluri, luptîndu-se pe viaţă şi pe moarte ca să-şi âpere ? bătrînii şi odraslele. Cu cît Feng urca mai sus, cu atit ţipe- S tele lor erau mai aprige. Vulturii începură să se năpustească spre el, unii după alţii. întinse un braţ să le stăvi- | leascâ asaltul. Vulturii nu se lăsară, ci îl izbiră cu aripile {.peste faţă, peste cap, şi pînă şi căciula îi fu smulsă de ciocul unuia dintre ei în timp ce un altul îl lovi cu ciocul în ceafă. Simţi un fel de topire în el şi apoi ceva umed, ' şi cald prinse să i se prelingă pe gît. Se opri, trase

- securea de la brîu şi o roti în jurul său, stăvilind năvala păsărilor. Fulgi negri începură să plutească în aer.

Cînd păsările se îndepărtară, el îşi reluă urcuşul. Pe 1 neaşteptate însă, primi o lovitură în piciorul sting, în] pulpă; de durere, piciorul rănit îi alunecă şi el s-ar fi j prăvălit dacă n-ar fi avut prezenţa de spirit sâ înfigă securea în copac. Ţinindu-se strîns de minerul acesteia, - rămase agăţat pe trunchi. Piciorul stîng îi amorţise. Pros-

tălăul nu-1 mai putea mişca. Labele picioarelor ii erau pline de bătături care formau o crustă groasă şi tare, dîndu-i putinţa să calce nepăsător, fără să sufere cel mai mic neajuns, peste pietrele ascuţite, paste mărăcinişuri şi j ghimpi. Nici nu mai ţinea minte de cîţi ani în şir lepăda încălţările de cum trecea iarna. Şi chiar atunci, la vreme geroasă, nu-şi punea' ciorapi, pentru că nu avea nevoie. După ce se luase cu Piersica, ea îi croise încălţări, îi împletise ciorapi, silindu-1 sâ le poarte. Dar el le descălţa de îndată ce ieşea pe poartă, trăgîndu-şi-le din nou, la 1 întoarcere, înainte de a intra în casă. Cînd se ducea la rude sau la fratele său, la oraş, căra încălţările la spinare | vîrîndu-şi-le în picioare la marginea satului sau a tîrgului...

în starea în care era, Feng Prostălăul incercă de cîteva ori să-şi tragă înapoi piciorul. De durere, abia se mai putea ţine acolo, spînzurat de trunchiul copacului. Săltă capul cercetînd în sus. Pînă la prima creangă mai avea cam un *zhang,* iar un vultur bătrîn, feroce, nu înceta să-l atace fără milă. în ciuda durerilor, îşi înfipse piciorul într-o adîncitură provocată de o tăietură în scoarţa copacului, smulse securea şi, cu ochii roşii, izbi cu sete, neîndurător şi necruţător în vulturul pestriţ, cu ghearele mari. Jur-împrejurul lui zburară .numai pene, şi pasărea ţîşni în jos, ţipînd de durere. Ceilalţi vulturi, ca molipsiţi, prinseră şi ei să croncănească îngroziţi, nemai- îndrăznind să se repeadă la om, dar rotindu-se în jurul lui, tot căutînd un prilej să atace...

— Ce-aveţi cu mine de mă înfruntaţi, făpturi sălbatice ce sînteţi ? De ce nu mă întrebaţi ce vreau să fac ? Cine vă vrea răul ? vorbi Prostălăul, aproape plîngînd, nu atît de durere, cît de ciudă.

în cele din urmă reuşi să se caţere pe prima creangă. Ajunsese la patru sau cinci *zhang* de pămînt şi, fiind la cinci-şase *chi** de peretele stîncos, se afla cu mult deasupra peşterii de piatră. O piatră ciudată, lată cam de un *zhang,* ieşea din stîncă, întinzîndu-se ca o limbă sau ca o lingură printre copaci. Pe ea se depusese strat peste strat găinaţul păsărilor, şi în timp, se formase ca un loc dintre cele mai fertile. Aici creşteau acum buruieni de munte, groase şi mari, încă proaspete, verzi, protejate la căderea brumei de chiar prezenţa cuiburilor de vulturi. Prostălăul zăbovi puţin să-şi mai tragă sufletul, cercetă piatra, apoi, cu o mînă îşi dezlegă frînghia de la brîu şi o înnodă de creanga groasă care trecea orizontal pe deasupra stîncii, în timp ce cu cealaltă se ţinea să nu cadă. Cu securea între dinţi, se prinse cu mîinile amîndouă de frînghie şi se lăsă să atîrne în

* 1 metru = 3 *chi* = 0,3 km

văzduh, legănat uşor de vîntul puternic. Alunecă încet pe trînghie pînă simţi sub picioare limba aceea de stîncă. Cind fu sigur că tălpile îi sînt bine înfipte în ea, strînse la brîu frînghia care-i prisosea. Apoi se lăsă pe vine, uitîndu-se în jurul său cu luare-aminte şi căutînd cu mîinile printre ierburile grase şi prin tufăriş. Nu după multă vreme descoperi două frunze cu cîte un pistil vineţiu, ca un ac de brad. Le rupse cu grijă, vîrîndu-le iu buzunarul hainei. Se apucă iarăşi să caute. Nemaiaflînd iarba dorită, culese o mînă de curmale sălbatice, grase, de culoare violet-roş-cat, le puse şi pe acestea bine, prinse din nou securea, dezlegă de la brîu capătul frînghiei, ridică privirea spre creanga de deasupra sa şi simţi că îl ia cu ameţeli, gata să se prăbuşească în gol; chiar în clipa aceea, ceva îl împunse în piciorul gol, în chiar piciorul sting in care fusese rănit. Ţipă involuhtar, amarnic.

— Ah ! Mama ta !... Securea îi căzu. Un picior ii alunecă pe marginea stîncii şi dacă n-ar fi fost ţinut de frînghie ar fi alunecat în gol, zdrobindu-se de pietre!

înţepătura îl îndureră mai mult- decît muşcătura vul-turului. De ce oare ? Privi spre laba piciorului : patru-cinci scorpioni, groşi cam cît degetul cel mare de la picior, cu acul plin de otravă gata pregătit, căutau locul cel mai nimerit să-l înţepe din nou cu veninul lor. Un fior rece îl străbătu, ţîşni în sus cu toată vigoarea, se prinse de frînghie şi se lăsă să alunece în jos, de data aceasta spre pămînt. Găsi securea, îşi luă încălţările din pînză de la rădăcina copacului şi o rupse la fugă spre casă cît putu de repede. .

La drept vorbind, rănit şi vlăguit cum era, mai degrabă se rostogolea sau se tîra pe pămînt, însă şi aşa, în cele din urmă, păşi pragul colibei sale.

îndată luă vasul pentru fierturile din ierburi de leac, scoase cele două plante mici şi le puse la foc. In momentul acela îşi dădu seama că nu mai poate sălta piciorul stîng şi că îl arde un fel de flacără la inimă şi la plămini. Aşteptă pînă la primul clocot al apei cu iarba de leac, apoi vărsă fiertura într-un bol de lut, pe care îl prinse cu amîndouă mîinile. Se lăsă în genunchi pe piciorul drept şi, tîrînd piciorul stîng după el, înaintă încet de la vatră pînă la cuptorul-pat. Puse bolul plin lîngă căpătîiul lui Yu Zhenhai şi îi întoarse faţa spre el, o faţă

roşie ca focul de marea fierbinţeală din tFupul lui. Bolnavul ţinea ochii închişi şi lui Feng i se păru că nici nu mai suflă. Cu toate acestea, nu se pierdu cu firea, ci se

apucă să-l strige :

— Să nu crezi că te-am lăsat singur dinadins, frăţioare... Ia şi bea fiertura şi eşti scăpat. Scăpat...

Prostălăul ridică bolul, suflă în el să se răcească, dar cum să-i dea bolnavului să bea ? în toată casa n-avea o lingură pentru supă... Atunci sorbi din fiertură, îşi apropie gura de aceea a lui Zhenhai şi dădu drumul licorii între buzele acestuia. îi dădu îii felul acesta să bea pînă simţi că îl scutură fiori de frig, din ce în ce mai tare, încît nici gura bolnavului n-o mai nimerea. Se opri, se odihni puţin, apoi continuă să facă tot aşa cu fiertura, pînă la ultimul strop. Mîna îi tremura acum atît de tare, încît bolul îi scăpă jos şi se sparse. Se chirci şi el acolo, jos, lîngă pat.

Zăcu o vreme cu capul pe pămîntul umed, apoi şi-l ridică. Jumătatea stingă a trupului îi amorţise, iar piciorul stîng i se umflase. Cînd ridică pantalonul, observă că
i se învineţise de tot. Un fir roşu, ca un şarpe subţire, cit

* Peste un metru ; 1 *chi'* – 0,3 m.

o aţă, se furişase pe sub piele, de la talpă în sus pînă aproape deasupra gleznei. Cînd avea să ajungă la inimă, nu mai era nimic de făcut, viaţa i se sfîrşea. Feng Prostălăul, omul care culesese toată viaţa ierburi 3e leac, ştia, fireşte, că veninul scorpionului era grozav de periculos.

Se zicea că scorpionul cu nouă vertebre poate ucide şi-un bou. El nu avusese vreme să numere vertebrele aceluia care-1 muşcase pe el, însă era pe deplin conştient de nocivitatea veninului. Totuşi nu se sinchisise şi nu făcuse nimic pentru el, nici măcar atunci cînd îi dăduse lui Zhenhai să bea din gura sa, cînd ar fi putut să înghită oel puţin o sorbitură. Acum se sculă cu mare greutate de jos, zbătîndu-se să se tîrască pentru a se sprijini de zid; de cum izbuti, luă o sfoară de cînepă care era agăţată de un cui şi, chinuindu-se din răsputeri, şi-o legă cît mai strins la baza piciorului, ca să împiedice otrava un timp să i se răspîndească în organism...

—- Bambus Tînăr! Bambus, mă auzi ? chemă el. Scoală-te, Bambus Tînăr, n-auzi vrăbiile ciripind ? Ţi-am pus lîngă pernă o mînă de curmale. Vezi de le mănîncă şi aşteaptă-mă acasă. Eu mă reped după lemne şi vin degrabă...

Copila dormea încă. El ieşi, sprijinîndu-se cu grijă, dar abia ieşi pe uşă, că se şi rostogoli la pămînt, trăgînd după sine nelipsita-i cobiliţă grosolană, cioplită de mîna sa.

— De ce stai în uşă pe vîntul ăsta, Bambus Tînăr ?

— Aşa mi-a zis tata,- să te-aştept. Bine c-ai venit, mămico ! spuse fata, mîncînd încă din curmale.

Piersica avea ca întotdeauna panerul petrecut pe după braţ. Vîntul îi răvăşise părul şi îi aruncase în faţă praful drumului. Se aplecă, culese de jos cobiliţa şi o agăţă pe perete.

— Taică-tu... ? întrebă.

— Doarme... L-am ajutat eu să se ţină pe picioare. Mi-a zis să te-aştept aici. Uite ce curmale mari, grase şi dulci. O grozăvie!

Piersica nu prea luă seama la vorbele fetei şi intră gîndind • „Dacă s-a trezit şi a fost în stare să-i vorbească, poate să doarmă, e bine...“ Se apropie de cuptorul-pat şi il găsi pe Zhenhai acolo, răsuflind egal, puternic, cufundat într-un somn liniştit. Femeii i se luă o piatră de la inimă. Abia acum puse coşul jos şi se aşează la un colţ al palului, să-şi odihnească picioarele ostenite şi umflate care o mai şi dureau de atîta.mers. Luă o batistă de pe poliţă şi-şi şterse sudoarea de pe faţă şi de pe gît.

Noaptea şi-o petrecuse la părinţi, însă nu lipise geană de geană, fiind tot cu gindul la coliba de pe munte. Inchi- ; sese

şi ea ochii abia înspre ziuă, dar se sculase curind şi j fără să se spele sau să se pieptene, în ciuda Îndemnurilor mamei, îşi apucase panerul şi o zbughise pe poartă, luînd drumul muntelui. Mai mult fugise, şi străbătuse treizeci de li pe o zi rea, mohorîtă, fără soare, ajungînd acasă tocmai la prînzul cel mic. Cît ar fi dorit să mai zăbovească puţin, măcar cîteva minute, aşa cum stătea l acum, cu capul rezemat de perete, ca să-şi revină.

Dar nu trecu nici o clipă şi Bambus Tînăr intră peste ■] **ea.**

— Mămico, eu n-am mîncat de dimineaţă. Tata e rău, doarme întruna...

— Las' că-ţi fac eu ceva.

Piersica se ridică şi săltă capacul de la vasul de pe foc, f din care se împrăştiară aburi.

— Aici ce ai, fata mamei ? De ce n-ai mîncat singură *?* Să nil mai spui că tata e rău. El e bolnv şi nu se poate scula.

— Nu se poate scula ? Păi n-a fost plecat, doar el mi-a cules curmale. Cînd să se îmbolnăvească ? Ce, eu n-aş şti ? o contrazise Bambus Tînăr primind din mîna mamei o bucată de dovleac copt şi apucîndu-se să mănînce.

Piersica, se sperie şi se uită spre pat.

— Tatăl tău e bolnav rău, şopti, cum să fi pleoat ?

— Mămico, te-ai aiurit ca bunicul, sau ce ai ? se miră Bambus Tînăr, făcînd ochii mari. Gel care zace e unchiul, cum să fie tata ?

Piersica se cutremură, speriată. Abia acum îşi dădu seama că de cînd venise, îl luase pe soţul scump inimii sale drept una şi aceeaşi persoană cu „tatăl" pe oare 'îl ştia fata. Atunci băgă de seamă şi vasul spart şi se sperie de moarte.

— Bambus Tînăr ! Tatăl ăla al tău unde e ?

— Păi nu ţi-am zis, de cum ai venit că doarme ? Pe patul lui ! zise fata, nemulţumită.

Piersica Teşi din încăpere şi se-ndreptă spre cămăruţa de la marginea casei. O linie roşiatică-închisă îi atrase atenţia. Se aplecă să vadă mai bine şi înţelese că era o dîră de sînge. înfricoşată, să repezi înăuntru.

Pe patul grosolan în care abia putea sta întins un om, Feng Prostălăul dormea făcut colac. Faţa îi era pămîntie. Ţinea ochii închişi şi gura strînsă. îşi muşcase pînă la sînge buzele. Degetele mîinilor i se înfipseseră adînc în lutul peretelui şi al cuptorului-pat.

Piersica îl zgîlţîi de umăr, strigînd :

— Frate ! Ce ai, frate ? Ce ai ? Deschide ochii, sînt eu, m-am înapoiat! Hai, vorbeşte ! Frate !...

După puţin timp, Prostălăul întredeschise ochii. Dar în ei nu mai licărea lumina înţelegerii, iar gura şi-o mişcă în zadar, nereuşind să scoată un sunet.

— Vorbeşte, frate, ce s-a întîmplat? Sînt eu, sora ta, Piersica ! M-am întors. Ce ţi s-a întîmplat de ai ajuns în halul ăsta ?

Plîngînd, Piersica îi luă palmele şi constată cu inima frîntă că erau pline de sînge.

Deodată, în ochii bărbatului licări o scînteie de viaţă, deşi gura lui nici de data aceasta nu scoase un cuvînt. Îşi trase cu putere mîinile dintr-ale ei şi le înfipse iar în latul peretelui. Dar ea i le luă din nou, strîngîndu-le cît putea de' tare.

— Ce s-a întîmplat, frate ? zise, plîngînd. Nu te mai chinui, şi spune ceva ! Frate... Ai mîinile reci...

Cîteva lacrimi se rostogoliră din ochii lui. De mai bine de doi ani erau împreună şi nu se ţinuseră astfel de mînă, iar dacă vreodată se atinseseră din nebăgare de seamă, el se trăsese numaidecît într-o parte. Iar acum...

— Surioară, reuşi el să lege cîteva cuvinte, nu te nelinişti. Mi-e mai bine. Nu pot vorbi, dar sînt în stare să stau în capul oaselor... Se forţă să se ridice, dar Piersica îl opri[1]. L-ai văzut pe tatăl lui Bambus Tînăr ? Să nu te iei după faptul că a căzut într-un somn adînc.

Gata ! Nu mai are nimic. A băut fiertură de iarbă care te sooală din morţi şi asta i-a curăţat otrava din sînge. N-are nimic, să fii liniştită.

— Ah ! iarbă care te aduce la viaţă ? Ai fost pe „gura scorpionilor", după iarba asta ? se sperie Piersica.

Capul Prostălăului se lăsă într-o parte. Piersica se uita la el, în timp ce o treceau fiori reci...

Odată, el îi vorbise de iarba oare scoală omul din morţi *, spunîndu-i că era un fel de „iarbă a nemuririi", dar că se găsea tot mai rar şi nu prin locuri umblate. Creştea pe unde nu putea fi văzută de om, sau pe unde, chiar de-ar fi fost ştiută de el, acesta nu era în stare să ajungă la ea, necutezînd să-şi primejduiască propria-i viaţă, fiindcă îl pîndeau tot felul de rele... într-una din vizitele doctorului Feng la ei pe munte, venit după ierburi de leac, acesta adusese cu el un şoim de vînătoare. Şoimul prinsese un iepure alb, dar în timp ce zbura pe deasupra copacilor, se speriase de ceva şi scăpase din gheare iepurele. Animalul căzuse pe limba aceea de stîncă. în timpul cît aşteptaseră ca şoimul să-şi reia prada, se petrecuse cu iepurele un

* Hui *sheng cao,* iarba care te întoarce la viaţă.

fenomen curios. Deşi capul lui fusese zdrobit între ghearele şoimului, iar picioarele şi le frînsese în cădere şi, pe deasupra, pe burta lui mai găsiseră şi trei scorpioni, iepurele nu murise, ci dimpotrivă revenise la viaţă. Domnul Feng îl cercetase cu multă atenţie şi descoperise că iepurele avea în gură o iarbă, iarba care te întoarce la viaţă, iar locul în care aceasta creştea era un cuibar de scorpioni veninoşi. Doctorul Feng numise stînca „gura scorpionilor". In anul acela, pe limba mamei lui Feng Zijiu apăruse o excrescenţă, şi cu toate că el o extirpase, ea se formase din nou. Era cancer. Feng Prostălăul vrusese să se ducă să culeagă iarba miraculoasă, însă fratele său îl oprise...

Totul era limpede acum. Piersica plîngea cu sufletul zdrobit. Dădu să-i panseze rănile pricinuite la cap şi la picioare de ciocurile vulturilor, însă Prostălăul ii reţinu de data aceasta el mîinile.

— Nu te mai chinui, n-are rost, surioară, şopti el. Nu mai am scăpare. Otrava mi-a ajuns la inimă...

— Ba exista scăpare. Mă duc să caut iarba... Piersica se răsuci, să plece.

— Iţi ştiu simţămintele, dar e prea tîrziu... o opri el.

— Chiar de-ar fi să mor...

— Dacă ai de gînd să faci lucruri prosteşti, du-te... se supără Prostălăul, desfăcînd palmele.

Piersica se uită la el, răvăşită.

— Te-ai supărat, frate... îngăimă.

— Sigur, zise el, îmbujorîndu-se. Sînt de-al vostru şi l-am scăpat de la moarte pe şeful partizanilor, eu preţul vieţii unui nebun ! Ce mare lucru! De-aia m-am supărat !

Piersica lăsa capul în jos şi înghiţi în sec. Nu ştia cum era mai bine. Ce putea face ?

— Ascultă-mă, surioară, îşi înmuie el glasul. Iată ce vroiam să zic... Fratele meu mi-a spus că otrava intră în inimă şi se roteşte apoi cu sîngele prin trup. Acum ea a ieşit din inimă şi de-aia mi-am mai venit în fire şi am şi ceva vlagă în mine ca să. pot să vorbesc. Dar cînd se întoarce, atunci... Surioară, un prostălău se duce în locul unui om de preţ. El a suferit pentru noi şi e cu mult mai folositor decît unul ca mine. Aşa se cuvine socotit!

— Frate, frate bun, fratele meu! Şi tu eşti om de preţ, ai suferit atita şi ne eşti tare folositor, spuse Piersica, plîngînd şi . se aşează lîngă el, prinzîndu-i marginea hainei.

— Te-aş ruga ceva, surioară. Dacă nu vrei, poţi să mă blestemi, zise el, luîndu-i o mînă.

— Spune, vreau cu dragă inimă !

— Surioară, vorbi el din nou, întorcînd capul, să n-o \ vadă, ai putea să coşi nasturele de la piept ?

— Pot, pot...

— E aici, în buzunarul ăsta... 11 aveam pregătit. E nasturele rupt atunci de către Aur...

Piersica observă că Feng purta haina aceea neagră şi peticită pe care o avusese pe el cînd se despărţise pe vremuri de Aur. O îmbrăcase înainte de venirea ei. Iar în buzunar avea tocmai nasturele acela învelit în pînză şi un capăt de aţă. El, un prostălău pentru toată lumea, era un om plin de suflet şi simţire. Piersica luă un ac, băgă aţa în el şi, luînd nasturele din mîna lui, cu lacrimi in ochi, începu să i-1 coasă.

In clipele acelea, ochii Prostălăului scînteiau ca flacăra, aţintiţi la faţa femeii de lîngă el. Abia înainte de moarte îşi îngăduise s-o privească atît de direct şi atît de aproape ! Şi neputîndu-se stăpîni, îşi înălţă mîna şL-i culese îndrăzneţ cîteva frinturi de iarbă uscată, din părul răvăşit.

— Frate, vorbi Piersica, înecată de lacrimi, ţi-am cusut eu, în locul sorei Aur, nasturele, atît de scump inimii tale.

— Ba chiar tu trebuia să mi-1 coşi, acum eşti mai mult decît Aur... rosti el, limpede.

— Du-te liniştit, frate, zise ea cu greu, potopită de plîns. Tu şi Aur n\i aţi stins flacăra vieţii. Bambus Tînăr, pentru voi...

— Ea e fiica mea vitregă...

— Nu, e propria ta fiică ! De astăzi încolo, o să se numească Feng. Feng !

— Oh, ce tată mai sînt şi eu, n-am mai apucat să aduc două sarcini de lemne, nici să-i dau să mănînce, sărăcuţa... vorbele Prostălăului se frînseră brusc.

Piersica se aplecă să rupă ou dinţii aţa cu care ii cususe nasturele. Cînd ajunse cu faţa in dreptul inimii lui Feng Prostălăul, lacrimi fierbinţi îi curseră din ochi ca un izvor, udîndu-i bluza...

19

De Sărbătoarea Luminii Pure, oamenii se duc la mor-

mintele celor apropiaţi şi le refac movilele, sădeso pe ele iarbă, ard santal şi bani de hîrtie, ba unii oferă chiar sacrificii în alimente, şi totuşi, destul de curios, nimeni nu se îngrijeşte să se roage stăpînului spiritelor* sau să facă ofrande acasă, în faţa tăbliţei funerare.

În ziua acestei sărbători, în anul de graţie 1936, Zhang Al Treilea se purtă altfel decît de obicei. Aflat în camera centrală, aranjă pe masa din preajma pietrei pentru decorticat orezul patru feluri de buoate : un bol cu tăiţei din făină de dovleac, o farfurie cu ouă prăjite, o alta cu peşte şi un bol mai mare cu brinză de soia preparată cu varză. în patru castroane de mărimi diferite, puse pîiniţe din făină, iar în mijlocul mesei, între toate aceste bunătăţi, aşează o pereche de beţişoare din lemn alb, un pahar şi un ibric cu băutură. După ce aprinse trei bucăţi de santal, făcu o plecăciune adîncă în faţa mesei de sacrificii, apoi puse beţele de santal într-un vas, ridică ibricul, umplu paharul cu băutură de dovleac, îl ridică şi pe acesta, cu gesturi largi, solemne, foarte grave şi vărsă din conţinut pe'pămînt, lîngă masă.

— Nepoate, azi e întîia sărbătoare a demonilor de cînd tu „ai plecat“, rosti grav, şi unchiul o să-ţi ţină tovărăşie la această masă pentru tine... Mănîncă şi bea ! Nu te sfii, nu trebuie să te arăţi cumpătat şi nici să te zgîrceşti pentru mine. Am de unde... Bunătăţile astea le-a adus fii-mca a mare, pentru fratele ei mai mic. Dar eu ştiu că, la anii lui, Fărîmiţă n-are cum le face faţă. Băutura mi-a rămas taman de la Anul Nou, e mai tare ca a lui Zhang Guiyuan, păcătosul ăla care precis că toarnă apă în ea... Bea ! Cum, nu poţi ? Nu, nu te cred ! înainte de moarte, poate, dar acum ? E alcool pentru spirite, fără ăsta nu se poate. Ascultă-mă pe mine, spiritele beau atît de mult, că te şi sperii. Ca pe apa aia rece, nu alta ! E drept că pentru ei şi apa are gust de băutură, fiindcă în gura lor se preface în alcoolul cel mai grozav...

t

Ei, n-o să cuvîntez prea mult, te-oi fi supărat. Uite, te las să

---

* în concepţia tradiţională chineză asupra moFţii, dincolo de viaţa propriu-zisâ, o dată ce ea a fost încheiată, se permanentizează, într-o dedublare netă, existenţa materială şi' spirituală a oricărui muritor, ajuns să „trăiască"* în două „lumi", ca duh bo (tinînd de regnul animal) in lumea umbrelor subpămîntene iun fel de iad) aflată la izvoarele adinei ale Fluviului Galben, şi ca spirit *hun,* cu lotul dematerializat, în lumea sferelor (,,paradisurilor") cereşti.

bei în tihnă...

Zharife Al Treilea nu se îndură să verse toată băutura din pahar. După vreo cinci picături, puse paharul pe masă şi, pofticios, înghiţi în sec, stăpinindu-se. Se aşează lîngă vatră şi îşi scoase săculeţul cu tutun. Stătu îndelung acolo, în faţa mesei cu- ofrande, inima bătîndu-i aprig în piept.

— Aoleu, dar înfruptă-te, nepoate ! izbucni, în cele din urmă. Pe cînd trăiai, n-am putut să-ţi dau astfel de „bunătăţi. Mănîncă. Hai, ia şi mănîncă ! Lumea zice că spiritele nu pun gura pe orez sau tăiţei, dar eu, unul, n-aş crede. Dacă nu s-ar înfrupta cu ce le dai, ar mai avea vlagă in ele ? Orice se mişcă pe lumea asta sau ailaltă bea şi mănîncă, cu toate că, trebuie să recunosc, nu toţi îi poftesc la băutură scoasă din dovleac. Iar apa n-are cum să se sfîrşească. Ehei, nepoate drag, oamenii se duc, că asta ne e soarta, dar după fiecare rămîne, acolo, un muşuroi de pămînt. Şi uite, într-o zi ca asta, ceilalţi merg şi-l aranjează frumos... Numai tu n-ai lăsat nimic... Ba şi alţii se prăpădesc rău, dar măcar se află ce şi cum, şi-ntr-o zi ca asta ai lor care trăiesc îşi amintesc de el, îi îngrijesc mormîntul... Lăcaşul tău pe unde-o fi ? O arde careva bani de hîrtie pentru sufletul tău ? Şi de-ar fi aşa, cum de n-am şi eu cît de cît habar ? Da' uite că a fost să rămîn pe urma ta eu, cel rău, un bătrîn prăpădit, care-ţi ţine tovărăşie! Hai, înfruptă-te...

Zhang Al Treilea se înduioşase de-a binelea. Lacrimile îi şiroiau pe obraji, prelingindu-i-se pe lîngă mustaţă, intrîndu-i în gură. Se apropie de masă, cu ochii pe pahar.

— Bea, nepoate drag ! Nu-mi lăsa mie... Hai, fie, o să te-ajut.

Apucă paharul şi-l goli dintr-o sorbitură, îl umplu din nou şi iarăşi îl dădu peste cap. Bău unul după altul patru pahare mari, pînă goli ibricul. Voise doar să-şi alunge durerea, însă rezultatul ieşise pe dos. Alcoolul de dovleac îi răscoli burta deprinsă cu asemenea băutură şi, cu ea, întreaga-i fiinţă, astfel că în loc să uite sau măcar să-şi înmoaie durerea, se trezi că se aruncă peste masă, plîngînd în hohote.

— Nepoate al meu, nepoate bun ! strigă, printre sughiţuri.- Cum de te-ai prăpădit, ia spune-mi ? Eu, Zhang Al Treilea, trăiesc şi oameni buni ca tine au plecat pentru totdeauna. Fir-ar să fie de viaţă scîrboasă şi de moarte nemernică ce-i ia doar pe ăi mai buni ! Numai ei zac în pămînt, fie vîrstnici sau cruzi, bărbaţi sau femei, se duc unul după altul! Ai face un munte din ei! Poate să fie

revoluţie, răscoală, poţi să învingi da'-nainte de toate rămîne numai un muşuroi de pămînt sub cer. Toţi ajung spirite şi duhuri... Ce să zic de unu' ca mine, Zhang Al Treilea. Băieţii mi s-au dus, şi cel mare şi cel mic, ori că rău ori că bun, gata, am rămas cu fetele... Mama ta de viaţă, mi se frînge inima ! Hai, băutură de dovleac, arde-mă, să nu mai ştiu de mine... De-am apucat sa trăiesc ca să păţesc nenorociri ca astea, ce mama ei de revoluţie să mai fac...

Una dintre fete intră în casă şi se sperie, văzîndu-1. Se repezi la el, îl zgudui, trăgîndu-1 de braţ şi stri- gîndu-i

— Tată, tată! Ce-i cu tine ? Ce faci aici ? De ce plîngi ?

— Copilă proastă ! o certă el, fără să contenească din plîns şi ţinînd ochii închişi. De nu-1 bocesc eu, cine s-o facă ? Lasă-mă, Piersico...

— Eu sînt Crizantema, tată...

— Crizantema ? Ce mai întrebi ? Fratele tău cel mare a pierit fără urmă...

— El ? Crizantema slăbi strînsoarea. Tată, dar nu l-aţi lăsat voi să moară, tu şi cu mama ? Nici n-aţi vrut s-auziţi să-l îngroape în capul satului şi nici să mai ştiţi de el cînd l-au dus în munţi, printre stînci. Acum îl mai şi plîngi... Aiurit mai eşti, tăticule. Băutura asta te-a scos din minţi...

Zhang Al Treilea îşi reveni brusc. Se ridică de peste masa pe care căzuse şi se' şterse la ochi. Crizantema merse şi se aşeză pe pat. Veni şi el acolo, se trase la un capăt, îşi umplu pipa şi ceru :

— Dă-i tatei un foc.

Crizantema întoarse dinadins capul spre fereastră. Faţa-i slabă, prelungă, cu pielea netedă, rozalie, plăcută, cu buzele cărnoase, pe care acum ea şi le ţinea strînse ferm, şi cu gropiţele adinei din obraji era pe de-a-ntregul cuceritoare.

— Of ! suspină bătrînul, văzînd că- nu e băgat în seamă. Un tată aiurit n-ar fi nimic. Dar cînd el e cu un picior în groapă şi unul afară şi nu i-au rămas pe lîngă el decît nişte copile zăpăcite...

— Vorbeşti ca să te afli în treabă. Numai cine se înfrînează urcă şi la ceruri! zise ea îmbunată, dar prefăcîndu-se a se ţine mîndră.

— Of şi-aoleu ! Păcat că te avea la inimă ! Cînd era printre noi, te-nvăţa să scrii şi să citeşti, iar tu, copilă rea...

— Tată, despre cine vorbeşti ? De' cine ? Crizantema se răsuci spre el, fixîndu-1 cu privirea.

— De cine, dacă nu de el ? Zhang- Al Treilea lăcrimă. Aur Scump, netotul ăla, nu merită să fie socotit fratele tău. Eu ziceam de adevăratul tău frate cel mafe...

— Ah ! Tată, ia zi-mi, e cumva fratele Liqi ? întrebă ea, venind lîngă el.

Zhang Al Treilea suspină, trăgînd din luleaua neaprinsă. Crizantema se tulbură dintr-o dată şi izbucni în plîns. Se duse spre masa cu ofrande, se opri în faţa ei şi strigă, printre lacrimi :

— Cine ţi-a dat vestea asta, tată? şi fără să aştepte răspunsul se puse de-a binelea pe bocit.

— Mai ai şi nas să-ntrebi ? răbufni el. Nu nii-ai zis chiar tu ?

— Eu ? se sperie ea şi se răsuci spre el.

— Dacă zic vorba aia, că nici măcar nu ştii pe ce lume eşti, te superi, aşa-i ? De Anul Nou, cînd tc-ai înapoiat de la Yantai, nu ne-ai spus tu, plîngînd de mi se rupea inima, de mila tâ, că Liqi, Gao Yushan şi ceilalţi au fost luaţi şi tîriţi la Jinan ? Ei, bine, ce era greu să-mi dau şi eu seama că s-au sfîrşit ? Gata, nu mai sînl !

■— Asta...

— Nu ţi-a trecut prin cap, nu-i aşa ? Atunci ia ascultă la mine, cuminte : cînd ticăloşii pun mina pe cineva, şi-l bagă la zdup aici în sat, îl iau la palme. De-1 trimit la sediul comunei, îi fac pielea numai vergi.

La district îl lasă pe bietul om fără mîini şi fără picioare. Cîţi dintre cei închişi la judeţ mai scapă de-acolo cu viată ? Soră-ta a doua a scăpat acum cîţiva ani prin grija

Splendidei şi tot ne-a venit acasă cît pe ce să-şi dea duhul. Ei, ia gîndeşte-te, dacă Liqi a fost dus în capitala provinciei, el, care e şef, a ieşit viu din mîinile ălora ? Vorbeşte !

Crizantema îşi stăpîni lacrimile. Se trase spre cuptor si, fără un cuvînt, se uită ţintă cu ochii umezi la masa cu ofrande.

Chibzuise destul la cele spuse de tatăl său. Iarna trecută, după ce Liqi, Gao Yushan şi ceilalţi fuseseră arestaţi, Cui Aroma, ea şi Gao Yushui rămăseseră în Yantai, încercînd să afle cîte ceva despre soarta lor şi să comunice celor care veneau pentru dispoziţii, care era situaţia. Cheltuiseră bani, îi mituiseră pe unii şi ajunseseră să ştie că ai lor fuseseră duşi în secret la Jinan, în capitala provinciei. Mai apoi, din ..pricina maşinii de imprimat, Yushui fusese şi el prins. Cei cîţiva, rămaşi în libertate, lipsiţi de instrucţiuni, erau cu totul dezorientaţi şi atunci ea, ca şi ceilalţi, plecase acasă. Şi cu toate că ştia bine că, o dată căzuţi în mîinile duşmanului, revoluţionarii nu aveau nici un fel de sorţi de scăpare şi doar întîmplător se nimerea printre ei şi cîte unul mai norocos, atîta vreme cît' încă nu-i parvenise vestea morţii arestaţilor, nu renunţase la speranţa de a-i mai vedea vii...

— Vezi, m-am gîndit la ce vouă nici nu v-a dat prin cap, se făloşi Zhang, trăgînd ca şi mai înainte din pipa neaprinsă. Numai că n-am vrut să vă spun, ca să nu vă fie greu. De-ai şti cît m-am chinuit eu zilele astea şi cît am tot stat de vorbă noaptea cu fratele tău cel mare. De adormeam, se făcea că el veneai la mine şi mă trezea cu glasul lui bine ştiut... Asta e prima Sărbătoare a Luminii Pure de cînd el s-a dus...

Crizantema se repezi la vatră, aprinse un **beţigaş** din tulpină de cînepă şi i-1 întinse tatălui său. **Zhang** Al Treilea îl luă şi-l puse în capul lulelei.

— Tată, mămica unde e ? Dar copiii lui Niu ? Nu **i-am** văzut.

— S-a dus cu ei pe 'munte, la mormîntul lui Fărîmiţă. Soră-ta cea mare, Frumoasa, s-a înapoiat de ieri acasă la ea. Crizantemă, cum e la Weihai ? Mai bine ca-n Yantai ? Treaba merge ?

Crizantema se duse în prag, privi afară şi cînd se întoarse se ghemui la pieptul tatălui. Din* trei fete cîte avea, numai ea era atît de drăgăstoasă cu el.

— Tăticule bun, îi şopti ea la ureche, treaba merge.

Comitetul s-a mutat în Weihai, avem acolo cîţiva activişti de ispravă. In cîteva zile, vor trimite oameni să ia legătura cu Yu Zhenhai, ca să adune din nou partizanii la un loc.

— Aha, or să se bată !

— Nu ştiu prea bine. Poate. Eu am fost şi-am căutat-o pe Piersica, să transmită partizanilor să se strîngă aici la noi în sat.

— Cînd ?

— într-o zi.

Zhang renunţă să mai fumeze, vărsă tutunul ars şi băgă pipa in sîn.

— Păi, e cazul să ne pregătim. Crizantema, pot să fac şi eu ceva ?

— Tată scump, te-am auzit ce-ai spus mai înainte, că nu-ţi mai stă gîndul la revoluţie. Toţi ajungem pămînt, spirite, duhuri... îl dojeni ea, zîmbind.

— Şi ce ? Chiar şi-aşa, tot noi sîntem ăia mulţi. Pe urmă o să ne războim şi acolo, sub pămînt, cu duhurile ălora ticăloşi. Numai să aibă cine ne conduce, şi facem tot ce trebuie !

„După cum s-a supărat Aroma, cred că indicaţiile lui Huang Bai sînt adevărate", se gîndi Yu Zhenhai. Drumul pe povirniş în jos era greu de făcut. Calcă într-o groapă, se răsuci şi sări să se prindă de trunchiul unui pin de pe margine. Se agăţă de el, izbutind să rămînă în picioare, îşi duse mîna stîngă la spate, stringînd din dinţi.

— Ce ai, frate Zhenhai ? întrebă Cincizeci, susţinîn- du-1 din spate. Şalele tale...

— Nu-i nimic. Am călcat strîmb...

— Ne odihnim puţin ? E încă devreme.

Yu Zhenhai nu răspunse, dar nici nu se aşeză. Rămase în picioare, îmbrăţişînd lacom cu privirea munţii negri.

Se aflau în ultima decadă a lunii a doua după calendarul lunar. Nu era lună, şi stelele abia licăreau pe cer, astfel că vîrfurile munţilor mai degrabă se ghiceau decît se zăreau.

Anul trecut, la începutul iernii, Feng Prostălăul îl smulsese pe Yu Zhenhai din ghearele morţii, cu ajutorul unei ierbi, veghindu-1 în coliba sa de pe munte. Mai apoi Piersica, stringînd din dinţi, îl îngrijise după sfaturile pe care i le dăduse doctorul Feng. Umblase la răni cu beţişoare de lemn, îndepărtînd puroiul amestecat cu sînge şi scotocind de .zor pînă ce dăduse peste ceva tare, ca două bobiţe de alună. Le scosese şi acelea se dovediseră într-adevăr a fi două gloanţe mici. După ce îl scăpase de ele, se îngrijise să-i oblojească zilnic, cu ierburi de leac, rănile, şi acestea

porniră să se vindece văzînd cu ochii ; cînd Zhenhai fu în stare să se mişte, îl mutară în casa unui tovarăş de nădejde. In satul acela se afla un sanitar, pe deasupra şi om bun, care îşi făcea drum noapte de noapte la el, să-l vadă şi să-l pşnseze. La sfîrşitul anu- * lui, rănile lui Zhenhai se închiseseră şi prinseseră să se cicatrizeze, dar el fusese chemat, vindecat-nevindecat, rău-bine, cum ar fi fost, printre partizani.

De cîteva luni, de la căderea celor din Yantai, partizanii se împărţiseră pe trei grupe de cîte opt-nouă oameni. Baotian era şeful. O grupă acţiona de-a lungul ţărmului mării, una pe Rîul Scroafei şi cealaltă în Masivul Kunyu. Se preocupau în principal de cîştigarea unui număr cît mai mare de oameni de partea lor, străduin- du-se să-i facă pe aceştia să înţeleagă situaţia ; în felul acesta sporeau rîndurile comuniştilor şi propria lor forţă. Punctele de legătură erau acum mai puţine, dar mai si

gure. Vigilenţa crescuse pe măsură ce căpătaseră experienţă. Uneltirile vrăjmaşilor, una după alta, erau zădărnicite de oamenii lor. Numai că, negăsindu-i pe partizani, soldaţii se răzbunau pe săteni... In judeţele Wendeng şi - Muping, trei case care ascunseseră partizani fuseseră distruse şi cinci oameni care le locuiau îşi aflaseră moar-- tea...

De cîteva zile, Huang Bai, omul de legătură al Comitetului special, însărcinat cu chestiuni politice, apăruse la coliba lui Ding. El îi înştiinţase că cei carş scăpaseră de dezastrul din Yantai se mutaseră în Weihai. Fusese trimis să-l întîlnească pe Yu Zhenhai şi să-i transmită instrucţiuni. Zhenhai se bucurase mult. Aflase insă că partizanii urmau să-şi stopeze acţiunile. Jiang Jieshi fusese obligat, în urma incidentului de la Xian *, să înceteze războiul intern şi să promoveze cooperarea in lupta împotriva agresorului japonez. Comitetul Central al Partidului Comunist Chinez propusese un front comun cu Partidul Naţionalist. Acum Comitetul special din peninsula Jiaodong căuta să intre în legătură cu forurile superioare locale ale Partidului Naţionalist. Această mare schimbare a situaţiei politice îl dezumflase pe Zhenhai.

— Reacţionarii n-au reuşit să pună mîna pe noi, sărise cu gura Cincizeci, şi tu zici că vrei să intri in legătură cu ei. Nu ne vîrîm singuri capetele sub secure ?

— Asta vorbeşte ca să nu adoarmă ! răbufnise şi Kong Juren, trîntindu-şi de pămînt căciula ruptă, ponosită. Jiang ăla se uneşte el cu noi ? Revoluţia se bizuie pe arma din mînă. Ce să discutăm cu ei ?

— Voi de-ai cui sînteţi ? izbucnise Huang Bai. Sin- teţi împotriva partidului! Hoinăriţi doar de colo-colo aţi nimicit şi voi cîţiva reacţionari, in schimb aţi dus pe atîţia dintre ai noştri la pieire, aşa că nici nu-i de mirare că unii vă zic bandiţi, banda ălora de pe Kunyu...

— Pleosc !

Cincizeci îi trăsese omului o palmă. Degetele lui butucănoase îi lăsaseră urme serioase pe obraz.

— Răsculaţi-vă ! strigă Huang Bai, trăgîndu-se spre perete. împotriviţi-vă ! Yu Zhenhai, tu ai sau nu grijă de ei... ? !

— Te duci şi le spui şefilor tăi că nu înţelegem această indicaţie, rostise Zhenhai.

După ce Huang Bai plecase, pentru prima oară ajun- gînd să se îndoiască şi el în privinţa unei instrucţiuni venite de

* La 12 decembrie 1936, doi generali patrioţi, dind expresie voinţei naturii, l-au arestat pe Jian Jieshi, obligîndu-1 să accepte frontul comun.

sus, Yu Zhenhai le trimisese pe Aroma şi pe Crizantema la Weihai.

Raportul lui Huang Bai nu putea decît să toarne gaz peste foc. îndată ce ajunseseră în Weihai, Aroma alergase la sediu, unde fusese aspru muştruluită de cineva din conducere. Se aprecia că partizanii lui Yu Zhenhai erau mai degrabă o bandă răzleaţă, fiindcă se opuseseră deschis politicii partidului, nu ascultaseră ordinele superiorilor, iar eventualele lor acţiuni puteau aduce chiar prejudicii luptei. Noul ordin fusese acesta : toţi partizanii să se întrunească în Floarea de Piersic, unde urma să le vorbească cineva din conducere. După aceea, avea să li se confişte armele şi să se stabilească care încotro urma să se ducă.

Cui Aroma nici măcar nu putuse deschide gura, pentru că Huang Bai o condusese afară pe poartă aproape cu forţa. Pe drum, ea nu-i suflase nimic Crizantemei, şi mai apoi nici chiar lui Zhenhai, despre mustrările şi ameninţările conducerii, ţinîndu-le cu o undă de durere şi ciudă în inima sa: după ea, nu s-ar fi căzut ca cei de sus să se arate mînioşi ; le-ar fi stat mai bine să-i lămurească şi ei, acolo, pe loc, lucrurile, că doar de aceea şi venise.

Yu Zhenhai simţise că asprimea şefilor faţă de grupul lor nu era a bună, dar oricum n-ar fi putut nici măcar presupune că ordinul primit avea să fie cu urmări atît de grave pentru el şi pentru cei douăzeci şi şapte de partizani ai săi. Şi nu numai el, care abia se pusese pe picioare după atita boală şi zăcut, dar nici măcar unul dintre oamenii lui nu se gîndise că întrunirea lor secretă în Floarea de Piersic se putea asocia cu desfiinţarea grupului. . în cătunul acesta de munte nu descoperiseră niciCînd între ei sau între locuitori un singur trădător. Evenimentele petrecute cu răniţii la Templul Porumbeilor de pe Casa de
Piatră nu fuseseră puse în legătură cu acţiunea de trădare a cuiva din sat. Iar de atunci trecuse încă un an, timp în care partizanii nu se mai iviseră prin sat, iar dacă trecuse totuşi cîte unul pe acolo, o făcuse în cel mai mare secret. Ordinul era ordin şi trebuia executat. Se grăbiseră ,să coboare în sat în plină noapte şi, fără să se-mprăştie pe la casele oamenilor, se adunaseră cu toţii în templul bine ascuns printre livezile cu pomi fructiferi, de la capătul de răsărit al satului, urmînd ca peste zi să rămînă tot acolo, chiar dacă ar fi fost luaţi drept spirite sau demoni ! Apoi, în afara cîtorva comunişti din cătun şi a două familii — a Piersicăi şi a lui Cincizeci —, care răspundeau de aprovizionarea lor cu apă şi cu alimente, ceilalţi ţărani nu ştiau nimic despre întrunire.

Oare nu avea Să li se-ntîmple cine ştie ce, dacă stăteau să aştepte în templu patru-cinci zile ?

Din nefericire, nu în a cincea zi şi nici măcar în a treia, ci chiar a doua zi seara se petrecuse ceva neplăcut. Şi cel care le adusese năpasta pe cap fusese Kong Juren.

Partizanii se înghesuiseră în cele trei încăperi ale templului, odihnindu-se noaptea în maldăre de fin. Iarna era pe sfîrşite şi, , strînşi unul în altul, dormeau destul de bine. încă nu aflaseră de ce fuseseră chemaţi, dar presupuneau că ori aveau să pornească atacul de aici, ori cumva să primească instrucţiuni pentru extinderea propagandei... Ca să nu fie văzuţi de săteni, nu puseseră santinele, ci aranjaseră în aşa fel, încît ţăranii-comunişti care ştiau de ei să dea pe acolo ca din întîmplare.

In seara aceea pe la ora cinci, după ce Zhang Al Treilea iscodise şi se asigurase că nu era nimeni pe drum, cele trei fete ale sale se strecurară în grabă spre templu : Piersica şi Crizantema cu cîte o căldare cu apă, iar Fru- -moasa cu două coşuri cu bucate — dovleci uscaţi, turtă şi ridîchi uscate.

Găleata de lemn, plină-ochi cu apă, a Crizantemei, era cu mult mai grea decît sarcina Frumoasei, dar ea era parcă de oţel, aşa mergea de drept şi de firesc. Frumoasa însă se clătina ca o salcie bătută de vînt, gata să pice jos în orice clipă. Strîngea din dinţi şi continua să se ţină îndeaproape, în urma surorilor sale mai mici.

Templul era luminat de o lampă mare, peste ferestre fiind trase obloanele, astfel că în afară nu răzbătea nici o rază de lumină. Partizanii se apucaseră să mănînce, numai Kong Juren cu ochii pe Frumoasa pusese jos bolul cu mîncare.

Nu se văzuseră de mai bine un an şi lui îi era drag s-o privească.Aşezată lîngă lumină, Frumoasa turna apă sau lentindea oamenilor bucate, fără să-i dea bărbatului vreo atenţie. Şi chiar de i-ar fi fost dor de omul său, în faţa lumii nu ar fi mers să stea lîngă el. Apoi, cum îi venise şi lui rîndul, îi duse nişte apă, dar fără vreun gest anume pentru el, ba chiar nici nu ridicase ochii să-i arunce măcar o privire. De la o vreme, de cînd se angajase în acţiune, viaţa nu i se mai părea pustie. Fie că muncea in atelierul de broderii, ori că broda acasă, nu mai era aceea de altădată, căpătase dintr-o dată o putere care o susţinea. Tuşea mai puţin, se mai întremase, pusese ceva carne pe ea şi prinsese puţină culoare. Înainte vreme, ori de cîte ori venea acasă din Tîrgul Familiei Kong, se oprea de vreo trei ori, să-şi tragă sufletul, pe cînd de data aceasta, sosind în Floarea de Piersic, deşi cărase nişte lucruri, nu se odihnise decît o singură dată, lîngă Templul Dragonului. Acum, că purtase pe cobiliţă cele două coşuri, se îmbujorase bine la chip şi arăta tînăra. fragedă, cu adevărat frumoasă.

Kong Juren bău doar apă, fără să fi pus gura pe mîncare, cu ochii tot la nevastă, care încheind treburile ieşise după tatăl său şi după cele două surori şi nici că -1 luase în seamă.

— Oh ! murmură el şi se ghemui pe fîn.

Dar cum putea să doarmă ? Se obişnuise cu o astfel de viaţă, greul nu de la fîn venea, se oploşise el şi prin locuri mai rele, dar acum, imediat ce închise ochii, chipul minunat, blînd şi plăcut al soţiei îi apăruse în faţă, chinuindu-1. Se ridică în capul oaselor. Avea poftă de-o ţigară. Căută ţigările, dar le terminase. îşi trecu privirea peste tovarăşii de luptă care se cufundaseră în somnul cel dulce, se ridică din locul său cu grijă şi ieşi afară.

In faţa porţii, doi oameni discutau cu glas scăzut, aşezaţi direct pe pămînt. Erau Zhenhai şi Boatian. Noaptea dinainte şi-o petrecuseră la fel, abia peste zi apucaseră să se odihnească puţin. Kong Juren le spuse că n-avea somn şi că voia să rămină el în locul lor, urmînd să-şi facă somnul a doua zi. Dar la puţină vreme după ce ei intrară în templu, o apucă tiptil spre casa lui Zhang Al Treilea.

Uliţele satului erau liniştite şi întunecate. La munte, cîinii nu latră din te miri ce.

La un moment jlat, Kong Juren se opri, chibzui puţin şi o

coti spre miazăzi. Cind ajunse în faţa unor porţi lăcuite in negru, bătu încet.

Cum dădu cu ochii de el, Kong Geruială nu-şi mai încăpu in piele de bucurie de parcă i-ar fi picat din cer o comoară de mare preţ. Il luă de braţ, să fie sigură că nu-1 scapă, şi trase de el să-l bage în casă. El însă refuză să intre.

— Mătuşico, stăm mai bine aici în curte, am venit să ne socotim.

— Vai de mine ! Ce mai e şi asta pe capul meu ? răspunse femeia, pregătită să fie luată la întrebări.

— Bine, nu mai zic nimic. Dar ajută-mă. Du-te şi cheam-o pe Frumoasa. Spui că ai nevoie de ea pentru o cusătură grabnică şi rămîn cu ea aici în casă la tine.

Geruială îşi roti ochii spre el, curioasă şi bănuitoare.

— Dar ce cauţi aici ? Nu puteai să mergi de-a dreptul la ea ? Doar te au de bine !

— Nu pot să mă duc... chestie de vigilenţă. Hai, pleacă, o zori el.

— Bine, dar cine nu te lasă ? Mai e cineva cu tine ?

— Nu...

— Tu de unde vii ?

— Dintr-un loc.

— Şi-ncotro o apuci *?* Stai aci peste noapte ?

— Nu neapărat.

— Mîine o să mai fii aici ?

Kong Juren căută să desluşească prin întuneric expresia de pe chipul femeii. Oare tuşa lui bună să fie omul licenţiatului Kong ? Speriat, se întoarse şi o porni spre uliţă.

— Las-o baltă. Am treburi, gata, s-a făcut timpul să plec.

— Vai, stai niţeluş, Juren ! îl opri ea, prinzîndu-1 de poala hainei. Merg de grabă şi-ţi aduc nevasta. Hai, intră In casă şi bsa ceva. Dulapul mi-e plin cu bunătăţi. Cum
o să pleci în felul ăsta...

Kong Juren simţi că ea n-avea deloc gînduri bune, curate şi brusc işi smulse haina şi o rupse la fugă, pier- zîndu-se în întunericul greu. li era cît se poate de limpede că trebuia să fie cît mai precaut. Şi deşi se asigurase că nu e urmărit, pentru orice eventualitate nu se înapoie direct la templu. O luă mai întii spre apus, ajungînd pînă la Rîul Pietrei, unde zăbovi o vreme. Cum totul i se părea în ordine, făcu calea întoarsă şi intră tiptil în templu.

în dosul porţii, stătu şi trase cu urechea, dar nu se simţea

nici o mişcare. Cînd se lumină de ziuă, le propuse' cît se poate de ferm lui Zhenhai şi Baotian ca mătuşa lui să fie supravegheată din scurt. Mai mult, dacă femeia ar fi intenţionat cumva să plece din sat, trebuia să se facă tot posibilul spre a fi împiedicată. Ei fură impresionaţi de vigilenţa lui şi hotărîră ca Frumoasa să fie aceea care să stea cu ochii pe Geruială.

Abia atunci Kong Juren, împăcat, puse capul jos şi adormi.

De unde să ştie că nici in felul acesta necazul nu mai putea fi evitat!

Abia fugise Kong Juren din curtea lui Geruială şi mă- tuşă-sa doar apucase să încuie poarta, că, din casă, un bărbat se şi repezise spre ea şi îi şoptise ceva la ureche. Ea o descuiase din nou şi bărbatul se strecurase pe lingă ziduri, ca un cîine hămesit, şi se făcuse nevăzut.

Acesta era aranjamentul lui Kong Qingru. El ascunsese un agent în casa lui Geruială, pentru a urmări mişcarea partizanilor. Omul fusese pregătit în Jinan şi adusese cu el doi porumbei voiajori. Cît stătuse în Floarea de Piersic, se ţinuse cu Geruială. Omul vagabondase de cînd se ştia şi acum găsise o femeie, adevărat, mai mare decît el cu vreo cincispreze ani, dar care să-l îngrijească aşa cum se cuvine. Ea îl ţinea pe mîncare şi băutură şi

el o iubea, fiind parcă făcuţi unul pentru celălalt. Ziua, ca iscodea ce se intîmpla prin sat, prinzîndu-se la taclale cu oamenii, iar noaptea el se căţăra pe zid şi veghea de acolo, atent la orice mişcare.

Luni de zile porumbeii făcuseră drumul pînă în Tir- gul Familiei Kong, fără să poarte cu ei vreo ştire deosebită. Şi cum nu erau veşti preţioase, nici porumbeii nu aduceau certificarea recompensei băneşti. Iată însă că într-o seară, îndelungată aşteptare se dovedise rodnică...

Agentul se ţinuse pe urmele lui Kong Juren, ajungînd în cele din urmă şi la templu şi. cum nu-i fusese greu să-şi dea seama că partizanii se mutaseră acolo, alergase într-un suflet acasă şi scrisese un bilet cifrat In zori, după ce dăduse drumul porumbelului, Geruială îl îmbrăţişase pătimaşă şi-i spusese bucuroasă, sărutîndu-i barba deasă :

— Ce grozav ! Şi ce noroc pe noi, tată scump ! La prînz, soldaţii or să fie aici... Nu-mi pasă de aur sau de argint, şi n-o să-i cer ticălosului de licenţiat decît să mi te dea mie...

Aşa se petrecuseră lucrurile.

Soldaţii au venit repede, cam după prînz, călări pe cai şi pe biciclete, peste o sută de oameni. Au intrat în cătun, umplînd uliţele şi-au apucat-o din toate părţile spre templu, încercuindu-1.

Pînă spre seară încă vreo două sute de soldaţi şi poliţişti din Muping şi Wendeng li s-au adăugat celor din- tîi. Prin copacii din jurul templului fuseseră agăţate lampioane, iar pe unde era loc viran acestea fuseseră prinse de pari înfipţi în pămînt. Vreo treizeci şi ceva de lampioane luminau ca ziua şi nici o pisică n-ar fi putut să iasă din templu fără să fie văzută.

Singurul lucru care le rămăsese partizanilor era să dea piept cu duşmanul. De cîteva luni nu mai luptaseră şi aveau destulă muniţie, iar templul satului cît era el de dărăpănat, era totuşi înconjurat cu zid gros, din rocă dură, zdravănă, rezistentă şi numai cu poarta le-ar fi fost ceva mai greu. Clădirea avea acoperiş de olane, fiind singura de acest fel în întreg cătunul de munte şi prin urmare nu i se putea da foc de la depărtare. La adăpostul zidului, partizanii respinseseră cîteva atacuri. Terenul din jurul templului era mai ridicat, ei erau trăgători buni şi de fiecare dată agresorii pierduseră oameni. Singura dificultate consta în faptul că ei dispuneau numai de puşti cu bătaie scurtă.

A doua zi, şefii militari din judeţele Wendeng şi Muping sosiră cu patru mitraliere. Kong Qingru apăruse şi el într-o

lectică, iar pe spinările a zece măgari adusese şuncă, carne de porc şi alte alimente. Cîte un pachet de ţigări străine „Tunul roşu“ revenea la doi soldaţi, iar de la nivel de comandant de grupă în sus se beneficia şi de alcool. După ce analizară situaţia, hotărîră astfel : nu mai era nevoie să încerce să ia cu asalt templul, ci să caute să-i ţină bine şi cit mai mult încercuiţi pe partizani, fiindcă, fără apă şi mîncare, secătuiţi, ei aveau în mod sigur să le cadă în mîini. In felul acesta, nu'numai că îl prindeau pe Yu Zhenhai, căpetenia cea periculoasă, dar din gura atîtor inşi cîţi erau acolo nu puteau să nu smulgă o mulţime de informaţii despre organizaţia de partid.

Licenţiatul Kong se simţea mai fericit decît niciodată. Chinul lui de ani întregi se vădea de data aceasta pe deplin răsplătit. Cu privirea aţintită la curtea pustie a templului, le vorbi soldaţilor :

— Fraţilor, e greu. In munţii ăştia golaşi nu se află o gospodărie ca lumea. Staţi numai să-l prindem pe pietrarul Yu şi sînteţi cu toţi invitaţii mei, la Pavilionul Iarnă-Primăvară.

— Fiţi fără grijă ! îl asigură Liu, comandantul adjunct al trupelor. Pietrarul şi ai lui sînt ca peştii intraţi în năvodul morţii, ca tigrul căzut în groapa-capcană. S-a terminat cu ei.

— Ei şi-au dorit-o ! clătina din cap licenţiatul. Mîn- caţi bine şi beţi cumpătat, fraţilor, păstrîndu-vă cu mare grijă, fiindcă fiara e primejdioasă şi cînd e legată ! Stri- gaţi-le că dacă se predau frumuşel, n-o să păţească nimeni nimic, nici chiar pietrarul Yu. Ba ii şi plătim bine. Nu e numai gîndul meu, dar aşa a poruncit şi şeful de judeţ.

— Strigaţi ! porunci Kong Xian.

— Hei, voi de acolo ! urlă Lăcustă. Ascultaţi-mă, să- răcanilor ajunşi cu gîtul sub secure ! Noi ne-nfruptăm din şuncă şi din carne de porc aduse de la Pavilionul Iarnă-Primăvară. Voi aveţi burţile goale, vă ghiorţăie maţele, nu-i aşa ? Vă poftim şi pe voi la bucatele noastre!

Soldaţii prinseră să strige, care mai de care.

— Partizani! Ieşiţi şi nimeni nu trage în voi, ba vă şi răsplătim!

— O sută de yuani de om !

— Doi *mu* de pămînt fertil.

— Şi o bucată de munte pe deasupra!

— Vă găsim neveste...

Patru-cinci gloanţe şuierară. Un soldat aflat mai în faţă se prăbuşi. Intendentul Wan fugi şi se trinti lingă banca pe care şedea licenţiatul, la adăpostul unui dîmb. Ascunzîndu-

se după un pietroi, Kong Xian slobozi unul după altul toate gloanţele din încărcătorul armei.

— Ascultaţi ! urlă, mînios. Pietrarul Yu e cu voi ? Dacă are vlagă în el să răspundă.

— Nu e...

— Este ! Zi ce ai de spus ! se auzi o voce groasă, puternică.

— Cine eşti?

— Yu Zhenhai.

Kong Xian tăcu, se chirci mai tare la pămînt şi strigă •

— Bine, eroule. Pietrarule Yu, ascultă-mă bine: eşti foarte destoinic in luptă, dar te afli de trei ori încercuit de aproape şi încă de trei ori de la distanţă. Eşti prins fără scăpare, ca-ntr-un cerc de fier. Să zburaţi n-aveţi cum! Fii înţelegător şi ieşi cuminte cu oamenii tăi cu tot de acolo. Nu vom lua în seamă ce-a fost mai înainte între noi, ba chiar vă şi recompensăm cu bani frumoşi.

— Adevărat?

— Poate nu te încrezi în spusele tatălui meu, dar aici sînt şi soldaţii de la judeţ, şi aceasta e Chiar porunca şefului de judeţ. Nimic nu e vorbă îri vînt. Cei o mie de *yuani* puşi pe capul tău îi vei primi chiar tu. Ceilalţi oameni ai tăi aşişderea...

Răspunsul fu o împuşcătură.

Glonţul se izbi de pietroiul în spatele căruia se ascunsese Kong Xian, făcînd să sară în aer multe fărime de piatră, care-1 loviră peste nas pe cel ce se credea la adăpost.

— Foc! Foc! Trageţi în ei! Ii omorîm ! urlă Kong Xian, turbat.

Gloanţele ricoşau făcînd să ţîşnească scîntei pe toată suprafaţa zidului gros.

împărţiţi în două grupe, cei douăzeci şi şapte de partizani făceau faţă acestor atacuri luptînd şi odihnindu-se pe rînd, acolo în templu. Nu mîncaseră de cu o seară mai înainte, iar apa o băuseră deja. Vorbeau cît mai puţin, se mişcau cu zgîrcenie, cruţîndu-şi forţele, pentru a putea rezista.

Flămînd şi însetat era greu să lupţi. Văzind că soldaţii erau din ce în ce mai mulţi, şi că ei, cei din templu, n-aveau nici o şansă să spargă încercuirea, partizanii socotiră că ar face mai bine să iasă pe poartă cît mai aveau vlagă în ei şi muniţie suficientă ca să se bată pe viaţă şi pe moarte. Dar Yu Zhenhai nu vru să dea ascultare stăruinţelor oamenilor săi. El păstra un fir de speranţă şi căuta să vadă cum s-ar putea agăţa de el.

— Zhenhai, ce facem, ne aşteptăm aici moartea *?* nu mai

putu răbda nici Baotian.

Zhenhai se uită în curte şi nu răspunse. Văzînd cît de greu îi era comandantului să răspundă, Kong Juren găsi o cale :

— Ce părere aveţi *?* Ne facem că ne predăm, ieşim pe poartă şi apoi atacăm şi fugim.

— Da’ ce, ei sînt proşti? sări de colo Cincizeci. Dacă nu aruncăm puştile ne lasă să ieşim ?

— Le aruncăm, dar de nu ne omoară şi avem cite ceva ascuns, luăm pe urmă de la ei...

Cîţiva partizani se înfuriară.

— Kong Juren ! Ce inimă ai ? strigă Dasheng. Ţi-e frică de moarte, om lipsit de curaj ?

— M-am păstrat pentru revoluţie, răspunse Juren sarcastic. Tu ai înţeles ce ne vorbea tovarăşul Liqi ? Mie să-mi fie frică de moarte ? Poate altuia, nu mie. La revoltă, atunci...

— Nu vă certaţi, ii opri Zhenhai. Tovarăşul Liqi a spus să avem grijă de noi nu în sensul pe care-1 susţii tu, ci dindu-ne să înţelegem că' trebuie să ducem revolu- [1] ţia mai departe pînă la capăt, să găsim căile cele mai bune pentru triumful ei. De ce zic ei că nu ne omoară?
Ca să ne lase să acţionăm ? Sau ca să-i vindem pe-ai noştri, să trădăm revoluţia ?

— Fraţilor, eu am fost bine intenţionat, nu -m-atn , gîndit la ceva rău, se scuză Kong Juren, ruşinat.

Yu Zhenhai îşi concentră privirea, căutînd cu intensitate peste vîrfurile piersicilor din livadă.

Lampioanele din copaci se legănau uşor în bătaia virilului...

Cumătră A Treia nu-şi putea dezlipi ochii de pe coşul cu mîncare, deşi era sigur că ea nu-1 vedea ; respiraţia i se precipită... Cele trei fiice ale ei ţineau cu cîte-o mînă de coş. Şi trei guri rostiră intr-un glas, neliniştite :

— Ce ai, mămico ?

Cumătră A Treia întoarse capul, ferindu-se de lumina şi aşa slabă a lămpii. Cu faţa în întuneric, începu să plîngă...

Din ziua trecută, de cînd partizanii fuseseră încercuiţi, sătenii erau cum nu se poate mai necăjiţi. Şapte comunişti şi mai bine de zece tineri din sat, băieţi şi fete, se adunaseră acasă la secretarul celulei de partid, Yang Yuqing. Fiecare împuşcătură le sporea durerea! Singura forţă care luptase ani în şir pentru ei, cei din Floarea de Piersic, şi pentru populaţia din peninsulă urma cît de curînd să fie lichidată.

Ce era de făcut ?

Nimeni nu le putea sări în ajutor celor douăzeci şi şapte de oameni, iar ei, ca să salveze ţara de rele şi neajunsuri, muriseră de nouă ori într-o viaţă de om ! Cerule, chiar locuitorii Florii de Piersic aveau să sape cu mîinile lor gropile celor mai scumpi oameni sufletului lor!

Nu se mai ştia cine, poate un om simplu ca Zhang Al Treilea, sau vechiul comunist. Zhang Fuli, strigase deodată :

— Murim noi pentru ei!

Proiectul de acţiune „viaţă pentru viaţă“ fusese pus la punct în grabă, satul întreg, ridicat în picioare, se organiza, forfotea, bărbaţii se înarmau pînă la unul, fiecare cu ce avea la îndemînă : puşti de vînătoare, topoare, sape, furci... La miezul nopţii, aveau să declanşeze atacul, să-şi dea foc propriilor case, pentru a deplasa spre sat atenţia soldaţilor. Dar înainte de orice, bătrînii, femeile şi copiii se cădea să fie puşi la adăpost, şi chiar atunci cînd hotărirea fusese luată, se

şi apucaseră să-i scoată pe furiş din sat. Pe de altă parte, trebuia să pătrundă cineva în templu, ca să le ducă partizanilor apă şi alimente. înfometaţi şi însetaţi, cum puteau ei să ţină piept unui duşman de atîtea şi atîtea ori mai numeros ? Dar cine s-ar fi încumetat s-o facă ? Ajunşi in acest impas, Piersica, apărută ca din pămînt, le oferise soluţia salvatoare.

Ea se întilnise la Aroma cu un cadru de conducere şi cu Huang Bai, stătuse cu ei pînă mîncaseră de prînz, apoi se odihnise şi, după aceea cu Bambus Tînăr în braţe, îşi condusese oaspeţii spre Floarea de Piersic. Ajunşi la Vîrful Crizantemelor, aflaseră de la sora ei cea mică ce se întîmplase între timp în sat. Huang Bai şi conducătorul acela se arătaseră îngrijoraţi şi speriaţi.

— Tot lipsa de disciplină i-a stricat bandei ăsteia de pe Kunyu de-a ajuns pînă aici, să cadă şi-n cursa duşmanului... izbucnise Huang Bai.

— Să nu ne pripim, îl domolise şeful. Să aşteptăm să se lase noaptea şi atunci intrăm în sat şi căutăm o cale să-i salvăm.

Piersica şi Crizantema se împotriviseră ca el, omul din conducere, să meargă în sat. Ceruseră ca Aroma să-l ducă înapoi pe munte. Piersica o lăsase pe Bambus Tînăr în seama Aromei, şi o pornise de mînă cu Crizantema spre sat, iute cît le ţineau picioarele...

Piersica îşi asumase ea sarcina de a le duce partizanilor alimentele şi apa. Dacă ar fi lăsat această treaba pe mîinile unui bărbat, el ar fi bătut la ochi. Ori una ca ea, în calitate de mamă a fiicei lui Yu Zhenhai, era îndreptăţită s-o facă, dincolo de orice bănuială, urmărind, pasămite, să-i sfătuiască pe cei din templu, să pună armele jos. Era femeie, putea pătrunde mai uşor decit oricare acolo, doar nu fugea, şi poliţiştii ar fi fost astfel înşelaţi.

Yang Yuqing căzuse pe gînduri. Toţi se uitaseră la ea, neştiind cum era mai bine.

— Dacă intri acolo, pericolul e mare, spusese Zhang.

— Nu vorbeaţi de viaţă pentru viaţă ?

— Ai suferit destul, Piersico...

— Nu numai eu. Vorbeşte, unchmle Yuqing ! implorase Piersica.

— Aşa facem ! rostise ferm Yang Yuqing, ridicîndu-se în picioare. Toată lumea se întoarce acasă şi stă gata- pregătită.

Vestea plecării Piersicii la partizani o cutremurase pe Cumătră A Treia. Frumoasa şi Crizantema o ajutaseiă pe sora lor să salte coşul mare, plin cu mîncare. Trei mîini a trei surori

pe toarta coşului de sub ochii ei ficşi, aproape că-i opriseră în loc inima de mamă !

Văzînd că maică-sa, absentă, nu reacţiona în nici un fel, nu făcea un singur gest, Frumoasa i se adresă Piersicii : _

— Surioară, lasă-mă pe mine, fii ascultătoare. Tu o ai pe Bambus Tînăr, pe cînd eu...

— Ba eu mă duc, tu **să** asculţi de **mine, soră** mai **mare. Sînt** mai puternică **la** trup decît **tine şi mai** sint **şi** trecută prin multe. Bambus Tînăr o **are pe** mama, **n-ai grijă,** nu păţeşte nimic.

— **Eu** sînt cea **mai** nimerită, surioarelor, nu voi, sări **Crizantema,** cuprinzindu-le într-o privire pe amindouă. **N-am** pe nimeni **şi de-ar fi să mor, mă** plîngeţi un pic şi **gata.** La trup sînt **zdravănă, voinică, nu** se pierde una ca mine. De nu merg **eu, cum aş putea să** mai dau ochii cu fratele Liqi şi cu **partizanii** ?

Cumătră A **Treia întoarse** capul.

— Mamă! rostiră într-un glas trei guri şi fetele, cu chipuri rugătoare, se uitară la ea.

Dar femeia nu scoase o vorbă. Se răsuci pe loc, luă caucul tăiat dintr-un tîlv şi săltă capacul oalei cu apă, de pe vatră; camera fu năpădită de aburi. Fetele îşi înconjurară mama. Cumătră A Treia se apucă să toarne apă fiartă in găleata de **tablă, nici** încet, **nici** repede, cauc după cauc, ca într-un fel de ritual. Faţa i se pierdu în aburii albi care o împresurară şi fetele nu-i mai putură zări chipul. Auzeau numai şiroitul apei vărsate în găleată, cu sunet, moale, plăcut.

Piersica făcu un pas spre ea şi-i prinse mina luîndu-i caucul.

— Mămico ! şopti, cu inima frîntă. înţeleg ce simţi. Te rog, spune ceva! Găleata s-a umplut, ajunge, mămico !

Mîna Cumetrei- A Treia era rece.

— Eu n-am nici o vină, să ştii, continuă Piersica, dar n-am altă cale. Pasul ăsta trebuie făcut...

Crizantema o apucă şi ea pe maică-sa de umăr, mingîindu-i cu o mînă părul.

— Mămico, mămica mea ! rosti, duios. De obicei făceai ba una, ba alta şi te descurcai in toate. Acum ce ai... Te rog să vorbeşti, mămica mea !

— Vorbeşte, mămico ! îi ţinură celelalte două fete isonul.

Cumătră A Treia se aşează pe cuptor, măsurîndu-le cu privirea.

— Mă duc eu, sînt cea meii nimerită, urmă fata cea mare.

— Ba eu sînt cea mai potrivită, mamă ! spuse a doua.

— Ba eu sint mai cu cădere decît toate, mămico a mea, nu se lăsă a treia.

Cele trei fete se uitau la ea încordate, stăpînite de unul şi acelaşi gînd : „Mămico, hotărăşte tu cine dintre noi trei să se ducă !“

Cumătră A Treia clătină uşor, dar ferm din cap.

Fetele stăteau cu ochii pe ea, neştiind ce să înţeleagă. Cumătră A Treia prinse mina Crizantemei şi le spuse cu glas tremurat:

— Fetele mele ! Am dat naştere la cinci copii. Fratele vostru cel mare, Aur Scump, a apucat-o după capul său pe un drum rău, care l-a dus la pierzanie. Fărîmiţă, frăţiorul cel mic... Nu e clipă in care tatăl vostru să nu se gîndească la el şi să-l plîngă oriunde, pe cîmp, pe munte... vîntul bate şi-i tot usucă lacrimi şi laorimi... Mama ştie bine, i-a mai rămas doar un strop de viaţă în trupul ăsta suferind şi puţin... In casa lui Zhang n-o să se mai nască nimeni. Şi ajuns aici, tatăl vostru n-are nici el la ce mai trăi, e c-un picior în groapă. Şi-a pierdut orice vlagă din trup şi abia de-şi tîrîie zilele după el. Acum doar voi mi-aţi mai rămas şi drumul ăsta la partizanii prinşi ca intr-un cleşte e aproape fără nici o cale de întoarcere.

— Mamă, dacă mă duc eu, mai rămîn două surori mai mici cu tine !

— Merg eu, mămico, şi-ţi rămîn tot două fete !

— Ba plec eu, mămica mea bună, şi îţi las surorile cele mari!

Cumătră A Treia se ridică, energică.

— Eu zic să nu plece una...

— Mămico ! se repeziră cu toatele.

Cumătră A Treia nu le luă in seamă, ci le mingiie pe rînd, apoi vorbi cît se poate de răspicat :

— frumoaso, Piersico şi Crizantemo, mergeţi toate trei, împreună !

In aceeaşi clipă, cele trei surori îngenuncheară in faţa mamei :

— Fetele mele dragi, urmă ea şi mai ferm, sînteţi tustrele comuniste. Iar mama voastră nu e deloc nătîn- gă ! Oricare dintre voi s-ar duce, de una singură tot n-ar fi bine pentru ea, că soldaţii ăia fioroşi nu-s oameni s-o scoţi la capăt cu ei. Plecaţi împreună. Mergeţi şi fie să aveţi norocul să scăpaţi cu viaţă. Eu rămîn doar cu speranţa asta în suflet, gindiţi-vă la mine şi nu vă lăsaţi călcate în picioare, şi facă-se să vă întoarceţi vii, nevătămate... Fără să aştepte ca ele să-i răspundă, o apucă spre camera centrală, de acolo trecu in

aripa apuseană, îşi luă bocceaua şi ieşi grăbită pe poartă.

Acolo dădu peste un om, purtînd la brîu o foarfecă mare, iar în braţe cu o sarcină de paie.

— Fugi, mama copilelor mele ! Acuş-acuş dau foc la casă...

Era Zhang Al Treilea.

Femeia se opri.

— Te aştept pe cîmp, printre duzi... vorbi ea cu glas scăzut.

— Nu mă aştepta... De nu m-oi ivi pină-n zori, ia-o pe munte in sus, la locul unde odihneşte Fărîmiţă. Precis că o s-ajung acolo şi eu ! spuse el grav.

— De ce gîndeşti aşa ? Poate... rosti ea, abia stâpî- nindu-sie.

— Viaţă pentru viaţă ! declară el, apoi adăugă, zorit: Ce zici tu, femeie ? Să-mi dau eu singur foc la casă *?* Am încercat de cinci-şase ori şi uite că nu pot să-mi ridic braţul... Zi-i fratelui Yuqing că mai bine facem aşa : eu să-i pun foc la casă lui, şi el s-o aprindă pe-a noastră...

— Ei, ce mare păcat pentr-o casă, acoperită şi aia cu stuf. Nepriceputule ! Aşa i-ar fi vorbit intr-alte împrejurări, însă acum, privindu-i trupul împuţinat, adus din spate, îşi înghiţi brusc cuvintele, scotoci în boccea şi scoase o sticlă. I-o vîrî în sîn şi-i spuse în schimb, cu voce blindă : Tată, trestie şi stuf găsim noi, dacă arde casa veche, ridicăm alta. Omul insă trebuie să se păstreze... Ce spui, rriai ai nevoie de ajutcr ?

Tăria vorbelor sau cea a băuturii îi insuflară vigoare lui Zhang Al Treilea. Aprinse paiele şi-şi săltă braţul.

Planul „viaţă pentru viaţă[1]* se desfăşură bine.

Cei peste trei sute de soldaţi erau cu ochii aţintiţi asupra templului. Dar, in afară de Yu Zhenhai, mai putea fi altcineva în toată peninsula să îndrăznească a li se împotrivi, să cuteze să le prejudicieze securitatea ? Cu atît mai puţin, cine din cătunul acesta de munte cu vreo cincizeci şi ceva de case, locuite doar de sărăntoci, le-ar fi putut lor clinti măcar un fir de păr din cap ? Chiar de-ar fi admis că în sat puteau fi ascunse elemente comuniste, tot n-ar fi avut de ce să se teamă. De aceea, conform ideii tactice a lui Kong Qingru, armata din două judeţe se apucase şi săpase în jurul templului cîteva rînduri de şanţuri de apărare, soldaţii rămînind pe loc, în aşteptare. Noaptea, nu puţini soldaţi se întindeau răpuşi de oboseală, căutînd să profite pe apucate de cîte un pui de somn. Gradaţii înjurau, trăgeau cîte o rafală de gloanţe spre templu, la care le răspundeau doar ecoul munţilor şi lătratul cîinilor. Tihna obişnuită a locului pierise cu totul.

De data aceasta cerul era şi el mohorît. Bezna se lisase groasă s-o tai cu cuţitul. La adăpostul întunericului şi al vacarmului venit dinspre templu, bătrinii, femeile şi copiii, împărţiţi în patru grupuri, se refugiară în mare grabă prin livezile de piersici, pe care le cunoşteau bine, şi prin rîpele din munte. Mai trecuseră printr-o astfel de încercare, că

doar nu era prima! Cînd' ştie bine va lucru, omul acţionează fără greş. Numai Kong Geruiaiă care luase şi ea parte la ultima întrunire a asociaţiei de femei, se ascunsese cu o zi mai înainte în Tirgul Familiei Kong, ştiind ea bine de ce...

Bărbaţii în putere, organizaţi într-o grupă de luptă, se adunaseră in curtea lui Yang Yuqing aflată în capătul de sud-vest al satiilui, opus templului.

La miezul nopţii, cei şaptezeci şi ceva de oameni erau gata să pornească la atac. Dar Zhang Guiyuan, care avea cazan de băutură, se apucă dintr-o dată să strige ca ieşit din minţi :

— Care-i ăla de i-a trăsnit prin cap să daţi foc caselor, să radeţi din temelie satul şi să băgaţi lumea de vie în mormînt ? Frate Al Treilea ! Unde eşti ? Unde este Zhang Al Treilea ? Ah, precis că lui i-a trăsnit asta prin cap. El are doi gineri căpetenii de partizani închişi m templu, şi-i dă mîna... Dacă vrea să şi-i scape, n-are decît, treaba lui, dar de ce-şi bagă vecinii în belea ? Cine are necazuri, să tragă, cine nu, să se întoarcă frumuşel acasă, să se întindă pe cuptor şi să doarmă liniştit.

Se lăsă tăcerea. Oamenii strîngeau în mîini armele şi tot felul de unelte, căutînd cu ochii plini de minie spre locul de unde venea glasul. Fiind prea întuneric, nu distingeau trăsăturile celui nemulţumit, dar îl ştiau prea bine după glas.

— Zhang Guiyuan ăsta ! răbufni cineva. Om fără inimă, nici gînd să fie de-al nostru.

— O lichea, ce tot vrea ?

— Ciine rău, colţos, care nu se dă la lup, ci la om!

— Ce nemernicie...

— Nu m-aş fi gîndit...

Părerile şi învinuirile urmară tot aşa. Zhang Fuli, şeful satului şi comunist ştiutor de carte, se duse în faţa lui Zhang Guiyuan.

— Frate Guiyuan ! îi vorbi. Oamenii sint gata, cu săgeata pusă-n arc, cum s-ar zice, ori cu paloşul în palmă. N-avem timp de discuţii. Sigur, gura-i a ta, poţi să strigi ce-ţi place ! Drumurile sint multe, fiecare apucă încotro vrea. De nu-ţi place să fii alături de noi, pleacă, dar nu te apuca să înşeli cu vorbele tale fără temei lumea şi să ne faci rău.

— Ba nu, frate Fuli, eu, unul, nu-ţi dau dreptate. Tocmai tu, care ştii carte, ai pus mîna pe sabie !

— Mă înfrunţi ? N-ai încredere în mine ?

— Gura ! Prostule ! îi opri cineva. Un bătrîn trecut de optzeci de ani, cu o secure in mînă şi la brîu cu un topor, se

repezi spre Zhang Guiyuan.

Era bunicul acestuia. Fusese pădurar din tinereţe şi lumea îi spunea Domnul Munţilor, nimeni n^maiamintin- du-şi adevăratul lui nume. Singura lui plăcere era să asculte şi iar să asculte operă de Beijing, şi cînd se ţinea bîlci la Castelul Apei Sfinte, cum din pricina slujbei nu se putea duce, se trăgea şi el cit mai aproape, cu urechea aţintită lacom într-acolo. Cînd bătea vîntul şi glasurile cîntăreţilor se pierdeau aiurea, se căţăra pe *o* stîncă înaltă, să nu scape nimic, să audă cît mai bine. Iar de se întîmpla ca vîntul să-şi schimbe direcţia, fugea din stîncă în stîncă pînă găsea locul cel mai prielnic. Era un bărbat mic, uscăţiv, dar numai nerv, din cap pînă-n picioare. Şi acum, la vîrstă lui înaintată, reuşea dintr-o lovitură să doboare un copac.

Domnul Munţilor se opri în faţa lui Zhang Guiyuan.

— Mă prostănac mic, vezi că Fuli te-a luat prea uşor, îl certă el. Crezi că nu te ştie lumea că ai de gînd să faci avere turnînd cu vedrele apă in băutură ? Toţi ai lui Zhang Al Treilea sint oameni de nădejde şi pentru ei sînt chezaşi munţii şi apele. Cine gîndeşti că se încrede în 'prostiile alea pe care le îndrugi tu ? în noaptea asta vrem să-i scăpăm pe-ai noştri. Viaţa flăcăilor ăştia care luptă pentru noi face cît sute sau mii de vieţi de-ale noastre. Cele cincizeci şi şapte de familii din cătun, plus eu, care nu mai mor, fac cu mic cu mare două sule opt suflete. Toţi sînt buni şi numai tu, săminţă rea, care-ai îndrugat baliverne strigătoare la cer nu înţelegi din tot ce vrem şi ne străduim noi că trebuie să rămîi aici ? Ia !

Ia toporişca asta !

Zhang Guiyuan nu vru să primească toporul. Se întoarse pe loc şi o luă printre oameni, ieşind din curte.

— Eu nu mă duc să mor pentru străini!

— întoarce-te ! strigă Domnul Munţilor. Nepot tont! Te duci la cazanul tău...

— Asta-i singura lui bucurie, zise Yang Yuqing.

— Prostii ! La armată se dă ordin ! Ce facem noi nu-i lucru de mîntuială, tună Domnul Munţilor şi se repezi şi-şi înşfăca de braţ nepotul. Pentru partizani, unii din noi o să murim, alţii o să sîngerăm, dar n-o să-i lăsăm pe unii ca ei să fie îngropaţi aici, în Floarea de Piersic. Altfel cum am apărea noi in faţa lumii ? Am mai avea noi obrazul să ni se spună bază a puterii populare ?

— Tu te-ai prostit, bătrîne, îl infruntă cu brutalitate Zhang Guiyuan, zbătîndu-se să-i scape. Tu ştii bine ca nu mai ai mult de trăit, pentru tine viaţa nu mai preţuieşte nimic. Eu,

însă, am nevoie de viaţa mea. Lasă-mă! Fugiţi, băieţi, oameni buni, altfel va fi prea tirziu...

Bunicul il împinse cu putere, trîntindu-1 la pămînt :

— Ascultă-mă, sămînţă de trădător : tată n-ai, mamă n-ai şi mă aduci acum în stare să te omor cu mîna mea. Oamenii ăştia îmi sînt martori. Vrei să imprăştii oamenii, făcînd cel mai mare rău revoluţiei. Află de la mine că pravila obştei nu iartă !

— Bunicule... urlă omul.

Nimeni nu se amestecă. Oamenii priviră cum Domnul Munţilor ridică securea şi, abătînd-o în jos, cu un icnet, ca pe o sabie, despică in două capul lui Zhang Guiyuan...

Zhang Fuli înălţă sabia.

— Cine dă înapoi, cade ca Zhang Guiyuan! strigă.

Şaptezeci şi ceva de ţărani se grăbiră să ridice armele pe care le ţineau în mîini...

20

Locul se chema Vîrful Crizantemelor şi nu pentru că ar fi avut o mulţime de astfel de flori * ; dimpotrivă, ele erau chiar puţine.

De fapt, vîrful era o stîncă uriaşă, neagră, răsărind semeaţă din mijlocul unor vîrfuri mai mărunte, şi, doar din loc în loc, printre crăpăturile ei se strecurau triumfătoare spre lumină pîlcuri-pîlcuri de crizanteme înfipte-fi rădăcini puternice.

Florile acestea sălbatice o porneau să crească drept în sus, dar din pricina configuraţiei locului ajungeau cu tulpinele întinse orizontal sau atîmate cu capul în jos, fapt pentru care li se zicea crizantemele povîmişurilor prăpăstioase. Aceasta era şi explicaţia că toate crizantemele de aici erau mereu vii, proaspete, atrăgătoare, în- cîntînd vreme îndelungată privirea cu florile lor mici, de forma stelelor, şi galbene ca aurul, încît păreau nepieritoare, neatinse nicicînd de ofilire. în anotimpul bogat al „dublului nouă“ †, bruma toamnei le pudra cu argintiul său strălucitor, ca pe nişte codane, florile arătîndu-se şi mai minunate, iar frunzele, de un verde scăpărător; mai apoi, la căderea primei zăpezi în Munţii Kunyu, ele fcăpătau o frumuseţe matură, ca a femeilor fardate cu gust.

După calendarul lunar, era prin ziua a noua a lunii a noua şi crizantemele de pe vîrful care le purta numele se aflau în deplina putere a farmecului lor. Dar înflorind prin locuri atît de puţin umblate, atinse doar de albinele care veneau în zbor de la sute de *li* depărtare, pentru a le culege nectarul, fireşte că oamenii nu prea se bucurau de prospeţimea şi frumuseţea lor. De data aceasta, cu totul întîmplător şi neobişnuit, îşi făcuse apariţia la poalele stîncii o fată ; se aşezase acolo ţinînd pe genunchi un paner, pe care îl

* Crizantema de cultură sau sălbatică este foarte apreciată în întreaga Chină, pentru varietatea şi bogăţia culorilor sale. Luna a noua este cunoscută ca Luna Crizantemelor şi atunci, prin tradiţie, se lac plimbări Sn locuri abundînd în crizanteme, pentru a li se admira frumuseţea. în felul acesta crizantema s-a menţinut din vechime, pînă astăzi, ca o emblemă a mijlocului toamnei şi ca un simbol al jovialităţii. Crizantema este floarea naţională a Chinei, fiind reprezentarea convenţională a soarelui care răsare.

† *Chong jiu,* ziua a noua a lunii a noua : din calendarul lunar, sărbătoare populară a toamnei.

îmbrăţişase cu mîinile amîndouă, şi rumenă toată la faţă, sta cu ochii plecaţi, aţintiţi asupra unui smoc de crizanteme de munte dinaintea ei.

Desigur, Crizantema nu alergase intr-un suflc-t pe acest vîrf de munte prăpăstios doar dintr-un capriciu. Se afla la peste treizeci de *li* de cătunul său, Floarea de Piersic, şi dacă nu i s-ar fi dat aici o întîlnire însemnată, oricît de frumoase ar fi fost crizantemele, ea tot nu şi-ar fi găsit vreme să vină pentru ele să le admire şi să le culeagă. Cu gulerul albastru al bluzei ei mici, roşii, într-o armonie perfectă de culoare în tabloul locului, mai cu seamă cu petele vii, galben-aurii ale delicatelor crizanteme din jur, ea nu-şi culese nici măcar una să şi-o pună la butonieră. Se spunea că fetele născute de sărbătoarea „dublului nouă“ nu erau de nimeni băgate in seamă, iar mamele, văzîndu-le de la bun început tot gal-bene, le dădeau numele de Crizantema. Numai că în ce o privea pe Crizantema, numele nu-i era cîtuşi de puţin pe potriva împrejurărilor care-1 justificau în cazul altor fete.

Crizantema primise indicaţia să se întîlnească pe Vîr- ful Crizantemelor cu un om de la conducerea organizaţiei. Trebuia să fie aici la ora prînzului. Privi cerul. Soarele se afla încă la răsărit. Se aşezase să-şi tragă sufletul, după ce străbătuse în fugă atîta amar de cale.

în primăvară, sătenii din Floarea de Piersic reuşiseră să-i scape pe partizanii încercuiţi în templu, dînd, aşa cum se angajaseră, apriga bătălie „viaţă pentru viaţă", plătită cu un preţ destul de scump fiindcă nu puţini dintre ei muriseră atunci eroic. Fetele lui Zhang Al Treilea îşi duseseră la bun sfîrşit misiunea, reuşind, cu toate primejdiile prin care trecuseră, să rămînă în viaţă.

In noaptea aceea de pomină, Frumoasa, Piersica şi Crizantema se apropiaseră de templu. Licenţiatul Kong şi ai lui le îngăduiseră să intre pe motivul bine intuit de Piersica, însă o reţinuseră pe Crizantema drept gaj.

De cum apăruseră acolo, un soldat şi pusese ochii pe ele. De fapt, era comunistul Ding Lidong, aflat în conspirativitate, pe numele lui de ilegalist, Zăpadă. La începutul anului, fusese mutat în Wendeng, ca soldat. El nu se îndepărtase un pas de Crizantema, pentru a o apăra de poftele deşănţate ale adjunctului Liu. Kong Xian, plin de el, abia dacă îşi mai încăpea în piele, jubilind : cînd Yu Zhenhai avea să sc predea, îşi zicea, partizanii, inclusiv cele trei surori frumoase, aveau să fie duşi pe sus şi închişi în Tîrgul Familiei Kong şi

acolo bărbaţii urmau să fie decapitaţi, iar femeile, o dată căzute în mîna lor, nimic nu-i împiedica să facă orice şi-ar fi dorit cu ele. Dacă partizanii refuzau să se predea, şi păsări dacă ar fi fost, prinşi cum erau în colivie, nu aveau nici o şansă să-şi mai ia ei zborul: rămaşi fără gloanţe, lihniţi, ameţiţi de foame, vlăguiţi şi secătuiţi de tot, îi puteau lua ca din oală, bărbaţi şi femei, pină la unul.

Crizantema nu avea de unde să-l cunoască pe Ding Lidong şi simţise o ură înverşunată împotriva poliţistului aceluia negricios.

Spre marea stupoare a partizanilor, Frumoasa şi Piersica pătrunseseră în templu...

In acel moment, în sat focul se întinse uriaş, cotropitor. Apoi răsunaseră bubuituri, împuşcături, piriiluri de mitralieră, dar şi multe strigăte, înfiorînd pînă şi munţii cu zgomotul şi ecourile lor, de parcă o armată de zeci de mii de oameni se aruncase asupra vrăjmaşului aflat la pindă, lîngă templu.

Ţăranii sosiţi pe ascuns îi luaseră pe agresori prin surprindere, producînd în tabăra lor panică.

Zhenhai ordonase cîtorva trăgători buni să ochească rînd pe rînd, fără greş, cu sînge rece cele treizeci şi ceva de felinare agăţate sus, dincolo de zidul exterior al templului. El însuşi, sigur, stăpîn pe el, izbutise să doboare una după alta şase lampioane aprinse, şase surse de lumină. Rămăsese doar un singur felinar, ca un ochi deschis, necruţător, în faţa intrării. în felul acesta, singura poarta de ieşire din templu se afla încă sub un focar de lumină.

Văzînd soldăţimea din jurul oi agitindu-se în dezordine, Crizantema se aruncase asupra lui Ding Lidong.

— Fugi! îi strigase acesta.

Fără să-l asculte, fata se agăţase cu furie de arma lui. Ding, supărat, o împinsese cit putuse mai blînd, luase arma, o ridicase la ochi şi trăsese în felinarul rămas întreg.

întunericul cel mai negru căzuse dintr-o dată peste împrejurimi. Numai în depărtare focul din cătunul Floarea de Piersic se ridicase pînă la cer.

în haosul de neînchipuit care se iscase, inamicul îşi concentrase forţele asupra sătenilor. Partizanii, după cum le fusese mai la îndemînă, săriseră pe ferestre, peste ziduri, năvăliseră pe poartă şi se făcuseră nevăzuţi în munţii cufundaţi în beznă...

Cînd primul soldat intrase în sat, Zhang al Treilea se nimerise în gura uliţei. De cum văzuse inamicul prinsese cu amîndouă mîinile sabia şi furios i-o înfipse aceluia în burtă.

Auzindu-i vaietul, nu mai avusese puteri să smulgă arma din el şi se aruncase la pămînt, îngrozit de ce făcuse.

La răspîntie se intimplase ceva şi mai grozav : Domnul Munţilor, agitîndu-şi în aer toporişca, ieşise în în- tîmpinarea a şapte-opt soldaţi care fugăreau nişte ţărani. Soldaţii întorseseră puştile spre el.

—L-aţi făcut scăpat pe Yu Zhenhai ! Bravo vouă ! Să vă vedem acum, clinilor ! strigaseră...

La lumina roşietică a limbilor de foc, nesăţioase, înainte ca viteazul bătrîn, să se frîngă, sub loviturile gloanţelor primite, una din mîinile sale de fier apucase să arunce dintr-o zvîcnitvrră temuta-i secure de pădurar şi aceasta despicase un duşman. Apoi piciorul drept al Domnului Munţilor se răsucise pe loc şi omul se prăvălise.

...Ca turbaţi, asediatorii trecuseră prin foc şi sabie apoi toată suflarea peste care dăduseră în cătunul Floarea de Piersic. Numai viermii pămîntului şi păsările cerului scăpaseră neatinse. Douăzeci şi şapte de ţărani — printre ei şi Zhang Fuli şi Zheng Fuxiang — fuseseră inai întîi tîrîţi pe uliţele satului, pentru ca apoi să fie ucişi alături de încă alţi patru, oameni bătrîni sau bolnavi, care nu apucaseră să se pună la adăpost. Strada pietruită, livezile cu piersici, Rîul Pietrei erau presărate cu cadavre şi inundate de sînge. Douăzeci şi şapte de oameni se jertfiseră pentru a salva douăzeci şi şapte de partizani. Douăzeci şi şapte pentru douăzeci şi şapte, cu fide'v/ărat „viaţă pentru viaţă“.

Casele arseseră toate, de la acoperişurile de stuf, la temelii, şi nu le rămăsese năpăstuiţilor, dar curajoşilor ţărani, mai nimic din bunuri. Părea că sîngele curăţişe de toate şi de tot Floarea de Piersic.

A treia zi, cînd refugiaţii se înapoiaseră în sat, nu descoperiseră printre cei ucişi nici un leş de partizan, îndureraţi, plîngindu-şi morţii, părinţi sau fraţi, ei găsiseră totuşi putere să strige :

— Victorie ! Victorie ! Am învins !

Intr-adevăr, învinseseră. Oamenii din cătunul Floarea de Piersic îi salvaseră, cu preţul vieţii lor pe parţi.- xani...

De vreo jumătate de an, situaţia se schimbase în rău. Japonezii, care ocupaseră China de nord, puseseră grabnic la cale incidentul de la Xian, stîrnind în toată ţara un val ciescînd al rezistenţei. Apoi, după incidentul de la Podul Marco Polo şi o dată cu căderea oraşelor Eei- jing şi Tianjin în mîinile lor, imperialiştii japonezi îşi înteţiseră atacurile : cotropiseră provincia Shandong, nă- pustinclu-se asupra ei ca cele mai teribile torente de munte ; Jinan şi Qingdao fuseseră

pierdute concomitent, guvernul aflat la putere neschiţînd un cit de mic gest în apărarea lor. Guvernatorul provinciei fugise, dregătorii civili şi militari de la toate nivelele se înspăimântaseră şi îşi strînseseră bunurile pe care le puteau lua asupra lor, gata de refugiu ori de capitulare. Desigur,, se aflaseră şi unii curajoşi, pregătiţi de rezistenţă în faţa agresiunii Japoniei. Cam pe atunci, Partidul Comunist Chinez dăduse publicităţii Programul în zece puncte, de rezistenţă antijaponeză şi de salvare a ţării, aclamat puternic şi susţinut în ţară de adevăraţii patrioţi, indife- rvnl de poziţia lor socială. Inlr-o agitaţie uriaşă, poporul pus astfel în mişcare ceruse încetarea războiului intern şi Întoarcerea armelor împotriva duşmanului extern. Elevii şi studenţii fugiţi clin provincia ocupată de japonezi şi ajunşi in Jiaodong, locul întîmplărilor deja povestite, propagaseră în toate felurile şi prin toate mijloacele indicaţiile privind calea rezistenţei şi a salvării patriei, mobilizînd masele la războiul antijaponez. Intre timp, detaşamentul Armatei Roşii comandat de Yu Zhenhai se reorganizase şi se întărise. El nu numai că recuperase unele puncte de legătură ce-i fuseseră nimicite de duşman, dar îşi crease numeroase altele noi, pusese mîna pe maşini de imprimat afişe şi se înarmase pentru a se apăra şi rezista. Numărul oamenilor lui se ridicase la peste şaizeci.

Crizantema şi Frumoasa făceau mereu drumul intre munte şi mare, aducîndu-le partizanilor veşti, afişe, ajutindu-i pe cei proaspăt recrutaţi. In urmă doar cu cîteva zile, ele doua şi Piersica trecuseră pe la toate punctele de legătură şi comunicaseră şefilor grupelor de partizani să se deplaseze imediat în Satul Familiei Yu aflat la poalele masivului Bogăţia Muntelui, pentru a lua parte la o urgentă şi importantă adunare.

Crizantema şi un tovarăş din partea locului urcaseră într-o barcă pescărească şi o apucaseră spre vest, de-a lungul litoralului, pînă în judeţul Haiyang. Yu Zhenhai şi ai lui acţionau acum în acest ţinut. Vîntul toamnei adia proaspăt,-răcoritor, faţa apei era ca o oglindă şi barca plutea uşor, o dată cu frînturile de nori de pe cer. Urcaseră în barcă la amiază şi spre asfinţit ajunseseră, străbătînd vreo treizeci-patruzeci de *li.* Muntele străjuia plin de măreţie un golf asemenea cornului lunii, iar nisipul de pe ţărm era alb ca zăpada, chiar orbitor cu albeaţa lui stranie.

Barca o cîrmise spre mal.

— Am ajuns, o vestise pescarul.

— Nisipul e atît de alb ? se mirase Crizantema.

— Da.

— Ce loc minunat! oftase ea şi se ridicase în picioare, cuprinzînd lacom cu ochii peisajul acela rar, greu de aflat altundeva, al întilnirii muntelui cu marea.

[1] Deodată, îşi făcuseră apariţia pe ţărm numeroşi oameni, să fi fost ca vreo-sută. înfricoşată, Crizantema se aşezase iute pe locul său, iar barcagiul' fără o vorbă, întorsese spre largul mării barca, oe zvîcnise ca săgeata slobozită din arc. Crizantema nu-şi putea dezlipi ochii de pe ţărm. Oamenii deveneau acolo mai mulţi, două, trei, patru sute ! Şi nu apăruseră nicidecum întîmplător, ci stătuseră pină atunci ascunşi prin stufăriş şi dincolo de el, întinşi pe plajă, în aşteptarea unui moment anume pentru a ieşi la iveală. Erau bărbaţi, femei, bătrini şi copii, cu coşuleţe de papură în mînă, cu sarici pe spate ; o parte dintre ei înaintau spre mare purtînd pe umeri opt bărci.

— Ce fac ? Nu par să aibă gînduri rele ! murmură ea.

— Caută sufletele, spuse barcagiul, uitîndu-se şi el înlr-aeolo.

— Caută sufletele ?

— Mda. Se mai zice şi chemarea duhurilor.

Intr-adevăr, acesta era scopul pentru care atîta lume se strînsese acolo. Era un obicei popular din partea locului. Dacă unii dintre oameni dispăreau în largul mării, înecaţi, sau dacă mureau altfel, dar nu li se mai găseau trupurile, rudele lor recurgeau la acest ritual. Toată mulţimea aceea se apropiase între timp de apa mării, îngenunchease pe nisipul alb, oamenii scoseseră din panere şi din sarici bani de hîrtie, santal şi felurite decupaje din hîrtie rupre/.entînd fiinţe şi obiecte ; aprinseseră beţele de santal, le înfipseserâ în pămînt, iar hîrtiei galbene şi imitaţiilor de bani pentru cheltuielile duhurilor celor morţi le dăduseră foc. Unii băteau mătănii, lovindu-şi tîmplele de pămînt, alţii plîngeau. Cele opt bărci erau conduse fiecare în parte de cîte trei bărbaţi, iar un tînăr şi o tînără, înveşmîntaţi din cap pînă-n picioare în albul doliului aruncau în mare pîiniţe, scovergi, alte bunătăţi şi băutură...

— Ale cui suflete să fie ? Şi de ce atîţia oameni ? întrebase Crizantema, tulburată.

— Am trăit mai mult de şaizeci de ani, rostise barcagiul, sprijinindu-se in lopată şi uitîndu-şe buimac la procesiune, dar nu mi-a fost dat pînă acu' să văd aşa ceva.
Ia ascultă, poate auzi cumva tu, ce strigă ?

Strigătul ţîşnit chiar atunci din sute de guri, gpnea parcă din toate direcţiile deasupra întinderii mării, râsu- nînd trist, tragic, sfîşietor :

— Intoarceţi-vă, dragii noştri !

— întoarce-te, fiule bun.

— Marea e rece, fetiţa mamei !

— Hai înapoi, copilaşul meu. Vino, mama ţi-a cusut straie noi.

— Vino acasă, fiule bun !

. — Azi e ziua voastră. Mai ţineţi minte ? Săturaţi-vă bine şi prindeţi puteri să vă biruiţi vrăjmaşii !

■— Luaţi-vă bani de cheltuială ! In fiece an, la vremea asta, o să vă dăm iar alţii, aici.

— Nu uitaţi de bani. Chemaţi-1 pe stăpînul iadului la cîteva banchete, să se-poarte bine cu voi. Sînteţi şl aşa amîndoi atît de rău răniţi !

— întoarceţi-vă,. scumpii noştri !

Soarele pe scăpătate, cocenii adunaţi în snopi, plaja, cu nisipul alb-orbitor mărginind golful în formă de lună, stuful, trestiile... în cele din urmă, Crizantema înţelesese. Cu un an mai înainte, în această zi şi la această oră, Baochuan şi fiica maestrului Jiang muriseră acolo. Nu, nu muriseră, dimpotrivă, trăiau acolo şi aveau să trăiască veşnic. Ei erau vii în inimile oamenilor. Plînsese şi ea, îndurerată.

— Ii cunoşti ? întrebase barcagiul, surprins.

— îmi erau ca frate şi soră, spusese şi îşi scoses? de pe mînă brăţara din argint, darul pe care i-1 făcuse Frumoasa, cînd împlinise şaptesprezece ani. Aceasta era prima şi singura ei bijuterie. îşi desprinsese din păr şi o crizantemă de munte, floarea cu care se gătise înainte de a porni la drum, şi-i dăduse drumul în mare, o dată cu brăţara. Brăţara grea de argint se dusese numaidecît la Jund, dar crizantema rămăsese să plutească pînă departe, pe mare, purtată de valuri.

— Surioară, ţi-a fost dat să fii mireasa fratelui Baoehuan, în grota muntelui, şi nu te-ai împodobit atunci cu nimic. Ia asta de la mine, chiar dacă-i puţin. S-o porţi...

Cît despre crizantema de munte... Odată, plănuiseră şă

meargă împreună pe Vîrful Crizantemelor, să culeşgă ■flori, amînaseră mereu şi ea, iată, nu mai avea cum să ajungă acolo. Ah, de-ar fi putut culege toate crizantemele din munte, să le arunce în mare, ca ea, chiar dincolo, în lumea umbrelor să le poarte în păr !

...Cu faţa scăldată în lacrimi, Crizantema întinse mîna spre tulpina unei flori, apoi şi-o retrase. Oftă. îşi trecu mîinile printre tulpinile .florilor. O făcu atît de firesc, şi se lăsă încet-încet cu totul printre flori, îneît albinele nici măcar n-o ocoliră, ci i se căţărară pe mînă, zburară nestingherite în jurul ei, unele lunecîndu-i pe cap, pe frunte, de parcă ea însăşi ar fi fost o floare.

— De ce n-o veni ? murmură Crizantema, privind spre soarele aflat acUm la apus. Căută la drumeagul care şerpuia pe panta nord-estică a muntelui şi tresări. „Cine-o fi ? Il însoţeşte tot Huang Bai ?[u].

Acest Huang Bai fusese criticat nu de mult. El şi unul dintre organizatorii de partid se duseseră, fără să se coiii-sulte cu nimeni, şi discutaseră cu şeful judeţului Wendeng problema rezistenţei antijaponeze şi acceptaseră ca parti-zanii să fie incluşi în trupele judeţului. Şeful acela era un aiurit şi nici Huang Bai nu era mai breaz decît el. Măcar unul dintre ei să fi fost cu mintea limpede. Liqi şi Gao Yushan n-ar fi făcut aşa ceva, in ruptul capului.

— Oare n-or fi păţit ceva ? se .cutremură Crizantema, vorbind de una singură să-şi dea puraj. Ei să fie ?

Fata îşi chinuia mintea fără nici un temei real, împinsă doar de temerile şi nedumeririle sale. Cu toate acestea, de Sărbătoarea Luminii Pure, Zhang Al Treilea făcuse ofrande pentru sufletul lui Liqi, iar după vorbele lumii, cine fusese o dată luat de guvernul din Jinan, cu greu ar fi scăpat cu viaţă. De cîteva luni entuziasmul rezistenţei sporise, se cerea eliberarea condamnaţilor politici, a comuniştilor, dar în această parte de lume nimeni nu fusese graţiat, deşi, pe de altă parte, mandarinii nici nu îndrăzneau să execute pe cineva. Unii arestaţi se folosiseră de inter venţia mulţimii şi evadaseră din închisori. Or, un om atît de capabil ca Liqi, dacă nu fusese pînă atunci lichidat, să nu fi izbutit şi el să iasă din temniţă ? Mai cu seamă că cei din conducerea partidului puteau cere să fie eliberat cutare sau cutare.

O mînă moale se lăsă pe umărul fetei. Crizantema întoarse capul şi spuse, emoţionată :

— Soră Aroma ! Tu eşti ?

— Bravo, om de legătură care se ia la întrecere cu florile,

ca să se aleagă dintre ea şi ele preferata albinelor! o dojeni Aroma, zîmbitoare, eu faţa îmbujorată, neslâ- bind-o din ochi. Dacă dădea peste tine un ticălos, ce-mi făceai ?

— In afară de ai noştri, cine să mai ştie acest loc ? Şi ce să caute aici ticăloşii ?

— Asta n-aş putea spune, dar in orice loc e bine sâ fii cu grijă şi cu ochii în patru. Aroma o mîngîie cu dragoste. Erai neliniştită ? Ce-ai făcut ? Ah, o coroniţă! Pentru tine ?

— Pentru fata maestrului Jiang.

— Ah ! Aroma cercetă coroniţa împletită din crizanteme de munte.

— Toate florile astea n-ar fi destule pentru una ca ea pentru fratele Baochuan... murmură Crizantema, cu lacrimi în ochi.

Aroma încuviinţă din cap, rămînind tăcută. Crizantema îşi dădu seama că aceste cuvinte i-au amintit femeii de sacrificiul soţului ei, Ding Chijie, şi se grăbi să adauge :

— Ah, surioară ! De-ar fi să mor, tare aş vrea să mi se întîmple aici. Coroniţa asta mi-ajunge, nu vă mai dau de furcă vouă, mamei...

— Taci, copilă proastă, domnişoară gingaşă. Dacă tot n-ai altceva de făcut, mai bine te-ai apuca să-nfloreşti ca crizantemele astea, ori să-i dai zor cu alergătura ca albinele harnice de aici. Da' ce zic eu ? Eşti chiar la fel ca ele ! Tu, fetiţa mea, o să te faci mai grozavă decît ele, iar florile şi albinele te vor invidia, nu glumă.

— Vai, surioară Aroma, ce ţi-a mai ieşit din gură ! Mă faci să cred că sînt o adevărată comoară. Ei, unde-s şefii cu care urma să mă văd ?

— Vin şi ei numaidecît. Eu le-am luat-o înainte. Aroma îşi apropie obrazul de acela al fetei. Cine zici tu că vine ?

— Cine ? Crizantema se îmbujoră. Inima îi bătu mai tare.

— Ghiceşte !

-- Nu cumva.. Crizantema o privi stăruitor, neîndrăznind să pronunţe numele celui la care se gîndea, de teamă să nu fie pe dată dezamăgită de răspunsul Aromei.

-- Dă-i drumul!

— Tovarăşul Liqi ?

— El. Şi încă ?

— Fratele Yushan ?

— Da. Şi încă ?

— Tovarăşul acela din Comitetul special, care a fost areslat?

— Da. Toţi vin.

— Vai, ce bine!... Crizantema sări în picioare şi o apucă de mînă pe Aroma. Hai înaintea lor, hai !

Aroma o opri, tăindu-i tot avîntul :

— Nu ţi s-a spus să aştepţi aici locului ? Ei sînt conduşi de cineva, Piersica e cu ei, iar partizanii îi veghează. Nu-i suficient ca să nu fie nevoie şi de noi două?

Din nou Crizantema se însenină de bucurie. Tăcu, zîmbind, dar fremăta toată.

— După ce Liqi şi Muntele au fost arestaţi, nu s-a putut dovedi că sînt comunişti şi ei au ţinut-o una şi bună că au fost pîrîţi pe nedrept. După incidentul de la Podul lui Marco Polo, înainte de venirea japonezilor, guvernatorul provinciei s-a speriat şi a fugit. Jinanul fierbea. Atunci tovarăşul LiqL a luat conducerea tuturor deţinuţilor politici şi a pus la cale evadarea.

— Şi a venit să stea ca odinioară în fruntea noastră!

— A fost trimis să organizeze insurecţia armată.

— Insurecţia ?

— Noi sîntem Armata a treia de rezistenţă antijapo-nc/ă şi de salvare a patriei, a provinciei Shandong.

— Armata a treia ?

— In vestul provinciei mai sînt două armate.

— Aşadar, nu numai la noi, în Jiaodong, s-a ridicat lumea !

— Ţara întreagă fierbe! Armata Roşie a încheia: ■marşul cel lung şi a ajuns în nordul provinciei Shanxi, unde şi-a schimbat denumirea în Armata a opta. Partizanii din sud şi-au zis Noua Armată a patrai Toţi au înaintat,

luptînd cu dracii de japonezi şi lichidîndu-i pe- trădătorii de patrie.

— Ce mai veşti! exclamă Crizantema, rîzînd din toată fiinţa.

— Crizantema, n-ai pe nimeni despre care să nu mai. fi auzit nimic ? .

— Pe cine să am ?

— Pe cineva foarte apropiat, care a fost şi el arestat. Un fel de negură păru să treacă peste obrajii împurpuraţi ai fetei. Clătină din cap, muşcîndu-şi buzele. Aroma ii luă palmele intr-ale sale.

— Cum, pe cine ? Nu ştii nimic de „ tovarăşul tăi frate“ ?

— El...

— Trăieşte ! A ieşit !

— Yushui... Crizantema se aruncă în braţele femeii, îşi rezemă capul de umărul ei şi începu să plîn^ă.

în primăvară, într-un nou drum pe care-1 făcuse la Yantai, Crizantema aflase că Gao Yushui şi alţi cîţiva tovarăşi fuseseră înghesuiţi într-o barcă şi aruncaţi in mare. Cum se nimerise să fie anotimpul prunilor în fioare şi elevii organizaseră şezători în afara oraşului, se dusese şi ea pe acolo, dar nu rămăsese mult, ci alergase într-un suflet la odaia în care cîndva dormise alături de el şi de tatăl său, pe acelaşi pat, şi plînsese din străfundul sufletului... Acum nu-i venea să creadă că Yushui era în viaţă.

— Yushui a fost schingiuit în închisoare, i-au rupt braţul stîng, şi-l ţine încovoiat şi acum, după ce s-a vindecat. Le-au dat drumul pe mare, iar din altă barcă au tras în ei. Un tovarăş bătrîn l-a apărat cu propriul său trup pe Yushui. A fost găsit de către pescari a dou?. 7| în stufăriş. Gata, nu mai plînge. Acum e bine, lucrează în Weihai, la Comitetul special. E tare ocupat şi n-a putut să vină chiar el, dar ţi-a trimis ceva în dar, de ziua ta...

Crizantema simţi la încheietura miinii ceva rece şi lunecos : era o brăţară de jad. Cu capul încă pe umărul Aromei, şopti, stăpînindu-şi lacrimile :

— Intr-adevăr ! Azi e ziua mea. Am împlinit optsprezece ani. Să vii să mănînci la noi.

— Iţi urez viaţă lungă şi frumoasă ! rosti Aroma, netezindu-i cu mîna părul. Noi toţi te iubim. De cum m-a văzut, Liqi, m-a întrebat de „ surioara tovarăşei" !

Sînt nepricepută, mare lucru nu fac eu... se scuză, parcă ruşinată.

-— Ba el te laudă. Alfabetul latin l-ai învăţat ?

— Sigur... Noi unde declanşăm insurecţia? Şi cînd?

Şi cu toate că în jurul lor nu erau decît munţi înveş-
mlntaţi în culorile toamnei, Aroma şopti :

— Ascultă povaţa unui om mai vîrstnic decît tine : lucrul ăsta e secret.

Cu ochii scînteind, Crizantema privi spre lanţul muntos care se înălţa spre miazănoapte. De acolo apărură patru oameni, îndreptîndu-se spre Vîrful Crizantemelor.

Pe cincisprezece decembrie 1937, sub conducerea lui Liqi, Comitetul special Jiaodong al Partidului Comunist Chinez avu o reuniune lărgită, încheind astfel activităţile pregătitoare şi punînd la punct planul concret de acţiune. Se stabilise locul : Muntele Fericirea Cerească, şi data : 24 decembrie.

Muntele Fericirea Cerească se ridica la vreo cincizeci de *li* pe direcţia nord-est de Wendeng, fiind aşezat în calea a trei reşedinţe de judeţ : Wendeng, Rongcheng şi Weihai.

înainte de ivirea zorilor zilei celei mari, Liqi şi alţi conducători urcară pe munte, oprindu-se la Templul împăratului de jad. Templul avea trei cămăruţe acoperite cu stuf şi o curte de formă pătrată. Fusese părăsit de călugări şi lăsat în paragină ; un singur om se afla aici, pe nume Wang, care îl păzea.

în ceasul hotărît, cei şaizeci şi ceva de participanţi, strînşi între timp, abia dacă încăpeau în curte, unii fiind nevoiţi să rămînă dincolo de porţile templului. Trei tinere femei prezente şi ele acolo se aflau în atenţia tuturor.

Liqi apăru în pragul uşii templului şi, eu faţa spre miazăzi, rosti :

— Tovarăşi! Am luptat cu toţii cîţiva ani buni cu reacţiunea, înfruntînd gloanţele, sacrificîndu-ne, urmînd neabătut partidul, totul pentru libertatea poporului. Acum, Japonia imperialistă a dezlănţuit un război total împotriva noastră. Jinan şi Qingdao au fost cotropite şi armatele japoneze se îndreaptă fulgerător spre noi, să ne zdrobească. In faţa pericolului care pîndeşte patria, naţiunea, partidul a chemat la unitate, la colaborare între Partidul Naţionalist şi Partidul Comunist, astfel ea întregul nostru popor să se angajeze în războiul de rezistenţă, pentru salvarea patriei. Aşa vom face şi noi ! Vom mobiliza mulţimea, vom institui rezistenţă armată şi vom crea baze de rezistenţă. Ne vom uni ,cu toţi cei care doresc să lupte împotriva Japoniei, indiferent de apartenenţa lor la un partid sau altul, fie ei săraci, .ori bogaţi, pentru a ne apăra ţara, poporul şi a pune pe fugă inamicul. Fie ca steagul rezistenţei antijaponeze să fluture înalt in Jiao- dong ! ...

Aplauze. Aşezaţi pe trei rînduri, partizanii stăteau în faţă. Liqi proclamă pe loc înfiinţarea primului detaşament al Armatei a treia, avîndu-1 comandant pe Yu Zhenhai. Gao Yushan fu numit comisar politic. Detaşamentul se compunea din trei grupe, conduse fiecare în parte de Liu Baotian, Kong Juren şi încă cineva.

Liqi trecu steagul lui Yu Zhenhai, care îl prinse strîns în mîini şi îl agită în văzduh.

Conform planului de acţiune, merseră din Wendeng în Muping şi de acolo în Haiyuang, făcînd propagandă rezistenţei. In fiecare sat şi oraş, soldaţii afişau lozinci, răspîndeau manifeste şi ţineau mitinguri, explicînd calea firească ce trebuia urmată pentru triumful libertăţii.

Nenumăraţi tineri, muncitori, ţărani, comercianţi, studenţi, elevi şi soldaţi se înregimentau cu însufleţire, în- cît după cîteva zeci de li de drum, detaşamentul depăşise suta de voluntari. Şi nu veneau numai bărbaţi, ci şi femei. Iar în afara angajării în rezistenţă, pentru rezistenţă, unii o făceau şi spre a se rupe de vreun necaz personal, ori că nu aveau din ce să trăiască, ori că trebuiau să scape şi să se pună la adăpost de vreo situaţie neplăcută, insuportabilă. Astfel, valul acesta uriaş, atotcuprinzător, al rezistenţei în faţa duşmanului extern, ineludea cît se poate de firesc şi revolta în faţa asupririi sociale şi a cutumelor tradiţiei, în fond, a oprimării de orice fel. Deoarece nu se instituise şi o putere politică, un organ sau for po- litico-administrativ, mîncarea, îmbrăcămintea şi oazarea cădeau în sarcina poporului. Şi cum nici el nu avea cum să le facă faţă atîtor oameni, erau acceptaţi în Armata insurecţională numai tineri voluntari ; femeile care totuşi îi însoţeau erau folosite pentru munca de propagandă, dar în mod oficial nu erau socotite aderente. In realitate, se găseau destui dintre cei care nu stăteau decît vreo cîteva zile şi se întorceau ei singuri acasă, unii fiindcă, lipsiţi de convingeri ferme, dădeau înapoi, alţii deoarece se arătau descurajaţi de cum se loveau de greutăţi. Aceştia e- rau oameni care vedeau că lucrurile nu se normalizau, aşa, dintr-o dată, după dorinţa lor, că a te angaja în revoluţie şi a opune rezistenţă nu era cîtuşi de puţin floare la ureche şi că nu era deloo plăcut să n-ai unde dormi, să te lipseşti de somn şi să mărşăluieşti la nesfîrşit, cu trupul nespălat, făcînd bube, şi să mănînci pe apucate, doar fiertură de dovleci şi ridichi sărate, după care să bei numai apă rece, nici aceea pe săturate... Aceşti oameni îşi ziceau că oricit de rău e acasă, măcar aveau un pat cald ! Şi

erau pricini, pentru ei îndreptăţite, să fugă pe furiş.

Dar această acţiune era la urma urmelor ceva cu totul nou, nemaiîntilnit, sfînt. Comunistul Yu Zhenhai, neînfricat, neîngenuncheat nici de pămînt şi nici de cer, cu atît mai puţin de mandarini, trecea drept un erou al rezistenţei, iar cei mai mulţi din Armata insurecţională e- rau mîndri că pot merge alături de el ! In acelaşi timp, valul entuziasmului uriaş se înălţa, năprasnic. Unii reveneau ei la casele lor, dar locul le era luat de alţi oameni din noua localitate străbătută de' flacăra, iute şi vie a avîntului, adusă de insurgenţi.

Atmosfera aceasta de mare efervescenţă populară, a-cest entuziasm general nestăvilit se înstăpîniră peste întreg Jiaodong-ul în iarna sfîrşitului de an 1937. Munţii Kunyu, care mocneau de atîta vreme, răbufniră şi ei, în plin, pe faţă. Detaşamentul activă cîteva zile in judeţul Muping; numărul oamenilor şi al armelor i se dublă. Unii îşi aduseră arme proprii : săbii, puşti de fabricaţie locală, artizanală. Apoi alţii, oameni de toate condiţiile, căutîndu-şi libertatea, se ţineau în urma armatei, precum coada lungă a unei comete. Ajunseseră în dreptul Muntelui Kunyu, într-un sat cale de vreo zece li de Tîrgul Familiei Kong şi de Rîpa Pinilor Roşcaţi...

În după-amiaza aceea, Yu Zhenhai şi Gao Yushan o-cupaţi cu rezolvarea situaţiei unora dintre insurgenţi, femei ce urmau să se întoarcă acasă, la bărbaţii lor, fură întrerupţi de Kong Juren, care intră cu pas mare in clădire şi spuse, agitat:

— Am prins un ticălos. Ordonaţi să-l spintec cu sabia, sau să-l împuşc ?

— Cine e ? întrebă Yushan.

— Duşmanul de moarte al tovarăşului Zhenhai, spuse Juren şi strigă spre uşă : Aduceţi-1!

Un bătrîn gîrbovit, cu o căciulă ponosită sub braţ, fu împins înăuntru de către doi soldaţi. El se repezi spre Yu Zhenhai şi îngenunche.

— Fii bun 1 se plînse. Lasă-mă cu viaţă! Nepoate, noi sîntem doar vecini. Te voi socoti binefăcătorul meu. Eu am inimă bună. Toate relele le-a făcut gineri-miu, împuţitul...

— Dovleac Stricat! strigă Yu Zhenhai. Ridică-te ! Armata insurecţională nu permite o atare comportare.

Yu Zhishan se trase într-o parte, cu spinarea frîntă ca mai înainte, neîncetînd să ceară iertare, printre hohotele de plîns.

— De ce-ai venit în satul ăsta ? întrebă Yushan.

— Eu ? Să strîng dijma. N-aş fi venit, dar nu mai am ce să mănînc... se bîlbîi moşul.

— I-auzi cine-i sărac lipit pămîntului! se repezi Kong Juren. Dovleac Stricat! Tu, de cînd te ştiu, te-ai împotrivit revoluţiei, iar acum nu urmăreşti decît să distrugi rezistenţa...

— Luminate mandarin ! Eu strîngeam dijma. Trei familii n-au achitat-o. Nu le-am luat nimic cu forţa, dar i-am grăbit să-mi plătească.

— Asta e un aspect. Şi celălalt? îl luă Gao Yushan din scurt.

— Nu-i altul. Da', firește, strîngeam şi ea să am ce să vă dau, să contribui la rezistenţă...

— Minciuni!

— Da, da, aşa-i. Strîngeam pentru mine, nu pentru rezistenţă.

— Te temi de moarte? întrebă Yu Zhenhai.

Pe moşier îl apucă tremuratul :

— Mi-e frică ! Mi-e frică !

— Atunci spune adevărul, continuă Zhenhai, ferm. Mărturiseşte, te-a trimis Kong Qingru ?

— Şi el vrea să lupte...

— Poveşti !

— N-am încheiat. Are de gînd să adopte lozinea rezistenţei, pentru a vă intra în voie şi a vă lovi pe la spate, vorbi el, privind îngrozit spre pistoalele de la brîul comandantului. M-a trimis să văd ce se petrece pe aici, cît sînteţi de slabi, ori de puternici. Atît. Altceva n-am făcut, nici n-aş fi îndrăznit... Da* n-o să mai fao niciodată.

— Unul ca tine se poate schimba? strigă Zhenhai.

— Da. Mă schimb pe dată. Dar lăsaţi-mi viaţa. Ce- reţi-mi oricîţi bani vreţi şi vă dau o scrisoare către ai mei, de-acasă, dar nici prea mulţi, că eu nu mă măsor cu cei din neamul Kong...

— Ne iei de negustori...

— Animalul vede finul şi omul banul, aşa-i o vorbă.

— Taci ! Kong Juren îl pocni cu piciorul. Să nu ne pui în aceeaşi oală cu tine.

— Nu-1 lovi, il opri Yushan pe Juren.

— Ba să mă înjure şi să mă lovească. O merit din plin ! Numai să nu mă omoare.

— Yu Zhishan ! i se adresă Gao Yushan. Nu te vom omori. Te întorci şi-i spui lui Kong Qingru că dacă nu boicotează rezistenţa şi nu-şi trădează patria, dîndu-se de partea agresorilor, nu ne vom lega de el; dimpotrivă, vom lupta împreună cu dracii de japonezi. N-are nevoie să trimită iscoade, acum lucrăm la lumină. Tu te-ai purtat mult prea sălbatio cu oamenii şi trebuie să încerc!

să devii altul. Dijmele tale sînt foarte mari, fă bine şi micşorează-le. Şi ia-i mai încet pe cei care n-au ce să-ţi dea. Ţara e în primejdie şi fiecare trebuie să contribuie GU ceva, cu forţa braţelor, cu bani. Ai auzit ?

— Da. Am auzit! bătu Yu Zhishan pleoăciuni, gata să

plece.

— Stai ! îl reţinu Yu Zhenhai.

Dovleac Stricat se îngălbeni.

— Nepoate mare ! se milogi. Pe vremuri am greşit, nu zio nu, faţă de tatăl tău şi faţă de nevastă-ta. O să-ţi dreg casa, ţi-o fac ca nouă, şi-ţi dau şi pămînt să-l foloseşti în parte...

— N-ai grijă, te lăsăm liber, spuse Yu Zhenhai, scîrbit, fără să-i ia în seamă vorbele. Numai un lucru vreau să-i transmiţi licenţiatului : dacă luptă cinstit contra japonezilor, scapă, dar dacă se mai dedă la relele de pînă acum, n-o să-i fie deloc uşor !

Cei doi lei din piatră cenuşie aflaţi de o parte şi de alta a porţilor mari, lăcuite în negru, degajau un aer plin de aroganţă ; între ei, pe treptele de piatră, aştepta stăpînul casei, nelinişţit, livid la faţă. Fiul său, comandantul trupelor din district, dragon cu un singur ochi, scund şi rotofei, îl îmboldi, nerăbdător :

— Hotărăşte-te repede, tată ! O arestăm şi o omorîm pe fata cea mică a lui Zhang Al Treilea, că e aici, nu departe, în casa nevestei lui Kong Juren.

Licenţiatul se uita în josul Străzii Mari, tăcut. După ee armata Japoniei intrase în Shandong, armata regimului antipopular naţionalist se prăbuşise ca un munte uriaş, atrăgînd după sine tot ce însemna autoritate guvernamentală în provincie. Comandamentele locale din Jiaodong răsăriseră acum ca ciupercile după ploaie şi, sub steagul şi deviza „rezistenţei" îşi întăreau forţele, cucereau teren. Şefii lor erau vreo zece, ori chiar mai mulţi, fiecare stăpîn peste un teritoriu. Unii erau dregători oficiali, alţii un fel de regi locali, neîncoronaţi.

In această situaţie, Kong Qingru se trezise în cea mai grea dilemă. Cine era mai bun ? Gui să i se încredinţeze ? Yan Zizheng din judeţul Wendeng era numai om politic.
n-avea putere militară. Cong Jingyue avea soldaţi, dar era doar şeful siguranţei dintr-un judeţ, ce să facă el cu cei două-trei sute de oameni ai săi ? Wang Xingren din Insula Pietrei stăpînea un port bogat in peşte şi sare ; avea trupe bine echipate, dar el însuşi nu era din partea locului, n-avea rădăcini adinei înfipte în sol. Dintre forţele din apropiere, cele mai puternice erau acelea ale lui Zheng Weiping, din Weihai. El avea de mult relaţii cu japonezii, deţinea arme şi fonduri străine. Pe deasupra, licenţiatul se înrudise cu el. Zheng, da,

era unul pe care se putea bizui. Se zvonea însă că acolo situaţia era destul de încurcată, forţele se divizaseră şi, dacă se iscau tulburări, totul se dădea peste cap. Se părea că cel mai bine ar fi fost să se supună Mupingului. Yan Zizheng îi spusese că cele două partide — naţionalist şi comunist — se asemănau ca formă, dar ca spirit ideologic erau departe unul de altul, întocmai ca apa şi focul. Jiang Jieshi acceptase de nevoie rezistenţa, să cîştige popularitate, dar n-avea de gînd să le îngăduie comuniştilor să se ridice pe acest motiv, ci dimpotrivă, în ascuns, el urma să ducă pînă la capăt acţiunea sa de , nimicire a Partidului Comunist. Clicile militare locale se băteau pentru supremaţie teritorială, dar erau de-ai lor, pe cînd comuniştii nu trebuiau lăsaţi să-şi sporească rîndurile. Aflaţi la strîmtoare, ei trebuiau, vrînd-nevrînd, să-şi schimbe politica şi în vorbă o puteau face cu uşurinţă, arătîndu-se de acord cu cererea de a rezista Japoniei ; puteau duce şi tratative, ba admite, fără nici o crîcnire, şi afişele pe tema rezistenţei, dar din umbră aveau să distrugă fără cruţare organizaţiile comuniste şi neapărat să ucidă pînă la unul partizanii din Kunyu... Tocmai de aceea şeful de judeţ contactase unii şefi comunişti şi aranjase ca detaşamentul lui Yu Zhenhai să intre sub comanda directă, unică a judeţului. Ştirea aceasta apăruse chiar în ziarul din Weihai, „Fluxul Marii Galbene", cu precizarea că Yu Zhenhai acceptase- deja să facă parte din trupele judeţene. Apoi se abătuse din senin o lovitură ca de trăsnet: comuniştii porniseră insurecţia pe Muntele Fericirea Cerească şi coborîseră din munţi cu steagurile fluturînd. Osatura noii armate era
chiar detaşamentul rămas neinfrînt de mai bine de cîţiva ani. Comandantul era pietrarul Yu Zhenhai, omul imposibil de prins şi de lichidat!

Insurecţia aceasta îi adusese licenţiatului Kong adevărate nopţi de coşmar. Oare soldaţii comunişti erau zeităţi, de vreme ce erau ucişi şi nu se mai terminau ? La fel ca în vremea revoluţiei din iarna de acum cîţiva ani, demnitarii şi moşierii din cele patru comune se adunaseră în. tîrg, implorîndu-1 pe şeful de distriot să ia o hotărire. Kong Qingru plecasc noaptea spre judeţ şi hotărîse în secret, împreună cu Li. şeful judeţului, şi cu Yan, şeful partidului, să se prefacă numai a participa la rezistenţă, ca să fie pe placul poporului, dar din umbră să se ocupe de nimicirea Armatei insurecţionale şi a forţelor antijaponeze. Cînd se întorsese,

licenţiatul schimbase numele detaşamentului districtual în: „Detaşamentul antija- ponez. pentru salvarea patriei şi asigurarea liniştii[41], ordoni nd ca fiecare sat să instituie „Grupe de autoapărare". Aceia care nu se supuneau şi nu ieşeau la muncă sau nu plăteau contribuţia, să fie învinuiţi şi pedepsiţi ca sabotori ai rezistenţei. Să proclame şi ei, ca şi comuniştii, un program al tuturor activităţilor în acest sens. La marginea răsăriteană a tîrgului să se ridice o estradă, unde elevii să interpreteze piese antijaponeze, iar militarii şi dregătorii să ţină discursuri. La început, veniseră oamenii, atraşi de publicitate, dar cu timpul se împuţinaseră din ce în ce mai mult, fiindcă ceea ce se proclama era numai o rezistenţă unitară sub conducerea preşedintelui Jiang — vorbă în vînt — iar despre reducerea taxelor, a birurilor, despre lupta împotriva oprimării şi despre libertate nu se sufla un cuvînt. Dimpotrivă, nu era zi să nu se amintească şi răsamintească despre contribuţia la război, dar oamenii de rînd erau sătui de cuvîntări şi lihniţi de foame. Cine să le asculte propaganda ? Pînă la urmă, părinţii nu-şi mai lăsaseră copiii să^urce pe scenă, cu toate că cine vorbea la Pavilionul Iarnă-Primăvară primea zilnic două porţii de *baozi* [*] ...

* Piini'.e fierte in abur.

Spre deosebire de ei, pe comunişti îi asculta toată lumea. Pe deasupra, cele şapte-opt fete tinere din Floarea de Piersic învăţaseră piese de teatru modern de la elevii şi studenţii refugiaţi în cătunul lor şi jucau în faţa ţăranilor : *Biciul,* O *baniţă de orez, Vagabondul, Mă întorc* acasă *luptînd* şi altele. In unele sate nici nu urcau pe vreo estradă, ci interpretau piesele într-un act la cîte-un colţ de uliţă sau cîntau (ultimele două piese erau cîn- tate) plîngînd şi plîngeau cîntînd. Ascultătorii rămîneau tulburaţi de aceste spectacole. Motivarea rezistenţei la agresiunea Japoniei era mai reală, fiecare cuvînt ajun- gînd drept la inima spectatorilor, cu toţii oameni simpli, săraci. Tot mergînd din sat în sat, tinerele au început să fie cunoscute şi aşteptate — li se spunea Fetele Florii de Piersic — şi mulţi le luau urma să le asculte şi să le vadă jucînd. Şi se găseau nu puţini tineri care, au- zindu-le, fugeau de acasă dornici să se alăture Armatei a treia conduse de comunişti.

Deci nu numai prestigiul partizanilor era evident, dar mai apăruseră şi grupurile acelea de propagandă, alcătuite din nişte codane, apoi mai supărătoare decît orice era prezenţa în Tîrgul Familiei Kong a ţăranilor flămînzi şi a elevilor fugiţi din oraşele ocupate de japonezi, indivizi care, în loc să-şi vadă de-ale lor, făceau zar,vă chiar în poarta şefului de district. Cum să mai poată suporta licenţiatul Kong aşa ceva ?

— Vorbeşte o dată, tată ! Pînă nu arestăm şi nu pedepsim crunt pe cîţiva, nu se poate! Cel mai bun lucru e să începem cu fata asta a lui Zhang Al Treilea. Face cea mai mare zarvă şi pe deasupra e şi frumoasă, iar unde e ea se strîng oamenii buluc, nu se lăsa Kong Xian.

— Nu putem stîrni mînia mulţimii, zise bătrînul, ne- dezlipindu-şi privirile de pe stradă.

— O ridicăm noaptea...

— Vremurile s-au schimbat. Pînă şi venerabilul Jiang a semnat un pact cu Partidul Comunist şi-a ajuns să strige în cor cu el pe tema rezistenţei şi a lichidării unor trădători... Xian, spune-i intendentului să plece imediat la Yantai şi să invite o trupă de operă pentru cinci 2ile.

— Costă !

— Merită, de-ar fi să vindem o casă, ori ceva pămînt. Repede ! Vreau o trupă bună, cu repertoriu nou şi să vină cu toate stelele ei de mîna-ntu. Pe urmă, daţi ştire prin sate. La

Pavilion să fie mîncare-ndeajuris şi oferiţi-o zi şi noapte, la preţul cel mai scăzut.

— Nu merită atîta cheltuială, tată.

— Nu înţelegi. Ca să cîştigăm poporul avem nevoie de placa asta, a rezistenţei. Doar cu ea creşte părul pe spinarea oii şi or să-şi plătească toţi taxele. Vreau să văd, care pe care : sînt ei mai grozavi, cu ţărăncile şi elevii lor, sau noi, cu o trupă celebră !

21

Tîrgul Familiei Kong era într-o viermuiala necontenită. Se apropia sfîrşitul anului şi, la ţară, în afară de strînsul vreascurilor şi de împrăştierea bălegarului pe cîmp, nu erau alte munci. Aflînd că din port sosise o trupă cu actori celebri, toată lumea, pînă şi cei care aveau ceva treabă prin tîrg, dăduse buzna s-q vadă şi să-şi astîmpere curiozitatea.

Era tocmai vremea cînd ţăranii din împrejurimi vindeau lemne, făceau un negoţ destul de slab cu produse de mare şi cîştigau acolo cît puteau pentru sărbătorile de iarnă. Situaţia părea a se mai fi aşezat. Japonezii se aflau încă la o mie de li depărtare, soldaţii guvernului nu se mai întreceau să-i extermine pe comunişti, teroarea scăzuse, iar propaganda rezistenţei adusese un suflu nou în peninsula Jiadong.

De cîteva zile, după micul dejun, cînd soarele se ridica peste munţii de la răsărit, pe scena ridicată lîngă Pavilionul Iamă-Primăvară răsuna gongul, grăbind mulţimea să o pornească de acasă şi să se îmbulzească în faţa estradei. Toboşarul, mîncat şi băut bine, bătea în toba sa mai să o spargă şi grindina loviturilor se auzea pînă departe în satele din jur, iar nu după mult timp peste cîmpul înzăpezit apăreau cîrdurl de oameni.

Kong Qingru îşi făcu apariţia, însoţit de cîţiva din oamenii lui. îmbrăcase o robă de ceremonie, lungă, iar peste cap îşi înfundase o căciulă de castor, de formă cilindrică, pe care şi-o ţinea dreaptă, înaltă. îşi tunsese mustaţa şi faţa îi apărea mai luminoasă, mai rumenă, iar ochii îi luceau de

mulţumire. Cum să nu fie satisfăcut cîtă vreme prin strădaniile sale înfundase propaganda comunistă şi oamenii veniţi să asculte erau de cîteva ori mai mulţi decît atunci cînd dăduse spectacole pentru comemorarea fraţilor săi morţi ? Ehei, lozinca aceasta a rezistenţei era bine aromitoare, aşa că nu era de nioi o mirare îndrăzneala comuniştilor de-a ieşi cu ea la lumină, agitând-o întruna.

Mănunchiul acela de bărbaţi impozanţi tocmai se aşezase pe un rînd de scaune, cînd intendentul Wan se repezi spre Kong Qingru.

— Excelenţă ! Dincolo au mai ridicat o scenă.

— Ce spui ? licenţiatul nu pricepu imediat.

— Priviţi, e peste drum ! O scenă nouă !

Kong Qingru se răsuci în scaun şi, la vreo trei sute de paşi distanţă, văzu o estradă pătrată, din lemn, îngrădită pe părţi cu fire înalte de -sorg. Scena era goală şi în faţa ei nu era nici ţipenie.

— Cine-a lucrat-o ? se miră licenţiatul.

— Nu mi-e clar. Ieri seară, după ultimul spectacol, nu era. Au înălţat-o peste noapte.

— Or fi venit din altă parte, crezînd că aici, fiind zile de tîrg, pot cîştiga mai bine, zise Kong Xian.

— Aşa în pripă ? Parc-au lucrat-o cu spirite.

— Să fie „ei“ ? îşi dădu cu părerea Wan.

Privirile tuturor acelor înalte personaje se îndreptară spre licenţiat. El se uită înnegurat spre noua estradă goală, apoi îşi reveni şi-şi mîngîie mustaţa.

— Domnilor, să urmărim in tihnă spectacolul nostru. Trăim vremuri tulburi, sîntem în război, oricine poate face propagandă pentru rezistenţa naţională. Spuneţi-le să înceapă şi într-una din pauze am să uro şi eu pe

scenă să le vorbesc oamenilor. Astăzi le-arătăm noi prestigiu, ca să mai salte capul...

Scena vecină fusese intr-adevăr înjghebată de comunişti. Organizaţia de partid hotărîse o propagandă lărgită, incluzînd-o şi pe cea culturală, în cadrul căreia fuseseră reuniţi cei mai buni muzicanţi şi interpreţi amatori de eperă de Beijing. Splendida fusese chemată din Weihai şi după mai multe zile de repetiţii, reuşiseră să pună la punct interpretarea a vreo duzină de opere, mai mari şi mai mici, printre care : *Năpasta din familia pescarului, Femeia liberă, Rezistenţa la ostile duşmane, Orhideea* se *înrolează, Ţesătoarea de aur, Asociaţia săbiilor.* In această vreme se pregătiseră lemnăria, cuiele şi toate cele trebuincioase pentru construirea estradei, fuseseră aduşi treisprezece tîmplari, oinci fierari şi cîteva duzini de lu- erători oare se apucaseră de lucru nu mai devreme decît după miezul nopţii trecute, şi în revărsatul zorilor podiumul era deja gata, iar pămîntul din faţa lui bine nivelat. Organizatorii erau doi bărbaţi oare-şi pierduseră copiii, fierarul Liu Fu şi maestrul în arte marţiale Jiang Mingying.

Pe scena lui Kong Qingru se interpreta *Dobindirea slujbei mandarinale după uciderea dragonului.* Spectatorii urmăreau piesa cu sufletul la gură, cînd de pe scena din spate răsunară ropote de tobă şi bătăi dese în gong. Oamenii întoarseră capetele şi văzură podiumul de ;ifolo plin de soldaţi prinşi într-o luptă crîncenă. Săbiile şi tot felul de alte arme îşi fulgerau scînteierile repezi si, din încleştarea aceea grozavă, se desprindeau răcnetele înfiorătoare ale luptătorilor : ei erau elevii maestrului Jiang, care făceau o demonstraţie de *kongfu* * cu arme adevărate. Mulţimea se simţi captivată cu totul, renunţă la opera clasică şi răsucindu-se numai se întoarse cu spatele la ea şi cu faţa spre scena cealaltă, fără ca măcar să se obosească să se ridice de acolo de unde şedea.

Kong Qingru îi sfătui pe oamenii săi să încheie şi să bage un număr de dansuri cu săbii. Dar actorii nu erau pregătiţi pentru aşa ceva şi pe deasupra mai erau şi machiaţi pentru operă. Licenţiatul se înfurie şi ordonă să joace orice fragment de operă, cu lupte, numai să fie cît mai atrăgător, cît mai

* **Una dintre modalităţile de luptă veche, inclusă între artele marţiale tradiţionale, bazată pe agilitatea luptătorului, pe dexteritatea şi ingeniozitatea lui în mişcări (salturi acrobatice, rotiri, manevre) şi în minuirea unor arme simple străvechi.**

zgomotos. Atunci doi actori machiaţi ca dregători civili puseră mîna pe săbii şi începură o încăierare. Se băteau aiurea, făcînd mult zgomot pentru nimio.

Unii spectatori se uitară într-o doară, apoi, rizînd şi înjurînd, se întoarseră definitiv de la spectacolul acela improvizat. Kong Qingru stătea ca pe ghimpi ; îşi mîngîie barba şi spuse, rizînd :

— Fireşte, cum să cînte operă nişte oameni de paie ? Ăştia fac şi ei ce ştiu mai bine !

Cei din jurul lui aplaudară, ovaţionînd :

— Bine zis ! Bravo !

— Minunat!

Dar lucrurile nu durară mult în felul acesta. Kong Qingru observă că majoritatea spectatorilor nu-şi mai dezlipeau ochii de la scena din spate, cu toate că de la un moment dat nu se mai auzi cine ştie ce larmă acolo. Ce-i atrăgea ? Cu capul umflat de atîta necaz, licenţiatul Kong se ridică şi porni spre noul podium. Nu putu răzbi în faţă, auzi doar vocea plăcută, învăluitoare a unei cîn- tăreţe. Intendentul Wan veni în urma lui cu un scaun şi-şi ajută stăpînul să se aşeze. Personajul Jad Roşu cînta, iar soldaţii se luptau ca mai înainte. Din timp în timp, de pe buzele spectatorilor izbucneau cuvinte de laudă.

— Ce voce plăcută are !

— Cîntă desăvîrşit.

— Nemaipomenit! Bravo !

— De cînta prost, a- mai fi chemat-o pe ea Lăptuca ?

în faţa ochilor licenţiatului licăriră stele de aur orbitoare. îl lovi o ameţeală, cît pe ce să se prăbuşească de pe scaun. Kong Xian şi Wan îl sprijiniră.

— Cum îndrăzneşte să-i ajute pe comunişti ? Tată, hai să le luăm scena cu asalt! propuse Kong Xian.

Licenţiatul se făcuse roşu de furie.

— Prostul ! scrîşni printre dinţi ! Sîntem în ră/.boi şi el ar vrea să se poarte ca-n timpurile bune, după obicei ! Mai bine zi-i lui Liu să urce pe scenă şi să le ceară contribuţia la rezistenţă. Dar mai spune-i că fără aprobarea mea n-are voie să aresteze pe nimeni, nici să tragă cu pistolul.

Kong Xian transmise ordinul. Liu, adjunctul său, sui pe scenă împreună cu Lăcustă şi alţi vreo zece soldaţi.

— Contribuţia !

— Contribuţia pentru războiul de rezistenţă ! cerură ei, adresîndu-se Lăptucăi, care interpreta rolul prinGipal.

— Jad Roşu se luptă cu invadatorii, iar Lăptuca noastră

mobilizează soldaţii...

Vorbele murdare continuară tot astfel.

— Ce-i aici ? răsună o voce puternică şi o sabie grea de cincisprezece jin-uri scînteie ameninţător în faţa soldaţilor.

Lăcustă şi ceilalţi se speriară, dar Liu scoase pistolul ;

— Bătrîne, ai barba ninsă degeaba, spuse, şi ne mai faci şi greutăţi. Şi aşa, fiică-ta a fost înhăitată ou... Dar ne socotim noi la sfîrşit. Azi sîntem în război şi strîngem fonduri. Dacă ne împiedici, înseamnă că sabotezi lupta pentru rezistenţă.

— Minciuni ! strigă Jiang, mîniat. Voi sabotaţi rezistenţa. Voi sînteţi ăia care aruncaţi năpasta asupra lumii !

— Ehei, bătrîne nevolnic, cînd te superi prinzi curaj ! Sabia ta n-are bătaie lungă ca pistolul meu. Şi nu doar tu, ci şi pietrarul Yu, ucenicul diavolului, trebuie să staţi cuminţi la locul vostru. Băieţi, ia puneţi-mi-1 în lanţuri pe turbulentul ăsta !

O mînă se lăsă grea pe umărul lui Liu. Omul întoarse capul şi pe loc se schimbă la faţă, iar picioarele prinseră să-i tremure.

— Nu mă cunoşti ? Nu-1 căutai pe ucenicul maestrului aici de faţă ?

— Vă cunosc, cum... Nu, eu... se bîlbîi Liu.

— Ştii că cei care subminează propaganda pentru rezistenţă sînt în cîrdăşie cu trădătorii de ţară ?

— Ştiu. De fapt...

— Ordinele pot fi drepte sau nu. Dacă vi se spunea să mîncaţi c..., il mîncaţi ? Aveţi grijă, să nu credeţi că dacă pe scenă e mai mare tărăboiul şi poate să sară oricine să facă ce vrea, nu mai are nimeni grijă de oameni. Mulţi din Armata insurecţională sînt aici, printre spectatori... Purtaţi uniforma cu care v-a înţolit guvernul, dar noi sîntem în straie ţărăneşti, degeaba vă uitaţi, n-aveţi cum să-i recunoaşteţi pe-ai noştri, ii lămuri el.

Soldaţii inghiţiră în sec.

— Astăzi v-o spun limpede : cine-i atinge doar cu un deget pe cei care fao propagandă luptei antijaponeze, atunci...

Yu Zhenhai luă o puşcă din mîna lui Cincizeci, ochi spre scena cealaltă, aflată la trei sute de paşi şi trase. Unul dintre actorii aflaţi pe scenă se sperie de şuieratul glonţului şi căzu lat.

— A încălcat armistiţiul ! urlă Lăcustă.

— Ai omorît un actor care făcea propagandă luptei antijaponeze, se răţoi Liu, cine e vinovat ?

Zhenhai îi întinse lui Cincizeci arma cu care trăsese.

— Mergeţi şi vedeţi. Dacă i-am zgîriat cît de cît pielea, sînt vinovat.

Actorul se ridica, se pipăi, apoi se pomi să bată din palme. Oamenii izbucniră în hohote de rîs.

Soldaţii amuţiră. Zhenhai coborî, spunînd :

— Coborîţi, să vedem piesa. Şi luaţi-aminte, noi nu greşim ţinta.

Deodată, dintre spectatori se auziră voci i

— Licenţiatul Kong e printre noi !

— Vrea s-o-ntindă...

Cîţiva tineri îi aţinură calea.

— Conduceţi-1 spre scenă ! strigă Cincizeci.

Oamenii se traseră într-o parte şi alta, făcîndu-i loc.

Dar Yu Zhenhai, coborît deja de pe scenă, îi ieşi în întîmpinare, şi fără să vrea luă arma în mînă. Ochii i se înroşiră, aţintiţi asupra lui Kong Qingru, iar gîndurile prinseră a i se învălmăşi în cap, într-o rotire dementială, încît nici n-ar fi putut spune la ce sau la cine se gîndea în clipa aceea : la bunicul pe care omul acesta îl lăsase să crape de foame, la mamă şi la sora pe care tot

el le dusese la moarte, la tatăl pe care el îl arsese de viu, la soţia care vărsase atîta sînge din pricina lui sau la tovarăşii de arme şi oamenii obişnuiţi care fuseseră schingiuiţi, răniţi sau chiar ucişi de el... Omul acesta era autorul tuturor acelor blestemăţii, lupul care băuse sînge şi mîncase came de om ! Clocotind de mînie, ridică pistolul. Acest ticălps care făcea cît zece nemernici ar fi putut pieri într-o clipă şi el ar fi răsuflat uşurat. Dar nu, nu-i era îngăduit s-o facă şi-i întinse lui Cincizeci pistolul.

— Pocneşte-1, frate Hai !

— Nu. Ţine-mi tu pistolul.

— Asta...

— Asta e politica ! Rostind aceste cuvinte, strînse pumnii.

Licenţiiitul Kong se străduise cîţiva ani buni, dar nu izbutise să ajungă faţă în faţă cu duşmanul său direct. Iar astăzi, cînd i se ivise rara ocazie, atît de mult aşteptată, se speriase de moarte, încît chipul i se făcuse parcă de lut. Yu Zhenhai dăduse el din mînă pistolul, dar pumnul lui mare, tare ca fierul, ar fi fost de ajuns ca să-i crape din două lovituri capul.

— Şefule de district! aproape că- îi strigă Zhenhai, străduindu-se să-şi înfrîneze furia. Ţi-am transmis cîteva cuvinte prin ruda ta, Yu Zhishan. Ţi-au ajuns la ureche ?

Kong Qingru încercă să stea Gît mai drept şi, aflat încă sub teroarea întîlnirii cu omul căruia i se dusese vestea ca viteaz între viteji, îngăimă ca un bîlbîit:

— A... a... Mi-a spus, a spus...

— Dacă n-a fost limpede, repet: Dacă luptă cinstit contra japonezilor, scapă, dar dacă se mai dedă la relele de pînă acum, n-o să-i fie deloc uşor !

— A fost o neînţelegere ! Numai o neînţelegere ! îşi reveni licenţiatul, văzînd că nu era vorba în ce-1 privea de vreun pericol de moarte. Noi susţinem din inimă statutul distinsului vostru partid. Ce-a fost, aparţine trecutului. Azi ţara trece prin momente grele şi vom rezista umăr la umăr, împreună.

— Da ! Yu Zhenhai luă pistolul şi-l băgă în too.

Vorbele-s corecte. Am să-ţi zic un lucru : nu te stirpeso şi nu fiindcă n-ai merita-o dar nu-mi îngădui să irosesc nici un glonţ, le ţin pe toate pentru salvarea Chinei !

Splendida intră în oasă şi merse de se trînti direct pe patul-cuptor.

Mătuşa veni în urma ei şi văzînd-o acolo oftă, îi scoase condurii din picioare, desfăcu o pătură şi o acoperi bine.

Splendida nu clipi, lăsîndu-se în voia ei. Era frîntă de oboseală. De cum venise din Weihai, nu avusese vreme să treacă pe acasă, ci o pornise întins cu Piersica la Rîpa Pinilor Roşcaţi, unde începuse repetiţiile. Piesele le ştiuse cindva bine, şi de aceea şi le amintise repede, numai că ţăranii care interpretau celelalte roluri, neobişnuiţi cu ele, se arătaseră stîngaci, cu totul în afara lor... dar dacă se apucase de un lucru, apoi el trebuia das pînă la capăt. Pînă la urmă, luase ea toate rolurile principale.

Pe scenă Splendida se simţise ea însăşi emoţionată, pătrunsă de semnificaţiile acţiunii lor şi pe măsură ce juca se infierbînta mai tare. A doua zi, pentru a se putea mişca cu mai multă graţie, se îmbrăcase mai uşor. Sccna însă era în plină bătaie a vîntului şi ea răcise. Băuse o fiertură de leacuri preparate de domnul Feng şi nu se dăduse bătută. Astăzi urcase pe scenă şi cîntase aşa bolnavă cum era. După ultima arie, se schimbase şi fără să se demachieze alergase de-a dreptul acasă.

Mătuşa îi întinse cu o mînă fiertura de ierburi de leac, iar bolul cu zeamă de *jiang** din cealaltă mînă, îl puse pe masa din faţa cuptorului-pat.

— Splendida, fetiţa mea, scoală-te. Ia doctoria, dezbracă-te şi vîră-te sub plapumă. Dacă năduşeşti bine, te înzdrăveneşti.

- Nu am cum să mă scol, şopti ea. Ah, iată, mi-s oasele ca rupte !

— Atunci de ce te-ai mai apucat sâ cînţi ? Apăi teatru se cheamă porcăria aia de-acolo unde urlă vîntul şi bate zăpada ? Oh, că nu i-ai dat ascultare lui taică-tău, răposatul, care ţi-a zis cu vorbă de moarte să laşi încolo scena...

— Iar mă iei aşa ! Splendida se ridică în capul oaselor. Astăzi n-a fost un spectacol obişnuit. De-ar fi trăit tata, ar fi urcat şi el pe scenă !

— Ei... Mătuşa o îmbie iar cu bolul cu fiertura de ierburi.

— Tare nu le-aş mai lua. Sînt amare ca fierea.

— Ieri şi azi-dimineaţă le-ai luat şi nu ţi-au stricat.

— Ca să pot să cînt.

— Hai soarbe-le. Leacul ăsta amar vindecă boala cea

* **Denumirea chinezească pentru ghimbir, plantă erbacee, cu** iz aromatic, **folosit** în **bucătărie drept condiment** şi **în medicină în stări** gripale.

mai grea.

— Boala mea n-o vindecă.

— Asta... Mătuşa se uită la ea, oftă şi turnă apă caldă într-un lighean pe care-1 potrivi în suportul lui special, cu cadru circular. Spală-te pe faţă, măcar.

— Să mă spăl ? Cine mă mai vede ?

— Vezi-te singură în oglindă.

Splendida roti capul spre oglinda ciobită de pe dulapul cu haine. Machiajul era încă întreg. Din oglindă se holba la ea o faţă suferindă, tristă, înăcrită de rele... Mătuşa îi aduse săpun şi prosop.

— Eşti plecată de un an şi mai bine şi mă ustura la inimă de dor să-ţi mai văd obrazul, zise ea. Eram sigură că-1 aveai la fel de catifelat, alb şi plin, aşa cum îl ştiam dintotdeauna, dar cînd am dat alaltăieri cu ochii de tine, m-am speriat. Splendida, ia seama cum arăţi, ai slăbit atît, că în curînd o să te usuci de tot. Hainele îţi sînt largi, de înoţi în ele, obrajii ţi s-au scofîlcit şi eşti toată numai nas, ochi şi gură. O să-i cer socoteală lui Gengxin. Atîta soră bună are şi el şi a ţinut-o în casa lui să crape de foame. O fi el zgîrcit, ori o fi dat peste-o nevastă zgî- rie-brînză, n-aş putea băga mîna-n foc că una din astea e pricina... Eu una ştiu, că n-o duce rău şi chiar cu ierburi să te fi hrănit şi nu ajungeai în halul ăsta de slabă ! Nepoată-mea care a plecat de la mine era toată albă şi fragedă, roşionră în obraji, bine făcută...

— Omul nu-i animal, să-l ţină doar mîncarea, abia răspunse Splendida.

— Ei, şi ?

— Sînt neliniştită, frămîntată de griji şi supărări ! Zhenxing m-a lăsat singură de-un an şi jumătate şi mie- mi stă' gîndul la el zi şi noapte. Unde-o fi ? Ce om bun şi cinstit şi iubitor! Ah, de n-aş fi trecut prin ce-am trecut şi de-aş fi putut să nasc, copilul ar avea acum un an, ar striga tată, mamă... Ştii că de data asta Kong nu ne mai poate face nici un rău ? Bine-ar fi fost să-l fi pus la pămînt un glonţ de-al lui Yu Zhenhai ! De s-ar întoar- ' ce, numai, al meu ! Izbucni în plîns, sări jos de pe pat, merse la dulap şi îşi duse mîinile înainte ca şi cum ar fi vrut să-şi cuprindă faţa din oglindă. Fără el, fără dragul meu, n-am nevoie să arăt bine ! La ce bun să mă doc- toricesc ? Ce rost mai are viaţa mea ? Nu oglinda trebuia s-o spargi tu atunci, ci pe mine să mă faci fărîme, că aş fi soăpat de necazul ăsta mare care mă nâpăstuieşte. Oh, cerule ! Iată-mă bolnavă, dar cu cît mă simt mai sfîrte- cată de dureri, cu atît mi-e mai bine. Să mor ! Sînt slabă? Ei şi ? E vreun rău în asta ? Dimpotrivă, ce altceva m-ar ferici mai mult decît să ajung ca firul de iarbă, căruia nu-i dăunează nici cel mai amarnic vînt. N-am decît să arăt rău si astfel lumea să închidă ochii cînd mă vede. Fu cuprinsă de un acces de plîns zguduitor.

Sărmana mătuşă ! Nemaiştiind cum s-o ia, păşi încet cu picioarele sale micuţe, ieşind afară din încăpere, apoi se întoarse, o strigă, o zgîlţîi şi pînă la urmă se puse şi ea pe plîns. Peste puţin, Splendida se potoli. Se aşeză pe pat,pierdută, cu părul răvăşit ; lacrimile îi stricaseră ma-chiajul.

— Nu te amărî, tuşico ! rosti rar Splendida. Stau acasă, nu mai plec în Weihai.

— Crezi că se poate ? Licenţiatul Kong n-o să se lase el cu una cu două. Cu comuniştii n-o să se ia el, dar cu unii ca noi...

— Măcar ştiu că închei socotelile cu el! Rămîn acasă şi mi-1 aştept pe Zhenxing, orice-ar fi! declară hotărîtă.

— Ba-1 aştept eu şi dacă vine îi zic unde să te oaute

— Poate că-n Weihai nici n-ar îndrăzni să se ducă. Mă gîndesc că dacă trăieşte, o să calce cît de curînd în casa asta. Dacă află despre cele ce s-au petrecut pe-aici şi că fratele lui e şef, n-are să piardă o clipă, o să alerge de grabă încoace. O fi chiar pe drum ! Sigur că da ! O fi în drum spre casă şi în cîteva zile ajunge. Mătuşă, noaptea să nu mai

zăvorăşti poarta. Şi să scoţi aşternutul pentru două persoane. Bine, sorb fiertura, oricît de amară: Şi mă spăl...

— Adevăr grăit-ai. De zici vînt. bate ploaia ! zîmbi, printre lacrimi, bătrîna.

Cineva bătu în poartă. Era Piersica. Mătuşa îi făcu loc să intre ; noua venită îi spuse cu voce scăzută ceva şi rămase acolo în dosul porţii aşteptînd ca bătrîna să o încuie din nou. Splendida trăsese cu ochiul pe fereastră şi văzînd cine era musafirul îşi reveni cît ai clipi. Cînd Piersica îşi făcu apariţia în camera ei, ea nu mai era cea de cu puţin înainte, ci arăta de-a dreptul schimbată, pusă la punct din cap pînă-n picioare, cu faţa spălată şi cu părul pieptănat.

Cele două tinere se aşezară pe marginea patului, ţinîndu-se de mînă. Piersica părea nerăbdătoare să-i vorbească, însă şovăi, simţindu-i palma fierbinte ; îşi mută privirea de la chipul ei livid la bolul cu leacuri de pe masă.

— Am auzit că ai răcit, surioară, spuse după o vreme. Tare n-aş fi vrut...

— Nu-i nimic. Se pare că aveai o treabă anume.

— Aveam, dar te văd tare bolnavă.

— Cum mi-ai zis că ai nevoie de mine, surioară, uite mam şi făcut bine, mărturisi Splendida. întinse mîna, luă bolul cu fiertura de ierburi de leac şi îl goli din cîteva sorbituri.

— Atunci plecăm în noaptea asta la Weihai. Mergem împreună. Pregăteşte-te, îţi spun pe drum despre ce e vorba.

Districtul Weihai era oondus de Sun Xifeng. Omul acesta era în vîrstă de treizeci şi ceva de ani, studiase în Franţa şi avea concepţii burghezo-democratice, iar pentru Dr. Sun Yatsen nutrea o mare consideraţie. După ce primise numirea, vroise să facă ceva deosebit pentru ţară şi popor, de aceea se concentrase cu sîrguinţă asupra treburilor publice, înlăturase funcţionarii corupţi, înfiinţase şcoli, interzisese fumatul opiumului şi casele de prostituţie, îi pedepsea cu asprime pe infractori şi nu prea pusese inimă în campania de lichidare a comuniştilor. In împrejurările de acum îşi propusese să participe efectiv la rezistenţa contra Japoniei, dar avea forţe puţine, abia un detaşament de trupe locale şi acela doar de cîteva zeci de oameni. Puterea militară nu era în mîna lui şi pe deasupra nici nu se încredea în declaraţiile lui Jiang Jieshi cum că avea să lupte pînă la capăt. Partidul Comunist Chinez se împotrivea cu fermitate agresorului, dar era prea lipsit de forţă şi n-avea mari şanse de reuşită. Armata japoneză se apropia rapid, dar el, omul,

era departe de gîndul de a-şi trăda patria. Ce era de făcut ? Cum nu lepăda costumul european şi vorbea mai mereu franţuzeşte, calea era firească : plecarea în străinătate.

Zheng Weiping, şeful siguranţei din Weihai, aparţinea clicilor militare şi era prin chiar natura sa şi a situaţiei sale împotriva comuniştilor, ura cu înverşunare poporul şi se înconjurase de numeroşi moşieri, printre care Kong Qingru, ou care se şi încuscrise. Ginerele căpeteniei satului Rîpa Pinilor Roşcaţi se afla sub ordinele lui, fiind comandantul unui detaşament de poliţie. Cu toată puterea lui militară, Zheng aştepta plecarea lui Sun pentru a se putea pregăti să-i întîmpine în felul lui pe japonezi — capitulând.

In oraş mai era o putere şi anume aceea reprezentată de trupele marinei militare. Ca trupe specializate, acestea aveau puţine legături cu comandamentele locale şi atitudinea lor nu era una clară, făţişă, nici în privinţa comuniştilor şi nici a japonezilor. In concurenţa dintre Sun şi Zheng nu se amestecau. Erau bine echipate şi apropierea lor de.una din părţi putea fi decisivă.

Acestea erau cele trei forţe din Weihai. Dar, pe lîngă acestea, mai era una, şi încă cea mai mare : poporul.

Oamenii simpli vărsaseră sînge şi în războiul trist şi sîngcros dintre China şi Japonia din 1898, şi pe timpul ocupaţiei britanice, cînd englezii obţinuseră o concesiune in Weihai şi monopolizaseră economia oraşului. Urmaşii luptătorilor de odinioară moşteniseră spiritul de rezistenţă în faţa opresiunii. Cînd vestea incidentului din Xian ajunsese în Weihai, mulţimea fusese adine tulburată, punîndu-se numaidecît în mişcare, astfel că în librării, în şcoli, în magazine se făcuse tot mai auzită propaganda în favoarea rezistenţei. Tunetul tunurilor de la Podul Mareo Polo cutremurase orăselul-port. Cotidianul W'eihai-ului publicase articole pe tema rezistenţei, elevii şi profesorii, tinerii refugiaţi din nord demonstraseră pe străzi, iar lozincile, piesele şi cîntecele uir.plu- seră oraşul. Muncitorii, ţăranii, negustorii, cetăţenii de rînd nu discutau decît despre luptă, despre salvarea patriei. Comitetul special Jiaodong folosise prilejul de a întări această orientare şi a institui „Avangarda eliberării naţiunii chineze", ca o organizaţie periferică. Avan-garda se extinsese rapid şi în ea intraseră nu numai elemente muncitoreşti, ţărăneşti, militare şi elevi, dar f-a îl absorbise pînă şi pe fratele mai mic al lui Sun Xif*ng, unul dintre

comandanţii forţelor maritime şi încă şi alte cadre militare. Cadrele organizaţiei Partidului Naţionalist din oraş şi tinerii din acest partid participau aproape cu toţii la această organizaţie.

De curînd, Comitetul special se ocupase direct de Sun Xifeng. Liqi şi alţii purtaseră mai multe discuţii cu el, ajungînd la următorul acord : Sun le dădea comuniştilor toate armele din depozite ; oamenii din subordinea lui aveau permisiunea să se înroleze în detaşamentele de rezistenţă ; Partidul Comunist îl ajuta pe Sun Xifeng să urce împreună cu ai săi, în deplină securitate, pe un vas englezesc şi-l lăsa să ia cu el sigiliul public şi banii aflaţi în seifuri. Numai că la punerea în practică a înţelegerii se iviseră greutăţi din partea comandantului detaşamentului de trupe locale, Yang Gcngxin.

Provenit din oameni săraci şi urîndu-şi din adîncul sufletului socrul, Yang Gengxin putea să participe fără probleme la activitatea de rezistenţă sau cel puţin să

nu-i pună acesteia beţe în roate. Soţia lui însă îngreunase lucrurile. El se însurase cu fata unui negustor, care era dependent de Zheng Weiping. Pe fată o luase pentru frumuseţea ei, dar şi pentru banii şi casa în stil european pe care, ca dotă, le aducea cu ea. In împrejurările momentului prin care treceau, Zheng îl presa pe Yang Gengxin să garante/e integritatea depozitelor de arme şi de bani, iar soţia lui, susţinîndu-şi tatăl, îi cînta aceluia în strună. Partea rea era că îndemnurile socrului îl duceau la trădarea patriei, iar să plece cu Sun nu-1 lăsa inima. Să nu-1 asculte pe socru echivala fie eu acceptarea căii alese de şeful său, fie cu aceea hotărîtă.dc comunişti, a luptei cu Japonia. Şi într-un caz şi în celălalt, nevasta lui frumoasă şi gingaşă nu l-ar fi putut urma — nici în străinătate şi nici în munţi. Yang Gengxin suferea complit în nehotărîrea lui, iar decizia sa, o dată luată, ar fi cin tării greu în balanţa victoriei...

— Înţelegi? De aceea ne-am gindit la tine, să ne ajuţi, îi spuse Piersica Splendidei.

— Mă socotiţi de-a voastră şi voi face tot ce îmi va sta în putinţă.

— Bănuiam eu că aşa vei proceda. Crezi că o să te asculte ?

— Sîntem foarte apropiaţi. In afară de mătuşa şi de fratele meu nu mai am alte rude. Cît am stat la el, un an şi ceva, s-a purtat tare frumos. Cumnata mea, cum bine spuneai, e o frumuseţe ce nu-şi află perechea, dar e o fiinţă fără simţul dreptăţii. Cit am stat la ei, frate-meu nu mi-a îngăduit să scot o vorbă despre voi. Chiar şi despre mine şi Zhenxing nu-i puteam spune nimic, de faţă cu ea. Oricum, mă voi strădui din răsputeri să-l conving, nu-1 pot lăsa să dea de bucluc.

La miezul nopţii pătrunseră într-un sătuc situat nu departe de şoseaua ce ducea spre Weihai. Piersica o luă înainte şi bătu la o poartă bine ştiută de ea... In dimineaţa zilei următoare, pe cînd gazda pregătea măgarul care s-o ducă pe Splendida mai departe, primiră printr-un mesager o veste rea.

Armata insurecţională acţionase din plin în zilele acelea şi izbutise să aprindă făclia rezistenţei în numeroase sate. Dar In urmă cu două zile, aliat prin apropiere de Wendeng, la vremea micului dejun, detaşamentul lui Yu

Zhenhai fusese împresurat de trupele judeţene, ce numărau patru-cinci sute de oameni, înarmaţi pînă în dinţi şi, în plus, dispunînd şi de cîteva maşini. Dîndu-şi seama de gravitatea situaţiei, Yu Zhenhai ordonase retragerea spre sat, unde se gîndise să angajeze lupta, dar grupa comandată de Kong Juren se nimerise a fi cea mai in faţă, despărţită de trupele duşmane numai de firul unei ape.

— Repede, retragerea ! îi ceruse Gao Yushan comandantului de detaşament.

— Sîntem armata judeţeană ! se auzise un glas de pe malul celălalt. Luptăm şi unii şi alţii împotriva japonezilor ! Veniţi să discutăm o chestiune de cooperare.

— N-are rost să ne retragem, zisese Juren. Dacă luptăm umăr la umăr, hai să discutăm.

Gao Yushan cercetase bănuitor împrejurimile.

— Mi-e teamă că ne întind o cursă. Mai întîi ne retragem...

— Asta ar însemna că ne e teamă! De ce ne-ar fi ? Pînă şi licenţiatul Kong e acum cu botul pe labe, cum să ne atace ? Dacă ţi-e frică de moarte, nu veni. Uită-te la noi.

Kong Juren, instructorul şi optsprezece soldaţi trecuseră pe malul răsăritean. Comandantul trupelor judeţene ordonase imediat dezarmarea şi legarea proaspeţilor sosiţi. Cu tot avertismentul adresat tovarăşilor săi, Gao Yushan îi urmase.

— Încălcaţi acordul şi distrugeţi rezistenţa, strigase. Sint comisar politic. Daţi-le drumul, răspund eu !

Rezultatul fusese că se trezise legat şi el. Duşmanul ucisese pe loc, dintre cei prinşi, trei soldaţi, participanţi la revoluţia din urmă cu un an şi se retrăsese în reşedinţa de judeţ, dueîndu-i cu el pe Gao Yushan şi restul de şaptesprezece soldaţi.

— Lupi sîngeroşi! Cine-s cei omorîţi ? întrebă Piersica.

— Dasheng, Li şi Kong Juren.

— Vai!

– Am auzit apoi că Juren ar mai fi în viaţă. A cerut să fie transportat în Floarea de Piersic.

– Da ?

– Să-şi vadă nevasta.

Kong Juren nu murise pe loc. Intr-un fel chiar avusese noroc. Obligate să se retragă, trupele judeţene n-apucaseră să cerceteze morţii. Cînd ajunsese acasă la Zhang Al Treilea, Juren abia mai respira. Fusese pus jos, în încăperea centrală,

aşa întins cum era pe uşa pe care-1 că- raseră cîţiva oameni. Cumătră A Treia îi rugă pe aceştia să-l mute pe pat.

– Nu, n-are rost, ceru Juren, cu durere în glas. Sînt plin de sînge şi nu vreau să năclăiesc aşternutul...

Cumătră A Treia trimise pe cineva în Tîrgul Familiei Kong, după doctor. Ea şi Zhang Al Treilea, plîngînd amîndoi în tăcere, rămaseră să vegheze rănitul.

– N-am cum să vă fac să mă iertaţi... şopti el. Nici măcar nu mă pot ridica, să îngenunchez în faţa voastră

– Ce spui ? îl opri Zhang. Mama lor ! O să te înzdrăveneşti şi o să te întorci alături de Zhenhai, ca să le veniţi de hac ălora eu fierea neagră.

– Tîrziu, prea tîrziu...

– Nu vorbi aşa, copile. Voi sînteţi de neînfrînt... începu Cumătră A Treia şi încercă iarăşi să-l ia de acolo de unde era, să-l pună pe pat, dar el refuză din nou.

– Nu vă faceţi griji. Ştiu prea bine ce e mai nimerit de făcut. Dacă mă mişc, atunci mai repede... Ea de ce nu vine ? Nu vrea să mă vadă ?

– Nu, copile. Femeia luă un bol cu apă, îl puse lîngă el şi cu o batistă îi şterse sîngele de pe buze. Crizantema s-a şi dus în fugă după ea. Vinc>... aşteapt-o...

– Da. Am să mă ţin viu,pînă o fi să sosească ea aici. Kong Juren închise ochii. Două lacrimi mari i se rostogoliră pe obraji.

Frumoasa lucra în atelierul de broderie al lui Kong Geruială. Cu toate că aceasta din urmă se alesese cu cinci sute de arginţi pentru faptul de a fi aflat locul întrunirii partizanilor şi, dornică de a se bucura de cîştigul său, avusese de gînd să se stabilească în Muping, toate fuseseră zadarnice, pentru că Kong Qingru îi pretinsese să

stea Cil mai înainte la pinilâ în Floarea ele Piersic, promi-timlu-i să-i trimită şi un agent care s-o ajute. După ce se întorsese în sat. Geruială îşi pierduse cu totul somnul, vi-sînd mereu că Kong Juren o ridică din casă si o păţeşte la fel ca Aur Scump, sau mai rău, capul ii era retezat şi aruncat la cîini. iar trupul despicat în opt părţi, din cure oameni sălbatici sfîşiau cîte o cio/.vîrtă -pe care şi-o prăjeau... Sătenii aveau insă alte griji. Culegeau ierburi, doborau copaci şi, pe locul gol al caselor arse, ridicaţi altele in'i. ducind aceeaşi viaţă aspră de mai înainte. Cu sau fără ea. satul îşi trăia viaţa, aşa că femeia îşi reveni cu timpul : dormea şi mînca bine... Curîncl însă se supără : „Nu mă băgaţi în seamă, hai ?*\ îşi zicea văzînd atitudinea sătenilor, „mai bine vă lichida pe toţi. De-aţi şti că eu v-am făcut-n, v-aţi ploconi pînă la pămînt în faţa mea şi nu v-aţi mai uita chiorîş la una ca mine“. Singurătatea nu-i pria. îl aştepta cu jind pe agent, să-i fie iar „în preajmă* în nopţile de iarnă, dar i se cam topise bruma de speranţe. Venise vremea rezistenţei antijaponeze. Partizanii intrau ziua-n amiaza mare în tîrg, nu se mai sfiau ca altădată, iar licenţiatul nu mişca un deget, ascultînd de \orbelp pietrarului. Ce se intîniplase? Geruială nu putea înţelege. Dar îşi spunea că ar face bine dacă s-ar apuca să strige şi ea în gura mare că era împotriva japonezilor Trecea de cîteva ori pe zi pe la casa lui Zhang, ncslâ— bindu-i pe cei doi soţi din frate şi soră, iar pe uliţa satului sporovăia neîntrebată, lăudîndu-se eu nepotul său şi, generoasă, chema de zor nevestele să brodeze in atelierul său.

– Scoatem ceva bani şi cumpărăm tunuri, avioane si-i bombardăm pe drăeuşori...

Cu Frumoasa era nespus de grijulie. De la începutul perioadei de rezistenţă, Frumoasa revenise în satul în care se născuse, sc angajase în atelierul de broderie şi ducea şi muncă de propagandă, ori le ajuta pe Fetele Florii de Piersic în acţiunile lor culturale. De cîteva zile

i se umflase iar piciorul sting, care-i fusese cîndva rănit, dar ea una nu vroia să stea degeaba ; pe Geruială o considera o patroană ca oricare alta şi aşa sc şi purta

cu ea. Aceasta dădea mereu din gura-i mare, însă ea, Frumoasa, n-o lua în seamă.

Cînd venise Crizantema s-o cheme, ea tocmai se afla pe [1] 'iţa satului, înaintind din greu prin zăpada îngră- mădku de vint. Nu-i "fusese limpede de la început. Cine era rănit ? Crizantema spusese „fratele cel murc“. Cine anume ? Fratele lor cel mare nu mai era de cîţiva ani. Le putea zice astfel celor apropiaţi, dar ar fi trebuit sâ alăture şi numele de familie. Chiar şi cumnatului i se adresau aşa. Oare să fie Gao Yushan ? El le era văr şi ce ro<t avea s-o caute pe ea ? Se opri, simţindu-şi piciorul amorţit.

– Surioară, nu fii neliniştită. N-aş putea spune cît de gravă i-e rana, fiindcă nici măcar n-am văzut-o. I-am eoni îs pe oamenii care l-au cărat pînă la noi şi care au si plecai pe dată după doctor. Ziceau că-i înconjuraseră trupele din Wendeng. Fratele Juren nu a dat ascultare sfatului lui Yushan şi a apucat-o spre duşman, să poarte discuţii cu el, dar acela îi întinsese o cursă. Yushan şi ceilalţi au fost luaţi prizonieri. In Juren şi in alţi doi [c]-a tras în plin şi totuşi Juren a mai avut viaţă in el...

Rănitul era, aşadar, Kong Juren, bărbatul ei. Cum de nii-i trecuse prin minte că el era „fratele cel marc“ *?* De fapt, Crizantema îl numea rar în felul acesta, dar şi mai important era faptul că inima Frumoasei nu batea cilu.şi de puţin pentru el. De cînd îi promisese că va rămîne definitiv cu partizanii, bărbatul ei nu mai făcuse greşeli. Se ţjhidea rar la el. Uneori cu stringere de inimă, dar nu ca la un om apropiat, temătoare ca nu cumva să răcească, să păţească ceva, ci mai degrabă îngrijorată să nu calce iar greşit şi să fugă la duşman. Pentru celălalt bărbat, Gao Yushan, dimpotrivă, era frămîntată de nelinişlea să nu fie rănit sau să nu sufere in închisoare, cu toate că de la ultima lor discuţie nu-1 mai urmărea în tot ce făcea şi nu-1 mai iubea nici cu aceeaşi patimă veche. Vai ! Realitatea vieţii îi tocise bine simţămintele. Nici nu-şi închipuise că rănirea soţului şi prinderea iubitului aveau să fie pentru ea ea o lovitură de bumerang. Cel dinţii ajunsese pe moarte din chiar vina sa, dar al doilea suferea din pricina primului. Ce era în inima ei ? Durere,

părere de rău, ură, dragoste, tristeţe, amărăciune ? N-ar fi putut spune nici ea însăşi. Un tremur o cuprinse din cap pînă-n picioare. Simţi cum amorţeşte toată şi se face rece ca zăpada de pe jos. Crizantema o luă aproape pe sus...

Se ghemui lîngă rănit, cu privirea ţintă la cerga care era trasă peste el, fără să-i curgă o lacrimă. Juren făcu ochii mari. Stropi mari îi alunecau unul după altul pe obraji.

– Ştiu... Ştiu că mă urăşti, zise, blînd. Am greşit rău, l-am pierdut şi pe el.

– Nu eşti tu de vină, copile. Cei răi sînt otrăviţi de tot! sări să-l aline Cumătră A Treia, vîrîndu-i Frumoasei batista în mînă, cu gîndul să-i şteargă ea sîngele care i se prelingea printre buze.

Frumoasa primi batista, dar nu se clinti. Crizantema îi aduse un scăunel, însă ea rămase în aceeaşi poziţie, ca şi cum nu l-ar fi văzut. Kong Juren asistă în tăcere la toată scena. Lacrimile îi curgeau fără întrerupere.

– Cei răi sînt otrăviţi de tot, dar nici eu nu-s mai bun. Urăşte-mă, Frumoaso! Din pricina mea ai avut mereu înfipt un cuţit în inimă. Nu-ţi sînt pe măsură. Şi nici pe potriva socrilor şi cumnatelor nu sint! Ascul- tă-mă... Ca să te iau pe tine, am fost la bancă şi i-am pus pe oamenii de acolo să-l oblige pe tata socru să-şi plătească datoriile musai la sfîrşit de an, ca astfel eu, venindu-i în ajutor, să te pot lua din chiar mîinile lui. Pe urmă, ca să te păstrez, l-am pîrît pe Yushan că e comunist...

Lacrimile continuau să curgă, amestecindu-se cu sîngele. Frumoasa strinse batista în mînă, ridică braţul, apoi îl lăsă moale în jos. Cumătră A Treia o văzu, îi luă batista şi-l şterse ea pe Juren. Atunci apăru Kong Geruială.

– Vai, ce-a păţit ? strigă Geruială, de cum intră, şi se aruncă asupra rănitului. Zhang o opri.

– Nu-1 atinge, e rănit rău.

– Am venit tîrziu ! se plinse ea. Nepotul meu...

– Tu să taci. Taci ! îi strigă el, mînios, dînd s-o scuipe. Ai picat bine, te-aş fi căutat şi eu.

– Spune, nepoate drag !

– Vreau să ne socotim, lupoaică bătrînă. Nu m-aî îndemnat tu la rele? Cine i-a vorbit duşmanului despre răniţii ascunşi în peşteră ? Dar despre partizanii aflaţi la templu ?

Toţi ai casei încremeniră uitindu-se cu ură la Geruială.

– Juren, ai început să aiurezi !

– I-ai anunţat, şi aveam de gînd să trec pe la tine, să te

întreb. Dacă-ai fi recunoscut şi-ai fi promis că nu mai faci, te iertam, doar mi-eşti mătuşă. Dar -m-âm dus singur în gura lupului şi nu mai pot să te iert, eşti mar rea decît mine şi decît alţii...

– Eşti nebun... Geruială dădu să fugă.

Crizantema se aşezase în uşă.

– Tată, ce faci cu foarfecele ăla mare ?

Zhang Al Treilea trecuse în altă cameră şi-şi luase foarfecele, apoi trimisese pe unul dintre copiii lui Niu după cineva din sat. Copilul reveni în fugă.

– Vorbeşte, femeie ticăloasă, strigă. O să-ţi străpung inima.

– Spun, spun tot! Geruială se prosternă, cerind iertare. Licenţiatul Kong m-a stricat...

Înştiinţaţi, Yang Yuqing şi cîţiva comunişti din sat sosiră şi ei de îndată. Kong Geruială mărturisi că în urmă cu numai o noapte trecuse pe la ea un agent trimis de licenţiat, cu ordin să supravegheze acţiunile comuniştilor...

Bărbaţii o legară zdravăn pe Geruială şi o purtarâ aproape pe sus acasă, să-l aresteze şi pe agent. Dar omul, experimentat, îi zărise pe fereastră. O împuşcă pe Geruială apoi, ştiind că n-are scăpare, îşi zbură creierii...

Kong Juren îşi pierduse cunoştinţa. Sîngera fără- ncetare. Femeile căutară hainele noi rămase de la Aur Scump şi-l schimbară. Cînd îşi reveni, rănitul ceru apă. Vocea îi era stinsă.

– N-ai cum să mă ierţi, îi spuse el Frumoasei. Ştiu prea bine că în cei cîţiva ani trăiţi împreună ai fost a mea doar cu trupul, nu şi cu inima. Aceasta îţi era dată unui om bun, căruia eu i-am făcut rău pînă şi cu puţin înainte de-a-mi afla moartea... E cinstit. A fost prins tocmai fiindcă a vrut să ne salveze. El îţi seamănă bine, cu el ai face pereche- potrivită, nu cu mine. Do-acum încolo, însoţeşte-te cu el, urmea/.ă-l. Cerule, nădăjduiesc să scape, să...

Kong Juren, copil al unei familii decăzute, vagabond, bandit, răzvrătit, comunist, îşi mai simţi doar gura plină de sînge şi în aceeaşi clipă se stinse.

Cu pieptul parcă ars de o flacără, Frumoasa *sc aruncă asupra trupului aceluia rece, apoi întoarse capul spre ai săi. Tatăl, mama şi sora plingeau în tăcere. Frumoasa îi fusese lui Juren nevastă timp de şapte ani, dar abia acum, pentru prima oară, il sărută pe gură, cu sinceritate şi curaj. Cu pieptul fierbinte, fremătînd, se strînse cît mai aproape de

inima lui sfirşită. Lacrimile fierbinţi ale femeii se scurseră peste buzele lui reci.

22

Incidentul de lîngă Wendeng nu ora unul izolat. în-dărătnicii din Partidul Naţionalist vorbeau de rezistenţă numai pentru a înşela poporul şi pentru a-l'atrage de partea sa, în realitate pregăti ndu-se "pentru întimpinarea japonezilor. înaintea incidentului, organele locale şi armata arestaseră sau uciseseră peste douăzeci de comunişti şi elemente active în campania antijaponeză din Haiyang, Muping şi Rongcheng. în această situaţie, Comitetul special Jiaodong al Partidului Comunist adoptă două măsuri. Întîi, Armata insurecţională avea să se împartă în grupe mici, continuînd dispersat activitatea de propagandă, împletind activitatea legală cu cea secretă. Pe de altă parte, trebuia grăbită insurecţia din Weihai, pentru a-şi spori forţele, a-şi lărgi influenţa politică şi a lovi în conservatori.

Sun se decisese să plece, numeroşi colegi de-ai lui vroiau să participe activ în rezistenţă şi doar o mînă de trădători aleseseră calea aşteptării duşmanilor. La in» drumarea comuniştilor, Yang aderase la Avangardă şi la
Armata insurecţională... Insurecţia avea să explodeze şi aici, Liqi şi ceilalţi munceau zi şi noapte, plini dc încordare, pentru a pune la punct toate detaliile. In cele clin urmă, data fu fixată : Iii ianuarie 1938.

Era zi de tirg. Dimineaţa, printre cei grăbiţi şă prindă marele eveniment se aflau şi ciţiva elevi care interpretau scenete de lupte in plină stradă. Ceea ce făceau era în fond o acţiune de diversiune, pentru ca astfel cei care coordonau acţiunea, îmbrăcaţi ca elevi, muncitori sau comercianţi, să se furişeze nestingheriţi pe grupe de cîte doi şi trei, pentru a se aduna in faţa comenduirii. Neliniştit, Zheng Weiping sporise patrulele din oraş şi telefonase de trei ori la baza marinei :

– Comuniştii activează prin oraş. O să dăm de belea ! Cer încă o dată ajutor pentru a limpezi situaţia.

Cei de la marină îl aminau, dindu-i răspunsuri evazive.

Pe la ora nouă, se strînseseră înaintea comenduirii vreo cincizeci de persoane. La zece, cci şase poliţişti caic patrulau pe acolo fură înlăturaţi şi înlocuiţi cu membri ai Avangărzii! Poarta dinspre sud fu închisă. De i'.cum, cine avea să intre pe poarta comenduirii trebuia să cunoască parola : „Insurecţie".

Ora prînzului. Preşedintele Consiliului comercial, însoţi*. de o mulţime de vagabonzi şi răufăcători, veni cu mr.re pompă şi, pretinzînd că fac parte din rezistenţă, ccru predarea armelor şi a banilor. Santinelele A van «ardei blocară intrarea, refuzînd să dea curs cererii, dar ei veriferară, făcînd scandal.

Liqi, care era în clădire, îi ordonă lui Yang ca, în calitate de şef al detaşamentului de apărare, să ia măsuri ijentru alungarea acelora... Numai că, imediat, Zhentf trimise un detaşament de poliţişti, amoninţind că dacă nu li se preda muniţia, îl va aresta pe Sun Xifeng.

Atmosfera devenise încordată. Cei cîţiva soldaţi şi cincizeci de oameni cu mîinile goale nu constituiau uu adversar de temut pentru poliţişti. Pe deasupra, se putea spune că Partidul Comunist împiedica ordinea şi pregătirile pentru rezistenţă, aruneînd o lumină rea asupra insurecţiei. Liqi telefona la baza marinei, cerîndu-i comandantului, care era membru al Avanţjnrdei, ajutorul.

El sosi repede, călare, în fruntea detaşamentului său alcătuit din oameni îmbrăcaţi în uniforme albastre, care
ii înconjurară pe poliţişti. Comandantul se adresă politicos şefului poliţiei :

– Am auzit că cineva face dezordine. In numele securităţii oraşului, am venit să vă ajutăm.

Zheng motivă că în comenduire se strecuraseră elemente comuniste. Yang îşi făcu atunci din nou apariţia^ vorbind în numele lui Sun :

– Nimeni să nu înţeleagă greşit. Colaborăm în mod sincer. Oricine ar fi, trebuie să se supună indicaţiei preşedintelui Jiang.

Deşi neîmpăcat in adincul inimii sale, Zheng se supuse. Marinarii se retraseră.

începînd de la ora prinzului, toată lumea era cu ochii pe ceas. Cu cîteva minute înainte de trei, ora oficială a declanşării, încordarea crescuse. Unul din detaşamentele Armatei a treia, cel condus de Yu Zhenhai, şi care constituia forţa de şoc a insurecţiei, întirzia.

Fiecare minut trecea greu şi Zhenhai nu mai apărea.

Yang Gengxin îl înştiinţa pe Liqi că Sun adunase întregul personal în sala de întruniri din clădirea cea mare, gata să rostească alocuţiunea de renunţare la post şi să predea cheilc, însă nu îndrăznea sâ înceapă, din cauza întîrzierii lui Yu Zhenhai. Liqi nu răspunse, dar unul dintre participanţii la insurecţie, un bărbat cu ochelari, profesor, se porni să zbiere :

– Ce ne facem ? Detaşamentul n-o să mai vină, inr dintre noi, cam jumătate nici nu ştiu să ţină o puşcă în mînă. Ce insurecţie e asta ? Am mai putea...

Unii încercară să-l domolească, ceilalţi îl priviră neliniştiţi. Liqi, secretarul Comitetului special, omul ci chipul galben, uscăţiv, se uită rapid, prin ochelarii de miop, peste chipurile elevilor, profesorilor şi muncitorilor din sală, apoi îşi ridică poalele robei lungi, cărturăreşti, si scoase o puşcă rămasă de la Ding Chijie. Ieşi cu puşca pe umăr. Mulţimea fremăta, stringînd din pumni.

– Transmiteţi-i domnului Sun că totul va începe la ora prevăzută. Detaşamentul nostru va sosi. In caz extrem, de nu va sosi, îi vom garanta securitatea. Partidul Comunist, dacă a spus ceva, aşa va fi...

Nu apucă să termine, că din poartă se auzi :

– Parola !

– Insurecţie '.

Un ţăran înalt ca un platan intră cu paşi mari, apăsaţi.

– Tovarăşe Liqi, raportez ! Detaşamentul a sosit!

Izbucniră urale. Profesorul care răbufnise mai înainte, sări în sus de bucurie.

Liqi strînse mîna mare a lui Yu Zhenhai. •

Era ora trei fix. Insurecţia se pornea. Sun Xifeng îşi începu cuvîntarea...

Din altă curte, unde era depozitul, fură scoase puşti, muniţie, uniforme militare. Toţi participanţii la insurecţie îmbrăcară uniforma cenuşie, îşi prinseră la brîu cartuşiera şi apucară în mînă cîte o puşcă. Toţi erau emoţionaţi, entuziaşti, se îndemnau unii pe alţii, rîdeau, unii plecaseră fruntea, fredonînd „Odă voluntarilor**... Un grup de elevi interpreta Marşul rezistenţei :

Ieşiţi din fabrici, ogoare şi şcoli Nimiciţi
duşmanul şi eliberaţi patria pină la frontiere...

Se lăsa înserarea. Liqi şi ceilalţi din conducere se adunaseră pentru a pune la punct planul de acţiune pe mai departe. Yu Zhenhai pusese santinele peste tot. Fosta clădire a administraţiei concesiunii coloniale britanice, cu puţin mai înainte sediul impozant al guvernului Partidului Naţionalist, care oprimase poporul, se transformase într-o fortăreaţă a rezistenţei.

În noaptea rece, din loc în loc răsunau împuşcături. La periferie, cîinii lătrau fără încetare, iar dinspre mare răzbăteau fluierături de sirene. Siluete negre se apropiau de comenduire.

Teribilă, neliniştită noapte !

In aceeaşi seară, în partea apuseană f\. oraşului, în **I zona reşedinţelor** mandarinale, a negustorilor bogaţi, în faţa **unei clădiri** în stil european, cu un etaj, văruită în galben lăptos, îşi făcu apariţia un ţăran de treizeci şi ceva de ani. Purta o căciulă din blană de cîine, iar trupul slab prinsese să i se încovoaie înainte de vreme. Dacă nu l-ar fi privit de aproape, mai mult ca sigur că Yu Zhenxing n-ar fi fost recunoscut nici măcar do vreuna clin rubedeniile sale.

Cîndva se strecurase afară din Tîrgul Familiei Kong, cu ajutorul lui Phoenix şi a prietenilor lui, pentru a se pune la adăpost de primejdii. Unde era să se ducă ? Dacă ajungea pe litoralul Mării Galbene, veştile de la ţară i-ar fi parvenit destul de greu. Splendida era însărcinată, îl implorase să nu plece departe, uimind să se întoarcă la ea de îndată ce lucrurile se

linişteau. De aceea nu o apucase spre Yantai, ca de acolo să ia un vapor pentru Dalian, ci o pornise spre vest, pînă în judeţul Huang. Locurile erau bogate. Se cultiva porumb şi se făcea negoţ.

Cînd Zhenxing ajunsese acolo, era vremea culesului şi singurul lucru pe care-1 putea face era să se bage argat. Truda lui fără preget, îndemînarea, .vorbii bună, îl făcuseră să primească porecla „Hun la toate“. După culesul porumbului, gazda îl rugase să rămînă.

Zhenxing muncea ziua, uiiînd de toate, şi noaptea se gîndea, chinuit, la Splendida. Lucra cu vrednicie, dar dorul de ea îl simţea tot mai aprig. In fiecare seară număra şi răsnumăra banii de drum pe care-i primise din mîna sa. Nu se atinsese deloc de ei şi pusese deoparte şi ceva din agoniseala lui : într-o zi se va putea întoarce, să fie iar împreună cu femeia sa şi, din banii strînşi din sudoarea lui, avea să repare casa din Rîpa Pinilor Roşcaţi şi să trăiască acolo, alături de ea şi do copilul lor, departe de pămîntul Familiei Kong. Oare avea să vină, sau nu, o astfel de zi ? Muncea din răsputeri, slăbind zi după zi, se şubrezise, pielea feţei i se zbîrcise toată şi i se în- groşase, dar asta nu-1 interesa, unicul lui gînd era la ea...

Cînd vestea constituirii Armatei a treia, în cadrul căreia unul din comandanţi era Yu Zhenhai, în urma insurecţiei de pe Muntele Fericirea Cerească, ajunsese în satul acela, ^Jienxing îşi luase degrabă rămas bun de la stăpîn şi alergase cît îl ţinuseră picioarele spre casă. De data aceasta avea să fie bine, îşi zisese, am să pot trăi liber, sub ochii lumii, cu Splendida!... într-o bună zi,

ajunse la Izvorul Dragonului, situat la graniţa judeţului Wendeng, întâlnise cîţiva' soldaţi care schimbau muniţie pe ţigări. Zhenxing pipăise banii ciştigaţi într-un an şi ceva de argăţie, pe care-i păstra în sîn, laolaltă cu banii de drum primiţi de la Splendida şi întrebase dacă puteţi să cumpere şi el gloanţe. Frumos negoţ! Soldaţii mai întîi se speriaseră, apoi se tîrguiseră, scăzînd mereu din preţ. Zhonxing cumpărase trei sute de gloanţe, iar de la un ofiţer achiziţionase un pistol micuţ...

In drumul spre satul natal se întilnise eu Yu Zhishan. Stătea în spalelo căruţei în vreme ce un argat mina ca tirul. O pornise undeva, departe, cu marfă. Zhenxing îşi plecase privirea, încercînd să-l evite, sâ treacă neobservat, dar se au/.isc strigat.

– Asta n-o fi băiatul ăl mare al lui Yu ? Măi, tu L'ştf ăla care te-ai ţinut cu Lăptuca şi pe urmă ţi-ai luat picioarele la spinare ?

Zhenxing se înrosisc la chip.

– Da ...

Dovleac Stricat vorbea pe un ton, binevoitor, înălţîn- du-şi cu trufie nasul roşu :

– Nepoate, nu te speria. Lumea-i alta, s-a schimbat, acum luptăm în rezistenţă ! Cumnatul meu, ^ licenţiatul Kong, este şeful unui district care se războieşte cu dracii din Oceanul Răsăritean*, cine să aibă vreme să se ocupe de o văduană care s-a luat cu un bărbat ?

– Noi nu sîntem ...

– Sînteţi sau nu, tot aia-i. Nimănui nu-i pasă ! Şeful de clan a fost găsit plutind înecat pe apa golfului ast- vară, în timpul căldurilor ălora mari. Nu era nici cît o jigodie de cîine mort şi n-ar fi fost bun nici să-l pui, ca inj«răşămînt, la rădăcina unui vrej... Ei, te-ai înapoiat de sărbători, ori sâ lupţi ? Te-oi fi îmbogăţit, ai ?

– Nu. Eu ...

– Ai venit după Lăptuca, ştiu eu, cu care te ai tare bine. Am dreptate ? Ha !

Dovleac Stricat ajunsese tocmai unde voia el, adică la ce i se învîrtea lui în cap stăruitor. Se ducea cu marfă în Weihai şi ar fi avut nevoip de doi argaţi, altfel îi rămînea. căruţa pe undeva împotmolită în zăpadă ; un singur catir n-ar fi putut s-o scoată. Dacă ar mai fi fost cineva care s-o împingă din spate, ar fi fost numai bine, dar el nu se îndura nici să

* Japonia.

cheltuie bani şi de aceea nu-şi luase cu el decît un nepot. Ce noroc că-1 întîlnise pe Yu Zhenxing, om muncitor, priceput, numai bun la drum lung. Uite un lucru grozav, la care nu se aşteptase !

– Zhenxing, de ce-ai venit tu în sat ? Frumoasa ta Lăptucă e, ehei, de mult în Weihai, nu ştiai ?

Zhenxing se speriase.

– Cînd a plecat ?

– De un an şi mai bine. Stă la fratele său. Acum două luni s-a întors şi a cîntat pe scenă. Ha-ha, o adevărată stea de operă ...

– A cîntat operă ?

– Sigur. în inima tîrgului. împreună cu o trupă invitată de cumnatu-meu ...

– Cu a licenţiatului Kong ?

– Chiar aşa. Ce stai ca un prost în drum, Zhenxing ! Mai bine hai cu mine după ea. Şi eu merg tot în Weihai. avem acelaşi drum. îmi poţi da şi o mînă de ajutor la împinsul căruţei. Bani n-am, fieoare-şi mănîncă din traistă, da' barem nu mergi singur la cale aşa lungă.

– E adevărat ? întrebase Zhenxing încă buimac. Săltase capul, gîndindu-se : „Nu se poate, ăsta minte". îşi mai bătuse o dată joc de el. Nu putea fi adevărat, era şi el unul din tagma licenţiatului Kong.

– Hai, acolo o să-ţi placă ! Dar să nu uiţi, nepoate, eu am fost primul care mi-am pus toate nădejdile în tine... Nu mai sta locului, hai la drum !

Lui Yu Zhenxing nu-i dădea ghes inima să plece. Avea de gînd să caute în sat ton om cinstit, în spusele căruia să se poată încrede. Chiar atunci, se apropiase cineva împingînd o roabă. Era fierarul Liu Fu. Din pricina vîntului şi a zăpezii mari, omul nu se uita decît în jos la drum şi nu-1 recunoscuse pe cel cu care vorbea Dovleac Stricat. Cînd fierarul ajunsese la cîţiva paşi de el, Zhenxing privise spre Dovleac Stricat şi i se adresase noului venit :

– Ai plecat cu treabă, unchiule ?

Liu Fu abia în momentul acela îl observase şi, mirat, se oprise cu roabă cu tot.

– Te-ai înapoiat, Zhenxing ?

– Mda. Unchiule, frate-miu conduce iar vreo revo-Iulie ?

Da. Acum îi zice insurecţie.

Spune-mi, ea, Splendida, sau Lăptuca, e în Weihai?

– E de multişor acolo...

– Şi intre timp s-a-ntors să cînte ?

A cîntat grozav... Zhenxing, mergi in sat, stai aici cu î'f i, nu pleca în tîrg...

– De ce?

– De la licenţiat te poţi aştepta la orice. Mergi în sat.

Liu Fu se uitase spre Dovleao Stricat şi nu spusese mai multe.

– Eu... ezită, apoi îi întinsese fierarului raniţa din spate. Dă-i-o lui frate-meu. Lui îi poate fi de folos ce-;?m eu în ea.

– Unde te duci ?

– Mă duc...

Pe drum, Zhenxing nu ştiuse cum să alerge mai iute, să ajungă înaintea Splendidei şi să audă adevărul din gura ei. Ajunsese spre seară în faţa porţii, stătuse şi aşteptase acolo pînă se aprinseseră lămpile şi tot nu-i venise să bată în poartă. Se temea. De ce ? Se temea că nevasta lui, mai scumpă pentru el decît viaţa, se schim- baso. devenise alt om, sau poate că aşa fusese dintot- deauna...

...Pînă la urmă bătu în poartă. Splendida nu era aeasă. îl primi o femeie tînără, înaltă, zveltă, bine hrănită, cu obrajii albi şi pometii roşii, cumnata Splendidei şi soţia lui Gengxin. fiica negustorului Libelulă Verde.

Splendida se întoarse acasă spre miezul nopţii. Fusese la fratele său, să-i spună că pierduse două zile şi două nopţi de pomană : îi vorbise în fel şi chip cumnatei, îi povestise toate prin cîte trecuse ea şi familia sa, dar nu reuşise să facă să-i vibreze măcar o coardă din inimă.

Ea susţinea sus şi tare că dacă bărbatul ei se angaja în lupta cu japonezii intre ei doi avea să se aşeze ura...

Splendida intră pe poartă, cu inima strînsă. Casa era cufundată în beznă, numai în odăiţa din colţul de miază-noapte al clădirii şi în camera slugilor de la parter era lumină. întrebă ce se întîmplase. Slujnica de nouăsprezece ani o înştiinţă că stâpîna plecase de puţină vreme la ai săi. Cînd auzi că pe ea o aşteaptă cineva, nu mai luă aminte la spaima de pe chipul slujnicei şi zbură la etaj, deschizînd larg uşa.

Cu capul în pămînt, un bărbat stătea chircit lîngă fotoliu, fumînd. Camera se umpluse de duhoarea grea de tutun. Cînd ea trecu pragul, el nici nu-şi ridică pleoapele.

– Cine eşti ? Tu... întrebă ea, speriată. Nu continuă. Pe chipul slab, ochii omului păreau şi mai mari, iar cînd se

deschiseră îşi arătară lumina ştiută. Se aruncă spre el, prin/.îndu-l de gît.

– **Tu eşti, Zhenxing ! Tu eşti ! strigă, gîluită de emoţie.**

– Credeai că n-am să mai vin ?

Ea nu observă răceala din vorbele lui.

– Nu-mi pot crede ochilor. Nu-mi pot crede ochilor că ai venit aici şi încă atît de repede...

Furios, Zhenxing se ridică, împingînd-o cît colo. Splendida căzu pe pat. Se trezi din beţia revederii, pri- vindu-i cu atenţie chipul negru de furie.

– Ce ai *?* i se adresă nedumerită.

– întreabă-te pe tine, zise el, sarcastic, zîmbind răutăcios. Unul ca mine n-ar fi trebuit să calce aici, în casa asta şi în camera asta, şi nici să dea ochii cu tine. Bine că am auzit cu urechile mele şi am văzut cu ochii mei. Iartă-mă ! Ţi-am murdărit scumpete de casă.

Se întoarse să plece. Splendida îşi simţi trupul îngheţat, de parcă dintr-o dată s-ar fi prăbuşit într-un hîrdău cu apă rece. Se repezi înainte şi-l prinse de pulpana hainei.

– Cerule ! strigă, plîngînd. Ce ai ? Am stat separaţi un an şi jumătate şi mi te-ai schimbat într-atît. Ce s-a întîmplat ? Spiritele sau demonii te-au făcut altul ? Cine

eşti ? Nu eşti omul meu, bărbatul meu ? Eu cum am dus-o tot timpul ăsta...

– Aşa e. Spiritele sau demonii au făcut schimbarea, dar nu cu mine, ci cu tine, rosti el, înfiorat puţin, împingînd-o departe de el.

– Nu înţeleg, de ce nu vorbeşti limpede ? bătu ea din picior. Cum m-am schimbat ? Pînă şi cînd omori un om, îi spui de ce ! Nu cumva iar te-ai luat după Dovleaa Stricat şi Kong Xian, ca atunci...

– Oh, oftă el, şi eu aşa am crezut, din păcate...

– Vorbeşte ! Ce e ? Dă-i drumul ! îl îndemnă ea, privindu-1 cu sinceritate. Era convinsă că destăinuindu-i ee aflase, supărarea lui avea să dispară ca un fum, sau ca un nor răzleţ şi între ei doi se va înstăpini armonia.

Numai că de data aceasta Splendida calculase greşit. Nu ştia că lucrurile ajunseseră atît de departe.

– Te întreb, te-ai întors în Tîrgul Familiei Kong şi ai cintat ?

– Am cîntat. A fost...

– Bine, ai început bine !

– Ascultă-mă...

– întîi întreb eu tot ce am de întrebat. Cumnata ta e om bun sau nu ?

– Om bun ! Splendida spusese ce gîndea.

– Ea te poate ponegri ?

– Fireşte că nu.

– Sînleti certate ?

– Nu.

– Vă urîti ?

– Nu... ' .

– Bine. Te întreb : De ee-ai lepădat copilul ?

– Ah, copilul. Familia Kong m-a făcut să-l...

– Tu ai dorit-o. Altfel nu te mai vroia nimeni !

– Ce îndrugi acolo ? se supără ea.

– Cumnată-ta îndrugă ? !

– Ah ! Ea...

– Dacă ea îndrugă vrute şi nevrute, uită-te la asta.

Abia atunci observă Splendida o fotografie azvîrlită pe fotoliu. Erau doi oameni acolo, un tînăr tuns şi ras după moda europeană, cu ochelari de soare pe nas, şi ea. în costum de baie, tiintiti amîndoi la soare, pe nisipul plajei.

– Nu vedea demoni unde nu sînt. E fratele cel mare al cumnatei...

– Omul tău !

– Cine-a spus ?

– Ea,.

Parcă o îmbrîncise cineva într-o prăpastie adincă de o mie de picioare ; păli, buzele i se înnegriră.

– Tu crezi orice, iubitul meu ? murmură.

– Hm ! Zhenxing scrîşni din dinţi şi îi întoarse spatele. dînd să plece.

Splendida se duse după el, prin/îndu-1 de picior.

– Om bun, omul meu bun ! Nu pleca ! Nimic nu-i adevărat. Sînt vorbe rele, scornite să mă piardă şi la unele ca ele nici că m-aş fi gîndit vreodată. Eu mi-am dezvăluit toată inima în faţa ei, şi femeia asta mi s-a arătat bună, blîndă, dar se vede că în sufletul ei nu-mi vroia decît moartea. Zhenxing ! Nu poţi fi aşa de nemilos, ascultă-mă...

– Baliverne ! o împinse Zhenxing. Eu n-am inimă, sau tu ţi-ai pierdut-o ? Uită-te cum eşti îmbrăcată, în ce casă stai, lîngă ce bărbaţi te-ai pozat... Ca să te ghiftu- ieşti şi să te lăfăi în lux ai venit la frate-tău, uitînd de iubire şi de jurăminte, ca şi de ura pe care o purtai în tine. Ai urcat pe scenă să-i faci bucurie licenţiatului Kong... Oamenii ca tine sînt ca şarpele cel mai veninos, ca lupul cel mai fioros. Asta, inimă de femeie ! Cum de mai cutezi să faci umbră pămîntului ? Cu cît mori mai repede, cu atît mai bine, scapi de propriile-ţi murdării

– Yu Zhenxing! urlă-ea. Dai la o parte iubirea noastră de ani de zile, luîndu-te după vorbe cîinoase ? Tu eşti om bun, nu poţi pleca. Aşteaptă pînă mîine şi va veni cineva care-ţi va da socoteală. Atunci o să-nge- nunchi în faţa mea, să te iert.

– Bine, fie ! Femeia neagră de păcate luminează trecutul! strigă şi el, nebun de mînie. O să vină frate- tău să mă aresteze, să mă oblige, împreună cu Kong Qingru, să le dezvălui unde mi-e fratele...

– Sli'.î, nebunule...

– **Te urăsG ! Eu... 6a un leu turbat de furie, Zhen- xing se aruncă asupra femeii, o doborî pe pat şi-şi în- cleştă mîinile pe gîtul ei. Se iubiseră ani de zile, îşi fuseseră unul altuia soţ şi soţie şi Zhenxing n-o cuprinsese niciodată cu atîta sălbăticie. Din păcate, acum nu era iubire, ci ură de moarte.**

Splendida se zbătu, dar imediat se linişti. Plînse de durere. îşi trase mîna dreaptă care-i fusese prinsă sub trup şi scotoci sub pernă, scoţînd

cuţitul de tăiat legume, pe care-1 purta mereu asupra sa; era acelaşi cu cel folosit de el pe vremuri; îl lovi cu minerul lui. Yu Zhenxing crezu că vrea să-l spintece şi strînse şi mai tare mîinile în jurul gîtului ei alb, firav. Cuţitul căzu pe podea, iar el se ghemui jos, prostit.

Splendida zăcea nemişcată, fără vlagă. -Ochii ei de artistă, cu sclipirile lor albe şi negre, vii, plini de viaţă, îşi pierdeau treptat strălucirea. Cu ultimul strop de viaţă, ea îşi concentră cu îndrăzneală privirea asupra omului în care-şi pusese toată iubirea, dăruindu-i-se trup şi suflet.

Yu Zhenxing fu trezit ca dintr-un coşmar de o voce slabă de femeie, sunînd vag, ca de la mari depărtări :

- Omule bun... Omule cinstit... Iubitul meu... Nu te condamn, am spus-o mereu... Aştept să-mi trimiţi lectica... Să-mi trimiţi sicriul... Le vreau deopotrivă, pe-a- mîndouă... Pe-amîndouă... Fugi... Aici eşti în bîrlogul lupului... Fugi...

Nu, nu visa. Era glasul ei. Şi nu venea cîtuşi de puţin de departe, ci chiar de lîngă el. Se ridică dintr-o zvîcnire în genunchi şi se plecă asupra ei, scuturind-o, jeluindu-se la ceruri şi la pămînt, strigînd-o, tragic, sfî- şietor...

– Iubito ! Ce-am făcut, iubito ! Inima mi-a fost muşcată de lupi hrăpăreţi. Pe cine mai aflu eu pe lumea asta...

După miezul nopţii, dinspre mare se iscă vîntul. Sufla cu atîta furie, încît stelele de pe cer ardeau Ca aprinse în vîlvătăi din jeratecul lor mocnit.

înfruntînd răceala şi pustiul străzilor reci, un bărbat strîngînd la piept o femeie pe care o purta pe braţe, se îndrepta grăbit spre mare. Ocoli plaja din partea de miazănoapte a oraşului şi urmînd stîncile cu forme bizare ajunse într-un loc ferit şi liniştit.

Se aşeză pe un capăt dc stîncă rece, umedă, stringînd din răsputeri femeia la pieptul său. îşi desfăcu nasturii pufoaicei, cuprin/.înd-o în ea, aducîndu-şi-o mai aproape de inimă. Niciodată n-o îmbrăţişase cu atîta sete Zhenxing pe Splendida. Femeia parcă simţea şi ea lucrul acesta, pentru că

se lăsă în voia lui, răminînd nemişcată, în aşteptare, la pieptul bărbatului. Dar oricîtă dragoste ar fi avut el pentru ea, în momentul acela, şi oricîtă dogoare ar fi revărsat spre ea din străfundurile lui sufleteşti, tot n-ar fi reuşit să readucă la viaţă trupul ei, care îngheţa încetul cu încetul.

Apele mării, în fluxul lor obişnuit de dimineaţă, se ridicau fireso înspre mal, înghiţind tot, puţin cîte puţin i întîi împresurînd egal şi cu blîndeţe stîncă pe care şedea bărbatul cu preţioasa lui povară, apoi, acoperind-o, fă- cînd-o nevăzută sub ele, se întinseră mai departe, uşor, înecînd ţărmul... într-un tîrziu, cînd soarele roşu apăru la orizont, strania pereche de îndrăgostiţi singuratici pierise de mult sub noianul de ape, nelăsînd după ea niol o urmă.

Neliniştita noapte lăsă locul zorilor luminoşi.

16 ianuarie.

Aerul era neobişnuit de tare, proaspăt, curat, vîntul îmblînzit şi soarele minunat. Văzduhul arăta ca un cristal albastru, marea se odihnea, calmă, albastră şi ea, iar oraşul sta prins pe celelalte trei părţi ale sale în lanţurile muntoase care-1 vegheau; la răsărit. Insula Ducelui era cufundată în întregime în albul orbitor al zăpezii. Argintiul scînteia, auriul reflecta, iar intre pămînt şi cer, tot ce exista pe lume, părea infinit de pur, transparent, diafan, ca luminile unui palat diamantin uriaş, fără margini.

Insurgenţii se adunară în jurul steagului din curtea comenduirii. Cei peste o sută de oameni, cu excepţia cîtorva femei, îmbrăcaseră uniforme militare cenuşii, în înîini sau la spinare purtînd puşti, iar la centură cartuşiere cu muniţie. Steagul roşu al Armatei a treia, fla

mură care fluturase cîndva pe Muntele Fericirii Cereşti, se ridica din nou. Ceremonia înălţării drapelului deasupra oraşului Weihai se făcu într-o tăcere solemnă. Membri ai Avangardei interpretară apoi „Marşul voluntarilor[11]. Liqi fu rugat să ia cuvîntul. Lepădase roba de cărturar în favoarea unei uniforme militare. Avea pistol şi, în plus faţă de toţi ceilalţi, o geantă de umăr, din piele de bou. Era un dar de la Sun Xifeng, pe care îl acceptase pentru a-şi arăta respectul faţă de partener. Liqi urcă pe treapta cea mai de sus din faţa clădirii principale şi li salută pe cei aflaţi acolo. Vorbea domol, însă cu suflet i

– Sîntem un detaşament al poporului, angrenat în rezistenţa antijaponeză. Pentru a-i bate pe cotropitori şi a ne apăra casa, ne unim cu toate forţele de care dispune ţara. Vom merge la sate, să-i mobilizăm şi să-i organizăm pe cei mulţi. Şi laolaltă ou întregul popor vom înfrînge, construind o Chină nouă.

Apoi trupele se împrăştiară, pregătindu-se pentru pasul următor...

– Bea, bea! Gustă ! Băutiya asta nu e prea tare. N-a avut bob de cereale în ea. Şi ce aromă rară... Mănîncă, mănîncă ! Gustă cîte ceva. Supa asta de cocoş de munte e grozav de gustoasă ! Un an şi mai bine nu ţi-a căzut sub ochi nici măcar o pană de găină. E tare bună, îngraşă ! La vreme cu zăpadă carnea asta e mai gustoasă decît orice şi fragedă foc. Ha-ha ! Dobitoacele de pe lîngă casă, oît şi cele sălbatice să-şi aducă prinosul la rezistenţă ! Să se jertfească pînă şi ele !

Zhang Al Treilea şedea pe cuptorul-pat şi se ocupa de masă : ba turna în pahare, ba ridica beţişoarele şi cu pricepere punea bucate în farfuria oaspetelui din faţa sa. Acesta nu era altul decît Liqi în persoană. Zimbitor, musafirul se arătă supus şi ridică paharul sorbind puţin din el, după care duse beţişoarele la gură.

– Bun ! Grozav. Uite, beau, mănînc... nu mai conteni el cu laudele, dar, de fapt, îşi muiase doar buzele şi abia de apucase să guste din bucate.

Zhang avea grijă de oaspete, băutura o sorbea înghiţitură după înghiţitură.

– Unchiule Al Treilea, anul ăsta ai dus-o bine. Te m;ii dor ochii ?

– Nu prea. De fapt, de mulţi ani, n-am fost atît de

bucuros. Sărac, sărac, dar fericit.

– Ce ţi-a pricinuit atita fericire, tăticule ? îl luă în primire Crizantema, făcîndu-şi apariţia. Că nu ţi s-o trage din aceea că băutura e bună ? Ori te-a lăsat cumva mama să bei pe săturate ?

– Tu...

– Ce sarcini îmi dai, frate Liqi ?

– Nu una, ci multe.

– încotro plec ?

– Stai acasă, de sărbători !

Zhang folosi momentul să toarne iar alcool.

– Crizantema, de-acum te-ai făcut şi tu mare. Lasă omul să simtă gustul ospăţului.

– Ştiu, tată, bucură-te. Bea, spuse, şi-i umplu paharul.

– Umple-1 şi pe-al fratelui tău Liqi. Zhang Al Treilea ridică paharul şi-l goli pe jumătate. Ah, de doi ani îţi tot păstrez băutură şi uite că abia anul ăsta guşti din ea. In anul dintîi, atunci, de Sărbătoarea Luminii Pure, îmi ziceam că nu mai eşti în viaţă. Nici nu mă gîndcam că anu' de-acu* o să ne calci pragul şi nu singur, ci cu o mînă de soldaţi de-ai noştri. Eşti ca unul ce nu are moarte ! Ce mai, nemuritor.

Liqi rîse cu poftă.

– Unchiule, atunci tu eşti mai nemuritor decît mine.

– Eu?

– Tatăl meu e Spiritul băuturii... rîse Crizantema, dar văzîndu-şi tatăl mîniat, se grăbi să adauge : Bambus Tînăr mi-a spus că m-aţi chemat. E vreo treabă ? O ajutam pe mama să facă *jiaozi *.*

– Ar fi ceva. Liqi deschise geanta pe care o ţinea la spate, scoase o hîrtie albă împăturită şi i-o întinse : Ţi-am adus o scrisoare.

– Scrisoare ? Cine să-mi scrie mie ? se prefăcu surprinsă.

– Nu cunoşti destule ideograme ca să desluşeşti cine ? Citeşte-o mai întîi.

---

* *Jiaozi,* un fel de colţunaşi cu carne, specialitate culinară tradiţională, foarte răspîndită îii jumătatea de nord a Chinei şi nelipsită în noaptea de Anul **Nou.**

Crizantema despături hîrtia. Văzu începutul şi coborî privirile spre încheiere : „Cu stimă, tovarăşul frăţior Gao **Yushui “.**

[1]

Frate- Liqi, multe din caracterele de aici nu le recunosc. N-ai vrea să mi-o citeşti ?

Scrisoarea am găsit-o printre nişte documente pe care mi le-a trimis. Dar n-a citit-o nimeni. Nu-i frumos să deschizi scrisorile altora. Nu-i aşa, unchiule Al Treilea?

– Om mare şi-i ia în seamă pe copiii ăştia. Eu nu... mormăi el.

Liqi întinse mîna după scrisoare, scoase stiloul şi acolo, pe masă, scrise în alfabetul cu litere latine pronunţia ideogramelor pe care bănuia că ea nu le recunoşte. Crizantema luă scrisoarea şi deschise gura, citind însă pentru ea, fără să articuleze nici un sunet:

„Tovarăşă Zhang Crizantema, dragă verişoara,

Cu siguranţă că nu tc-ui gîndit că iţi voi scrie, dar nu pot să nu-ţi dezvălui un fapt. Cind am ieşit din închisoare, am aflat că ai făcut progrese in activitatea noastră si de bucurie am rugat-o pe sora Aroma *să-ţi aducă din partea mea o* brăţară dc jad. *Pe cind am cerut să-ţi fie dăruită, nutream pentru tine doar prietenie, fără alt qind ascuns. Dar apoi mi-am amintit că* brăţara aceea mi-o *dăduse tata s-o folosesc in caz de logodnă* si *eu îi schimbasem destinaţia fără să ştiu. Inteligentă cum te ştiu, sint convins că n-ai să permiţi altora să* se *gmdeancă la lucruri urile si în orice caz nu vreau să te superi pentru ce am făcut. Astăzi am ocazia să-ţi scriu şi declar că brăţara nu semnifică decît prietenie. Dacă nu mă crezi, n-ai decît s-o sfărimi. Iar dacă ai încredere in inima mea*

dreaptă, *pustreaz-o* **ca** *amintire. Iţi urez victorie şi iar victorie*!

Cu **stima, touarăşul** *frăţior Gao Yushui*[1]*

Cind închcie, Crizantema pipăi fără să vrea brăţara de jad pe care o purta la mîna stingă şi simţi că se împurpurase întrucîtva in obraji. Se uită pe furiş la cei doi. Liqi citea un document, iar tatăl ei era ocupat cu paharul. Răsuflă uşurată, împături scrisoarea cu grijă şi

o băga in buzunarul mic de la bluza de piele.

– Yushui e încă în judeţul Huang. Miinceşle cu vrednicie, e un tînăr de viitor, murmură Liqi ca pentru sine.

– Ţine minte, e mai mic decit tine, prelua Zhang vorba.

– Cu şaptesprezece zile, spuse Crizantema.

– Oricum, mai mic.

– Bună ziua ! Bună ziua, unchiule Liqi!

Bambus Tînăr şi trei dintre copiii lui Niu intrară în fugă în cameră. Liqi coborî şi, desculţ cum era, îi culese pe cei patru copii şi-i urcă lîngă el pe patul-cuplor.

– Bambus Tînăr, întrebă, ţinînd-o pe fetiţă de mină, mă mai cunoşti ?

– Sigur, sigur ! N-am zis, „Bună ziua, unchiule Liqi ?“ Te ştiu şi dacă ai ochelari. înainte aveam un domn Chen. Şi el purta ochelari.

– Eşti fată isteaţă, spuse Liqi emoţionat. Şi cum să nu fie ! Ch^n condusese activitatea revoluţionară pe aceste locuri, înaintea lui. El, Liqi, nu-1 întîlnise vreodată, dar oamenii îl tot pomeneau şi aduceau des vorba de el. Şi cum ar fi putut ca tocmai în zilele acestea ale victoriei, să-i dea uitării şi să nu-şi amintească luptătorii, eroii lor ?

– Unchiule Liqi, de-acum încolo mie să nu-mi mai zici doar Bambus Tînăr. Mai pui alături şi numele Feng. Pe mine mă cheamă Feng. Feng Bambus Tînăr. Pe tata îl cheamă Feng...

Yu Zhenhai intră pe uşă cu paşi mari, aşa cum îi era obiceiul. In urma lui venea Piersica aducînd jiaozi. Fetiţa nu aşteptă ca noul venit să deschidă gura şi rosti •

– Unchiule Yu, ştii că pe mine mă clieamâ Feng ? Unchiul Liqi nu ştie şi mi-a zis doar Bambus Tinăr. Mămico, de ce nu i-ai spus ? Unchiule Liqi, să mă înveţi şi pe mine carte şi, cînd o fi, s-o inccpem cu numele meu de iamiiie.

– Bine. Aşteaptă doar să punem mina pe putere şi de îndată vă învăţăm pe toţi carte, vorbi Liqi, uitîndu-se la fetiţă şi la Piersica... „Piersica, Feng Prostălăul şi Yu Zhenhai au putut să-şi fie unul altuia atît de apropiaţi şi în acelaşi timp atît de curaţi, de puri“...

Yu Zhenhai adusese o veste îmbucurătoare : în dimineaţa aceea, cel de-al doilea detaşament nimicise duşmanii care atacaseră populaţia angrenată in acţiuni ale rezistenţei intr-un sat de lîngă Wendeng.

– Bine-a făcut! Ticăloşii ăştia cu inimi de piatră şi care

calcă în picioare interesele ţării şi ale naţiunii, opu- nîndu-se din răsputeri voinţei poporului, merită cu prisosinţă să fie zdrobiţi. Dar sînteţi frînţi de oboseală.

– După-aftiiază, autorităţile judeţului Wendeng au dat drumul celor optsprezece tovarăşi care mai rămăseseră închişi. Acum se odihnesc şi ei împreună cu detaşamentul. Printre el e şi Munte. Tovarăşii spuneau că ai stăpînit bine situaţia, prevăzînd şi evitînd uneltirile celor din Partidul Naţionalist.

– Nu i-am zis şi eu că e musai nemuritor ! se lăudă - Zhang.

– Tată! Crizantema se temu că el va sporovăi prea multe şi îi tăie vorba. îşi trecu braţul după grumazul lui ca să-l poată împiedica.

– Unchiule Al Treilea, omul nu poate ajunge nemuritor, vorbi Liqi, serios. Eu am spus adineauri că nemuritor eşti tu şi familia ta şi întreg sătucul acesta. Ba, sîntem toată provincia şi toată ţara, toţi cei care trudesc din greu pe lumea asta marc. Iar duşmanul nu se teme de unul sau altul dintre noi, ci de unitatea noastră, de forţa noastră o dată ce ne înarmăm. Jiang Jieshi de aceea a fost obligat să accepte rezistenţa, fiindcă l-a băgat în spe- rieţi mînia celor mulţi, i-a fost frică de armata noastră, roşie în număr de cîteva zeci de mii de oameni. Dacă insurecţia noastră n-ar fi reuşit, n-am putea acum vorbi de rezistenţă şi n-am avea nici unde ne ţine picioarele.

Sîntem puternici şi cine ne pune beţe în roate să ia aminte. Le-am forţat mîna şi era firesc ca pînă la urmă, neavind încotro, să-i elibereze pe tovarăşii arestaţi. Dar lucrurile astea, unchiule, le ştiţi mai bine decît mine ! In anii ăştia aţi făcut atîtea pentru a menţine şi a lărgi armata noastră proprie — partizanii...

– **Eu n-am făcut cine ştie ce. La început... Crizantema îi făcu semn. Tu, ia aminte. Dacă am greşit, Liqi ştie cum să se poarte cu mine. M-am speriat taie, nu glumă, la început, cînd am aflat că ginere-miu e comunist, apoi încă o dată, atunci c'nd învăţătorul Chen s-a dat de gol în faţa mea ; în clipa aia, parcă mi-am pierdut minţile şi de frică ce-mi era nici nu l-am lăsat pe om să mai mănînce şi l-am dat pe uşă afară. Mi-**

era teamă că îmi pun ăia foc la casă şi că rostul şi familia mi s-or duce de ripă...

– Tată, dar te-ai schimbat cu totul de atunci, df' mult, cînd s-au întîmplat astea, rosti Piersica.

– Nu mîncaţi ? Cumătră A Treia veni cu alt rînd de *jiaozi,* **fierbinţi.**

Crizantema îl împunse pe Zhang de la spate.

– Zi-i mai departe, tată, iute ! îl îndemnă ea cu dragoste. Îmi place să te ascult!

– Spune, unchiule ! Cu voce tare ! îi ceru şi Liqi.

– Hai, tată, îi dădu ghes Zhenhai.

– Te-ascultăm, unchiule ! Ne place ! strigară într-un glas copiii lui Niu.

– Dăi drumul, Al Treilea ! fu de aceeaşi părere Cumătră A Treia.

Bambus Tînăr se uită la Zhang, apoi la Cumătră A Treia şi se băgă, şugubeaţă, în vorbă :

– Spune drept, dacă bunica nu te ruga şi ea, apoi atunci rămîneai mult şi bine cu gura închisă, nu-i aşa *?*

Zhan Al Treilea îşi întinse cu semeţie gîtul,. goli paharul, se mîngîie pe piept şi rosti tare, făcînd cu mîna roată spre casă :

– Atît mai vroiam să mai zic : facem tot ce ne stă în puteri spre binele luptei şi uite, trăim şi avem şi casă, cu toate că a ars una odată.

înainte însă ca *jiaoziul* fierbinte să fie atins, un om de legătură sosi cu o veste-fulger : trupele japoneze care ocupaseră oraşul Yantai intenţionau să atace Mupingui. Gheara fascistă se întinsese lacomă pînă în poarta casei !

Conducătorii Armatei a treia convocară în plină noaple o şedinţă de extremă urgenţă...

23

Surorile aveau două sarcini diferite, dar se nimerise ca, fără să-şi dea întîlnire, să se întilnească în acelaşi loc. Crizantema se aruncă in braţele Piersicii, o luă de git şi sări in sus de bucurie :

– Surioară a doua ! Ce cauţi aici ? Ce bine, ce noroc ! Cum ai venit ?

Piersica îşi îndreptă părul răvăşit de sora sa cea mică :

– Întîi spune tu cum ai sosit.

O femeie înaltă, zveltă, cu faţa rotundă inlră cu min-care şi o puse pe masa aşezată pe patul-cuptor.

– întîi mîncaţi şi apoi povestiţi, le sfătui ea.

Crizantema o lăsă pe Piersica şi se duse s-o ajute pe femeie să aştearnă masa.

– Cu ce bunătăţi îţi primeşti oaspeţii, soră Aroma ? întrebă, curioasă.

– Oaspeţi ? Tu eşti oaspete ? Soră-ta, poate, insă tu... rîse Aroma. Am pregătit două feluri de bucate coreene. Dar tu să nu-mi zici că-s prea ardeiate şi nici tu, Piersico, să nu mormăi că sînt prea dulci.

– Cine se teme de dulce ? exclamă Crizantema.

– Ea. E obişnuită cu amarul. Am dreptate. Piersico *?*

– Spune-o şi pentru tine, oă o ştii şi **pe pielea ta,** /.îmbi Piersica. Iar ai slăbit. Ia loc, ne-ngrijim singure să ne luăm bucate...

Aroma locuia într-o cameră a unei clădiri dintr-c curte mare, situată in apropierea templului de la marginea oraşului. în aceeaşi curte mai trăiau nişte niuncU

tori şi vînzători ; cînd Armata insurecţională se retrăsese, casa şi curtea fuseseră lăsate pe mîna unei familii nevoiaşe.

Mincară toate trei. Piersica venise să ia nişte medicamente pe care le primise partidul şi, profitind de ocazie, încercase să dea de urma Splendidei. De ce nu plecase încă clin Weihai ?

– Ai aflat ceva ? întrebă Crizantema.

– Nu. Am bătut îndelung la poarta cumnatei ei şi pînă la urmă a ieşit o fată tînără, slujnica, de bună seamă. Mi-a zis că a plecat de mult. Cînd s-o întreb altele, a clătinat din cap şi mi-a închis poarta in nas.

– Dar de ce oare Splendida n-a plecat o dată cu fratele său ?

– Vă spun eu, interveni Aroma. Cu o seară înainte l-a căutat pe fratele său să-l înştiinţeze că nu izbutise s-o scoată la cap cu cumnata, care o.ţinea una şi bună că, dacă bărbatu-său se alătură insurgenţilor, ea o să-l lase. Yang Gengxin a sfătuit-o să nu-şi mai piardă timpul cu nevasta lui şi să plece. Dar Splendida i-a răspuns că femeia s-a purtat totuşi bine cu ea şi n-o rabdă inima s-o lase singură, gindinclu-se, totodată, că ar fi putut să mai stăruie pe lîngă ea si s-o convingă. Chiar l-a asigurat că aveau să-l caute împreună peste cîteva zile, încredinţată fiind că majoritatea femeilor se înmoaie cînd e la mijloc soarta bărbatului lor.

Cele două surori căzură pe gînduri.

– Atunci unde să se fi dus ? se arătă nedumerită Crizantema. E o femeie răbdătoare. Să se fi pierdut ?

– Oai e ? După masă o pornesc iarăşi pe urmele ei.

– Şi tu, Crizantemo ? De ce-ai venit ? intrebâ Aroma.

– Am făcut propagandă în zona Cuijia... Ah, surioară Aroma, Piersico ! Se aude că japonezii or să intre în Muping. Armata noastră se instruieşte. Tovarăşul Liqi zicea că trebuie începută lupta. Că e nevoie să imprimăm afişe...

– Şi tu de ce-ai venit ? o zori nerăbdătoare Piersica_

– N-am spus ?

– Ai spus ?

– Să cumpăr hirtie şi cerneluri pentru afişe cit mai frumoase! Mi s-a spus să-vin aici, să-i dau Aromei treizeci de

yuani şi ea o să mă ajute să fac rost de tot ce-mi trebuie...

A doua zi, surorile Zhang părăseau oraşul. De urma Splendidei nu dăduseră. Direcţia în care o apucaseră Splendida şi Yu Zhenxing numai marea o ştia. Ea îi primise la pieptul său larg şi nu-i azvîrlise înapoi pe mal, ci îi purtase departe în Oceanul Pacific, aşa cum cei doi îndrăgostiţi, reuniţi prin moarte, şi-o doriseră. Soarta lor nu şi-o ştiuseră nici ei prea bine, darmite să ajungă s-o afle altcineva. Singură, soţia lui Yang Gengxin era cea care ştia ceva, dar ea nu avea să rostească vreun cuvînt, urmînd să ducă taina celor doi nefericiţi cu sine în pămînt.

Femeia aceasta era într-adevăr ciudată. Fără să se trădeze prin nimic, ea se purtase frumos cu Splendida,, însă în realitate o duşmănea ca pe nimeni alta. O ura pentru că femeia frumoasă pe care o primise o vreme Incasa sa îi atrăsese bărbatul în lupta de rezistenţă. Bărbatul şi tatăl oi aveau datoria să sporească averea familiei, să devină cei mai de vază oameni din Weihai şi deodată totul se năruise, fiindcă omul ei se dăduse cu comuniştii. Dacă ar mai fi întreţinut legături cu un astfel de soţ, nu- numai că japonezii nu s-ar fi „bizuit“ pe ei, ci bogăţia şi chiar viaţa ei n-ar mai fi fost sigură. De aici izvora ura ei. De aceea îi ura cu o intensitate fără margini pe comunişti, ura cu aceeaşi tărie rezistenţa şi îi ura din străfundul inimii pe Sun şi pe Yang. In cele din urmă, îşi vărsase toată ura asupra acelei femei frumoase, care tulburase- liniştea casei ei, asupra fostei actriţe Lăptuca.

In seara insurecţiei, aceasta nu-şi ascultase fratele să plece cu el chiar a doua zi, ci rămăsese pe loc, cu- gîndul bun să mai stăruiască pe lîngă cumnata sa şi, în acelaşi timp, să-i ţină şi companie. De unde să ştie că îndată ce plecase spre comenduire, cumnata pusese la cale răzbunarea cea mai cruntă împotriva ei.

Nevasta lui Yang ştia de iubirea Splendidei cu un argat. Auzise chiar din gura Splendidei cît de mult se iubeau şi cîte vitregii înfruntaseră ; atunci cind ii povestise vărsase lacrimi, dar spiritul ei diabolic o împinsese să speculeze iubirea pătimaşă trădată de vorbele lui Yu Zhenxing sosit într-un suflet, nepăsător la felul cum arăta, asudat şi murdar, numai şi numai să afle de urma nevestei despre care ştia că ar fi fost acolo, la fratele oi.

Omul cu inimă blîndă şi credulă nu era un adversar pe măsura femeii cu vorba mieroasă şi cu sabia jindului la pîndfi. El, care nu văzuse vreodată lumea stînd la soai e pe o plajă, de unde să-şi dea seama că fotografia aceea compromiţătoare fusese îngrijit tăiată dintr-o poză de grup ?

în noaptea aceea, cînd în toată casa nu se zărea lumină decît în odaia Splendidei şi a slugii, de fapt într-o încăpere întunecoasă veghea, ca un duh al răului, cineva. După ce-1 convinsese pe Zhenxing că Splendida era o femeie murdară, stăpînă, minţindu-şi sluga că pleacă 1 i părinţi, acasă, se ascunsese de fapt în camera alăturată odăiţei Splendidei, trăgînd cu urechea la cearta celor doi. Dacă s-ar fi întîmplat ca Splendida să înmoaie inima bărbatului, avea de gînd să toarne otravă în ceai şi să le dea sâ bea. Iar dacă şi acest plan îi dădea greş. a doua zi putea să-i învinuiască pe amîndoi că lucrau mînă în mînă cu Yu Zhenhai.

Lăptuca, deşi cu experienţa vieţii pe care o dusese, înţelesese doar cu puţin înainte de a muri că nimerise în bîrlogul lupului. Dar Yu Zhenxing cel cinstit, chiar şi atunci cînd, cu cadavrul ei în braţe, aşteptase în linişte venirea fluxului, continuase să fie încredinţat că nevasta lui greşise faţă de el, cu toate că îl iubea, fiindcă de nu i-ar fi iubit, el nu i-ar fi făcuti.nimic...

Aşa muriseră amîndoi, şi se părea că nimeni, în afara singurei persoane care nu era străină de toată tragedia lor, nu avea să afle vreodată împrejurările...

Piersica avea ochi pătrunzători şi descoperise că la intrarea în clădirea prin preajma căreia dăduse tîrcoale dimineaţa, în preziua plecării erau două patrule. Se oprise şi, cînd apăruse o bătrînă, se prefăcuse a fi cunoştinţe vechi şi trecuseră prin faţa casei vorbindu-şi încet, intim.

Seara, cineva le transmisese că japonezii intraseră în Muping, cu o zi mai înainte. In Weihai se făceau pregătiri pentru aclamarea cotropitorilor. Aroma hotărîse ca a doua zi cele două surori s-o pornească la drum...

Acum fiecare cu cîte o sarcină mare la spinare, Piersica avînd trecut după cot şi minerul nelipsitului ei paner, cele două surori se îndreptau grăbite spre poarta apuseană ; cînd se apropiară, zăriră oameni întorşi din drum de patrulă. De obicei, patrulau acolo doi poliţişti, dar acum erau patru, plus un şef ; nu se putea circula decît cu permis, iar

bagajele erau controlate.

Cele două surori se îngroziră. Ele n-ar fi putut trece nici cu permise ; ar fi fost pe loc recunoscute şi arestate.

0 luară înapoi.

– Ce facem ? Ne întoarcem la Aroma, să ne gîndim la o cale ? întrebă Crizantema.

– N-avem încotro. Trebuie s-o căutăm. Şi aşa o să ne fie greu. Ai noştri se bat cu japonezii şi au nevoie de doctorii. Iar dacă învingem, sînt necesare hîrtia şi cernelurile tale !

Tot umblînd prin oraş, dădură de o stradă de-a lungul cursului unui rîu. Pe acolo nu erau case, ci ogoare şi vii. Cerul acoperit de nori şi de ceaţă era coborît şi întunecat, începuse să fulguiască. Trecătorii erau puţini. Pe o asemenea zi rece şi la un ceas atît de devreme, cine n-avea treburi grabnice nu ieşea din casă. Cei cîţiva care fuseseră întorşi de santinele se duseseră în tîrg să facă negoţ.

Deodată, în faţă le apăru o căruţă. Catirul trăgea din greu, iar cel care-1 mîna mergea pe jcs, pe lingă el. In căruţă şedea un om, cu capul în piept.

Piersica şi Crizantema, ajunse la cîţiva paşi de căruţă, îl recunoscură pe fierarul Liu Fu în omul care mîna ca- tîrul, tot îndemnînd : „Diii !" şi care, văzîndu-le, întoarse capul. O ştia bine pe Piersica, însă cînd ea vru să deschidă gura să-i vorbească, el repetă: „Diii!" şi făcu semn cu capul înspre căruţă. Omul din căruţă era şeful satului Rîpa Pinilor Roşcaţi, moşierul Yu Zhishan, ais Dovleac Stricat. Ea plecă privirea şi grăbi pasul.

– Cine era, soră a doua ? întrebă Crizantema.

– Dovleac Stricat !

– S-o luăm iute din loc.

– Piersico ! Femeia se auzi strigată. Se întoarseră amîndouă şi-l văzură pe fierar venind spre ele. Căruţa se oprise.

– Nu-ţi face necazuri pentru noi, unchiule.

– Nicidecum. Dovleac Stricat e beat-mort. Doarme. Alaltăieri, nemernicul ăsta a venit aici cu marfă şi avea nevoie de-un argat. Eu m-am sfătuit cu maestrul Jiang şi m-am oferit să-l ajut, că îmi lipsea oţel pentru forjat săbii. Ieri am picat aici. Eu mi-am cumpărat trei sute de jin-uri de oţel. Pe gineri-su, care e şeful poliţiei, l-au pus acum şi primarul oraşului, Zheng Weiping ăsta l-a chemat pe la el şi l-a ospătat. Lacom cum e, s-a îmbătat ca un porc, dar el nu şi nu, că azi plecăm, să fie acasă pe cincisprezece, de

Sărbătoarea Lampioanelor. A făcut bani buni cu pînza pe care a vindut-o şi... hai la drum. Voi două vreţi să ieşiţi din oraş ?

– N-avem cum. Patrula s-a dublat. Voi ieşiţi ?

– Mai e vorbă ? Gineri-su i-a dat permis de liberă intrare şi ieşire.

Crizantema îşi arcui înalt sprîncenele, în semn de întrebare, dacă sau nu să se alăture căruţei. Piersica încuviinţă din cap.

Dovleac Stricat sforăia ca un urs. Liu Fu puse legăturile femeilor undeva în spate. Crizantema sări sprintenă pe capra căruţei. Pistolul lui Dovleac Stricat era la cingătoare, în tocul de piele prins sub şold. Fata scoase încet tocul, îl desfăcu, gata să cotrobăie în el, însă chiar în clipa aceea se dezechilibră; se apucă cu mîna stingă într-un gest reflex de căciula moşierului smulgîndu-i-o de pe cap. Omul se trezi şi strigă, înspăimîntat, ca muşcat de şarpş:

– Ce faci ?

– Dar tu ? răspunse Crizantema, îndreptind spre el pistolul pe care i-1 smulsese.

Aburii alcoolului zburară numaidecît din capul moşierului.

– Şi femeile se ocupă cu... zise moşierul, nedumerit, ridicînd mîinile.

– Ce spui ? Nu le cunoşti, vecine ? se amestecă Liu Fu.

Piersica veni în faţă.

– Tu... Tu erai ? Bărbatul tău dinţii mi-a dat o lecţie. Mi-ajunge. Acum sînt în rezistenţă.

– Perfect. Stai liniştit, mergem şi noi cu căruţa, spuse Piersica şi urcă, aşezîndu-se în spatele lui.

Crizantema se aşează lîngă el vîrîndu-şi mîna cu pistolul pe sub haină şi îmboldindu-1 cu ţeava armei în coastă. Omul stătea cuminte, fără să se clintească, temîn- du-se ca nu cumva să se descarce pistolul. De fapt, nici una dintre cele două femei nu ştia să tragă. Fierarul, şi el, era în stare să scoată ace dintr-o bucată de fier, dar la aceste jucării nu se pricepea ; şi apoi pistolul nu avea nici măcar glonţ pe ţeavă.

Căruţa înainta spre postul de control.

– Spui că sîntem cu tine, i se adresă Piersica lui Dovleac Stricat. De ieşim, mergem laolaltă, de nu...

– Cum să nu, cine-ar îndrăzni altfel! se grăbi el să le asigure. Staţi în căruţă. Patrulele sînt în subordinea lui gineri-miu şi n-or să scoată un cuvînt...

Weihaiul rămăsese departe. Crizantema ii întinse

Piersicii pistolul şi coborî. începu să alerge pe lîngă căruţă, să-şi dezmorţească picioarele îngheţate.

Nemailuîndu-1 în seamă pe moşier, surorile flecăriră o vreme cu Liu Fu. La un moment dat, acesta îşi aminti ceva.

– Piersico, am uitat să-ţi spun mai înainte, cînd Zhenxing s-a dus la Weihai, mi-a încredinţat o raniţă, rugîndu-mă să i-o dau fratelui său. Pînă acum nu l-am întîlnit. Tu te vezi cu el ?

– Zhenxing s-a întors ? Cînd a fost el la Weihai ?

– înainte de Anul Nou. în ziua cînd cu insurecţia, preciză Dovleac Stricat.

– Scorneli, îl opri Crizantema. Iar minţi ?

– Are dreptate, rosti Liu Fu. Nu minte, l-a întîlnit şi el, ba Zhenxing l-a condus pînă-n Weihai.

– Spune tot adevărul, îl soma Piersica pe Yu Zhishan.

– Mi-a zis că merge să dea de urma nevesti-sii. A ăsteia, a Lăptucăi. Eu mă duceam la oraş cu nişte marfă de Anul Nou şi a venit şi el cu mine, m-a ajutat, mi-a mai Împins căruţa... Am rămas în oraş două zile, dar el nu m-a căutat. Ce-am mai păţit la întoarcere cu nepotul ăla mic, s-a îmbolnăvit, pricăjitul, şi mamă-sa a cerut bani de doctorii... Să nu mai vorbim! M-am făcut foc şi pară, nu alta!

– Alte veşti despre el nu ai ?

– Nu, nu. Dovleac Stricat lăsă capul în jos şi tăcu, gîndindu-se că s-o fi supărat cu Splendida fiindcă îl ajutase pe el, fără să se aleagă cu un ban.

îngrijorarea Piersicii pentru soarta lui Yu Zhenxing spori.

Căruţa ajunse la o răscruce dintre Weihai şi Wendeng. Locul se numea Valea celor Trei Familii, fiindcă erau deschise acolo trei cîrciumi unde călătorii de departe şi ţăranii din împrejurimi se opreau să-şi odihnească picioarele, să vîndă lemne sau alte produse, să bea, să mănînce şi să asculte tot felul de istorioare. Trecuse de amiază. Liu Fu şi fetele lui Zhang hotărîră să mănînce aici din merindea ce-o aveau la ei.

Cele două surori se încălziră puţin la bucătărie, băură nişte apă caldă şi se înfruptară din bucatele pregătite de Aroma. Deodată, din circiuma de peste drum se auzi vocea unui bărbat care povestea cum fusese atacat Mu- pingul de către Armata insurecţională. Mai bine de o duzină de oameni stăteau gură-cască, ascultînd. Se opriră, trăgînd şi

ele cu urechea. Omul tocmai istorisea:

– ...Militarii japonezi nu-i socotesc pe soldaţii guvernului oameni vii, în came şi oase. Alaltăieri, au venit în maşini pînă în Muping, aducîndu-1 cu ei pe noul şef de judeţ şi toată liota trădătorilor. N-au pus decît două mitraliere în faţa clădirii autorităţii locale şi fostul şef de judeţ care urla la oameni, ocărîndu-i şi blestemindu-i, s-a speriat de moarte, ■ părăsindu-1 cu totul curajul. A cedat locul ploconindu-se şi s-a tras deoparte, uitîndu-se Prostit cum japonezii îi instalează pe noii şefi. Japonezii au stat în oraş atît cît i-a trebuit şefului-marionetă, pus de ei peste judeţ, să înjghebe o gardă pentru apărare, iar apoi au urcat repede în maşini şi au luat, nemaiîncăpîn- du-şi în piele de trufie, drumul Yantaiului. Dar s-au bucurat prea devreme. China n-are numai partidul de guvernământ, ci încă un partid, cel comunist. Iar dacă Partidul Naţionalist are soldaţi, Partidul Comunist are puşti. Armata noastră a treia a ridicat steagul luptei cu japonezii. Mupingul a fost asaltat de un mare detaşament, iar comandantul Liqi era în fruntea lui. A fost prima luptă cu japonezii şi cu trădătorii, iar ai noştri trebuiau să învingă cu orice chip. Eşecul nu putea fi nici măcar gîndit, darmite îngăduit. Ca să atace prin surprindere, cei optzeci şi ceva de oameni călări au pornit ieri pe seară de la bază, apucîndo cu toţii, ca un uriaş dragon alb, pe cărărui lăturalnice, ocolind drumurile publice. De ce dragon alb ? Fiindcă pe braţul stîng fiecare soldat avea petrecută cîte-o banderolă albă. Mă întrebaţi poate la ce era bună banderola. Şi eu vă răspund că pentru recunoaştere pe întunericul nopţii aceleia. în felul acesta, iuţi ca vîntul, au străbătut nouăzeci şi ceva de *li* şi în zori au intrat în Muping.

Cine-a fost în Muping ? Ei, nu se poate să nu fi fost vreunul din voi ! Uite, plecînd de aici, şi inaintînd tot spre apus, cam la o sută de *li,* privind din latura apuseană a Muntelui Kunyu, dincolo de o albie lată de rîu, se întinde oraşul Muping. Oraşul are istoria lui. In dinastia Ming se numea Ninghaizhou, iar şi mai înainte, în Han,
i se zicea Chemu şi aşa mai departe. Loc străvechi, nu glumă ! La miazănoapte de oraş e Insula Cailor, iar spre nord-vest, la numai şaizeci de Zi, e Yantai-ul. Iar din Yantai spre răsărit sînt oraşele Weihai, Wendeng, Rong- cheng, Shidao. Ca să ajungi aici la noi, e musai să treci prin Muping. Ehei, păi tocmai d-aia, dintotdeauna, cine ocupă

Yantai-ul vrea-nu vrea trebuie să pună mina şi pe Muping. Cînd în Yantai plouă, în Muping bate vîntul. E oraş vechi, vechi el, dar nu mare. *Yamen-ul,* sediul autorităţilor, e orientat cu faţa spre miazăzi, fiind aşezat la mijlocul Străzii Mari. Zidul care înconjoară oraşul e de nepătruns, gros cît nici nu vă închipuiţi, solid şi gros de i s-a dus faima. Şi uite aşa, trădătorii ajunşi mari mandarini au socotit că sînt bine ocrotiţi de nişte ziduri, iar nu mai departe decît în Yantai, se puteau bizui pe tătucul lor japonez, cu vapoare, maşini şi avioane, ca să nu mai pomenim de cei o sută şi ceva de soldaţi şi poliţişti de lîngă dosul lor. Cine ar fi îndrăznit să le spulbere lor visul acela de aur ? Seara şi-au aprins lampioanele colorate şi s-au pus, nene, pe benchetuit, felicitin- duse care mai de care că-s de-acum mari şi tari şi că or să se căpătuiască. La urmă, au urcat turtiţi pe cuptoare şi s-au cufundat în somnul cel mai dulce. Ai noştri, îndrumaţi de cercetaşi, au atacat prin toate cele trei porţi deodată. Şi pînă nu le-au nimicit oamenii, pe cei o sută şi ceva de soldaţi, şi pină nu i-au smuls chiar pe ei din aşternuturi, marionete îndopate de japonezi, ăia au tot crezut că visează şi că împuşcăturile sînt petarde slobo- zite-n cinstea lor ! Din închisori au scos o mulţime de oameni buni care erau împotriva japonezilor, iar locuitorii au ieşit pe străzi, ocărîndu-i pe trădătorii luaţi pe sus din pat, aşa cum se aflau doar în cămăşi de noapte. Şi ăştia se tîrau pe pămînt, in genunchi, tremurînd şi de frig şi de frică ! Ah, de-aţi fi văzut cum s-a schimbat faţa oraşului! Străzile s-au umplut de pancarte cu chemări la lupta antijaponeză. Pe urmă a avut loc adunarea populară de judecată a vînzătorilor de ţară... Ila-ha-ha ! Pînă la amiaza mică, ai noştri dăduseră o lovitură pe cinste !

Din mulţime se auziră rîsete, comentarii. Apoi, încet, încet, oamenii se împrăştiară, apucînd-o fiecare spre casa lui, să ducă cît mai repede vestea victoriei.

Circiuma se golise şi Crizantema făcînd ochii mici, cătă spre omul ce se zărea prin uşa deschisă.

– Oare nu e unchiul Bi ? Ba chiar el ne-a adus aşa veşti...

– Se putea unul ca el să lipsească de la o atare bătălie *?* A fost doar cercetaş, lămuri Piersica. Unchiule Bi, unchiule Bi !

Bi Songlin lăsă jos ceaşca şi ieşi in prag.

– Voi mi-eraţi ? se bucură el din toată inima.

– Venim de la Weihai... Ai noştri au luptat bine, unchiule, rosti Piersica.

– Eu mă duc spre miazăzi, după detaşamentul al doilea al lui Zhenhai, spuse el, după ce se uită roată în jurul său, asigurîndu-se că nu-1 aude nimeni altcineva.

Le spun de victorie şi le transmit ordinul să se întîl- nească-n apus cu grosul Armatei insurecţionale. Dar intraţi şi vă odihniţi...

La despărţire Piersica îi indesă merinde in legătura de la spinare. Cit ai clipi, Bi se făcu nevăzut pe drumul spre munţi.

– Asta om ! Şi zboară, nu alta, observă Crizantema, privind silueta care se îndepărta.

– ...Vai! exclamă Piersica, ridicînd capul şi căutînd cu privirea în jur. Unde e căruţa ?

– Ah ! făcu şi Crizantema.

Liu Fu ieşi tocmai atunci din circiumă şi, nevăzînd căruţa, rosti, supărat:

– Nemernicul ăsta bătrîn m-a mînat după apă pentru catîr...

– Ascultaţi, nu e departe ! Aud copitele, vorbi Crizantema, scoţînd pistolul din coşul Piersicii şi apueînd-o la fugă spre sud-vest.

Piersica şi Liu Fu se luară după ea.

Yu Zhishan îşi biciuia calul cu furie. Ajunsese deja pe culmea dealului.

Tinerele nu-i bănuiseră gîndul .ascuns şi dacă el n-ar fi rupt-o la fugă cu bagajele lor, preţioasele medicamente şi la fel de preţioasele materiale de propagandă, ele n-ar fi alergat pe urmele lui. Nu le rămînea decît o singură soluţie : după el, orice-ar fi fost!

Crizantema fugea pe drumeagul şerpuitor al muntelui ca ieşită din minţi. In viaţa sa nu alergase atît de repede. Drumul de ţară era acoperit cu un strat subţire de zăpadă şi picioarele îi alunecau, se izbea de pietrele de pe margine, dar ei nici că-i păsa. în goana ei nebună, zăpada spulberată de vînt îi şfichiuia faţa, dar ea n-o simţea; îşi ţinea urechea aţintită la tropotul catîrului. Doar atît. Şi zăpada se învîrtea în jurul ei ca un vîrtej seînteietor.

Auzi huruitul căruţei, tot mai desluşit, apoi din ce în ce mai tare, şi în sfîrşit o zări.

– Opreşte ! Opreşte ! Te omor, creatură de nimic ce eşti! Opreşte ! strigă ea ascuţit, cît o ţinea gura.

Din căruţă. Dovleac Stricat întoarse capul. O văzu. Precipitîndu-se, învîrti şi mai aprig biciul. Căruţa avea o încărcătură de o mie de jin-uri, drumul era lunecos, cu cotituri fără număr, iar animalul înhămat nici măcar nu-şi primise tainul ca lumea ; apoi căruţa avea roţi butucănoase, grele, prinse în şine de fier, aşa că nici pe departe nu putea alerga ca o cabrioletă pe rulmenţi! Văzînd că urmăritorii se apropie, Dovleac Stricat se apucă să urle din răsputeri :

– Săriţi! Săriţi, oameni buni! Bandiţii de comunişti vor să mă omoare. Eu sînt căpetenia satului! Gineri-miu e om mare ! Cine mă scapă din mîinile,ăstora are un balot de pînză...

– Opreşte ! Opreşte numaidecît! De nu asculţi, trag! strigă Crizantema, agitînd pistolul.

Dovleac Stricat se sperie de-a binelea. Cum drumul urca iar, biciui cu atîta sete .catîrul, încît minerul biciului i se frinse în mînă. Căruţa ajunsese tocmai în vîrful dealului, de unde drumul cobora în pantă abruptă şi vehiculul o porni vertiginos în jos...

Crizantema ajunse şi ea pe deal abia trăgîndu-şi sufletul ; privi în jos gata s-o zbughească pe urmele căruţei, dar priveliştea la care fu martoră o ţintui locului: pe coasta aceea aproape dreaptă, acoperită cu zăpadă şi gheţuş, căruţa grea se rostogolea ca un bolid, la vale. Săltat în genunchi, moşierul mai apucă doar să strige :

– Ah ! Ah ! Scăpaţi-mă ! Mor...

Urmă un zgomot înfiorător, şi căruţa, animalul şi omul se prăbuşiră în prăpastia de dincolo de marginea drumului.

Crizantema îşi duse palmele la ochi.

Piersica şi Liu Fu o găsiră aşezată jos de-a dreptul în zloată ; în fundul prăpastiei, căruţa zăcea răsturnată cu roţile în sus. Dintr-o ochire înţeleseră totul. Liu Fu o luă înainte. Piersica se lăsă în genunchi lîngă sora sa şi scoase din paner un pantof cu talpa de piele de porc şi faţa din pînză neagră, groasă.

– Eşti răpusă de oboseală. Faţa ţi-e plină de chiciură, ii spuse.

– îmi vin numaidecît în puteri. E al meu ?

Piersica îi apucase deja laba piciorului stîng; curăţă zăpada şi mîzga de pe ciorapul alb, împletit din fir de lînă gros, şi numai apoi îi băgă pantoful în picior.

– Ai fugit şi n-ai simţit nici cînd ţi-a alunecat pantoful.

Uite, eşti leoarcă de năduşeală. O să răceşti.

– Eu ? Că n-oi fi de lut, să mă topesc în apă. Vezi mai bine ce e cu Dovleac Stricat.

– Bine, rămîi aici şi odihneşte-te.

– Odihnă! Tare mi-e teamă că prostul ăla s-a făcut terci. Să nu mă chemaţi pînă nu-1 acoperiţi.

Intr-adevăr, moşierul, căruţa şi catîrul se făcuseră zob. Liu Fu găsi o bucată de pînză şi-i acoperi cadavrul.

– Ştia prea bine că n-o să-i clintim un fir de păr din cap. I-am tot strigat să oprească. De ce-o fi fugit ca un ieşit din minţi ? întrebă Crizantema într-o doară, încrun- tîndu-se.

– Şi eu mă gîndeam la asta. Să fi avut ceva şi să se fi temut de noi ? Oameni din ăştia ca el mereu ascund cîte ceva.

– Ia vedeţi, n-o fi asta ? rosti Liu Fu, pe cînd scotocea de zor printre lucruri. Cartuşe !

– I-auzi la el, secătura, dosea cartuşe cu care să ne distrugă ! spuse Crizantema.

Numai atît ? se arătă Piersica neîncrezătoare, ftl-aş mira...

Crizantema se apropie de cadavru, cu gîndul să ia ţolul de pe el.

– Lasă-mă pe mine, fătucă... o opri Liu Fu.

– Scotoceşte bine, unchiule.

Tot căutînd, fierarul dădu peste scrisoarea adresată licenţiatului. Fusese pusă într-un plic sigilat bine, din piele de bou. înăuntru se afla o singură coală de hîrtie, pe care fuseseră aşternute cu stiloul cîteva rînduri. Semna Zheng Weiping, cu numele său de cărturar.

Erau cîteva cuvinte neînsemnate, urări fireşti ca între neamuri.

Dar Crizantema nu se încrezu doar în ce era scris aco lo, negru pe alb. Se încruntă, căutînd cu privirea spre munţii împăduriţi. Undeva, aproape, se auzea susurul unui izvor.

– Vino puţin, soră a doua, strigă şi se repezi la matca izvorului aflată dincolo de drum. Vino să crăpăm gheaţa...

Piersica sparse gheaţa într-o margine şi Crizantema umezi coala ele hîrtie. Deodată, conţinutul real al scrisorii apăru la lumină. Crizantema se uită de cîteva ori peste ea, parcă nevenindu-i să creadă.

– îi spune că Kong din judeţul Wendeng şi Wang din Insula Pietrei şi-au unit forţele, adunînd peste patru sute de oameni şi sînt gata să zdrobească cel de-al doilea deta-

şament al Armatei insurecţionale. Se întrunesc undeva la miazănoapte de Tîrgul Familiei Kong. Ii cere să li se alăture şi îi garantează că după venirea japonezilor o să fiei făcut şeful judeţului Wendeng.

– Ah ! se sperie Liu Fu.

– Ăştia nu pot trăi fără să pună la cale şi să săvîrşească blestemăţii! izbucni Piersica.

– Mai zice că are o informaţie sigură cum că Armata a treia se îndreaptă spre apus şi că Yu Zhenhai cu detaşamentul său o să apuce şi el într-acolo !

– Ce bine le mai ştie ! Precis că au pe cineva...

– Nu se poate, Geruială e moartă.

– Să le spunem alor noştri. Dar nu ştim precis pe unde-or fi. Ce păcat că unchiul Bi a plecat chiar acum...

– Linişteşte-te. Ştiu eu punctele de legătură de pe aici. O să trec peste tot şi pînă mîine armata noastră are să afle. Din visul licenţiatului de a ajunge şef de judeţ o să se aleagă praful şi pulberea... Ia staţi voi aici! Dincolo, pe coasta muntelui e un om de-al nostru, unchiul Li. El poate să trimită nişte oameni să vă dea o mînă de ajutor la strînsul lucrurilor. Dovleac Stricat ăsta a trăit făcîn- du-şi de cap şi a murit pedepsit după cum a meritat-o. Unchiule, cum-necum, oţelul pentru baionete l-a strivit chiar înainte de a fi fost preschimbat de mîna dumitale în arme. Staţi aici! Ii întinse panerul.

– Ia-1. E cu hrană rece. Pistolul e la unul din capete...

– Nu-mi trebuie pistolul, n-am habar cum se trage cu el.

– Măcar îţi dă curaj! Piersicii i se umeziră ochii. Crizantema îşi mîngiie sora pe braţ.

– Văd că nu scapi un prilej ca să-mi arăţi că tu eşti cea mai mare, vorbi, zîmbind, şi, gropiţele din obraji i se adînciră. Nu-ţi fă griji. Mă duc şi mă întorc peste munte. Voi fi ca zeiţa cu picioare uriaşe şi voi trece din virf în vîrf, ca şi cum ar fi la o aruncătură de băţ. Să le spui părinţilor că pe cincisprezece, de Sărbătoarea Lampioane- lor, o să fiu acasă, să petrecem împreună.

Crizantema pomi la drum cu paşi repezi, ţinînd în mînă panerul surorii sale. Curînd silueta ei zveltă se topi prin ninsoarea deasă. Urmărind-o cu privirea, Piersica îşi aminti cum arăta în urmă cu trei ani, cînd plecaseră amîndouă după detaşamentul de partizani : mică, plă- pîndă, mereu lîngă ea, ascultînd supusă fiece cuvînt. Acum însă ea era cu totul alta şi rolurile păreau a se fi schimbat.

în chiar momentul cînd Bi Songlin vorbea despre victoria Armatei insurecţionale şi în clipele cind surorile Zhang ascultindu-1 se bucurau împreună cu ceilalţi, adică la ora unu şi ceva în după-amiaza zilei de 13 februarie 1938. sau în cea de-a paisprezecea zi a lunii întîi, după calendarul lunar, la o sută de *li* depărtare de locul unde se aflau ei, la Templul Spiritul Tunetului, aflat la miazăzi de Muping, se ducea o bătălie crîncenă, de fapt urmarea sau prelungirea luptei din Muping.

Dimineaţa, pe la ora zece, după lecţia pe care le-o dă- duse trădătorilor din Muping, Armata insurecţională trecuse la un şir întreg de acţiuni prompte : trimisese cerce- taşii să transmită restului trupelor şi organizaţiilor de partid ordine şi informaţii complete despre situaţia frontului, eliberase prizonierii, postase un detaşament la podul de pe şoseaua ce ducea spre Yantai, apoi, cu restul efectivului şi cu cîţiva prizonieri preţioşi, plus armele şi muniţiile obţinute ca trofee de război, se îndreptase spre Templul Spiritul Tunetului.

Templul se afla la trei *li* de oraş şi avea o curte mare, de formă pătrată, o clădire centrală — templul propriu- zis — şi un şir de încăperi, de o parte şi de alta a acesteia. Zidul înconjurător, din cărămizi şi pietre, era vopsit într-o singură culoare. Doar clădirea centrală mai putea fi socotită templu — aici se afla de altfel o statuie a zeului tunetului — căci în celelalte încăperi se amenajase o şcoală primară. Acum elevii erau în vacanţă.

De cum ajunseseră la templu, postaseră santinele. Os-

taşii obosiţi şi înfometaţi se instalaseră prin camere, să-şi mai tragă sufletul în timp ce ofiţerii se apucaseră să-i interogheze pe prizonieri. Ştiindu-i la templu, ţăranii de prin împrejurimi sosiseră cu coşuri încărcate de bucate...

Liqi tăia cu baioneta nişte coli mari de hîrtie alb- gălbuie. Pe masă rămăseseră neatinse un bol cu legume fierte şi trei felii de pîine. Cincizeci ridică ei bolul şi se apucă să mânînce, întrebînd, totodată :

– De ce nu mănînci ? s-au răcit.

– Mănînc, mănînc. Altfel s-ar putea ? răspunse Liqi, apucînd o felie de pîine. Muşcă din ea şi o puse la loc pe masă, continuîndu-şi operaţia.

– Slăbeşti văzînd cu ochii. De cazi, cine mai conduce lupta noastră ?

– Cine mai conduce lupta ? vorbi Liqi, aruncîndu-i o privire şi apucîndu-se apoi să lege filele abia tăiate. Partidul! Tu, eu şi toţi ceilalţi sîntem conduşi de partid. Aparţinem poporului, partidului. Noi sîntem doar nişte oameni obişnuiţi, aşa că de n-aş fi venit eu, s-ar fi găsit neapărat altcineva, poate chiar mai bun. E sau nu e aşa ?

– Ce spui e adevărat, recunoscu Cincizeci, dar nici să nu mănînci şi să munceşti pînă la istovire nu e bine !

– Atunci mănînc, acceptă el şi muşcă iar.

Spre prînz văzduhul înnorat se umplu de zumzet. Un avion se roti o dată deasupra capitalei judeţului, apoi zbură pe deasupra templului, spre Yantai. Oamenii nu-i acordară prea mare atenţie, dar după nici o oră avionul se întoarse. Se roti de cîteva ori deasupra templului. Steagul cu emblema soarelui se vedea clar pe aripile de metal.

Oamenii se adăpostiră în clădirea centrală a templului. După ce avionul se îndepărtă, Liqi, neliniştit de eventualitatea unui atac, ordonă ca în cea mai mare grabă grosul trupelor să fie conduse spre munţi. Unii comandanţi şi soldaţi din detaşamentul special, în total douăzeci şi ceva de oameni, urmau să rămînă deocamdată pe loc. Cei din detaşamentul care avea misiunea să supravegheze drumul spre Yantai, văzînd că trupele părăsiră templul, socotiseră că trebuiau să se retragă cu toţii spre munţi şi, fără alt ordin, îşi părăsiseră postul...

La unu şi ceva după prînz, pentru a treia oară, avionul japonez de recunoaştere cercetase insistent templul.

Ca să nu fie văzute, santinelele puse de cei rămaşi în

templu se ascunseseră în spatele porţilor. De aceea, cînd un ţăran alergase nebuneşte spre ei, strigînd : „Soldaţii japonezi" !, descoperiseră cu uimire că soldaţi ai marinei japoneze, îmbrăcaţi în uniforme albastre, cu căşti de oţel şi cu puşti cu baionete apăruseră ca din pămînt în faţa intrării. Santinelele deschiseră focul.

Ceilalţi, alarmaţi de împuşcături, începură să tragă şi ei de. pe la colţul zidurilor, de la ferestre şi din uşile clădirii templului.

Riposta duşmanului fu violentă • se prăbuşiră olanele, cărămizile zburau dislocate de la locul lor, iar sala centrală luă foc. Cîţiva oameni fură răniţi. Liqi fugea de la un grup la altul, dînd ordine şi îmbărbătîndu-i.

Numărul japonezilor creştea clipă de clipă ; acum erau cu toţii peste trei sute. Platoul acoperit cu un strat alu-neoos de zăpadă nu le era însă prielnic, înaintau greu, poticnindu-se şi, de cîteva ori cînd se apropiaseră de ziduri, fuseseră nevoiţi să dea înapoi, împinşi de o ploaie de gloanţe...

Sala principală ardea năprasnic, mistuită pînă la temelii de limbi de foc. Peste puţin, grinzile tavanului cedară şi clădirea se prăbuşi cu totul. Printr-o spărtură căscată în-zidul curţii, soldaţii inamici se năpustiră în curtea templului.

Comandantul detaşamentului special primi o lovitură mortală. Alţi cîţiva fură şi ei grav răniţi.

– Tovarăşi ! strigă Liqi. Economisiţi muniţia ! Trageţi fără greş, la ţintă. Rezistăm, orice-ar fi, pînă se lasă întunericul şi atunci ne strecurăm noi cumva...

Vocea i se frînse. Se clătină, dar cu efort reuşi să-şi apropie capul de zid, proptindu-se în el.

Cîţiva îl înconjurară.

– Liqi ! Ce... ţipă Cincizeci.

– Tovarăşi... Liqi se forţă să stea drept, gura i se umplu de sînge şi, palid, alunecă moale spre pămînt.

Baotian îl prinse. Pieptul lui Liqi era năclăit de sînge, iar chipul i se făcuse ca de ceară.

– Luaţi trupurile celorlalţi... Se strădui să vorbească. De mine... nu vă ocupaţi. Luaţi doar geanta de piele... In ea găsiţi...

Ce avea în ea ? Un caiet gros cu însemnări, unde erau trecute numele tuturor luptătorilor, adresele şi rudele lor, şi un altul eu filele albe, pe care cu puţin mai înainte îl

încropise...

Istorisirea noastră trebuie să se întoarcă in anul 1938, februarie paisprezece sau ziua a cincisprezecea a primei luni, după calendarul lunar.

De cîţiva ani buni, Crizantema .tot umblase de colo- colo, prin munţi, pe şesuri, ori pe ţărmurile mării, prin sate şi la oraş, înfruntînd vîntul şi ploaia, mărşăluind pe zăpadă ori pe zloată.

Se înălţase bine, picioarele i se lungiseră, iar chipul i se făcuse fără seamăn de frumos şi, cum îi plăcea firescul, naturaleţea, faţa ei nu cunoscuse o dată măcar o urmă de pudră sau de fard. Fire dîrză, curajoasă, neîngenuncheată, mersese singură prin locuri neumblate, ţinîn- du-şi umerii plăpînzi aduşi înainte, încercînd, din pudoare, să-şi ascundă sînii bine dezvoltaţi, care ei i se păreau prea plini.

De mică purtase îmbrăcămintea surorii celei mari, ca- le, preferată de mama sa şi ei însăşi plăcîndu-i să se împodobească, se alegea întotdeauna cu cîte o rochie pouă ori altceva de îmbrăcăminte. Sora a doua, mai puţin pretenţioasă, purta cîte-o haină chiar doi-trei ani la rînd. Ea, Crizantema, era a treia fată la părinţi şi ca în toate familiile nevoiaşe îşi refăcea lucrurile primite de la celelalte surori şi astfel trecea anul. Acum ajunsese şi ea o mîn- dreţe de fată de nouăsprezece ani, însă pînă nu demult fusese îmbrăcată în aceeaşi bluză roşie, din bumbac pe care şi-o făcuse Frumoasa cînd se măritase. Decolorată complet, bluza îi rămăsese într-atît de mică, îneît mîneca, lungă odată, nu-i mai acoperea brăţara de la încheietura mîinii.

De data aceasta, avea pe ea o jachetă înflorată, nouă, de culoare violetă, primul lucruşor de la bun început al ei, pe care şi-o făcuse de Anul Nou, GU ajutorul Frumoasei.

Apucase pe drumeagul de munte, ,ţinîndu-se tot pe marginea lui. Mergea calmă, fără grabă, cu atît mai mult cu cît soarele aflat la răsărit o încredinţa că mai avea timp destul pînă la amiază. Urma să aibă o întâlnire exact la vremea prînzului. Apoi se simţea cu adevărat obosită. Oricît ar fi fost de obişnuită cu urcuşurile, picioarele îi erau, la urma urmei, din game şi oase, nu din fier sau din lemn ! Nu mai mult decît cu o zi înainte, chiar după ce se despărţise de Piersica şi de Liu Fu, o rupsese la fugă şi gonise aşa fără

să se cruţe, treGÎnd pe la opt puncte de legătură, unde reuşise să comunice celor în drept informaţiile preţioase în posesia cărora intrase. Apoi o luase spre miazăzi, de-a lungul Rîului Scroafei şi înainte de ivirea porilor ajunsese la casa unchiului Jiang Mingyan, maestrul în arte marţiale, din Rîpa Pinilor Roşcaţi, arun- cîndu-se cu bucurie în braţele lui...

Maestrul Jiang se uitase la fata ce-şi ţinea mîinile amîndouă sub |Cap în chip de pernă, pe cînd sta întinsă să se odihnească pe o margine de cuptor. Bătrînul îi tur- .nase într-un bol nişte supă. Numai oă îndată după micul dejun, Phoenix, din ,Tîrgul Familiei Kong, trimisese prin cineva ştirea că la prînz avea să vină un om de la Comitetul special pe Vîrful Crizantemelor. Crizantema se grăbise să plece într-acolo, cunoscînd cel mai bine locul acela, fără a lua în seamă protestele maestrului Jiang.

– Unchiule, nu fi supărat, îi vorbise ea cu glas dulce, cînd era gata să iasă pe uşă... Victoriile Armatei a treia se datorează şi pildei eroice a lui Baochuan şi a fiicei matale... Cînd ţi-o fi dor de ea, gîndeşte-te la mine, eu, să ştii, te iubesc la fel de mult...

„Ah, picioare nevolnice, de ce nu vă străduiţi să mergeţi mai iute şi zăboviţi, ca nişte leneşe ce sînteţi! Dacă nu vă grăbiţi, o să iau o piatră şi am să vă lovesc bine... Hai, măi gambelor, nu vă lăsaţi, vorbiţi-le şi voi tălpilor şi chiar tu, spinare, ce mi te apieci înainte, ţine-te dreaptă ! Oh, Crizantema nu vă mai iubeşte deloc, nu ştiţi decît de odihnă şi iarăşi odihnă... Bine, uite, am să
merg mai încet, dar de stat, orice-ar fi, nu pot. N-am ce să vă fac, nu se poate să întîrziem, să lăsăm lumea să ne aştepte. Daţi-i zor, mergeţi, mergeţi ! După rîul ăsta, mai avem de trecut cinci izvoare, ocolim Calul, ne co- borîm pe o rîpă, două... sînt vreo şapte la număr, pe urmă
o luăm pe Piatra cu şase cărări şi gata, am ajuns ! Acolo e Stîncă Cenuşie, cu Vîrful Crizantemelor! Ne intîlnim cu tovarăşul acela, luăm mesajele aduse şi o ţinem tot într-o fugă pînă acasă. Ne veselim de Sărbătoarea Lam-pioanelor şi voi, picioare, şi tu, spinare, o să vă odihniţi pe săturate. Acasă e mama şi n-o să mai fie cazul nici chiar să ne mai mişcăm. O să stăm întinse pe cuptorul cald. O să fie bine. îi spunem tatei tot ce ştim despre victoria din

Muping şi el precis că o să izbucnească : „Mama lor !“ O să fie tare plăcut. Tata n-o să-şi mai încapă în piele de bucurie, o să dea peste cap pahar după pahar, pînă cînd mama o să-i ia vasul cu băutură din mînă... La început n-o să-i zic mamei că plec cu Armata a treia, ca să-i fie şi ei, de sărbătoare, bucuria deplină... Ah, dar cine-o fi tovarăşul care va veni la întîl- nire ? Cineva din conducerea Comitetului Special, aşa mi s-a spus. Oare să fie chiar fratele Liqi ? Ar fi nemaipomenit. Anul trecut, cînd l-am înîlnit, tot drumul ăsta l-am făcut. Şi el era frînt de oboseală şi cînd s-a aşezat să scrie l-a prins somnul de-a binelea... Dar acum el e comandantul armatei, are răspundere grea, e ocupat şi precis că iar a slăbit, bietul de el... De-ar fi să vină el, orice sarcină om avea, întîi şi- ntîi îl iau cu mine acasă, să petreacă şi el de sărbătoare şi să se odihnească oleacă. Tata şi aşa tot o să bea mult... Ce om şi el, acu’ un an sau doi, de Sărbătoarea Luminii Pure, a chemat „duh\il“

. lui Liqi să bea împreună cu el. Chiar aşa ! Un om atît de bun şi de capabil ca Liqi trebuie neapărat să trăiască mult, să fie mereu în frunte. Ce ne-am face fără el ? E limpede ca bună-ziua : dacă e Liqi omul meu, nu-1 las pînă nu-1 iau cu mine... Vai, ce proastă sînt! Păi, el dacă ar fi, ar veni cu toată armata ! Şi ce rost ar avea să mă duc eu în calea lor ? Atunci cine să fie ? Ah, te pomeneşti c-o fi el... Din cîte ştiu e undeva prin vest, în judeţul Huang. Ar putea el să vină tocmai de acolo ? Ce să facă

aici ? Ei, treabă ar fi. Şi chiar fără treabă, de ce n-ar veni pur şi simplu doar într-o vizită ? Să-l vadă pe tata, să-i dea bineţe mamei, s-o vadă pe tovarăşa lui veri- şoară... Chiar, nu l-am văzut de un an şi mai bine. A stat la închisoare, a fost schingiuit, s-a ales cu un braţ ţeapăn şi cu cicatrice pe frunte. Oare i-o sta rău ? Nu, nu cred ! Fratele Yushan n-are şi el o cicatrice pe obraz ? De-ar fi să dea de necaz şi să fie rănit, măcar să nu-i fie atinsă faţa. Eu, de pildă, dac-ar fi şi-ar fi să mă nimerească ceva, întîi faţa mi-aş ascunde-o... Vai, prostuţo, tu eşti tu, de cc vrei ca ceilalţi să fie la fel ca tine ? Ţie-ţi arde de cum arată o cicatrice de pe chipul omului! Şi ce dacă apare acolo, na, ca din senin ? Parcă aşa nu mai poate omul intra în partid şi să facă revoluţia ? Omul acela, Coajă de Alună, s-a jertfit eroic ! Şi tu, uite pe unde-ţi umblă gîndurile ! Omul frumos sau urit pe dinafară n-are nici o legătură cu ce are bun sau rău în sufletul său. Şi nici nu e ginere... Mamă, chiar aşa ! în anul acela, la Yantai, printre prunii în floare, m-am aruncat de gitul lui să nu vadă poliţiştii afişele. Dar el chiar că e băiat rău. Agenţii plecaseră, şi el nu-mi mai dădea drumul, mă strîngea... Pe urmă, s-a întîmplat să dormim în acelaşi pat. Tata era între noi, e drept, dar tot... Atunci eram mică. Şi el la fel. Acum s-o fi făcut om în toată firea, zdravăn, n-o mai sta nici cocoşat. Cînd o să dau ochii cu el n-o să mă mai port ca pe vremuri. Sînt doar verişoara lui. şi am să-i dau înapoi brăţara de jad... Vai, ce greu e să-ţi dai seama de cîte ceva. Cînd un văr face unei verişoare un cadou, acolo, e ceva neobişnuit în asta ? Pe urmă, sînt fată mare, am crescut, pot să stau cu încheietura mîini goală, fără măcar o brăţară acolo?... Dar chiar să fie el cel care vine la întîlnire ? Parcă n-ar fi putut să vină de-a dreptul în Floarea de Piersic ? Ge rost avea să se vadă mai întîi cu un om de legătură ? Ţi-au luat-o gîndurile razna... Atunci... Atunci cine să fie ? Ge-mi pasă ? ! Are să fie un tovarăş de-al nostru. Şi dacă nu se grăbeşte, îl duc la noi de sărbătoare. Treizeci de

li. înainte de a se însera, vom fi acasă... Vai, iată c-am şi ajuns !“

Crizantema îşi schimbă panerul de pe un braţ pe altul. Făcuse pe nesimţite, cu gîndurile aiurea, drumul bine ştiut.

Sosise cînd soarele mai avea o prăjină pînă la amiază.

Lucru rar în munca de legătură pe care o făcuse ea de atîta vreme : persoana pe care ar fi trebuit s-o aştepte sosise înaintea ei. Firește, nu era Liqi. în aceste momente, un bătrîn dintr-un sat din vecinătatea judeţelor Wendeng şi Muping îi dăruia comandantului căzut eroic în luptă, propriul său coşciug. Nici Gao Yushui nu putea fi, pentru că acum era ocupat pînă peste cap cu scrierea lozincilor de întîmpinare a Armatei a treia. Dar Crizantema îl cunoştea şi pe cel care venise. O vreme fusese om de legătură din partea Comitetului Special.

– Tu erai, tovarăşe Huang ? spuse ea cu căldură, înaintînd spre bărbatul acela. Te rog să mă ierţi, te-am făcut să îngheţi aşteptîndu-mă.

Huang Bai stătea jos, într-un loc mai retras. Zăpada de sub picioarele lui se vedea că fusese bătătorită bine, cu siguranţă că de plimbatul lui nervos, şi în juru-i erau împrăştiate patru-cinci chiştoace de ţigară.

– De ce-ai ajuns abia acum? întrebă, nerăbdător.

– Eu ? N-a fost vorba că la amiază ? motivă fata, apropiindu-se, cu ochii aţintiţi pe căciula lui de blană. E frig tare. încotro o iei acum ? Hai iute cu mine !

– Ce să mai mă grăbesc, mi-ajunge cît m-ai ţinut aici, la îngheţ, spuse el, şi scoase o nouă ţigară, aprin- zîndu-şi-o.

Crizantema veni mai aproape de el, dar nu se aşeză. Călca zăpada, legănîndu-şi panerul. Apoi rosti:

– Am mers încet, tovarăşe Huang ? Aţi mîncat ? Am ceva în coş.

– Nu, nu. Nu mănînc. Eşti o tovarăşă bună, nu eşti vinovată cu nimic. Eu însă sînt totuşi grăbit. Huang Bai zîmbi, privind-o. Tovarăşă Zhang Crizantema, Comitetul Special m-a trimis să lămurim dispunerea punctelor de legătură din zonă. Situaţia s-a schimbat şi e nevoie să le stabilim din nou. E bine că ai venit chiar tu. Eşti veche în munca asta, cunoşti bine situaţia şi eşti un om capabil. Să-mi spui mai întîi punctele de legătură pe care le cunoşti, denumirea satelor şi a responsabililor ■ pentru fiecare în parte şi pe urmă ne ducem să le cercetăm.

– Bine... Crizantema era gata să raporteze., dar bruso schimbă vorba : Tovarăşe Huang, abia am trecut pe la ele. Toţi mi-au spus că de cîteva zile duşmanul e cu ochii în patru. N-ar fi mai bine să le controlăm peste cîteva zile ?

– Eu...
– Mi se pare că e în legătură cu planul duşmanului.
– Ce plan ?
– încă n-ai aflat ? Am dat peste o scrisoare secretă trimisă de Zheng Weiping licenţiatului Kong...
– Ce scrisoare ? Despre ce e vorba ? întrebă Huang Bai, tulburat, sărind în picioare.
Crizantema puse jos coşul, băgă mina în buzunarul din dos al hainei, apucă scrisoarea şi i-o întinse. Huang Bai o luă zorit şi o citi.
La început Crizantema nu-i dădu atenţie. îşi roti privirea, cercetînd cu atenţie împrejurimile. Abia acum, în această mişcare grăbită, ochii ei, la fel de iuţi ca ai Piersicii, văzură că mîinile bărbatului tremurau şi de sub căciula de blană i se prelingea sudoarea.
„Zicea că i-e frig şi de cum a văzut scrisoarea, na, că l-au apucat năduşelile, îşi zise. Ce-o fi cu el ?“
– Tovarăşe Huang, nu fi supărat şi nici îngrijorat, vorbi ea, să-l liniştească. Scrisoarea nu ne mai poate face nici un rău, doar a căzut în mîinile noastre. Am trecut deja pe la toate punctele de legătură şi la al doilea detaşament se cunoaşte deja situaţia. Planul duşmanului s-a prăbuşit în gol.
– Ah ! Aşa! Bine, bine ! Eşti pricepută foc... Huang Bai se îndepărtă puţin, îşi şterse sudoarea pe furiş, băgă scrisoarea în buzunar, se întoarse, se aşează şi scoase stiloul şi un caiet.
– Hai, spune-mi, să notez.
– Mda. Stai să mă gîndesc. Crizantema îşi încruntă sprîncenele.
– Ce să te gîndeşti ? Nu te învîrţi mereu tot pe aici ?
– Sigur, numai că eu ştiu drumul, casele şi oamenii, dar numele satelor şi ale oamenilor nu le cunosc pe toate.
– Şi cum îi găseşti ?
– Ţi-am spus, ştiu drumul către sate şi uliţele care duc la porţile respective. Unora le zic unchiule Li sau Zhang, dar pe cei mai mulţi îi strig : mamă sau cumătră, sau frate sau surioară.
– Bine. Dacă te gîndeşti bine şi îmi spui exact, fără greş, merge şi aşa, spuse Huang, neavînd de ales. Acum, lupta e foarte complicată şi nu putem să-i dăm răgaz duşmanului. Trebuie să fim vigilenţi...
In timp ce Huang Bai îi vorbea cît mai convingător,

Crizantema chibzuia cu toată seriozitatea, dar nu la punctele de legătură, pe care le ştia pînă şi-n somn, ci la omul din faţa sa. El să fie trădătorul ? Ce-1 apucase aşa tamnesam încordarea şi disperarea de cu puţin mai înainte ? Supărarea, ura să te facă să asuzi într-atît ? Să fie el ticălosul care transmitea informaţii duşmanului ? Nu, nu se poate. El e tovarăş bun, a fost om de legătură în, chestiuni politice şi acum lucrează la Comitetul special. Nu, nu se putea. In Yantai, trădase cineva care nu lucra în Comitetul Special. Liqi o sfătuise să nu ia aminte numai la vorbă, la cuvintele plăcute ale celor cu care avea de-a face, ci şi la purtarea, la faptele lor. Graba asta a lui de a afla nu ascundea oare ceva rău ? Poate că aşa i se întîmpla lui la supărare, să asude, poate... Mai bine aşa. Oricum, dacă nu-i spunea decît ceva aiurea şi nu era un ticălos, n-avea de ce să se supere. Iar s-ar fi arătat într-adevăr altfel, atunci...

– Tovarăşe Huang, m-am gîndit. Ascultă...

Bucuros, Huang Bai notă unsprezece locuri. Apoi Crizantema scoase din coş pistolul pe care-1 purta întotdeauna cu ea;

– Ce vrei... păli Huang Bai.

– Nu ştiu să-l folosesc, rîse Crizantema. învaţă-mă şi pe mine, tovarăşe Huang.

– Bine. Asta-i de fabricaţie germană, se mînuieşte uşor.

Huang Bai luă pistolul şi scoase cartuşiera. I-o arătă.

– Poţi să ucizi cîţiva duşmani cu gloanţele din asta, zise.

Crizantema se uită atentă cum se procedează cu arma, încercă şi ea o dată şi apoi o băgă în paner.

– Muţumesc, zise. Să mergem.

– Unde ? întrebă bărbatul, băgînd carnetul şi stiloul în buzunar.

– Nu ziceai să trecem în control ?

– Dar n-ai spus tu că duşmanul e cu ochii pe noi ?

– Întîi trecem pe la mine.

– De ce ?

– Să petrecem de Sărbătoarea Lampioanelor.

– Nu vreau să vă deranjez. Trebuie să plec numai-decît, clătină el din cap.

– Unde ?

– La Comitet...
– Te duci să trădezi, acolo te duci, ţipă ea deodată. Trădătorule !
Huang Bai se sperie şi din nou năduşi tot.
– Lasă gluma. Fetiţo, eum îndrăzneşti să-ţi insulţi legătura superioară...
– Ba tu eşti cel care ne-ai tot trădat pînă acum. Ai de gînd să dai fuga să-i întinzi pe tavă duşmanului punctele de legătură, îi strigă Crizantema, mînioasă.
– Prostii! N-am timp să mă ocup de tine, dar o să cer organizaţiei voastre să te educe ca lumea, mai spuse el, gata să plece.
– Du-te, du-te, dar ai să le dai informaţii greşite, rîse ea, triumfătoare. Stăpînii tăi or să te omoare!
– Cum ? Huang se opri, întorcînd capul spre ea.
– Tot ce ţi-am înşirat acolo sînt nume de bogătaşi, de trădători, de tîlhari... rîse ea.
Roşu pînă în vîrful urechilor, Huang Bai se repezi la ea, scoase pistolul şi rosti cu ură :
– Joci tare, comunisto, dac-ai încercat s& tragi pe sfoară pe unul ca mine. Spune-mi adevărul, sau mori acum pe loc!
– Perfect, răspunse Crizantema, sigură pe sine, fără să mai zîmbească. Mai înainte nu eram sigură şi te-am încercat. Ţi-am întins o cursă.

...Prins în Weihai cu cîtva timp în urmă, Huang Bai, omul acesta cu carte şi pregătire politică superioară cedase într-o singură zi în faţa presiunilor şi ofertelor lui Zheng Weiping, devenind agentul acestuia...

Cum Crizantema nu vroia în ruptul capului să-i dezvăluie ce-1 interesa, acesta îi spuse că o va sili să-l însoţească în Tîrgul Familiei Kong.
– Şi dacă nu vreau ? întrebă Crizantema, încet.
– Te omor. Huang Bai îndreptă pistolul spre ea.
– Şi dacă nu mă nimereşti ?
– Ba te nimeresc !
– Şi dacă nu mor ? Mai e şi sora a doua !

Huang Bai trase două focuri. Crizantema se prăbuşi acolo pe stîncă scăpînd panerul care i se rostogoli la picioare. Bubuiturile stîrniseră nesfîrşite ecouri peste munţii golaşi. Stoluri de vulturi şi de cocoşi de munte ţîşniră speriate de pe stîncile din jur, croncănind şi zbu- rînd care-ncotro, cît mai departe de locul acela.

Huang Bai se apropie de fată şi-şi puse mîna deasupra gurii ei. Simţind că ea nu mai respiră, dădu să fugă pe coasta muntelui în jos, la vale, dar din neatenţie alunecă şi căzu...

Crizantema nu murise, totuşi. Sîngele care-i cursese din plin o vreme se opri şi ea îşi reveni treptat. Deschise ochii cu greu. Undeva, în faţa ei, se tîra o umbră pe zăpadă, căutînd să se îndepărteze. Fata întinse mîna şi pipăi panerul, apoi dădu peste un obiect rece ca gheaţa — pistolul. Băgă gloanţele cu amîndouă mîinile şi trase o dată şi încă o dată în umbra aceea neagră. Umbra se făcu una cu pămîntul şi rămase nemişcată. Doar atunci Crizantema lăsă să-i cadă pistolul pe zăpadă.

Razele soarelui înmuiaseră zăpada, şi apa provenită din topirea ei se prelingea prin crăpăturile stîncii, chiar pe acolo pe unde creşteau crizantemele de munte, ciudatele crizanteme care se năşteau şi înfloreau în mod miraculos din piatră. Acum erau cu toate uscate, dar

rădăcinile lor puternice, nepieritoare, sorbeau lacome, apa, în aşteptarea vîntului de primăvară şi a brumelor argintii ale toamnei, pentru a-şi înălţa şi deschide floarea, ca un triumf total al lor la vremea Sărbătorii Dublului nouă.

Cînd îşi reveni, Crizantema văzu că era întinsă peste tulpinile unor flori. Privindu-le pe îndelete, recunoscu coroniţa din crizanteme pe care o împletise în acelaşi loc, cu un an în urmă. In momentul acela o apăsă cu pieptul, poate de durere — glonţul îi ieşise pe sub sinul stîng —, poate din fireasca sa pudoare de a-şi ascunde sînul de curînd împlinit.

Sîngele se pornise iarăşi şi nu se mai oprea, scurgîndu-se pe piatra cenuşie şi de-acolo la rădăcina unei crizanteme. Dar mîna Crizantemei nu putea sta locului, se mişca întruna. îşi adună puterile ca să-şi îmbibe mîna de sîngele prelins pe stîncă, cu gîndul să scrie ceva. .Cum s-o facă ? Mîna îi tremura şi n-ar fi fost în stare să traseze ideogramele şi aşa destul de complicate. îşi dădea bine seama că nu mai avea decît un ultim strop de viaţă în trup. Trebuia să facă totuşi ceva şi cît mai repede. Muie degetul îngheţat în sîngele fierbinte şi lîngă rădăcina crizantemei, pe stîncă spălată de zăpadă şi de apă, aşternu două rînduri în literele alfabetului latin, printre care amestecase şi două-trei caractere simple

CRIZANTEMA A UCIS DUŞMANUL.
PĂRINŢI, NU MA PLÎNGEŢI.

Abia încheie de mîzgălit şi se chirci, prăbuşindu-se cu totul pe stîncă cenuşie. Rămase în nemişcare, frumoasă ca atunci cînd dormea pe patul cald, de acasă, al mamei, sau cînd se ghemuia lîngă spinarea tatălui. Chipul ei arăta blîndeţe, seninătate, împăcare, şi era tot atît de firesc ca*şi viu, încît pînă şi gropiţele din obraji se aflau la locul lor, în frumuseţea lor dintotdeauna, neatinsă cu nimic.

– *SFlRŞIT* –

%

Postfaţă

Indubitabil, literatura chineză, intrată în circuitul de valori internaţionale din cele mai vechi timpuri, s-a îmbogăţit considerabil prin scrierile inspirate din marile bătălii purtate împotriva ingerinţelor şi a dominaţiei japoneze. începută la sfîrşitul secolului trecut, intensificată după 1932, oînd armatele imperiale ocupă Manciuria, dezlănţuită pe toate planurile în perioada 1945—1949, lupta antijaponeză a cuprins, practic, milioane şi milioane de chinezi încadraţi în miliţiile populare sau în unităţile şi marile unităţi ale Armatei Populare de Eliberare. Eroismul probat în această încleştare de poporul chinez şi forţele sale armate sub conducerea Partidului Comunist Chinez a constituit surse de inspiraţie pentru opere literare care s-au impus conştiinţei naţionale şi universale.

In rîndul scriitorilor care s-au inspirat din lupta dusă contra militarismului japonez, a tendinţelor sale de dominaţie şi subjugare a altor popoare, se numără şi Feng Deying, autorul unor romane oare dau relief virtuţilor afirmate de poporul chinez în nenumăratele înfruntări cu cei care şi-au propus să le răpească libertatea, dreptul de a fi stăpîni pe pămîntul lor străbun.

Născut în anul 1935, în provincia Shandong, situată la răsărit de Beijing, într-o familie de ţărani săraci cu vederi comuniste despre lume şi viaţă, Feng Deying s-a încadrat din fragedă tinereţe în rîndurile luptătorilor pentru libertate şi dreptate socială, asemenea părinţilor, fraţilor şi surorilor sale. La 14 ani se înrolează în Armata Populară Chineză de Eliberare, în cadrul căreia îşi defineşte trăsăturile de comunist şi revoluţionar. Remarcîn- du-se ca un activist cu reale calităţi politice şi spirituale i s-au încredinţat diferite funcţii, ajungînd să-şi desfăşoare activitatea în Departamentul politic superior al armatei.

Implicat şi fascinat de epopeea luptei antijaponeze,

de sacrificiile şi privaţiunile impuse poporului său, de forţa politică şi organizatorică a Partidului Comunist Chinez, de eroismul ostaşilor, al ţăranilor şi muncitorilor, Feng Deying a încredinţat tiparului, la numai 19 ani, romanul cu tematică de război intitulat sugestiv *Amara floare de rapiţă (Ku caihua).* Această carte s-a bucurat de o bună primire, fiind reeditată de mai multe ori.

Succesul debutului l-a antrenat într-o asiduă creaţie literară. Excelent povestitor, reporter, comentator, scenarist, realizator al unor incitante piese de teatru, Feng Deying şi-a cîştigat stima cititorilor. In 1959, deci la un an după debutul încununat de succes, apare al doilea roman, *Ghiocelul (Ying Chunhua).* Volumul care l-a consacrat, aducîndu-i definitiv popularitatea este însă *Crizantema de munte (Shan Juhua).*

Vigoarea realistă, faptul substanţial de viaţă şi expresia stilistică concisă, atribute ale celor trei romane, au determinat diferite case editoriale să le traducă în limbile engleză, rusă şi japoneză.

Cărţile scriitorului Feng Deying (se pronunţă aproximativ Făn Tă-in) sînt optimiste, încrezătoare în victoria forţelor progresiste. Personajele sînt caractere puternice, vii, emoţionante.

Naraţiunea este bogată, amplă, captivantă, cu toate că nimic la modul voit sau artificial spectaculos nu se arată, ci, dimpotrivă, se degajă atîta firesc de parcă viaţa însăşi se strecoară între cele două coperţi.

Romanul *Crizantema de munte* cuprinde istorisirea obiectivă a multelor întîmplări dureroase, dar şi a faptelor extraordinare ale unor oameni simpli, în perioada rezistenţei antijaponeze. Autorul este preocupat de a răspunde la întrebarea : cum de au reuşit armatele Japoniei militariste să pătrundă atît de repede în China ? Re- curgînd la adevăruri concrete de viaţă, individuale şi Golec- tive, el pune în lumină, mai mult decît ar fi putut-o face cartea de istorie, adevăruri zguduitoare. Pe

fundalul succeselor obţinute de forţele militariste este proiectat valul de rezistenţă al poporului chinez, romanul constituindu-se ca o operă literară pătrunsă de un vibrant patriotism.

Crizantema de munte este o amplă frescă (două volume în original, după care am realizat această versiune) a satului chinez dinainte de eliberare, cu viaţa lui cotidiană, obiceiuri, superstiţii, cu numeroasele suferinţe şi cu simplele şi puţinele bucurii ale ţăranilor ; la acestea se adaugă şi urmărirea procesului de conştientizare treptată a lor, culminînd cu ridicarea la luptă hotărîtă în momentul în care ei înţeleg că libertatea patriei este ameninţată.

In centrul acţiunii se află familia lui Zhang Al Treilea, un ţăran sărac din cătunul de munte Floarea de Piersic. Zhang are trei fete, toate ajunse luptătoare comuniste, şi doi băieţi. Băiatul cel mare, Aur Scump, de copil băgat la patron pentru plata unor datorii de familie, trăieşte la oraş şi, corupt de mirajul parvenirii, se dezrădăcinează, devine un străin, ba chiar un duşman pentru ai săi; el se lasă atras în maşinaţiunile anticomuniste ale lui Kong Qingru, şef de district, şi, trădîndu-şi familia şi sătenii, ajunge să-şi plătească ambiţiile meschine cu viaţa. In schimb, băiatul cel mic, Fărîmiţă, cade eroic, la numai şase ani, în lupta cu duşmanul.

Intre caracterele memorabile ale romanului se află însă nevasta ţăranului Zhang, Cumătră A Treia, femeie cu inimă generoasă şi minte ascuţită, o luptătoare de o dîrzenie neasemuită, punînd mai presus de sentimentele sale de mamă cerinţele şi ţelurile luptei; inima ei de mamă tresare însă pentru fiecare gest îndrăzneţ sau ac- I ţiune revoluţionară a copiilor ei, dar ea nu e omul care g să dea vreodată înapoi, ci, dimpotrivă, în momentele sale I de reculegere nu face decît să caute şi să aleagă modali- j tatea cea mai bună de a-i veni de hac duşmanului.

Crizantema, Piersica şi Frumoasa sînt trei ipostaze ale mamei lor. Frumoasa este visătoare, dar voluntară în privinţa opţiunilor sale în dragoste, ceea ce o ajută să-şi depăşească gingăşia fizică şi să lupte umăr la umăr alămuri de surorile sale. Piersica este un caracter călit de timpuriu fizic şi sufleteşte, fiind crescută de mică fără menajamente, ca un fel de flăcău al familiei. Răbdarea, dîrzenia şi înţelepciunea, ca şi generozitatea inimii constituie zestrea ei spirituală din partea Cumetrei A Treia, dar aceasta capătă nuanţe şi expresii unice în cadrul personalităţii sale formate de propria-i experienţă de viaţă.

Curată, duioasă şi dăruită total luptei împotriva silnici-ciilor dinăuntrul şi din afara ţării, Crizantema este. prin prospeţimea şi tăria crezurilor sale luminoase şi limpezi personajul simbol al cărţii. Ca şi crizantema de munte, ea este mai mult decît o existenţă fizică, materială, ea este rădăcina vie care susţine, peste vitregiile anotimpului sau vieţii, floarea idealului, nădejdea, speranţa de împlinire a ţelului omenirii : înstăpînirea în lume a soarelui cald şi paşnic. Cu o asemenea viziune optimistă, romanul obiectiv, sobru, viguros, care sfîrşeşte totuşi cu moartea eroică a mezinei lui Zhang, îşi justifică la modul cel mai îndreptăţit titlul simbolic, plin de poezie, al triumfului Crizantemei de munte, al oamenilor cu tărie de piatră care rămîn să continue lupta, s-o ducă mai departe.

Personaje eroice, măreţe, pe măsura momentului pe care îl trăiesc sînt şi Ghen şi Liqi, lideri comunişti, intelectuali, care renunţă la viaţa de familie pentru a se dedica educării poporului, progresului social şi luptei pentru

eliberarea ţării. Primul va fi executat de autorităţile reacţionare, iar cel de-al doilea se va sacrifica într-o încleştare cu forţele japoneze de ocupaţie. Un loc aparte îl ocupă partizanii şi conducătorul lor, Yu Zhenhai, zis Pietrarul, cu sufletul de puritatea jadului. Bărbat cu o statură fizică impresionantă, beneficiind şi de o rară frumuseţe spirituală, Yu Zhenhai este tipul eroului popular în jurul căruia se ţes legende peste legende, el murind şi înviind ca un nemuritor; el este acela care devine purtătorul plenar al însemnelor de demnitate şi neatîrnare ale naţiunii, cel care, datorită capacităţilor sale de luptător şi de conducător, va birui agresorul şi, ca un prototip al chinezului conştient şi matur, se va impune pe plan intern şi va clădi China nouă. Ceilalţi partizani, fraţii Liu, Baochuan, Cincizeci, Gao Yushan (chiar Kong Juren) şi alţii sînt individualităţi puternice, oameni de acţiune, plini de vitejie.

Romanul are pagini de o mare forţă emoţională, scene simbolice, într-o tratare romantică, aşa cum ar fi: moartea lui Baochuan, care, ciuruit de gloanţe, pe jumătate cadavru în braţele iubitei sale, preferă să dispară în apele oceanului, împreună cu femeia iubită, decît să fie capturat ; sacrificarea prin împingerea în abis a lui Fărîmiţă de către însăşi mama lui, Cumătră A Treia, singura cale pentru a împiedica năvălirea duşmanului într-o peşteră unde se aflau partizanii răniţi, şi încă multe asemenea acte zguduitoare de sacrificiu în numele idealului suprem de luptă al poporului.

Dincolo de acţiunea propriu-zisă, reţin atenţia momentele de viaţă ţărănească, aspră, dură, împletite cu scene încărcate de culoare locală, marcate de elemente ale tradiţiei populare, fie în clipe fundamentale, precum naşterea, căsătoria, moartea, fie în cotidian.

Romanul *Crizantema de munte* de Feng Deying se i adresează deopotrivă tinerilor şi celor maturi, iar expe-

i rienţa amară a războiului, prin puterea de evocare vie, sensibilă a talentului remarcabil al autorului, capătă proporţii de avertisment cutremurător pentru generaţiile de astăzi.

Romanul *Crizantema de munte* este o operă literară solidă, vie, susţinută printr-un dialog sclipitor, adesea încărcat de umor, în jurul unor personaje viguroase, memorabile, angrenate în întîmplări exemplare pentru spiritul de luptă eroică al poporului chinez dintotdeauna.

CONSTANTIN LUPEANU

* Voinţă Roşie.
** 1 chi este egal cu 0,33 m.